

Hæstaréttardómar 1996 - Registur

Útgáfa 2.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af dómasafni Hæstaréttar. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af dómum Hæstaréttar án endurgjalds. Hæstiréttur Íslands stendur ekki fyrir útgáfu þessa skjals né komið að henni með öðrum hætti en lýst er hér að neðan.

Sérstakar þakkir fær Bókasafn Hafnarfjarðar fyrir að gefa flest bindanna til skönnunar og Óli Gneisti Sóleyjarson fyrir sín framlög til verkefnisins. Fjárhagslegir styrktaraðilar fá einnig þakkir fyrir fjárframlög sín.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta dómar ekki verndar höfundalaga. Skrifstofa Hæstaréttar hefur tjáð höfundi skjalsins að Hæstiréttur hyggst ekki gera neinar athugasemdir vegna birtingar þessara rafrænu eintakanna í heilu lagi, en hefur hins vegar ekki útilokað að annað efni en dómar gæti notið verndar höfundalaga. Ef ætlunin er að nýta aðra hluta skjalsins en dómana sjálfa er mælt með því að viðkomandi hafi samband við Hæstarétt eftir því sem við á.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Í útg. 2.1 var textinn gerður beinni og OCR endurunnið.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

HÆSTARÉTTARDÓMAR

ÚTGEFANDI
HÆSTIRÉTTUR

LXVII. BINDI
1996

REYKJAVÍK
PRENTSMÍÐJAN ODDI EHF

Reglulegir dómara Hæstaréttar 1996

Haraldur Henrysson. Forseti dómsins.

Pétur Kr. Hafstein. Varaforseti dómsins.

Arnljótur Björnsson.

Garðar Gíslason.

Guðrún Erlendsdóttir.

Gunnlaugur Claessen.

Hjörtur Torfason.

Hrafn Bragason.

Markús Sigurbjörnsson.

Registur

I. MÁLASKRÁ

			Dómur	Bls.
1	414/1995	Sigmundur Franz Kristjánsson gegn Íslandsbanka hf. Kærumál. Nauðungarsala	4/1	1
2	424/1995	Rut Skúladóttir gegn Íslandsbanka hf. Kærumál. Dómarar. Vanhæfi. Málskostnaður	4/1	8
3	413/1995	Ingvar Sigurðsson og Sigfús Bergmann Ingvarsson gegn Friðriki Stefánssyni. Kærumál. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi. Samlagsaðild. Varnarþing	4/1	11
4	415/1995	Ásdís Erlingsdóttir og Ólafur Helgi Úlfarsson gegn Lífeyrissjóði Félags íslenskra stjórnunarstarfsmanna á Keflavíkurflugvelli. Kærumál. Nauðungarsala	5/1	15
5	3/1996	Dr. Bruhn Pharma & Kosmetika Vertriebs GmbH gegn Vigfúsi Guðbrandssyni. Kærumál. Kæruheimild. Skýrslutökur undir rekstri máls fyrir Hæstarétti. Frávísun frá Hæstarétti	5/1	23
6	4/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Baldri Gunnarssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991, 2.mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	5/1	25
7	5/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Baldri Gunnarssyni. Kærumál. Gæsluvarðhaldsvist	5/1	27
8	428/1995	Försäkringsaktiebolaget Skandia Nord gegn Gísla Erni Lárussyni. Kærumál. Matsgerð. Frestun máls	8/1	29
9	9/1996	Ákærvaldið gegn Hálfadáni Ingasyni. Kærumál. Viðurlagaákvörðun.....	10/1	31
10	425/1995	Aðalsteinn Eggertsson, Edda I. Eggertsdóttir, Valdís Halldórsdóttir, Sigurður Egilsson, Egill Egilsson, Ingunn Egilsdóttir, Kristjana Eggertsdóttir, Ólafur Þ. Ólafsson, Hreiðar Grímsson,		

	Jón Gíslason og Kristján Oddsson gegn Hilmarí Ingimundarsyni, Snorra Erni Hilmarssyni, Gunnari Kristjánssyni, Jóni R. Lárussyni, Guðbrandi Hannessyni, Jóni Steinari Vilhjálmssyni, Haraldi Jónssyni, Sigurði Guðmundssyni, Ólöfu Þorgeirsdóttur, Páli Ingólfssyni, Magnúsi Sæmundssyni, Hermanní Ingólfssyni, Kristjáni Finnssyni, Guðnýju Ívarsdóttur, Ólafi Ólafssyni, Siggeiri Ólafssyni, Einari Ólafssyni, Signýju Ólafsdóttur, Sigríði Ólafsdóttur, Guðmundi Ólafssyni, Sævari Arngrímssyni, Ólöfu S. Arngrímsdóttur, Þórunni Einarsdóttur, Halldóru Ingibjörnsdóttur, Sigríði Ingibjörnsdóttur, Ólafi Ingibjörnssyni, Gísla Ellertssyni, Bjarna Kristjánssyni, Pétri Lárussyni, Guðmundi Magnússyni, Þórunni Einarsdóttur, Kjósarhreppi, Sigrúnu Vilhelmínu Eiríksdóttur og Skúla Geirssyni. Kærumál. Dómkvaðning matsmanna. Lög um lax- og silungsveiði.....	10/1	33
11	419/1995 Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Agnesi Bragadóttur. Kærumál. Vitni. Þagnarskylda. Bláðamenn. Opinberir starfsmenn. Bankar	10/1	40
12	234/1994 Styrktarfélag krabbameinssjúkra barna gegn Klettaútgáfunni hf. og gagnsök. Samningar. Ógildingu hafnað	11/1	51
13	18/1996 Protabú Ístess hf. gegn T. Skretting A/S. Kærumál. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi.....	17/1	61
14	28/1996 Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Daníel Birgi Ívarssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	18/1	66
15	38/1994 Ásgeir S. Ásgeirsson gegn Barri sf. Víxilmál. Greiðslustaður. Sýning víxils til greiðslu.....	18/1	68
16	258/1994 Guðmundur Kr. Guðmundsson gegn Íslandsbanka hf. Víxilmál. Sýning víxils til greiðslu. Gjaldtagi. Fyrning víxilréttar	18/1	74
17	180/1994 Húnaröst hf. gegn Sveinþóri Eiríkssyni og gagnsök. Sjómenn. Ráðningarsamningur	18/1	78
18	225/1994 Anna G. Osvaldsdóttir gegn Leifi Breiðfjörð. Eignarréttur. Fasteign. Lóðarréttindi. Sameign.....	18/1	85
19	169/1994 Sturla Haraldsson og Anna Ólafsdóttir gegn		

		Gunnari Gunnarssyni og Lindu Laufeyju Bragadóttur. Kaupsamningur. Fasteign. Galli. Afsláttur.	18/1	96
20	401/1994	Örn Erlingsson og Þorsteinn Erlingsson gegn Ragnari Ragnarssyni. Skip. Kaupsamningur. Veðiheimildir. Skaðabætur. Sératkvæði	18/1	126
21	365/1994	Samskip hf. gegn Fiatagri Danmark A/S og Fiatagri Danmark A/S gegn Samskipum hf. og Búnaðarbanka Íslands. Farmflutningur. Farmskírteini. Skaðabætur. Bankar	18/1	139
22	358/1994	X gegn dóms- og kirkjumálaráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og gagnsók. Frelsisvipting. Lögræðislög. Skaðabætur. Gjafsókn	18/1	150
23	223/1994	Samgönguráðherra f.h. Vegagerðar ríkisins og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs gegn Jakobi Þorsteinssyni og Jakob Þorsteinsson gegn samgönguráðherra f.h. Vegagerðar ríkisins og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og Vátryggingafélagi Íslands hf. Bifreiðar. Vátrygging. Skaðabótamál. Örorka. Sératkvæði	18/1	159
24	17/1996	Agnes Jónsdóttir og Eyrún Jónsdóttir gegn Jóni V. Guðmundssyni, Guðmundu H.H. Guðmundsdóttur, Sigrúnu R. Guðmundsdóttur, Sólrúnu Guðmundsdóttur, Valgerði G. Guðmundsdóttur, Lilju Vilhjálmsdóttur, Arnfríði Vilhjálmsdóttur, Bjarna Bergssyni, Guðbergi Bergssyni, Vilhjálmi Bergssyni, Hinriki Bergssyni, Erlu Jónsdóttur, Kristjáni I. Einarssyni, Hildi Einarsdóttur og Ásdísi Einarsdóttur. Kærumál. Dánarbússkipti. Arfleiðsla	19/1	177
25	30/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Rúnari Presti Grímssyni. Kærumál. Kæra. Frávísun frá Hæstarétti	19/1	186
26	27/1996	Ákærvaldið gegn X. Kærumál. Farbann	19/1	187
27	412/1995	Jóna Guðrún Kristinsdóttir gegn Vátryggingafélagi Íslands hf. Kærumál. Aðfarargerð. Fjárnám. Vextir	22/1	189
28	42/1996	Sandgerðisbær gegn Óskari Árnasyni. Kærumál. Frávísunarúrskurður staðfestur. Útivistarmál. Stefnaþing	24/1	198

			Dómur	Bls.
29	43/1996	Sýslumaðurinn á Akranesi gegn X. Kærumál. Gæsluvarðhald, a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991, 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	24/1	202
30	67/1994	Sigurður Kaldal Sævarsson gegn Steini Jakobi Ólasyni og íslenska ríkinu og Steinn Jakob Ólason gegn Sigurði Kaldal Sævarssyni. Skaðabætur. Vinnuveitandaábyrgð. Lögreglumenn.....	25/1	205
31	350/1994	Stígandi hf. gegn Hafnarbakka hf. og til réttargæslu Sjóvá-Almennum tryggingum hf. Lausafjárkaup. Skaðabótakrafa.....	25/1	213
32	323/1994	Ríkharður Sveinsson gegn Reykjavíkurborg og Sjóvá-Almennum tryggingum hf. Umferðarslys. Skaðabætur. Vegir.....	25/1	225
33	224/1994	Fjármálaráðherra og utanríkisráðherra f.h. ríkisins gegn Útgerðarfélaginu Nirði hf. Skaðabætur. Varnarlið Bandaríkja Norður-Ameríku.....	25/1	229
34	402/1994	Theódóra Ingvarsdóttir gegn bæjarsjóði Hveragerðisbæjar. Skaðabótamál. Fasteign. Skipulag. Leigulód. Gjafsókn. Sératkvæði.....	25/1	240
35	35/1996	Fasteignaþjónustan gegn Úlfari Ásmundssyni. Kærumál. Aðför. Innsetningargerð. Viðskiptabréf. Aðild.....	26/1	257
36	32/1996	Gísli Ólafsson Ólafs og Ragnar J. Jónsson gegn Margeiri Jóhannssyni. Kærumál. Frávísunarúrskurður staðfestur.....	26/1	262
37	36/1996	Rakel Olsen gegn Benedikt Benediktssyni og Jónínu Gunnarsdóttur. Kærumál. Þinglýsing. Lóðarleiga. Aðfinnslur.....	29/1	270
38	48/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Árna Gunnsteinssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	29/1	278
39	49/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Ragnari Símonarsyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	29/1	280
40	51/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Rafni Benediktssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	29/1	282
41	291/1994	Hið íslenska kennarafélag gegn Ólafi Hauki Johnsson og gagnsök. Lögbann. Skaðabætur. Miski.....	1/2	284

		Málaskrá	Dómur	IX Bls.
42	342/1994	Rádióbúðin hf. gegn Vöruvernd hf., Símaflí hf. og Tæknivali hf. Kaupsamningur. Skýring samnings- ákvæðis. Forsendubrestur. Riftun. Forkaupsréttur. Hlutafélög.....	1/2	301
43	333/1994	Rás hf. gegn Vátryggingafélagi Íslands hf. Vá- trygging. Sjóvátrygging.....	1/2	313
44	383/1994	Sigurður Ingvason gegn Skipatækni hf. Ærumeið- ingar. Áfrýjun. Málshöfðunarfrestur. Ómerking ummæla. Miskabætur. Sýkna af refsikröfu. Sér- atkvæði.....	1/2	320
45	226/1994	Hildiberg hf. gegn Ragnheiði Óskarsdóttur og Erlu V. Helgadóttur. Skuldabréf. Sjálfskuldar- ábyrgð. Fyrning	1/2	339
46	235/1995	Ákærvaldið gegn Snæbirni Snæbjörnssyni. Skjalafals. Tollalagabrot. Upptaka. Skilorð.....	1/2	343
47	24/1996	Ákærvaldið gegn X. Kynferðisbrot. Sýkna. Sýni- leg sönnunargögn. Málsvarnarlaun. Aðfinnslur	1/2	350
48	110/1994	Bjarni P. Guðmundsson, Sigríður B. Guðmunds- dóttir, Ragnhildur I. Guðmundsdóttir og Póra Guðmundsdóttir gegn dánarbúi Elínborgar Brynjólfsdóttur. Afsal. Lífsgerningur. Aðfinnslur ..	1/2	358
49	111/1994	Bjarni P. Guðmundsson, Sigríður B. Guðmunds- dóttir, Ragnhildur I. Guðmundsdóttir og Póra Guðmundsdóttir gegn Guðmundi Pálma Kragh. Afsal. Lífsgerningur. Aðfinnslur.....	1/2	365
50	52/1996	Gjaldheimtan í Reykjavík gegn Kaupþingi hf., Fjárfestingarfélaginu Skandia hf. og Sameinaða lífeyrissjóðnum. Kærumál. Nauðungarsala. Út- hlutun söluverðs. Skattar og gjöld. Lögveðsréttur .	2/2	371
51	59/1996	Ásgeir Lúðvíksson gegn Berthu Þórarinsdóttur. Kærumál. Óvígð sambúð. Opinber skipti.....	7/2	384
52	64/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Benedikt Orra Viktorssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	8/2	387
53	209/1994	Hallgrímur Viggó Marinósson gegn íslenska rík- inu. Gæsluvarðhald. Skaðabótamál	8/2	390
54	372/1994	Vilborg Soffía Karlsdóttir gegn Ríkisútvarpinu. Vinnusamningar. Uppsögn	8/2	396

			Dómur	Bls.
55	257/1994	Saltkaup hf. gegn Samskipum hf. Farmsamningur. Fyrning. Skaðabætur.....	8/2	401
56	135/1995	Landsbanki Íslands gegn Lífeyrissjóði Dagsbrúnar og Framsóknar og til réttargæslu fjármálaráðherra f.h. rikissjóðs og sýslumanninum í Reykjavík og Lífeyrissjóður Dagsbrúnar og Framsóknar gegn Landsbanka Íslands. Verðbréfavíðskipti. Fasteign. Veðbókavottorð. Matsgerð. Vextir.....	8/2	405
57	160/1995	Hjalti Hauksson gegn Granda hf. Skaðabætur. Örorka. Miskabætur. Sjómenn. Sératkvæði.....	8/2	419
58	164/1994	Árný Arnþórsdóttir og Ingi S. Helgason gegn Vátryggingafélagi Íslands hf. Vátryggingarsamningar	8/2	431
59	73/1994	Sjóvá-Almennar tryggingar hf. gegn Ásgeiri B. Ólafssyni. Vátryggingarsamningar. Bifreiðir. Ölvun við akstur. Gáleysi. Gjafsókn. Sératkvæði.....	8/2	445
60	57/1996	Jón Kristján Ólafsson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Kærumál. Fjárnám að hluta fellt úr gildi. Fyrning. Ábyrgð. Sameignarfélag.....	9/2	455
61	58/1996	Kreditkort hf. gegn Elísabetu Gunnarsdóttur. Kærumál. Fjárnám að hluta fellt úr gildi. Kaupmáli. Aðild	9/2	462
62	15/1996	Gjaldheimtan í Reykjavík gegn Olíufélaginu hf. Kærumál. Aðfarargerðir. Skattar. Eftirlaun.....	14/2	470
63	190/1994	Sameinaði lífeyrissjóðurinn gegn Ábyrgðasjóði launa vegna gjaldþrota og gagnsök. Ábyrgð á lífeyrисиðgjöldum. Lögskýring	15/2	480
64	33/1995	Ólöf Ingibjörg Jónsdóttir gegn Jens Ingólfssyni. Vixilmál. Aðfinnslur	15/2	486
65	23/1995	Einar Sigurvinsson gegn Guðrúnu Sigurjónsdóttur og gagnsök. Fasteignakaup. Riftun. Uppgjör. Fyrning. Tómlæti.....	15/2	489
66	417/1994	Íslenska ríkið gegn Guðrúnu V. Sverrisdóttur og gagnsök. Friðhelgi einkalífs. Skaðabætur. Líkamsþjón. Örorkumat	15/2	503
67	416/1994	Sigurður Friðriksson gegn Guðmundi Sigurjónssyni. Kjarasamningur. Sjómenn. Veðiheimildir	15/2	522
68	423/1994	A/S Veidekke gegn Arnarfelli hf. Ómerking. Frávísun frá héraðsdómi. Kröfugerð	15/2	539

Málaskrá			XI
		Dómur	Bls.
69	387/1994	GS-varahlutir gegn Benedikt G. Þorbjörnssyni. Lausafjárkaup. Galli. Afsláttur. Skoðunarskylda ...	15/2 545
70	223/1995	Ágúst Ágústsson og Jóhanna M. Jóhannsdóttir gegn Jóhannesi V. Skarphéðinssyni og Unni Runólfsdóttur. Fasteignakaup. Gallar. Afsláttur. Tómlæti	15/2 554
71	33/1994	Jöfur hf. gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs. Aðflutningsgjöld. Bifreiðir. Sératkvæði	15/2 561
72	70/1996	Sýslumaðurinn á Akureyri gegn Kristófer Arnari Einarssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr.19/1991. Aðfinnslur.....	15/2 577
73	77/1996	Örn Johnson gegn Flugmálastjórn. Kærumál. Kæruheimild. Loftför. Frávísun frá Hæstarétti.....	22/2 580
74	78/1996	Magnús Víkingur Grímsson gegn Flugmálastjórn. Kærumál. Kæruheimild. Loftför. Frávísun frá Hæstarétti	22/2 581
75	282/1994	Kópavogskaupstaður gegn Búseta hsf. Stjórnarskrá. Aðild. Sveitarstjórnir. Húsnæðismál	22/2 582
76	297/1994	Birgir Þórhallsson gegn Búnaðarbanka Íslands. Veðréttur. Tryggingabréf. Ógilding samnings. Fjármál hjóna. Þinglýsing.....	22/2 598
77	200/1994	Arnól hf. gegn Þrotabúi Márusar Jóhannessonar. Vinnusamningur. Uppsögn. Áminning.....	22/2 605
78	458/1994	Hafsteinn Frímann Aðalsteinsson gegn íslenska ríkinu. Gæsluvarðhald. Skaðabætur.....	22/2 613
79	418/1994	Birgir Þórisson gegn Stefáni G. Olgeirssyni og Guðna Á. Haraldssyni. Fasteignakaup. Skuldaskil. Tryggingabréf. Víxill. Lögmenn.....	22/2 620
80	427/1993	Kristján Wendel gegn Gunnari Rósinkranz, Bjarna Sveinssyni og Gerpi sf. og gagnsök og íslenska ríkinu, Friðgeiri Björnssyni, Auði Þorbergsdóttur, Allan V. Magnússyni, Sigríði Ólafsdóttur, Höllu Bachmann Ólafsdóttur, Sigurði T. Magnússyni, Frey Jóhannessyni og Ríkharði Kristjánssyni. Fasteignakaup. Galli. Afsláttur. Matsgerð. Geymslugreiðsla. Skaðabætur. Dóm- arar. Leiðbeiningarskylda. Málskostnaður	22/2 629
81	391/1995	Ákærvaldið gegn Júlíusi Norðdahl. Líkams-	

		Dómur	Bls.
	árás leiðir til dauða. Bifreiðir. Ökuréttarsvipting. Áfrýjun.....	22/2	652
82	395/1995 Ákærvaldið gegn Guðmanni Agnari Óskarssyni Levy. Fjárdráttur. Skaðabætur.....	22/2	666
83	422/1995 Ákærvaldið gegn Einari Erni Sigurðssyni. Refsi- ákvörðun. Umferðarlög. Ávana- og fíkniefni. Lík- amsárás. Skilorðsrof.....	22/2	670
84	394/1995 Ákærvaldið gegn Páli Indriða Pálssyni. Refsi- og viðurlagaákvörðun. Manndráp af gáleysi. Bifhjóll. Ökuréttarsvipting	22/2	674
85	81/1996 Skinnaiðnaður hf. gegn Bjarna V. Magnússyni, Höfn-Þríhyrningi hf., Íslensku umboðssöluinni hf., Björgvin Ólafssyni og Sauðárkrókskaupstað. Kærumál. Málshöfðunarfrestur. Matsgerð. Hluta- félög.....	27/2	678
86	82/1996 Ákærvaldið gegn Sigurjóni Péturssyni. Kæru- mál. Gæsluvarðhald, c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	27/2	683
87	76/1996 Björn Björnsson gegn þrotabúi Sjávarborgar hf. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Skaðabætur. Vinnu- slys	28/2	685
88	124/1994 Protabú Kaupfélagsins Fram gegn Lifeyrissjóði Austurlands. Skuldabréfamál. Veðskuldabréf. Nauðasamningur. Gjaldþrotaskipti. Ómerking. Frávísun frá héraðsdómi	29/2	693
89	92/1995 Arnór G. Jósefsson, Ólafur G. Jósefsson, Reynir Jósefsson, Sigursteinn Jósefsson, Bjarni Þorvarð- arson, Gunnar Þorvarðarson og Sigurður Þor- varðarson gegn Bjarna Bærings Bjarnasyni og Önnu M. Sigurðardóttur og gagnsök. Eignaréttur. Samaðild. Ítak. Vanlýsing. Hefð	29/2	696
90	311/1994 Angela Ragnarsdóttir gegn Helga Kr. Pálssyni. Lausafjárkaup. Galli. Afsláttur	29/2	710
91	423/1995 Ákærvaldið gegn Erni Karlssyni. Frávísun máls frá Hæstarétti. Áfrýjunarheimild. Reynslulausn	29/2	717
92	365/1995 Ákærvaldið gegn Ragnari Erni Eiríkssyni og Hildi Fríðu Þórhallsdóttur. Viðurlagaákvörðun. Skjalafals. Fjársvik. Ökuréttur.....	29/2	719
93	372/1995 Ákærvaldið gegn Einvarði Hallvarðssyni og		

		Gunnari Ársæli Ársælssyni. Viðurlagaákvörðun. Tollalagabrot. Lyfjainnflutningur	29/2	726
94	396/1995	Ákærvaldið gegn Jóni Ellert Tryggvasyni. Viðurlagaákvörðun. Fjársvik. Fjádráttur. Stjórnarskrá.....	29/2	731
95	427/1994	Bjarni Kr. Grímsson gegn Ólafsfjarðarbæ. Ráðningarsamningur. Opinberir starfsmenn. Uppsögn. Skaðabætur. Biðlaun	29/2	744
96	119/1995	Fjöltnir hf. gegn Hraðfrystihúsi Eskifjarðar hf. og gagnsök. Fjárnám. Gjaldþrotaskipti. Skaðabætur..	29/2	753
97	35/1994	Steindór Stefánsson og Vátryggingafélag Íslands hf. gegn Málfríði Þorleifsdóttur og gagnsök. Dráttarvél. Umferðarlög. Vátrygging. Skaðabætur. Örorka. Gjafsókn	29/2	765
98	402/1995	Ákærvaldið gegn Þorra Jóhannssyni. Áfrýjun opinbers máls. Áfrýjunarheimild. Áfrýjunarleyfi. Frávísun máls frá Hæstarétti	29/2	778
99	74/1996	Vélstjórafélag Íslands gegn Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands. Kærumál. Vitni. Sönnunarfærsla	1/3	780
100	347/1994	Ragnheiður Steindórsdóttir gegn Vátryggingafélagi Íslands hf. Ómerking. Heimvísun	7/3	786
101	348/1994	Una Guðlaugsdóttir gegn Vátryggingafélagi Íslands hf. Ómerking. Heimvísun.....	7/3	788
102	264/1994	Trausti, félag sendibílstjóra gegn Aðli hf. og Ríkisspítulum. Leigubifreiðir. Verksamningur. Sjúkrahús.....	7/3	790
103	385/1995	Ákærvaldið gegn X. Kynferðismál. Sératkvæði ...	7/3	804
104	119/1994	Íslandsbanki hf. gegn Fjölmíðlun sf. og gagnsök. Skaðabótamál. Hlutfé.....	7/3	812
105	91/1996	Húsfélagið Krummahólum 4 gegn Búnaðarbanka Íslands. Kærumál. Frávísunarúrskurður staðfestur. Vanreifun	8/3	841
106	93/1996	Húsfélag Glæsibæjar gegn Kristjáni Stefánssyni. Kærumál. Frávísunarúrskurður staðfestur. Vanreifun	8/3	845
107	75/1996	Árvakur hf. gegn Flugleiðum hf. Kærumál. Nauðungarsala. Úthlutun söluverðs. Fjárnám	11/3	851
108	309/1994	Protabú SH-verktaka hf. gegn Grafarvogssókn og		

			Dómur	Bls.
		Sjóvá-Almennum tryggingum hf. Verksamningur. Kröfugerð. Frávísun máls að hluta. Skuldajöfnuður. Gjaldþrotaskipti.....	14/3	858
109	392/1995	Ákærvaldið gegn Ægi Þór Harðarsyni. Refsiákvörðun. Þjófnaður. Gripdeild.....	14/3	883
110	426/1995	Ákærvaldið gegn Sigmundi Þorsteinssyni. Kynferðisbrot. Skilorð. Aðfinnsla. Sérálit	14/3	887
111	410/1994	Guðfinnur Einarsson gegn þrotabúi Einars Guðfinnssonar hf. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Óvenjulegur greiðslueyrir.....	14/3	892
112	463/1994	Þrotabú Miklagarðs hf. gegn Samvinnulífeyris-sjóðnum. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Óvenjulegur greiðslueyrir.....	14/3	901
113	306/1994	Þrotabú K. Jónssonar & Co. hf. gegn Sparisjóði Akureyrar og Arnarneshrepps og gagnsök. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Veðréttur	14/3	911
114	40/1996	Ákærvaldið gegn Kjartani Hafsteini Óskarssyni. Ómerking héraðsdóms. Heimvísun. Gagnaöflun ...	14/3	916
115	159/1994	Olíuverslun Íslands hf. og Sjóvá-Almennar tryggingar hf. gegn Erlu Kristjánsdóttur. Skaðabætur. Örorka. Kröfugerð.....	14/3	919
116	85/1995	Geiri hf. gegn Landsbanka Íslands. Skuldamál. Aðfinnslur.....	14/3	927
117	227/1994	Guðbjörg Friðriksdóttir Whalen gegn Friðrik A. Jónssyni hf. Samningar. Umboð.....	14/3	931
118	259/1994	Lífeyrissjóður Vesturlands gegn Landsbanka Íslands. Nauðungarsala. Vanefndir. Skaðabætur	14/3	943
119	42/1994	Sigríður R. J. Briem gegn Gunnari Briem og gagnsök. Hjón. Skilnaðarsamningur. Skuldajöfnuður. Sératkvæði	14/3	949
120	102/1996	Jöfur hf. gegn Bílabúð Benna ehf. Kærumál. Nauðungarsala. Haldsréttur. Úthlutun söluverðs.....	19/3	966
121	104/1996	Gunnar Pétursson gegn íslenska ríkinu. Kærumál. Frávísunarúrskurður staðfestur að hluta. Álagning opinberra gjalda.....	19/3	973
122	287/1994	Fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs gegn Kaupþingi hf. Þinglýsing. Veðskuldabréf. Fasteign. Skaðabætur. Verðbréfavíðskipti. Sératkvæði.....	21/3	980
123	44/1995	Sjóvá-Almennar tryggingar hf. gegn Guðmundi		

		Gunnarssyni og gagnsök. Bifreiðir. Skaðabætur. Líkamstjón. Slysáttrygging öðrumanns. Öðrumat. Matsgerð	21/3	990
124	419/1994	Blómaval hf. gegn Þorbjörgu Guðmundsdóttur og gagnsök. Skaðabótamál. Fasteign. Líkamstjón. Öðrumat.....	21/3	1002
125	134/1995	Sparisjóður Reykjavíkur og nágreiniss gegn þrotabúi Rögnvalds Pálmasonar og Pálma S. Rögnvaldssyni. Vífilmál. Greiðslustaður	21/3	1012
126	177/1994	Faxamarkaðurinn hf. gegn þrotabúi Fax hf. Skaðabætur. Greiðslumiðlun. Sjávarútvegur	21/3	1016
127	503/1994	Höskuldur Einarsson og Vátryggingafélag Íslands hf. gegn Erlendi Einarssyni. Öðrumking. Heimvísun. Meðdómendur	21/3	1021
128	19/1995	Gunnar Ástvaldsson og Þuríður Guðmundsdóttir gegn Hallgrími Guðjónssyni. Fasteignakaup. Gallar. Tómlæti. Málskostnaður	21/3	1023
129	147/1994	Goði hf. gegn Árna S. Jóhannssyni. Lífevrisréttindi. Samningur. Vextir. Aðfinnslur	21/3	1050
130	55/1995	Jónína Ívarsdóttir gegn Iðnlánasjóði og Sjóvá-Almennum tryggingum hf. Skaðabætur. Bifreiðir. Líkamstjón. Öðrumat. Öðrumkubætur	21/3	1059
131	312/1994	Digranessókn gegn Aðalsteini Péturssyni, Öldu Berg, Önnu M. Sigurðardóttur, Önnu M. Þorfinnsdóttur, Árna Stefánssyni, Böðvari Jónassyni, Evu S. Einarisdóttur, Guðna Ágústssyni, Guðna Daníelssyni, Gylfa Sveinssyni, Hermanni E. Karlssyni, Jörundi Guðmundssyni, Kristbjörgu Kristjánsdóttur, Kristínu Ottesen, Kristjáni Kristjánsyni, Magnúsi Eiríkssyni, Ólafi Jens Péturssyni, Ólafi H. Georgssyni, Sæmundi Guðmundssyni, Sigrúnu Gísladóttur, Svani Halldórssyni, Undínu Sigmundsdóttur, Valmundi Eggertssyni, Þorleifi Finnssyni og Þráni Árnassyni. Félagaréttur. Kirkju-sókn. Fundarsamþykkt	21/3	1070
132	69/1994	Búnaðarbanki Íslands gegn þrotabúi Jóns Friðrikssonar. Handveð. Hlutabréf. Gjaldþrot	21/3	1085
133	339/1994	Hulda Einarisdóttir og Sigrún Einarisdóttir vegna Njarðvíkur II, Ingibjörg Daníaldsdóttir vegna		

	Njarðvíkur III, Anna Friða Magnúsdóttir, Friðrik Á. Magnússon, Ólafur Magnússon, Garðar Magnússon og Magnús Magnússon vegna Höskuldarkots I og II, Birna Fjöla Valdimarsdóttir, Margrét Valdimarsdóttir, Hörður Valdimarsson og Árni S. Valdimarsson vegna Höskuldarkots III, Ragnheiður Björnsdóttir, Stefán Björnsson, Guðrún Ásta Björnsdóttir og Þórir Björnsson vegna Þórukots, Guðrún Þorsteinsdóttir vegna Bolafótar, Kristín Guðmundsdóttir, Sigríður Jónsdóttir, Helga Þorsteinsdóttir og Ásdís Jónsdóttir vegna Vatnsness, Helga Egilsdóttir og dánarbú Ólafs H. Egilssonar vegna Njarðvíkur I og II gegn íslenska ríkinu og til réttargæslu Njarðvíkurkaupstað og gagnsök. Samningar. Forkaupsréttur. Jarðaverð. Sératkvæði.....	21/3	1089
134	114/1996 X gegn dóms- og kirkjumálaráðuneytinu. Kærumál. Nauðungarvistun.....	22/3	1103
135	116/1996 Ákærvaldið gegn Heiðari Þór Guðmundssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	22/3	1106
136	98/1996 Íslenska ríkið gegn Baldri Smára Ólafssyni. Kærumál. Dómarar. Dómarafulltrúi. Þinghald. Sératkvæði.....	26/3	1108
137	115/1996 Ásdís Ástþórsdóttir gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Kærumál. Aðfarargerð. Fjárnám. Skattar. Ábyrgð.....	26/3	1114
138	286/1995 Fasteignamiðstöðin hf. gegn Jóni Guðmundssyni. Málskostnaðartrygging.....	27/3	1121
139	90/1995 Guðmundur Davíðsson gegn Sigrúnu H. Kristmannsdóttur. Fasteignakaup. Nauðungarsala. Vanefndir.....	28/3	1123
140	31/1995 Heimilistæki hf. gegn Þrotabúi Miklagarðs hf. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Óvenjulegur greiðslueyrir. Málsástæða.....	28/3	1132
141	498/1994 Sigurður Þorkelsson gegn Hf. Ofnasmiðjunni. Kaupsamningur. Hlutfélag. Ábyrgð.....	28/3	1143
142	281/1994 Guðrún Lára Pálmadóttir gegn Ábyrgð hf. og		

		Skúla Svavari Skaftasyni. Bifreiðir. Umferðarlög. Fyrning. Skaðabætur. Líkamstjón. Örorkubætur ...	28/3	1152
143	100/1994	Hf. Eimskipafélag Íslands gegn H.H. Leasing & Finans A/S. Farmsamningur. Haldsréttur. Fjármögnunarleiga.....	28/3	1163
144	229/1995	Dagsprent hf. gegn Sigríði Þorgrímsdóttur. Vinnusamningur. Uppsögn. Fæðingarorlof. Jafnrétti	28/3	1173
145	71/1995	Lakkrísgerðin Kólus hf. gegn Þrotabúi Miklagarðs hf. Gjaldprotaskipti. Riftun. Óvenjulegur greiðslueyrir.....	28/3	1183
146	122/1996	Ákærvaldið gegn Sigurjóni Péturssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, b- og c-liður 1.mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	29/3	1196
147	23/1996	Ákærvaldið gegn Þorsteini Víði Þórðarsyni, Þorláki Ómari Einarssyni og Sveini Sæmundssyni. Umboðssvik. Fjárdráttur. Verðbréfamiðlun. Endurskoðendur. Refsiábyrgð. Skilorð.....	2/4	1199
148	483/1994	Jón Rafns Antonsson gegn Moniku Blöndal. Fasteignakaup. Gallar. Skaðabætur. Skuldajöfnun. Matsgerð	2/4	1236
149	53/1994	Seðlabanki Íslands gegn Hallgrími A. Ottóssyni og Hallgrímur A. Ottósson gegn Seðlabanka Íslands, viðskiptaráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs. Skaðabótamál. Verðbréfasjóður. Bankaeftirlit	2/4	1255
150	8/1996	Ákærvaldið gegn Gunnlaugi Halldóri Halldórssyni. Kynferðisbrot. Ákæra	2/4	1271
151	405/1994	Erla Gunnarsdóttir og Vilhelm Martin Fredriksen gegn Þórdísi Eiríksdóttur, Gísla Gíslasyni og Sigurði A. Þóroddssyni og til réttargæslu Vátryggingafélaginu Skandia hf. og Ábyrgðarsjóði Félags fasteingasala. Skaðabætur. Fasteignasala. Fasteignakaup. Kaupsamningur	2/4	1279
152	138/1994	Kristín M. Guðmundsdóttir, Sigurbjörg Guðmundsdóttir, Ingunn Lilja Guðmundsdóttir og Hraundís Guðmundsdóttir gegn íslenska ríkinu. Sjúkrahús. Læknar. Skaðabætur. Læknaráð. Sér- atkvæði.....	18/4	1298

			Dómur	Bls.
153	404/1995	Ákærvaldið gegn Jóni Valgeiri Björgvinssyni. Fjárráttur. Skilorð. Skaðabætur. Vextir	18/4	1308
154	173/1995	Ölgerðin Egill Skallagrímsson ehf. gegn Þrotabúi Miklagarðs hf. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Óvenju- legur greiðslueyrir.....	18/4	1314
155	54/1996	Ákærvaldið gegn Ásgeiri Þór Ásgeirssyni. Ómerking héraðsdóms. Heimvísun. Játningarmál.	18/4	1323
156	170/1995	Byggingarfélagið Borg hf. gegn Magnúsi Hall- dórssyni. Verksamningur.....	18/4	1326
157	143/1996	Gjaldheimtan í Reykjavík gegn Íslandsbanka hf. Kærumál. Nauðungarsala. Kærufrestur. Frávísun frá Hæstarétti	19/4	1332
158	142/1996	Gústaf A. Nielsson gegn Landsbanka Íslands. Kærumál. Gjaldþrotaskipti	19/4	1334
159	136/1996	Frosti hf. gegn Línuskipti ehf. Kærumál. Innsetn- ingargerð. Kaupsamningur. Riftun	19/4	1338
160	123/1996	Jón Einar Jakobsson gegn Þrotabúi Mótvægis hf. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Hlutafélög. Tómlæti...	19/4	1347
161	118/1996	Gísli Örn Lárusson gegn Vátryggingafélaginu Skandia hf., Försäkringsaktiebolaget Skandia Nord, Försäkringsaktiebolaget Skandia og Leif Göran Victorin. Kærumál. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi. Aðild. Lögvarðir hagsmunir. Máls- höfðunarfrestur. Litis pendens-áhrif. Vanreifun. Varnarþing.....	23/4	1356
162	39/1996	Ákærvaldið gegn Heiðari Þór Guðmundssyni og Hafþóri Inga Samúelssyni. Þjófnaður. Frávísun máls að hluta. Ákæra.....	26/4	1373
163	384/1995	K gegn M. Börn. Forsjá. Hjón. Gjafsókn.....	26/4	1387
164	47/1996	Ákærvaldið gegn Valdimar P. Ólafssyni og Magnúsi P. Bjarnasyni. Áfengislög. Tilraun. Upp- taka.....	26/4	1399
165	403/1995	Ákærvaldið gegn Haraldi Pétri Guðmundssyni. Dómstólar. Ómerking	26/4	1415
166	13/1996	Ákærvaldið gegn Trausta Róbert Guðmunds- syni. Þjófnaður. Tilraun	26/4	1417
167	150/1995	Landsbanki Íslands gegn Margréti Þóru Vilbergs- dóttur og gagnsök. Fjármögnunarleiga. Sjálf- skuldarábyrgð.....	26/4	1422

168	482/1994	Landsbanki Íslands gegn Íslandsbanka hf. Bankar. Tékkar. Fölsun. Fyrning.....	26/4	1432
169	270/1995	Lífeyrissjóður starfsmanna Áburðarverksmiðju ríkisins gegn Lífeyrissjóði lækna. Kærumál. Nauðungarsala. Umboð. Veð.....	29/4	1443
170	478/1994	Pétur H. Blöndal gegn Moniku D. Blöndal. Hjón. Börn. Skilnaðarsamningur. Meðlag.....	2/5	1449
171	451/1994	Sjóvá-Almennar tryggingar hf. gegn Konráði Eggertssyni og gagnsök. Skaðabætur. Bifreiðir. Slys-trygging ökumanns. Örorkumat. Sératkvæði.....	2/5	1457
172	452/1994	Sjóvá-Almennar tryggingar hf. gegn Konráði Eggertssyni og gagnsök. Skaðabætur. Bifreiðir. Slys-trygging ökumanns. Örorkumat. Sératkvæði.....	2/5	1475
173	24/1995	Protabú Miklagarðs hf. gegn Kaupfélagi Eyfirðinga og gagnsök. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Skulda-jöfnuður.....	2/5	1493
174	91/1995	Protabú Miklagarðs hf. gegn Samvinnusjóði Íslands hf. og gagnsök. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Óvenjulegur greiðslueyrir.....	2/5	1511
175	148/1996	Guðmundur Ingi Kristinsson gegn Þorbjörgu Atladóttur. Kærumál. Fjárslit. Óvígð sambúð.....	3/5	1523
176	166/1996	Vífilfell ehf. gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Kærumál. Kæruheimild. Frestun máls. Frávísun frá Hæstarétti.....	7/5	1534
177	161/1996	Íslandsbanki hf. gegn Kristínu Zóphaníasdóttur, Hjálmari S. Pálssyni Ferenc Utassy, Sigvalda Jóhannessyni, Kristínu Jónsdóttur o.fl. Kærumál. Frávísunarúrskurði hrundið. Samaðild. Fjöleignarhús.....	7/5	1536
178	172/1996	Rannsóknarnefnd sjóslysa gegn Hervöru Þorvaldsdóttur héraðsdómara á Vesturlandi. Kærumál. Kæruheimild. Sjópróf. Frávísun frá Hæstarétti.....	8/5	1541
179	137/1995	Ingi S. Helgason og Árný Arnþórsdóttir gegn Margeiri Margeirssyni. Kaupsamningur. Hlutfélög. Aðildarskortur.....	9/5	1542
180	41/1995	Ellert Kristinn Alexandersson og Vátryggingafélag Íslands hf. gegn Guðmundi Karli Þorleifssyni og Guðmundur Karl Þorleifsson gegn Ell-		

			Dómur	Bls.
		ert Kristni Alexanderssýni og Vátryggingafélagi Íslands hf. og til vara þb. Vatnsskarðs hf. og Alexander Ólafssýni. Bifreiðir. Vinnuvél. Vátrygging. Skaðabætur. Örorka	9/5	1547
181	16/1996	Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins gegn Sjöfn Skúladóttur og Elsu Jóhönnu Gísladóttur Thorlacius. Skriflega flutt mál. Útivist. Skuldaraskipti. Kröfugerð	9/5	1559
182	47/1995	Húsfélagið Asparfelli 2-12 gegn Þortabúi Verndar hf. Verksamningur. Galli. Matsgerð	9/5	1563
183	378/1994	Kristinn Guðjónsson og Byggðaverk hf. gegn Húsfélaginu Suðurvhammi 5, 7 og 9 og gagnsök. Verksamningur. Galli. Skaðabætur. Aðild. Kröfugerð ...	9/5	1580
184	21/1996	Ákærvaldið gegn Hrafnhildi Sigurbjartsdóttur. Brenna. Refsimörk. Refsiákvörðun. Skilorð	9/5	1607
185	14/1996	Ákærvaldið gegn Magnúsi Ingiberg Jóhannssýni. Umferðarlög. Sakarkostnaður	9/5	1613
186	88/1995	Ósey hf. gegn Fiskmarkaði Breiðafjarðar hf. og gagnsök. Skaðabætur innan samninga. Fiskveiðiheildir. Gjaldþrot. Trygging	9/5	1619
187	164/1995	Netagerð Aðalsteins hf. gegn Fiskmarkaði Breiðafjarðar hf. og gagnsök. Skaðabætur innan samninga. Fiskveiðiheildir. Gjaldþrot. Trygging	9/5	1626
188	174/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Ólafi Hreggviðssýni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a liður 1. mgr. 103. gr. I. nr. 91/1991. Mannréttindasáttmáli Evrópu.....	10/5	1633
189	173/1996	Gísli Örn Lárusson gegn Försäkringsaktiebolaget Skandia Nord. Kærumál. Dómkvaðning matsmanna.....	15/5	1635
190	182/1996	Rut Skúladóttir gegn Íslandsbanka hf. Kærumál. Nauðungarsala	15/5	1638
191	183/1996	Erla Sampica Bjarnadóttir gegn Ástríði Ólafsdóttur og Jóhannesi Ólafssýni. Kærumál. Opinber skipti dánarbús. Málskostnaðartrygging	15/5	1642
192	109/1995	Stefán Stefánsson gegn X. Kaupsamningur. Ógilt loforð	17/5	1646
193	65/1996	Ákærvaldið gegn Birni Harðarsýni. Dómsólar. Ómerking.....	17/5	1663

194	54/1995	Jarþrúður Þórhallsdóttir gegn Lánasjóði íslenskra námsmanna. Skuldabréf. Lögskýring.....	17/5	1665
195	231/1994	Einar Sveinsson, o.fl. gegn Erni Svavarssyni o.fl. Fasteign. Lóðamörk. Eignarréttur. Sérátkvæði	17/5	1673
196	34/1995	Skólanefnd Pelamerkurskóla, sveitarsjóður Arnarneshrepps, sveitarsj. Glæsibæjarhrepps, sveitarsj. Skriðuhrepps, sveitarsj. Öxnadalshrepps og íslenska ríkið gegn Skúla Skúlasyni. Skaðabætur. Miskabætur. Örorka. Skóli.....	17/5	1697
197	45/1995	Húsanes sf. vegna þb. Lindalax hf. gegn Sæmundi Þórðarsyni, o.fl. og gagnsök. Hlutfélag. Hlutfjárloforð. Gjaldþrot. Fyrning.....	17/5	1720
198	411/1994	Ebeneser Bárðarson og Auður Árnadóttir gegn Ófeigi Björnssyni og Hildi Bolladóttur. Fasteignakaup. Galli. Skoðun	17/5	1735
199	115/1995	Íslandsbanki hf. gegn Baldri Ágústssyni. Vixilmál. Sýning til greiðslu	17/5	1748
200	141/1995	Lögmenn Jón Örn Ingólfsson og Jón Gunnar Zoäga gegn Landsbanka Íslands. Skuldabréf. Framsal.....	17/5	1753
201	22/1996	Ákærvaldið gegn Hauki Guðjónssyni. Þjófnaður. Reynslulausn	17/5	1760
202	149/1996	Ákærvaldið gegn Sigurjóni Péturssyni. Áfrýjun opinberra mála. Áfrýjunarfrestur. Frávísun máls frá Hæstarétti	17/5	1767
203	29/1995	Magnús Alfonsson gegn Húsfélaginu Austurbergi 2, 4 og 6 o.fl. og gagnsök. Skaðabótamál. Verktrygging. Málsástæður. Aðild	17/5	1769
204	162/1996	Fjármálaráðherra vegna ríkisspítalanna gegn Starfsmannafélagi ríkisstofnana. Kærumál. Félagisdómur. Frávísunarkröfu hrundið.....	20/5	1779
205	190/1996	Bændasamtök Íslands gegn Amper hf. og Erni Árnasyni. Kærumál. Vitni	21/5	1785
206	188/1996	Íslenskt marfang hf. gegn Þuríði hf. Kærumál. Málskostnaðartrygging.....	21/5	1788
207	103/1996	Parkwood Engineering Co.Ltd. gegn Borgarsmíði hf. Málskostnaðartrygging	21/5	1791
208	10/1995	Einar B. Guðmundsson gegn Guðmundi Frey		

			Dómur	Bls.
		Halldórssyni. Skaðabótamál. Bifreiðir. Líkams- tjón. Læknaráð. Meðdómendur. Sératkvæði	23/5	1793
209	48/1995	Húsgagnaloftið og Heiðar Sigurðsson gegn Ragn- heiði Erlu Hauksdóttur. Skaðsemisábyrgð. Aðild- arhæfi. Frávísun máls að hluta frá héraðsdómi.....	23/5	1812
210	385/1994	Íslenska útvarpsfélagið hf. gegn Hans Kristjáni Árnasyni. Vinnusamningur. Starfslok.....	23/5	1820
211	386/1994	Íslenska útvarpsfélagið hf. gegn Guðrúnu Árna- dóttur. Vinnusamningur. Starfslok.....	23/5	1826
212	181/1995	Landvétel hf. gegn Valgeiri Sigurgeirssyni og gagnsök. Skaðabætur. Vinnuslys	23/5	1832
213	142/1995	Gunnar Kvaran gegn Gunnari Kvaran hf. og Sjóvá-Almennum tryggingum hf. Skaðabætur. Örorka.....	23/5	1840
214	28/1995	Jón Eggert Hvanndal gegn Lífeyrissjóði félags ís- lenskra stjórnunarstarfsmanna á Keflavíkurflug- velli. Lífeyrissjóður. Endurgreiðsla.....	23/5	1852
215	83/1996	Ákærvaldið gegn X. Kynferðisbrot. Sifjaspell. Börn. Miskabætur	23/5	1863
216	95/1996	Ákærvaldið gegn Stefáni Erni Kristjánssyni og Kolbrúnu Guðmundsdóttur. Byggingarlög. Frið- un Þingvalla. Brottnám mannvirkja. Sveitarstjórn. Fyrnig sakar. Stjórnarskrá. Mannréttindasáttmáli. Evrópu. Sératkvæði	23/5	1868
217	5/1995	Ferdinand Rósmundsson og Guðrún Ásgríms- dóttir gegn landbúnaðarráðuneytinu og Sverri Magnússyni. Jarðalög. Innlausn. Stjórnvalds- ákvörðun.....	23/5	1896
218	193/1996	Sýslumaðurinn á Akureyri gegn Gestí Eiríki Egg- ertssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a- og d-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Geðrannsókn	23/5	1904
219	204/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Helga Sig- urjónssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, c-liður 1. mgr. 103. gr. l. nr. 19/1991	24/5	1910
220	202/1996	Þorsteinn Laufkvist Þorsteinsson gegn Laufeyju Elsu Sólveigardóttur. Kærumál. Dánarbússkipti. Erfðaskrá	28/5	1912
221	196/1996	Protabú Hesthólma hf. gegn Vátryggingafélagi Ís-		

		lands hf. Kærumál. Innsetningargerð. Hlutablef.		
		Hlutafélag. Veðréttur	28/5	1926
222	65/1995	Snorri Ólafsson gegn Gylfa Gunnarssyni. Lausa- fjárkaup. Aðild. Sönnun	30/5	1931
223	183/1995	Ungmennafélag Íslands gegn Unu Mariu Óskars- dóttur. Vinnusamningur. Uppsögn. Skaðabætur	30/5	1945
224	310/1995	Íslenska ríkið gegn Ragnari Karlssyni. Skattar. Ökutækjastyrkur. Frádráttarheimild	30/5	1955
225	288/1995	Búnaðarbanki Íslands gegn Sparisjóði Ólafsfjarð- ar og gagnsök. Ábyrgð. Fyrning	30/5	1969
226	69/1996	Ákærvaldið gegn Guðmundi Inga Sigurvinsyni. Leigubifreiðir. Atvinnuleyfi. Sýkna	30/5	1974
227	68/1996	Ákærvaldið gegn Einari Jóhannssyni. Leigu- bifreiðir. Atvinnuleyfi. Stjórnarskrá	30/5	1977
228	7/1996	Ákærvaldið gegn Gunnlaugi Birgi Gunnlaugs- syni. Fjádráttur. Kröfugerð	30/5	1982
229	92/1996	Ákærvaldið gegn Sigurði Hólmi Sigurðssyni. Bif- reiðir. Umferðarlög. Ökuréttur	30/5	1989
230	200/1996	Snæfellsbær gegn Landsbanka Íslands. Kærumál. Nauðungarsala. Lögveð. Fyrning	31/5	1992
231	151/1996	Ákærvaldið gegn Lindu Dögg Ragnarsdóttur, Gerði Yrju Ólafsdóttur, Björgu Önnu Skúladótt- ur og Rakel Björk Gunnarsdóttur. Ómerking. Heimvísun. Dómarar. Stjórnarskrá. Mannrétt- indasáttmáli Evrópu. Sératkvæði	3/6	1998
232	211/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Guðjóni Knúts- syni. Kærumál. Gæsluvarðhald, 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	4/6	2004
233	206/1996	Sigurður Blomsterberg gegn Vilhelmínu Ragnars- dóttur. Kærumál. Óvígð sambúð. Fjárslit	5/6	2006
234	205/1996	Innheimtustofnun sveitarfélaga gegn þrotabúi Drafnar fasteignapjónustu hf. Kærumál. Gjald- þrotaskipti. Réttindaröð	5/6	2017
235	218/1995	Íslenska álfélagið hf. gegn Jóhannesi Gunnars- syni. Vinnusamningur. Veikindalaun	6/6	2023
236	155/1995	Steinunn Auður Guðmundsdóttir gegn Jóhann- esi Jóhannessyni. Umferðarréttur. Ábúðarlög. Stjórnsýsla	6/6	2042

			Dómur	Bls.
237	117/1996	Ákærvaldið gegn Þorsteini Baldvin Ragnarssyni. Líkamsárás. Sönnun. Ómerking. Heimvísun	6/6	2052
238	109/1996	Ákærvaldið gegn Guðmundi Axelssyni. Fjárdráttur. Skaðabætur. Vextir.....	6/6	2055
239	86/1996	Ákærvaldið gegn Steinari Arnarsyni. Ölvunarakstur. Líkamstjón af gáleysi. Svipting ökuréttar. Skilorð.....	6/6	2059
240	131/1995	Einar Egilsson gegn Búnaðarbanka Íslands. Kaupsamningur. Skuldskeyting.....	6/6	2063
241	322/1995	M gegn K. Börn. Forsjá. Gjafsókn.....	6/6	2071
242	145/1995	Egill Marteinn Benediktsson gegn Landsbanka Íslands. Samningur. Bankar. Ábyrgðir. Uppgjör	6/6	2089
243	114/1995	Sveindís Þórisdóttir gegn Ingibjörgu Bjarnadóttur og Lögfræðipjónustunni hf. og gagnsök. Lögmannspóknun. Gjafsókn	6/6	2101
244	314/1995	Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar gegn Guðmundi Karlssyni. Lífeyrissjóður. Lífeyrisréttur. Launþegar	6/6	2113
245	71/1996	Ákærvaldið gegn Birni Kristjánssyni. Ávana- og fíkniefni.....	6/6	2123
246	85/1996	Ákærvaldið gegn Engilbert Runólfssyni. Ávana- og fíkniefni. Ítrekun. Afturhvarf frá framburði.....	6/6	2127
247	128/1996	Ákærvaldið gegn X. Áfrýjun. Sönnunarfærsla.....	6/6	2141
248	145/1996	Ákærvaldið gegn Ingvari Erni Hafsteinssyni. Líkamsárás. Skilorðsrof. Skaðabætur	6/6	2146
249	172/1995	Sigmundur Böðvarsson gegn Sonju hf. Aðild. Lögmenn.....	6/6	2153
250	171/1995	Sigmundur Böðvarsson gegn Protabúi Blaðs hf. Aðild. Lögmenn	6/6	2158
251	127/1996	Ákærvaldið gegn Baldri Gunnarssyni. Tilraun til manndráps. Skaðabætur.....	6/6	2163
252	150/1996	Ákærvaldið gegn Óðni Erni Jóhannssyni. Viðurlagaákvörðun. Tollalagabrot. Lyfjainnflutningur. Upptaka.....	6/6	2171
253	124/1996	Ákærvaldið gegn Ragnari Þór Gunnarssyni. Þjófnaður	6/6	2178
254	94/1996	Ákærvaldið gegn Benedikt Orra Viktorssyni. Fjársvik. Ítrekun.....	6/6	2181

255	217/1996	Halaklettur ehf. gegn Bakka hf. Kærumál. Málskostnaður.....	11/6	2185
256	225/1996	Protabú Drafnar fasteignaþjónustu hf. gegn Skilum ehf. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Réttindaröð ..	13/6	2187
257	167/1995	Guðmundur Borgþórsson gegn SG-einingarhúsum hf. og gagnsök. Skaðabætur. Fjárnám. Nauðungarsala.....	13/6	2195
258	130/1996	Ákærvaldið gegn X. Refsiákvörðun. Kynferðisbrot. Sífjaspell. Börn	13/6	2205
259	125/1996	Ákærvaldið gegn X. Kynferðisbrot. Tilraun. Líkamsárás. Skipstjórnarréttindi. Tilkynningarskylda. Skilorð.....	13/6	2208
260	147/1995	Eldberg hf. gegn Ólafi Auðunssyni og gagnsök. Skaðabótamál. Vinnuslys. Sératkvæði	13/6	2221
261	280/1995	Stefán G. Stefánsson gegn Ævari Guðmundssyni. Kaupsamningur. Fyrning	13/6	2237
262	26/1995	Guðmundur Porvaldsson, Árni Porvaldsson, Grétar Grímsson, Sigurður Guðmundsson, Tage Andersen, Þóra Guðmundsdóttir, Þórdís Guðmundsdóttir og dánarbú Guðríðar Huldu Guðmundsdóttur gegn Landsvirkjun. Veidiréttur. Samningur. Sératkvæði.....	13/6	2245
263	132/1995	Magnús Hjaltsted gegn fjármálaráðherra f.h. íslenska ríkisins og Fasteignamati ríkisins. Fasteignamat. Bújörð. Kröfugerð.....	13/6	2255
264	189/1995	Sigurður S. Hákonarson gegn Slippfélaginu í Reykjavík hf. Víxilmál. Varnir	13/6	2265
265	125/1995	Landsbanki Íslands gegn Búnaðarbanka Íslands. Lögskýring. Veðréttur. Lausafé. Sératkvæði.....	19/6	2269
266	237/1996	Prentsmiðjan Oddi hf. gegn Flatey hf., bókbandsstofu. Kærumál. Bein aðfarargerð.....	27/6	2284
267	238/1996	Ákærvaldið gegn Hauki Örvari Weihe. Kærumál. Dómarar. Vanhæfi.....	27/6	2290
268	198/1996	Ákærvaldið gegn Steinari Benedikt Valssyni. Bifreiðar. Ölvunarakstur. Nytjastuldur. Skilorð.....	27/6	2294
269	256/1996	Lögreglustjórinn í Reykjavík gegn Gunnari Traustasyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	3/7	2297
270	264/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Berki Birg-		

		Dómur	Bls.
	issyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a-liður 1. mgr. og 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	11/7	2299
271	268/1996 Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Birgi Guðmundssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, d-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Geðheilbrigðisrannsókn	16/7	2302
272	303/1996 Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Rúnari Jóhannssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a- og c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	8/8	2305
273	307/1996 Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Gunnari Sverri Arnarsyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a- og c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	12/8	2307
274	308/1996 Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Birgi Guðmundssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a- og c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	13/8	2310
275	241/1996 Efnagerðin Lyng hf. gegn Friðjóni Erni Friðjónssyni. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Frávísunarúrskurður staðfestur	16/8	2313
276	253/1996 Gísli Ólafsson Ólafs og Ragnar J. Jónsson gegn Margeiri Jóhannssyni og gagnsök. Kærumál. Málskostnaður	16/8	2315
277	267/1996 Nína Þórðardóttir gegn Steinari Guðmundssyni. Kærumál. Frávísunarúrskurður staðfestur. Stefnumirting	16/8	2318
278	240/1996 Kristján Wendel gegn Gerpi sf. Kærumál. Fjárnám. Vextir	16/8	2321
279	281/1996 Þórhallur Ölver Gunnlaugsson gegn íslenska ríkinu. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Aðfinnslur	16/8	2328
280	313/1996 Lögreglustjórinn í Reykjavík gegn Björgu Arnþórsdóttur. Kærumál. Húsleit	16/8	2331
281	314/1996 Lögreglustjórinn í Reykjavík gegn Guðmundi Jóhannssyni. Kærumál. Húsleit	16/8	2334
282	252/1996 Húsfélagin Árkvörn 2A og 2B gegn Byggingafélaginu Sólvöllum hf. Kærumál. Frávísunarúrskurður staðfestur	27/8	2337
283	236/1996 Þb. Skipabrotarinnar hf. gegn Landsbanka Íslands. Kærumál. Nauðungarsala. Haldsréttur. Aðildarhæfi	27/8	2340
284	273/1996 Hvalur hf. gegn Oxala Shipping Company Ltd.		

	og Fiskiðjunni Veri. Kærumál. Nauðungarsala. Skaðabætur	27/8	2350
285	239/1996 Þórður Þórðarson gegn Fiskiðjunni Veri og gagnsök. Kærumál. Nauðungarsala. Sjómenn. Vinnusamningur	27/8	2356
286	276/1996 Þb. Drafnar fasteignaþjónustu hf. gegn Ragnari Hafliðasyni. Kærumál. Ómerking. Aðfinnslur	27/8	2365
287	246/1996 Aquasport hf. gegn Lu-Sy Trans. Kærumál. Frávísun staðfest. Vanreifun	27/8	2369
288	280/1996 Próf ehf. gegn Kringlunni 4-6 ehf. Kærumál. Útburður. Frávísun máls frá Hæstarétti	27/8	2372
289	250/1996 Þorkell P. Pálsson gegn Byggingafélaginu Sólvöllum hf. Kærumál. Frávísunarúrskurður staðfestur ..	27/8	2373
290	247/1996 Guðjón Andri Gylfason og Þorsteinn Hlynur Jónsson og Ítalía pizza sf. gegn íslenska ríkinu. Kærumál. Frávísun máls að hluta. Aðildarhæfi. Kröfugerð	27/8	2376
291	251/1996 Margrét Einarsdóttir gegn Bjarna Bærings Bjarnasyni. Kærumál. Fjárnám. Kæruheimild. Frávísun frá Hæstarétti	27/8	2382
292	301/1996 Gunnar Guðbjartsson gegn Ólafi Guðbjartssyni. Kærumál. Útburður. Sameign	27/8	2384
293	282/1996 Herborg Haraldsdóttir gegn Þb. Bónusbíla ehf. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Vinnusamningur. Sönnun	27/8	2392
294	260/1996 Húsnaðisstofnun ríkisins gegn Búnaðarbanka Íslands, Lífeyrissjóði Vesturlands og Íslandsbanka hf. Kærumál. Nauðungarsala. Veð	27/8	2399
295	312/1996 Sparisjóður Höfðhverfinga gegn Valgerði Jónsdóttur. Kærumál. Nauðungarsala. Veð	27/8	2409
296	315/1996 Arngrímur Jónsson gegn Landsvirkjun. Kærumál. Félagsdómur. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi	27/8	2416
297	319/1996 Jón Egilsson gegn Gauta Halldórssyni. Kærumál. Fjárnám. Kæruheimild. Frávísun frá Hæstarétti	27/8	2419
298	320/1996 Sigmundur P. Lárusson gegn Gauta Halldórssyni. Kærumál. Fjárnám. Kæruheimild. Frávísun frá Hæstarétti	27/8	2421
299	327/1996 Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Charin Thai-		

		Dómur	Bls.
	prasert. Kærumál. Gæsluvarðhald, 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	29/8	2423
300	333/1996 Ákærvaldið gegn Christopher Bunde. Kærumál. Framsal sakamanns	5/9	2425
301	337/1996 Gunnar Pétursson gegn Iðnlánasjóði og íslenska ríkinu. Kærumál. Aðild. Gagnaöflun. Skjöl	12/9	2428
302	343/1996 Ákærvaldið gegn Kristjáni Inga Bragasyni. Kærumál. Kærufrestur. Rannsókn. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi	17/9	2433
303	340/1996 Búlandstindur hf. gegn Hvoli hf. Kærumál. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi	17/9	2436
304	277/1996 Porfinnur Guðnason gegn Andrá ehf. Málskostnaðartrygging.....	19/9	2441
305	215/1996 Protabú Stanza hf. gegn Atla Ísakssyni o.fl. Málskostnaðartrygging	19/9	2443
306	341/1996 Björn Jóhannsson gegn Skógrækt ríkisins. Kærumál. Aðför. Útburður. Ábúð	19/9	2445
307	232/1995 Þórhallur Dan Johansen gegn Hf. Eimskipafélagi Íslands. Skaðabótamál. Vinnuslys Örorka. Fyrning	19/9	2451
308	64/1995 Bogi Kristinsson gegn Dalabyggð Saurbæjarhreppi og íslenska ríkinu og Vátryggingarfélagi Íslands til réttargæslu. Skaðabótamál. Örorka. Skóli. Sératkvæði.....	19/9	2457
309	216/1995 Matthías Sveinsson og Hlíf Ragnarsdóttir gegn Þorsteini Þ. Jónssyni, Kristjönu Sölvadóttur og Magnúsi Þ. Einarssyni. Fasteignakaup. Skaðabætur. Fasteignasali. Frávísun máls að hluta frá héraðsdómi.....	19/9	2466
310	325/1995 Þórunn Magnúsdóttir og Heiðrún Ósk Sigfúsdóttir gegn Kjartani Reyni Ólafssyni. Frávísun frá héraðsdómi. Vextir. Lögmenn	19/9	2482
311	240/1995 Pétur Lúðvík Marteinsson gegn Flugleiðum hf. Vinnusamningur. Forsendur. Tömlæti	19/9	2489
312	201/1995 Lúther Harðarson og Gíslína Gísladóttir gegn Síldarvinnslunni hf. Kaupsamningur. Lausafjárkaup. Ógildi samnings	19/9	2501
313	179/1996 Ákærvaldið gegn Eiríki Helgasyni. Eignarréttur. Netlög. Sjávarútvegur. Veiðiheimildir. Fuglafriðun	19/9	2518
314	180/1996 Ákærvaldið gegn Tómasi Hólmgeiri Haukssyni.		

	Eignarréttur. Netlög. Sjávarútvegur. Veiðiheimildir. Fuglafriðun	19/9	2525
315	181/1996 Ákærvaldið gegn Þorgeiri Samúelssyni. Eignarréttur. Netlög. Sjávarútvegur. Veiðiheimildir. Fuglafriðun	19/9	2532
316	199/1996 Ákærvaldið gegn Sigurði Hólmi Sigurðssyni. Áfrýjun. Fjársvik. Þjófnaður. Umferðarlagabrot ...	19/9	2539
317	405/1995 Guðmundur Kristinsson gegn Péttri Ólafi Péturssyni. Verksamningur. Málskostnaður.....	19/9	2546
318	356/1996 Ákærvaldið gegn Tryggva Knud Óskarssyni. Kærumál. Gagnaöflun. Stjórnarskrá. Mannréttindasáttmáli Evrópu.....	23/9	2553
319	359/1996 Tollstjórinn í Reykjavík gegn Þorláki Ómari Einarssyni. Kærumál. Kæruheimild. Gjaldþrotaskipti. Frávísun máls frá Hæstarétti	23/9	2559
320	242/1995 Vigfús Björgvinsson gegn Glitni hf. Fjármögnunarleiga. Riftun	26/9	2562
321	154/1996 Ákærvaldið gegn Davíð Geir Gunnarssyni. Virðisaukaskattur	26/9	2568
322	247/1995 Pétur Hartmannsson gegn Árnesi hf. og gagnsök. Skaðabætur. Örorka	26/9	2574
323	187/1995 Trésmiðjan K 14 hf. gegn Sameinaða lífeyrissjóðnum. Lífeyrissjóðir. Stjórnarská. Mannréttindasáttmáli Evrópu. Félagafrelsi. Sératkvæði.....	26/9	2584
324	490/1994 Fjármálaráðherra gegn Einari Vilhjálmssyni og gagnsök. Slysatrygging. Kjarasamningur. Sératkvæði.....	26/9	2598
325	53/1996 Ákærvaldið gegn Gunnari Orvari Skaptasyni. Fjárdráttur. Skilorð. Skaðabætur. Dráttarvextir.....	26/9	2610
326	102/1995 Frægur hf. gegn Sigmundi Hannessyni og til réttargæslu Sjóvá- Almennum tryggingum hf. og Lögmönnum við Austurvöll sf. Lögmenn. Skaðabótamál. Farmflutningar.....	26/9	2626
327	103/1995 Vélbátaábyrgðarfélagið Gróttu vegna þb. Viktors R. Þórðarsonar gegn Sigmundi Hannessyni og til réttargæslu Sjóvá-Almennum tryggingum hf. og Lögmönnum við Austurvöll sf. Lögmenn. Skaðabótamál. Farmflutningar.....	26/9	2641
328	366/1996 Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Jóhannesi		

			Dómur	Bls.
		Guðmundssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, c liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	27/9	2656
329	348/1996	Kringlan 4-6 ehf. gegn B. J. Trading ehf. Kærumál. Útburðargerð. Húsaleiga. Tilkypping.....	30/9	2659
330	354/1996	Gurðún Bergsdóttir gegn Þb. Miklagarðs hf. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Skaðabætur.....	30/9	2668
331	294/1996	Ákærvaldið gegn Óskari Marinó Sigurjónssyni. Frávísun frá Hæstarétti. Áfrýjunarfrestur.....	30/9	2674
332	368/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Lindu Björk Daníels. Kærumál. Gæsluvarðhald, c liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	2/10	2676
333	360/1996	Söluskrifstofa Bjarna/Braga ehf. gegn tollstjóranum í Reykjavík. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Endurupptaka	2/10	2678
334	266/1996	Ákærvaldið gegn Þorsteini Baldvin Ragnarssyni. Kærumál. Dómarar. Hæfi.....	2/10	2682
335	2/1996	Protabú Hafarnarins hf. gegn Olúfélaginu hf. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Óvenjulegur greiðslueyrir. Nákomnir.....	3/10	2684
336	302/1995	Guðmundur Aðalsteinsson gegn Bjarna Sigfússyni. Skaðabætur. Matsgerð.....	3/10	2693
337	57/1995	Sigurður Ingason gegn íslenska ríkinu. Opinberir starfsmenn. Ráðningarsamningur. Biðlaun	3/10	2701
338	58/1995	Hallveig Thordarson gegn íslenska ríkinu. Opinberir starfsmenn. Ráðningarsamningur. Trúnaðarmenn. Biðlaun	3/10	2707
339	77/1995	Austurstræti 22 hf. gegn Íslandsbanka hf. Frávísun máls frá héraðsdómi. Kröfugerð.....	3/10	2713
340	153/1996	Ákærvaldið gegn Sigurði Þór Sigurðssyni. Þjófnaður.....	3/10	2716
341	238/1995	Kaupgarður hf. gegn þrotabúi Ásgeirs hf. Kaupsamningur. Aðild.....	3/10	2727
342	1/1996	Páll Friðriksson gegn Málurum sf. Verksamningur. Aðild. Skuldskeyting. Vextir.....	3/10	2733
343	195/1995	Jón Kristinsson og Unnur Steingrímsdóttir gegn Sigfúsi Þór Elíassyni og Ólafíu Ársælsdóttur og gagnsök. Fasteignakaup. Gallar. Afsláttur	3/10	2737
344	371/1996	Ákærvaldið gegn Herði Karlssyni Kærumál. Kærufrestur. Frávísun máls frá Hæstarétti.....	4/10	2753

345	365/1996	Statoil A/S gegn Adam Eliassen o.fl. Kærumál. Nauðungarsala. Úthlutun söluverðs	4/10	2754
346	373/1996	Kaupping hf. gegn Kristbjörgu Olsen. Kærumál. Nauðungarsala. Veðréttur. Þinglýsing	9/10	2760
347	375/1996	Nína Þórðardóttir gegn Steinari Guðmundssyni. Kærumál. Málskostnaðartrygging.....	9/10	2764
348	379/1995	Sigurður H. Þorsteinsson gegn Kaldrananes-hreppi. Vinnusamningur. Opinberir starfsmenn	10/10	2766
349	230/1995	Bergey hf. gegn íslenska ríkinu. Frávísun frá Hæstarétti. Stjórnvaldsákvörðun. Skaðabætur.....	10/10	2776
350	276/1995	Guðjón Ben Sigurðsson og Ólína Kjartansdóttir gegn Sigríði Lind Sigurðardóttur. Eignarréttur. Fjöleignarhús. Sameign. Umferðarréttur	10/10	2786
351	220/1995	Hilda Hafsteinsdóttir gegn íslenska ríkinu. Hand-taka. Skaðabætur.....	10/10	2806
352	271/1996	Ákærvaldið gegn Kristjóni Kristjónssyni. Um-ferðarlög. Bifreiðar. Ölvunarakstur. Ökuréttur.....	10/10	2811
353	284/1996	Ákærvaldið gegn Magnúsi B. Sveinssyni og Rúnari Presti Grímssyni. Fjársvik. Hylming.....	10/10	2813
354	256/1995	Ölfushreppur gegn Reykjavíkurborg, Seltjarn-arneskaupstað. o.fl. Landamerki. Lögsagnarum-dæmi. Sveitarfélög.....	10/10	2848
355	287/1995	Hreinn Guðlaugsson og Freyja Helgadóttir gegn Ingunni Þ. Baldvins o.fl. Frávísun máls frá héraðs-dómi. Dánarbú. Aðild. Fyrirvar. Stefna. Máls-kostnaður	10/10	2892
356	157/1996	Ákærvaldið gegn Hauki Steinari Baldurssyni og Petru Stefánsdóttur. Líkamsárás. Hegningarauki..	10/10	2894
357	412/1994	Sigríður Elísdóttir o.fl. gegn Sæmundi Sigursteins-syni og til réttargæslu Sigurði Einarssyni. Ómerk-ing. Frávísun frá héraðsdómi. Res judicata	10/10	2907
358	158/1996	Ákærvaldið gegn Gunnari Árnasyni. Kynferð-isbrot.....	10/10	2910
359	89/1996	Ungmennafélag Íslands gegn Samtökum um kvennaathvarf. Fasteignakaup. Galli. Skaðabætur. Afsláttur. Skuldajöfnuður.....	10/10	2915
360	261/1995	Bárður Ragnarsson gegn Jóni Jónssyni. Skaða-bætur. Vextir	10/10	2928

			Dómur	Bls.
361	262/1995	Bárður Ragnarsson gegn Póreyju Jónsdóttur. Skaðabætur. Vextir.....	10/10	2942
362	110/1995	Samherji hf. gegn íslenska ríkinu. Stjórnarskrá. Atvinnufrelsi. Framsal valds. Sératkvæði.....	10/10	2956
363	295/1996	Ákærvaldið gegn Kristjáni Haukssyni. Frávísun máls frá Hæstarétti. Áfrýjun. Mannréttindasáttmáli Evrópu.....	10/10	2972
364	378/1996	Farmanna- og fiskimannasamband Íslands v. Skipstjóra- og stýrimannafélags Norðlendinga gegn LÍÚ f.h. Útvegsmanafélags Norðurlands v. Sæbergs hf. Kærumál. Félagsdómur. Frávísunarúrskurður staðfestur.....	15/10	2974
365	281/1995	Friðrik Ólafsson gegn Hríseyjarhreppi og gagnsök. Verksamningur. Aðilaskýrsla.....	17/10	2977
366	330/1995	Landsbanki Íslands gegn Þb. Fiskvinnslunnar á Bíldudal hf. Lánssamningur. Veðréttur. Gjaldþrotaskipti. Skuldajöfnuður.....	17/10	2987
367	221/1995	Íslenska ríkið gegn Þórði M. Sigurjónssyni og gagnsök. Stjórnarskrá. Framsal valds. Fullvirðisréttur. Greiðslumark.....	17/10	3002
368	289/1996	Ákærvaldið gegn Ingvari Þór Ólasyni. Kynferðisbrot.....	17/10	3030
369	254/1995	Hlíf Þ. Jónsdóttir og Vátryggingafélag Íslands hf. gegn Önnu Maríu Þorvaldsdóttur og gagnsök. Bifreiðir. Skaðabætur. Örorka. Matsgerð.....	17/10	3037
370	122/1995	Bifreiðar og landbúnaðarvélar hf. o.fl. gegn Berglindi Björnsdóttur og gagnsök. Skaðabótamál. Örorka. Sakarskipting. Umferðarlög. Torfærutæki. Skráningarskylda. Vátrygging. Sératkvæði.....	17/10	3049
371	301/1995	Iðunn A. Andrésdóttir og Árni Már Jensson gegn Sigríði Ásgeirsdóttur. Kaupsamningur. Fasteign. Skuldabréf. Endurkrafa.....	17/10	3079
372	386/1996	Landvernd gegn Hagkaupum hf. Kærumál. Frávísunarúrskurður stafestur. Gerðardómur.....	23/10	3088
373	351/1995	Hjörleifur Jónsson gegn Búa Gíslasyni og Hörpu Hrönn Davíðsdóttir og gagnsök. Fasteignakaup. Verksamningur. Gallar. Matsgerð. Gagnsök. Skuldajöfnuður.....	24/10	3093

374	326/1995	Ólafur Thóroddsen gegn Lögfræðistofunni sf. Vís-ilmál.....	24/10	3108
375	63/1996	Ólafur Thóroddsen gegn Lögfræðistofunni sf. Vís-ilmál.....	24/10	3112
376	429/1995	Jónas Haraldsson gegn íslenska ríkinu. Skattar. Stjórnarskrá.....	24/10	3114
377	453/1994	Vilhjálmur Bjarnason og Sjóvá-Almennar trygg- ingar hf. gegn Þorkeli Ragnarssyni og gagnsök. Bifreiðir. Skaðabætur. Umferðarlög. Áhættutaka. Gjafsókn. Sératkvæði	24/10	3120
378	337/1995	Suðurverk hf. og íslenska ríkið gegn Sigurði Jóns- syni og gagnsök. Vegir. Skaðabætur.....	24/10	3130
379	329/1995	Trygging hf. gegn Guðmundi Péturssyni. Bifreiðir. Vátrygging	24/10	3141
380	362/1996	Ákærvaldið gegn Birgi Andréssyni. Þjófnaður. Fjársvik. Skjalafals. Ítrekun. Hegningarauki. Sér- álit.....	24/10	3149
381	282/1995	Íslandsbanki hf. gegn Árna Guðjónssyni. Bankar. Ábyrgð. Fjárfrafa	24/10	3154
382	258/1996	Ákærvaldið gegn Agnari Hólm Jóhannessyni. Umferðarlög. Ölvunarakstur. Svipting ökuréttar. Dómarar.....	24/10	3166
383	307/1995	Fiskifélag Íslands gegn Magneu Jónsdóttur og íslenska ríkinu til réttargæslu. Biðlaun. Ráðning- arsamningur.....	24/10	3169
384	260/1995	Valgeir Kristinnsson o.fl. gegn Halldóri V. Hall- dórssyni og Auði Gísladóttur. Fasteignakaup. Skaðabætur. Fasteignasali.....	24/10	3178
385	333/1995	Íslandsbanki hf. gegn db. Garðars Þorsteinssonar. Bankar. Ábyrgð. Fjárfrafa. Sératkvæði	24/10	3196
386	279/1996	Ákærvaldið gegn Sigurði Pétri Sigurðssyni. Þjófnaður. Hegningarauki. Ítrekun.....	24/10	3206
387	392/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Lindu Björk Daníels. Kærumál. Gæsluvarðhald, c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	25/10	3210
388	311/1995	Heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra f.h. ís- lenska ríkisins gegn Elsu Smith og gagnsök. End- urupptaka. Gagnaöflun. Læknaráð.....	29/10	3212
389	394/1996	Ákærvaldið gegn Sesley Gregory Smith og Brian		

			Dómur	Bls.
		Keith Tiner. Kærumál. Frávísunarúrskurður staðfestur. Ákæra. Auðgunarbrot.....	31/10	3214
390	272/1996	Ákærvaldið gegn Hermanní Gunnarssyni. Vinnuslys. Vinnuvernd. Öryggisbúnaður. Líkamsmeiðingar.....	31/10	3218
391	180/1995	Óðinn Haraldsson gegn Guðmundi Ægi Jóhannssyni. Skaðabætur. Líkamsmeiðingar. Örorka. Sakarskipting.....	31/10	3225
392	409/1995	Teiknistofan Skólavörðustíg 28 sf. gegn íslenska ríkinu. Skaðabætur. Verksamningur.....	31/10	3227
393	11/1996	Arnar Grétar Pálsson gegn Tálknafjarðarhreppi. Vinnusamningur. Biðlaun. Sveitarstjórnarmál. Endurkrafa.....	31/10	3251
394	268/1994	Jóhanna Tryggvadóttir o.fl. gegn Sparisjóði Hafnarfjarðar. Víxilmál. Skriflega flutt mál.....	31/10	3264
395	349/1995	Addbjörg Sigurðardóttir gegn Kreditkortum hf. Ábyrgð. Samningur. Skaðabætur. Gjafsókn.....	31/10	3267
396	417/1995	Miðfell hf. og áhöfn b/v Páls Pálssonar ÍS-102 gegn Pormóði ramma hf. og Sjóvá-Almennum tryggingum hf. til réttargæslu. Björgunarlaun.....	31/10	3277
397	396/1996	Búnaðarbanki Íslands gegn Siglufjarðarkaupstað. Kærumál. Málskostnaður.....	4/11	3286
398	395/1996	Bergshús ehf. gegn Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins. Kærumál. Útburðargerð. Frávísun máls frá Hæstarétti.....	6/11	3289
399	397/1996	Bjarni Bærings Bjarnason gegn Margréti Einarsdóttur og íslenska ríkinu. Kærumál. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi. Málshöfðunarfrestur. Nauðungarsala.....	6/11	3291
400	399/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Jóhannesi Guðmundssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Aðfinnslur.....	6/11	3295
401	401/1996	Prestsmiðjan Oddi hf. og Prentsmiðjan Grafík hf. gegn Flatey hf., bókbandsstofu. Kærumál. Innsetningargerð. Eignarréttur. Lögvarðir hagsmunir. Varnarþing.....	7/11	3298
402	306/1995	Sigluberg hf. gegn Þorsteini Símónarsyni. Vinnusamningur. Sjómenn. Lögskýring.....	7/11	3309
403	309/1995	Fasteignamiðstöðin hf. gegn Önnu Þuríði Guð-		

		mundsdóttur. Fasteignakaup. Skaðabætur. Fast- eignasali	7/11	3316
404	255/1995	Ægir Þorsteinsson gegn Vátryggingafélag Íslands hf. og Hjálmarí Júlíussyni. Umferðarslys. Bifreið- ar. Skaðabótamál	7/11	3323
405	378/1995	Hreinn Sigfússon gegn SR-mjöli hf. Vinnusam- ningur	7/11	3331
406	389/1995	Pétur Stefánsson gegn Sigurði E. Sigurðssyni. Sjó- menn. Vinnusamningur	7/11	3338
407	215/1995	Arnar F. Halldórsson gegn Sjóvá-Almennum tryggingum hf. Bifreiðar. Slysátrygging ökumanns. Skaðabætur. Örorka	7/11	3344
408	323/1995	Kristján Bergjónsson og Jóna Bergjónsdóttir gegn Kristínu Pálmadóttur o.fl. Eignarréttur. Hefð	7/11	3352
409	184/1995	Hafnarstjórn Vestmannaeyja gegn Þb. Hafverks hf. og gagnsök. Verksamningur. Verktakar. Út- boðslýsing	7/11	3358
410	127/1995	Bragi Gunnarsson gegn Guðmundi Lárussyni. Lausafjárkaup. Galli. Afsláttur. Matsgerð.....	7/11	3381
411	128/1995	Valur og Helgi sf. gegn Guðmundi Lárussyni. Lausafjárkaup. Galli. Afsláttur. Matsgerð.....	7/11	3392
412	129/1995	Halldór Reimarsson gegn Guðmundi Lárussyni. Lausafjárkaup. Galli. Afsláttur. Matsgerð.....	7/11	3400
413	130/1995	Sæfar sf. gegn Guðmundi Lárussyni. Lausafjár- kaup. Galli. Afsláttur. Matsgerð.....	7/11	3410
414	90/1996	Íslenska ríkið gegn Guðnýju Árnadóttur. Biðlaun. Sératkvæði	7/11	3417
415	408/1996	Sigurður Gunnarsson gegn Húsfélaginu Vallarási 2. Kærumál. Frávísun máls frá Hæstarétti. Gagna- öflun.....	11/11	3428
416	404/1996	Ákærvaldið gegn Jóhanni H. Þorgeirssyni og Jóhönnu L. Vilhjálmsdóttur Heiðdal. Kærumál. Dómarar. Vanhæfi	11/11	3429
417	407/1996	Gunnlaugur Sigurðsson og Margrét Björgvins- dóttir gegn Neskaupstað. Kærumál. Aðild. Frávís- unarúrskurður felldur úr gildi	12/11	3432
418	400/1996	Þb. Hjartar Ingþórssonar gegn Garðari Ingþórs- syni. Kærumál. Aðild. Frávísunarúrskurður felld- ur úr gildi	12/11	3435

419	296/1996	Magnús Guðmundsson persónulega og vegna Mega-film kvikmyndagerðar gegn Eddu Sigurrós Sverrisdóttur. Málskostnaðartrygging.....	12/11	3437
420	405/1996	Erla Sampica Bjarnadóttir gegn Jóhannesi Ólafssyni og Ástríði Ólafsdóttur. Kærumál. Opinber skipti á dánarbúi	13/11	3439
421	415/1996	Rannsóknarlögregla ríkisins gegn Vigni Péturssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	14/11	3448
422	413/1996	M gegn K. Kærumál. Innsetningargerð. Forsjá. Börn.....	14/11	3451
423	382/1996	Landsbanki Íslands gegn Kaupþingi hf. Kærumál. Nauðungarsala. Áfrýjunarfjárhæð. Frávísun frá Hæstarétti	14/11	3455
424	433/1995	Landsbanki Íslands gegn Seyðisfjarðarkaupstað. Ábyrgð. Sveitarstjórn	14/11	3457
425	25/1996	Guðmundur Baldursson gegn íslenska ríkinu. Samningur. Stjórnarskrá. Lagaheimild. Sér- atkvæði.....	14/11	3466
426	26/1996	Guðjón Sigurðsson gegn íslenska ríkinu. Samningur. Stjórnarskrá. Lagaheimild. Sér- atkvæði	14/11	3482
427	136/1995	Sverrir Einar Eiríksson og Sjóvá-Almennar tryggingar hf. gegn Atla Steinari Bjarnasyni. Bifreiðar. Umferðarslys. Skaðabætur. Örorka	14/11	3499
428	234/1996	Landsbanki Íslands gegn Árskógshreppi og gagnsök. Ábyrgð. Sveitarstjórn	14/11	3514
429	31/1996	Saltkaup hf. gegn Kaupfélagi Austur-Skaftfell- inga. Skuldskeyting.....	14/11	3519
430	50/1996	Íslandsbanki hf. gegn Hermanní Björnssyni. Gjaldprotaskipti. Skuldabréf. Veðréttur. Riftun.....	14/11	3524
431	416/1995	Óskar Ingibersson gegn Erni Hólm. Vinnusamningur. Sjómenn. Uppsögn. Geymslugreiðsla. Frávísun máls að hluta frá héraðsdómi. Málsástæður. Aðfinnslur	14/11	3531
432	96/1996	Óskar Ingibersson gegn Gunnsteini A. Jakobssyni. Vinnusamningur. Sjómenn. Uppsögn. Geymslu- greiðsla. Frávísun máls að hluta frá héraðsdómi. Málsástæður.....	14/11	3544

433	286/1995	Fasteignamiðstöðin hf. gegn Jóni Guðmundssyni. Verksamningur. Fyrning. Frávísunarkröfu hafnað.	14/11	3558
434	418/1995	Reykjavíkurborg og Húsnæðisnefnd Reykjavíkur gegn Gylfa Guðmundssyni. Ráðningarsamningur. Uppsögn. Sératkvæði.....	14/11	3563
435	420/1996	Lögreglustjórinn í Reykjavík gegn Gunnari Sverri Harðarsyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a.liður 1. mgr. 103 gr. laga nr. 19/1991	15/11	3571
436	411/1996	Fataframleiðendur ehf. gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Kærumál. Hæfi. Dómarar	18/11	3573
437	416/1996	M gegn K Kærumál. Vitni. Pagnarskylda. Stjórnarskrá. Gjafsókn.....	18/11	3575
438	422/1996	Ákærvaldið gegn Reyni Ragnarssyni. Kærumál. Hæfi. Dómarar.....	19/11	3581
439	328/1996	Ákærvaldið gegn Helga Þór Kristínarsyni. Þjófnaður. Hegningarauki.....	21/11	3583
440	305/1995	Vigfús Guðbrandsson gegn Dr. Bruhn Pharma & Kosmetika Vertriebsgesellschaft mbH. Skuldamál. Frávísun máls að hluta frá Hæstarétti	21/11	3587
441	296/1995	Ester Kristjánsdóttir gegn Vátryggingafélagi Íslands hf. og Valdimar G. Kristjánssyni. Bifreiðar. Skaðabætur. Líkamstjón. Örorka.....	21/11	3604
442	341/1995	Eggert Pálsson gegn Óskari Helgasyni og Vátryggingafélagi Íslands hf. Bifreiðar. Skaðabætur. Örorka. Líkamstjón. Vextir.....	21/11	3622
443	278/1995	Fiskanes hf. gegn íslenska ríkinu. Stjórnvaldsákvörðun. Upptaka ólöglegs sjávarafla	21/11	3628
444	38/1996	Þór Halldórsson gegn Framleiðnisjóði landbúnaðarins. Leigusamningur. Fullvirðisréttur	21/11	3639
445	106/1996	Íslenska ríkið gegn Sigurði Hjálmarssyni og gagnsök. Bifreiðar. Kjarasamningur. Slysátrygging. Vátrygging. Sératkvæði	21/11	3647
446	19/1996	Húsfélagið Vallarási 2 gegn Sigurði Gunnarssyni. Fjöleignarhús. Sameign. Lögveð	21/11	3655
447	37/1996	Ragnhildur Óskarsdóttir og Birna Óskarsdóttir gegn Glitni hf. Sameignarfélag. Prókúruumboð.....	21/11	3663
448	359/1995	Protabú Eyjavíkur hf. og þrotabú Auðuns hf. gegn Íslandsbanka hf. Nauðungarsala. Söluandvirði. Skip. Veðréttur. Kyrrsetning	21/11	3669

		Dómur	Bls.
449	56/1996 Íslenska ríkið gegn Snæbirni Ingólfssyni og gagnsök. Skaðabótamál. Örorkubætur. Skóli	21/11	3683
450	421/1996 Dánarbú Árna Ögmundssonar gegn þrotabúi Ögmundar Árnasonar. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Skuldajöfnuður	22/11	3704
451	424/1996 M gegn K. Kærumál. Innsetningargerð. Börn. Forsjá	22/11	3710
452	414/1996 Landsbanki Íslands gegn Lífeyrissjóði Dagsbrúnar og Framsóknar og gagnsök. Kærumál. Fjárnám. Vextir	27/11	3718
453	62/1996 G.Á. Pétursson hf. gegn Borgarsteini hf. Kaupsamningur. Fasteignir. Riftun. Tómlæti. Skaðabætur	28/11	3723
454	105/1996 Brjótur sf. gegn Samskipum hf. og gagnsök. Farmsamningur. Skaðabætur	28/11	3738
455	108/1996 Greiðslumiðlun hf. - Vísa Ísland gegn Sláturfélagi Suðurlands svf. Geymslugreiðsla. Viðtökudráttur. Dráttarvextir	28/11	3748
456	431/1995 Kærunefnd jafnréttismála f.h. Jennyjar Sigrúnar Sigfúsdóttur gegn íslenska ríkinu. Jafnrétti. Stöðuveiting. Skaðabætur. Sératkvæði	28/11	3760
457	80/1996 Sævar Jóhann Sigursteinsson, Hermann Jón Erlingsson og Vátryggingafélag Íslands hf. gegn Guðmundi Má Guðmundssyni. Bifreiðar. Skaðabætur. Sakarskipting	28/11	3781
458	152/1996 Hulda Þórðardóttir gegn Íslandsbanka hf. Vixilmál. Umboð. Varnir	28/11	3789
459	331/1995 Sigurður Már Jónsson gegn Jóni Halldóri Bergssyni. Ærumeiðingar. Miskabætur. Ómerking ummæla. Prentréttur. Sératkvæði	28/11	3794
460	329/1996 Ákærvaldið gegn Guðmundi Jakob Jónssyni. Ómerking. Heimvísun	28/11	3802
461	101/1996 Db. Karls Harrys Sveinssonar gegn Ernu Árnadóttur o.fl. og gagnsök. Óvígð sambúð. Fjárskipti. Dánarbú. Dagsektir	28/11	3804
462	332/1996 Ákærvaldið gegn Stefáni Siggeiri Þorsteinssyni. Friðhelgi einkalífs. Áminning. Skilorðsrof	28/11	3824
463	355/1995 Ásgeir Arngrímsson og Hrafn Hrafnsson gegn		

	Valdemar Baldvinssyni hf. Víxilmál. Greiðslustaður. Málsástæða. Aðfinnslur.....	28/11	3829
464	285/1995 Örvar Ingólfsson gegn Íslandsbanka hf. Víxilmál. Aðild. Greiðslustaður. Stefnubirting	28/11	3835
465	425/1996 Þb. Jóns Egils Unndórssonar gegn Litlabæ ehf. Kærumál. Málskostnaðartrygging.....	29/11	3842
466	428/1996 Þb. Drafnar fasteignaþjónustu hf. gegn Ragnari Hafliðasyni. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Verksamningur. Greiðslustöðvun. Skuldaröð.....	29/11	3845
467	429/1996 Sjóvá-Almennar tryggingar hf. gegn Rederij N. & F. Bruins C.V. og Siglu hf. Kærumál. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi. Farmsamningur	5/12	3865
468	430/1996 Trygging hf. gegn Rederij N. & F. Bruins C.V. og Siglu hf. Kærumál. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi. Farmsamningur	5/12	3869
469	436/1996 Ákærvaldið gegn Árna Ólafi Jónssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Aðfinnslur	5/12	3872
470	171/1996 Rennsli hf. gegn Hafnarfjarðarkirkju og gagnsök. Verksamningur. Ábyrgð Greiðslustöðvun.....	5/12	3875
471	259/1996 Hafnarfjarðarkirkja gegn Herði Harðar. Verksamningur. Ábyrgð. Greiðslustöðvun. Skuldbreyting	5/12	3893
472	242/1996 Ásgeir Sverrisson gegn Agli Egilssyni. Lausfjárf kaup. Greiðsla. Skuldabréf	5/12	3911
473	270/1996 Íslenska ríkið gegn Ástu Júlíu Kristjánsdóttur og gagnsök. Lyfsala. Lyfsölusjóður. Kaupskylda. Sératkvæði	5/12	3920
474	339/1996 Ákærvaldið gegn X. Kynferðisbrot. Börn. Aðfinnslur	5/12	3940
475	336/1995 Elís Þorsteinsson gegn Dalabyggð. Landamerki. Sératkvæði	5/12	3948
476	286/1996 Vigfús Gumundsson gegn íslenska ríkinu, Inga Guðjónssyni o.fl. Lyfsala. Lyfsöluleyfi. Sératkvæði	5/12	3962
477	213/1996 Sjóvá-Almennar tryggingar hf. gegn Þb. BRA ehf. og gagnsök. Vátrygging	5/12	3992
478	361/1996 Ákærvaldið gegn Hákonni Erni Matthíassyni. Virðisaukaskattur. Staðgreiðsla skatta. Fjárráttur. Skilorð. Rannsókn.....	5/12	4012

			Dómur	Bls.
479	431/1996	Kaupgarður í Mjódd hf. gegn Arnarborg ehf. Kærumál. Útburður. Leigusamningur	9/12	4018
480	437/1996	Gjaldheimtan í Reykjavík gegn Svölu Ólafsdóttur. Kærumál. Fjárnám. Skattar. Ábyrgð. Óvígð sambúð	9/12	4031
481	439/1996	Ákærvaldið gegn Lahouari Sadok. Kærumál. Gæsluvarðhald, b-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	9/12	4037
482	438/1996	Lífeyrissjóður Suðurnesja gegn Byggingarsjóði verkamanna og Húsnaðisnefnd Reykjanesbæjar. Kærumál. Nauðungarsala. Frávísun máls frá héraðsdómi. Samaðild. Aðildarhæfi. Lögvarðir hagsmunir	11/12	4039
483	235/1996	Íslenska ríkið gegn Bergljótu Þórðardóttur. Opinberir starfsmenn. Biðlaun. Skuldajöfnuður	12/12	4045
484	330/1996	Ákærvaldið gegn Kristjáni Kristjánssyni. Bifreiðar. Banaslys	12/12	4053
485	132/1996	Samskip hf. gegn Heiðari B. Kristinssyni. Sjómenn. Uppsögn	12/12	4060
486	243/1996	Reykjavíkurborg gegn Sólveigu M. Óskarsdóttur. Slysátrygging. Opinberir starfsmenn	12/12	4067
487	73/1996	Íslandsbanki hf. gegn Seyðisfjarðarkaupstað. Ábyrgð. Sveitarstjórnarlög	12/12	4076
488	121/1996	Hafnarfjarðarbær gegn Einari Þorgilssyni & Co. hf. og gagnsök. Eignarnámsbætur. Matsgerðir	12/12	4089
489	290/1996	Þorsteinn Jónsson gegn íslenska ríkinu, sérstakri áfrýjunarnefnd og Flugmálastjórn. Loftferðir. Flugmenn. Flugréttindi. Heilbrigðisvottorð. Stjórnsýsla. Leiðbeiningarskylda. Andmælaréttur.	12/12	4112
490	245/1996	Sorpeyðingarstöð Suðurnesja gegn Grétari Guðjónssyni og gagnsök. Skaðabætur. Öryggi á vinnustöðum. Örorka. Miski	12/12	4139
491	485/1994	Birgir Guðmundsson gegn Vátryggingafélagi Íslands hf. Slysátrygging	12/12	4161
492	444/1996	Guðjón Styrkársson gegn Sparisjóði Reykjavíkur og nágrennis o.fl. Kærumál. Nauðungarsala. Frávísunarúrskurður staðfestur	16/12	4165
493	442/1996	Pb. Jónasar Guðmundssonar gegn Antoni Jónssyni. Kærumál. Málskostnaður	16/12	4168

494	423/1996	Skeljungur hf. gegn Jóni Sigfúsi Sigurjónssyni. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Skiptastjóri. Lögmennt.....	16/12	4171
495	443/1996	Ákærvaldið gegn Sigurjóni Hannessyni. Kærumál. Frávísun máls felld úr gildi. Aðfinnslur.....	16/12	4195
496	455/1996	Sýslumaðurinn á Sauðárkróki gegn Heimi Baldurssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	19/12	4197
497	446/1996	Byggingarsjóður ríkisins gegn Sigurði Ingimarsyni. Kærumál. Þinglýsing. Veðréttur.....	19/12	4200
498	451/1996	Lögreglustjórinn í Reykjavík gegn Rúnari Kolbeini Óskarssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald, a. liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.....	19/12	4204
499	445/1996	Soffía Þorsteinsdóttir gegn Guðráði Óttari Sigurðssyni. Kærumál. Útburður.....	19/12	4206
500	178/1996	Bergey hf. gegn Vélbátatryggingu Eyjafjarðar. Vátrygging. Bataábyrgðarfélag. Frávísun frá héraðsdómi.....	19/12	4211
501	113/1996	Davíð V. Magnússon gegn Háanesi hf. Skaðabætur.....	19/12	4219
502	141/1996	Landsbanki Íslands gegn Vélum og þjónustu hf. Hlutafélag. Þrókúruumboð.....	19/12	4228
503	347/1996	Ákærvaldið gegn Helga Sigurjónssyni. Þjófnaður. Ítrekun.....	19/12	4239
504	131/1996	Íslandsbanki hf. gegn Sigríði Garðarsdóttur. Ábyrgð. Tryggingarbréf. Veð. Skriflega flutt mál....	19/12	4243
505	432/1995	Íslenska ríkið gegn Helga G. Þórðarsyni. Líffeyrisjóður. Skattar. Endurgreiðsla. Vextir. Sératkvæði	19/12	4248
506	427/1995	Protabú S. Óskarssonar & Co. hf. gegn íslenska ríkinu. Stjórnarskrá. Skattar. Jöfnunargjald. Framsal skattlagningarvalds. Stjórnvaldsúrskurður. Tollalög. Búvörulög.....	19/12	4260
507	186/1996	Byggingarfélag verkamanna í Reykjavík gegn Sveini Kristjánssyni og Valgerði P. Kristjánssdóttur. Fjöleignarhús. Félagafrelsi. Mannréttindasáttmáli Evrópu.....	19/12	4284
508	459/1996	Ákærvaldið gegn Jóhanni Halldóri Þorgeirssyni og Jóhönnu Lucindu Vilhjálmsdóttur Heiðdal.		

		Dómur	Bls.
	Kærumál. Frávísunarúrskurður felldur úr gildi.		
	Hæfi stjórnvalds	20/12	4293
509	462/1996 Ákærvaldið gegn Baldri Þór Guðmundssyni.		
	Kærumál. Gæsluvarðhald, c. liður 1. mgr. 103. gr.		
	laga nr. 19/1991	20/12	4299

II. NAFNASKRÁ

	Bls.
<i>A. Einkamál</i>	
A/S Veidekke	539
Aðall hf	790
Aðalsteinn Eggertsson	33
Aðalsteinn Pétursson	1070
Adam Eliassen	2754
Addbjörg Sigurðardóttir	3267
Agnes Jónsdóttir	177
Alda Berg	1070
Alexander Ólafsson	1547
Allan V. Magnússon	629
Alma Thorarensen	1673
Amper hf	1785
Andrá ehf	2441
Anatoly Filippov	2754
Angela Ragnarsdóttir	710
Anna Puríður Guðmundsdóttir	3316
Anna Fríða Magnúsdóttir	1089
Anna G. Osvaldsdóttir	85
Anna M. Þorfinnsdóttir	1070
Anna M. Sigurðardóttir	696, 1070
Anna Ólafsdóttir	96
Anna María Þorvaldsdóttir	3037
Anne May Sæmundardóttir	1720
Anton Bjarnason	3804
Anton Jónsson	4168
Aquasport hf	2369
Arnarborg ehf	4018
Arnar F. Halldórsson	3344

	Bls.
Arnar Grétar Pálsson	3251
Arnarneshreppur	1697
Arnarfell hf	539
Arndís Sölvadóttir	1536
Arnfríður Felixdóttir	2907
Arnfríður Vilhjálmsdóttir	177
Arngrímur Jónsson	2416
Arngrímur Magnússon	1536
Arnold Yuzaytis	2754
Arnól hf	605
Arnór G. Jósefsson	696
Atli Steinar Bjarnason	3499
Atli Ísaksson	2443
Auður Árnadóttir	1735
Auður Gísladóttir	3178
Auður Þorbergsdóttir	629
Austurstræti 22 hf.	2713
Ábyrgð hf	1152
Ábyrgðarsjóður Félags fasteignasala	1279
Ábyrgðarsjóður launa vegna gjaldþrota	480
Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins	3289
Ágúst Ágústsson	554
Árnes hf	2574
Árni Már Jensson	3079
Árni S. Jóhannsson	1050
Árni S. Valdimarsson	1089
Árni Stefánsson	1070
Árni Þorvaldsson	2245
Árný Arnþórsdóttir	431, 1542
Árskógshreppur	3514
Árvakur hf	845
Ásdís Ástþórsdóttir	1114
Ásdís Einarsdóttir	177
Ásdís Erlingsdóttir	15
Ásdís Jónsdóttir	1089
Ásgeir Arngrímsson	3829
Ásgeir B. Ólafsson	445
Ásgeir Höskuldsson	1769
Ásgeir Lúðvíksson	384

Ásgeir S. Ásgeirsson	68
Ásgeir Sverrisson	3911
Ásgerður Óskarsdóttir	1769
Ásta Júlía Kristjánsdóttir	3920
Ástríður Ólafsdóttir.....	1642, 3439
Ástvaldur Elísson	1536
B.J. Trading ehf	2659
Bakki hf	2185
Baldur Ágústsson	1748
Baldur Smári Ólafsson	1108
Baldur Jónsson	2907
Barri sf	68
Bárður Ragnarsson.....	2928, 2942
Benedikt Benediktsson	270
Benedikt G. Þorbjörnsson	545
Bergey hf	4211
Berglind Björnsdóttir	3049
Bergljót Þórðardóttir	4045
Bergshús ehf	3289
Bertha Þórarinsdóttir	384
Bessastaðahreppur	2848
Bífreiðar og landbúnaðarvélar hf	3049
Birgir Guðmundsson	4161
Birgir Þórhallsson	598
Birgir Þórisson	620
Birna Óskarsdóttir	3663
Birna Fjóra Valdimarsdóttir	1089
Bílabúð Benna ehf	966
Bjarni Bergsson	177
Bjarni Bærings Bjarnason.....	696, 2382, 3291
Bjarni Þorvarðarson	696
Bjarni Kr. Grímsson	744
Bjarni Kristjánsson	33
Bjarni Sveinsson	629
Bjarni V. Magnússon	678
Bjarni P. Guðmundsson.....	358, 365
Bjarni Sigfússon	2693
Brjótur sf	3738
Björgvin Ólafsson	678

	Bls.
Björn Björnsson	683
Björn Jóhannsson	2445
Björn Pálmason	3352
Blómaval hf	1002
Bogi Kristinsson	2457
Borgarsmíði hf	1791
Borgarsteinn hf	3723
Bragi Gunnarsson	3381
Brjótur sf	3738
Brynjólfur Gunnar Brynjólfsson	3049
Búi Gíslason	3093
Búlandstindur hf	2436
Búnaðarbanki Íslands	139, 598, 841, 1085, 1969, 2063, 2269, 2399, 3286,
Búseti hsf.	582
Byggðaverk hf	1580
Byggingarfélag verkamanna í Reykjavík	4284
Byggingafélagið Sólvellir hf	2337
Byggingafélagið Sólvellir hf	2373
Byggingarfélagið Borg hf	1326
Byggingarsjóður ríkisins	4200
Byggingarsjóður verkamanna	4039
Bæjarsjóður Hveragerðisbæjar	240
Bændasamtök Íslands	1785
Böðvar Jónasson	1070
Dagsprent hf	1173
Dalabyggð.....	2457, 3948
Davíð V. Magnússon	4219
Dánarbú Árna Ögmundssonar	3704
Dánarbú Elínborgar Brynjólfsdóttur	358
Dánarbú Garðars Þorsteinssonar	3196
Dánarbú Guðríðar Huldu Guðmundsdóttur	2245
Dánarbú Karls Harrýs Sveinssonar	3804
Dánarbú Ólafs H. Egilssonar	1089
Digranessókn	1070
Dóms- og kirkjumálaráðherra	150
Dóms- og kirkjumálaráðuneytið	1103
Dr. Bruhn Pharma & Kosmetika Vertriebs GmbH	23, 3587
Ebeneser Bárðarson	1735
Edda Sigurrós Sverrisdóttir	3437

Edda I. Eggertsdóttir	33
Efnagerðin Lyng hf	2313
Eggert Sigurþór Guðlaugsson	2907
Eggert Pálsson	3622
Egill Egilsson.....	33, 3911
Egill Marteinn Benediktsson	2089
Einar B. Guðmundsson	1793
Einar Egilsson	2063
Einar Jóelsson	2907
Einar Ólafsson	33
Einar Sigurvinnson	489
Einar Sveinsson	1673
Einar Þ. Einarsson	1673
Einar Pálmason	3352
Einar Vilhjálmsson	2598
Einar Þorgilsson & Co hf	4089
Eldberg hf	2221
Elín Guðmundsdóttir	2907
Elín Pálmadóttir	3352
Elínborg Heike Jóakimsdóttir	1673
Elís Þorsteinsson	3948
Elísabet Baldvins	2892
Elísabet Gunnarsdóttir	462
Ellert Kristinn Alexandersson	1547
Elsa Jóhanna Gísladóttir Thorlacius	1559
Elsa Smith	3212
Erla Gunnarsdóttir	1279
Erla Jónsdóttir	177
Erla Kristjánsdóttir	919
Erla Sampica Bjarnadóttir.....	1642, 3439,
Erla V. Helgadóttir	339
Erlendur Einarsson	1021
Erna Árnadóttir	3804
Ester Kristjánsdóttir	3604
Eva S. Einarisdóttir	1070
Evrópuferðir	3264
Eyjólfur Baldursson	2443
Eyrún Jónsdóttir	177
Farmanna- og fiskmannasamband Íslands	780, 2974

	Bls.
Fataframleiðendur ehf	3573
Fasteignamat ríkisins	2255
Fasteignamiðstöðin hf	1121, 3316, 3558
Fasteignaþjónustan	257
Faxamarkaðurinn hf	1016
Ferenc Utassy	1536
Ferndinand Rósmundsson	1896
Fiatagri Danmark A/S	139
Finna Pálmadóttir	3352
Fiskanes hf	3628
Fiskifélag Íslands	3169
Fiskiðjan Ver.....	2350, 2356
Fiskmarkaður Breiðafjarðar hf	1619, 1626
Fjárfestingarfélagið Skandia hf	371
Fjármálaráðherra.....	150, 159
Fjóla Felixdóttir	2907
Fjölmiðlun sf	812
Fjöltnir hf	753
Flatey hf., bókbandsstofa	2284, 3298
Flugleiðir hf	845, 2489
Flugmálastjórn	4112
Framleiðnisjóður landbúnaðarins	3639
Freyja Helgadóttir	2892
Freyr Jóhannesson	629
Friðgeir Björnsson	629
Friðjón Örn Friðjónsson	2313
Friðrik A. Jónsson	934
Friðrik Á. Magnússon	1089
Friðrik Ólafsson	2977
Friðrik Stefánsson	11
Frægur hf	2626
Frosti hf	1338
Försäkringsaktiebolaget Skandia	1356
Försäkringsaktiebolaget SkandiaNord	29, 1356, 1635
G.Á. Pétursson hf	3723
Garðabær	2848
Garðar Inghórsson	3435
Garðar Magnússon	1089
Gauti Halldórsson	2419, 2421

	Bls.
Geiri hf	927
Geirlaug Þorvaldsdóttir	1720
Gerpi sf	2321
Gerpír hf	629
Gísli Ellertsson	33
Gísli Gíslason	1279
Gísli Ólafsson Ólafs	262, 2315
Gísli Örn Lárusson	29, 1356, 1635
Gíslína Gísladóttir	2501
Gjaldheimtan í Reykjavík.....	371, 455, 470, 1114, 1332, 1534, 3573, 4031
Glitnir hf.....	2561, 3663
Glæsibæjarhreppur	1697
Goði hf	1050
Grafarvogssókn	858
Grandi hf	419
Greiðslumiðlun hf. –Visa-Ísland	3748
Grindavíkurbær	2848
Grétar Grímsson	2245
Grétar Guðjónsson	4139
GS-varahlutir	545
Guðbergur Bergsson	177
Guðbjörg Jóelsdóttir	2907
Guðbjörg Friðriksdóttir Whalen	934
Guðbjörn Þ. Óskarsson	1769
Guðbrandur Hannesson	33
Guðfinnur Einarsson	892
Guðjón Elísson	2907
Guðjón Andri Gylfason	2376
Guðjón Guðmundsson	1673
Guðjón Sigurðsson	3482
Guðjón Ben Sigurðsson	2786
Guðjón Styrkársson	4165
Guðlaug María Sigurðardóttir	1673
Guðlaugur R. Jóhannsson	2443
Guðmunda H. H. Guðmundsdóttir	177
Guðmunda Fanney Pálsdóttir	2907
Guðmundur Aðalsteinsson	2693
Guðmundur Baldursson	3466
Guðmundur Borgþórsson	2195

L

Nafnaskrá

	Bls.
Guðmundur Davíðsson	1123
Guðmundur Freyr Halldórsson	1793
Guðmundur Már Guðmundsson	3781
Guðmundur Gunnarsson	990a
Guðmundur Halldórsson	1769
Guðmundur Ægir Jóhannsson	3225
Guðmundur Ingi Kristjánsson	1523
Guðmundur Karl Þorleifsson	1547
Guðmundur Karlsson	2113
Guðmundur Lárusson	3381, 3392, 3400, 3409
Guðmundur Kr. Guðmundsson	74
Guðmundur Kristinsson	2546
Guðmundur Magnússon	33
Guðmundur Ólafsson	33
Guðmundur Pétursson	3141
Guðmundur Pálmi Kragh	365
Guðmundur Pálmason	3352
Guðmundur Sigurjónsson	522
Guðmundur Þorvaldsson	2245
Guðni Ágústsson	1070
Guðni Daníelsson	1070
Guðný Árnadóttir	3417
Guðný Elísabet Óladóttir	1673
Guðný Ívarsdóttir	33
Guðráður Óttar Sigurðsson	4206
Guðríður Einarsdóttir	3962
Guðrún Árnadóttir	1820
Guðrún Ásgrímsdóttir	1896
Guðrún Bergsdóttir	2688
Guðrún Ásta Björnsdóttir	1089
Guðrún Þorsteinsdóttir	1089
Guðrún Lára Pálmadóttir	1152
Guðrún Sigurjónsdóttir	489
Guðrún V. Sverrisdóttir	503
Gunnar Ástvaldsson	1023
Gunnar Briem	949
Gunnar Þorvarðarson	696
Gunnar Guðbjartsson	2384
Gunnar Gunnarsson	96

Gunnar Kristjánsson	33
Gunnar Kvaran hf	1840
Gunnar Kvaran	1840
Gunnar Pétursson	2428
Gunnar Pétursson	973
Gunnar Rósinkranz	629
Gunnar Þorbergsson	1536
Gunnlaugur Einarsson	2907
Gunnlaugur Sigurðsson	3432
Gunnsteinn A. Jakobsson	3544
Gústaf A. Níelsson	1334
Gylfi Guðmundsson	3563
Gylfi Gunnarsson	1931
Gylfi Sveinsson	1070
H.H. Leasing & Finans A/S	1163
Hafnarbakki hf	213
Hafnarfjarðarbær	4089
Hafnarfjarðarkirkja	3875, 3893
Hafnarstjórn Vestmannaeyja	3358
Hafsteinn Frímenn Aðalsteinsson	613
Hafsteinn Hafliðason	1673
Hagkaup hf	3088
Halaklettur ehf	2185
Halla Bachmann Ólafsdóttir	629
Halldór Viðar Halldórsson	3178
Halldór Reimarsson	3400
Halldóra Björk Ragnarsdóttir	1769
Halldóra Ingibjörnsdóttir	33
Hallgrímur Elísson	2907
Hallgrímur A. Ottósson	1255
Hallgrímur Guðjónsson	1023
Hallgrímur Viggó Marinósson	390
Hallveig Thordarson	2707
Hans Krísján Árnason	1820
Haraldur Friðjónsson	1769
Haraldur Jónsson	33
Harpa Hrönn Davíðsdóttir	3093
Harpa Guðmundsdóttir	1536
Háanes hf	4219

	Bls.
Heiðar B. Kristinsson	4060
Heiðar Sigurðsson	1812
Heiðrún Ósk Sigfúsdóttir	2482
Heimilistæki hf	1132
Helga Egilsdóttir	1089
Helga Jóelsdóttir	2907
Helga Þorsteinsdóttir	1089
Helgi Felixson	2907
Helgi Guðmundsson	2907
Helgi Kr. Pálsson	710
Helgi G. Þórðarson	4248
Hellen Linda Georgsdóttir	1673
Herborg Haraldsdóttir	2392
Herluf Jørgensen	2754
Hermann Björnsson	3524
Hermann Jón Erlingsson	3781
Hermann E. Karlsson	1070
Hermann Ingólfsson	33
Hervör Þorvaldsdóttir	1541
Hf. Eimskipafélag Íslands	1163, 2451
Hf. Ofnasmiðjan	1143
Hið íslenska kennarafélag	284
Hildiberg hf	339
Hilda Hafsteinsdóttir	2806
Hildur Bolladóttir	1735
Hildur Einarsdóttir	177
Hilmar Ingimundarson	33
Hinrik Bergsson	177
Hjalti Hauksson	419
Hjálmar Júlíusson	3323
Hjálmar S. Pálsson	1536
Hjörleifur Einarsson	1769
Hjörleifur Jónsson	3093
Hlíf Jónsdóttir	3037
Hlíf Ragnarsdóttir	2466
Hraðfrystihús Eskifjarðar hf	753
Hrafn Hrafnsson	3829
Hraundís Guðmundsdóttir	1298
Hreiðar Grímsson	33

Hreinn Guðlaugsson	2848
Hreinn Sigfússon	3331
Hríseyjarhreppur	2977
Hulda Einarsdóttir	1089
Hulda Þórðardóttir	3789
Húnaröst hf	78
Húsanes sf	1720
Húsfélag Glæsibæjar	845
Húsfélagið Asparfelli 2-12	1563
Húsfélagið Austurbergi 2, 4 og 7	1769
Húsfélagið Krummahólum 4	841
Húsfélagið Suðurhvammi 5, 7 og 9	1580
Húsfélagið Vallarás 2.....	3428, 3655
Húsfélögin Árkvörn 2A og 2B	2337
Húsgagnaloftið	1812
Húsnæðisnefnd Reykjavíkur	3563
Húsnæðisnefnd Reykjanesbæjar	4039
Húsnæðisstofnun ríkisins	2399
Hvalur hf	2350
Hvoll hf	2436
Höfn-Þríhyrningur hf	678
Hörður Harðar	3893
Hörður Valdimarsson	1089
Höskuldur Einarsson	1021
Iðnlánasjóður	1059, 2428
Iðunn Angela Andrésdóttir	3079
Iðunn Óskarsdóttir	1673
Inga Guðjónsson	3962
Inger Sigfúsdóttir	1536
Ingi S. Helgason	431, 1542
Ingibjörg Bjarnardóttir	2101
Ingibjörg Danivaldsdóttir	1089
Ingibjörg Einarsdóttir	2907
Ingunn Baldvins	2892
Ingunn Egilsdóttir	33
Ingunn Lilja Guðmundsdóttir	1298
Ingvar Sigurðsson	11
Innheimtustofnun sveitarfélaga	2017
Íslandsbanki hf	1, 8, 74, 812, 1332, 1432, 1536, 1638, 1748,

	2399, 2713, 3196, 3524, 3669, 3789, 3835, 4165, 4243	
Íslenska álfélagið hf		2023
Íslenska ríkið	205, 229, 390, 405, 503, 561, 613, 629, 973, 980, 1089, 1255, 1298, 1108, 1697, 1955, 2255, 2328, 2376, 2428, 2457, 2598, 2701, 2707, 2776, 2806, 2956, 3002, 3114, 3130, 3169, 3212, 3237, 3237, 3291, 3466, 3482, 3628, 3647, 3683, 3920, 3962, 4045, 4076, 4112, 4248, 4260	
Íslenska umboðssalan hf		678 3760
Íslenska útvarpsfélagið hf		1820, 1820
Íslenskt Marfang hf		1788
Ítalía pizza sf		2376
J.Ó.J. ehf		4165
Jakob Þorsteinsson		159
Jarprúður Þórhallsdóttir		1665
Jens Ingólfsson		486
Jens Valur Ólafsson		1769
Jóhann Geirsson		2907
Jóhann Pálmason		3352
Jóhanna María Þorvaldsdóttir		2907
Jóhanna Lyngheiður Jóelsdóttir		2907
Jóhanna M. Jóhannsdóttir		554
Jóhanna Tryggvadóttir		3264
Jóhanna Erla Sigþórsdóttir		2907
Jóhannes Gunnarsson		2023
Jóhannes Jóhannesson		2042
Jóhannes Ólafsson	1642,	3439
Jóhannes V. Skarphéðinsson		554
Jólína Jóelsdóttir		2907
Jón Halldór Bergsson		3794
Jón Eggert Hvanndal		1852
Jón Egilsson		2419
Jón Einar Jakobsson		1347
Jón Gíslason		33
Jón Guðmundsson		1121
Jón Gunnar Zoëga		1753
Jón Kristján Ólafsson		455
Jón R. Lárusson		33
Jón Rafns Antonsson		1236
Jón Steinar Vilhjálmsson		33

Jón Guðmundsson	3558
Jón V. Guðmundsson	177
Jón Þór Pálsson	1769
Jón Örn Ingólfsson	1753
Jón Kristinsson	2737
Jón Sigfús Sigurjónsson	4171
Jóni Jónssyni	2928
Jóna Bergjónsdóttir	3352
Jóna Guðrún Kristinsdóttir	189
Jónas Bjarnason	3264
Jónas Haraldsson	3114
Jónína Gunnarsdóttir	270
Jónína Guðrún Færseth	4165
Jónína Ívarsdóttir	1059
Jöfur hf.....	561, 966
Jörundur Guðmundsson	1070
K	1387, 2071, 3451, 3575 3710
Kaldrananeshreppur	2766
Katrín Þorvaldsdóttir	1720
Kaupfélag Austur-Skaftfellinga	3519
Kaupfélag Eyfirðinga	1493
Kaupgarðar hf	2727
Kaupgarður í Mjódd hf	4018
Kaupþing hf	371, 980, 2760, 3455
Kjartan Reynir Ólafsson	2482
Kjósarhreppur	33
Klettaútgáfan hf	51
Konráð Eggertsson	1457, 1475
Kópavogskaupstaður.....	582, 2848
Kreditkort hf	462, 3267
Kringlan 4-6 ehf	2372, 2659
Kristbjörg Kristjánsdóttir	1070
Kristbjörg Olsen	2760
Kristinn Guðjónsson	1580
Kristín Guðmundsdóttir	1089
Kristín Jónsdóttir	1536
Kristín M. Guðmundsdóttir	1298
Kristín Ottesen	1070
Kristín Pálmadóttir	3352

	Bls.
Kristín Þorvaldsdóttir	2907
Kristín Zophaníasdóttir	1536
Kristjana Eggertsdóttir	33
Kristjana Sveinbjörnsdóttir	1536
Kristjana Sölvadóttir	2466
Kristján Bergjónsson	3352
Kristján Finnsson	33
Kristján I. Einarsson	177
Kristján K. Pálsson	1536
Kristján Kristjánsson	1070
Kristján Oddsson	33
Kristján Stefánsson	845
Kristján Wendel	629, 2321
Kærunefnd jafnréttismála	3760
Lakkrísgerðin Kólus hf	1183
Landbúnaðarráðuneytið	1896
Landsbanki Íslands.....	405, 927, 943, 1334, 1422, 1432, 1753, 1992, 2089, 2269, 2340, 2987, 3455, 3457, 3514, 3718, 4228
Landssamband ísl. útvegsmanna	2974
Landvernd	3088
Landsvirkjun	2245, 2416
Landvélar hf	1832
Laufey Elsa Sólveigardóttir	1912
Lánasjóður íslenskra námsmanna	1665
Leif Göran Victorin	1356
Leifur Breiðfjörð	85
Lilja Vilhjálmsdóttir	177
Linda Laufey Bragadóttir	96
Litlibær ehf	3842
Lífeyrisjóður Dagsbrúnar og Framsóknar.....	405, 3718
Lífeyrissjóður Austurlands	693
Lífeyrissjóður félags íslenskra stjórnunarstarfsmanna á Keflavíkurflugvelli	15, 1852
Lífeyrissjóður lækna	1443
Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar	2113
Lífeyrissjóður starfsmanna Áburðarverksmiðju ríkisins	1443
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins	1559
Lífeyrissjóður Suðurnesja	4039
Lífeyrissjóður Vesturlands	943, 2399

Línuskip ehf	1338
Lu-Sy Trans	2369
Lúther Harðarson	2501
Lýður Sveinbjörnsson	1769
Lögfræðipjónustan hf	2101
Lögfræðistofan sf	3108, 3112
Lögmenn v. Austurvöll sf	2626, 2641
M.....	1387, 2071, 3451, 3575, 3710
Magnea Jónsdóttir	3169
Magnús Alfonsen	1769
Magnús Eiríksson	1070
Magnús Guðmundsson	3437
Magnús Halldórsson	1326
Magnús Hjaltsted	2255, 2848
Magnús Magnússon	1089
Magnús Sæmundsson	33
Magnús P. Einarsson	2466
Margeir Jóhannsson	262, 2315
Margeir Margeirsson	1542
Margrét Björgvinsdóttir	3432
Margrét Einarsdóttir	2382, 3291
Margrét Magnúsdóttir	1089
Margrét Þóra Vilbergsdóttir	1422
Marta Guðjónsdóttir	1673
Matthías Sveinsson	2466
Málmfríður Þorleifsdóttir	765
Málarinn sf	2733
Miðfell hf	3277
Monika D. Blöndal	1236, 1449
Netagerð Aðalsteins hf	1626
Neskaupstaður	3432
Nína Þórðardóttir	2318, 2764
Njarðvíkurkaupstaður	1089
Óðinn Haraldsson	3225
Ólína Kjartansdóttir	2786
Olíufélagið hf	470, 2684
Olíuverslun Íslands hf	919
Oxala Shipping company Ltd	2350
Ófeigur Björnsson	1735

	Bls.
Ólafsfjarðarbaer	2109
Ólafía Ársælsdóttir	2737
Ólafur Auðunsson	2221
Ólafur G. Jósefsson	696
Ólafur Guðbjartsson	2384
Ólafur H. Georgsson	1070
Ólafur Haukur Johnsson	284
Ólafur Helgi Úlfarsson	15
Ólafur Ingibjörnsson	33
Ólafur Sigurþórsson	2907
Ólafur Jens Pétursson	1070
Ólafur Magnússon	1089
Ólafur Ólafsson	33
Ólafur P. Ólafsson	33
Ólafur Thóroddsen	3108, 3112
Ólöf Ingibjörg Jónsdóttir	486
Ólöf S. Arngrímsdóttir	33
Ólöf Þorgeirsdóttir	33
Ósey hf	1619
Óskar Árnason	198
Óskar Helgason	3622
Óskar Ingibersson.....	3531, 3544
Parkwood Engineering Co. Ltd	1791
Páll Friðriksson	2733
Páll Ingólfsson	33
Páll Pálsson ÍS-102	3277
Pálmar Þorvaldsson	2907
Pálmi S. Rögnvaldsson	1012
Pétur Bjarnason	3804
Pétur H. Blöndal	1449
Pétur Hartmannsson	2574
Pétur Lárusson	33
Pétur Lúdvík Marteinsson	2489
Pétur Ólafur Pétursson	2546
Pétur Stefánsson	3338
Prentsmiðjan Grafík hf	3298
Prentsmiðjan Oddi hf	2284, 3298
Próf ehf	2372
Radíobúðin hf	301

Raggý Guðjónsdóttir	1673
Ragnar Hafliðason	2365, 3845
Ragnar I. Jónsson	262
Ragnar J. Jónsson	2315
Ragnar Karlsson	1955
Ragnar Ragnarsson	126
Ragnheiður Björnsdóttir	1089
Ragnheiður Erla Bjarnadóttir	1673
Ragnheiður Erla Sigurðardóttir	1812
Ragnheiður Óskarsdóttir	339
Ragnheiður Steindórsdóttir	786
Ragnhildur I. Guðmundsdóttir	358, 365
Ragnhildur Óskarsdóttir	3663
Rakel Olsen	270
Rannsóknarnefnd sjóslysa	1541
Rás hf	313
Reykjanesbær	4165
Reykjavíkurborg	225, 2848, 3563, 4067
Rederij N. & F. Bruins C.V	3865, 3869
Reynir Jósefsson	696
Rennsli hf.	3875
Ríkharður Kristjánsson	629
Ríkharður Sveinsson	225
Ríkisspítalar.....	790, 1779
Ríkisútvarpið	396
Rut Skúladóttir	8, 1638
SR-mjöl hf	3331
S.G. einingarhús hf	2195
Saltkaup hf.....	401, 3519
Sameinaði lífeyrisjóðurinn.....	371, 480, 2584
Samgönguráðherra	159
Samherji hf	2956
Samskip hf	139, 401, 3738, 4060
Samtök um kvennaathvarf	2915
Samvinnulífeyrissjóðurinn	901
Samvinnusjóður Íslands hf	1511
Sandgerðisbær	198
Sauðárkrókskaupstaður	678
Saubæjarhreppur	2457

	Bls.
Seðlabanki Íslands	1255
Seltjarnarneskaupstaður	2848
Seyðisfjarðarkaupstaður	3457, 4076
Sigfús Bergmann Ingvarsson	11
Sigfús Þór Elíassyni	2737
Siggeir Ólafsson	33
Sighvatur E. Sighvatsson	2907
Sigla hf.	3865, 3869
Sigluberg hf	3309
Siglufjarðarkaupstaður	3286
Sigmundur Böðvarsson	2153, 2158
Sigmundur Hannesson	2626, 2641
Sigmundur Franz Kristjánsson	1
Sigmundur P. Lárusson	2421
Signý Ólafsdóttir	33
Sigríður Ásgeirsdóttir	3079
Sigríður Elísdóttir	2907
Sigríður Garðarsdóttir	4243
Sigríður B. Guðmundsdóttir	358, 365
Sigríður Þorgrímsdóttir	1173
Sigríður Ingibjörnsdóttir	33
Sigríður Jónsdóttir	1089
Sigríður Ólafsdóttir	33, 629
Sigríður D. Martin	2892
Sigríður Lind Sigurðardóttir	2786
Sigríður R. J. Briem	949
Sigrún Einarsdóttir	1089
Sigrún Gísladóttir	1070
Sigrún H. Kristmannsdóttir	1123
Sigrún M. Guðmundsdóttir	177
Sigrún Vilhelmína Eiríksdóttir	33
Sigurbjörg Guðmundsdóttir	1298, 2907
Sigurður A. Þóroddsson	1279
Sigurður Blomsterberg	2006
Sigurður Dalmann Skarphéðinsson	1769
Sigurður Egilsson	33
Sigurður Einarsson	2907
Sigurður Þorkelsson	1143
Sigurður Þorvarðarson	696

Sigurður Friðriksson	522
Sigurður Gunnarsson	3428, 3655
Sigurður Guðmundsson	33, 2245
Sigurður Hjálmarsson	3647
Sigurður Ingimarsson	4200
Sigurður Ingvason.....	320, 2701
Sigurður Már Jónsson	3794
Sigurður Kaldal Sævarsson	205
Sigurður S. Hákonarson	2265
Sigurður Jónsson	3130
Sigurður T. Magnússon	629
Sigurður E. Sigurðsson	3338
Sigurður Sigurþórsson	2907
Sigurður H. Þorsteinsson	2766
Sigursteinn Jósefsson	696
Sigvaldi Jóhannsson	1536
Siv E. Sæmundsdóttir	1720
Síldarvinnslan hf	2501
Símafl hf	301
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	213, 445, 858, 919, 990a, 1059, 1457, 1475, 1840, 2626, 2641, 3120, 3277, 3344, 3499, 3865, 3992
Sjöfn Skúladóttir	1559
Skeljungur hf	4171
Skil ehf	2187
Skinnaíðnaður hf	678
Skipatækni hf	320
Skógrækt ríkisins	2445
Skriðuhreppur	1697
Skúli Geirsson	33
Skúli Skúlason	1697
Skúli Svavar Skaftason	1152
Skúli Þorvaldsson	1720
Sláturfélag Suðurlands svf	3748
Slippfélagið í Reykjavík	2265
Smári Þorvaldsson	2907
Snorri Ólafsson	1931
Snorri Örn Hilmarsson	33
Snæbjörn Ingólfsson	3683
Snæfellsbær	1992

	Bls.
Soffía Þorsteinsdóttir	4206
Sorpeyðngarstöð Suðurnesja	4139
Sólrún Guðmundsdóttir	177
Sólveig M. Óskarsdóttir	4067
Sparisjóður Akureyrar og Arnarneshrepps	911
Sparisjóður Hafnarfjarðar	3264
Sparisjóður Höfðhverfinga	2409
Sparisjóðurinn í Keflavík	4165
Sparisjóður Ólafsfjarðar	1969
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	1012, 4165
Starfsmannafélag ríkisstofnanna	1779
Stefán Björnsson	1089
Stefán G. Olgeirsson	620
Stefán G. Stefánsson	2237
Stefán Stefánsson	1646
Steinar Guðmundsson	2318, 2764
Steindór Stefánsson	765
Steinn Jakob Ólason	205
Steinunn Auður Guðmundsdóttir	2042
Steinunn Inga Ólafsdóttir	2443
Stígandi hf	213
Sturla Haraldsson	96
Styrktarfélag krabbameinssjúkra barna	51
Suðurverk hf	3130
Svala Ólafsdóttir	4031
Svanur Halldórsson	1070
Sveindís Þórisdóttir	2101
Sveinn Kristjánsson	4284
Sveinn Sigurjónsson	3178
Sveinþór Eiríksson	78
Sverrir Einar Eiríksson	3499
Sverrir Magnússon	1896
Sýslumaðurinn í Reykjavík	405
Sæfar sf	3409
Sæmundur Guðmundsson	1070
Sæmundur Sigursteinsson	2907
Sæmundur Þórðarson	1720
Sævar Arngrímsson	33
Sævar Jóhann Sigursteinsson	3781

Söluskrifstofa Bjarna/Braga ehf	2678
T. Skretting A/S	61
Tage Andersen	2245
Tálknaðarhreyfing	3251
Teiknistofan Skólavörðustíg 28 sf	3237
Theódóra Ingvarsdóttir	240
Tollstjórinn í Reykjavík	2559, 2678
Trausti, félag sendibílstjóra	790
Trygging hf	3141, 3869
Trésmiðjan K 14 hf	2584
Tæknival hf	301
Una Guðlaugsdóttir	788
Una María Óskarsdóttir	1945
Undína Sigmundsdóttir	1070
Ungmennafélag Íslands	1945, 2915
Unnar E. Óskarsson	1769
Unnur Runólfsson	554
Unnur Steingrimsdóttir	2737
Úlfar Ásmundsson	257
Útgerðarfélagið Njörður hf	229
Útvegsmannafélag Norðurlands	2974
Valdís Halldórsdóttir	33
Valdemar Baldvinsson hf	3829
Valdimar G. Kristjánsson	3604
Valery Kozentsov	2754
Valery Malykov	2754
Valgeir Sigurgeirsson	1832
Valgeir Kristjánsson	3178
Valhús sf	3178
Valgerður G. Guðmundsdóttir	177
Valgerður Þ. Kristjánsdóttir	4284
Valgerður Jónsdóttir	2409
Valmundur Eggertsson	1070
Valur og Helgi sf	3392
Vatnsleysa sf	1720
Vátryggingarfélag Íslands hf	159, 189, 313, 431, 765, 786, 788, 1021, 1547, 1926, 2457, 3037, 3323, 3604, 3622, 3781, 4161, 4165
Vátryggingarfélagið Skandia hf	1279, 1356
Verónica M. Björnsson	1769

	Bls.
Vélar og þjónusta hf	4228
Vélbátaábyrgðarfélagið Gróttu	2641
Vélbátatrygging Eyjafjarðar	4211
Vélstjórafélag Íslands	780
Vigfús Björgvinsson	2561
Vigfús Guðbrandsson	23, 3587
Vigfús Guðmundsson	3962
Vilborg Eggertsdóttir	1769
Vilborg Soffía Karlsdóttir	396
Vilhelm Martin Fredriksen	1279
Vilhelmína Ragnarsdóttir	2006
Vilhjálmur Bergsson	177
Vilhjálmur Bjarnason	3120
Vífilfell ehf	1534
Víkuryftur hf	2443
Vladimir Shenko	2754
Vöruvernd hf	301
X	150, 1103, 1646
Pelamerkurskóli	1697
Þorbjörg Atladóttir	1523
Þorbjörg Guðmundsdóttir	1002
Þorfinnur Guðnason	2441
Þorkell P. Pálsson	2373
Þorkell Ragnarsson	3120
Þorlákur Ómar Einarsson	2559
Þorleifur Finnsson	1070
Þormóður rammi hf	3277
Þorsteinn Erlingsson	126
Þorsteinn Geirsson	2907
Þorsteinn Hlynur Jónsson	2376
Þorsteinn Jónsson	4112
Þorsteinn Laufkvist Þorsteinsson	1912
Þorsteinn Símonarson	3309
Þorsteinn Þ. Jónsson	2466
Þorvaldur Guðmundsson	1720
Þór Halldórsson	3639
Þór Skjaldberg	3049
Þóra Guðmundsdóttir	358, 365, 2245
Þórdís Eiríksdóttir	1279

Pórdís Guðmundsdóttir	2245
Pórður John Sæmundsson	1720
Pórður M. Sigurjónsson	3002
Pórður Þórðarson	2356
Pórey Jónsdóttir	2942
Pórhallur Dan Johansen	2451
Pórhallur Ölver Gunnlaugsson	2328
Pórir Björnsson	1089
Pórunn Einarsdóttir	33
Pórunn Magnúsdóttir	2482
Práinn Árnason	1070
Práinn Þorvaldsson	2907
Protabú Auðuns hf	3669
Protabú Ásgeirs hf	2727
Protabú Blaðs hf	2153, 2158
Protabú Bónusbíla ehf	2392
Protabú BRA ehf	3992
Protabú Drafnar fasteignaþjónusu hf.....	2017, 2187, 2365
Protabú Einars Guðfinnssonar hf	892
Protabú Eyjavíkur hf	3669
Protabú Fax hf	1016
Protabú Fiskvinnslunnar á Bíldudal hf	2987
Protabú Hafarnarins hf	2684
Protabú Hafverks h f	3358
Protabú Hesthólma hf	1926
Protabú Hjartar Ingþórssonar	3435
Protabú Ístess hf	61
Protabú Jónasar Guðmundssonar	4168
Protabú Jóns Egils Unndórssonar	3842
Protabú Jóns Friðrikssonar	1085
Protabú K. Jónssonar & Co. hf	911
Protabú Kaupfélagsins Fram	693
Protabú Lindarlax hf	1720
Protabú Márusar Jóhannessonar	605
Protabú Miklagarðs hf	901, 1132, 1183, 1314, 1493, 1511, 2688
Protabú Mótvægis hf	1347
Protabú Rögnvaldar Pálmasonar	1012
Protabú S. Óskarssonar & Co hf	4260
Protabú SH verktaka hf	858

	Bls.
Protabú Sjávarborgar hf	683
Protabú Skipabrautarinnar hf	2340
Protabú Stanza hf	2443
Protabú Vatnsskarðs hf	1547
Protabú Verndar hf	1563
Protabú Viktors R. Þórðarson	2641
Protabú Ögmundar Árnasonar	3704
Puríður Guðmundsdóttir	1023
Puríður hf	1788
Ægir Þorsteinsson	3323
Ævar Guðmundsson	2237
Ölgerðin Egill Skallagrímsson ehf	1314
Ölvushreppur	2848
Örn Árnason	1785
Örn Erlingsson	126
Örn Hólm	3531
Örn Steingrímsson	1536
Örn Svavarsson	1673
Örvar Ingólfsson	3835
Öxnadalshreppur	1697

B. Opinber mál

Agnar Hólm Jóhannesson	3166
Agnes Bragadóttir	40
Ásgeir Þór Ásgeirsson	1323
Árni Gunnsteinsson	278
Árni Ólafur Jónsson	3872
Baldur Gunnarsson	25, 27, 2163
Baldur Þór Guðmundsson	4299
Benedikt Orri Viktorsson	387, 2181
Birgir Andrésson	3149
Birgir Guðmundsson	2302, 2310
Björg Anna Skúladóttir	1998
Björn Harðarson	1663
Björn Kristjánsson	2123
Brian Keith Tiner	3214
Börkur Birgisson	2299
Charin Thaiprasert	2423
Christopher Bundeh	2425

Daníel Birgir Ívarsson	66
Davíð Geir Gunnarsson	2568
Einar Jóhannesson	1977
Einar Örn Sigurðsson	670
Einvarður Hallvarðsson	726
Engilbert Runólfsson	2127
Eiríkur Helgason	2518
Gestur Eiríkur Eggertsson	1904
Gerður Yrja Ólafsdóttir	1998
Guðjón Knútsson	2004
Guðmann Agnar Óskarsson Levy	666
Guðmundur Axelsson	2055
Guðmundur Bjarni Guðmundsson	2141
Guðmundur Jóhannsson	2334
Guðmundur Jakob Jónsson	3802
Guðmundur Ingi Sigurvínsson	1974
Gunnar Sverrir Arnarsson	2307
Gunnar Árnason	2910
Gunnar Ársæll Ársælsson	726
Gunnar Orvar Skaptason	2610
Gunnar Traustason	2297
Gunnlaugur Birgir Gunnlaugsson	1982
Gunnlaugur Halldór Halldórsson	1271
Hafþór Ingi Samúelsson	1373
Haraldur Pétur Guðmundsson	1415
Haukur Steinar Baldursson	2894
Haukur Örvar Weihe	2290
Hákon Örn Matthíasson	4012
Hálfdán Ingason	31
Heiðar Þór Guðmundsson	1106, 1373
Heimir Baldursson	4197
Helgi Sigurjónsson	1940, 4239
Helgi Þór Kristínarson	3583
Hermann Gunnarsson	3218
Hrafnhildur Sigurbjartsdóttir	1607
Hildur Fríða Þórhallsdóttir	719
Haukur Guðjónsson	1760
Hörður Karlsson	2753
Ingvar Örn Hafsteinsson	2146

	Bls.
Ingvar Þór Ólason	3030
Jón Valgeir Björgvinsson	1308
Jón Ellert Tryggvason	731
Jóhann Halldór Þorgeirsson	3429, 4293
Jóhanna Lucinda Vilhjálmsdóttir Heiðdal	3429, 4293
Jóhannes Guðmundsson	2656, 3295
Júlíus Norðdahl	652
Kjartan Hafsteinn Óskarsson	916
Kolbrún Guðmundsdóttir	1868
Kristján Ingi Bragason	2433
Kristján Hauksson	2972
Kristján Stefánsson	4053
Kristjón Kristjónsson	2811
Kristófer Arnar Einarsson	577
Lahouari Sadok	4037
Linda Björk Daniels	2676, 3210
Linda Dögg Ragnarsdóttir	1998
Gunnar Sverrir Harðarson	3571
Magnús Þór Bjarnason	1399
Magnús Víkingur Grímsson	581
Magnús Ingibergur Jóhannsson	1613
Magnús Björgvin Sveinsson	2813
Óðinn Örn Jóhannsson	2171
Ólafur Hreggviðsson	1633
Óskar Marínó Sigurjónsson	2674
Páll Indriði Pálsson	674
Petra Stefánsdóttir	2894
Rafn Benediktsson	282
Ragnar Örn Eiríksson	719
Ragnar Þór Gunnarsson	2178
Ragnar Símonarson	280
Rakel Björk Gunnarsdóttir	1998
Reynir Ragnarsson	3581
Rúnar Pröstur Grímsson	177, 2813
Rúnar Jóhannsson	2305
Rúnar Kolbeinn Óskarsson	4204
Sesley Gregory Smith	3214
Sigmundur Þorsteinsson	887
Sigurður Hólm Sigurðsson	1989, 2539

Sigurður Pétur Sigurðsson	3206
Sigurður Þór Sigurðsson	2716
Sigurjón Hannesson	4195
Sigurjón Pétursson.....	683, 1196, 1767
Snæbjörn Snæbjörnsson	343
Stefán Örn Kristjánsson	1868
Stefán Siggeir Þorsteinsson	3824
Steinar Arnarson	2059
Steinar Benedikt Valsson	2294
X	187, 202, 350, 804, 1863, 2205, 2208, 3940
Sveinn Sæmundsson	1199
Tómas Hólmgeir Hauksson	2525
Trausti Róbert Guðmundson	1417
Tryggvi Knud Óskarsson	2553
Valdimar Þ. Ólafsson	1399
Vignir Pétursson	3448
Þorlákur Ómar Einarsson	1199
Þorri Jóhannsson	778
Þorsteinn Baldvin Ragnarsson.....	2052 2682
Þorgeir Samúelsson	2532
Þorsteinn Víðir Þórðarson	1199
Ægir fiór Harðarson	883
Örn Johnsson	580
Örn Karlsson	717

III. SKRÁ
um lög og reglugerðir, samþykktir o.fl.,
sem vitnað er til í LXVII. bindi
hæstaréttardóma.

1281, Jónsbók.

2. kap. — 2519, 2520, 2520, 2526, 2527, 2533, 2534

1849, 20. júní. Tilskipun um veiði á Íslandi.

1. gr. — 2519, 2526, 2527, 2533

3. gr. — 2518, 2520, 2521, 2525, 2527, 2528, 2532, 2534, 2535

11. gr. — 2518, 2521, 2525, 2528, 2532

21. gr. — 2519, 2527, 2533

1878, nr. 3, 12. apríl. Lög um skipti á dánarbúum og félagsbúum o.fl.

5. gr. — 3440

10. gr. — 3440

12. gr. — 2909

15. gr. — 2909

33. gr. — 2909

1887, nr. 18, 4. nóvember. Lög um veð.

4. gr. — 2269, 2270, 3679

6. gr. — 3679

1887, nr. 19, 4. nóvember. Lög um aðför.

— 2196

1901, nr. 23, 13. september. Lög um forgangsrétt veðhafa fyrir vöxtum.

— 1993

1903, nr. 42, 13. nóvember. Lög um verslanaskrár, firmu og prókúruumboð.

25. gr. — 3663, 3664, 4228, 4229

26. gr. — 3664, 4229

31. gr. — 3664, 4229

1905, nr. 14, 20. október. Lög um fyrning skulda og annarra kröfuréttinda.

— 1695

1. gr. — 1973, 2244

3. gr. — 138, 240, 340, 490, 499, 777, 929, 938, 1161, 1441, 1973, 2244,
3561

4. gr. — 240, 499, 930, 1441, 1732, 2244, 2452, 3179

5. gr. — 138, 340, 342, 1973, 2244, 3561

8. gr. — 706, 708

11. gr. — 1995

12. gr. — 461, 1995

1905, nr. 46, 10. nóvember. Lög um hefð.

— 3353

8. gr. — 703

*1914, nr. 35, 2. nóvember. Lög um mælingu og skrásetningu lóða og landa í lög-
sagnarumdæmi Reykjavíkur.*

11. gr. — 85

1922, nr. 39, 19. júní. Lög um lausaffjárkaup.

— 221, 1245, 3915

5. gr. — 1329

25. gr. — 1740

42. gr. — 97, 115, 123, 249, 253, 305, 311, 312, 548, 550, 635, 711, 713, 1046,
1243, 1244, 1595, 1740 2748, 2916, 2917, 3382, 3393, 3401, 3410

43. gr. — 221, 249, 253

44. gr. — 1046

45. gr. — 1740

47. gr. — 1046, 1736, 1746

52. gr. — 555, 1046, 1598, 1745

58. gr. — 311

1923, nr. 15, 20. júní. Vatnalög.

— 2519, 2526, 2533

1923, nr. 20, 20. júní. *Lög um réttindi og skyldur hjóna.*

20. gr. — 599, 602

48. gr. — 949

49. gr. — 949

1924, nr. 19, 4. júní. *Lög um nauðasamninga.*

21. gr. — 694

22. gr. — 694

43. gr. — 694

1928, nr. 59, 7. maí. *Lög um friðun Þingvalla.*

2. gr. — 1868, 1869, 1875, 1878

5. gr. — 1869

8. gr. — 1875

1928, nr. 71, 7. maí. *Lög um vernd atvinnufyrirtækja gegn óréttmætum prentuðum ummælum.*

1. gr. — 320

1929, nr. 32, 14. júní. *Lög um loftferðir.*

— 1097

22. gr. — 1092

1933, nr. 93, 19. júní. *Víxillög.*

— 3111

VII. kafli — 1014

XIII. kafli — 74

1. gr. — 72, 73, 1012, 1751, 3790, 3830, 3837

2. gr. — 76, 1014, 1751, 3790, 3830, 3837

4. gr. — 72, 73

6. gr. — 487

10. gr. — 75, 3265

16. gr. — 488

27. gr. — 72

34. gr. — 75, 76, 621, 627

38. gr. — 72, 73, 1012, 1014, 1015, 1752

44. gr. — 71, 72

45. gr. — 72, 1012, 1014, 1015

46. gr. — 72, 73, 1748

53. gr. — 71, 77, 627, 1014, 1015

69. gr. — 77, 2266

70. gr. — 77, 621, 2266

75. gr. — 76

76. gr. — 75

77. gr. — 74, 77

78. gr. — 74, 77

1933, nr. 94, 19. júní. Lög um tékka.

15. gr. — 1441

51. gr. — 1432, 1436, 1437, 1438

1936, nr. 7, 1. febrúar. Lög um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa.

— 625, 1245, 1329

III. kafli — 2285

10. gr. — 1444

11. gr. — 362

23. gr. — 3000

31. gr. — 2413

32. gr. — 2064

33. gr. — 527, 528, 530, 535, 599, 604, 1647, 2413, 2511

36. gr. — 52, 54, 136, 527, 528, 530, 535, 1431, 1829, 2064, 2413, 2511, 2567,
3086, 3268

1936, nr. 85, 23. júní. Lög um meðferð einkamála í héraði.

XVII. kafli — 71

34. gr. — 412

223. gr. — 946

1938, nr. 80, 11. júní. Lög um stéttarfélög og vinnudeilur.

7. gr. — 523, 527, 528, 530

44. gr. — 2417, 2976

45. gr. — 2417

47. gr. — 2417

67. gr. — 1779, 2974

1940, nr. 19, 12. febrúar. Almenn hegningarlög.

XIV. kafli — 46, 320

XXV. kafli — 329, 330, 331

- 15. gr. — 884, 1905, 2303
- 16. gr. — 884, 1905, 2303
- 17. gr. — 884
- 20. gr. — 26, 392, 395, 1418, 1764, 2163, 2182, 2423, 2424
- 22. gr. — 47, 732
- 29. gr. — 321
- 42. gr. — 1765, 4239
- 49. gr. — 1412
- 57. gr. — 349, 669, 675, 729, 730, 742, 743, 888, 1205, 1233, 1234, 1313,
1413, 1608, 1988, 2058, 2060, 2172, 2184, 2210, 2294, 2295, 2614,
2844, 3031, 3940, 4016, 4242
- 60. gr. — 672, 809, 1385, 1765, 2152, 2896, 3583, 3827
- 70. gr. — 654, 655, 664, 720, 884, 1272, 1324, 1618, 2124, 2129, 2181, 2205,
2540, 4239
- 71. gr. — 2540, 2725, 2844, 3149, 4239
- 72. gr. — 724, 2540, 4239
- 74. gr. — 884, 1324, 1608, 2152, 2205
- 75. gr. — 884
- 76. gr. — 742, 2725
- 77. gr. — 672, 724, 725, 742, 809, 1233, 1384, 1385, 1765, 2124, 2152, 2540,
2725, 2844, 3149, 3166, 3583, 3827, 4016
- 78. gr. — 1765, 2059, 2540, 2725, 2896, 3149, 3206, 3583
- 80. gr. — 1877
- 81. gr. — 1876, 1877
- 82. gr. — 1876, 1877
- 106. gr. — 519
- 120. gr. — 387
- 136. gr. — 41, 45, 47, 49, 50
- 138. gr. — 46, 206, 1202, 1210
- 155. gr. — 343, 345, 723, 1760, 2178, 2677, 2898, 4299
- 157. gr. — 683
- 158. gr. — 632, 1209
- 162. gr. — 632
- 164. gr. — 390, 395, 1608, 1764, 2004
- 173. gr. a — 4037
- 190. gr. — 1863
- 193. gr. — 519
- 194. gr. — 354, 356, 809, 1271, 2209, 3448
- 195. gr. — 809, 2911, 2914

196. gr. — 889, 890, 3031
199. gr. — 3031
200. gr. — 1863, 3940
201. gr. — 3940
202. gr. — 1863, 2205, 3940
209. gr. — 1272, 1863, 2205
211. gr. — 26, 1904, 1908, 2163, 2423, 2424
215. gr. — 652, 653, 655, 676, 677, 4054
217. gr. — 672, 1272, 1616
218. gr. — 26, 202, 203, 206, 652, 655, 809, 1324, 1908, 2142, 2147, 2209,
2210, 2299, 2303, 2311, 2423, 2424, 2896, 2897, 3873, 4197
219 gr. — 2059
220. gr. — 203, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618
225. gr. — 519
226. gr. — 519
231. gr. — 2303, 2311
232. gr. — 3825
234. gr. — 328
235. gr. — 328
236. gr. — 328
241. gr. — 322, 325, 330, 338
243. gr. — 2057, 2303
244. gr. — 683, 885, 1376, 1377, 1383, 1418, 1634, 1764, 2178, 2307, 2305,
2541, 2656, 2717, 2724, 3151, 3152, 3206, 3295, 3802, 4239, 4299
245. gr. — 885
246. gr. — 3206
247. gr. — 667, 668, 731, 733, 741, 1209, 1231, 1310, 1312, 1444, 1988, 2056,
2057, 2615, 4013, 4016
248. gr. — 278, 387, 392, 395, 683, 722, 739, 2182, 2541, 2814, 2826, 2830,
2834, 2836, 2838, 3151
249. gr. — 1200, 1208, 1230, 1443, 2615, 2826
252. gr. — 279, 280, 281, 282, 283, 387, 388, 2299, 2826, 4299
254. gr. — 683, 1383, 1634, 2182, 2305, 2826, 2843, 3802
255. gr. — 724, 2181, 2540, 2725, 2844, 3149, 3209, 4239
256. gr. — 3214
257. gr. — 392, 652, 1764
259. gr. — 683, 1376, 1764, 2294, 2716, 2717, 3151, 4299
262. gr. — 4014, 4015
264. gr. — 205, 207, 227, 330, 392, 1713, 1836, 1848, 1863, 3767

1941, nr. 20, 28. maí. Lög um breyting á lögum nr. 32/1929 um loftferðir.

— 1092, 1097

1942, nr. 14, 15. maí. Lög um lækna ráð.

4. gr. — 1022

1942, nr. 61, 4. júlí. Lög um málflytjendur.

— 2637, 2653

2. gr. — 1069

1944, nr. 33, 17. júní. Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands.

2. gr — 2782

40. gr. — 3478, 3479, 3494, 3495, 4263, 4264, 4265

41. gr. — 3479, 3495

61. gr. — 2002

67. gr. — 134, 577, 596, 1097, 1902, 3006

69. gr. — 797, 798, 3005, 3006

70. gr. — 731, 1789, 1876, 2000, 2002, 2611

71. gr. — 2554, 3576, 3577

72. gr. — 47, 702, 706, 2588, 3114

73. gr. — 47, 798, 2586, 2587

74. gr. — 976, 2586, 2587, 2588

75. gr. — 1978, 2957

76. gr. — 587, 596, 597

77. gr. — 3119, 4264, 4265

78. gr. — 583, 584

1949, nr. 57, 25. maí. Lög um nauðungaruppbod.

— 948, 2196

4. gr. — 947

21. gr. — 1125

27. gr. — 947

33. gr. — 947

34. gr. — 947

35. gr. — 944, 946, 947, 948, 1125, 1126

1951, nr. 110, 19. desember. Lög um lagagildi varnarsamnings milli Íslands og Bandaríkjanna og um réttarstöðu liðs Bandaríkjanna og eignir þess.

— 231

12. gr. viðbótarfylgiskjals — 234

1952, nr. 113, 29. desember. Lög um lausn útake af jörðum.

— 705, 706

1. gr. — 701

2. gr. — 701

3. gr. — 701

4. gr. — 701, 702

5. gr. — 702, 702

11. gr. — 701

1954, nr. 20, 8. mars. Lög um vátryggingarsamninga.

— 445, 3648

11. gr. — 438

14. gr. — 440

15. gr. — 440

21. gr. — 3995

24. gr. — 439, 3992, 3997, 4068

25. gr. — 3648

39. gr. — 314, 316, 317, 319

54. gr. — 438

56. gr. — 438

57. gr. — 438

124. gr. — 448, 449, 452

1954, nr. 38, 14. apríl. Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

— 200, 3175, 3176, 3418, 3419

4. gr. — 2707

14. gr. — 2705, 2707, 3175, 3176, 3417, 3419, 4045

1955, nr. 3, 6. mars. Lög um skógrækt.

22. gr. — 270

1955, nr. 22, 3. maí. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.*

4. gr. — 675, 677, 1608, 1233, 1988, 2058, 2060, 2172, 2295, 2614, 2844,
3031, 4016, 4017

7. gr. — 672, 1385, 2152, 3583, 4242

1956, nr. 20, 1. mars. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.*

1. gr. — 2294

1956, nr. 57, 10. apríl. *Lög um prentrétt.*

15. gr. — 42, 3795

1957, nr. 53, 29. maí. *Lög um lax— og silungsveiði.*

61. gr. — 38

108. gr. — 38

1960, nr. 58, 28. júní. *Lög um bann við okri, dráttarvexti o.fl.*

5. gr. — 190, 191

1961, nr. 10, *Lög um Seðlabanka Íslands.*

— 1257

13. gr. — 191

1961, nr. 52, 29. mars. *Lög um Lánasjóð íslenskra námsmanna.*

5. gr. — 1665

1961, nr. 58, 29. mars. *Sveitarstjórnarlög.*

2. gr. — 2854

3. gr. — 2854

1962, nr. 7, 14. mars. *Lög um framsal sakamanna til Danmerkur, Finnlands, Nor-
egs og Svíþjóðar.*

1. gr. — 2427

3. gr. — 2427

6. gr. — 2427

11. gr. — 2425

13. gr. — 2425

1962, nr. 8, 14. mars. *Erfðalög.*

IV. kafli — 361, 362

34. gr. — 1913, 1916

40. gr. — 184, 1914

41. gr. — 184

42. gr. — 184, 1914

43. gr. — 184

44. gr. — 184

45. gr. — 1914

54. gr. — 361, 362, 364, 369

1963, nr. 29, 29. apríl. *Lög um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.*

— 2114

12. gr. — 2116

17. gr. — 3418

1963, nr. 30, 29. apríl. *Lyfsölulög.*

12. gr. — 3921

51. gr. — 728, 729, 2171, 2174

68. gr. — 729, 2171, 2174

1964, nr. 19, 21. maí. *Skipulagslög.*

31. gr. — 1690, 1691

1964, nr. 34, 21. maí. *Lög um loftferðir.*

IV. kafli — 4113

37. gr. — 4113, 4119

38. gr. — 4113

39. gr. — 4113

41. gr. — 4113, 4119

77. gr. — 1615

184. gr. — 580, 581

187. gr. — 4113

1966, nr. 48, 10. maí. *Lög um Stofnlánadeild verzlunarfyrirtækja.*

— 5

1967, nr. 7, 31. mars. *Lög um námslán og námsstyrki.*

5. gr. — 1665

1968, nr. 40, 23. apríl. Umferðarlög.

- 2. gr. — 561, 766
- 11. gr. — 766, 775
- 67. gr. — 766, 767, 772, 773, 774, 775, 1159, 1795, 1798
- 69. gr. — 765, 1159, 1795
- 70. gr. — 766, 1159
- 71. gr. — 170
- 74. gr. — 1159
- 78. gr. — 1153, 1159, 1160

1968, 51, 2. maí. Lög um bókhald.

- 266
- 1. gr. — 266
- 5. gr. — 266
- 7. gr. — 266
- 8. gr. — 266
- 12. gr. — 266
- 15. gr. — 266

1969, nr. 82, 2. júlí. Áfengislög.

- 2. gr. — 1399
- 7. gr. — 1402
- 8. gr. — 1402
- 33. gr. — 1402

1969, nr. 96, 31. desember. Auglýsing um staðfestingu forseta Íslands á reglugerð um Stjórnarráð Íslands.

- 14. gr. — 235

1970, nr. 30, 12. maí. Lög um Húsnæðismálastofnun ríkisins.

- 4285

1970, nr. 36, 9. maí. Lög um leigubifreiðar.

- 5. gr. — 802

1970, nr. 76, 25. júní. Lög um lax— og silungsveiði.

- 34
- 1. gr. — 2253
- 39. gr. — 38

- 40. gr. — 2253
- 50. gr. — 37, 2253
- 94. gr. — 37
- 95. gr. — 36, 37
- 96. gr. — 36, 37, 38

1971, nr. 54, 6. apríl. Lög um Innheimtustofnun sveitarfélaga.

- 3. gr. — 2021
- 4. gr. — 2021
- 5. gr. — 2017, 2018

1971, nr. 67, 20. apríl. Lög um almannatryggingar.

- 16. gr. — 397,

1971, nr. 68, 15. júní. Lög um tekjuskatt og eignarskatt.

- 3. gr. — 4035
- 25. gr. — 4035

1974, nr. 63, 21. maí. Lög um grunnskóla.

- 2459, 2463, 2767
- XIV. kafli — 1712
- 1. gr. — 1712, 1714
- 19. gr. — 1715
- 20. gr. — 1712, 1715
- 28. gr. — 1698, 1712
- 29. gr. — 1715
- 78. gr. — 1715

1974, nr. 64, 21. maí. Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.

- 4037

1974, nr. 65, 21. maí. Lög um ávana— og fíkniefni.

- 2298
- 2. gr. — 671, 683, 2123, 2129
- 5. gr. — 671, 673, 683, 2123, 2129
- 6. gr. — 671, 683, 2123

1974, nr. 74, 21. ágúst. Lög um meðferð opinberra mála.

XVIII. kafli — 615

34. gr. — 2806

138. gr. — 1876

150. gr. — 391, 393, 394, 395, 614, 615, 617, 609

152. gr. — 393, 394

154. gr. — 617

155. gr. — 393, 394

1974, nr. 97, 31. desember. Lög um eftirlit með ráðningu starfsmanna og húsnæðismálum ríkisstofnana..

2. gr — 2707

1974, nr. 103, 31. desember. Lög um lántökur ríkissjóðs og ríkisfyrirtækja.

1. gr — 3479, 3496

1976, nr. 16, 21. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 19/1940, almennum hegn-ingarlögum.

3. gr. — 4239

1976, nr. 17, 19. mars. Lög um greiðslu váttryggingagjalda fiskiskipa.

— 3629

1976, nr. 18, 23. apríl. Lög um bátaábyrgðarfélög.

13. gr. — 4215

1976, nr. 32, 19. maí. Lög um upptöku ólöglegs sjávaraflla.

1. gr. — 3631

2. gr. — 3630

3. gr. — 3630, 3631, 3632

4. gr. — 3631

1976, nr. 57, 28. maí. Lög um námslán og námsstyrki.

8. gr. — 1665, 1666, 1667

1976, nr. 59, 31. maí. Lög um fjölbýlishús.

— 1595, 3657, 4286, 4287, 4288

10. gr. — 3656, 3657

13. gr. — 3657, 4287

15. gr. — 1595

1976, nr. 64, 31. maí. Ábúðarlög.

5. gr. — 2043

24. gr. — 2042, 2050

30. gr. — 2449, 2450

1976, nr. 65, 31. maí. Jarðalög.

1. gr. — 1901

13. gr. — 1896, 1897

34. gr. — 1101

1976, nr. 67, 31. maí. Lög um löggilta endurskoðendur.

10. gr. — 1202, 1210

17. gr. — 1202, 1210

1976, nr. 94, 20. maí. Lög um skráningu og mat fasteigna.

1. gr. — 2264

2. gr. — 379, 380, 2264

3. gr. — 2264

4. gr. — 2264

5. gr. — 2264

17. gr. — 2264

1976, nr. 367, 22. mars. Reglugerð um bátaábyrgðarfélög.

7. gr. — 4211

31. gr. — 4213

1977, nr. 6, 25. mars. Vegalög.

59. gr. — 3131

1977, nr. 40, 13. maí. Lög um tilkynningarskyldu íslenskra skipa.

1. gr. — 2210

10. gr. — 2210

1977, nr. 46, 13. maí. Lög um skotvopn, sprengiefni og skotelda.

5. gr. — 665

26. gr. — 665

34. gr. — 665

1978, nr. 6, 5. maí. Gjaldþrotalög.

8. gr. — 2612

32. gr. — 2612

54. gr. — 3750

61. gr. — 3750

1978, nr. 8, 5. maí. Lög um geymslufé.

— 3749

1. gr. — 3532, 3750

1978, nr. 32, 12. maí. Lög um hlutafélög.

— 1087

III. kafli — 64, 813

V. kafli — 64

XVI. kafli — 1731, 1732

XIX. kafli — 1722, 1732

1. gr. — 65

4. gr. — 65

5. gr. — 65, 1732

6. gr. — 65

7. gr. — 1348, 1353

12. gr. — 1543

13. gr. — 822

19. gr. — 681

23. gr. — 1927

27. gr. — 1348, 1352, 1353

30. gr. — 1348, 1353

31. gr. — 1722

32. gr. — 1348, 1353, 1732

33. gr. — 1348, 1353

34. gr. — 1348, 1354

35. gr. — 1732

60. gr. — 4229

102. gr. — 64

132. gr. — 1731, 1733

133. gr. — 1731

134. gr. — 1732, 1733

1978, nr. 36, 10. maí. Lög um stimpilgjald.

— 486

1978, nr. 39, 10. maí. Þinglýsingalög.

— 698

3. gr. — 270, 275

7. gr., — 412, 985

9. gr., — 984, 985

15. gr., — 984

22. gr. — 360, 367

24. gr. — 275, 854

27. gr., — 272, 275, 276, 4201

28. gr. — 4201

29. gr. — 2415

39. gr. — 4200

49. gr., — 412, 414, 982, 985, 986, 988

1978, nr. 40, 18. maí. Lög um tekjuskatt og eignarskatt.

XIII. kafli — 4035

63. gr. — 4035

81. gr. — 4035

114. gr. — 4035

1978, nr. 49, 16. maí. Lyfjalög.

X. kafli — 3921, 3922

1978, nr. 54, 16. maí. Byggingarlög.

IV. kafli — 1877

8. gr. — 1875, 1878

9. gr. — 1870, 1874, 1875

13. gr. — 3094

14. gr. — 1691, 1695

31. gr. — 1869, 1870, 1871, 1875

35. gr. — 1875

1979, nr. 13, 10. apríl. Lög um stjórn efnahagsmála o.fl.

— 1425

38. gr. — 930

39. gr. — 930

1979, nr. 19, 1. maí. Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og til launa vegna sjúkdóms— og slysaforfalla.

— 607, 3331

5. gr. — 2023, 2027, 2028, 2040

8. gr. — 2028

1979, nr. 56, 30. maí. Lög um dómvexti, viðauki við lög nr. 85/1936, um meðferð einkamála í héraði.

— 190, 192, 193

1. gr. — 190, 191

1979, nr. 292, 16. maí. Byggingarreglugerð.

— 1875

5.6.1. gr. — 1691

5.9.4. gr. — 1695

1980, nr. 46, 28. maí. Lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustað.

— 3220, 3221, 4139

VII. kafli — 1548

13. gr. — 3221

1980, nr. 51, 9. júní. Lög um Húsnæðisstofnun ríkisins.

11. gr. — 4285

50. gr. — 4285

68. gr. — 4285, 4286

1980, nr. 55, 9. júní. Lög um starfskjör launafólks og skyldutryggingu.

— 1202, 2586, 2588, 2589

2. gr. — 1842, 2585, 4248

1980, nr. 60, 3. júní. Lög um breyting á lögum nr. 65/1974 um ávana— og fíkniefni.

— 671, 2123, 2129

1980, nr. 67, 9. september. Bráðabirgðalög um breytingu á lögum nr. 29 29. apríl 1963, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, sbr. lög nr. 49/1973 og nr. 21/1975.
— 2114

1980, nr. 73, 26. nóvember. Lög um tekjustofna sveitarfélaga.
36. gr. — 1115

1980, nr. 97, 29. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 29 29. apríl 1963, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, sbr. lög nr. 49/1973 og nr. 21/1975.
— 2114

1980, nr. 98, 31. desember. Lög um breyting á lögum nr. 67/1971 um almannatryggingar.
1. gr. — 397

1981, nr. 9, 15. apríl. Barnalög.
20. gr. — 1451
22. gr. — 1450
23. gr. — 951

1981, nr. 20, 18. maí. Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940, sbr. lög nr. 22/1955.
11. gr. — 206, 655, 1323, 2142, 2209, 3873, 4198
12. gr. — 1324

1981, nr. 75, 14. september. Lög um tekjuskatt og eignarskatt.
— 4035
1. gr. — 1115
2. gr. — 471, 1115, 1116
3. gr. — 1115
5. gr. — 4035
7. gr. — 4249
29. gr. — 4248
30. gr. — 1955, 1956
31. gr. — 473, 476, 477, 4248, 4249
57. gr. — 2378
63. gr. — 4035
71. gr. — 470

- 76. gr. — 477
- 81. gr. — 4035
- 95. gr. — 475, 478
- 96. gr. — 474, 478
- 97. gr. — 474, 478
- 112. gr. — 4249
- 114. gr. — 1116, 1119, 1120, 4035, 4036

1982, nr. 72, 3. maí. Lög um námslán og námsstyrki.
— 1665

1982, nr. 75, 13. maí. Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940 og sektarmörkum nokkurra laga.
9. gr. — 671

1982, nr. 76, 21. maí. Lög um lyffjadreifingu.
— 356, 3921
3. gr. — 3920, 3921, 3922
9. gr. — 3921
11. gr. — 3922

1982, nr. 88, 8. nóvember. Lög um Viðlagatryggingu Íslands.
10. gr. — 245

1982, nr. 417, 12. júlí. Reglugerð um bókhald.
— 266

1983, nr. 59, 1. júní. Lög um heilbrigðisþjónustu.
22. gr. — 3761

1983, nr. 198, 7. apríl. Reglugerð um réttindi til að stjórna vinnuvélum.
— 1548

1984, nr. 60, 1. júní. Lög um Hús næðisstofnun ríkisins.
44. gr. — 4286
66. gr. — 4286, 4288

1984, nr. 68, 30. maí. Lögræðislög.
III. kafli — 156

V. kafli — 1713

10. gr. — 1103

13. gr. — 150, 151, 152, 154, 155, 156, 158, 1103, 1105

14. gr. — 154

15. gr. — 154

16. gr. — 152, 154

17. gr. — 152, 154

18. gr. — 1103, 1104, 1105

25. gr. — 3453

1984, nr. 108, 14. nóvember. Lyfjalög.

X. kafli — 3921, 3922

41. gr. — 3921

1984, nr. 112, 31. desember. Lög um atvinnuréttindi skipstjórnarmanna á íslenskum skipum.

2. gr. — 2210

3. gr. — 2210

7. gr. — 2210

22. gr. — 2210

1985, nr. 13, 21. maí. Lög um breyting á lögum nr. 65/1974 um ávana- og fíkniefni, sbr. lög nr. 13/1985 og reglugerð nr. 16/1986 um sölu og meðferð ávana- og fíkniefna.

— 671, 2123, 2129

1985, nr. 25, 3. júní. Lög um kirkjusóknir, safnaðarfundir, sóknarnefndir, héraðsfundi o.fl.

— 1072

IV. kafli — 1072

V. kafli — 1073

11. gr. — 1072, 1080, 1074, 1082

12. gr. — 1073, 1074, 1082

13. gr. — 1073

18. gr. — 1073

19. gr. — 1074

20. gr. — 1073

1985, nr. 34, 19. júní. Siglingalög.

- IV. kafli — 3865, 3869
- VIII. kafli — 3277
- XIII. kafli — 2354
- 62. gr. — 163, 1165, 1170, 1171, 1172
- 63. gr. — 163, 1165, 1170, 1171, 1172
- 68. gr. — 139, 141, 401, 403, 1170, 3738
- 69. gr. — 401, 403
- 70. gr. — 139, 141, 142, 145, 147, 148, 401, 403, 3739
- 71. gr. — 401, 403
- 72. gr. — 401, 403
- 73. gr. — 401, 403
- 101. gr. — 144
- 104. gr. — 144
- 106. gr. — 144
- 107. gr. — 144
- 110. gr. — 144, 2638
- 118. gr. — 2638, 2654, 3738
- 119. gr. — 2638, 2654
- 165. gr. — 3277, 3278
- 171. gr. — 425, 428
- 172. gr. — 423
- 176. gr. — 2627, 2638, 2642, 2654
- 197. gr. — 2363
- 200. gr. — 970
- 215. gr. — 401, 402, 403, 2637, 2652
- 216. gr. — 401, 402
- 219. gr. — 2350, 4225
- 224. gr. — 4225

1985, nr. 35, 19. júní. Sjómannalög.

- 6. gr. — 2363
- 27. gr. — 4060
- 36. gr. — 3309, 3310, 3338
- 42. gr. — 78
- 45. gr. — 4060
- 53. gr. — 2363
- 59. gr. — 3532

1985, nr. 46, 27. júní. Lög um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum.

— 3004, 3005

8. gr. — 3005

13. gr. — 4263

14. gr. — 4263

15. gr. — 4263

30. gr. — 3002, 3005, 3006, 4260, 4261, 4262, 4265

35. gr. — 3002, 3005, 3006

36. gr. — 3005

42. gr. — 4262

1985, nr. 65, 28. júní. Lög um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla.

— 3761, 3767

1. gr. — 3765

2. gr. — 3765

3. gr. — 3765

4. gr. — 3766

5. gr. — 3766

9. gr. — 3765, 3766

18. gr. — 3766, 3767

1985, nr. 86, 4. júlí. Lög um viðskiptabanka.

— 1087

1985, nr. 478, 5. desember. Reglugerð um hávaðavarnir á vinnustöðum og heyrn-areftirlit starfsmanna.

7. gr. — 4139

8. gr. — 4139

10. gr. — 4139

14. gr. — 4139

1986, nr. 6, 21. mars. Lög um afréttamálefni, fjallskil o.fl..

8. gr. — 707

9. gr. — 707

12. gr. — 707

1986, nr. 8, 18. apríl. Sveitarstjórnarlög.

— 583, 587

VII. kafli — 748

- 2. gr. — 587, 596
- 6. gr. — 596
- 70. gr. — 748
- 73. gr. — 3563
- 75. gr. — 585, 587, 597
- 80. gr. — 585, 587, 597
- 89. gr. — 3459, 3514, 4077, 4078, 4079
- 116. gr. — 587, 593, 596
- 118. gr. — 1712

1986, nr. 11, 30. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 7/1936, um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga.

- 52, 2064
- 6. gr. — 3268

1986, nr. 16, 7. janúar. Reglugerð um meðferð og sölu ávana— og fíkniefna.

- 10. gr. — 671, 673, 2123, 2129

*1986, nr. 24, 7. maí. Lög um skiptaverðmæti og greiðslumiðlun innan sjáv-
arútvegsins.*

- 528, 536, 2975, 2976
- I. kafli — 2976
- II. kafli — 1016, 1018, 1019
- 1. gr. — 527
- 6. gr. — 1016, 1018, 1019
- 8. gr. — 1016

*1986, nr. 25, 5. maí. Lög um breyting á lögum nr. 46/1985 um framleiðslu,
verðlagningu og sölu á búvörum.*

- 4262, 4263
- 1. gr. — 4260

1986, nr. 27, 2. maí. Lög um verðbréfamiðlun.

- 413, 1261
- V. kafli — 1257
- 12. gr. — 412, 416
- 14. gr. — 407, 412, 416
- 15. gr. — 1256, 1257, 1258, 1262

1986, nr. 34, 5. maí. Lög um fasteigna— og skipasölu.

— 13

II. kafli — 2470

6. gr. — 1284

8. gr. — 1284, 2470, 3321, 3322

10. gr. — 555, 1281, 2470, 3321

11. gr. — 555, 1281

12. gr. — 1284, 2470, 3322

1986, nr. 36, 5. maí. Lög um Seðlabanka Íslands.

— 1256

1986, nr. 94, 31. desember. Lög um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

IV. kafli — 1779

3. gr. — 1783

9. gr. — 1784

26. gr. — 1779, 1783

30. gr. — 2707

31. gr. — 4046

1986, nr. 177, 26. mars. Reglugerð um breytingu á reglugerð um ávana— og fíkniefni nr. 16/1986.

— 2123

1986, nr. 289, 24. júní. Reglugerð um sérstakt jöfnunargjald af innfluttum kartöflum og vörum unnum úr þeim.

— 4264

1986, nr. 451, 30. október. Reglugerð um breytingu á reglugerð nr. 289 24. júní 1986 um sérstakt jöfnunargjald af innfluttum kartöflum og vörum unnum úr þeim.

— 4264

1986, nr. 470, 14. nóvember. Reglugerð fyrir Seðlabanka Íslands.

IV. kafli — 1257

33. gr. — 1257

36. gr. — 1257

73. gr. — 1257

1987, nr. 25, 14. apríl. Vaxtalög.

— 96, 190, 191, 401, 550, 666, 753, 786, 788, 827, 1028, 1969, 2157, 2162, 2356, 2918, 3738, 3829, 3992

II. kafli — 191, 1840, 3080, 4069

III. kafli — 70, 73, 75, 77, 79, 84, 100, 121, 122, 125, 128, 133, 138, 139, 149, 152, 153, 158, 159, 163, 175, 176, 189, 199, 205, 208, 211, 212, 230, 239, 240, 243, 286, 300, 313, 324, 328, 337, 338, 339, 340, 405, 408, 409, 417, 418, 419, 424, 431, 432, 438, 445, 454, 481, 485, 487, 488, 489, 491, 492, 494, 501, 503, 521, 545, 554, 582, 585, 597, 605, 606, 612, 620, 625, 628, 629, 637, 655, 665, 667, 710, 712, 731, 745, 755, 759, 765, 770, 793, 812, 814, 839, 846, 858, 865, 866, 891, 900, 901, 903, 907, 911, 913, 919, 926, 928, 943, 946, 949, 983, 989, 990, 992, 1001, 1002, 1011, 1012, 1016, 1020, 1054, 1074, 1075, 1080, 1083, 1084, 1061, 1069, 1070, 1095, 1127, 1131, 1133, 1144, 1152, 1155, 1173, 1187, 1195, 1206, 1211, 1236, 1240, 1254, 1271, 1279, 1298, 1310, 1314, 1322, 1347, 1422, 1432, 1460, 1478, 1493, 1497, 1511, 1513, 1547, 1559, 1567, 1606, 1619, 1626, 1667, 1699, 1735, 1748, 1769, 1799, 1821, 1825, 1827, 1831, 1840, 1851, 1852, 1864, 1954, 1955, 2040, 2041, 2055, 2069, 2101, 2104, 2170, 2180, 2221, 2224, 2321, 2327, 2457, 2489, 2493, 2549, 2561, 2574, 2576, 2584, 2597, 2609, 2684, 2686, 2693, 2695, 2729, 2732, 2736, 2737, 2752, 2905, 2906, 2928, 2930, 2931, 2942, 2945, 2956, 2958, 2990, 3001, 3002, 3008, 3031, 3040, 3049, 3052, 3080, 3087, 3093, 3095, 3111, 3113, 3130, 3133, 3142, 3148, 3176, 3178, 3181, 3226, 3252, 3267, 3269, 3322, 3338, 3343, 3347, 3358, 3361, 3381, 3382, 3392, 3393, 3400, 3402, 3409, 3411, 3419, 3457, 3460, 3500, 3534, 3558, 3590, 3591, 3604, 3607, 3622, 3624, 3639, 3641, 3655, 3658, 3668, 3683, 3687, 3721, 3723, 3731, 3739, 3740, 3760, 3768, 3782, 3793, 3804, 3806, 3830, 3838, 3911, 3912, 3997, 4046, 4061, 4067, 4069, 4089, 4092, 4139, 4159, 4228, 4229, 4250, 4284, 4289

5. gr. — 312, 481, 2483, 2928, 2929, 2942, 2943

7. gr. — 163, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 354, 357, 390, 407, 408, 452, 506, 761, 765, 777, 804, 812, 839, 889, 891, 919, 924, 926, 985, 989, 992, 1000, 1002, 1003, 1004, 1011, 1021, 1059, 1068, 1069, 1142, 1155, 1195, 1210, 1234, 1255, 1284, 1313, 1457, 1475, 1547, 1699, 1832, 1840, 1850, 2055, 2180, 2609, 2905, 2906, 2928, 2930, 2942, 2944, 2956, 2958, 3007, 3035, 3052, 3093, 3148, 3278, 3500, 3687, 3721, 3739, 4067, 4077

- 8. gr. — 919, 926
- 9. gr. — 454, 609, 841, 912, 964, 969, 971, 1133, 1187, 1314, 2104, 2548, 2989, 3252
- 10. gr. — 301, 397, 454, 528, 538, 554, 606, 609, 637, 765, 777, 841, 846, 895, 913, 928, 930, 949, 1028, 1431, 1662, 1719, 1759, 2321, 2327, 2733, 3269
- 11. gr. — 139, 142, 928
- 12. gr. — 128, 176, 189, 199, 300, 301, 397, 454, 481, 528, 637, 841, 846, 895, 927, 949, 985, 1028, 1127, 1133, 1142, 1187, 1195, 1241, 1315, 1431, 1840, 2157, 2162, 2321, 2327, 3111
- 13. gr. — 1451
- 14. gr. — 538, 554, 1759
- 15. gr. — 175, 286, 407, 519, 765, 985, 924, 1004, 1719, 3148, 3623, 3721, 3739

1987, nr. 30, 27. mars. Lög um orlof.

— 607

- 3. gr. — 612

1987, nr. 45, 30. mars. Lög um staðgreiðslu opinberra gjalda.

— 4012

- 30. gr. — 4015

1987, nr. 50, 30. mars. Umferðarlög.

— 562, 574

XII. kafli — 227

XIII. kafli — 1840, 3050, 3121

- 2. gr. — 562, 767, 3050, 3781

- 4. gr. — 655, 676, 677, 1613, 2059, 2291, 2541, 3050

- 10. gr. — 1550

- 15. gr. — 3782

- 17. gr. — 2541

- 18. gr. — 1613

- 22. gr. — 3781

- 31. gr. — 3782

- 36. gr. — 655, 676, 677, 2059, 3131, 4054

- 37. gr. — 655, 676, 677, 2059, 2291

- 44. gr. — 676, 677, 2059

45. gr. — 31, 447, 671, 676, 677, 721, 724, 2059, 2294, 2812, 3120, 3128, 3151, 3167
48. gr. — 31, 683, 721, 724, 1765, 1990, 2541, 2716, 2724, 2812, 3151, 3167, 4299
59. gr. — 3147
63. gr. — 3050
86. gr. — 228
88. gr. — 159, 925, 1549, 1840, 3050, 3051, 3121, 3128, 3511
89. gr. — 3050, 3782
90. gr. — 925, 1549, 3051, 3128, 3511
91. gr. — 163, 925, 1549, 3128, 3511
92. gr. — 160, 163, 164, 165, 168, 169, 990, 995, 998, 999, 1458, 1476, 3050, 3141, 3147, 3648
93. gr. — 3050
95. gr. — 3128, 3511
97. gr. — 925, 1840, 3511
99. gr. — 1153
100. gr. — 31, 655, 671, 676, 677, 1376, 1614, 1990, 2059, 2291, 2294, 2541, 2716, 2812, 3151, 3167
101. gr. — 31, 32, 655, 671, 672, 676, 677, 721, 1614, 1618, 2293, 2812, 3152, 3167
102. gr. — 31, 671, 676, 677, 721, 2812, 3152, 3167
103. gr. — 2293

1987, nr. 55, 30. mars. Tollalög.

2. gr. — 561
8. gr. — 4261, 4262
16. gr. — 562, 568, 573, 574
32. gr. — 563, 4261
98. gr. — 563
99. gr. — 563, 564, 566, 568, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 4262
101. gr. — 566, 4261
123. gr. — 343, 346, 729, 2172
124. gr. — 343, 346, 729, 2172
125. gr. — 2172
135. gr. — 343, 346, 729
136. gr. — 344, 349, 729, 2172

1987, nr. 57, 31. mars. *Lög um fæðingarorlof.*

— 397

2. gr. — 1178

7. gr. — 399, 400, 1174, 1176, 1179, 1180, 1181

1987, nr. 76, 19. ágúst. *Lög um Iðnlánasjóð.*

3. gr. — 976

5. gr. — 977, 2428

8. gr. — 977

19. gr. — 977, 2429

21. gr. — 977

1987, nr. 223, 21. maí. *Reglugerð um sérstakt jöfnunargjald af innfluttum kartöflum og vörum unnum úr þeim.*

— 4264

1. gr. — 4264

1987, nr. 395, 26. ágúst. *Reglugerð um tollverð og tollverðsákvörðun.*

— 4261

10. gr. — 4262

1987, nr. 492, 28. október. *Reglugerð um öryggisbúnað véla.*

8. gr. — 3221

1987, nr. 520, 24. nóvember. *Reglugerð um löggildingu og tryggingaskyldu fasteigna— og skiptasala.*

1. gr. — 1283

2. gr. — 561, 1281

1987, nr. 613, 31. desember. *Reglugerð um sérstakt gjald af bifreiðum og bifhjólum.*

— 573

2. gr. — 562, 568, 569

1987, nr. 625, 22. desember. *Lögreglusamþykkt fyrir Reykjavík.*

2. gr. — 2806

3. gr. — 2806

1988, nr. 3, 8. janúar. *Lög um stjórn fiskveiða 1988-1990.*

— 134, 136, 536, 3632

1. gr. — 126

3. gr. — 126

4. gr. — 126

18. gr. — 3631

1988, nr. 4, 8. janúar. *Lög um útflutningsleyfi o.fl.*

— 2957, 2958

1. gr. — 2956

2. gr. — 2956

3. gr. — 2956

1988, nr. 22, 16. maí. *Lög um heimild fyrir Reykjavíkurborg til þess að taka eignarnámi hluta af landi jarðarinnar Vatnsenda í Kópavogskaupstað*

— 2255

1988, nr. 39, 20. maí. *Lög um bifreiðagjald.*

1. gr. — 3114

2. gr. — 3114

1988, nr. 48, 19. maí. *Lög um fangelsi og fangavist.*

27. gr. — 2330

1988, nr. 50, 24. maí. *Lög um virðisaukaskatt.*

— 4012

1. gr. — 4014

6. gr. — 4014

22. gr. — 539

27. gr. — 2572, 2573

28. gr. — 2572

1988, nr. 53, 19. maí. *Læknalög.*

11. gr. — 2039

18. gr. — 2039

1988, nr. 86, 28. september. *Lög um Húsnaðisstofnun ríkisins.*

— 590, 4286, 4289

2. gr. — 591

- 11. gr. — 590
- 29. gr. — 590
- 53. gr. — 582, 594
- 58. gr. — 587, 588, 593
- 58. gr. — 582, 586, 597
- 61. gr. — 588
- 70. gr. — 582, 588, 590, 595
- 71. gr. — 590, 595
- 85. gr. — 4286, 4289
- 107. gr. — 4286, 4289
- 124. gr. — 586

1988, nr. 108, 26. febrúar. Reglugerð um gerð og búnað bifreiða o.fl..

- 32. gr. — 562, 574

1988, nr. 109, 26. febrúar. Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 223/1987 um sérstakt jöfnunargjald á kartöflur og vörur unnar úr þeim.

- 4264, 4266

1988, nr. 413, 26. júlí. Reglur um vinnuöryggi á fiskiskipum stærri en 15 m að lengd.

- 1. gr. — 421

1988, nr. 421, 16. júní. Reglugerð um gerð lyfseðla og ávísun lyfja, afgreiðslu þeirra og merkingu.

- 727

1988, nr. 523, 15. desember. Reglugerð um skráningu ökutækja.

- 2. gr. — 3050

1989, nr. 20, 4. apríl. Lög um verðbréfavíðskipti og verðbréfasjóði.

- 1444

II. kafli — 827

- 1. gr. — 1210
- 3. gr. — 1210
- 9. gr. — 412, 416, 827
- 34. gr. — 1258
- 37. gr. — 1210

1989, nr. 53, 24. maí. Lög um samningsbundna gerðardóma.

2. gr. — 3088

1989, nr. 67, 29. maí. Lög um breytingu vaxtalögum nr. 25/1987.

1. gr. — 312

5. gr. — 438

1989, nr. 69, 29. maí. Lög um breyting á lögum nr. 32/1978 um hlutafélög.

10. gr. — 682

1989, nr. 77, 1. júní. Lög um leigubifreiðar.

— 793, 794, 795, 796, 800, 803

1. gr. — 792, 795, 802

2. gr. — 795, 796, 802

3. gr. — 795, 796

5. gr. — 795, 798

1989, nr. 87, 31. maí. Lög um breytingu á verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga.

— 2767

III. kafli — 3761

VI. kafli — 1715

37. gr. — 1698, 1715

38. gr. — 1715

44. gr. — 1715

1989, nr. 90, 1. júní. Lög um aðför.

XIII. kafli — 3711

XV. kafli — 473, 476, 754, 3587

1. gr. — 260, 261, 1345, 2450, 3680

3. gr. — 459

7. gr. — 459

11. gr. — 459, 460, 3299

12. gr. — 459

13. gr. — 459

14. gr. — 460

16. gr. — 458, 459, 460

21. gr. — 461

24. gr. — 461

27. gr. — 473, 475, 476

- 28. gr. — 462, 463, 466
- 36. gr. — 463, 466
- 43. gr. — 463, 468
- 55. gr. — 757, 758
- 56. gr. — 760
- 57. gr. — 754, 758, 763
- 66. gr. — 753
- 72. gr. — 1340, 2385
- 73. gr. — 1340
- 74. gr. — 1340
- 77. gr. — 1696
- 78. gr. — 258, 260, 1340, 1343, 1344, 1929, 2288, 2385, 2449, 2450, 2667, 4210
- 79. gr. — 3453
- 83. gr. — 260, 1344, 2667, 3301, 3453, 4020, 4210
- 84. gr. — 257, 1338, 1926, 2284, 2372, 2384, 2445, 2450, 2659, 3289, 3298, 3451, 3710, 3718, 4018, 4206
- 90. gr. — 3453
- 91. gr. — 189, 2321
- 92. gr. — 462, 463, 473, 475
- 93. gr. — 473
- 94. gr. — 473, 1534
- 95. gr. — 455, 462, 473, 474, 1114, 1534, 2382, 2419, 2421, 4031
- 105. gr. — 467

1989, nr. 92, 1. júní. Lög um aðskilnað dómsvalds og umboðsvalds í héraði.

- 4. gr. — 1108, 1111, 1112
- 6. gr. — 1109, 1110, 1112, 1113, 1415, 1663, 3166
- 8. gr. — 633, 1108, 1110, 3166

1989, nr. 112, 22. desember. Lög um skuldbreytingar vegna loðdýraræktar.
— 3466

1989, nr. 121, 28. desember. Lög um skráningu og meðferð persónuupplýsinga.
— 2554

1989, nr. 123, 28. desember. Lög um uppboðsmarkað fyrir sjávarafli.
6. gr. — 1019

1989, nr. 305, 16. júní. *Samþykkt um hundahald í Reykjavík.*

— 2331

6. gr. — 2331

1989, nr. 335, 26. júní. *Reglugerð um breytingu á reglugerð nr. 223/1987 um sérstaki jöfnunargjald af innfluttum kartöflum og vörum unnum úr þeim.*

— 4265

1989, nr. 410, 24. ágúst. *Reglugerð um barnsburðarleyfi starfsmanna ríkisins.*

13. gr. — 396

1989, nr. 585, 19. desember. *Reglugerð um stjórn botnfiskveiða 1990.*

3. gr. — 3632

1989, nr. 586, 19. desember. *Reglugerð um veiðar á úthafsrækju 1990.*

3. gr. — 3632

1989, nr. 655, 28. desember. *Reglugerð um gerð og búnað ökutækja.*

— 563, 574

33. gr. — 562

1990, nr. 20, 23. mars. *Lög um skipti á dánarbúum o.fl.*

68. gr. — 358, 365

1990, nr. 30, 16. janúar. *Reglur um skilmála slysatryggingar ríkisstarfsmanna samkvæmt kjarasamningum vegna slysa sem starfsmenn verða fyrir í starfi.*

— 2607, 2608

2. gr. — 2608, 3647

3. gr. — 2607

10. gr. — 2608

14. gr. — 3648

15. gr. — 2599, 2607, 2608

1990, nr. 31, 23. apríl. *Lög um kyrrsetningu, lögbann o.fl.*

VII. kafli — 291, 296, 297

5. gr. — 3680

8. gr. — 297

26. gr. — 297

42. gr. — 284, 285, 291, 292, 294, 296, 298

43. gr. — 294

1990, nr. 38, 15. maí. Lög um stjórn fiskveiða.

— 136, 522, 523, 536, 2778

ákvæði II til bráðabirgða — 130

1. gr. — 126, 127, 537

2. gr. — 2518, 2526, 2533

3. gr. — 126, 1620, 1627

4. gr. — 137, 2782

7. gr. — 128, 137, 1620, 1626, 1627, 2779

8. gr. — 134

10. gr. — 2783

11. gr. — 1620, 1627, 2783

12. gr. — 1620, 1621, 1627, 1628, 2783

20. gr. — 2782, 2784

1990, nr. 50, 15. maí. Lög um breytingu á læknalögum.

— 2039

1990, nr. 81, 16. febrúar. Reglugerð um takmörkun umferðar og dvalar á svæði Keflavíkurflugvallar.

1. gr. — 1615

6. gr. — 1615

1990, nr. 90, 13. ágúst. Lög um tekjustofna sveitarfélaga.

1. gr. — 199

3. gr. — 199, 376

4. gr. — 199, 378, 379, 380, 381

7. gr. — 199, 379

32. gr. — 1116, 1119, 4036

34. gr. — 1115, 1116, 1119

36. gr. — 1119

37. gr. — 1116, 4036

1990, nr. 116, 28. desember. Lög um breytingu á sektarmörkum nokkurra laga o.fl..

— 2518, 2525, 2532

1990, nr. 121, 20. mars. *Reglugerð um vörubifreiðar og sendibifreiðar, sem notaðar eru til leiguaksturs og takmarkanir á fjölda þeirra.*

— 794, 795

1990, nr. 161, 30. mars. *Reglugerð um pósthjónustu.*

4.5.8.2. — 200

1990, nr. 344, 17. júlí. *Reglugerð um skírteini gefin út af Flugmálastjórn.*

— 4114

1.2.4. gr. — 4119

1.2.4.9. gr. — 4117

1.2.4.10. gr. — 4115, 4118

1.2.5.2.2. gr. — 4115

6.1.1. gr. — 4115

6.3.2.2. gr. — 4114

7.6. gr. — 4119

1990, nr. 465, 27. nóvember. *Reglugerð um veiðar í atvinnuskyni.*

— 126, 133, 2782

6. gr. — 128, 134

1991, nr. 19, 26. mars. *Lög um meðferð opinberra mála.*

VIII. kafli — 45

X. kafli — 1615, 2556, 2557

XX. kafli — 2540

XXI. kafli — 616, 617

2. gr. — 1879

5. gr. — 2052, 2208, 2683

6. gr. — 1999, 2000, 2002, 2293, 2682, 2683, 3581

29. gr. — 3295

30. gr. — 4293

45. gr. — 2520, 2528, 2534, 2816

46. gr. — 353, 807, 810, 2142, 4054

48. gr. — 2144, 3209

49. gr. — 41, 42, 46, 48

50. gr. — 46, 48

51. gr. — 41, 46, 48, 49

52. gr. — 46, 48

53. gr. — 41, 42, 44, 46, 48, 49, 50

- 54. gr. — 46, 48
- 55. gr. — 46, 48
- 59. gr. — 3209
- 68. gr. — 2556
- 71. gr. — 1905, 2303
- 74. gr. — 41, 45, 48
- 75. gr. — 28
- 86. gr. — 2553, 2554, 2556, 2557
- 87. gr. — 2553, 2554, 2556, 2557, 2558
- 89. gr. — 2331, 2334
- 103. gr. — 25, 66, 202, 203, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 387, 389, 577, 683,
1106, 1196, 1633, 1904, 2000, 2004, 2297, 2299, 2302, 2305, 2307,
2310, 2423, 2656, 2676, 3210, 3295, 3448, 3571, 3581, 3873, 3874,
4037, 4197, 4198, 4204, 4299
- 106. gr. — 3872, 3873
- 108. gr. — 28
- 112. gr. — 431, 731, 809, 2434
- 115. gr. — 2292
- 117. gr. — 653, 1272, 2293, 3031
- 124. gr. — 31, 32
- 125. gr. — 729, 885, 1324, 2125, 2295
- 128. gr. — 2557
- 129. gr. — 16, 1418, 1983, 2057, 2207, 2541, 2541
- 131. gr. — 353, 629
- 132. gr. — 4196
- 133. gr. — 741, 1876, 2611
- 135. gr. — 883
- 142. gr. — 25, 40, 66, 187, 202, 278, 280, 282, 387, 577, 580, 581, 683, 1106,
1196, 1904, 1910, 2004, 2290, 2299, 2302, 2305, 2307, 2310, 2331,
2334, 2423, 2425, 2433, 2533, 2557, 2656, 2676, 2682, 2753, 3210,
3214, 3295, 3429, 3448, 3571, 3872, 4037, 4195, 4197, 4204, 4293
- 144. gr. — 186, 2433, 2753
- 147. gr. — 652, 666, 670, 719, 726, 731, 916, 1199, 1323, 1373, 1399, 1607,
1760, 1982, 2127, 2141, 2163, 2171, 2518, 2525, 2532, 2539, 2610,
2674, 2813, 3030, 3206, 3824, 3940, 4012, 4053
- 148. gr. — 2141
- 149. gr. — 2972, 3940
- 150. gr. — 779
- 151. gr. — 778, 1767, 2539, 2540, 2674, 2972, 2973, 3872

- 152. gr. — 2972, 2973
- 153. gr. — 2972, 3873, 3873
- 156. gr. — 2000, 2674
- 159. gr. — 652, 1607, 1863, 1905, 2052, 2683, 2910, 3214, 3429
- 165. gr. — 1313, 1613, 1765, 1990, 2125, 2812
- 166. gr. — 1878, 3214
- 171. gr. — 2170, 2573
- 172. gr. — 354, 357, 804, 811, 891, 2614
- 175. gr. — 391, 393, 395, 614, 617
- 176. gr. — 152, 158, 393
- 178. gr. — 152, 394, 395, 619
- 179. gr. — 393

1991, nr. 20, 23. mars. Lög um skipti á dánarbúum o.fl.

- XIV. kafli — 386, 1523, 1525
 - 4. gr. — 2893
 - 37. gr. — 1912
 - 38. gr. — 3440
 - 53. gr. — 179
 - 68. gr. — 361, 368
 - 87. gr. — 2893
 - 100. gr. — 385, 386
 - 104. gr. — 385
 - 109. gr. — 2011
 - 110. gr. — 2011
 - 131. gr. — 1642
 - 133. gr. — 177, 384, 1523, 1912, 2006, 3439
 - 147. gr. — 3440

1991, nr. 21, 26. mars. Lög um gjaldprotaskipti o.fl.

- XII. kafli — 2999
- XVI. kafli — 1494
- XX. kafli — 1624, 1626
 - 3. gr. — 2685, 2686
 - 19. gr. — 2189, 3848, 3878, 3895
 - 20. gr. — 2189, 3878, 3895
 - 21. gr. — 2189, 3848, 3878, 3895
 - 60. gr. — 760
 - 62. gr. — 694

65. gr. — 1337, 2330
66. gr. — 3435
67. gr. — 2680, 3574
70. gr. — 2680
72. gr. — 763, 2450, 2680, 2999
73. gr. — 2450, 2680, 2999
74. gr. — 2680, 2999
76. gr. — 4175
77. gr. — 4174
100. gr. — 1132, 1494, 2612, 3000, 3705
101. gr. — 3000
109. gr. — 1347
110. gr. — 2187, 2189, 2356, 3845, 3848, 3849
112. gr. — 685, 686, 2017, 2022, 2395, 2396
113. gr. — 3705, 3849
114. gr. — 3705
115. gr. — 2018
129. gr. — 4172
131. gr. — 912, 2014
134. gr. — 893, 897, 899, 902, 906, 907, 909, 908, 912, 914, 1132, 1138, 1140,
1141, 1186, 1191, 1192, 1193, 1194, 1317, 1318, 1512, 1513, 2684,
2685, 2686
137. gr. — 3525
138. gr. — 755, 761, 763, 912
141. gr. — 897, 906, 907, 908, 1138, 1140, 1141, 1191, 1192, 1317, 1318
142. gr. — 893, 897, 898, 900, 902, 907, 912, 914, 915, 1138, 1141, 1192, 1194,
1314, 1318, 1513, 2686
144. gr. — 894
145. gr. — 900
147. gr. — 912
160. gr. — 2314
171. gr. — 2314
176. gr. — 2680
179. gr. — 685, 1334, 1347, 2017, 2187, 2313, 2328, 2356, 2392, 2559, 2668,
2678, 2680, 3573, 3704, 3845, 4171

1991, nr. 25, 25. mars. Lög um skaðsemisábyrgð.

— 1817

15. gr. — 1818

1991, nr. 27, 2. apríl. Lög um ársreikninga og endurskoðun lífeyrissjóða.

2. gr. — 1217

3. gr. — 1210

6. gr. — 1210

1991, nr. 28, 27. mars. Lög um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla.

— 1180, 3766

5. gr. — 3766

6. gr. — 1175, 1176, 1181, 3761

20. gr. — 3761

21. gr. — 3761

22. gr. — 3766, 3767

1991, nr. 49, 27. mars. Lög um grunnskóla.

— 2767

1991, nr. 90, 23. desember. Lög um nauðungarsölu.

XIII. kafli — 16, 17, 374

XIV. kafli — 1639

2. gr. — 4041

3. gr. — 375, 376

6. gr. — 6, 970, 3680

7. gr. — 458

12. gr. — 1992

13. gr. — 1992

22. gr. — 17

34. gr. — 4167

49. gr. — 374, 375

50. gr. — 2356

52. gr. — 4042

56. gr. — 3084

57. gr. — 2064, 3670

60. gr. — 970

73. gr. — 4042

75. gr. — 2414, 2758

77. gr. — 378, 2347, 2363, 2414

79. gr. — 1, 8, 15, 371, 851, 966, 1332, 1443, 1992, 2340, 2350, 2356, 2399,
2409, 2754, 2760, 3455, 4039

80. gr. — 4166, 4167

- 82. gr. — 4165, 4167
- 83. gr. — 1, 4, 5, 9
- 84. gr. — 9
- 85. gr. — 1, 8, 1638, 4165
- 88. gr. — 3292

1991, nr. 91, 31. desember. Lög um meðferð einkamála.

- VI. kafli — 783
- VIII. kafli — 783, 1786
- IX. kafli — 38
- XI. kafli — 23
- IX. kafli — 550, 1635, 1786
- XI. kafli — 23
- XIII. kafli — 371, 486
- XVII. kafli — 70, 75, 487, 694, 847, 848, 1014, 1750, 1757, 2067, 2266, 3111, 3113, 3790, 3834, 3837
- XXI. kafli — 275, 276, 296, 494, 550, 899, 1244, 1246, 3310
- XXIII. kafli — 200
- XXIV. kafli — 2974
- XIX. kafli — 3920, 3962, 4113
- 2. gr. — 1022, 1461, 1479
- 5. gr. — 9, 200, 2000, 2682, 2683, 3574
- 6. gr. — 9, 3574
- 10. gr. — 321
- 16. gr. — 5, 145, 875, 914, 937, 974, 1147, 1357, 1546, 1598, 1689, 1812, 2347, 2378, 4041
- 18. gr. — 101, 697, 698, 707, 833, 979, 1360, 1537, 1690, 2725
- 19. gr. — 11, 13, 143, 627, 1360, 1595
- 21. gr. — 554
- 22. gr. — 694
- 23. gr. — 1016, 1690, 2561
- 24. gr. — 3088
- 25. gr. — 833, 834, 974, 977, 979, 1357, 1595, 2378, 3922
- 26. gr. — 964, 973, 977, 979
- 27. gr. — 123, 125, 1148
- 28. gr. — 124, 489, 1148, 3093
- 31. gr. — 1542,
- 33. gr. — 2399
- 42. gr. — 11, 1360, 3299

- 43. gr. — 1360
- 44. gr. — 782, 785, 1067, 1786
- 45. gr. — 159, 206
- 46. gr. — 783, 784, 785, 1567, 1635
- 50. gr. — 2978
- 51. gr. — 782, 784, 1786
- 53. gr. — 3576, 3577
- 56. gr. — 785
- 59. gr. — 2014
- 65. gr. — 1786
- 69. gr. — 977, 2429
- 75. gr. — 23
- 76. gr. — 23
- 80. gr. — 29, 120, 364, 369, 629, 645, 646, 697, 699, 784, 849, 978, 979, 1057,
1193, 1532, 1562, 1778, 2339, 2375, 2893, 3534, 3547
- 81. gr. — 200, 784
- 83. gr. — 200, 201, 3836
- 85. gr. — 2319, 3835
- 86. gr. — 198, 2319
- 89. gr. — 2319
- 92. gr. — 2666
- 93. gr. — 403
- 94. gr. — 1359
- 96. gr. — 200, 1562
- 97. gr. — 9
- 99. gr. — 120, 784
- 100. gr. — 9, 30, 267, 874, 1779, 3113
- 101. gr. — 263, 321, 376, 1778
- 102. gr. — 1443, 1534, 2715
- 104. gr. — 376, 2715, 3212
- 105. gr. — 3286
- 108. gr. — 946
- 111. gr. — 124, 159, 206, 2042
- 112. gr. — 443, 1534
- 114. gr. — 429, 786, 788, 1696, 3310
- 115. gr. — 944
- 116. gr. — 123, 284, 298, 2758, 2908
- 117. gr. — 1336
- 118. gr. — 71, 694, 1336, 1756, 2266, 3111, 3113, 3790, 3837

119. gr. — 68, 1756
122. gr. — 698
125. gr. — 3803
129. gr. — 94, 276, 285, 294, 295, 380, 550, 571, 793, 899, 1087, 1192, 1193,
1566, 1598, 1750, 2186, 2482, 3681
130. gr. — 70, 71, 73, 75, 200, 229, 276, 319, 380, 444, 470, 478, 550, 625, 682,
764, 803, 812, 839, 858, 881, 899, 910, 1046, 1080, 1087, 1142,
1183, 1322, 1546, 1598, 1696, 1730, 1778, 1836, 2050, 2100, 2186,
2316, 2363, 3087, 3111, 3287, 4168
131. gr. — 267, 635, 1013, 1028, 1046, 2548
133. gr. — 1121, 1639, 1640, 1642, 1643, 1644, 1790, 1791, 2441, 2443, 2764,
3437, 3842
135. gr. — 883
137. gr. — 2680
138. gr. — 2680
141. gr. — 1942, 1943, 3731
142. gr. — 27
143. gr. — 11, 23, 29, 34, 61, 198, 262, 678, 780, 841, 845, 973, 1108, 1112,
1356, 1535, 1536, 1635, 1642, 1785, 1788, 2185, 2315, 2318, 2337,
2369, 2373, 2376, 2416, 2428, 2436, 2559, 3286, 3291, 3428, 3432,
3435, 3575, 3842, 3865, 3869, 4168
144. gr. — 1332
150. gr. — 2382, 2419, 2421, 3455, 4168, 4171
151. gr. — 320, 631
152. gr. — 779, 2382, 2419, 2421, 2929, 2943, 3455, 4168
153. gr. — 1016, 2102, 4171
156. gr. — 1053, 2101
158. gr. — 620, 1559, 2102, 3836
159. gr. — 1053, 3940
160. gr. — 445, 2102
161. gr. — 1103, 3264
163. gr. — 86, 206, 893, 1132, 1559, 1841, 2728, 3251, 3829
166. gr. — 694, 1121, 1792, 2441, 2443, 2561, 3212, 3437
169. gr. — 1755

*1991, nr. 92, 23. desember. Lög um breyting á ýmsum lögum vegna aðskilnaðar
dómsvalds og umboðsvalds í héraði.*

102. gr. — 257, 1338, 1534, 1926, 2284, 2321, 2372, 2382, 2384, 2419, 2421,
2445, 2659, 3289, 3298, 3451, 3710, 3718, 4018, 4031, 4206

1991, nr. 262, 5. júní. *Reglugerð um fullvirðisrétt fyrir framleiðslu mjólkur verðlagsárið 1991-1992.*

1. gr. — 3002

6. gr. — 3003, 3006

1992, nr. 1, 24. janúar 1992. *Lög um ráðstafanir í ríkisfjármálum á árinu 1992.*
— 584, 586

10. gr. — 584, 586, 587, 588, 589, 592, 593, 594, 595, 596, 597

1992, nr. 20, 22. maí. *Barnalög.*

18. gr. — 958, 1451

19. gr. — 951

34. gr. — 1391, 2072, 3453

35. gr. — 2071, 2072

36. gr. — 1390, 1396, 3711

60. gr. — 3453

62. gr. — 2087

75. gr. — 3453, 3454

1992, nr. 40, 26. maí. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.*

2. gr. — 356, 804, 1271, 2209

3. gr. — 2911, 2914

4. gr. — 889, 890, 888

8. gr. — 1863

9. gr. — 3940

10. gr. — 1863, 3940

15. gr. — 1272

1992, nr. 52, 2. júní. *Lög um ábyrgðasjóð launa.*

— 480, 482

5. gr. — 480, 483, 484, 485

1992, nr. 177, 6. maí. *Byggingarreglugerð.*

6.10.7.6. — 1874

1992, nr. 251, 29. júní. *Reglugerð um tollfrjálsan farangur ferðamanna og far-
manna við komu frá útlöndum, einkasölugjald o.fl.*

— 728

1. gr. — 343, 2172

5. gr. — 729, 2174

6. gr. — 343, 344, 346, 729, 2172, 2174

1992, nr. 324, 31. ágúst. *Reglugerð um aðlögun fullvirðisréttar að innanlandsmarkaði og um greiðslumark til framleiðslu mjólkur á lögbýlum verðlagsárið 1991-1992.*

— 3003, 3007

1. gr. — 3004

2. gr. — 3004

5. gr. — 3004

1993, nr. 9, 5. mars. *Lög um verðbréfavíðskipti.*

— 1444

1. gr. — 1210

2. gr. — 1210

1993, nr. 20, 5. apríl. *Lög um stofnun hlutafélags um Síldarverksmiðjur ríkisins.*

— 3417

7. gr. — 3417

1993, nr. 31, 14. apríl. *Hjúskaparlög.*

1. gr. — 386

139. gr. — 470

1993, nr. 37, 30. apríl. *Stjórnsýslulög.*

— 4113

2. gr. — 477

13. gr. — 4120

1993, nr. 43, 11. maí. *Lög um Lög um viðskiptabanka og sparisjóði.*

43. gr. — 41, 43, 45, 46, 47, 49, 50

100. gr. — 41, 45

139. gr. — 599

1993, nr. 44, 7. maí. *Lög um breyting á umferðarlögum nr. 50/1987.*

25. gr. — 31, 32

26. gr. — 31

1993, nr. 50, 19. maí. *Skaðabótalög.*

— 1458, 1475, 2164, 3623

26. gr. — 152, 320, 357, 889, 890, 1864, 2152

28. gr. — 990

1993, nr. 53, 19. maí. *Lög um ábyrgðasjóð launa vegna gjaldþrota.*

— 480, 484

5. gr. — 483

1993, nr. 70, 23. febrúar. *Reglugerð um útflutningsleyfi o.fl.*

2. gr. — 2596

4. gr. — 2596

5. gr. — 2596

1993, nr. 97, 12. ágúst. *Lög um Húsnæðisstofnun ríkisins.*

— 4286, 4287, 4289

2. gr. — 591

19. gr. — 2400

37 gr. — 583, 590, 594

40. gr. — 584, 587

41. gr. — 588

42. gr. — 582, 583, 586, 588, 589, 593, 597

45. gr. — 584, 588

46. gr. — 582

54. gr. — 583, 590, 594, 595

55. gr. — 583, 590, 595

58. gr. — 590

69. gr. — 4286

90. gr. — 4286

1993, nr. 123, 27. desember. *Lög um lánastofnanir aðrar en viðskiptabanka og sparisjóði.*

24 gr. — 5

1993, nr. 133, 31. desember. *Lög um breyting á ýmsum lögum sem varða réttarfar, atvinnuréttindi o.fl. vegna aðildar að samningi um Evrópska efnahagssvæðið.*

27. gr. — 23

1993, nr.134, 31. desember. Lög um iðnaðarmálagjald.

1 gr. — 973

1993, nr. 292, 12. júlí. Reglugerð um Flugmálastjórn, skipulag, starfshætti og verkefni.

— 4113

1. gr. — 4113

3. gr. — 4113

1993, nr. 444, 28. október. Samþykkt um breyting á samþykkt um hundahald í Mosfellsbæ.

— 2334

6. gr. — 2334

1994, nr. 26, 6. apríl. Lög um fjöleignahús.

10. gr. — 4289

54. gr. — 1537, 2338

56. gr. — 4289

1994, nr. 36, 22. apríl. Húsaleigulög.

13. gr. — 2660, 2665, 2666

55. gr. — 2660, 2665, 2666

1994, nr. 37, 19. apríl. Lög um breyting á lögum um meðferð opinberra mála nr. 19/1991.

— 670, 2610, 3940, 4053

1. gr. — 2208, 2683

7. gr. — 719, 726, 731, 916, 1199, 1308, 1323, 1373, 1399, 1607, 1760, 1767, 1982, 2127, 2146, 2163, 2171, 2518, 2525, 2674, 2813, 3824, 4012

10. gr. — 779

11. gr. — 778, 1767, 2540, 2674

12. gr. — 2973

16. gr. — 2000, 2674

19. gr. — 1607, 1863, 2052, 2683, 2910, 3214, 3429, 3940

1994, nr. 38, 19. apríl. Lög um breyting á lögum um meðferð einkamála o.fl. nr. 91/1991.

6. gr. — 779, 2929, 2943, 4168

7. gr. — 4171

- 10. gr. — 1053, 2101
- 12. gr. — 620, 1559, 2102
- 13. gr. — 1053
- 15. gr. — 3264
- 17. gr. — 893, 1132, 1559, 1841, 3251
- 20. gr. — 1121, 1792, 2561

1994, nr. 62, 19. maí. *Lög um Mannréttindasáttmála Evrópu.*

- 8, 47, 731, 1893, 2000, 2554, 2586, 2587, 4288
- 2. gr. samningsviðauka nr. 7 — 2973
- 1. gr. sáttmálans — 9
- 5. gr. — 1633
- 6. gr. — 9, 1893, 2611
- 8. gr. — 2554
- 11. gr. — 798, 976, 2586, 2587, 4289

1994, nr. 63, 17. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 76/1070 um lax— og silungsveiði með síðari breytingum.*

- 4. gr. — 38, 2253
- 7. gr. — 36, 37

1994, nr. 64, 19. maí. *Lög um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum.*

- 18. gr. — 2521, 2528, 2535
- 21. gr. — 2521, 2528, 2535

1994, nr. 92, 28. febrúar. *Reglugerð um hrognkelsaveiðar.*

- 2518, 2525, 2532

1994, nr. 93, 20. maí. *Lyfjalög.*

- 3963
- 1. gr. — 3963
- 20. gr. — 3963

1994, nr. 122, 10. nóvember. *Lög um breytingu á lyfjalögum nr. 93/1994.*

- 3920, 3921

1995, nr. 2, 30. janúar. *Lög um hlutafélög.*

- 15. gr. — 1545

22. gr. — 682

29. gr. — 1927

96. gr. — 1358

1995, nr. 4, 30. janúar. Lög um tekjustofna sveitarfélaga.

4. gr. — 373

1995, nr. 31, 6. mars. Lög um breytingar á lögum er varða rétt til endurgreiðslu og vaxta af ofteknum sköttum og gjöldum.

— 4249

1995, nr. 61, 8. mars. Lög um leigubifreiðar.

1. gr. — 792, 1974, 1977, 1978, 1979

3. gr. — 1974

5. gr. — 1974, 1977

11. gr. — 1974

1995, nr. 68, 10. mars. Lög um Lúganósamninginn um dómsvald og um fullnustu dóma í einkamálum.

— 1791

1995, nr. 80, 31. maí. Lög um breyting á lögum um aðskilnað dómsvalds og umboðsvalds nr. 92/1989.

— 1108, 1109, 1110, 1111, 1112

1. gr. — 3166

2. gr. — 3166

1995, nr. 97, 28. júní. Stjórnarskipunarlög um breytingu á stjórnarskrá lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944, með síðari breytingum.

5. gr. — 577

8. gr. — 731, 1876, 2000

9. gr. — 2554, 3576

10. gr. — 47, 702, 3114

11. gr. — 47

13. gr. — 1978, 2957

1995, nr. 118, 31. október. Lög um breytingu á lyffjalögum nr. 93/1994, með síðari breytingum.

— 3920, 3921

1995, nr. 224, 30. mars. *Reglugerð um leigubílfreiðar.*

1. gr. — 1978

IV. EFNISKRÁ TIL YFIRLITS

	Bls.
Aðfarargerð	189, 470, 1114
Aðfinnslur	270, 350, 358, 365, 486, 577, 887, 927, 1050, 2328, 2365, 3295, 3531, 3829, 3872, 3940, 4195
Aðflutningsgjöld	561
Aðför	257, 2445
Aðilaskýrsla	2977
Aðild	257, 462, 582, 1356, 1580, 1769, 1931, 2153, 2158, 2428, 2727, 2733, 2892, 3432, 3435, 3835
Aðildarhæfi	1812, 2340, 2376, 4039
Aðildarskortur	1542
Afsal	358, 365
Afsláttur	96, 545, 554, 629, 710, 2737, 2915, 3381, 3392, 3400, 3409
Afturhvarf frá framburði	2127
Andmælaréttur	4112
Arfleiðsla	177
Atvinnufrelsi	2956
Atvinnuleyfi	1974, 1977
Auðgunarbrot	3214
Ábúð	2445
Ábúðarlög	2042
Ábyrgð	455, 1114, 1143, 1969, 3154, 3196, 3267, 3457, 3514, 3875, 3893, 4031, 4076, 4243
Ábyrgðir	2089
Ábyrgð á lífeyrissíðgjöldum	480
Áfengislög	1399
Áfrýjun	320, 652, 2141, 2539, 2972
Áfrýjun opinbers máls	778, 1767
Áfrýjunarfjárhæð	3455
Áfrýjunarfrestur	1767, 2674
Áfrýjunarheimild	717, 778

	Bls.
Áfrýjunarleyfi	77
Áhættutaka	3120
Ákæra	1271, 1373, 3214
Álagning opinberra gjalda	973
Áminning	605, 3824
Ávana- og fíkniefni	670, 2123, 2127
Banaslys	4053
Bankaeftirlit	1255
Bankar	40, 139, 1432, 2089, 3154, 3169
Bátaábyrgðarfélag	4211
Bein aðfaragerð	2284
Biðlaun	744, 2701, 2707, 3169, 3251, 3417, 4045
Bífhjól	674
Bifreiðar:	
a) Einkamál	159, 445, 561, 990, 1059, 1152, 1457, 1475, 1547, 1793, 3037, 3120, 3141, 3323, 3344, 3499, 3604, 3622, 3647, 3781
b) Opinber mál	652, 1989, 2294, 2811, 4053
Björgunarlaun	3277
Blaðamenn	40
Brenna	1607
Brottnám mannvirkja	1868
Bújörð	2255
Búvörulög	4260
Byggingarlög	1868
Börn	1387, 1449, 1863, 2071, 2205, 3451, 3710, 3940
Dagsektir	3804
Dánarbú	2892, 3804
Dánarbússkipti	177, 1912
Dómarafulltrúi	1108
Dómarar	8, 629, 1108, 1998, 2290, 2682, 3166, 3429, 3573, 3581
Dómkvaðning matsmanna	34, 1635
Dómstólar	1425, 1663
Dráttarvélar	765
Dráttarvextir	2610, 3748
Eftirlaun	470
Eignaréttur	85, 696, 1673, 2518, 2525, 2532, 2786, 3298, 3352
Eignarnámsbætur	4089
Endurgreiðsla	1852, 4248
Endurkrafa	3079, 3251

Endurskoðendur	1199
Endurupptaka	2678, 3212
Erfðaskrá	1912
Farbann	187
Farmflutningur	139, 2626, 2641
Farmsamningur	401, 1163, 3738, 3865, 3869
Farmskírteini	139
Fasteign	85, 96, 240, 405, 980, 1102, 1673, 3079, 3723
Fasteignakaup	489, 554, 620, 629, 1023, 1123, 1236, 1279, 1735, 2466, 2737, 2915, 3093, 3178, 3316
Fasteignamat	2255
Fasteingasala	1278
Fasteignasali	2466, 3178, 3316
Félagafrelsi	2584, 4284
Félagaréttur	1070
Félagsdómur	1779, 2416, 2974
Fiskveiðiheimildir	1619, 1626
Fjádráttur	666, 731, 1199, 1308, 1982, 2055, 2610, 4012
Fjárkrafa	3154, 3196
Fjármál hjóna	598
Fjármögnunarleiga	1163, 1422, 2561
Fjárnám	189, 753, 851, 1114, 2195, 2321, 2382, 2419, 2421, 3718, 4031
Fjárnám að hluta felld úr gildi	455, 462
Fjárskipti	3804
Fjárslit	1523, 2006
Fjársvik	719, 731, 2181, 2539, 2813
Fjöleignahús	1536, 2786, 3655, 4284
Flugmenn	4112
Flugréttindi	4112
Forkaupsréttur	301, 1089
Forsendur	2489
Forsendubrestur	301
Forsjá	1387, 2071, 3451, 3710
Framsal	1753
Framsal sakamanns	2425
Framsal skattlagningvalds	4260
Framsal valds	2656, 3002
Framdráttarheimild	1955

Frávísun:

a) Frá héraðsdómi 539, 693, 2482, 2713, 2892, 2908, 4039, 4211

b) Frá Hæstarétti 23, 186, 580, 581, 717, 778, 1332, 1534, 1541,

1767, 2372, 2382, 2419, 2421, 2559, 2674, 2753, 2776,

2972, 3289, 3428, 3455

Frávísun máls að hluta 858, 1373, 2376

Frávísun máls að hluta frá héraðsdómi 1812, 2466, 3531, 3544

Frávísun máls að hluta frá Hæstarétti 3587

Frávísun máls felld úr gildi 4195

Frávísun staðfest 2369

Frávísunarkröfu hrundið 1779

Frávísunarúrskurði hrundið 1536

Frávísunarúrskurður felldur úr gildi 11, 61, 1356, 2416, 2433, 2436, 3291,

3432, 3435, 3865, 3869, 4293

Frávísunarúrskurður staðfestur 198, 262, 841, 845, 2313, 2318, 2237,

2373, 2974, 3088, 3214, 4165

Frávísunarúrskurður staðfestur að hluta 973

Frelssvipting 150

Frestun máls 29, 1534

Friðhelgi einkalífs 503, 3824

Friðun Þingvalla 1868

Fuglafriðun 2518, 2525, 2532

Fullvirðisréttur 3002, 3639

Fundarsamþykkt 1070

Fyrirsvar 2892

Fyrning 339, 401, 455, 489, 1152, 1432, 1720, 1969, 1992, 2237, 2451, 3558

Fyrning sakar 1868

Fyrning víxlréttar 74

Fæðingarorlof 1173

Fölsun 1432

Gagnaöflun 916, 2428, 2553, 3212, 3428

Gagnsök 3093

Galli 96, 545, 554, 629, 710, 1023, 1236, 1563, 1580,

1735, 2737, 2915, 3093, 3381, 3392, 3400, 3409

Gáleysi 445

Geðrannsókn 1904, 2302

Gerðardómur 3088

Geymslugreiðsla 629, 3531, 3544, 3748

Gjafsókn 150, 240, 445, 765, 1387, 2071, 2101, 3120, 3267, 3575

Gjalddagi	74
Gjaldþrot	1085, 1619, 1626, 1720
Gjaldþrotaskipti	685, 693, 753, 858, 892, 901, 911, 1132, 1183, 1314, 1334, 1347, 1493, 1511, 2017, 2187, 2313, 2328, 2392, 2559, 2668, 2678, 2684, 2987, 3524, 3704, 3845, 4171
Greiðsla	3911
Greiðslumark	3002
Greiðslumiðlun	1016
Greiðslustaður	68, 1012, 3829, 3835
Greiðslustöðvun	3845, 3875, 3893
Gripdeild	883
Gæsluvarðhald	390, 613
1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	2423
2. mgr. 103. gr. laga nr. 9/1991	2004, 3448, 3872, 4197
a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	278, 280, 282, 387, 577, 1633, 2297, 3571, 4204
a- og c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	2305, 2307, 2310
a- og d-liður 1. mgr. 103. gr. og 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	1904
b-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	4037
b- og c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	1196
c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	66, 683, 1106, 1910, 2656, 2676, 3210, 3295, 4299
d-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	2302
a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991 og 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	25, 202, 2299
Gæsluvarðhaldsvist	27
Haldsréttur	966, 1163, 2340
Handtaka	2806
Handveð	1085
Hefð	696, 3352
Hegningarauki	2894, 3149, 3206, 3583
Heilbrigðisvottorð	4112
Heimvísun	786, 788, 916, 1021, 1323, 1998, 2052, 3802
Hjón	949, 1387, 1449
Hlutabréf	1085, 1926
Hlutafé	812
Hlutafélög	301, 678, 1143, 1347, 1542, 1720, 1926, 4228
Hlutafjárloforð	1720
Húsaleiga	2659

	Bls.
Húsleit	2331, 2334
Húsnæðismál	582
Hylming	2813
Hæfi	2682, 3573, 3581
Hæfi stjórnvalda	4293
Innlausn	1896
Innsetningargerð	257, 1338, 1926, 3298, 3451, 3710
Ítak	696
Ítrekun	2127, 2181, 3149, 3206, 4239
Jafnrétti	1173, 3760
Jarðarlög	1896
Jarðaverð	1089
Játningamál	1323
Jöfnunargjald	4260
Kaupmáli	462
Kaupsamningur	96, 126, 301, 1143, 1279, 1338, 1542, 1646, 2063, 2237, 2501, 2727, 3079, 3723
Kaupskylda	3920
Kirkjusókn	1070
Kjarasamningur	522, 2598, 3647
Kröfugerð	539, 858, 919, 1559, 1580, 1982, 2255, 2376, 2713
Kynferðisbrot	350, 887, 1271, 1863, 2205, 2208, 2910, 3030, 3940
Kynferðismál	804
Kyrrsetning	3669
Kæra	186
Kærufrestur	1332, 2433, 2753
Kæruheimild	23, 580, 581, 1534, 1541, 2382, 2419, 2421, 2559
Kærumál:	
Aðfarargerð	189, 470, 1114
Aðfinnslur	270, 577, 2328, 2365, 3295, 3872
Aðför	257, 2445
Aðild	257, 462, 1356, 2428, 3432, 3435
Aðildarhæfi	2340, 2376, 4039
Arfleiðsla	177
Auðgunarbrot	3214
Ábúð	2445
Ábyrgð	455, 1114, 4031
Áfrýjunarfjárhæð	3455
Ákæra	3214

Álagning opinberra gjalda	973
Bankar	40
Bein aðfaragerð	2284
Blaðamenn	40
Börn	3451, 3710
Dánarbússkipti	177, 1912
Dómarafulltrúar	1108
Dómarar	8, 1108, 2290, 2682, 3429, 3573, 3581
Dómkvaðning matsmanna	34, 1635
Eignaréttur	3298
Endurupptaka	2678
Erfðaskrár	1912
Eftirlaun	470
Farbann	187
Farmsamningur	3865, 3869
Félagsdómur	1779, 2416, 2974
Fjárnám	189, 851, 1114, 2321, 2382, 2419, 2421, 3718, 4031
Fjárnám að hluta felld úr gildi	455, 462
Fjárslit	1523, 2006
Fjöleignahús	1536
Forsjá	3451, 3710
Framsál sakamanns	2425
Frávísun:	
a) Frá héraðsdómi	4039
b) Frá Hæstarétti	23, 186, 580, 581, 1332, 1534, 1541, 2372, 2382, 2419, 2421, 2559, 2753, 3289, 3428, 3455
Frávísun mála að hluta	2376
Frávísun máls felld úr gildi	4195
Frávísun staðfest	2369
Frávísunarkröfu hrundið	1779
Frávísunarúrskurði hrundið	1536
Frávísunarúrskurður felldur úr gildi	11, 61, 1356, 2416, 2433, 2436, 3291, 3432, 3435, 3565, 3869
Frávísunarúrskurður staðfestur	198, 262, 841, 845, 2313, 1318, 2337, 2373, 2974, 3088, 3214, 4165
Frávísunarúrskurður staðfestur að hluta	973
Frestun máls	29, 1534
Fyrning	455, 1992
Gagnaöflun	2428, 2553, 3428

Geðrannsókn	1904, 2302
Gerðardómur	3088
Gjafsókn	3575
Gjaldþrotaskipti	685, 1334, 1347, 2017, 2187, 2313, 2328, 2392, 2559, 2668, 2678, 3704, 3845, 4171
Greiðslustöðvun	3845
Gæsluvarðhald:	
1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	2423
2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	2004, 3448, 3872, 4197
a- og c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	2305, 2307, 2310
a- og d-liður 1. mgr. 103. gr. og 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	1904
a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	278, 280, 282, 387, 577, 1633, 2297, 3571, 4204
b-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	4037
b- og c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	1196
a-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991, 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	25, 202, 2299
c-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991	66, 683, 1106, 1910, 2656, 2676, 3210, 3295, 4299
d-liður 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1999	2302
Gæsluvarðhaldsvist	27
Haldsréttur	966, 2340
Hlutabréf	1926
Hlutafélög	678, 1347, 1926
Húsaleiga	2659
Húsleit	2331, 2334
Hæfi	2682, 3573, 3581
Hæfi stjórnvalda	4293
Innsetningargerð	257, 1338, 1926, 3298, 3451, 3710
Kaupmáli	462
Kaupsamningur	1338
Kröfugerð	2376
Kæra	186
Kærufrestur	1332, 2433, 2753
Kæruheimild	23, 580, 581, 1534, 1541, 2382, 2419, 2421, 2559
Leigusamningur	4018
Litis pendens-áhrif	1356
Loftför	580, 581
Lóðarleiga	270

Lög um lax- og silungsveiði	34
Lögmenn	4171
Lögvarðir hagsmunir	1356, 4039
Lögveð	1992
Lögveðsréttur	371
Mannréttindasáttmáli Evrópu	1633, 2553
Matsgerð	29, 678
Málshöfðunarfrestur	678, 1356, 3291
Málskostnaður	8, 2185, 2315
Málskostnaðartrygging	1642, 1788, 2764, 3842
Málskostnaður	3286, 4168
Nauðungarsala	1, 15, 371, 851, 966, 1332, 1443, 1638, 1992, 2340, 2350, 2356, 2399, 2409, 2754, 2760, 3291, 3455, 4039, 4165
Nauðungarvistun	1103
Ómerking	2365
Opinber skipti	384
Opinber skipti dánarbús	1642, 3439
Opinberir starfsmenn	40
Óvígð sambúð	384, 1523, 2006, 4031
Rannsókn	2433
Réttindaröð	2017, 2187
Riftun	1338
Samaðild	1536, 4039
Sameign	2384
Sameignarfélag	455
Samlagsaðild	11
Sératkvæði	1108
Sjópróf	1541
Skaðabætur	685, 2350, 2668
Skattar	470, 1114, 4031
Skattar og gjöld	371
Skiptastjóri	4171
Skjöl	2428
Skuldajöfnuður	3704
Skuldaröð	3845
Skýrslutökur undir rekstri máls fyrir Hæstarétti	23
Stefnubirting	198, 2318
Stjórnarskrá	2553, 3575
Sönnun	2392

	Bls.
Sönnunarfærsla	780
Tilkynning	2659
Tómlæti	1347
Umboð	1443
Útburður	2372, 2384, 2445, 4018, 4206
Úthlutun söluverðs	371, 851, 966, 2754
Útivistarmál	198
Vanhæfi	8, 2290, 3429
Vanreifun	841, 845, 1356, 2369
Varnarþing	11, 1356, 3298
Veð	1443, 2399, 2409
Veðréttur	1926, 2760, 4200
Verksamningur	3845
Vextir	189, 2321, 3718
Viðskiptabréf	257
Viðurlagaákvörðun	31
Vinnusamningur	2356, 2392
Vinnuslys	685
Vitni	40, 780, 1785, 3575
Pagnarskylda	40, 3575
Þinghald	1108
Þinglýsing	270, 2760, 4200
Lagaheimild	3466, 3482
Landamerki	2848, 3948
Launþegar	2113
Lausafé	2269
Lausafjárkaup	213, 545, 710, 1931, 2501, 3381, 3392, 3400, 3409, 3911
Lánssamningur	2987
Leiðbeiningarskylda	629, 4112
Leigubifreiðar	790, 1974, 1977
Leigulóð	240
Leigusamningur	3639, 4018
Litis Pendens-áhrif	1356
Lífeyrisréttindi	1050
Lífeyrisréttur	2113
Lífeyrissjóður	1852, 2113, 2584, 4248
Lífsgerningur	358, 365
Líkamsárás	670, 2052, 2146, 2208, 2894
Líkamsárás leiðir til dauða	652

Líkamsmeiðingar	3218, 3225
Líkamstjón	503, 990, 1002, 1059, 1152, 1793, 3604, 3622
Líkamstjón af gáleysi	2059
Löftferðir	4112
Löftför	580, 581
Lóðarleiga	270
Lóðamörk	1673
Lóðarréttindi	85
Lyfjainnflutningur	726, 2171
Lyfsala	3920, 3962
Lyfsöluleyfi	3962
Lyfsölusjóður	3920
Læknar	1298
Læknaráð	1298, 1793, 3212
Lög um lax- og silungsveiði	34
Lögbann	284
Lögmanspóknun	2101
Lögmenn	620, 2153, 2158, 2482, 2626, 2641, 4171
Lögreglumenn	205
Lögræðislög	150
Lögsagnarumdæmi	2848
Lögskýring	480, 1665, 2269, 3309
Lögvarðir hagsmunir	1356, 3298, 4039
Lögveð	1992, 3655
Lögveðsréttur	371
Manndráp af gáleysi	674
Mannréttindasáttmáli Evrópu	1633, 1868, 1998, 2553, 2584, 2972, 4284
Matsgerð	29, 405, 629, 678, 990, 1236, 1563, 2693, 3037, 3381, 3392, 3409, 4089
Málsástæður	1769, 3531, 3544, 3829
Málshöfðunarfrestur	320, 678, 1356, 3291
Málskostnaðartrygging	1121, 1642, 1788, 1791, 2441, 2443, 2764, 3437, 3842
Málskostnaður	8, 629, 1023, 2185, 2315, 2546, 2892, 3286, 4168
Málsvarnarlaun	350
Meðdómendur	1021, 1793
Meðlag	1449
Miskabætur	320, 419, 1697, 1863, 3794
Miski	284, 4139

	Bls.
Nauðasamningur	693
Nauðungarsala	1, 15, 371, 851, 943, 966, 1123, 1332, 1443, 1638, 1992, 2195, 2340, 2350, 2356, 2399, 2409, 2754, 2760, 3291, 3455, 3669, 4039, 4165
Nákomnir	2684
Netlög	2518, 2525, 2532
Nytjastuldur	2294
Ómerking	1998, 2052, 2356
Opinber skipti	384
Opinber skipti dánarbús	1642, 3439
Opinberir starfsmenn	40, 744, 2701, 2707, 2766, 4045, 4067
Ógilding samnings	598, 2501
Ógildingu hafnað	51
Ógilt loforð	1642
Ómerking	539, 693, 786, 788, 1021, 1415, 1663, 1998, 2052, 2356, 2908, 3802
Ómerking héraðsdóms	916, 1323
Ómerking ummæla	320, 3794
Óvenjulegur greiðslueyrir	892, 901, 1132, 1183, 1314, 1511, 2684
Óvígð sambúð	384, 1523, 2006, 3804
Prentréttur	3794
Prókúruumboð	3663, 4228
Rannsókn	2433, 4012
Ráðningarsamningur	78, 744, 2701, 2707, 3169, 3563
Refsi- og viðurlagaákvörðun	674
Refsiábyrgð	1199
Refsiákvörðun	670, 883, 1607, 2205
Refsimörk	1607
Res Judicata	2908
Reynslulausn	717, 1760
Réttindaröðun	2017, 2187
Riftun	301, 489, 892, 901, 911, 1132, 1183, 1314, 1338, 1493, 1511, 2561, 2684, 3524, 3723
Sakarkostnaður	1613
Sakarskipting	3049, 3225, 3781
Samaðild	696, 1536, 4039
Sameign	85, 2384, 2786, 3655
Sameignarfélag	455, 3663
Samlagsaðild	11
Samningar	51, 931, 1050, 1089, 2089, 2245, 3267, 3466, 3482

Sératkvæði	126, 159, 240, 320, 419, 445, 561, 804, 949, 980, 1089, 1108, 1298, 1457, 1475, 1673, 1793, 1868, 1998, 2221, 2245, 2269, 2457, 2584, 2598, 2956, 3049, 3120, 3196, 3417, 3466, 3482, 3563, 3647, 3760, 3794, 3920, 3948, 3962, 4248
Séralit	887, 3149
Sifjaspell	1863, 2005
Sjálfskuldarábyrgð	339, 1422
Sjávarútvegur	1016, 2518, 2525, 2532
Sjómenn	78, 419, 522, 2356, 3309, 3338, 3531, 3544, 4060
Sjópróf	1541
Sjóvátrygging	313
Sjúkrahús	790, 1298
Skaðabótakrafa	213
Skaðabótamál	159, 240, 390, 812, 1002, 1255, 1769, 1793, 2221, 2451, 2457, 2626, 2641, 3049, 3323, 3683
Skaðabætur	126, 139, 150, 205, 225, 229, 284, 401, 419, 503, 613, 629, 666, 685, 744, 753, 765, 919, 943, 980, 990, 1016, 1059, 1152, 1236, 1279, 1298, 1308, 1457, 1475, 1547, 1580, 1697, 1832, 1840, 1945, 2055, 2146, 2163, 2195, 2350, 2466, 2574, 2610, 2668, 2693, 2776, 2806, 2915, 2928, 2942, 3037, 3120, 3130, 3178, 3225, 3237, 3267, 3316, 3344, 3499, 3604, 3622, 3723, 3738, 3760, 3781, 4139, 4219
Skaðabætur innan samninga	1619, 1626
Skaðsemisábyrgð	1812
Skattar	470, 1114, 1955, 3114, 4031, 4248, 4260
Skattar og gjöld	371
Skilnaðarsamningur	949, 1449
Skilorð	343, 887, 1199, 1308, 1607, 2059, 2208, 2294, 2610, 4012
Skilorðsrof	670, 2146, 3824
Skip	126, 3669
Skipstjórnarréttindi	2208
Skiptastjóri	4171
Skipulag	240
Skjalafals	343, 719, 3149
Skóli	3683
Skjöl	2428
Skoðun	1735
Skoðunarskylda	545
Skóli	1697, 2457

	Bls.
Skráningarskylda	3049
Skriflega flutt mál	1559, 3264, 4243
Skuldabréf	339, 1665, 1753, 3079, 3524, 3911
Skuldabréfamál	693
Skuldajöfnuður	858, 949, 1493, 2915, 2987, 3093, 3704, 4045
Skuldajöfnun	1236
Skuldamál	927, 3587
Skuldaraskipti	1559
Skuldaröð	3845
Skuldaskil	620
Skuldbreyting	3893
Skuldskeyting	2063, 2733, 3519
Skýring samningsákvæðis	301
Skýrslutökur undir rekstri máls fyrir Hæstarétti	23
Slysatrygging	2598, 3647, 4067, 4161
Slysatrygging ökumanns	990, 1457, 1475, 3344
Staðgreiðsla skatta	4012
Starfslok	1820, 1826
Stefna	2892
Stefnubirting	198, 2318, 3835
Stjórnarskrá	582, 731, 1868, 1977, 1998, 2553, 2584, 2956, 3002, 3114, 3466, 3482, 3575, 4260
Stjórnsýsla	2042, 4112
Stjórnvaldsákvörðun	1896, 2776, 3628
Stjórnvaldsúrskurður	4260
Stöðuveiting	3760
Sveitarfélög	2848
Sveitarstjórnarmál	3251
Sveitarstjórnir	582, 1868, 3457, 3514
Sveitarstjórnarlög	4076
Svipting ökuréttar	2059, 3166
Sýkna	350, 1974
Sýkna af refsikröfu	320
Sýnileg sönnunargögn	350
Sýning til greiðslu	1784
Sýning víxils til greiðslu	68, 74
Söluandvirði	3669
Sönnun	1931, 2052, 2392
Sönnunarfærsla	780, 2141

Tékkar	1432
Tilkynning	2659
Tilkynningarskylda	2208
Tilraun	1399, 1417, 2208
Tilraun til manndráps	2163
Tolllagabrot	343, 726, 2171
Tollalög	4260
Torfærutæki	3049
Tómlæti	489, 554, 1023, 1347, 2489, 3723
Trúnaðarmenn	2707
Trygging	1619, 1626
Tryggingarbréf	598, 620, 4243
Umboð	931, 1443, 3789
Umboðssvik	1199
Umferðalagabrot	2539
Umferðarlög	670, 765, 1152, 1613, 1989, 2811, 3049, 3120, 3166
Umferðarréttur	2042, 2786
Umferðarslys	225, 3323, 3499
Uppgjör	489, 2089
Uppsögn	396, 605, 744, 1173, 1945, 3531, 3544, 3563, 4060
Upptaka	343, 1399, 2171
Upptaka ólöglegs sjávarafla	3628
Útboðslýsing	3358
Útburðargerð	2659, 3289
Útburður	2372, 2384, 2445, 4018, 4206
Úthlutun söluverðs	371, 851, 966, 2754
Útivist	1559
Útivistarmál	198
Vanefndir	943, 1123
Vanhæfi	8, 2290, 3429
Vanlýsing	696
Vanreifun	841, 845, 1356, 2369
Varnarlið Bandaríkja Norður-Ameríku	229
Varnarþing	11, 1356, 3298
Varnir	2265, 3789
Vátrygging	159, 313, 765, 1547, 3049, 3141, 3647, 3992, 4211
Vátryggingarsamningar	431, 445
Veð	1443, 2399, 2409, 4243
Veðbókavottorð	405

Veðréttur	598, 911, 1926, 2269, 2760, 2987, 3524, 3669, 4200
Veðskuldabréf	693, 980
Vegir	225, 3130
Veiðiheimildir	126, 522, 2518, 2525, 2532
Veiðiréttur	2245
Veikindalaun	2023
Verðbréfamiðlun	1199
Verðbréfasjóður	1255
Verðbréfavíðskipti	405, 980
Verksamningur	790, 858, 1326, 1563, 1580, 2546, 2733, 2977, 3093, 3237, 3358, 3558, 3845, 3875, 3893
Verktakar	3358
Verktrygging	1769
Vextir ...	189, 405, 1050, 1308, 2055, 2321, 2482, 2733, 2928, 2942, 3622, 3718, 4248
Víðskiptabréf	257
Víðtökudráttur	3748
Víðurlagaákvörðun	31, 719, 726, 731, 2171
Vinnusamningur	396, 605, 1173, 1820, 1826, 1945, 2023, 2356, 2392, 2489, 2766, 3251, 3309, 3331, 3338, 3531, 3544
Vinnuslys	685, 1832, 2221, 2451, 3218
Vinnuvernd	3218
Vinnuveitandaábyrgð	205
Vinnuvélar	1547
Virðisaukaskattur	2568, 4012
Vitni	40, 780, 1785, 3575
Víxill	620
Víxilmál	68, 74, 486, 1012, 1748, 2265, 3108, 3112, 3264, 3789, 3829, 3835
Þagnarskylda	40, 3575
Þinghald	1108
Þinglýsing	270, 598, 980, 2760, 4200
Þjófnaður	883, 1373, 1417, 1760, 2178, 2539, 2716, 3149, 3206, 3583, 4239
Ærumeiðingar	320, 3794
Ökuréttarsvipting	652, 674
Ökuréttur	719, 1989, 2811
Ökutækjastyrkur	1955
Ölvun við akstur	445, 2059, 2294, 2811, 3166
Örorka	159, 419, 765, 919, 1002, 1547, 1697, 1840, 2451, 2457, 2574, 3037, 3049, 3225, 3344, 3499, 3604, 3622, 4139
Örorkubætur	1059, 1152, 3683

Örorkumat	503, 990, 1059, 1457, 1475
Öryggi á vinnustöðum	4139
Öryggisbúnaður	3218

V. EFNISKRÁ

Bls.

Aðfarargerð

Sjá Fjárnám, Innsetning, Útburður

Aðfinnslur

Fundið að málsatvikalýsingu og hugtakanotkun í úrskurði héraðsdóms. Sjá Þinglýsing.	270
Fundið að rannsókn lögreglu í kynferðisafbrotamáli. Sjá Kynferðisaf- brot.	350
Fundið að ummælum í greinargerð fyrir Hæstarétti. Sjá Lífsgerningur. ..	358
Fundið að ummælum í greinargerð fyrir Hæstarétti. Sjá Lífsgerningur. ..	365
Fundið að því að áfrýjun máls hefði verið að ófyrirsynju. Sjá Víxilmál. ..	486
Fundið að því að 25 klst. liðu frá því að K var handtekinn þar til hann var leiddur fyrir dómara og 49 klst. liðu þar til úrskurður var kveðinn upp um gæsluvarðhald. Sjá Gæsluvarðhald.	577
Mál barst ríkissaksóknara frá rannsóknarlögreglu 21. janúar 1995, en ákæra var ekki gefin út fyrr en 5. september það ár. Dráttur þessi hafði ekki verið réttlætur.	887
Mál var tekið til úrskurðar um frávísunarkröfu eftir munnlegan málflutn- ing 22. mars 1994. Það var endurupptekið, flutt að nýju og tekið til úrskurðar 8. september sama ár. Engar skýringar komu fram á þessum óeðlilega drætti og var hann átalinn.	927
Það áталиð, að lögmaður gætti ekki ákvæða 156. gr. og 159. gr. laga nr. 91/1991 við ritun greinargerðar til Hæstaréttar og aflaði ekki gagna fyrr en degi fyrir munnlegan flutning málsins.	1050
Fundið var að óhæfilegum drætti á rannsókn máls hjá Rannsóknarlög- reglu ríkisins.	1308
Það áталиð, að starfsmanni við héraðsdóm, sem brast að lögum vald til að fara með dómstörf, var úthlutað máli til meðferðar og úrlausnar. ..	1415
Fundið var að því, að í héraðsdómi var meðal annars stuðst við gögn,	

sem meðdómsmenn öfluðu og létu áfrýjanda í té eftir uppkvaðningu héraðsdóms. Slík gagnaöflun var talin andstæð 1. mgr. 46. gr. laga nr. 91/1991.	1563
Það átalíð, að starfsmanni við héraðsdóm, sem brast að lögum vald til að fara með dómstörf, var úthlutað máli til meðferðar og úrlausnar. ..	1663
Aðfinnsluvert þótti við meðferð kröfu um gæsluvarðhald, að héraðsdómari tók ekki skýrslu af sakborningi um sakarefnið þegar hann var leiddur fyrir dóm, svo sem bar að gera samkvæmt 105. gr. laga nr. 19/1991.	1904
Kæra úrskurðar, þar sem fallist var á kröfu um gjaldþrotaskipti, talin með öllu að ófyrirsynju. Sjá Gjaldþrotaskipti.	2328
Talið aðfinnsluvert hvernig staðið var að samningu úrskurðar héraðsdóms. Sjá Ómerking.	2365
Að því var fundið að héraðsdómari hafði í skýrslutökum ranglega litið á syni annars málsaðila sem aðila málsins og greint þannig frá framburði þeirra í dómi. Þá hefði héraðsdómara jafnframt verið ástæðulaust að kveðja meðdómendur til setu í dómi með sér.	3531
Mál var þingfest í héraði 2. júní 1994 og tekið fyrir aftur 23. og 30. sama mánaðar. Dómping var síðan ekki háð fyrr en 11. september 1995. Engar skýringar voru á þessum óhæfilega drætti og var hann átalinn.	3829
Á tímaskeiðinu frá uppkvaðningu héraðsdóms, er dæmði Á í þriggja ára fangelsi fyrir brot gegn 2. mgr. 218. gr. laga nr. 19/1940, til fyrirtöku kröfu ákærvaldsins um áframhaldandi gæsluvarðhald Á, var hann í haldi að ósk ríkissaksóknara og samkvæmt ákvörðun Fangelsismálastofnunar. Brast lagaheimild fyrir þeirri frelsissviptingu og var framkvæmd þessi talin vítaverð.	3872
Fundið var að því að kröfur og skrifleg greinargerð skipaðs verjanda ákærða fyrir Hæstarétti voru ekki í samræmi við áfrýjunaryfirlýsingu skipaðs verjanda hans í héraði. Einnig var að því fundið að meðferð málsins á rannsóknarstigi hafði dregist úr hömlu. Þá þótti bókun dómara ekki gefa fullnægjandi skýringu á þeim langa drætti sem varð frá dómtöku málsins í desember 1995, þar til það var endurupptekið 24. júní 1996.	3940
Felld var úr gildi ákvörðun héraðsdómara um frávísun máls og tekið fram að honum hefði verið rétt að kveða á um frávísunina í formi rökstudds úrskurðar.	4195

Aðflutningsgjöld

Talið var að tollstjóra hefði verið heimilt að endurákværða gjöld vegna innflutnings bifreiða samkvæmt 3. mgr. 32. gr. tollalaga nr. 55/1987, en þyngd bifreiðanna í tollskjöllum var ranglega miðuð við viðmið sem giltu fyrir gildistöku umferðarlaga nr. 50/1987 og reglugerðar nr. 613/1987 um sérstakt gjald af bifreiðum og bifhjólum.	561
---	-----

Aðför

Sjá Fjárnám, Innsetning, Útburður

Aðilaskýrsla

Sjá Verksamningur.	2977
-------------------------	------

Aðild

Íslandsbanki hf. krafðist nauðungarsölu á tilgreindum þremur eignarhlutum í fasteign S á grundvelli tveggja veðskuldabréfa útgefnum af S til Verslunarlánasjóðs. Krafðist S ógildingar á uppboðinu meðal annars vegna aðildarskorts, þar sem kröfuhafi bréfanna væri annar en uppboðsbeiðandi og bréfin væru ekki árituð um framsal. Í var talinn hafa komið réttilega fram sem kröfuhafi samkvæmt fyrirnefndum skuldabréfum, þar sem V var ekki talinn hafa aðildarhæfi, sbr. 16. g. laga nr. 91/1991.	1
Lagt var til grundvallar að Ú hefði framselt F tiltekin húsbréf og afhent honum þau. Var Ú, einn síns liðs, réttur aðili að kröfu um endurheimtu bréfanna frá F.	257
Talið að K, eiginkona gerðarpóla, gæti haft uppi kröfu um ógildingu fjárnáms á þeim grundvelli að hún væri eigandi þeirra muna sem fjárnám hafði verið gert í. Sjá Fjárnám.	462
Deilt um aðild húsnæðissamvinnufélags vegna kröfu gegn sveitarfélagi samkvæmt 2. mgr. 42. gr. laga nr. 97/1993 um Húsnæðisstofnun ríkisins. Sjá Húsnæðismál.	582
Veðskuld fékkst greidd við nauðungarsölu fasteignar og í kjölfarið höfðaði eigandi eignarinnar mál til endurgreiðslu úr hendi skuldara. Réttarsamband var talið hafa stofnast milli aðila við úthlutun söluverðs eignarinnar og því ekki fallist á að um aðildarskort væri að ræða. Sjá Samningur.	934
G höfðaði mál á hendur SN, S, L og VS hf. og krafðist þess meðal annars að ógilt yrði ákvörðun hluthafafundar VS hf. um að veita stjórn félagsins heimild til að hækka hlutafé. Krafist var frávísunar málsins	

- á þeim grundvelli að G væri ekki hluthafi í félaginu og gegndi ekki trúnaðarstörfum fyrir það. Hann nyti því ekki réttar til að höfða mál samkvæmt 96. gr. laga nr. 2/1995. Vísað var til þess að ágreiningur um hvort G væri hluthafi í VS hf. væri til úrlausnar í öðru dómsmáli. Hver sem niðurstaða þess máls yrði, gæti þessi málsástæða ekki leitt til frávísunar, enda leiddu varnir, sem reistar væru á aðildarskorti, til sýknu ef á þær yrði fallist, sbr. 16. gr. laga nr. 91/1991. Jafnframt var ekki fallist á þær röksemdir fyrir frávísun, að G skorti lögvarða hagsmuni til að fá úrlausn krafna sinna. Í málinu yrði ekki leyst úr kröfum G að efni til nema að fenginni þeirri niðurstöðu, að hann væri hluthafi í VS hf. Gæti því ekki komið til þess, að úrlausn um kröfur G fælu í sér svar við lögspurningu, sbr. 1. mgr. 25. gr. laga nr. 91/1991. Sjá Frávísunarkröfu hafnað. 1356
- Með samningi 5. febrúar 1992 keypti M ásamt öðrum manni í nafni óstofnaðs hlutafélags nánar tilgreind áhöld, tæki og búnað til veitingareksturs af I og Á. Þeir stofnuðu síðan hlutafélagið T hf. og barst hlutafélagaskrá tilkynning þess efnis 6. mars 1992. Í tilkynningunni kom fram að tilgangur félagsins væri meðal annars veitingarekstur. I og Á kröfðu M um efndir kaupsamningsins, en hann hélt því fram að T hf. væri félagið, sem vísað var til í samningnum. Litið var svo á, að með orðalagi kaupsamningsins hefðu I og Á samþykkt, að óstofnað hlutafélag á vegum M væri í reynd viðsejandi þeirra. Við skráningu félagsins hefði það tekið við skyldum samkvæmt samningnum, sbr. 2. mgr. 12. gr. þágildandi laga nr. 32/1978. Var M sýknaður af kröfum I og Á vegna aðildarskorts. 1542
- Árið 1988 byggði B þriggja stigahúsa fjölbýlishús með alls 24 íbúðum, sem hann seldi síðan. Í júní sama ár tók M sf. að sér með verksamningi við B að mála húsið og lauk verkinu um haustið 1989. Skömmu síðar komu í ljós gallar á verkinu, sem fólst í því að málning flagnaði af húsinu. Af þessum sökum krafðist húsfélagið bóta úr hendi B og K, sem var annar af eigendum M sf. Húsfélagið var talið geta höfðað málið í eigin nafni án framsals á kröfum frá einstökum íbúðareigendum. Sjá Verksamningur. 1580
- G var sýknaður af kröfum S um greiðslu kaupverðs laxaseiða á grundvelli aðildarskorts. Sjá Lausafjárkaup. 1931
- Lögmaður hafði haft kröfu til innheimtu og var dæmdur til að greiða kröfuhafa þann hluta hennar, sem skuldari hafði innt af hendi. Var ekki fallist á þá málsástæðu lögmannsins, að annar maður hefði átt kröfuna. 2153, 2158

Aðild íslenska ríkisins að máli, þar sem deilt var um skyldu Iðnlánasjóðs til þess að afhenda tiltekin skjöl, var talin óþörf.	2428
Í máli sem höfðað var á hendur K hf. sökum vanefnda kaupsamnings, krafðist K hf. sýknu á grundvelli aðildarskorts. Með því að fullyrðingar K hf. um efni þeirra samninga sem að baki lágu voru ósann- aðar, var þessari málsástæðu hafnað. Sjá Samningur.	2727
Heimild skorti til að beina kröfum að dánarbúi, sbr. 1. mgr. 87. gr. laga nr. 20/1991 og ekki var talið að bætt yrði úr þeim annmarka með því að erfingjarnir gerðust aðilar að málinu fyrir Hæstarétti í stað búsins. Sjá Frávísun máls frá héraðsdómi.	2892
GS og M höfðuðu mál gegn „GB bæjarstjóra fyrir hönd bæjarstjórnar Neskaupstaðar, kt. 480269-3819“, en tilgreind talnaröð er kennitala Neskaupstaðar. Talið var að enda þótt orðalagið væri ónákvæmt að þessu leyti, yrði það skilið þannig að málið væri höfðað gegn Neskaupstað, en ekki sérstaklega gegn bæjarstjórn sveitarfélagsins. Var því felldur úr gildi úrskurður héraðsdóms um frávísun máls- ins vegna skorts á aðildarhæfi. Lagt var fyrir héraðsdómara að taka málið til efnismeðferðar.	3432
Sjá Stefnaþing.	3835

Aðildarhæfi

Mál höfðað til heimtu bóta gegn manni og einkafirma hans. Slíkt firma talið skorta hæfi til að eiga aðild að dómsmáli, sbr. 1. mgr. 16. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Var kröfum á hendur firmanu því vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi.	1812
Í ágreiningsmáli um úthlutun söluandvirðis við nauðungarsölu var talið að litið yrði á bankann L einan sem sóknaraðila, en ekki tiltekin útibú hans. Ekki þótti þó næg ástæða til þess að vísa málinu frá vegna annmarka að þessu leyti.	2340
Sameignarfélag, sem hafði verið slitið, var ekki talið fullnægja skilyrðum 1. mgr. 16. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.	2376
Sökum réttarfarsannmarka var sjálfkrafa vísað frá héraðsdómi kröfum sem gerðar voru í málinu af hálfu húsnæðisnefndar sveitarfélagsins R. Tekið var fram að nefndina skorti að auki hæfi til að geta orðið sjálfstæður aðili að dómsmáli, sbr. meginreglu 1. mgr. 16. gr. laga nr. 91/1991.	4039

Afsal

Afsal K var talið fela í sér gildan lífsgerning. Sjá Lífsgerningur.	358, 365
--	----------

Afsláttur

L og G var dæmdur afsláttur að álitum vegna galla á fasteign sem þau höfðu keypt. Sjá Samningar.	96
Kaupanda bifreiðar dæmdur afsláttur að álitum með hliðsjón af matsgerð vegna galla. Sjá Lausafjárkaup.	545
Stærð grunnflatar fasteignar ranglega tilgreind í söluyfirliti. Kröfu um afslátt hafnað vegna tómlætis. Sjá Fasteignakaup.	554
K var talin eiga rétt á afslætti vegna ófullnægjandi frágangs íbúðar. Sjá Fasteignakaup.	629
Kaupanda bifreiðar dæmdur afsláttur að álitum úr hendi seljanda vegna galla. Sjá Galli.	710
S, kaupanda fasteignar dæmdur afsláttur vegna galla. Sjá Fasteignakaup.	2915
B keypti nýtt fiskiskip af G sem smíðað var í bátasmiðju hans. Vél bátsins bilaði er hún hafði aðeins verið keyrð í 252 klst. og krafðist B aðallega skaðabóta en afsláttar til vara, ekki á þeim grundvelli að vélin hefði verið gölluð, heldur hafi „samsetningin“, þ.e. báturinn með þessari vél og þessari skráfu, verið gölluð. Talið var í ljós leitt, að vélin hefði verið of lítil til að knýja bátinn með þeim hraða og afli, sem B taldi unnt að gera, nema í tiltölulega skamman tíma í senn. Stærð vélarinnar hafi leitt til meiri takmarkana á notkun hennar en B mátti gera ráð fyrir. Með hliðsjón af matsgerð var talið að kleift hefði verið að gera vélina nothæfa að nýju, þótt nýting hennar hefði eftir sem áður verið háð meiri takmörkunum en annarra aflmeiri vélartegunda sem vísað hafði verið til sem heppilegri fyrir bátinn. Ekki þótti nægilega sannað að skilyrði til skaðabótaskyldu á grundvelli 2. mgr. 42. gr. laga nr. 39/1922 væru uppfyllt. B var hins vegar talinn eiga rétt til afsláttar af kaupverði.	3381
Mál V sf., H og S sf. gegn G. Sjá næsta mál á undan.	3392, 3400, 3409

Andmælaréttur

Stjórnsýsluákvörðun ómerkt m.a. vegna þess að andmælaréttar hafði ekki verið gætt. Sjá Flugréttindi.	4112
---	------

Arfleðsla

Sjá Dánarbússkipti.

Atvinnufrelsi

Fallist á það með S hf. að synjun um útflutningsleyfi hefði byggst á ólög-

mætri réttarheimild. Félaginu ákvarðaðar skaðabætur. Sjá Stjórnarskrá.	2956
---	------

Atvinnuréttindi

Akstur samkvæmt verksamningi fyrir Ríkisspítalana var ekki talinn leiguakstur sendibifreiða í þeirri merkingu, sem um ræðir í 3. mgr. 1. gr. laga nr. 77/1989, sbr. nú lög nr. 61/1995. Sjá Verksamningur. ...	790
G var sýknaður af broti gegn lögum nr. 61/1995 með því, að hafa ekið bifreið með farþegum án þess að hafa atvinnuleyfi til að stunda leiguakstur með fólk. Sjá Leigubifreiðar.	1974
E var sakfelldur fyrir brot á lögum nr. 61/1995 fyrir að hafa ekið bifreið með farþegum án þess að hafa atvinnuleyfi til að stunda leiguakstur. Sjá Leigubifreiðar.	1977

Auðgunarbrot

Ekki var talið að ákærvaldið hefði leitt að því líkur að tjón af ætluðu auðgunarbroti næði þeim 7.000 krónum sem um ræðir í 2. mgr. 256. gr. laga nr. 19/1940. Sjá Ákæra.	3214
--	------

Ábúð

Ábúanda ríkisjarðar var gert að þola umferðarrétt eiganda sumarhúss í samræmi við ákvörðun landbúnaðarráðuneytisins. Sjá Umferðarréttur.	2042
Útburður af jörð heimilaður, þar sem uppsögn ábúðarsamnings þótti hafa verið heimil. Sjá Útburður.	2445

Ábyrgð

Krafa á grundvelli ábyrgðar eiganda sameignarfélags talin fallin niður fyrir fyrningu. Lögtak hjá sameignarfélaginu rauf ekki fyrningu gagnvart ábyrgðarmanni. Sjá Fyrning.	455
5. gr. laga nr. 52/1992 um ábyrgðarsjóð launa vegna gjaldþrota, þar sem mælt var fyrir um ábyrgð á kröfum um vangoldin lífeyrissjóðs-iðgjöld, sem fallið hefðu í gjalddaga á síðustu 18 mánuðum fyrir gjaldþrot, var skýrð á þá leið að með orðinu gjaldþrot væri átt við það tímamark þegar bú vinnuveitanda væri úrskurðað gjaldþrota.	480
Eiginkona var talin bera ábyrgð á skattskuld vegna atvinnufyrirtækis maka, sbr. 114. gr. laga nr. 75/1981. Sjá Fjárnám.	1114
Við kaup á hlutabréfum var gert ráð fyrir að fyrri hluthafar losnuðu undan ábyrgðum vegna félagsins. Var gert sérstakt samkomulag	

samhliða kaupsamningnum, þar sem fram kom að gefnir yrðu út tryggingarvíslar og þeir afhentir hluthöfum vegna ábyrgða þeirra. Í þessum viðauka var ekki getið tveggja vísla, sem einn af fyrri hluthöfum hafði gefið út en félagið samþykkt. Þótti ósannað að yfirtaka á ábyrgðum hefði verið rýmri en greindi í viðaukanum. Sjá Samningur.

1143

- Með yfirlýsingu 15. apríl 1992 gekkst M í sjálfskuldarábyrgð fyrir greiðslu leigu, vaxta og kostnaðar, vegna fjármögnunarleigusamnings gerðum sama dag milli L og G um hópferðabifreið. Í yfirlýsingunni sagði að samningurinn væri til 60 mánaða og ábyrgðin tæki til viðauka og skuldbreytinga sem kynnu að verða gerðar á samningnum. Samningur um leigu á fyrrgreindri bifreið milli L og G var gerður 15. maí 1992 og átti heildarleiga að verða 5.666.085 krónur, sem G bar að inna af hendi með mánaðarlegum greiðslum á tímabilinu 15. júní 1992 til loka leigutíma 15. maí 1997. Hinn 4. maí 1993 gerðu L og G á ný samning um sömu bifreið, en samkvæmt honum átti heildarleiga að verða 6.862.215 krónur, sem G bar að standa skil á með mánaðarlegum greiðslum á tímabilinu 15. maí 1993 til 15. apríl 1997. Báðir samningarnir voru ritaðir á sams konar staðlað eyðublað L og báru sama númer, en sá síðari var tilgreindur sem skuldbreyting. Skjalið frá 4. maí 1993 þótti ekki bera með sér slík tengsl við upphaflegan leigusamning, að það gæti eingöngu falið í sér breytingu greiðsluskilmála. Var þannig í yngra skjalinu lýst til fullnaðar skilmálum um leigu, líkt og enginn samningur hefði áður verið á milli aðilanna um sama efni. Að auki var leigugjald talsvert herra en í upphaflegum samningi og leigutími skemmri. Var ekki talið að L hefði gefið viðhlítandi skýringar á tengslum þessara breytinga við fyrri samning. Þegar þessara atriða var gætt þótti verða að líta á ráðstöfun G og L 4. maí 1993 sem nýjan leigusamning. Yfirlýsing M 15. apríl 1992 var ekki svo óyggjandi væri talin fela í sér ábyrgð á skuldbindingu G samkvæmt nýjum samningi, þótt gerður væri um sama hlut og fyrri samningur. Einnig var talið að L gæti ekki reist kröfur á hendur M á grundvelli upphaflegs leigusamnings þegar að þeirri ástæðu að hann var niður fallin með seinni leigusamningi, svo og ábyrgð sú sem M kynni að hafa borið á efndum hans. Samkvæmt þessu var M sýknuð af kröfum L.
- Ábyrgðarmaður var sýknaður, þar sem kröfur á hendur honum voru fyrndar. Sjá Fyrningu.
- E gekkst í ábyrgðir fyrir H vegna bankaviðskipta hans við Samvinnu-

1422

1969

banka Íslands hf. Hafði E gefið út þrjá tryggingarvígla vegna ábyrgðanna, með H sem samþykkjanda, þegar Landsbanki Íslands tók við starfsemi Samvinnubankans. Tveir víxlanna voru vegna yfirdráttarheimilda H á tékkareikningum, og var annar tengdur einkareikningi hans, en hinn reikningi vegna atvinnureksturs, sem hann hafði með höndum. Taldi bankinn að sá víxill hefði verið vegna reiknings nr. 192, en E hélt því fram, að víxillinn hefði verið vegna reiknings nr. 492. Þriðji víxillinn var til tryggingar úttektum samkvæmt greiðslukorti H. Lyktir viðræðna um uppgjör E við bankann urðu þær, að honum yrði veitt lán og andvirði þess ráðstafað til greiðslu á vanskilaskuldum H. Vegna þessa gaf E út skuldabréf til bankans að fjárhæð 1.010.000 krónur og var andvirði þess 972.725,80 krónur að teknu tilliti til lántökugjalds og kostnaðar. Þá fjárhæð lagði bankinn inn á reikning E, en tók síðan út 1.019.640,40 krónur og ráðstafaði til greiðslu á skuldum H. Í kjölfarið lauk síðan uppgjöri á skuldum H með því, að Landsbankinn keypti fasteign H og eiginkonu hans og var kaupverðið notað til lúkningar á því, sem ógreitt var af skuldum eftir greiðslu af reikningi E. Þessari niðurstöðu vildi E ekki una og krafði bankann um endurgreiðslu þeirrar fjárhæðar, sem ráðstafað hafði verið af reikningi hans til greiðslu á skuldum E. Talið var, að með lánsúmsókn E og samþykki hennar hefði komist á bindandi samkomulag um greiðslu á skuldbindingum hans við bankann. Þótti E ekki hafa leitt í ljós nein atvik, sem vörðuðu ógildi samkomulagsins eða brests á forsendum þess. Var ekki fallist á það með E að hluti af þeim skuldbindingum, sem hann var í ábyrgðum fyrir, hefði verið greiddur af H, enda var við það uppgjör vegna kaupa á fasteign hans, tekið tillit til þeirrar heildargreiðslu, sem fengist hafði frá E. Á hinn bóginn var hvorki talið að Landsbankinn hefði sýnt fram á, að E hefði skuldbundið sig með samkomulaginu til annarrar greiðslu en þeirrar, sem fólst í andvirði skuldabréfsins, né heldur, að bankinn hefði getað áskilið sér frekari greiðslu, án samþykkis E. Samkvæmt þessu var bankanum gert að greiða E 46.914,40 krónur, en sú fjárhæð svaraði til mismunar þess, sem lagt var inn á reikning hans og þeirrar fjárhæðar, sem síðan var ráðstafað af reikningnum til greiðslu á skuldum H. E reisti einnig kröfur sínar á því, að hann hefði ekki fengið víxlana framselda til að koma fram endurkröfu á hendur H. Þótti E ekki hafa sýnt fram á að honum hefði verið það nauðsynlegt eða að hann hefði orðið fyrir tjóni af þeim sökum. Var því hafnað kröfum E um annað en fyrrgreindan mismun.

Sjá Bankar.	3154, 3196
Í yfirlýsingu A um ábyrgð á skuld G á greiðslukortareikningi hjá K hf., sem rituð var á staðlað eyðublað frá K hf., notfærði A sér ekki þann kost binda ábyrgðina við hámarksfjárhæð, heldur veitti hún K hf. heimild til að rita á viðfestan víxil fjárhæð skuldar sem ekki var háð takmörkunum. Gat A því ekki borið því við gagnvart K hf. að ætlast hafi verið til að ábyrgðin tæki ekki til hærri fjárhæðar en 700.000 kr. Ekki var fallist á það með A að ábyrgð hennar hafi aðeins átt að ná til skulda vegna eins af þremur greiðslukortum sem G hafði til afnota hjá K hf. Þá var ekki fallist á það með A að ákvæði 36. gr. laga nr. 7/1936, sbr. 6. gr. laga nr. 11/1986, eða önnur ákvæði III. kafla laga nr. 7/1936 gætu orðið til þess að ábyrgð A yrði hliðrað eða sætti ógildingu.	3267
Talið var að með samþykkt bæjarstjórnar S og gerðum bæjarstjóra, sem sjálfur hafði milligöngu um málið, hefði stofnast einföld ábyrgð S gagnvart bankanum L fyrir 6.000.000 kr. láni sem V hf. var veitt. Þótti og ljóst, m.a. af skýringum með ársreikningum S, að S hefði einnig síðar álitnið að svo væri. Samkvæmt 5. mgr. 89. gr. laga nr. 8/1986 getur sveitarstjórn veitt öðrum aðilum en stofnunum sveitarfélagsins einfalda ábyrgð gegn tryggingum, sem hún metur gildar. Formlegt mat á verðmæti þeirra trygginga sem V hf. bauð fram, fór ekki fram af hálfu S. Þótti liggja fyrir að sveitarstjórn S hefði talið þær eignir V hf. sem settar voru að veði fela í sér fullnægjandi tryggingu. Yfirlýsingar talsmanna S og V hf. þóttu renna stoðum undir að mat S hafi að þessu leyti getað staðist. Var því fullnægt lagaskilyrðum fyrir því að S mætti veita V hf. einfalda ábyrgð og ábyrgðaryfirlýsing S til L því í samræmi við fyrrgreint lagaákvæði. Var S dæmt til að greiða L samkvæmt ábyrgðaryfirlýsingunni.	3457
Hreppsnefnd Á samþykkti að veita Á hf. hreppsábyrgð vegna allt að 15 milljón króna lántöku félagsins hjá bankanum L „með öruggu veði fyrir að minnsta kosti 75% þeirrar upphæðar í tækjabúnaði sem ekki var veðsettur . . .“ Samkvæmt 5. mgr. 89. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 8/1986 getur sveitarstjórn veitt einfalda ábyrgð til annarra aðila en stofnana sveitarfélagsins gegn tryggingum, sem hún metur gildar. Þessum áskilnaði um tryggingar var ekki fullnægt í umræddu tilviki. Þar sem ekki voru lagaskilyrði til þess að Á tækist á hendur einfalda ábyrgð á skuld Á hf. við L var Á sýknaður af kröfum L.	3514
Sjá Verksamningur.	3875, 3893
Sjá Fjárnám.	4031

Sveitarfélagið S tókst á herðar einfalda ábyrgð á láni H hf., að fjárhæð allt að 15.000.000 kr. Eftir að bú H hf. hafði verið tekið til gjaldþrotaskipta krafði Í hf. S um eftirstöðvar lánsins, 11.586.385 kr. Meðal þeirra skilyrða sem S sett voru af hálfu S fyrir ábyrgðinni var, að „tilskilin veð fáið, sbr. 89. gr. sveitarstjórnarlaga . . .“ Þetta ákvæði 5. mgr. 89. gr. laga nr. 8/1986 hafði verið skýrt svo, m.a. í dómi Hæstaréttar 1993, 76, að til þess að sveitarfélag yrði bundið við einfalda ábyrgð, yrði að vera um að ræða tryggingu sem sveitarstjórn hefur metið fullnægjandi. Engra gagna naut við um að H hf. hefði boðið fram tryggingar sem S gat lagt mat á hvort teldust fullnægjandi. Þá benti ekkert til að upplýsingar um væntanlega veðtryggingu H hf. til handa Í hf. hafi legið fyrir bæjarstjórn er ábyrgðin var samþykkt og var málefnið ekki borið upp síðar. S var því sýknaður af kröfum Í hf.

4076

Sjá Tryggingarbréf.

4243

Áfengislög

V og M var gefið að sök að hafa í sameiningu framleitt 1900 lítra af gambra til eimingar í þeim tilgangi að selja sterkt áfengi. V hafði tekið á leigu bílskúr og var staddur þar ásamt M þegar lögregla kom á vettvang að kvöldi 18. ágúst 1995. Þegar þeir urðu lögreglunnar varir helltu þeir úr öllum flátum, sem voru innandyra og skoluðu þau með vatni. Talið var að stefnt hefði verið að bruggun áfengis með ílögnum í tvö stór keröld, en óvíst, hver áfengisstyrkur hefði verið í vökvanum. Þótt aðstæður bentu til að áfengisbruggun hefði verið komin á veg, var ekki talið gegn neitun V og M að komin væri fram sönnun um annað en tilraun til áfengisframleiðslu. Í áfengislögum væri ekki að finna ákvæði um refsiverða tilraun til að framleiða áfengi og voru V og M því sýknaðir af þessum sakargiftum. V var hins vegar sakfelldur fyrir að eiga áhöld þau, sem voru notuð við framleiðslu gambrans og ætluð til frekari áfengisgerðar, án þess að hafa tilskilið leyfi. Var refsing V ákveðin 200.000 króna sekt í ríkissjóð, auk þess sem honum var gert að þola upptöku fláta og tækja til áfengisgerðar.

1399

Áfrýjun

Þótt ákærði hefði ekki lýst áfrýjun máls innan áfrýjunarfrests var eigi talið að hann hefði með því fyrirgert rétti sínum til þess að bera fyrir sig í Hæstarétti sjónarmið um heimfærslu brots síns til 215.

- gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 í stað 2. mgr. 218. gr. sömu laga, þar sem málinu hafði verið áfrýjað af hálfu ákærvalds til endurskoðunar á ákvörðun viðurlaga. Sjá Líkamsárás. 652
- Ö var dæmd refsing með héraðsdómi uppkveðnum 24. október 1995 að viðstöddum verjanda hans. Ö aflánaði þá refsingu samkvæmt tveimur dómum Hæstaréttar, en hafði sótt um reynslulausn 22. ágúst það ár. Með bréfi Fangelsismálastofnunar 27. október 1995 var Ö veitt reynslulausn á eftirstöðvum samanlagðrar refsingar, þar með talið samkvæmt fyrrgreindum héraðsdómi. Hinn 1. nóvember það ár staðfesti Ö skriflega, að hann samþykkti skilyrði reynslulausnar. Héraðsdómur var birtur Ö 24. sama mánaðar og lýsti hann yfir áfrýjun dómsins með bréfum 18. og 19. næsta mánaðar. Í yfirlýsingu Ö um að hann samþykkti skilyrði reynslulausnar var talið felast að hann myndi una dómi og væri það ósamrýmanlegt yfirlýsingu hans um áfrýjun málsins. Málinu var því vísað frá Hæstarétti. 717
- Við uppkvaðningu héraðsdóms óskaði Þ eftir að áfrýja dóminum til mildunar á refsingu. Þessi yfirlýsing um áfrýjun var ekki í samræmi við 2. mgr. 151. gr. laga nr. 19/1991. Voru því ekki skilyrði til að ríkissaksóknari gefi út stefnu til áfrýjunar af hendi ákærða. Á hinn bóginn var áfrýjunarstefna skilin svo, að málinu væri áfrýjað sjálfstætt af ákærvaldsins hálfu. Áfrýjunarleyfis hafði ekki verið aflað, þótt dæmd sekt eða eignarupptaka færi ekki fram úr áfrýjunarfjárhæð. Málinu var því sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti. 778
- Í héraðsdómi voru E dæmdar 1.000.000 krónur vegna örorku, sem hún hlaut við umferðarslys. Málinu var áfrýjað og við meðferð málsins fyrir Hæstarétti krafðist E frekari bóta. Þeirri kröfu var hafnað, þar sem héraðsdómi var ekki áfrýjað af hálfu E. 919
- Með héraðsdómi var S gerð refsing og var hann viðstaddur uppkvaðningu dómsins ásamt verjanda sínum. Var bókað í þingbók að S áfrýjaði málinu án þess að tilgreint væri í hvaða skyni. Við birtingu áfrýjunarstefnu lýsti S því yfir með áritun á stefnuna, að hann hefði þá fyrst fengið í hendur endurrit dómsins. Hann hefði því fyrr ekki getað tiltekið í hvaða skyni áfrýjað væri, en áfrýjunin væri reist á a., b., c., d. og e. liðum 7. gr. laga nr. 37/1994. S gerði ekki frekari reka að áfrýjun málsins. Samkvæmt óundanþægri reglu 2. mgr. 151. gr. laga nr. 19/1991, var talið að ákærði yrði að lýsa yfir áfrýjun héraðsdóms innan áfrýjunarfrests í bréflægri tilkynningu til ríkissaksóknara. Gildi þessi regla án tillits til þess, hvort ákærði sæki þing við dómsuppsögu eða hverju hann kunni að lýsa þar yfir. S var því ekki

talinn hafa látið frá sér fara áfrýjun í lögskipuðu formi og ekki skilyrði til áfrýjunar af hans hálfu. Samkvæmt þessu var málinu vísað frá Hæstarétti.	1767
Aðaláfrýjandi krafðist frávísunar gagnsakar, þar sem frestur til gagnáfrýjunar hefði verið liðinn þegar stefna í gagnsök var gefin út. Í þeim efnum vísaði aðaláfrýjandi til þess, að málsgögn hans og greinargerð hefðu verið afhent Hæstarétti 1. júní 1995 og málið þá þingfest. Þá hefði gagnáfrýjendum verið veittur frestur til greinargerðar til 29. sama mánaðar og síðan hefði frekari frestur verið veittur án vitundar aðaláfrýjanda allt til 16. ágúst 1995 og gagnáfrýjunarstefna gefin út. Reisti aðaláfrýjandi kröfu sína á því, að það hefði verið andstætt 1. mgr. 158. gr. laga nr. 91/1991 að veita gagnáfrýjendum lengri frest í þessu skyni en nemi í mesta lagi sex vikum frá þingfestingu málsins fyrir Hæstarétti. Talið var að aðaláfrýjanda hefði ekki átt að dyljast að gagnáfrýjendum hefði verið veittur lengri frestur til að skila greinargerð en sem nam framangreindum tíma, sbr. 1. mgr. 160. gr. laga nr. 91/1991. Aðaláfrýjandi hefði þegar getað leitað ákvörðunar Hæstaréttar um þetta á dómþingi, svo sem leiða mætti af 3. mgr. nefndrar greinar. Það hefði aðaláfrýjandi ekki gert og þóttu ekki efni til að hrófla nú við ákvörðun um veitingu frests, sem tekin var á fyrri stigum við meðferð málsins, en samkvæmt 3. mgr. 153. gr. og 1. mgr. 158. gr. gildi sá frestur jöfnum höndum handa gagnáfrýjendum til að skila greinargerð vegna áfrýjunar aðaláfrýjenda og til að áfrýja fyrir sitt leyti.	2101
Hafnað var kröfu um frávísun máls frá Hæstarétti á þeim grundvelli, að rétturinn gæti ekki endurmetið niðurstöðu héraðsdómara um sönnunargildi munnlegs framburðar í refsímáli. Sjá Frávísun.	2141
Talið var að skilyrði hefði skort til áfrýjunar máls af hálfu ákærða, þar sem verulega skorti á að tilkynning skipaðs verjanda væri í lögskipuðu formi.	2539
Máli ákærvaldsins gegn K var sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti þar sem áfrýjunarfrestir voru liðnir er áfrýjun var lýst yfir. Sjá Frávísun máls frá Hæstarétti.	2972

Áfrýjunarfjárhæð

L kærði úrskurð héraðsdóms, þar sem felld úr gildi ákvörðun sýslumanns um að taka ekki til greina andmæli K hf. gegn frumvarpi til úthlutunar söluverðs fasteignar. Málinu var vísað frá Hæstarétti þar sem ekki var fullnægt skilyrðum um áfrýjunarfjárhæð í 1. mgr. 152. gr.

laga nr. 91/1991, sbr. 4. mgr. 150. gr. laganna og 3. málslíð 1. mgr. 179. gr. laga nr. 90/1991.	3455
--	------

Áfrýjunarfrestur

Áfrýjun var lýst yfir eftir lok áfrýjunarfrests samkvæmt 2. mgr. 151. gr. laga nr. 19/1991, sbr. 11. gr. laga nr. 37/1994. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. Ekki haggaði það niðurstöðunni, þótt ákærði hefði fengið rangar upplýsingar um lok áfrýjunarfrests við birtingu hins áfrýjaða dóms, sbr. dóm Hæstaréttar 2. mars 1995 í máli nr. 465/1994.	2674
--	------

Áhættutaka

Þ hafði kannast við að hafa gefið öikumanni áfengisblöndu að morgni slysdags. Magn etanóls sem fannst í blóði ökumanns var ekki talið skýrast af öðru en áframhaldandi áfengisneyslu. Þ var talinn hafa verið svo lengi samvistum við ökumann um daginn að með ólík- indum væri ef ölvun hennar hefði getað leynst Þ. Var það metið Þ til stórfellds gáleysis að hafa tekið sér far með bifreiðinni og Þ með þessu talinn hafa tekið á sig verulega áhættu. Bótakröfu Þ var hafnað. Sératkvæði. Sjá Umferðarlög.	3120
--	------

Ákæra

Y kærði G fyrir tilraun til nauðgunar með því að hafa farið höndum um sig, kysst og sleikt í framan. Þótti ósannað að G hefði ætlað að þröngva Y til holdlegs samræðis eða annarra kynferðismaka í skiln- ingi 194. gr. laga nr. 19/1940. Talið var að ríkissaksóknara hefði verið rétt að ákæra til vara fyrir brot á 209. gr. og 217. gr. sömu laga. Þar sem verknaðarlýsing í ákæru stóð því ekki í vegi, þótti með heimild í 117. gr. laga nr. 19/1991 mega færa brotið til 209. gr. laga nr. 19/1940, en vörn málsins var ekki áfátt að þessu leyti. Hins vegar varð 217. gr. laganna ekki beitt.	1271
H var gefin að sök hilmíng með því að hafa tekið við vindlingalengjum og ferðatöskum, sem stolið var í innbrotum. Haldbærar upplýsingar voru ekki taldar hafa verið lagðar fram um muni þessa og þótti málatilbúnaður ákæruvaldsins óglöggur og ekki fullnægja þeim kröfum, sem gerðar eru í lögum nr. 19/1991. Kröfum ákæruvaldsins á hendur H var því vísað sjálfkrafa frá dómi.	1373
Ekki var talið að ákæruvaldið hefði leitt að því líkur að tjón af ætluðu auðgunarbroti S og B næði þeim 7.000 krónum sem um ræðir í 2.	

mgr. 256. gr. laga nr. 19/1940. Þar sem ekki þótti heldur hafa verið sýnt fram á, að um aðrar heimildir fyrir saksókn, sem í ákvæði þessu greinir, væri að ræða í málinu, var ekki talið að skilyrði hafi verið fyrir að höfða málið. Var frávísunarúrskurður héraðsdóms því staðfestur.	3214
---	------

Aminning

Því hafnað að A hefði verið heimilt að rifta ráðningarsamningi M án áminningar. Protabúi M dæmd laun til loka uppsagnarfrests. Sjá Vinnusamningur.	602
Ekki var fallist á að lögregluáminning, sem S hafði hlotið vegna háttsemi gagnvart X, væri nægileg til að háttsemi S gagnvart Y gæti varðað við 1. mgr. 232. gr. laga nr. 19/1940. Sjá Friðhelgi einkalífs.	3824

Ávana- og fíkniefni

Sjá Skilorðsrof	670
B var á grundvelli eigin játningar sakfelldur fyrir að hafa í vörslum sínum 40 grömm af hassi, 40 grömm af amfetamíni og 17 töflur af svokallaðri alsælu, og selt megnið af þessum efnum. Brot B var talið varða við lög nr. 65/1974 og reglugerð nr. 16/1986. Var honum gert að sæta fangelsi í átta mánuði og þola upptöku á fíkniefnum.	2123
E og G var gefið að sök að hafa í hagnaðarskyni staðið saman að innflutningi á 313,7 grömmum af amfetamíni til landsins frá Luxemburg. E með því að hafa lagt til megnið af því fé er þurfti í þessu sambandi og keypt efnið og G með því að hafa lagt til það fé, sem á vantaði, og haft efnið innan klæða við komu til landsins. Fyrir héraðsdómi játtaði G sök sína og greindi frá aðild E að málinu. E neitaði hins vegar sök, en framburður hans þótti ótrúverðugur og var ekki lagður til grundvallar. Héraðsdómur taldi sök E og G sannaða og voru þeir sakfelldir fyrir brot á lögum nr. 65/1974 og reglugerð nr. 167/1986. E áfrýjaði héraðsdómi og skömmu fyrir flutning málsins í Hæstarétti kom G fyrir héraðsdóm á ný og skýrði svo frá, að E hefði ekki átt neinn hlut að máli. Þessi síðbúna afturköllun fyrri framburðar var metin marklaus og upphafleg skýrsla virt án tillits til hans. Var staðfest sú niðurstaða héraðsdóms, að lögfull sönnun væri fram komin um að E hefði gerst sekur um athæfi það, sem honum var gefið að sök í ákæru. Refsing E var ákveðin fangelsi í þrjú ár, auk þess sem honum var gert að þola upptöku fíkniefna.	2127

Banaslys

- K var ákærður fyrir manndráp af gáleysi og umferðarlagabrot með því að hafa ekið bifreið sinni inn á brú án nægilegrar aðgæslu og of hratt miðað við aðstæður með þeim afleiðingum að árekstur varð og ökumaður hinnar bifreiðarinnar lést samstundis. Með hliðsjón af gögnum málsins og því að lögreglurannsókn taldist áfátt, var álitnið ósannað, sbr. 46. gr. laga nr. 19/1991, að ákærði hefði gerst sekur um gáleysi í skilningi 215. gr. laga nr. 19/1940. Var K því sýknaður af kröfum ákæruvaldsins. 4053

Bankar

- Skipafélagið S afhenti vörur á grundvelli yfirlýsingar bankans B um að þær mætti afhenda. S var dæmdur til greiðslu skaðabóta en B sýknaður þar sem ekki þótti nægilega í ljós leitt hvert traust S hefði mátt leggja í stimpil B. Sjá Farmflutningar. 139
- H varð fyrir tjóni í viðskiptum við verðbréfasjóði og krafði Seðlabanka Íslands og íslenska ríkið um bætur, en hann taldi mega rekja tjónið til saknæmrar vanrækslu bankaeftirlits Seðlabanka Íslands og viðskiptaráðherra. Ekki var talið að stofnast hefði til fébótaábyrgðar og var sýknað af kröfum H. Sjá Skaðabætur. 1255
- Hafnað var kröfu Landsbanka Íslands á hendur Íslandsbanka hf. um endurgreiðslu vegna innlausnar átta falsaðra tékka á reikningi í Landsbankanum. Sjá Tékkar. 1432
- Ábyrgðarmaður var talinn bundinn af samkomulagi við banka um uppgjör skulda og var hafnað kröfu hans um endurgreiðslu, að því marki sem hann hafði greitt á grundvelli þeirrar skuldbindingar. Sjá Ábyrgð. 2089
- S, starfsmaður bankans Í hf., ráðstafaði fjármunum af tveimur reikningum Á, sem voru í vörslu bankans, í eigin þágu. Hlaut S síðar dóm fyrir fjárdrátt, þar sem hann hafði ekki getað staðið skil á fjármunum þeim er Á hafði falið honum að ráðstafa fyrir sig. Á deildi um það við Í hf. hvort um hefði verið að ræða persónulegt lán Á til S eða hvort Á hefði falið S féð til ávöxtunar í bankanum. Talið var sannað að Á hafi mátt ljóst vera, að S leit á féð sem persónulegt lán til sín eða fé, sem hann mætti ávaxta á eigin vegum og Í hf. bæri ekki ábyrgð á. Í hf. var því sýknaður af kröfum Á. 3154
- S, þjónustustjóri hjá bankanum Í hf., hafði verið dæmdur fyrir að hafa dregið sér fé úr sjóði sem S hafði hafði tekið að sér að ávaxta að beiðni G og fleiri. Þegar slíta átti sjóðnum og skipta milli sjóðfélaga

eignum hans var S ófær um að standa skil á hluta af þessu fé og gaf hann þá út yfirlýsingu í nafni bankans til G um móttöku 2.750.000 króna til tveggja mánaða. Áttu peningarnir að bera 15% ársvexti, en engir reikningar hjá bakanum munu hafa borið svo háa vexti á þessum tíma. Í málinu krafði dánarbú G Í hf. um greiðslu samkvæmt yfirlýsingunni. Talið var að við það yrði að miða að S hefði verið í persónulegu trúnaðarsambandi við sjóðfélag og G, sem var vanur viðskiptum hefði mátt gera sér grein fyrir því að yfirlýsingin, sem hvorki var venjulegur innlagningarseðill né reikningsyfirlit banka- stofnunar, gæti ekki í raun bundið bankann. Í hf. var því sýknaður af kröfum dánarbús G. Sératkvæði.

3196

Bátaábyrgðarfélag

Sjá Frávísun frá héraðsdómi.

4211

Biðlaun

Óumdeilt var að S var sagt upp vegna fjárskorts með tilskildum fyrirvara í samræmi við ákvæði ráðningarsamnings. Var íslenska ríkið því sýknað af biðlaunakröfum S. Sjá Ráðningarsamningur.

2701

Sjá Opinberir starfsmenn.

2707

Við skipulagsbreytingu sem varð á starfsemi F með setningu laga nr. 36/1992 var M sagt upp störfum en hún síðan endurráðin til F með öðrum kjörum en hún hafði áður haft. Aðila greindi á um það hvort svo veigamiklar breytingar hefðu verið gerðar á stöðu M að jafna mætti til niðurlagningar stöðu í skilningi 1. mgr. 14. gr. laga nr. 38/1954. Talið var að nýja staðan sem M hafði ráðið sig til að gegna hjá F væri ekki sambærileg fyrri stöðu M, þar sem þau sérstöku réttindi er hún naut áður samkvæmt lögum nr. 38/1954 fylgdu ekki hinni nýju stöðu. Var því fallist á kröfur M um biðlaun.

3169

Tillaga um að skerða launakjör sveitarstjórans A með breytingum á biðlaunaákvæði ráðningarsamnings sveitarfélagsins T við A hlaut samþykki meirihluta sveitarstjórnar, en bókun þar að lútandi var síðan staðfest athugasemdalaust og án nokkurs fyrirvara af hálfu A í fundarlok. A bar sönnunarbyrði fyrir því að breytingin hafi verið skilyrðum háð. Þar sem sú sönnun þótti ekki hafa tekist var sveitarfélagið T sýknað af kröfum A. Sjá Vinnusamningur.

3251

Með lögum nr. 20/1993 var ríkisstjórninni lögð sú skylda á herðar að stofna hlutafélag er tæki við rekstri Síldarverksmiðja ríkisins (S). G var starfsmaður S og naut réttarstöðu ríkisstarfsmanna, þar til staða

hennar var lögð niður með lögum þessum. Deilt var um rétt G til biðlauna samkvæmt 14. gr. laga nr. 38/1954, en af hálfu íslenska ríkisins (Í) var á því byggt að 7. gr. laga nr. 20/1993 og ráðning G til S hf. ylli því að hún ætti ekki slíkan rétt. Talið var ósannað að starf G hjá S hf. væri sambærilegt fyrra starfi hjá S í þeirri merkingu, að G hefði haldið jafngóðum starfskjörum og áður og nyti sömu réttinda að lögum og hún naut sem ríkisstarfsmaður og hefði notið áfram að óbreyttu. Vísað var til þeirrar túlkunar dómstóla á 14. gr. laga nr. 38/1954, að biðlaunaréttur væri fyrir hendi við niðurlagningu stöðu, þótt sá starfi, sem stöðunni fylgdi, yrði áfram ræktur á vegum annars aðila en ríkisins, sbr. t.d. H 1964, 936 og H 1990, 452. Ný staða verður ekki talin sambærileg hinni fyrri, ef um hin sérstöku réttindi skv. lögum nr. 38/1954 er ekki að ræða í nýju stöðunni, sbr. H 1996, 3169. Kröfur G um biðlaun og dráttarvexti voru því teknar til greina. Sér- atkvæði.	3417
B, fyrrum starfsmaður Landmælinga Íslands, stefndi íslenska ríkinu (Í) til greiðslu biðlauna að fjárhæð 476.832 kr. Í viðurkenndi skyldu sína til að greiða B biðlaun í sex mánuði en krafðist lækkunar fjárhæðarinnar. Með vísun til dóms Hæstaréttar 1995, 2342, var þriggja mánaða uppsagnarfrestur B talinn til biðlaunatíma. Í greiddi B laun í uppsagnarfresti frá 1. desember 1993 til 28. febrúar 1994. Var því fallist á með B að hún ætti ógreidd biðlaun frá 1. mars til 31. maí 1994, samtals 225.000 kr.	4045

Bífhjól

Sjá Manndráp.	674
--------------------	-----

*Bífreiddar**A. Einkamál*

J slasaðist þegar snjóruðningstæki, sem hann stjórnaði, varð fyrir snjóflóði. Talið var að váttryggingarfélagið V bæri ábyrgð á tjóni J í samræmi við 92. gr. umferðarlaga nr. 50/1987. Ekki var talið starfsmenn vinnuveitanda J, V, hefðu sýnt af sér gáleysi. Þá voru í málinu ekki talin rök til þess að víkja frá þeirri áralöngu dómaframkvæmd að fella ekki skaðabótaskyldu án sakar á vinnuveitanda vegna slysa sem menn yrðu fyrir á sjó eða landi af völdum náttúruafla. Var V sýknaður af kröfum J.	159
Sjá Váttrygging.	445
Talið var að tollstjóra hefði verið heimilt að endurákvarða gjöld vegna	

innflutnings bifreiða samkvæmt 3. mgr. 32. gr. tollalaga nr. 55/1987. Sjá Aðflutningsgjöld.	561
M hlaut mikla áverka 13 ára gömul þegar fót hennar festust í drifskafi, sem gekk í aflúrtak dráttarvélar. Varanleg örorka hennar var metin 80%. Skráður eigandi vélarinnar og tryggingarfélag hans voru talin bera bótaábyrgð samkvæmt 67. gr. laga nr. 40/1968. M voru dæmdar 5.500.000 krónur í örorkubætur og 2.500.000 krónur í miskabætur. Sjá skaðabætur.	765
Akstur fyrir Ríkisspítalanna samkvæmt verksamningi var ekki talinn leiguakstur sendibifreiða í þeirri merkingu, sem um ræðir í 3. mgr. 1. gr. laga nr. 77/1989, sbr. nú 1. gr. laga nr. 61/1995. Sjá Verksamningur.	790
Bifreið var ekið aftan á leigubifreið, en E var farþegi í aftursæti hennar. Við áreksturinn hlaut E varanlega örorku vegna meiðsla í hálsi. E voru dæmdar bætur úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	919
G ökumaður bifreiðar lenti í árekstri og hlaut hálshnykk. Læknisfræðileg örorka var metin 10%, en fjárhagsleg örorka 5%. G voru dæmdar bætur í samræmi við læknisfræðilega örorku úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar á grundvelli 92. gr. laga nr. 50/1987. Sjá Skaðabætur.	990
J hlaut hnykk á bak og háls þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. Læknisfræðileg örorka var metin 15%, en fjárhagsleg örorka 10%. J voru dæmdar bætur í samræmi við læknisfræðilega örorku úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, sem ekið var á þá kyrrstæðu. Sjá Skaðabætur.	1059
G hlaut hálshnykk þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. Örorka G var metin 15% og voru henni dæmdar bætur úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, sem ekið var á þá kyrrstæðu. Sjá Skaðabætur.	1152
K hlaut hnykk á háls, herðar og mjóhryggjarsvæði þegar ekið var aftan á bifreið hans. Hann hafði áður lent í umferðarslysi og fengið hnykk á háls. Læknisfræðileg örorka vegna seinna slyssins var metin 10% og var hún lögð til grundvallar við ákvörðun bóta úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	1457
G var að vinna við mastur háspennulínu í körfu sem fest var við krana bifreiðar. Jarðvegurinn undir stoðarmi bifreiðarinnar brast með þeim afleiðingum að hún lagðist á hliðina. Við fallið slasaðist G og var örorka hans metin 10%. Slysið þótti í engu sambandi við notkun	

bifreiðarinnar sem ökutækis og voru eigandi hennar og váttryggjandi sýknaðir af bótakröfum G. Sjá Skaðabætur.	1547
E var 8 ára gamall og varð fyrir slysi þegar hann féll í götuna úr vöruhúsi flutningabifreiðar í akstri. Við fallið fékk E höfuðhögg og var örorka hans metin 75% vegna greindarskerðingar. Eigandi og váttryggjandi bifreiðarinnar voru sýknaðir af bótakröfum E, þar sem ekki var talið sannað, að skert greind hans stafaði af slysinu. Sjá Skaðabætur.	1793
G var farþegi í bifreið og varð fyrir slysi, þegar ökumaður missti stjórn á bifreiðinni með þeim afleiðingum að hún lenti utan vegar og valt. Við slysið hlaut G hálsbrykk og axlarmein auk annarra áverka. Læknisfræðileg örorka var metin 15%, en fjárhagsleg örorka engin. G voru dæmdar bætur í samræmi við læknisfræðilega örorku úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	1840
A slasaðist þegar ekið var á bifreið sem hún var farþegi í. Deilt var um, hversu mikla líkamlega örorku A hafði hlotið við slysið og upphæð skaðabóta. A voru dæmdar bætur fyrir varanlega örorku, auk miskabóta. Sjá Örorka.	3037
Þ hafði tekið sér far með bifreið þrátt fyrir ölvun bifreiðarstjórans og var bótakröfu hans hafnað á þeim grundvelli. Sjá Umferðarlög.	3120
Sjá Váttrygging.	3141
Ekki útilokað að vanbúnaður bifreiðar Æ kynni að hafa valdið nokkru um umferðarslys. Sjá Umferðarslys.	3323
A, farþegi í bifreið S, slasaðist í bílveltu og krafðist bóta úr hendi S og tryggingafélagsins S hf. Sjá Örorka.	3499
E voru dæmdar bætur vegna áverka er hún varð fyrir við bifreiðaárekstur. Sjá Skaðabætur.	3604
E voru dæmdar bætur vegna áverka er hann hlaut í bifreiðaslysi. Sjá Vextir.	3622
S, starfsmaður sjávarútvegsráðuneytisins, ók bifreið í þess eigu er hann lenti í árekstri og slasaðist. Deilt var um túlkun og gildi skilmála slysáttryggingar samkvæmt samkomulagi íslenska ríkisins (Í) og stéttarfélags S. Sjá Slysáttrygging.	3647
G hugðist aka bifreið sinni fram úr tveimur öðrum bifreiðum á svonefndum Skíðastaðavegi, en úr þeim vegi liggur í suðurátt u.þ.b. 150 m langur afleggjari heim að bænum Glerá. Er bifreið G var nokkurn veginn samsíða aftari bifreiðinni, beygði ökumaður hennar, S, suður fyrirnefndan afleggjara, með þeim afleiðingum að framendi bifreiðar G rakst á vinstra afturhorn bifreiðar S. Heimreiðin að bænum Glerá	

er ætluð til almennrar umferðar og telst því vegur í merkingu 2. gr. laga nr. 50/1987. Samkvæmt meginreglu 1. mgr. 22. gr. laganna er óheimilt að aka fram úr öðru ökutæki rétt áður en komið er að vegamótum eða á þeim og ríkar varúðarkröfur eru gerðar til þess, sem vill nýta sér undantekningarheimild frá hinni skýru meginreglu. Þar sem G hugðist aka fram úr, var beygja á veginum og þrenn gatnamót með stuttu millibili. G gaf ekki merki samkvæmt 1. mgr. 31. gr. laganna þegar hann hóf framúraksturinn, en jafnframt var talið að S hefði ekki gætt þeirrar varúðar sem krafist er í 2. mgr. 15. gr. laganna. G var talinn bera 2/3 hluta sakarinnar en S 1/3 hluta. Skiptist tjónið samkvæmt 89. gr. laganna í þessum hlutum.

3781

B. Opinber mál

- H var ákærður fyrir að aka ölvaður og sviptur ökurétti. Gekkst undir viðurlagaákvörðun þar sem honum var ákvörðuð sekt en ekki svipting ökuréttar. Sjá Viðurlagaákvörðun. 31
- J var sakfelldur fyrir stórfellda líkamsárás, umferðarlagabrot o.fl. fyrir að hafa ekið bifreið á S, sem var á reiðhjóli, með þeim afleiðingum að hann lést. 652
- R var meðal annars sakfelldur fyrir að aka ölvaður og sviptur ökurétti. 719
- H var meðal annars sakfelldur fyrir nytjastuld með því að tengja rafmagn framhjá ræsilás og gangsetja bifreið í heimildarleysi og síðan aka henni um götur og á kyrrstæða bifreið. 1373
- G var sýknaður af broti gegn lögum nr. 61/1995 með því, að hafa ekið bifreið með farþegum án þess að hafa atvinnuleyfi til að stunda leiguakstur með fólk. Sjá Leigubifreiðar. 1974
- E var sakfelldur fyrir brot á lögum nr. 61/1995 fyrir að hafa ekið bifreið með farþegum án þess að hafa atvinnuleyfi til að stunda leiguakstur. Sjá Leigubifreiðar. 1977
- S var sakfelldur fyrir að aka ölvaður og sviptur ökurétti. Með hliðsjón af sakaferli S þótti ljóst, að hann væri vanaafbrotamaður, og var refsing hans ákveðin fangelsi í fjóra mánuði. 1989
- S var sakfelldur fyrir að aka of hratt, ógætilega og undir áhrifum áfengis, en hann missti stjórn á bifreiðinni eftir að hafa verið að neyta áfengis við aksturinn. Við þetta slasaðist alvarlega farþegi í bifreiðinni. Refsing S var ákveðin fangelsi í þrjá mánuði skilorðsbundið, auk þess, sem hann var sviptur ökurétti í tvö ár. 2059
- S var sakfelldur fyrir nytjastuld og ölvunarakstur. Refsing hans var ákveð-

in skilorðsbundið fangelsi í 30 daga og 35.000 króna sekt, auk þess sem hann var sviptur ökurétti í 1 ár.	2294
K ók bifreið 1996 undir áhrifum áfengis og sviptur ökuréttindum ævilangt. Með hliðsjón af ítrekuðum ölvunarakstursbrotum K var honum gert að sæta fangelsi í 5 mánuði vegna ölvunaraksturs og áréttuð var ævilöng ökuréttarsvipting hans.	2811
Sjá Banaslys.	4053

Björgunarlaun

Áhöfn b/v P bjargaði b/v S þegar síðarnefnda skipið fékk vörpuna í skráfuna við rækjuveiðar á Vestfjarðamiðum. Deilt var um hvort skipið hefði verið í yfirvofandi hættu í skilningi VIII. kafla siglingalaga nr. 34/1985 og hvort ákveða skyldi björgunarlaun í samræmi við 1. eða 2. mgr. 165. gr. laganna. Hæstiréttur hafði áður tekið afstöðu til þess, hver væru skil þessara málsgreina, sbr. H 1995, 426, og voru björgunarlaun ákvörðuð samkvæmt 2. mgr. 165. gr. laganna, þar sem skipið hafi ekki verið statt í yfirvofandi hættu, en hafi þó ekki getað komist til hafnar fyrir eigin vélarafli. Björgunarlaun voru ákvörðuð 6.000.000 krónur og var við þá ákvörðun höfð hliðsjón af samkomulagi milli Samsteypu íslenskra fiskiskipatryggingafélaga og Landhelgisgæslu Íslands o.fl. frá 16. september 1987, en til þess þótti þó einnig mega líta að skipin voru bæði verðmæt og nokkur hætta fylgdi ætíð siglingu í ís.	3277
--	------

Brenna

H var sakfelld fyrir brennu með því að hafa lagt eld að dýnu og rúmfatnaði, svo og jólatré í arinstofu á heimili sínu. Brotið var talið varða við 1. mgr. 164. gr. almennra hegningarlaga. Við ákvörðun refsingar var höfð hliðsjón af 8. tl. 1. mgr. 74. gr. sömu laga, en H gerði sér far um að draga úr tjóni og hindra útbreiðslu elds með því að hringja eftir hjálp og reyna sjálf að kæfa eldinn með vatni. Refsing var ákveðin sex mánaða fangelsi skilorðsbundið.	1607
---	------

Búvörulög

Sjá Framsal skattlagningarvalds.	4260
---------------------------------------	------

Byggingarlög

Árið 1990 keypti K sumarhús í landi Kárastaða í Þingvallasveit. Hún gerði síðan lóðarleigusamning við Þingvallarnefnd 25. febrúar 1991. Sum-	
--	--

arahúsið var innan þeirra marka, sem lýtur yfirstjórn Þingvallanefndar samkvæmt lögum nr. 59/1928, en þar er lagt bann við mannvirkja-gerð nema með leyfi Þingvallanefndar. Með bréfi byggingarfulltrúa 10. október 1990 var S, eiginmanni K, tilkynnt að byggingarleyfi fyrir nýju sumarhúsi 83,6 fermetrar að flatarmáli, yrði ekki veitt án leyfis Þingvallanefndar, en hámarksstærð á sumarhúsi væri 60 fermetrar. Hinn 21. maí 1991 sendi lögmaður Þingvallanefndar byggingarfulltrúa símskeyti og greindi frá því, að þjóðgarðsverði hefði verið tilkynnt um byggingu sumarbústaðar á lóðinni án allra leyfa. Fjallað var um málið á fundi byggingarnefndar Þingvallahrepps 4. júní 1991 og S veittur frestur til 1. ágúst sama ár til að færa húsið í löglegt horf, en samkvæmt mælingum reyndist nýbyggingin vera 128,7 fermetrar að flatarmáli. Þessi niðurstaða var tilkynnt K með bréfi 5. júní 1991, en með bréfi 12. sama mánaðar lýsti hún sig reiðubúna til að minnka sumarhúsið um 10 fermetra og fjarlægja útigeymslu. Hinn 19. ágúst 1991 fór byggingarfulltrúi á vettvang og hitti fyrir S, þar sem hann var að smíða við þriðja mann. Lagði fulltrúinn fyrir S að bíða eftir næsta fundi byggingarnefndar. Lögmaður byggingarfulltrúa kærði síðan K til ríkissaksóknara 18. nóvember 1991 fyrir ætlað brot á byggingarlögum nr. 54/1978 og lögum nr. 59/1928 um friðun Þingvalla. Í kjölfar þess mælti ríkissaksóknari fyrir um rannsókn málsins og lauk henni að því er virtist 7. apríl 1992. Á fundi hreppsnefndar Þingvallahrepps 2. maí 1992 var samþykkt að leggja dagsektir á K vegna ólögmæts sumarhúss samkvæmt heimild í 36. gr. laga nr. 54/1978. Var févitið ákveðið 3.500 krónur fyrir hvern dag sem hið ólögmæta ástand varði eftir 1. maí 1992. Hinn 8. september 1994 sótti lögmaður K um byggingarleyfi og fylgdi umsókninni teikning þar sem flatarmál hússins var 125,75 fermetrar. Jafnframt var fallist á að fjarlægt yrði 18 fermetra útihús, sem við kaup K á eigninni var notað sem vélarhús. Loks var boðin fram 1.500.000 króna greiðsla vegna kostnaðar, sem hreppurinn hefði orðið fyrir vegna máls þessa. Umsókn K var tekin fyrir á fundi byggingarnefndar 3. nóvember 1994 og samþykkt af meirihluta nefndarinnar. Hreppsnefnd fjallaði um umsókn K á fundi sínum 13. febrúar 1995, en áður hafði málið verið sent til umsagnar Þingvallanefndar. Á umræddum fundi lýsti nefndin sig mótfallna því að bygging sumarhúss K yrði samþykkt. Hinn 22. júní 1995 gaf ríkissaksóknari út ákæru á hendur K og S fyrir brot á lögum nr. 59/1928 um friðun Þingvalla, byggingarlögum nr. 54/1978 og byggingarreglugerð nr. 292/1979. Áður hafði

málið verið borið undir umhverfisráðuneytið og Skipulags ríkisins, en þau stjórnvöld ekki komist að niðurstöðu þegar kveðinn var upp dómur í málinu á hendur K og S. Talið var að K, lóðarleiguhafi og þinglýstur eigandi hins umdeilda sumarhúss og annarra mannvirkja, hefði vitað af framkvæmdum og að byggingaryfirvöld í Þingvallarhreppi höfðu aldrei veitt leyfi fyrir mannvirkjum þessum. Henni hefði borið að sjá til þess að þau risu ekki án tilskilinnna leyfa þótt eiginmaður hennar hefði ráðið gangi framkvæmda. S stjórnaði öllum framkvæmdum og honum hafði verið synjað um byggingarleyfi í október 1990. Þrátt fyrir það hóf hann framkvæmdir og sinnti ekki viðvörðunum og bönnum byggingaryfirvalda. Með þessari háttsemi var talið, að K og S hefðu brotið gegn þeim lagaákvæðum, sem greindi í ákæru. Við ákvörðun refsiviðurlaga þótti verða að taka mið af því, að S sýndi einbeittan ásetning þegar hann hélt áfram framkvæmdum þrátt fyrir viðvaranir og fyrirmæli um að stöðva framkvæmdir og færa þær í löglegt horf, sem hann hafði reyndar lofað að gera. Á hitt var einnig litið, að byggingaryfirvöld beittu ekki þeim úrræðum 31. gr. laga nr. 54/1978 að kalla til lögreglu í því skyni að stöðva framkvæmdir og nema brott þau mannvirki, sem reist höfðu verið án heimildar. Þá var einnig vísað til þess, að lögreglurannsókn fór fram á tímabilinu 9. desember 1991 til 7. apríl 1992. Ekkert var síðan aðhafst fyrr en ákæra var gefin út 22. júní 1995 og birt K og S 21. ágúst sama ár, rúmum þremur árum eftir að lögreglurannsókn lauk. Þessi mikli dráttur á meðferð málsins af hálfu ákæruvalds var á engan hátt sök ákærðu og þótti ekki hafa verið réttlættur. Var málsmeðferðin talin fara í bága við 1. mgr. 133. gr. laga nr. 19/1991 og 1. mgr. 6. gr. mannréttindasáttmála Evrópu, sbr. lög nr. 62/1994, svo og 1. mgr. 70. gr. stjórnarskrárinnar. Eins og málavöxtum var háttað var talið að refsing K og S hefði ekki farið fram úr sektum. Sök fyrntist því á tveimur árum samkvæmt 1. tl. 1. mgr. 81. gr. almennra hegningarlaga. Þótti rétt að miða upphaf fyrningarfrests við fullframningu brotsins, sem var eigi síðar en 21. maí 1991. Var brotið talið þess eðlis að hið ólögmæta ástand hlyti óhjákvæmilega að leiða af verknaðinum til óákveðinnar frambúðar án frekari tilverknaðar brotamanns. Þótt því ekki unnt að miða frestinn við það að hinu ólögmæta ástandi lyki, sbr. 1. mgr. 82. gr. almennra hegningarlaga. Samkvæmt þessu var sök S og K talin fyrnd og voru þau sýknuð af refsikröfum. Ákæruvaldið krafðist einnig brottnáms mannvirkja og var fyrning sakar ekki talin haggá þeirri kröfu. Ályktun meiri hluta

byggingarnefndar 3. nóvember 1994 þótti ekki skilin öðru vísi en sem samþykki við umsókn K um byggingarleyfi. Byggingarnefnd vísaði málinu síðan til hreppsnefndar, sem hafði ekki tekið endanlega afstöðu. Þar sem sveitarstjórn hafði ekki tekið ályktun byggingarnefndar til afgreiðslu innan tveggja mánaða, var ályktunin talin hafa öðlast gildi 3. janúar 1995, sbr. 6. mgr. 8. gr. laga nr. 54/1978. Var því hafnað kröfum ákærvaldsins um brottnám mannvirkja að því leyti, sem þau samrýmdust umsókn K. Þótti ekki breyta þessari niðurstöðu að leyfi Þingvallarnefndar væri áskilið í 4. mgr. 2. gr. laga nr. 59/1928 til gerðar mannvirkja, enda engin ákvæði í þeim lögum um brottnám mannvirkja, sem kunna að vera reyst án leyfis nefndarinnar. Stóð því aðeins eftir krafa um brottnám svonefnd vélarhúss, sem var tekin til greina, en til þess hafði K boðist í umsókn sinni um byggingarleyfi. Í málinu var hins vegar ekki að öðru leyti fjallað um skyldu K og S til að laga önnur mannvirki að samþykkttri umsókn þeirra um byggingarleyfi. Einn dómari skilaði sératkvæði.	1868
--	------

Börn

Við skilnað M og K að borði og sæng deildu þau um forsjá tveggja dætra þeirra. K var dæmd forsjá beggja telpnanna. Sjá Forsjá.	1387
K var sýknuð af kröfu M um endurgreiðslu meðlags með börnum þeirra. Sjá Meðlag.	1449
X var sakfelldur fyrir kynferðisbrot gegn dóttur sinni, fæddri 1983. Sjá Kynferðisbrot.	1863
M og K áttu tvö börn, sem lutu forsjá M samkvæmt úrskurði dómsmálaráðuneytisins. Fallist var á kröfu K um að henni yrði fengin forsjá barnanna. Sjá Forsjá.	2071
X var sakfelldur fyrir kynferðisbrot gegn dóttur sinni, fæddri 1978. Sjá Kynferðisbrot.	2208
Sjá Innsetningargerð.	3451
Sjá Innsetningargerð.	3710
X var dæmdur í 12 mánaða fangelsi fyrir kynferðisbrot gegn X, þegar hún var á 5. og 6. aldursári. Sjá Kynferðisbrot.	3940

Dagsektir

Bifreið sem um var deilt hafði verið afhent er dómur féll og krafa um afhendingu hennar var ekki til endurskoðunar. Þótti því rétt að fella niður dagsektir sem dæmdar voru í héraði. Sjá Fjárskipti.	3804
--	------

Dánarbú

Sjá Fjárskipti.	3804
----------------------	------

Dánarbússkipti

Talið var að uppkast að erfðaskrá sem lögmaður hafði gert að beiðni H, skömmu áður en hún lést, fæli ekki í sér munnlega arfleiðslu heldur væri einungis um undirbúning að erfðaskrá að ræða. Var kröfum A og J um arf á grundvelli skjalsins hafnað.	177
E, sem búsett var erlendis, krafðist þess að dánarbú yrði tekið til opinberra skipta. Samkvæmt a-lið 1. mgr. 133. gr. laga nr. 91/1991 var henni gert að setja málskostnaðartryggingu.	1642
Við skipti dánarbús LG var erfðaskrá hinnar látnu metin ógild. Sjá Erfðaskrá.	1912
Þótt erfingjar hefðu fengið leyfi til einkaskipta, skorti heimild til að beina kröfum að dánarbúinu, sbr. 1. mgr. 87. gr. laga nr. 20/1991 og ekki var talið að bætt yrði úr þeim annmarka með því að erfingjarnir gerðust aðilar að málinu fyrir Hæstarétti í stað búsins. Sjá Frávísun máls frá héraðsdómi.	2892

Dómarar

Í samræmi við fyrri ákvörðun í ágreiningsmáli vegna nauðungarsölu, háði dómari þing tilgreindan dag til framlagningar greinargerðar af hálfu varnaraðila, þrátt fyrir að sóknaraðili hefði boðað veikindaforföll. Var fyrrnefnd greinargerð lögð fram en vegna forfalla sóknaraðila frestaði dómari málinu til ákveðins tíma, jafnframt sem ákveðið var að munnlegur málflutningur um fram komna frávísunarkröfu varnaraðila færi þá fram. Ekki talið andstætt 3. mgr. 97. gr. laga nr. 91/1991, enda eðlilegt til að unnt væri að leggja fram staðfestingu á lögmæti forfalla. Þá var hvorki talið að dómarrinn væri vanhæfur til að fara með málið af ástæðum sem taldar eru upp í b. lið 5. gr. laga nr. 91/1991, né að honum bæri að víkja sæti samkvæmt g. lið sömu greinar. Í samræmi við þetta var ekki talið að brotið hafi verið á réttindum sóknaraðila samkvæmt 1. og 6. gr. samnings um verndun mannréttinda og mannfrelsis, sbr. lög nr. 62/1994 um Mannréttindasáttmála Evrópu.	8
Kröfu K um að íslenska ríkið, dómstjóri héraðsdóms, varadómstjóri, tilteknir dómarar, meðdómendur og dómarafulltrúi greiddu óskipt skaðabætur, auk þess sem dómararnir yrðu dæmdir til refsingar, vegna löglausrar meðferðar máls var hafnað.	629

Að ósk héraðsdómara boðaði dómarafulltrúi til þinghalds í því skyni að frekari gögn yrðu lögð fram, sátta yrði leitað og næsta þinghald ákveðið. Varð ekki séð að lög hömluðu að þessi háttur yrði hafður á um meðferð máls fram að aðalflutningi þess enda væri þetta gert með samkomulagi dómstjóra og héraðsdómara. Var því hafnað kröfu um að dómarafulltrúinn viki sæti í þinghaldinu. Þá voru ekki talin efni til að taka til greina kröfu um áminningu héraðsdómarans, fulltrúans og dómstjórans. Þrír dómenda skiluðu sératkvæði.

1108

Maður var sakfelldur samkvæmt eigin játningu fyrir brot á umferðarlögum og almennum hegningarlögum. Dóm þennan kvað upp dómarafulltrúi, sem hafði með samningi 15. september 1995 verið ráðinn til starfa við héraðsdóm frá fyrsta sama mánaðar. Fulltrúinn var síðan með bréfi dóms- og kirkjumálaráðuneytisins 23. janúar 1996 settur til að gegna starfi dómarafulltrúa um eins árs skeið frá 15. september 1995 að telja, en með bréfi ráðuneytisins 5. febrúar 1996 var upphafi setningartímans breytt í fyrsta dag fyrrgreinds mánaðar. Samkvæmt 6. gr. laga nr. 92/1989 gat dómsmálaráðherra skipað fulltrúa við héraðsdómstól til að framkvæma tilteknar dómsathafnir í umboði og á ábyrgð dómstjóra. Við uppkvaðningu hins áfrýjaða dóms hafði fulltrúinn hvorki verið skipaður né settur til að gegna stöðu dómarafulltrúa. Var því talið að hann hefði ekki haft vald til þessa verks og þótti eftirfarandi setning hans engu breyta í þeim efnum. Var dómurinn ómerktur og öll meðferð málsins fyrir héraðsdómi og málinu vísað heim til löglegrar meðferðar. 1415, 1663

Hinn 31. janúar 1996 kvað dómarafulltrúi upp úrskurð um framlengingu á gæsluvarðhaldi yfir L. Var úrskurðurinn reistur á 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Hinn 14. febrúar 1996 þingfesti síðan dómarafulltrúinn mál vegna sama sakarefnis og birti ákæru á hendur L og fleirum. Að því loknu tók eini dómari embættisins við málinu og dæmdi það að efni til. Samkvæmt síðari málslið 6. gr. laga nr. 19/1991 var talið að dómarafulltrúinn hefði verið vanhæfur til að fara með málið. Hins vegar bæri dómara, sem vikið hefur sæti, að halda máli í réttu horfi þar til annar dómari tekur við, samkvæmt fyrri málslið greinarinnar, sbr. 4. mgr. 6. gr. laga nr. 91/1991. Með hliðsjón af þessu ákvæði voru afskipti fulltrúans af málinu ekki talin horfa til þeirra málsspjalla að ómerkja þyrfti þess vegna alla málsmeðferðina. Aftur á móti var talið að réttara hefði verið, að annar dómari þingfesti málið. Síðari málsliður 6. gr. laga nr. 19/1991 um vanhæfi dómara sem hefur úrskurðað mann, sem ákærður er í málinu, í gæsluvarðhald samkvæmt

2. mgr. 103. gr. laganna, var talinn reistur á því að óhjákvæmilegt væri fyrir dómara að taka einhverja afstöðu til sektar eða sakleysis ákærða við þá úrlausn. Hann hefði á rannsóknarstigi málsins haft þau afskipti af því að telja mætti að hann hefði þegar myndað sér skoðun um sekt ákærða og teldist því ekki óhlutdrægur dómari í málinu eftir ákæru. Dómarafulltrúinn, sem kvað upp úrskurð um gæsluvarðhald yfir L, gerði það í skjóli valds héraðsdómarans, sem lauk endanlegum efnisdómi á málið. Ákært var fyrir alvarlegar sakargiftir og málið var talið vandmeðfarið frá sönnunarsjónarmiði. Héraðsdómariinn hafði fengið fulltrúanum það verkefni að leggja úrskurð á ágreining um gæsluvarðhaldið og hafði vald til að leiðbeina honum og til dómara var eðlilegt að fulltrúinn leitaði um ráð. Í málinu var ekki talið liggja fyrir að héraðsdómariinn hefði haft raunveruleg áhrif á störf dómarafulltrúans. Hins vegar þótti ekki óeðlilegt að ákærðu gætu haft af því beyg að sú hefði verið raunin og að héraðsdómari væri ekki óvilhallur vegna fyrri afskipta embættis hans af málinu. Eins og hér hagaði til þótti sá beygur geta verið á rökum reistur frá hlutlægu sjónarmiði. Samkvæmt 6. gr. laga nr. 19/1991, sbr. g. lið 5. gr. laga nr. 91/1991, 70. gr. stjórnarskrárinnar og 6. gr. mannréttindasáttmála Evrópu, var héraðsdómariinn talinn vanhæfur til að fara með málið. Samkvæmt heimild í 1. mgr. 156. gr. laga nr. 19/1991 þótti rétt að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og málsmeðferðina í héraði í heild og vísa málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar að nýju. Tveir dómamar skiluðu sér-
atkvæði.

1998

Opinbert mál var höfðað gegn H fyrir brot á umferðarlögum. Ákæruvaldið krafðist þess að dómari sá, sem fékk málið til meðferðar, viki sæti, þar sem hann hafði áður felld úr gildi ákvörðun sýslumanns um að H skyldi sviptur ökurétti til bráðabirgða vegna þeirrar háttsemi, sem honum var gefin að sök í málinu. Hæstiréttur staðfesti þá niðurstöðu héraðsdómara, að hann hefði á engan hátt tekið slíka afstöðu til ákæruatriða, þegar hann felldi úr gildi ákvörðun sýslumanns, að hann væri vanhæfur til að fara með málið og dæma í því. Kröfu ákæruvalds um að dómari viki sæti var því hafnað.

2290

Héraðsdómari hafði sýknað sakborning af ákæru en Hæstiréttur hafði felld þann dóm úr gildi og heimvísað málinu til aðalmeðferðar og dómsálagningar að nýju. Staðfestur var úrskurður héraðsdómara sem vikið hafði sæti með vísan til g. liðar 5. gr. laga nr. 19/1991, sbr. 6. gr. sömu laga með áorðnum breytingum, en héraðsdómariinn taldi

niðurstöðu Hæstaréttar byggða á efasemdum um rétt mat dómara á framburði fyrir dómi.	2682
Krafist var ómerkingar héraðsdóms þar sem dómarafulltrúi er kvað upp dóminn hefði ekki haft skipun til starfans og því ekki verið hæfur til að fara með málið og kveða upp dóm í því. Ómerkingarkröfunni var hafnað, enda þótti orðalag ákvæðis 6. gr. laga nr. 92/1989 ekki verða skýrt svo að það stæði því í vegi, að dómarafulltrúi yrði settur um tiltekinn tíma samkvæmt almennum reglum um starfsmenn ríkisins og gæti þá haft með höndum þær dómsathafnir sem um ræddi.	3166
Að lokinni ómerkingu héraðsdóms og heimvísun málsins til frekari meðferðar var þess krafist af hálfu ákærvaldsins að héraðsdómari viki sæti með vísan til g. liðar 5. gr. laga nr. 91/1991. Héraðsdómari taldi ekkert fram komið er til þess væri fallið draga óhlutdrægni hans með réttu í efa og synjaði kröfunni. Var synjunin staðfest með þeirri athugasemd að ómerking héraðsdómsins hefði ekki verið reist á þeim atvikum sem nú greinir í 5. mgr. 159. gr. laga nr. 19/1991, sbr. 19. gr. laga nr. 37/1994.	3429
Staðfestur var úrskurður um synjun kröfu F ehf. um að héraðsdómari viki sæti. Sú ákvörðun dómara að taka fyrir beiðni G um gjaldþrotaskipti á búi F ehf. var ekki talin leiða til vanhæfis dómara samkvæmt 5. gr. laga nr. 91/1991, svo að honum bæri að víkja sæti, sbr. 1. mgr. 6. gr. sömu laga.	3573
Með úrskurði hafnaði dómarafulltrúinn S kröfu sýslumanns um gæsluvarðhald yfir R á grundvelli 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Talið var að samkvæmt gagnályktun frá 6. gr. sömu laga bæri héraðsdómara ekki að víkja sæti í máli ef hann eða dómarafulltrúi, sem starfar í umboði og á ábyrgð hans, hefur hafnað slíkri kröfu um gæsluvarðhald. Úrskurðurinn var því felldur úr gildi og lagt fyrir héraðsdómara að taka málið til efnismeðferðar.	3581

Dómkvaðning matsmanna

Nokkrir eigendur jarða við Laxá í Kjós fóru þess á leit að dómkvaddir yrðu tveir matsmenn á grundvelli laga nr. 76/1970 um lax- og silungsveiði, m.a. til að skoða vatnasvæði Veidifélags Kjósarhrepps og meta það tjón, sem matsbeiðendur töldu sig hafa orðið öðrum viðiréttareigendum fremur, vegna gerð fiskvegar (laxastiga) í Laxá í Kjós og fælist í því að tekjur þeirra af veiðirétti jarðanna hafi bæði beint og hlutfallslega lækkað í framhaldi af gerð fiskvegarins. Var þess óskað að hinir dómkvöddu matsmenn staðreyndu og mætu,

- hvaða ástæður lægju að baki tjóni matsbeiðenda. Með dómi Hæstaréttar 20. mars 1995 hafði beiðni matsbeiðenda um dómkvaðningu matsmanna samkvæmt lögum nr. 76/1970 verið hafnað á þeirri forsendu, að ekki hefði verið leyst úr þeirri grundvallarspurningu, hvaða ástæður liggi að baki ætluðu tjóni þeirra. Ekki var talið að álitaefnið í hinni nýju beiðni um það hvaða ástæður lægju að baki tjóni matsbeiðenda, gæti átt undir matsmenn sem dómkvaddir væru samkvæmt nefndum lögum. Yrði um dómkvaðningu þeirra að fara eftir almennum reglum. 33
- Beiðni F um dómkvaðningu matsmanna laut að atriðum, sem kröfur hans tóku til. Að gættum lögákveðnum takmörkunum þótti F hafa forræði á hverra gagna hann aflaði til stuðnings kröfum sínum, sbr. 46. gr. laga nr. 91/1991, en réttmæti þeirra væri ekki til skoðunar á þessu stigi málsins. Þau atriði, sem F leitaði mats á, voru ekki talin slík, að ákvæði 3. mgr. 46. gr. eða IX. kafla sömu laga gætu staðið dómkvaðningu í vegi. Voru því ekki efni til annars en að hún nægði fram að ganga. 1635
- Dómstólar*
- Dómarafulltrúi var talinn hæfur til að heyja þinghald í máli, sem hafði verið úthlutað héraðsdómara til meðferðar, í því skyni að frekari gögn yrðu lögð fram, sátta yrði leitað og næsta þinghald ákveðið. Sjá Dómarar. 1108
- Dómarafulltrúi, sem hvorki hafði verið skipaður né settur til að gegna stöðunni, var ekki talinn hafa haft vald til að kveða upp dóm í opinberu máli og þótti eftirfarandi setning hans engu breyta í þeim efnum. Var dómurinn ómerkjur og öll meðferð málsins fyrir héraðsdómi og málinu vísað heim til löglegrar meðferðar. 1415, 1663
- Mál talið heyra undir dómssvald Félagsdóms. Sjá Frávísunarkröfu hafnað. 1779
- Við héraðsdóm störfuðu tveir lögfræðingar, dómari og dómarafulltrúi. Dómarinn var talinn vanhæfur að fara með opinbert mál, sökum þess að fulltrúi hans hafði úrskurðað sakborning í gæsluvarðhald á grundvelli 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Til stuðnings þessari niðurstöðu var vísað til 6. gr. laga nr. 19/1991, sbr. g. lið 5. gr. laga nr. 91/1991, 70. gr. stjórnarskrárinnar og 6. gr. mannréttindasáttmála Evrópu. Sjá Dómarar. 1998
- Dómari var ekki talinn vanhæfur til að fara með og dæma opinbert mál, þótt hann hefði áður felld úr gildi ákvörðun sýslumanns um bráða-

birgðasviptingu ökuréttar ákærða vegna sama sakarefnis. Sjá Dóm- arar.	2290
--	------

Dráttarvextir

G, sem gerst hafði sekur um fjárdrátt og var jafnframt dæmdur til greiðslu skaðabóta er numu þeirri fjárhæð er hann hafði dregið sér. Upp- hafstími dráttarvaxta var miðaður við þann dag er honum var kynnt skaðabótakrafan við yfirheyrslu.	2610
Á það var fallist með Gm hf. að félaginu bæri ekki að greiða dráttarvexti af stefnu fjárhæð frá gjalddaga kröfunnar, þar sem óvissa hefði ríkt um hver ætti tilkall til kröfunnar þar til dómur gengu í Hæstarétti um málið. Sjá Geymslugreiðsla.	3748

Eignarnámsbætur

Sveitarfélagið H tók eignarnámi tvær erfðafestulóðir í eigu E. Greindi aðila á um fjárhæð eignarnámsbóta, en í málinu lágu fyrir þrjár mismunandi matsgerðir. Hafði matsnefnd eignarnámsbóta ákveðið að matsbætur skyldu vera 16.144.125 kr. Í matsgerð tveggja dóm- kvaddra matsmanna voru bætur ákveðnar samtals 21.083.313 kr. Loks var í matsgerð þriggja dómkvaddra yfirmatsmanna kveðið á um bætur að fjárhæð 28.000.000 kr., auk bóta fyrir fiskreit, sem var á lóðinni, samtals 37.400.000 kr., en í fyrri matsgerðunum voru ekki metnar bætur fyrir fiskreitinn. Hafði E tekið við þeirri fjárhæð sem ákveðin var af matsnefnd eignarnámsbóta, með fyrirvara, og krafðist mismunar hennar og þeirrar fjárhæðar sem ákveðin var í yfirmatsgerðinni. Með hliðsjón af þeim takmörkunum sem réttur E yfir lóðunum sætti og breyttra aðstæðna, svo og fremur lélegs ástands húsa sem á lóðinni voru og óvissu um það hversu mikill markaður var fyrir þau, þótti rétt að ákveða bætur fyrir eignirnar, aðrar en fiskreitinn, 26.000.000 kr. Bætur fyrir reitinn þóttu hæfilega ákveðnar 5.000.000 kr.	4089
--	------

Eignarréttur

L og A áttu hvor sinn eignarhluta í fjöleignarhúsi. L höfðaði mál gegn A til staðfestingar lögbanns við því að A tæki upp hellulögn á lóð hússins, en jafnframt krafðist hann þess að viðurkenndur yrði eign- arréttur hans á nánar tilgreindum hluta lóðarinnar. Talið var að með ákvæðum í afsali 7. júlí 1964 hefðu fyrri eigendur hússins orðið ásáttir um að skipta lóðinni milli tveggja eignarhluta hússins. Var því	
--	--

tekin til greina krafa L um að viðurkenndur yrði eignarréttur hans hluta lóðarinnar í samræmi við ákvæði afsalsins. Samkvæmt þessu var hellulögnin á þeim hluta lóðar hússins sem var í eigu L. Var staðfest lögbann við því að A tæki upp lögnina gegn andmælum L.

Eigendur jarðanna S og D höfðuðu mál gegn eigendum jarðanna H og Á og kröfðust þess, að viðurkennt yrði, að þeir ættu engin ítaksréttindi í Blikdal, norðan Blikdalsár, og væri óheimilt að beita þar hrossum eða öðrum búfænaði. Samkvæmt landamerkjabréfum frá 1890 og 1922 og landskiptagerð frá 1930 var lagt til grundvallar, að landið væri í óskiptri sameign eigenda jarðanna S og D, enda varð ekki fundin stoð fyrir öðru í eldri heimildum eða annarri skipan verið komið á með yngri heimildarbréfum. Á hinn bóginn hafði landið verið háð rétti til beitar og slæгна handa jörðunum H og Á. Réttindi þessi voru talin ítaksréttindi í skilningi 1. gr. laga nr. 113/1952. Samkvæmt 4. gr. laganna lét héraðsdómari birta áskorun þrívægis í Lögbirtingarblaði í júní og júlí 1953 til þeirra, sem töldu sig eiga ítök í jörðum í viðkomandi umdæmi, um að lýsa réttindum sínum innan tólf mánaða frá síðustu birtingu áskorunarinnar. Þótt síðasta birting áskorunarinnar hefði ekki náðst innan sex mánaða frests samkvæmt 4. gr. laga nr. 113/1952, var sá annmarki ekki talinn hafa áhrif á gildi hennar. Jafnframt var ekki talið að taka hefði þurft fram berum orðum í áskoruninni, að vanlýsing ítaksréttinda leiddi til brottfalls þeirra, enda var slíkt ekki áskilið í lögnum. Eigendur jarðanna H og Á þóttu ekki hafa sýnt fram á að ítaksréttindum vegna jarðanna hefði verið lýst. Var ekki fallist á þá röksemd eigenda jarðarinnar Á, að óþarft hefði verið að lýsa ítaksréttindunum jarðarinnar, að sami maður hafi á þessum tíma átt þá jörð og jörðina S. Samkvæmt þessu voru ítaksréttindi vegna jarðanna H og Á fallin niður fyrir vanlýsingu við lok frests til að lýsa þeim. Var sú niðurstaða ekki talin stangast á við 72. gr. stjórnarskrárinnar. Þá var ekki fallist á, að stofnast hafi til nýrra efnislegra réttinda handa eigendum jarðanna H og Á, þótt sýslumaður hafi ekki gætt 2. mgr. 5. gr. laga nr. 113/1952 og afmáð ítaksréttindin úr þinglýsingabók. Árið 1956 ráðstafaði Ó jörðinni Á til manna, sem eigendur jarðarinnar leiddu rétt sinn frá, en Ó var jafnframt eigandi jarðarinnar S. Í afsali fyrir eigninni vísaðist um landamerki til landamerkjabréfs frá 1922. Þetta var ekki skilið svo að stofna hefði átt til ítaksréttinda að nýju. Þá var ekki talið, að hagnýting eigenda jarðanna H og Á á landi í Blikdal, þótt óslitin væri, gæti nægt þeim til hefðar, enda voru ekki liðin 40 ár frá

Því ítaksréttindin féllu niður fyrir vanlýsingu þar til málið var höfðað, sbr. 8. gr. laga nr. 46/1905. Samkvæmt þessu var talið að eigendur jarðanna H og Á ættu engin ítaksréttindi í landi jarðanna S og D í Blikdal.	696
Á árinu 1982 var samþykkt af skipulagsnefnd og borgarráði umsókn eigenda um skiptingu lóðarinnar Skeljaness 4. Í kaupsamningi og afsali fyrir nýju lóðinni var vísað til uppdráttar borgarskipulags Reykjavíkur 3. september 1982. Var sá uppdráttur lagður til grundvallar um lóðarmörk, en ekki breyting á lóðamörkum með uppdrætti mælingadeildar Reykjavíkur 29. ágúst 1984. Sjá Lóðarmörk.	1673
Ábúanda ríkisjarðar var gert að þola umferðarrétt eiganda sumarhúss í samræmi við ákvörðun landbúnaðarráðuneytisins. Sjá Umferðarréttur.	2042
Fallist var á kröfu Landsvirkjunar á hendur eigendum og ábúendum jarðanna Bíldsfells og Tungu um viðurkenningar veiðiréttar í Soginu á grundvelli afsals fyrir landsspildu úr landi fyrrnefndrar jarðar. Sjá Veiðiréttur.	2245
E var ákærður fyrir að leggja grásleppunet sín innan 60 faðma frá stórstraumsfjörumáli Efri-Langeyjar og þar með í netlögum eyjarinnar. Var þetta talið varða við 1. mgr. 18. gr. laga nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiða á villtum fuglum og villtum spendýrum og 3. sbr. 18. gr. tilskipunar um veiði á Íslandi frá 20. júní 1849. Talið var, að með veiðitilskipuninni frá 1849 hefði verið tekin upp ný afmörkun netlaga á þann veg, að þau skyldu miðast við tiltekna fjarlægð frá stórstraumsfjörumáli. Með löggjöf eftir gildistöku tilskipunarinnar hefði fasteignareigendum ekki verið veittur einkaréttur til veiði sjávarfiska í netlögum með ótvíræðum hætti, en samkvæmt 21. gr. tilskipunarinnar skyldu allar greinar laga um fiskveiðar, sem ekki væri breytt með tilskipuninni standa fyrst um sinn óhaggaðar. Vafi um rétt fasteignareiganda að þessu leyti yrði skýrður ákærða í hag, en alls óvíst væri um hvar hann hefði lagt net sín með hliðsjón af ákvæðum eldri laga um netlög. Sá þáttur ákærunnar, sem varðaði brot gegn laga nr. 64/1994 þótti ekki studdur haldbærum gögnum. Var E sýknaður af ákærinni.	2518, 2525, 2532
S hafði keypt kjallaraðbúð í því ástandi sem hún var í eftir breytingar sem gerðar voru í kjölfar samkomulags eigenda alls hússins. Voru kröfur S um viðurkenningu eignarréttar samkvæmt kaupsamningi teknar til greina. Sjá Sameign.	2786
Slíkur vafi þótti leika á um eignarrétt að munum að varhugavert þótti	

að láta aðfarargerð ná fram að ganga, sbr. 3. mgr. 83. gr. laga nr. 90/1989.	3298
Eigendur jarðanna SI og SII deildu um hvort sölur á hlutum jarðarinnar S hefðu náð til svonefnds Dalahólma í mynni Miðár. Hvorki varð af kaupsamingi né afsölum þeim er til grundvallar lágu, ráðið að ætlunin hafi verið sú að hólminn yrði undanskilinn sölu þannig að hann myndi með öllu fylgja SI framvegis. Gögn málsins þóttu jafnframt styrkja það að eigendur beggja jarðanna hafi talið hólmann fylgja báðum jörðunum að jöfnu. Óskert umráð eigenda SI yfir hólmanum þóttu ekki hafa staðið svo langan tíma að þeir gætu reist eignarrétt á ákvæðum laga nr. 46/1905 um hefð.	3352

Eignaupptaka

Þótt lýsing í ákæru á þeim munum sem ákæruvaldið krafðist upptöku á þætti eigi eins glögg sem skyldi var ekki fallist á kröfu S um að kröfunni yrði vísað frá dómi af þeim sökum. Var S gert að þola upptöku á ýmsum munum sem hann hafði flutt til landsins í andstöðu við tollalög.	343
E og H voru sakfelldir fyrir brot á tollalögum og lyfsölulögum með því að hafa við komu til landsins í ágúst 1993 haft meðferðis 2.388 töflur af efedrín, 158 töflur af tamoxífeni og 212 lykjur af karlkynshormónalyfjum (sterum) með anabólískri verkun. E og H var gert að þola upptöku á lyfjum þessum.	726
V var sakfelldur fyrir að eiga áhöld, sem notuð voru við framleiðslu gambra og ætluð til frekari áfengisgerðar, án þess að hafa tilskilið leyfi. Var honum gert að þola upptöku á þessum áhöldum.	1399
B var sakfelldur fyrir að hafa haft í vörslum sínum og selt fíkniefni. Honum var gert að þola upptöku á 12 gömmum af amfetamíni og 0,5 gömmum af hassi.	2123
E var fundinn sekur um fíkniefnabrot og gert að þola upptöku á 313,7 grömmum af amfetamíni.	2127
Ó var sakfelldur fyrir smygl á sterum og öðrum efnum. Honum var gert að þola upptöku þessara lyfja að því frátöldu, að ekki þótti laga-grundvöllur til að fallast á kröfu um upptöku á töflum, sem Ó taldi astmalyf, en við rannsókn fundust engin þekkt lyf eða ávana- og fíkniefni í töflunum.	2171

*Endurgreiðsla**Sjá Greiðsla*

Viðurkenndur var réttur H til að fá oftekinn skatt endurgreiddan. Sjá Lífeyrissjóður.

4248

Endurkrafa

S, kaupandi fasteignar, leitaði dóms á hendur I, seljanda eignarinnar, og Á um að þeim bæri að greiða S sameiginlega 372.343 kr. sem S hafði innt af hendi án skyldu til H vegna vanskila I og Á á skuld sem tryggt var með veði í eigninni samkvæmt skuldabréfi útgefnu af I og Á. Í ljósi ákvæðis kaupsamings um gagnkvæman forkaupsrétt I að 1. hæð hússins og S að 2. hæð þess var talið að S hefði haft lögvarða hagsmuni af því sem þinglýstur eigandi fasteignarinnar að forða henni frá nauðungarsölu með greiðslunni, sbr. 2. mgr. 56. gr. laga nr. 90/1991. Gagnstæð niðurstaða var talin leiða til þess að I og Á myndu sem ótvíræðir skuldarar kröfunnar hagnast á óeðlilegan hátt á kostnað S.

Sjá Vinnusamningur.

3079

3251

Endurskoðendur

P var umsjónarmaður lífeyrissjóðs og hafði í miklum mæli keypt skuldabréf án þess að þau væru nægjanlega tryggt með veði, svo sem áskilið var í reglugerð sjóðsins. Talið var að S, endurskoðanda sjóðsins, hefði mátt vera ljóst að kaupin voru andstæð reglugerðinni. Því hefði honum borið að gera fyrirvara um þetta í áritun ársreikninga eða á viðeigandi hátt í skýringum með þeim. Var S sakfelldur fyrir brot á lögum nr. 67/1976, lögum nr. 27/1991 og 138. gr. laga nr. 19/1940. Hann var hins vegar ekki sakfelldur fyrir að gera ekki athugasemd við að umrædd bréf hefðu í ársreikningi ranglega verið tilgreind sem „bankabréf o.fl.“ S var gert að greiða 100.000 króna sekt í ríkissjóð.

1199

Endurupptaka

Talið var að 1. mgr. 137. gr., sbr. 138. gr. laga nr. 91/1991 yrði ekki beitt fortakslaust um beiðnir um endurupptöku mála, sem rekin voru samkvæmt lögum nr. 21/1991 og lokið með úrskurði um gjaldþrotaskipti. Sjá Gjaldþrotaskipti.

E hafði gert kröfu um skaðabætur vegna aðgerðar sem hún hafði gengist undir. Málið, sem hafði verið munnlega flutt fyrir Hæstarétti, var

2678

endurupptekið samkvæmt 104. gr. laga nr. 91/1991, sbr. 166. gr. sömu laga. Með vísan til 1. og 2. mgr. 2. gr., 1. mgr. 4. gr. og 4. mgr. 6. gr. laga nr. 14/1942 var lagt fyrir aðila að afla rökstuddrar álitsgerðar lækna ráðs um tiltekin álitaefni.	3212
--	------

Erfðaskrá

Hinn 25. september 1994 lést LG og var eini lögerfingi við skipti dánarbúsins sonur hennar P. Auk P hafði L dóttir hans uppi arfstilkall við skiptin á grundvelli erfðaskrár hinnar látnu 11. janúar 1989. Í meginmáli erfðaskrárinnar var kveðið á um ráðstöfun LG á risibúð í Reykjavík til L og tekið fram að hún væri þriðjungur eigna arfleiddandans. Síðan sagði í skjalinu: „Erfðaskrá þessa undirrita ég í viðurvist tveggja votta, sem sérstaklega eru til þess kvaddir að votta erfðaskrána, og skal hún færð inn í notarialbókina. Endurrit úr bókinni skal vera jafngilt frumriti erfðaskrárinnar. Vottar: að fjárræði, dagsetningu og undirskrift arfleifanda, andlegu heilbrigði og hæfi til að gera erfðaskrá.“ Í niðurlagi skjalsins stóð síðan „vottar:“, þar sem G og E rituðu undir. P vefengdi gildi skjalsins og bar því við annars vegar, að skjalið lægi eingöngu fyrir í ljósriti og væri frumrit þess sagt glatað. Dró P í efa, að undirritunin stafaði í reynd frá LG. Hins vegar byggði P á því, að L hefði ekki verið svo á sig komin andlega, að hún hefði fullnægt hæfisskilyrðum 2. mgr. 34. gr. laga nr. 8/1962 til að gera erfðaskrá. Eintakið af erfðaskrá LG, sem lá fyrir í málinu, bar með sér staðfestingu sýslumanns um að það væri rétt ljósrit skjals í vörslum þess embættis. Á skjalinu mátti sjá áritun lögbókanda um að hann hefði tekið við eintaki skjalsins, sem ljósritið var af, hinn 23. janúar 1989. Þótti því sýnt, að skjalið hefði að minnsta kosti á þeim degi verið til í þeirri mynd, sem það lá fyrir í málinu. P var talinn bera sönnunarbyrði fyrir því, að LG hefði ekki ritað undir skjalið. Þótti hann ekki hafa fært fram nein gögn til stuðnings þessari staðhæfingu, sem stangaðist á við framburð vottsins E. Var því ekki fallist á þessa málsástæðu P. Textinn í meginmáli erfðaskrárinnar um vottun hennar var ekki talinn taka til allra þeirra atriða, sem geta bar í arfleðsluvottorði samkvæmt 42. gr. laga nr. 8/1962, og um sum atriðin, sem þar var þó getið, þótti textanum áfátt. Þá var ótalinn sá megingalli, að á skjalinu var ekkert eiginlegt vottorð frá vottunum, þar sem þeir gera beinlínis að sínum orðum þau atriði varðandi vottun, sem um ræðir í texta erfðaskrárinnar. Var því af þessum ástæðum ekki talið unnt að líta

svo á, að fullnægjandi arfleðsluvottorð samkvæmt 42. gr. laga nr. 8/1962 hefði verið fært á erfðaskrána. Af þessum sökum og með vísan til 2. mgr. 45. gr. laganna hvíldi sönnunarbyrði á L fyrir því, að LG hefði fullnægt hæfisskilyrðum samkvæmt 2. mgr. 34. gr. laganna við undirritun erfðaskrárinnar. Í vottorði yfirlæknis öldrunardeildar Landsspítalans, sem ritað var eftir gögnum deildarinnar, var meðal annars greint frá því, að LG hefði fyrst verið skoðuð á deildinni 10. janúar 1989, en þangað hefði henni verið vísað til rannsóknar á heilabilunareinkennum. Sagði í vottorðinu, að tveimur árum áður hefði farið að bera á áttunarleysi, ranghugmyndum og minnisskerðingu, sem virtist fara hægt í vöxt. LG hefði verið innrituð á spítalann 28. febrúar 1989 og þá komið fram veruleg merki um heilabilun. Þegar litið var til sjúkrasögu LG eins og henni var lýst í umræddu læknisvottorði, aðdraganda að gerð erfðaskrárinnar og að vottarnir á erfðaskránni voru vinkonur L, þótti ekki nægjanlega sannað af hennar hendi, að LG hefði hinn 11. janúar 1989 verið svo heil heilsu andlega, að hún hefði verið fær um að gera erfðaskrána á skynsamlegan hátt, sbr. 2. mgr. 34. gr. laga nr. 8/1962. Var því tekin til greina krafa P um að erfðaskráin yrði metin ógild við skipti dánarbúsins.

1912

Farbann

X var bönnuð för úr landi meðan máli hans var ólokið fyrir Hæstarétti, en ný sönnunargögn voru þá komin fram í málinu sem röskuðu þeim sönnunargögnum sem sakfelling héraðsdóms hafði byggt á.

187

Farmflutningar

F seldi V hjólaskóflu ásamt fylgihlutum og var skóflan send til landsins með skipi S. V átti að fá afhent frumrit farmskírteinis þegar það hefði greitt reikning fyrir eftirstöðvum kaupverðsins. S afhenti hins vegar skófluna án þess að frumriti farmskírteinis væri framvísað eða reikningurinn greiddur á grundvelli yfirlýsingar bankans B. F höfðaði mál gegn S og B til greiðslu skaðabóta, en bú V hafði verið tekið til gjaldþrotaskipta. Talið var að miða yrði við það að ábyrgð S á því að afhenda aðeins skófluna gegn farmskírteini væri í fullu gildi. Þótti S ekki geta reist sýknukröfu sína á því að B hefði heimilað honum að afhenda vöruna enda væri ekkert samningssamband milli F og B. B var hins vegar sýknaður af kröfum F þar sem ekki þótti í ljós leitt hvert traust S hefði mátt leggja í stimpil bankans. Voru F dæmdar

bætur, en ekki þótti rétt að lækka bætur til F á grundvelli 2. mgr. 70. gr. siglingalaga nr. 34/1985.	139
Vélbátur F hf. var samkvæmt farmsamningi við S hf. fluttur sem þilfarsfarmur á ábyrgð farmsendanda, en án ábyrgðar af hálfu flytjanda á skemmdum eða tjóni í ferðinni samkvæmt skýrum og lögmætum fyrirvara í farmskírteini. F hf. gat ekki vænst þess að koma fram bótakröfu á hendur farmflytjanda, nema tjón á vélbátnum hefði orðið fyrir ásetning eða stórfellt gáleysi, sem rekja mætti til farmflytjanda sjálfs, svo að honum væri ljóst, að tjón myndi sennilega af hljófast, sbr. 176. gr. siglingalaga nr. 34/1985. Var því hafnað, að athöfn eða athafnaleysi með þessum ummerkjum hafi orðið orsök að tjóni F hf., sem samkvæmt þessu var ekki talinn hafa átt lögvarða kröfu á hendur S hf.	2626
Vélbátur V var, samkvæmt farmsamningi við S hf., fluttur sem þilfarsfarmur á ábyrgð farmsendanda, en án ábyrgðar af hálfu flytjanda á skemmdum eða tjóni í ferðinni samkvæmt skýrum og lögmætum fyrirvara í farmskírteini. V gat ekki vænst þess að koma fram bótakröfu á hendur farmflytjanda, nema tjón á vélbátnum hefði orðið fyrir ásetning eða stórfellt gáleysi, sem rekja mætti til farmflytjanda sjálfs, svo að honum væri ljóst, að tjón myndi sennilega af hljófast, sbr. 176. gr. siglingalaga nr. 34/1985. Var því hafnað, að athöfn eða athafnaleysi með þessum ummerkjum hafi orðið orsök að tjóni V, sem samkvæmt þessu var ekki talinn hafa átt lögvarða kröfu á hendur S hf.	2641

Farmsamningur

Kröfur SK gegn farmflytjandanum SA voru taldar fallnar niður fyrir fyrningu. Sjá Fyrning.	401
Hinn 31. mars 1987 keypti L 528 fiskkór og seldi þau síðan ID og LP á fjármögnunarleigu með samningi, sem tók gildi 15. maí sama ár. ID gerði síðan flutningssamning við Hf. Eimskipafélag Íslands, sem gildi frá 1. apríl til 31. desember 1987. Samkvæmt þeim samningi tók Eimskipafélagið að sér að flytja ferskan fisk frá Suðureyri um Ísafjörð og Reykjavík til Árósa í Danmörku. Eimskipafélagið hélt eftir 240 kerum vegna vangoldinna farmgjalda og kostnaðar við að geyma kórinn í Reykjavík. Málsaðilar náðu samkomulagi um sölu keranna, en deildu um hver ætti rétt til andvirðis þeirra, sem Eimskipafélagið varðveitti á bankareikningi. Fiskkórinn voru talin farmur í skilningi laga nr. 34/1985 og þótti eignarréttur L ekki girða fyrir	

að þau gætu lotið haldsrétti vegna ógreiddra farmgjalda og annarra gjalda, sem viðtakanda farms bæri að greiða, sbr. 62. gr. og 63. gr. laganna. Eimskipafélagið var ekki talið hafa fært sönnur að því, að sá farmur, sem um var deilt í málinu, hefði ekki farið úr vörslum þess milli ferða. Af því leiddi að haldsréttur náði ekki til annarra ferða en hinnar síðustu, sem lauk á Ísafirði í september 1987, en í henni voru flutt 30 fiskkör. Þau 240 kör, sem Eimskipafélagið lýsti haldsrétti í, voru send frá Ísafirði til Reykjavíkur í september og nóvember það ár til geymslu hjá félaginu. Á það varð ekki fallist, að flutningur á tónum kerjum frá Ísafirði til Reykjavíkur í því skyni að geyma þau þar, gætu tilheyrt síðustu ferðinni í skilningi flutnings-samnings. Var viðurkenndur eignarréttur L að þeirri fjárhæð, sem var á fyrrgreindum bankareikningi að fráðregnum flutningsgjöldum og geymslukostnaði vegna 30 kerja.	1163
Sjá Skaðabætur.	3738
Kröfur SA hf. á hendur R og S hf. voru eingöngu reistar á reglum IV. kafla laga nr. 34/1985 en ekki ákvæðum framlagðra farmskírteina. Sjá Frávísunarúrskurður felldur úr gildi.	3865
Mál T hf. gegn R og S hf. Sjá næsta mál á undan.	3869

Farmskírteini

Sjá Farmflutningar.	139
--------------------------	-----

Fasteign

Talið var að lóð, sem á stóð tilbýlishús, hefði verið skipt milli eignarhluta hússins með afsali fyrri eigenda. Var L talinn einn eigandi að tilteknum huta lóðarinnar. Sjá Eignarréttur.	85
L og G voru talin eiga rétt á afslætti vegna galla á fasteign sem þau höfðu keypt. Sjá Samningar.	96
Talið var að ósannað að land það sem hús T stóð á hefði verið óbyggingarhæft vegna hitauppstreymis þegar byggingarleyfi var veitt fyrir húsinu. Var kröfum T, eiganda hússins, gegn bæjarfélaginu H, því hafnað.	240
Sjá Verðbréfamiðlun.	405
Sjá Eignarréttur.	696
P var á leið út úr verslun B í Sigtúni þegar henni skrikaði fótur í hálku á stéttinni fyrir utan dyr verslunarinnar þannig að hún datt. Við fallið ökklabrotnaði P og hlaut áverka á hægri hné. B var talin bera bótaábyrgð á slysinu. Sjá Skaðabætur.	1002

- Á árinu 1982 var samþykkt af skipulagsnefnd og borgarráði umsókn eigenda um skiptingu lóðarinnar Skeljaness 4. Í kaupsamningi og afsali fyrir nýju lóðinni var vísað til uppdráttar borgarskipulags Reykjavíkur 3. september 1982. Var sá uppdráttur lagður til grundvallar um lóðarmörk, en ekki breyting á lóðamörkum með uppdrætti mælingadeildar Reykjavíkur 29. ágúst 1984. Sjá Lóðarmörk. 1673
- Með kaupsamningi 7. október 1987 keypti Reykjavíkurborg 43,6 hektara landspildu af M úr jörðinni V. Um söluna höfðu verið sett lög nr. 22/1988 meðal annars vegna þess, að spildan var flutt milli lögsagnarumdæma Reykjavíkur og Kópavogs. Með bréfi 19. september 1989 fór M fram á að landspildan yrði metin fasteignamati, og það miðað við gildandi fasteignamatsverð í árslok 1979. Þessari kröfu hafnaði Fasteignamat ríkisins með úrskurði 12. júlí 1990. Sá úrskurður var kærður til yfirfasteignamatsnefndar, sem einnig hafnaði kröfunni með úrskurði 23. janúar 1991. Lagði yfirfasteignamatsnefnd til við Fasteignamat ríkisins, að spildan yrði metin fasteignamati miðað við verðlag í nóvember 1988. Úrskurðurinn var sendur Fasteignamati ríkisins til afgreiðslu og komst það að niðurstöðu um matið 28. júní 1991. Því mati vildi M ekki una og kærði til yfirfasteignamatsnefndar, sem vísaði málinu til Fasteignamats ríkisins til endurákvörðunar. Með úrskurði 6. september 1991 staðfesti það fyrra mat sitt og var sá úrskurður einnig kærður til yfirfasteignamatsnefndar. Með úrskurði nefndarinnar 17. febrúar 1992 var síðan ákveðið, að fasteignamat landspildunnar skyldi miðað við 1. desember 1988. M höfðaði síðan málið og krafðist þess að spildan yrði metin miðað við gildandi fasteignamat í árslok 1979. Samkvæmt gögnum málsins var umdeildur jarðarskiki fyrst skráður sem sérstök fasteign við sölu hans til Reykjavíkur árið 1987. Áður hafði jörðin í heild verið metin fasteignamati sem bújörð í samræmi við ákvæði 3. mgr. 17. gr. laga nr. 94/1976. Engin gögn lágu fyrir um að skikinn hefði þá verið sérstaklega auðkenndur eða afmarkaður frá jörðinni eða hagnýttur með öðrum hætti en annað óræktað land jarðarinnar. Þá hafði M ekki gert athugasemdir við að skikinn var metinn fasteignamati sem hluti jarðarinnar fyrr en eftir að hann var úr jörðinni. Samkvæmt þessu var talið ósannað að umræddur skiki hefði getað talist sjálfstæð eind í skilningi 1. tl. 2. gr. laga nr. 94/1976 fyrr en hann var við sölu skilinn frá jörðinni. Þótti því ekki fyrir hendi lagaheimild til að meta skikann sjálfstæðu fasteignamati fyrir árið 1979 og var sýknað af kröfum M. 2255

Sjá Endurkrafa.	3079
----------------------	------

Fasteignakaup

Sjá Riftun.	489
Á og J keyptu fasteign af JS og U 24. október 1991. Við kaupin kváðust Á og J hafa treyst upplýsingum um stærð hússins, sem fram komu í söluþfirliti fasteignasala, en þar var grunnflötur sagður vera 177 fermetrar. Á og J kváðust hins vegar fyrst hafa orðið þess vör að grunnflöturinn var í reynd 141,4 fermetrar þegar þau seldu fasteignina í nóvember 1993. Kröfðust þau afsáttar úr hendi JS og U. Þótt Á og J hefðu skoðað eignina þrívægis og haft aðgang að samþykktum teikningum eignarinnar, sem af mátti ráða rétta stærð grunnflatar, var talið að þau hefðu mátt treysta á réttmæti upplýsinga í söluþfirliti, enda virtist ekkert hafa átt að gefa þeim tilefni til annars við venjulega skoðun. Hins vegar var talið, að á þeim rúmlega tveimur árum, sem þau bjuggu í húsinu, hefðu þau hæglega mátt verða þess vör, að það væri fimmtungi minna að flatarmáli en þau höfðu verið upplýst um þegar þau keyptu það. Þau hefðu hins vegar fyrst gert athugasemdir við JS og U 20. júní 1994. Þegar þessa var gætt þóttu þau hafa glatað rétti til að bera fyrir sig að eigninni hefði verið áfátt að þessu leyti með hliðsjón af meginreglu 52. gr. laga nr. 39/1922 um lausafjárkaup. Voru JS og U sýknuð af kröfum Á og J.	554
B gerði kaupsamning við S, þar sem sá fyrrnefndi keypti fasteign af þeim síðarnefnda. S lofaði að aflétta tilteknum veðskuldum af eigninni og gaf út víxil því til tryggingar auk tryggingarbréfs, sem þinglýst var á eignina. Dráttur varð á því að S aflétti veðskuldunum. S kvað lögmanninn G hafa lofað því að sjá um að veðskuldirnar yrðu greiddar svo að eigi félli ábyrgð eða greiðsluskylda á B og hefði hann afhent G tryggingarbréfið í framhaldi af því. G hafi látið aflýsa tryggingabréfinu án þess að fá nokkuð greitt af kröfunum. Hafi B þurft að greiða veðskuldirnar sjálfur af þessum sökum. S var dæmdur til greiðslu fjárlins, en af hans hálfu var ekki sótt þing í málinu. Gegn eindreginni neitun G var það talið ósannað, að hann hefði lofað að sjá um greiðslu skuldarinnar, sem um ræddi í málilinu. Var hann sýknaður af kröfu B.	620
K keypti íbúð af G, B og sameignarfélaginu GE. Þegar kom að afhendingu íbúðarinnar gerði K ýmsar athugasemdir við við frágang hennar og tók á það ráð að inna ekki af hendi lokagreiðslu útborgunar samkvæmt kaupsamningi. G, B og GE leituðu riftunar samningsins	

en K krafðist endurbóta og hafnaði riftun. Krafði hann G, B og GE um bætur vegna vanefnda þeirra. Talið var að K hefði enga heimild haft til þess að lögum að halda eftir greiðslu. Vísað var til þess, að matsgerðir væru haldnar þeim ágalla, að lagt væri fyrir matsmenn að meta það, sem K teldi sjálfur vera galla á íbúðinni, án tillits til þess hvort matsmenn teldu um galla að ræða. Hins var fallist á að K hefði rétt á afslætti sem kæmi til skuldajafnaðar við gagnkröfur G, B og GE.

629

H seldi G og P bújörð sína ásamt mannvirkjum 8. september 1985. Í mars 1988 brast norðurgafll haughúss á jörðinni og af því tilefni áskildi G sér allan rétt til bóta úr hendi H með bréfi 11. apríl 1988. Kaupendur óskaðu eftir dómkvaðningu matsmanna 2. ágúst 1988 til að meta galla á haughúsinu og lauk því mati 10. nóvember 1988. Einnig var óskað eftir mati 2. nóvember 1988 á íbúðarhúsi jarðarinnar og fjárhúsi. Tveir matsmenn voru dómkvaddir 9. janúar 1989, en dráttur varð á því, að þeir tækju til starfa. Lögmaður kaupenda óskaði á ný eftir mati 6. desember 1991 á flestum sömu atriðum og í matsbeiðni 2. nóvember 1988, en auk þess var óskað eftir mati á skopleiðslum í íbúðarhúsi, svo og viðbótarmati vegna haughúss. Viðbótarmati lauk 1. september 1992 og í kjölfar þess var óskað eftir yfirmati 22. nóvember sama ár. Yfirmatinu lauk síðan í maí 1993. Ástæður þessa dráttar þóttu vera ómarkvissar aðgerðir kaupenda til að afla viðbótarmats og allveruleg töf að hálfu matsmanna. Þótti samt sem áður ljóst að H hefði ekki haft ástæðu til að ætla, að kaupendur hefðu fallið frá kröfum sínum vegna missmíði haughússins. Var ekki talið nægt tilefni til að telja, að þeir hefðu með tómlæti fyrirgert rétti sínum á hendur H vegna annmarka á haughúsinu. Talið var að kaupendur hefði mátt treysta því, að haughúsið hefði ekki verið haldið svo víðtækum galla, sem raun varð á, og því ættu þeir rétt til bóta úr hendi H. Þótt gerð eða smíði útihúsa í sveitum landsins kunni allvíða að hafa verið ábótavant á byggingartíma haughússins var það ekki talið leysa H undan ábyrgð. Auk bóta samkvæmt yfirmati kröfðust kaupendur greiðslu kostnaðar, sem tengdist viðgerð á haughúsi. Þessi krafa var ekki talin studd fullnægjandi gögnum og var henni vísað frá héraðsdómi. Sumarið 1986 gaf sig gólf í fjárhúsi. Kaupendur gerðu þó ekki reka að þessum kröfðum fyrir en með beiðni um dómkvaðningu matsmanna 2. nóvember 1988. Með sömu beiðni var fyrst farið fram á mat á gleri í gluggum íbúðarhúss. Var talið að kaupendur hefðu með þessu tómlæti glatað rétti til að bera

- fyrir sig vanefndir hvað þetta varðaði. Þá var einng talið að kaup-
endur hefðu með tómlæti firrt sig rétti til bóta vegna riðuhreinsunar
jarðarinnar. 1023
- Hinn 8. janúar 1991 gerðu G og S með sér kaupsamning um fasteign á
grundvelli kauptilboðs G. Kaupverðið var 9.300.000 krónur, en þar
af skyldi G greiða 1.396.021,29 krónur með peningum á tilteknum
gjalddögum. Eftirstöðvarnar átti að greiða með yfirtöku G á áhvl-
andi veðskuldum, sem voru í vanskilum. G fékk eignina afhenta 12.
janúar 1991, en innti ekkert af hendi af umsömdum kaupverði. Hinn
16. október 1991 var fasteignin seld við þriðja og síðasta nauðungar-
uppböð. Hæstbjóðandi við uppböðið var HI, sem bauð 10.800.000
krónur, en næst hæsta boð, 10.700.000 krónur, átti SP. HI stóð ekki
við boð sitt og tók uppböðshaldari ákvörðun um að taka boði SP,
sem var heldur ekki staðið við. Í þinghaldi 27. nóvember 1991
féllst S á, að tekið yrði fjórða hæsta boði HI í eignina að fjárhæð
10.200.000 krónur, en áskildi sér rétt til að krefja SP um bætur vegna
vanefnda. Í þinghaldinu lýsti uppböðshaldari því yfir, að hann rifti
uppböðskaupnum við SP en samþykkti umrætt boð HI. S krafðist
efnda úr hendi G samkvæmt aðalefni kaupsamnings um eignina 8.
janúar 1991. G krafðist lækkunar á kröfum S um 600.000 krónur og
studdi það þeim rökum, að S hefði ákveðið án samráðs við sig að
veita hæstbjóðanda afslátt með því að taka ekki hæsta boði hans.
S var uppböðsþoli og naut því ekki réttarstöðu samkvæmt 35. gr.
laga nr. 57/1949 til að krefjast þess, að eignin yrði boðin upp að
nýju, ef kaupandi fullnægði ekki uppböðsskilmálum. Það þótti því
hvorki á færi G að krefjast vanefndauppböðs né heldur að ákveða
hvaða boði uppböðshaldari tæki í eignina. Var talið að réttur S til að
krefjast efnda úr hendi G breyttist ekki vegna nauðungaruppböðs á
eigninni, sem stafaði af vanefndum G. S var því í sjálfsvald sett hvort
hún héldi fram þessum rétti sínum eða neytti sjálf þess úrræðis að
leita greiðslu á hluta kröfu sinnar með málsókn gegn uppböðskaup-
anda, sem stóð ekki við boð sitt. Var til þess lítið, að sá hugsanlegi
bótaréttur samkvæmt 3. mgr. 35. gr. laga nr. 57/1949 færðist í hendur
G, ef hann efndi skyldur sínar samkvæmt kaupsamningi um eignina.
Voru kröfur S á hendur G því teknar til greina. 1123
- Með samningi 5. janúar 1991 keypti M raðhús af J. Húsið var þá enn í
smíðum og átti að afhenda það tilbúið undir tréverk og málningu
að innan 15. apríl 1991. Framkvæmdum utanhúss átti hins vegar að
ljúka 15. júní sama ár. Eftir afhendingu varð vart við leka á ýmsum

stöðum í húsinu. Hinn 2. desember 1991 var fenginn verkfræðingur til að skoða húsið og taldi hann kostnað við úrbætur 350.000 krónur. Samkvæmt kaupsamningi átti lokagreiðsla M að fara fram 7. desember það ár. Á grundvelli álits verkfræðingsins inntu hún ekki þá greiðslu af hendi að fullu. Talið var að M hefði mátt treysta því, að húsið væri ekki haldið framangreindum annmörkum, en þeir stöfðu af atvikum, sem J bar ábyrgð á. Var J því talinn bera bótaábyrgð gagnvart M og dæmdur til að greiða henni 425.000 krónur. Voru bætur ákveðnar með hliðsjón af matsgerð dómkvadds manns. J höfðaði gagnsök og krafðist eftirstöðva af lokagreiðslunni, sem var á gjalddaga 7. desember 1991. Vísað var til þess að ákvörðun M um að halda eftir hluta af þeirri greiðslu studdist ekki við álit dómkvadds matmanns. Var talið að við þær aðstæður hefði henni verið óheimilt að skuldajafna samningsbundinni greiðslu við skaðabótakröfu, sem ekki hafði enn verið aflað viðhlítandi sönnunargagna um, en matsgerð lá ekki fyrir fyrr en 12. janúar 1993. Var M því gert að greiða dráttarvexti af hinni gjaldföllnu fjárhæð fram til þess, þegar forsenda var til að láta kröfurnar mætast. M var jafnframt gert að greiða 21.492 krónur, sem vantaði á að full skil yrðu gerð á umræddri lokagreiðslu. J krafði einnig M um 241.848 krónur af fyrri afborgun, sem hún hafði haldið eftir sökum þess, að hún taldi sig hafa ofgreitt á fyrri stigum. Af þeirri fjárhæð var henni gert að greiða 34.423 krónur. Samtals var því M gert að greiða J 405.915 krónur, en fallist var á að skaðabótakrafa hennar kæmi til frádráttar þeirri fjárhæð miðað við 12. janúar 1993. Þá var J gert að gefa út afsal til M fyrir eigninni gegn greiðslu fjárhæðar, sem hún skuldaði honum eftir að kröfur þeirra hefðu verið látnar mætast.

1236

Með samningi 1. nóvember 1990 keyptu E og V fasteign af P og sá fasteignasalan F hf. um milligöngu við söluna. Kaupverð eignarinnar var 12.200.000 krónur, sem átti að greiðast með yfirtöku veðskulda að fjárhæð 4.825.046 krónur, en að öðru leyti með peningagreiðslum á sjö gjalddögum og áttu síðasta afborgun að fara fram 20. október 1991. P skuldbatt sig hins vegar til að aflétta öðrum áhvílandi veðskuldum ekki síðar en 10. maí 1991. Þann dag hafði P ekki fengið aflýst neinu af áhvílandi veðskuldunum, en sama dag áttu E og V að greiða fjórðu afborgun af kaupverði eignarinnar, að fjárhæð 1.000.000 krónur. Samkvæmt samkomulagi V við F hf. 27. maí 1991, sem P taldi sig bundna af, inntu V og E af hendi á tímabilinu maí til ágúst 1991 fjórar greiðslur, samtals 1.500.000 krónur til F hf., sem

ráðstafaði þeim til greiðslu lána, sem Þ bar að aflétta, að undanskildum 72.820 krónum. Þ aflétti enn ekki veðskuldum af eigninni og inntu E og V ekki af hendi frekari greiðslur. Fasteignin var að lokum seld á nauðungaruppbóði 9. júní 1992 fyrir 9.500.000 krónur. Í kjölfarið kröfðust E og V skaðabóta úr hendi Þ og fasteignarsalanna G og S, sem stóðu að rekstri F hf. Á það var ekki fallist að samkomulagið 27. maí 1991 hefði breytt efni kaupsamningsins, heldur var það eingöngu talið hafa falið í sér samning um greiðslutilhögun til að afstýra því, að gengið yrði að fasteigninni. Þótti Þ ekki hafa staðið við skuldbindingu sína um að aflétta veðskuldum með þeim afleiðingum, að E og V var ekki unnt að taka lán með veði í eigninni. Þessar vanefndir Þ voru taldar hafa verið meginorsök þess tjóns, sem E og V urðu fyrir. Ósannað þótti að sölufirilit hefði legið frammi við kaupsamningsgerð. Sú skylda var talin hafa hvílt á fasteignasalanum G, sem annaðist samningsgerð, að afla vitneskju um stöðu þeirra veðskulda, sem Þ átti að aflétta. Honum var kunnugt um vanskilin og hefði hann átt að kanna hvernig innheimtu þeirra leið og hvort eignin væri undir uppbóði. Þá þótti ósannað að vakin hefði verið athygli E og V á því, að fjárhæð óviðkomandi veðskulda á kaupsamningsdegi gat orðið hærri en sú fjárhæð, sem þau áttu eftir að greiða 10. maí 1991, þegar lokið skyldi aflýsingu veðskuldanna. G var kunnugt um að Þ var að selja eignina af fjárhagsástæðum og hafði milligöngu um kaup hennar á annarri fasteign. Greiðslur samkvæmt þeim kaupsamningi stóðust á við greiðslur E og V, þannig að ljóst mátti vera að ekki yrði afgangur til að aflétta veðskuldum. Þá var talið að sú ráðgjöf fasteignasölnunnar til E og V, að þau héldu áfram greiðslum og gerðu samkomulagið 27. maí 1991, hefði verið andstæð hagsmunum þeirra. Samkvæmt þessu var talið að starfsmenn fasteignasölnunnar hefðu ekki virt þær skyldur, sem á þeim hvíldu samkvæmt lögum nr. 34/1986. Voru E og V dæmdar bætur úr hendi Þ, G og S að fjárhæð 1.800.000 krónur og hafði þá verið tekið tillit til söluhagnaðar, sem þau nutu úr hendi uppbóðskaupanda. Einnig var tekið tillit til þess, að V og E bjuggu í húsinu, en á móti kom að þau önnuðust viðhald og rekstur eignarinnar þann tíma. ...

Með samningi 9. apríl 1991 keyptu E og B tveggja hæða raðhús af Ó og H. Kaupverð eignarinnar var 13.500.000 krónur. Samkvæmt kaupsamningi var afhendingardagur eignarinnar 25. maí 1991, en afsal fyrir henni var gefið út 11. maí 1992. Skömmu eftir útgáfu afsals sendu kaupendur skeyti til seljenda, þar sem tilkynnt var um galla

á eigninni. Í matsgerð dómkvaddra manna var komist að þeirri niðurstöðu, að húsið væri haldið verulegum steypuskemmdum, sem rekja mætti til samvirkni alkálí- og frostsKemmda. Töldu matsmenn kostnað og viðgerðir samtals nema 3.192.480 krónum og voru gerðar kröfur um þá greiðslu úr hendi seljenda. Kaupendur könnuðust við að hafa séð sprungur í útveggjum við skoðun eignarinnar og var talið ljóst að steypuskemmdir hefðu borið á góma við samningsgerðina. Húsið hafði einnig verið skoðað af Rannsóknastofnun byggingariðnaðarins árin 1983 og 1989 og sást þá sprungunet á útveggjum og frítt standandi veggjum og var það greinilegra síðara árið. Þegar kaupendur skoðuðu húsið sáu þeir ekki ástæðu til að grennslast fyrir um sprungur í ytri veggjum þess. Í stað þess gerðu þeir kauptilboð, þar sem tekið var fram, að eignin væri seld í því ástandi, sem kaupandi hefði kynnt sér við skoðun og sætti sig við að öllu leyti. Í kaupsamningi og afsali voru einnig efnislega samhljóða yfirlýsingar. Kaupendur þóttu hafa átt færi á að kanna nánar steypuskemmdir áður en kaup voru ráðin og afsal gefið út, en létu það undir höfuð leggjast þótt fullt tilefni væri. Samkvæmt löggjöfnun frá 47. gr. laga nr. 39/1922 var því talið, að þeir gætu ekki borið fyrir sig galla, sem hefði átt að koma í ljós við eðlilega rannsókn, enda þótti ekki í ljós leitt, að seljendur hefðu beitt svikum við kaupin. Samkvæmt þessu voru kaupendur sýknaðir af kröfum seljenda.

1735

M og H keyptu íbúð af P og K fyrir milligöngu ME. Í kaupsamningi var að finna ákvæði, þar sem fram kom að kaupendum væri kunnugt um að yfirteknar veðskuldir væru í verulegum vanskilum og beðið hefði verið um uppboð á eigninni af þeim sökum. Kaupandi hefði rétt til þess að láta innheimta tryggingavíxil, sem umboðsmaður seljanda hefði samþykkt og væri í vörslu fasteignarsölnunnar, ef ekki yrði staðið við að koma skuldunum í skil og sjá um aflýsingar. M og H stóðu skil á umsamdri útborgun, en P og K stóðu ekki við skuldbindingu sína um að aflétta áhvílandi veðskuldum og var íbúðin seld á nauðungaruppboði. M og H kröfðu P, K og ME um efndabætur vegna tjóns síns, sem þau miðuðu við markaðsverð íbúðarinnar á uppboðsdegi, að fráðreginni heildarfjárhæð viðtekinna lána, eins og þau voru þá og greiðslum af viðteknum lánnum frá kaupdegi til uppboðsdags. Talið var að miða ætti útreikning efndabóta við þann dag, sem efndum P og K átti að vera lokið, en ekki uppboðsdag. Þar sem krafa M og H var ekki reist á réttum grunni þótti ekki verða komist hjá því að vísa henni sjálfkrafa frá héraðsdómi. Ekki var á

það fallist með M og H að ME hefði misfarið með fé sem þau höfðu afhent honum. Hins vegar var talið að ME hefði mátt vera ljóst, að vanskilaskuldir, sem Þ og K bar að aflétta af íbúðinni, voru svo miklar, að umræddur tryggingarvígill, myndi hvergi nærri hrökkva til að tryggja efndir. Þótti hann hafa gerst sekur um vanrækslu á skyldum, er á honum hvíldu sem fasteignasala samkvæmt eðli máls og meginreglum þeim, sem fram kæmu í II. kafla laga nr. 34/1986 um fasteigna- og skipasölu. M og H þóttu ekki hafa sýnt fram á að þau hefðu orðið fyrir öðrum fjárútlátum vegna vanrækslu ME en þau höfðu greitt í útborgun og greiðslu til umboðsmanns Þ og K. Þegar litið var til þess ávinnings, sem þau höfðu haft af umráðum íbúðarinnar, var talið ósannað að þau hefðu orðið fyrir tjóni af völdum ME. Var hann því sýknaður af kröfu M og H.

2466

Með vísan til matsgerðar og forsendna héraðsdóms, sem skipaður var sérfróðum meðdómendum, taldist sannað að á kaupsamningsdegi hefðu verið gallar á múrhúð, einangrun og hitakerfi húss sem S og Ó keyptu af J og U. Í ljósi matsgerðar var einnig talið að húsinu hefði verið áfátt vegna leka í gluggum í eldhúsi og stofu. Enda þótt J hefði vakið athygli S og Ó á gallaðri múrhúð hússins, var ekki talið að þau hefðu mátt búast við, að gallar á múrverki væru svo stórfelldir sem raun varð á, eða að á þeim hefði hvílt ríkari skylda til könnunar á múrhúðinni en þau létu verða af. Þá voru gallar á einangrun og hitakerfi hússins taldir slíkir, svo og leki í tilteknum gluggum þess, að ekki yrði ætlast til að S og Ó yrðu þeirra vör við skoðun eignarinnar. Þótt ekki hefðu verið talin skilyrði til að dæma S og Ó skaðabætur vegna framangreindra galla, var þeim dæmdur afsláttur í ljósi þess hve verulegir annmarkar voru á eigninni. Við útreikning afsláttar var lögð til grundvallar niðurstaða matsgerðar um verðmætisrýrnun fasteignarinnar vegna gallanna, en þó að frádreginni þeirri upphæð sem J og U höfðu fyrir kaupin upplýst S og Ó um að kosta myndi að lagfæra múrverkið.

2737

S, sem keypti fasteign af U, hélt eftir 1.000.000 kr. af umsömdu kaupverði eignarinnar vegna galla sem S taldi vera á eigninni. U stefndi S og krafðist eftirstöðvanna. Með vísan til orðalags söluyfirlits um að „vatnslagnir“ hefðu verið endurnýjaðar og vitnaframburða um ástand miðstöðvarkerfis hússins, var ekki talið að S hafi mátt gera ráð fyrir að miðstöðvarlagnir hefðu verið endurnýjaðar áður en kaupin voru gerð, eða að U ábyrgðist að ástand þeirra væri betra en vænta mátti miðað við aldur hússins. Þótti S ekki eiga rétt á

skaðabótum vegna þessa. Á grundvelli orðalags söluyfirlits voru S hins vegar dæmdar bætur vegna ástands raflagna. Eftir meginreglu 2. mgr. 42. gr. laga nr. 39/1922 fékk S skaðabætur vegna kostnaðar á endurnýjun vatnslagna í húsinu. Þá fékk S dæmdan afslátt vegna tærðra frárennslislagna og leynds galla í svalagólfi. Að loknum skuldajöfnuði var S dæmdur til að greiða U 587.100 kr.	2915
Við kaupsamningsgerð, sem seljandinn HJ annaðist, lá frammi lýsing framleiðanda húsa af þeirri tegund sem B og HD keyptu. Samkvæmt lýsingunni fylgdi húsunum eldhússinnrétting af ákveðinni gerð. Í kaupsamningi aðila var eldhússinnrétting ekki undanskilin, en sérstaklega tekið fram að kaupendur skyldu greiða aukalega fyrir breytingu á eldhússinnréttingu. Var því talið að slík innrétting hefði verið innifalin í kaupverði hússins. Krafa HJ um eftirstöðvar kaupverðs var tekin til greina, að frádregnu verðmæti innréttingarinnar.	3093
Sjá Fasteignasala.	3178
Sjá Fasteignasali.	3316

Fasteignasala

Kaupendum fasteignar voru dæmdar skaðabætur úr hendi tveggja fasteignasala, þar sem þeir þóttu ekki hafa virt þær skyldur, sem á þeim hvíldu samkvæmt lögum nr. 34/1986. Sjá Fasteignakaup.	1279
Fasteignasali sýknaður af skaðabótakröfu, þar sem tjón var talið ósannað. Sjá Fasteignakaup.	2466
Fasteignasalinn V talinn bótaskyldur gagnvart H og A þar sem hann hefði ekki gætt hagsmuna þeirra svo sem honum bar. Sjá Skaðabætur. ...	3178

Fasteignasali

A krafðist greiðslu úr hendi F hf. vegna skaðabótaskyldra mistaka lögmannsins G sem starfaði hjá F hf. sem löggiltur fasteignasali. Af hálfu F hf. var aðildarskorti borið við. G hafi starfað hjá F hf. sem sjálfstæður verktaki og bæri því sjálfur alla ábyrgð á mistökum sínum. Á þetta var ekki fallist. F hf. hefði verið með eignina í sölumeðferð og auglýst hana til sölu, fengið sölubókun greidda, nafn G hefði verið tilgreint á kaupsamningnum sem eitt þriggja nafna lögmanna F hf. og G hefði séð að öllu leyti um samninginn. Viðsemjendur F hf., þ.á m. A, hafi samkvæmt þessu getað treyst því að G kæmi fram fyrir hönd F hf. við kaupin og enga skyldu borið til að kanna hvernig vinnusambandi F hf. og G væri háttað. Þar sem vanrækt hefði verið

af hálfu F hf. að gæta hagsmuna og lögboðinnar leiðbeiningarskyldu við A er kaupin fóru fram bar F hf. skaðabótaábyrgð á tjóni A.	3316
Sjá Samningur.	3723

Félagafrelsi

Skylduaðild að lífeyrissjóði ekki talin andstæð 2. mgr. 74. gr. stjórnarskrárinnar. Sjá Lífeyrissjóðir.	2584
Byggingarfélag verkamanna í Reykjavík (B) stefndi V og S til heimtu árgjalds til félagssjóðs og mánaðargjalda vegna viðhaldssjóðs B. Talið var að eins og ákvæði laga nr. 60/1984 um Húsnæðisstofnun ríkisins og síðari löggjöf um sama efni voru úr garði gerð, yrði ekki annað ráðið en að löggjafinn hefði í reynd lagt til grundvallar að íbúðareigendum væri skylt að vera í byggingarfélagum verkamanna til að fullnægja almennti skyldu til að vera í húsfélagi ef þeir stofnuðu ekki eigin húsfélög á grundvelli laga nr. 59/1975 um fjölbýlishús, sem tækju við verkefnum hins fyrra að öllu leyti. Eigendur umrædds húss höfðu, er atvik málsins gerðust, ekki nýtt sér heimild til að stofna húsfélag, er tæki við því hlutverki B að sjá um viðhald utanhúss. Að þessu virtu var fallist á það með B að næg heimild fælist í 2. mgr. 85. gr. og 107. gr. laga nr. 86/1988 um Húsnæðisstofnun ríkisins og 2. mgr. 69. gr. og 2. mgr. 90. gr. laga nr. 97/1993 um stofnunina, er giltu á umræddu tímabili, til að V og S væri skylt að eiga aðild að B. Tilvísun V og S til Mannréttindasáttmála Evrópu kom þeim ekki að haldi. Kröfur B voru því teknar til greina. Sjá Mannréttindasáttmáli Evrópu.	4284

Félagsdómur

Mál talið heyra undir dómssvald Félagsdóms. Sjá Frávísunarkröfu hafnað.	1779
Héraðsdómi var talið rétt að meta öll atriði, sem vörðuðu launakröfu A og skýra að því leyti ákvæði viðeigandi kjarasamninga. Var úrskurður héraðsdóms um að vísa málinu frá héraðsdómi því felldur úr gildi og lagt fyrir hann að taka málið til efnismeðferðar.	2416
Talið var að ágreiningur málsaðila snerist í reynd um ákvörðun og útreikning á skiptaverðmæti. Við úrlausn þess ágreinings reyndi, samkvæmt kjarasamningi þeirra, á túlkun laga nr. 24/1986 um skiptaverðmæti og greiðslumiðlun innan sjávarútvegsins. Staðfestur var úrskurður Félagsdóms um frávísun málsins, sem byggður var á 2. tölulið 1. mgr.	

44. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur, svo og því að
túlka bæri þröngt ákvæði laganna um valdsvið Félagsdóms. 2974

Félög

Til ágreinings kom í Digranessókn um byggingu kirkju, sem hafist var handa við að reisa á svonefndum Víghól haustið 1992. Var byggingunni mótmælt af 25 sóknarbörnum á grundvelli grenndarsjónarmiða. Lagt var lögbannt við byggingunni og á aðalsafnaðarfundi 15. september 1992 var felld tillaga um að halda áfram byggingarframkvæmdum á lóð safnaðarins. Höfðað var mál til staðfestingar á lögbanntinu og hélt sóknarnefnd Digranessóknar ekki uppi vörn um gegn öðru en kröfu um málskostnað að fjárhæð 308.138 krónur. Með úrskurði Héraðsdóms Reykjaness 10. desember 1992 var sóknarnefndinni gert að greiða fyrrgreindum sóknarbörnum 80.000 krónur í málskostnað. Með bréfi sóknarbarnanna 7. október 1992 óskuðu þau eftir því, að tillaga um greiðslu lögfræðikostnaðar þeirra yrði borin upp á safnaðarfundi. Safnaðarfundur var haldinn 11. október 1992 og var samþykkt að vísa tillögunni til sóknarnefndar til „lögmastrar og sanngjarnar meðferðar“. Á aðalsafnaðarfundi 26. maí 1993 var hins vegar samþykkt að greiða úr sameiginlegum sjóðum safnaðarins umræddan kostnað að fjárhæð 763.360 krónur og hafði þá verið tekið tillit til greiðslu sóknarnefndarinnar samkvæmt fyrrgreindum úrskurði héraðsdóms. Sóknarnefndin fékkst ekki til að hlíta þessari samþykkt og var málið höfðað til heimtu fyrrnefndrar fjárhæðar. Talið var að lög gerðu ekki ráð fyrir því, að aðrir en sóknarnefnd efndu til kostnaðar, sem söfnuðurinn ætti að bera. Yrði kostnaður sóknarbarnanna greiddur væri um að ræða verulegan og sérstakan hluta rekstrarkostnaðar, sem ekki var samþykktur af stofnunum sóknarinnar, áður en til hans var efnt. Vildu sóknarbörnin láta á það reyna á aðalsafnaðarfundi, hvort safnaðarfólk samþykkti að þeim yrði greitt frekar en sóknin hafði greitt samkvæmt úrskurði héraðsdóms, varð það að koma fram í fundarboði samkvæmt 2. mgr. 12. gr. laga nr. 25/1985. Sóknarbörnunum var því rétt að rita sóknarnefnd og óska eftir því að tillögu þeirra yrði getið við fundarboðun með viðeigandi hætti. Var ekki talið, að þau hefðu mátt vænta þess, að málið yrði borið upp á fundinum án frekara frumkvæðis þeirra. Samkvæmt þessu og þegar lítið var til afgreiðslu tillögunnar á fundinum, þar sem sóknarbörnin sjálf voru verulegur

hluti fundarmanna, var samþykkt tillögunnar ekki talin bindandi. Sóknin var því sýknuð af kröfum sóknarbornanna.	1070
--	------

Fiskveiðiheimildir

Vegna skulda S við Ó, N og Sv var gert samkomulag 21. ágúst 1993 um að yfirfæra til F aflakvóta af báti S í hlutfalli við skuldir hans. Jafnframt skuldbatt S sig til að landa öllum afla bátsins hjá F, sem síðan skyldi taka af aflaverðmætinu fyrir skuldum, en í kjölfar þess átti að færa aflakvóta á ný yfir á bát S. F ritaði undir samkomulag þetta fyrir sitt leyti. Hinn 23. september 1993 var bú S tekið til gjaldþrotaskipta og var bát hans ekki haldið til veiða frá því samkomulagið var gert og þar til bátnum var ráðstafað úr eigu þrotabúsins. Fiskistofa staðfesti 6. október sama ár móttöku tilkynningar um að aflaheimildir hefðu verið færðar af bát S, en þær voru síðan færðar á ný á bátinn að kröfu skiptastjóra þrotabús S án þess að rétthöfum samkomulagsins væri greitt. Af umræddu samkomulagi þótti helst ráðið að ætlunin hefði verið að stundaðar yrðu veiðar á bát S og aflanum landað hjá F, sem síðan átti að sjá um greiðslur til rétthafa. Aflamark bátsins hefði hins vegar átt að vera skráð á annan bát, þar til afli væri kominn að landi. Samkvæmt þessu var samkomulagið talið fara í bága við skýr ákvæði laga nr. 38/1990, sem byggja á því, að aflaheimildir liggi fyrir áður en fiskur er veiddur, sbr. 2. mgr. 12. gr. laganna. Þótti mega líta á ráðagerð aðilanna sem tilraun til framsals á aflamarkinu einu sér, án raunverulegrar yfirfærslu til annars skips, í þeim tilgangi að tryggja viðsemjendum S greiðslur af veiddum afla. Þar sem umráð skips og veiðiheimilda voru komin í hendur þrotabús S áður en Fiskistofa staðfesti færslu aflamarksins, gat yfirfærsla þessi ekki orðið virk nema með atbeina skiptastjóra. Þótti F því ekki hafa brotið gegn rétthöfum samkomulagsins með því að hlíta fyrirmælum skiptastjóra um að færa aflaheimildir á ný á bátinn og var F sýknaður af kröfum um skaðabætur.	1619, 1626
--	------------

Fjárdráttur

G var sakfelldur fyrir fjárdrátt með því að hafa tekið við tékka frá poka-sjóði Landverndar, sem stílaður var á foreldra- og kennarafélag skólans H, og framselt hann og fengið andvirði hans í reiðufé.	666
JE var dæmdur fyrir fjárdrátt með því að hafa dregið sér og notað í eigin þágu skuldabréf og tékka. Hann var einnig sakfelldur fyrir fjársvik.	731
J hafði ekki sinnt framtalsskyldu vegna álagningar opinberra gjalda	

árin 1988 til 1992. Skattar hans voru því áætlaðir. Bú J var tekið til gjaldþrotaskipta og lauk skiptum 18. mars 1991. J hafði ekki greitt skatta í samræmi við áætlanir og í árlok 1991 var skuld hans vegna opinberra gjalda afskrifuð. J leitaði eftir niðurfellingu umræddra skattaáætlana og úrskurðaði skattsjóri um skattbreytingu vegna áranna 1989 til 1992. Í janúar 1993 fékk J vegna mistaka sendan tékka frá ríkisbókhalði að fjárhæð 2.746.670 krónur, sem hann innleysti, en þessi fjárhæð svaraði til mismunar milli álagðra gjalda fyrir og eftir áðurgreinda skattbreytingu. Afskriftir á skattaskuld J voru síðan bakfærðar í mars þar ár. Staðhæfingar J um að hann hefði verið í góðri trú um rétt sinn til fjárins þóttu haldlausar með öllu. J var því sakfelldur fyrir fjárdrátt og gert að sæta níu mánaða fangelsi, þar af sex mánuðir skilorðsbundnir.	1308
G starfsmaður S hf. var sakfelldur fyrir að hafa dregið sér 355.494 krónur af fjármunum félagsins. Var refsing hans ákveðin skilorðsbundið fangelsi í sex mánuði.	1982
J var sakfelldur fyrir fjárdrátt með því að ráðstafa í eigin þágu, án þess að gera upp við eigendur, olfúmalverki, sem J tók í umboðssölu. Þótti haldlaus sú skýring J, að hann hefði sent málverkið til Danmörku, en eftirgrenslan eftir því þar var árangurslaus. Var J gert að sæta átta mánaða fangelsi, þar af fimm mánuðir skilorðsbundnir.	2055
G var sakfelldur fyrir að hafa, sem framkvæmdastjóri og eigandi meiri hluta í H hf., gengið frá starfssamningi við sjálfan sig um laun og önnur fríðindi sem talin voru í engu samræmi við bágborna fjárhagstöðu félagsins.	2610
Sjá Virðisaukaskattur.	4012

Fjárfkrafa

Sjá Bankar.	3154
Sjá Bankar.	3196

Fjármögnunarleiga

Eignarréttur að fiskkerjum, sem seld höfðu verið á fjármögnunarleigu, var ekki talinn girða fyrir að þau gætu lotið haldsrétti farmflytjanda vegna ógreiddra farmgjalda og annarra krafna, sem viðtakanda farms bæri að greiða, sbr. 62. gr. og 63. gr. laga nr. 34/1985. Sjá Farmsamningur.	1163
Sjálfskuldarábyrgð á greiðslum samkvæmt fjármögnunarleigusamningi var talin niður fallin sökum þess að nýr samningur komst á milli	

leigutaka og leigusala án þess að ábyrgðin tæki til síðari samnings- ins. Sjá Ábyrgð.	1422
Samkvæmt samningi V og F hf. (síðar G hf.) um fjármögnunarleigu á sendibifreið var bifreiðin eign F hf. allan umsamdan leigutíma en V hafði afnotarétt af henni. V krafðist þess, að G hf. greiddi honum fjárhæð, er svaraði til þess hagnaðar, sem hann taldi F hf. hafa notið með sölu bifreiðarinnar eftir riftun samnings aðila, að teknu tilliti til þess, sem V hefði borið að greiða í leigu til loka leigutímans. Talið var, að hvorki af samningnum né réttarreglum um viðskipti sem þessi yrði leiddur réttur handa V sem leigutaka samkvæmt sam- ningnum til að gera kröfu þessa efnis.	2561

Fjárnám

J krafðist fjárnáms hjá V þar sem hún taldi V hafa vangreitt sér vexti sam- kvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987. Nánar tiltekið taldi J sér heimilt að höfuðstólsfæra árlega þessa vexti en því mótmælti V. Talið var að orðalag 7. gr. laga nr. 25/1987 benti eftir hljóðan sinni eindreg- ið til þess, að ætlast væri til, að áfallnir vextir væru árlega lagðir við höfuðstól. Fengist að öðrum kosti ekki jöfnuður við vaxtakjör á innlánsreikningum í bönkum, sem hér um ræddi ásamt því sem slík skýring samræmdest dómi Hæstaréttar 11. mars 1987 í máli nr. 23/1986. Var því tekin til greina krafa J um fjárnám fyrir kröfunni hjá V.	189
Fjárnám fellt úr gildi að hluta. Sjá Fyrning.	455
E krafðist ógildingar fjárnáms í píanói og sex málverkum sem fundust höfðu á heimili hennar og gerðarþolans. Talið var að E hefði ekki tekist að sýna fram á eignarrétt sinn að mununum, utan tiltekinna þriggja málverka, en fyrirmæli í kaupmála milli E og gerðarþola, þar sem „húsbúnaður“ var gerður að séreign E, þóttu svo óákveðin að þau kæmu ekki að haldi sem stoð fyrir eignarrétti hennar yfir öðrum málverkum. Var því talið rétt að líta svo á, að munirnir, sem voru í sameiginlegum vörslum E og gerðarþola tilheyrðu hinum síðarnefnda í þeim skilningi sem um ræddi í 1. mgr. 36. gr. laga nr. 90/1989. Ákvæði 1. mgr. 43. gr. laga nr. 90/1989, um bann við því að gert sé fjárnám í munum, sem talist geta nauðsynlegir til þess að halda láttlaust heimili, var aðeins talið veita gerðarþola rétt, en ekki E. Var fjárnámið því fellt úr gildi hvað varðaði þau þrjú málverk sem E taldist eiga, en staðfest að öðru leyti.	462
Talið var að sýslumanni hefði ekki verið skylt að rökstyðja með skrif-	

legum hætti ákvörðun sína samkvæmt 2. mgr. 27. gr. laga nr. 90/1989 um aðför. Þá var einnig talið að ákvörðun sýslumanns um að stöðva ekki framgang gerðarinnar hefði verið lögmæt, en fjárnámsbeiðni studdist við kröfu um opinber gjöld sem skattstjóri hafði úrskurðað um. Sjá einnig Skattar.

470

Að kröfu F var hinn 15. febrúar 1993 gert fjárnám hjá J í loðnufarmi um borð í skipi hans, sem síðan var landað hjá H. Fjárnámið var endurupptekið 6. apríl 1993 og fjárnám gert í kröfu á hendur H um andvirði loðnufarmsins, en hún var þá gjaldfallin. Samdægurs tilkynnti sýslumaður H um síðara fjárnámið og krafðist greiðslu fjárnámskröfunnar. Áður hafði lögmáður J tilkynnt H að ágreiningur væri um lögmæti fyrra fjárnámsins og að krafist yrði úrlausnar héraðsdóms um gerðina. Hinn 16. apríl 1993 var bú J tekið til gjaldþrotaskipta og með bréfi 19. sama mánaðar krafðist skiptastjóri H um greiðslu loðnufarmsins. H varð við þeirri kröfu og í kjölfarið krafðist F skaðabóta úr hans hendi. Það var ekki metið H til sakar að hafa ekki farið að tilmælum sýslumanns, þegar honum barst krafa skiptastjórans. Var litið til þess að þá var skammur tími liðinn frá því sýslumaður krafðist greiðslu og að ágreiningur var um fyrra fjárnámið. Talið að H hefði verið skylt að afhenda þrotabúinu greiðsluna, sbr. 1. mgr. 138. gr. laga nr. 21/1991, enda fengu reglur laga nr. 90/1989 ekki haggð því ákvæði. H var því sýknaður af kröfum F.

753

Gerð voru þrjú fjárnám hjá kaupendum fasteignar samkvæmt óþinglýstum kaupsamningi. Við þær aðstæður var talið að fjárnám yrði ekki með réttu gert í eigninni sjálfri, en réttindi kaupendanna gætu hins vegar orðið andlag fullnustugerða. Þótt orðalag fyrrgreindra fjárnáma benti til annars voru þau skýrð í samræmi við þetta. Á grundvelli þessara fjárnáma gátu fjárnámshafar ekki notið réttar til fullnustu af söluverði eignarinnar í kjölfar nauðungarsölu, enda átti ekkert af því að koma í hlut kaupendanna. Sjá Nauðungarsala.

851

Fjárnám var gert hjá Á fyrir opinberum gjöldum, sem lögð voru á eiginmann hennar H vegna fyrirtækisins M. Til ágreinings kom um gildi fjárnámsins vegna aðstöðugjalds álagt 1992. Með skattframtali Á og H fylgdu gögn varðandi rekstur M, þar á meðal greinargerð um aðstöðugjaldsstofn með H tilgreindan sem rekstraraðila. Á hliðstæðu eyðublaði vegna M var aðstöðugjaldsstofn sagður vera enginn og vísað til skattframtals H. Í samræmi við þetta var aðstöðugjald lagt á H persónulega en ekki M. Ekki þótti ráðið með vissu hvert rekstr-

arform M var á þeim tíma þegar aðstöðugjaldið var lagt á H. Með hliðsjón af forsögu 1. mgr. 34. gr. laga nr. 90/1990 var ekki fallist á það með Gjaldheimtunni í Reykjavík, að ekki hefði verið unnt að leggja aðstöðugjald á M sökum þess, að félagið hefði ekki verið sjálfstæður skattaðili við álagningu tekjuskatts og eignarskatts samkvæmt 2. gr. laga nr. 75/1981. Talið var að skattfyrirvöld hefðu gefið H kost á að aðstöðugjald yrði lagt á M, en þeim kosti hefði hann í verki hafnað með þeim afleiðingum, að gjaldið var lagt á hann persónulega. Við þá álagningu þótti H bundinn og voru ekki talin efni til að lækka skuld hans til samræmis við þann eignarhluta, sem Á kvað H hafa átt í M, enda hagaði hann skattframtali sínu líkt og hann væri einkaeigandi M. Á var talin bera ábyrgð á þessari skuld eiginmanns síns samkvæmt 114. gr. laga nr. 75/1981, sbr. 32. gr. og 6. mgr. 37. gr. laga nr. 90/1990.	1114
Fjárnám var gert í ófullgerðu sumarhúsi fyrir kröfu á hendur J, en húsið stóð við heimili hans og hafði ekki verið skeytt við jörð. Húsið var síðan selt við nauðungarsölu. G taldi sig hafa keypt sumarhúsið og krafðist skaðabóta úr hendi gerðarbeiðanda. Ekki var fallist á að gerðarbeiðandi bæri bótaábyrgð á tjóni G. Sjá Nauðungarsala.	2195
Fjárnám heimilað fyrir höfuðstólsfærðum dráttarvöxtum. Sjá Vextir.	2321
Talið var að ekki væri fullnægt skilyrðum um áfrýjunarfjárhæð svo að kæra mætti úrskurð héraðsdómara um ógildingu fjárnáms, en ákvæði 1. mgr. 152. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála yrði beitt um kærana.	2382, 2419, 2421
Sjá Vextir.	3718
SÓ bjó í óvígðri sambúð með SH og höfðu þau talið fram sameiginlega 1991 og óskuðu þá samsköttunar. Var á þá beiðni fallist og skiluðu þau sameiginlegu framtali til og með árinu 1994, en höfðu síðan ekki talið fram. Bú SH hafði verið tekið til gjaldþrotaskipta og eftir skiptalok 8. ágúst 1994 ákvað Gjaldheimtan í Reykjavík (G), að leita fullnustu í eignum SÓ. Í málinu krafðist SÓ þess að ógilt yrði fjárnámserð sýslumanns sem fram fór hjá henni 19. ágúst 1996 fyrir skattskuldum SH. Fallist var á það með SÓ að hvorki 1. mgr. 114. gr. laga nr. 75/1981 né ákvæði laga um tekjustofna sveitarfélaga og um málefni aldraðra geymi nægilega skýr fyrirmæli um óskipta ábyrgð sambýlismanns á greiðslu skatta hvorts annars og að lagaskilyrði skorti þannig til að fallist yrði á kröfur G. Ábyrgð SÓ á sköttum sambýlismanns hennar yrði heldur ekki reist á öðrum réttarheimildum. Var fjárnámið því felld úr gildi.	4031

Fjárskipti

M var óvígðri sambúð með K frá 1981 til 1990. M lést 1991. Eftir andlát M kröfðu erfingjar hennar K (síðar dánarbú K) til greiðslu skulda er K hefði stofnað til við M, auk dagsekta vegna dráttar á afhendingu tiltekinnar bifreiðar og leigugjalds fyrir hana. Sýnt þótti, að M hefði lagt K til verulegt fé í upphafi sambúðar þeirra. Jafnframt þótti ósannað að skuldin hefði verið gefin eftir. Var dánarbú K því dæmt til greiðslu umkrafinnar fjárhæðar. Talið var að ekki bæri að reikna vexti af skuldinni fyrr en að loknum sambúðartímanum. Dráttarvextir voru dæmdir frá uppkvaðningu héraðsdóms. Með því að bifreiðin hafði verið afhent og krafa um afhendingu hennar var ekki til endurskoðunar þótti rétt að fella niður dagsektir sem dæmdar voru í héraði. Gagna um afnot af bifreiðinni naut ekki og þóttu því ekki efni til að fallast á kröfu um leigugreiðslur.	3804
---	------

Fjárslit

Hafnað var kröfum M um hlutdeild í eignum K við opinber skipti til fjárslita milli þeirra í kjölfar óvígðrar sambúðar. Sjá Óvígð sambúð. ...	1523
Við opinber skipti til fjárslita milli M og K í kjölfar óvígðrar sambúðar, deildu þau um skiptingu helstu eigna. Talið var sannað, að K hefði með fjárframlögum sínum öðlast hlutdeild í verðmætaukningu í búi aðila á sambúðartímanum, umfram það, sem hún hafði þegar fengið í sinn hlut, eftir að sambúðinni lauk. Sjá Óvígð sambúð.	2006

Fjársvik

R og H voru sakfelld fyrir fjölda brota, sem einkum fólust í misferli með tékka, en einnig í því að verða sér úti um gistingu og veitingar á gistihúsum, en hverfa síðan á braut án þess að greiða kostnaðinn. .	719
JE var dæmdur fyrir fjársvik með því að hafa notað þrettán tékka í viðskiptum útgefna af JV, sem ritaði undir eyðublöðin eigin nafni, en JE fyllti út að öðru leyti. JE var einnig sakfelldur fyrir fjárdrátt.	731
B var sakfelldur fyrir fjársvik með því að hafa í tvígang sviðsett innbrot og þjófnað á heimili sínu. Hann útbjó síðan lista yfir þá muni, sem hann lýsti stolnum ásamt verðmæti þeirra og sveik þannig út og tók við bótum. Hann var einnig fundinn sekur um tilraun til slíks verknadhar. Refsing B var ákveðin fangelsi í 15 mánuði.	2181
S var sakfelldur fyrir fjársvik, þjófnað og umferðarlagabrot. Sjá einnig Áfrýjun.	2539
M var sakfelldur fyrir stórfelld og kerfisbundin fjársvik og önnur auðg-	

unarbrot, er einkum voru framin á tímabilinu 11. apríl 1995 til 15. júní s.á. Var refsing hans ákveðin fangelsi í tvö ár og sex mánuði. ..	2813
Sjá Þjófnaður.	3149

Fjöleignarhús

Ekki var talin þörf á samaðild með öllum félagsmönnum húsfélags í máli á hendur nokkrum þeirra persónulega til heimtu skuldar húsfélagsins. Sjá Frávísunarkröfu hafnað.	1536
Deilt var um hvort anddyri og skáli inn af kjallarainngangi væri hluti af séreign S eða í sameign málsaðila. Talið var að þegar íbúð í kjallara var seld í þriðja sinn hefðu í afsalinu verið tekin af tvímæli um, að eignarrétturinn að þessu rými fylgdi þeirri íbúð. Í síðar gerðum afsölum fyrir efri hæð hússins var ekkert að finna sem ekki gat samrýmst þessu. Sjá Umferðarréttur.	2786
Húsfélagið H krafði íbúðareigandann S um greiðslu hlutdeildar hans í kostnaði af framkvæmdum við sameign í húsi, á lóð og bílastæðum. Sýnt þótti að lögmæt ákvörðun um að ráðast í framkvæmdirnar hefði verið tekin á húsfélagsfundi. Við úrlausn málsins var litið til þess að S hafði engum athugasemdum hreyft við lögmæti ákvörðunarinnar meðan framkvæmdir stóðu yfir, enda þótt honum hefði verið brýnt tilefni til þess, sbr. niðurlagsorð 10. gr. þágildandi laga nr. 59/1976. Samkvæmt gögnum málsins hafði S engum athugasemdum við lögmæti ákvörðunar að baki andmælum hreyft á fundinum. Með vísan til sömu lagagreinar var ekki talið koma að sök að upphafleg kostnaðaráætlun stóðst ekki. Þá þótti tillaga um framkvæmdirnar hafa innihaldið nægilegar upplýsingar um dreifingu kostnaðar.	3655
Með vísan til ákvæða laga um Húsnæðisstofnun ríkisins voru V og S dæmd til greiðslu árgjalds til félagssjóðs Byggingarfélags verkamanna í Reykjavík (B) og mánaðargjalda vegna viðhaldssjóðs B. Sjá Félagafrelsi.	4284

Flugmenn

Sjá Flugréttindi.	4112
------------------------	------

Flugréttindi

P, sem var handhafi atvinnuflugmannsskírteinis, gekkst undir reglubundna læknisskoðun 14. ágúst 1991 og fékk heilbrigðisvottorð sitt endurnýjað án athugasemda að henni lokinni. Trúnaðarlæknir Flugmálstjórnar (F) tilkynnti honum 6. desember 1991 að heilbrigð-

isvottorð hans væri dregið til baka um óákveðinn tíma. Hafði þetta í för með sér að P missti flugmannsréttindi sín. Í kjölfarið stefndi P íslenska ríkinu (Í), sérstakri áfrýjunarnefnd (Á) og F til ómerkingar þeirra ákvarðana og niðurstaðna er fallið höfðu honum í óhag. Talið var að P hefði í raun sætt sig við að heilbrigðisvottorð hans væri afturkallað fyrst um sinn og fram var komið að efnislegar forsendur lágu að baki þeirri ákvörðun. Kröfu P um ómerkingu þessarar ákvörðunar var því hafnað. Síðari niðurstöðum trúnaðarlækna var skotið til Á. Í stað þess að taka endanlega ákvörðun sem F gat þá byggt á útgáfu heilbrigðisvottorðs, gaf Á P kost á að sanna hæfni sína fyrir trúnaðarlæknunum. Talið var að Á hefði verið þetta heimilt og P viðurkenndi að hafa samþykkt þessa niðurstöðu. Þessi ákvörðun Á var því ekki ómerkt. Samkvæmt ákvörðun Á og með hliðsjón af reglu 37. gr. laga nr. 34/1964 átti P að gangast undir venjubundna rannsókn trúnaðarlækna og sanna fyrir þeim að hann uppfyllti þau skilyrði sem Á setti. Ekki lá fyrir að P hefði verið leiðbeint um hvernig hann ætti að fara að við að sanna hæfni sína, svo sem skylt var samkvæmt 1. mgr. 7. gr. stjórnarsýslulaga. Þá lá ekki fyrir að P hefði fengið að skýra sjónarmið sín fyrir F, sbr. 13. gr. laga nr. 37/1993, áður en tekin var ákvörðun um að gefa ekki út heilbrigðisvottorðið með vísan til álits trúnaðarlæknanna, sem mælt höfðu gegn útgáfu þess. Samkvæmt þessu var ómerkt ákvörðun F 16. ágúst 1995 um synjun útgáfu vottorðins. P skaut ákvörðun F til samgönguráðuneytisins 30. ágúst 1995, sem 3. nóvember s.á. bað Á um ótvíræðan úrskurð um heilbrigði P. Ákvörðun Á, um að álit lækna F skyldi standa, barst daginn eftir og var byggð á því að P hefði ekki uppfyllt skilyrði Á. Þessi ákvörðun Á var ómerkt á sama grunni og ákvörðun F, auk þess sem ekki var talið að málsmeðferð Á hefði fullnægt þeim kröfum sem til Á yrði að gera. Af þessu leiddi að ákvörðun ráðuneytisins 6. nóvember 1995, sem litið var á sem staðfestingu á ákvörðun F 16. ágúst 1995, var einnig ómerkt. P skyldi gefinn kostur á að sanna fyrir trúnaðarlæknum F að hann uppfyllti skilyrði Á og mælt var fyrir um stjórnarsýslumeðferð málsins.

4112

Forkaupsréttur

R, hlutahafi í hlutafélaginu S, nýtti sér forkaupsrétt samkvæmt samþykktum félagsins við sölu hluta í félaginu til RK. Málsástæðum R um að ekki hefði stofnast til bindandi samnings á grundvelli forkaupsrétt-

arins eða R hefði verið heimil riftun samkvæmt skilmálum í tilboði RK var hafnað. Sjá samningur.	301
Forkaupsréttur ekki talinn virkur, þar sem rétthafar þóttu hafa hafnað boði seljanda um kaup eða leigu. Sjá Samningur.	1089

Forsendubrestur

Sjá Samningur.	301
Sjá Vinnusamningur.	2489

Forsjá

M og K gengu í hjúskap 1975 og áttu saman fjórar dætur. Við skilnað þeirra að borði og sæng varð ágreiningur um forsjá tveggja yngri dætranna, X fæddrar 1984 og Y fæddrar 1988. Undir meðferð málsins var ákveðið til bráðabirgða að M færi með forsjá X en forsjá Y væri hjá K. Í héraðsdómi var talið að það þjónaði best hagsmunum telpnanna að sú skipan yrði óbreytt. Í dómi Hæstaréttar var hins vegar vísað til þeirrar eindregnu niðurstöðu dómkvaddra matsmanna, að systurnar nytu vænlegri þroskamöguleika yrðu þær samvistum hvor við aðra, og aðskilnaður þeirra gæti aukið hættuna af skaðlegum afleiðingum skilnaðar foreldranna. Með hliðsjón af þessu mæltu matsmenn með því að systrunum yrði búinn sameiginlegur dvalarstaður hjá K, sem fengi forsjá þeirra beggja. Þegar gögn málsins voru virt í heild þóttu ástæður til að skipta forsjá milli foreldranna ekki hvíla að öllu leyti á svo traustum grunni, sem talið var í héraðsdómi. Meðal annars væri við því búist að eldri dætur foreldranna yrðu í minna nábyli við M en þar var gert ráð fyrir. Jafnframt var lítið til þess að aðstaða K til að skapa X og Y áhyggjulítið og umhyggjusamt umhverfi væri greinilega betri en M eins og nú stæðu sakir. Var X því talið fyrir bestu að hún nyti forsjá K ásamt systur sinni.	1387
M og K hófu sambúd um mitt ár 1984 og lauk henni með því að K fluttist af heimili þeirra í mars 1985. Hinn 9. febrúar 1984 ól K drenginn X og fóru málsaðilar saman með forsjá hans, þar til dómsmálaráðuneytið úrskurðaði 20. ágúst 1986 í tilefni af sambúðarslitunum, að K skyldi framvegis fara með forsjá X. Eftir sambúðarslitin eignuðust M og K soninn Y, sem fæddist 22. mars 1988 og laut hann forsjá K. Hinn 14. október 1993 úrskurðaði ráðuneytið, að M skyldi fara með forsjá drengjanna. K höfðaði málið tæplega ári síðar og krafðist þess, að úrskurður ráðuneytisins yrði felldur úr gildi og henni falin	

forsjá barnanna. Vísað var til þess, að með úrskurði ráðuneytisins hefði forsjá drengjanna verið færð frá K til M, þar sem þá var talið fullnægt því skilyrði 35. gr. laga nr. 20/1992, að það væri réttmætt vegna breyttra aðstæðna. Þessar breyttu aðstæður hefðu verið taldar alvarleg misnotkun K á áfengi. Í Hæstarétti var lagt fram vottorð þess efnis að K hefði unnið bug á þessari meinsemd og virtist félagsleg staða hennar trygg. Var því talið að hér væri enn um breyttar aðstæður að ræða, sem réttlætt gætu breytingu forsjár í hið fyrra horf. Samkvæmt skýrslu sálfræðings var afstaða drengjanna sjálfra ótvíræð, báðir kusu að flytjast aftur til K. Með vísan til 34. gr. laga nr. 20/1992 var þetta sjónarmið talið hljóta að vega þungt á metum, ásamt því, að ekki var talið æskilegt annað en drengirnir væru saman í forsjá. Einnig var litið til þess að drengirnir voru hjá K allt þar til ráðuneytið kvað upp fyrrgreindan úrskurð. Samkvæmt þessu var niðurstaða málsins að fullnægt væri skilyrðum 1. mgr. 35. gr. laga nr. 20/1992 til að breyta úrlausn dómsmálaráðuneytisins frá 14. október 1993 um forsjá sona málsaðila. Var K því dæmd forsjá beggja barnanna, en tekið fram, að mikilvægt væri vegna hagsmuna beggja sonanna, að þeim væri tryggður rúmur umgengnisréttur við M. 2071

Sjá Innsetningargerð.	3451
Sjá Innsetningargerð.	3710

Framsal

Í máli til heimtu kröfu samkvæmt skuldabréfi var því haldið fram, að framsalshafi hefði ekki komist að bréfinu með lögformlegum hætti, þar sem fyrirsvarsmaður hlutafélags hefði ekki haft heimild til að framselja bréfið og framsalsröðin því rofnað. Formlega þótti rétt staðið að framsali skuldabréfsins og var ekki talið skipta máli hvort fyrirsvarsmaðurinn hefði í raun haft umboð til að skuldbinda hlutafélagið, þegar hann framseldi bréfið, enda lægi ekki annað fyrir en að framsalshafi hefði verið í góðri trú, þegar hann tók við bréfinu. Sjá Skuldabréf. 1753

Fallist var á framsal C til Finnlands, þar sem hann átti óafplánaðan dóm fyrir nauðgun.	2425
--	------

Framsal skattlagningarvalds

Með úrskurðum ríkistollstjóra og ríkistollanefndar, sem kveðnir voru upp á grundvelli 3. mgr. 32. gr. og 101. gr. tollalaga, var tollverð

innfluttrar vöru samkvæmt aðflutningsskýrslum S hf. endurákvæð- að með skírskotun til b-liðar 1. mgr. 8. gr. sömu laga. Protabú S hf. (P) stefndi íslenska ríkinu (Í) og krafðist ógildingar úrskurðar ríkistollanefndar er staðfest hafði úrskurð ríkistollstjóra um mál- ið. Talið var að ákvæði 40. og 77. gr. stjórnarskrárinnar um skatt- lagningarvald löggjafans bæri að skýra á þann veg að skattar skuli lagðir á eftir almennum efnislegum mælikvarða og jafnræðisreglu. Þegar vald þetta er framselt með lögum til ráðherra er hann háður þessari kvöð ásamt þeim takmörkunum sem felast í lagaheimild- inni sjálfri. Af hálfu Í hafði ekki verið reynt að skýra að marki þær ákvarðanir um álagningu sérstaks jöfnunargjalds samkvæmt e-lið 1. mgr. 30. gr. laga nr. 46/1985, sem teknar voru með reglugerð nr. 289/1986, sbr. rglg. 451/1986, og síðar reglugerð nr. 223/1987, með síðari breytingum. Rétt var talið við það að miða, að við lögleiðingu heimildarinnar hafi það verið mat löggjafans, að raunhæf þörf væri á gjaldinu í þeim tilgangi sem lýst var í 1. gr. laga nr. 46/1985 um fram- leiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum. Var Í samkvæmt þessu ekki talinn hafa sýnt fram á að álagning gjaldsins fengi samrýmst þeim takmörkunum sem heimild ráðherra voru settar, og þeim kvöðum um málefnalegan grundvöll skattheimtu og stjórnsýslu, sem gæta varð. Álagning gjaldsins á þær vörusendingar sem um ræddi var þannig talin ólögmat. Í niðurstöðu úrskurðar ríkistollanefndar var ekki greint á milli gjaldsins og annarra þátta, er réðu fjárhæð þeirra aðflutningsgjalda, sem staðfest voru með úrskurðinum og var því fallist á kröfu P um ógildingu úrskurðarins. 4260

Framsál valds

Sjá Stjórnarskrá.	2956
Sjá Stjórnarskrá.	3002

Frávísun

1. Frá héraðsdómi

Talið var að krafa stefnanda í héraði beindist að formsatriðum fremur en efnisatriðum og væri þannig sett fram, að viðurkenning hennar með dómi myndi ekki leiða til þess að efnisleg úrlausn fengist um það álitaefni sem málsaðilar deildu um í reynd. Var kröfugerðin talin svo andstæð meginreglum réttarfars um skýran málatilbúnað að ekki yrði hjá því komist að ómerkja dóm héraðsdóms og vísa málinu frá héraðsdómi. 539

S keypti hlutabréf af SS í L hf. með þeim áskilnaði að kaupverðið væri óafturkræft þótt L hf. eða einstaka hluthafar í félaginu neyttu forkaupsréttar eftir samþykktum þess. L hf. tilkynnti S að hluthafar í félaginu hygðust neyta forkaupsréttar og jafnframt að kaupverði hlutabréfanna væri andmælt. Að kröfu L hf. voru dómkvaddir matsmenn til að meta verðmæti bréfanna og samkvæmt matsgerð þeirra 9. maí 1995 voru bréfin verðlaus. Með stefnu birtri 23. og 24. ágúst 1995 höfðaði S mál á hendur hluthöfum í L hf. til að fá matsgerðinni hnekk. Málinu var vísað frá dómi, þar sem þrír mánuðir voru liðnir við höfðun málsins frá því að mati var lokið, sbr. 4. mgr. 22. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög.

678

L höfðaði mál á hendur F til heimtu kröfu samkvæmt 18 skuldabréfum. Bréfin voru gefin út af N til F, sem framseldi þau með sjálfskuldarábyrgð til S á árinu 1988. Bréfin voru síðan framseld L með sjálfskuldarábyrgð S. Til tryggingar greiðslu samkvæmt bréfunum var veð í fasteign. Sú eign var seld við nauðungarsölu og þann hluta sem L fékk af söluandvirði eignarinnar dró hann frá höfuðstól kröfu sinnar. Hinn 30. október 1989 komst á nauðasamningur fyrir F og 11. júlí 1995 var bú F tekið til gjaldþrotaskipta. Talið var að nauðasamningurinn tæki til kröfu L og að þrotabú F kæmi þeirri vörn að í málinu, sem rekið var eftir XVII. kafla laga nr. 91/1991. Þar sem L hafði ekki gert grein fyrir á hvern hátt greiðslur inn á kröfuna skyldu dragast frá skuldinni í því tilviki, þótti ekki unnt að leggja efnisdóm á málið. Var hinn áfrýjaði dómur því ómerkjur og málinu vísað frá héraðsdómi.

693

J var gjaldkeri húsfélags frá 15. mars 1992 til 21. október 1993, en eiginkona hans B tók að sér að sinna þeim störfum, án þess að hafa til þess heimild húsfélagsins. Hinn 21. október 1993 fékk húsfélagið endurgreiddan virðisaukaskatt með tékka að fjárhæð 920.199 krónur. B framseldi tékkann og lagði andvirði hans inn á reikning, sem hún hafði stofnað 5. ágúst 1993 í Búnaðarbanka Íslands á nafni húsfélagsins. Húsfélagið taldi að það hefði ekki fengið andvirði tékkans, heldur hefði B hagnýtt það í eigin þágu. Taldi húsfélagið bankann ábyrgan vegna tjónsins og krafðist skaðabóta. Eftir að ný stjórn húsfélagsins tók til starfa hafði fé verið lagt inn á umræddan reikning, auk þess sem innistæðu hans hafði að hluta til verið ráðstafað til greiðslu reikninga vegna félagsins. Þá hafði B einnig lagt fé inn á reikninginn. Þrátt fyrir áskoranir bankans lagði húsfélagið ekki fram gögn um tjón þess vegna meints gáleysis starfsmanna hans.

Af gögnum málsins varð hvorki séð hverju það kynni að nema né hvort um eitthvað tjón væri að ræða. Þótti svo mjög skorta á skýran og ljósan málatilbúnað af hálfu húsfélagsins að vísa bæri málinu frá dómi án kröfu vegna vanreifunar.	841
Húsfélag höfðaði mál til heimtu kröfu á hendur K. Af héraðsdómsstefnu var talið ókleift að ráða, á hvaða grundvelli dómkröfur væru reistar, enda fengi lýsing málsástæðna og annarra atvika ekki samrýmt ákvæði e-liðar 1. mgr. 80. gr. laga nr. 91/1991. Úr slíkum annmarka yrði ekki bætt undir rekstri málsins. Var málinu því vísað frá héraðsdómi.	845
A hafði enga grein gert fyrir ítölskum réttarreglum sem L kunni að hafa notið til að takmarka skaðabótaábyrgð sína við flutning á vörum fyrir A. Var málatilbúnaður A af þessum sökum talin svo vanreifaður að ekki yrði lagður efnisdómur á kröfur A gegn L og var málinu vísað frá héraðsdómi.	2369
Máli vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi, þar sem ekki var unnt að finna fjárhæð dráttarvaxta, sem Þ og H áttu rétt til, stoð í málatilbúnaði þeirra. Sjá Vextir.	2483
Talið var að slíkir annmarkar væru á kröfum Í hf. að ekki yrði felldur dómur á þær. Var héraðsdómur því felldur úr gildi og málinu vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti.	2713
H og F sem keypt höfðu fasteign af Þ með samningi 6. nóvember 1992, töldu eigninni áfátt og kröfðust skaðabóta af þeim sökum. Þ lést 3. desember 1994 en H og F höfðuðu mál á hendur dánarbúi Þ með stefnu útgefni 7. desember 1994. Málsókn þessi var talin andstæð meginreglu 1. mgr. 4. gr. laga nr. 20/1991. Þótt erfingjar Þ hefðu fengið leyfi til einkaskipta, skorti heimild til að beina kröfum að dánarbúinu, sbr. 1. mgr. 87. gr. sömu laga og ekki var talið að bætt yrði úr þeim annmarka með því að erfingjarnir gerðust aðilar að málinu fyrir Hæstarétti í stað dánarbúsins. Héraðsdómsstefnu var jafnframt áfátt með því að þar var látið hjá líða að greina frá nafni fyrirvarsmanns stefnda, sbr. b-lið 1. mgr. 80. gr. laga nr. 91/1991. Af þessum ástæðum þóttu slíkir annmarkar á málinu að ekki yrði hjá því komist að vísa því frá héraðsdómi. H og F voru þó ekki dæmd til greiðslu málskostnaðar þar sem lögmaður stefndu var talinn hafa átt hlut að rekstri málsins í þessu ólögmeta horfi.	2892
Sjá Ómerking.	2907
B og R höfðuðu mál á hendur L, en óútskýrt var hver væru þau óskiptu réttindi eða skyldur B og R sem búið gætu að baki því að þeir ættu	

samaðild eftir ákvæðum 18. gr. laga nr. 91/1991. Þá var og talið að hvorki ákvæði laga nr. 90/1991 né 97/1993 veittu R slíka lögvarða hagsmuni af úrlausn málsins að hann gæti átt aðild að því. Kröfum R var því sjálfkrafa vísað frá dómi.	4039
Kröfur V um greiðslur váttryggingaiðgjalda úr hendi B hf. þóttu í verulegum atriðum vanreifaðar og ekki til þess fallnar að efnisdómur yrði lagður á þær. Var kröfum þessum vísað frá héraðsdómi þar sem málatalilbúnaður V í heild varðandi þær þótti svo óskýr. Kröfu B hf. á hendur V um greiðslu tryggingabóta o.fl. var jafnframt vísað frá dómi, en V hafði lýst því yfir í gagnstefnu í héraði að krafan væri ekki endanleg. Krafa B hf. um endurgreiðslu oftekinna iðgjalda af húftryggingu hlaut sömu örlög, þar sem B hf. hafði ekki nýtt sér rétt sinn samkvæmt 5. mgr. 13. gr. laga nr. 18/1976 til að óska yfirmats um váttryggingarfjárhæð, sem kröfur V um iðgjaldið grundvölluðust á. Þá var varakröfu B hf. ennfremur vísað frá héraðsdómi þar eð hún tengdist svo uppgjöri þeirra krafna sem áður hafði verið vísað frá samkvæmt framanskráðu, að óhjákvæmilegt virtist að fjalla um þá þætti málsins saman.	4211

2. Frá héraðsdómi að hluta

Bú SH hf. var tekið til gjaldþrotaskipta áður en félagið hafði lokið verki samkvæmt verksamningi. Samkvæmt verksamningnum hafði SH hf. tekið verktryggingu hjá S. Samkomulag náðist milli verkkaupa og S um greiðslu tryggingar, að frádregnum ógreiddum verklaunum. Protabúið höfðaði málið gegn verkkaupa til heimtu eftirstöðva verklauna vegna þess, sem unnið hafði verið. Protabúið höfðaði málið einnig gegn S og krafðist þess, að S yrði gert að þola dóm í málinu á hendur verkkaupa. Litið var svo á, að búið gerði í raun engar dómkröfur á hendur S. Samkvæmt meginreglum einkamála-réttarfars var talið, að aðrir gætu ekki talist aðilar að einkamáli en þeir, sem gera þar dómkröfur eða kröfum er beint að. Frá þeirri meginreglu væri sú undantekning, sem mælt væri fyrir um í 21. gr. laga nr. 91/1991 en protabúið hefði ekki kosið að gera S að þátttakanda í málinu með réttargæslustefnu samkvæmt því ákvæði. Var málsókn búsins á hendur S því vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi.	858
G höfðaði mál til að fá viðurkennt að óheimilt væri að leggja á hann iðnaðarmálagjald samkvæmt lögum nr. 134/1993 og iðnlánasjóðsgjald samkvæmt lögum nr. 76/1987. Kröfugerð þessi varðaði ekki tiltekna álagningu, heldur var almennt leitað úrlausnar um heimildir	

- til álagningar samkvæmt umræddum lögum. Þetta þótti andstætt 1. mgr. 25. gr. laga nr. 91/1991 og var kröfum þessum vísað frá héraðsdómi. G krafðist þess einnig að felld yrði úr gildi álagning umræddra gjalda árið 1995 á G og K sf. Við úrlausn um frávísun málsins var talið að ekki reyndi á hvort G gæti haft uppi slíka kröfu í eigin nafni, enda leiði varnir byggðar á aðildarskorti til sýknu, sbr. 2. mgr. 16. gr. laga nr. 91/1991. Á málatilbúnaði G þóttu að þessu leyti engir þeir annmarkar, sem varðað geta frávísun málsins. Var því lagt fyrir héraðsdómara að taka síðastnefndu kröfuna til efnismeðferðar. 973
- Við sölu jarðar ásamt útihúsum var krafist skaðabóta vegna galla á haughúsi. Auk bóta samkvæmt yfirmati kröfðust kaupendur greiðslu kostnaðar, sem tengdist viðgerð á húsinu. Þessi krafa var ekki talin studd fullnægjandi gögnum og var henni vísað frá héraðsdómi. 1023
- H var sakfelldur fyrir fjölda þjófnaðarbrota með innbrotum. HI var gefin að sök hilming með því að taka við til vörslu hjá H „öllum vindlingalengjunum og ferðatöskunum“, sem hann ásamt öðrum manni hafði stolið, þótt HI væri ljóst að um þýfi væri að ræða. Í gögnum málsins þótti ekki nægilega skýrt hvernig fundið var út verðmæti þýfis, en svo virtist sem í ákæru væri ekki aðeins gert ráð fyrir verðmæti þeirra vindlinga, sem HI veitti viðtöku, heldur einnig annars tóbaks. Voru ekki metnir til verðs þeir munir, sem haldlagðir voru á vinnustað HI, en munir þessir voru meðal annars vindlingalengjur og töskur. Þá voru ekki lagðar fram haldbærar upplýsingar um hina haldlögðu muni, til dæmis til hverra af þeim ákæra á hendur HI tæki. Málatilbúnaður ákæruvalds varðandi sakagiftir á hendur HI þótti því að þessu leyti óglöggur og fullnægði ekki þeim kröfum, sem gerðar eru í lögum nr. 19/1991. Var því ekki komist hjá því að vísa sjálfkrafa frá héraðsdómi kröfum ákæruvaldsins á hendur honum. 1373
- Hinn 8. júlí 1991 gaf E út skuldabréf til L, en með yfirlýsingu til L 12. sama mánaðar var óskað eftir því að S yrði greiðandi skuldar samkvæmt bréfinu. L höfðaði þetta mál til heimtu skuldarinnar aðallega gegn E og S í sameiningu, en til vara gegn S einni. Þar sem L byggði á yfirlýsingu þessari þótti óljóst á hvaða grundvelli hafðar voru uppi kröfur gegn E og var þeim vísað frá héraðsdómi. Kröfur á hendur S voru hins vegar dæmdar að efni til. Sjá Skuldaraskipti. 1559
- Mál höfðað til heimtu bóta gegn manni og einkafirma hans. Slíkt firma talið skorta hæfi til að eiga aðild að dómsmáli, sbr. 1. mgr. 16. gr. laga

nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Var kröfum á hendur firmanu því vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi.	1812
Í opinberu máli vegna líkamsárásar var kröfu um bætur vegna fjártjóns vísað frá héraðsdómi, þar sem engin gögn um tjónið höfðu verið lögð fram. Hins vegar voru miskabætur dæmdar.	2146
Maður var sakfelldur fyrir tilraun til manndráps. Í héraðsdómi var honum gert að greiða tjónþola 400.000 krónur í miskabætur. Hæstiréttur staðfesti þá niðurstöðu, en vísaði frekari kröfum frá héraðsdómi, þar sem bótakrafan var ekki nægjanlega rökstudd með hliðsjón af ákvæðum laga nr. 50/1993.	2163
Í máli sem G, Þ og sameignarfélagið Í höfðuðu gegn íslenska ríkinu var talið var að ekki væri fullnægt skilyrðum 1. mgr. 16. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála til þess að Í, sem hafði verið slit-ið áður en til málsóknarinnar kom, gæti átt aðild máls. Var öllum kröfum í nafni félagsins vísað frá héraðsdómi. Kröfu G og Þ um að viðurkennt yrði með dómi að sameining Í og hlutafélagsins GR væri lögmæt var ekki talin varða hagsmuni þeirra sjálfra og stæði 1. mgr. 25. gr. laga nr. 91/1991 því í vegi að efnisdómur yrði lagður á hana.	2376
Kröfum kaupenda fasteignar á hendur seljendum var vísað frá héraðsdómi, þar sem þær voru ekki miðaðar þann tíma, sem efndir áttu að fara fram, heldur síðara tímamark. Sjá Fasteignakaup.	2466
Mál Ö gegn Ó. Dómkröfum Ö vísað frá héraðsdómi með vísan til d- og e-liða 1. mgr. 80. gr. laga nr. 91/1991. Sjá Málsástæður.	3531
Mál G gegn Ó. Sjá næsta mál á undan.	3544

3. Frá Hæstarétti

D kærði úrskurð héraðsdóms, þar sem tekin var til greina krafa V um að honum yrði heimilað að gefa aðilaskýrslu fyrir héraðsdómi í tengslum við rekstur máls milli sín og D fyrir Hæstarétti svo og að leiða tiltekið vitni fyrir héraðsdóm til skýrslugjafar af sama tilefni. Heimild til kærú máls ekki talin vera fyrir hendi samkvæmt gagn-ályktun frá e-lið 1. mgr. 143. gr. laga nr. 91/1991. Var málinu því vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti.	23
Talið var að þar sem ekki hafði verið mætt fyrir varnaraðila á dómþingi, hefði kára orðið að berast héraðsdómara skriflega. Var málinu vísað frá Hæstarétti þar sem kára var ekki í lögskipuðu formi.	186
Ö var sviptur til bráðabirgða rétti til að starfa í loftfari samkvæmt 5. mgr. 184. gr. laga nr. 34/1964 um loftferðir. Talið að ekki væri að heimild til að kára til Hæstaréttar úrlausn héraðsdóms í lögum nr. 34/1964,	

en kæra yrði ekki reist á lögum nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála. Var málinu því sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti.	580
M var sviptur til bráðabirgða rétti til að starfa í loftfari samkvæmt 5. mgr. 184. gr. laga nr. 34/1964 um loftferðir. Talið að ekki væri að heimild til að kæra til Hæstaréttar úrlausn héraðsdóms í lögum nr. 34/1964, en kæra yrði ekki reist á lögum nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála. Var málinu því sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti.	581
Ö samþykkti skilyrði reynslulausnar, meðal annars samkvæmt hinum áfrýjaða dómi. Í því var talið felast að hann myndi una dómi og það væri ósamrýmanlegt áfrýjun málsins. Málinu var því vísað frá Hæstarétti. Sjá Áfrýjun.	717
Dómur gekk í sakamáli og var honum áfrýjað til Hæstaréttar. Málinu var sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti, þar sem yfirlýsing ákærða um áfrýjun þótti ófullnægjandi og áfrýjunarleyfis hafði ekki verið aflað til áfrýjunar af ákærvaldsins hálfu, þótt dæmd sekt eða eignarupptaka færi ekki fram úr áfrýjunarfjárhæð. Sjá Áfrýjun.	778
G kærði úrskurð héraðsdóms, þar sem felld var úr gildi ákvörðun sýslumanns um að láta nauðungarsölu á fasteign ná fram að ganga. Hinn kærði úrskurður var kveðinn upp á dómþingi 27. mars 1996 að viðstöddum tveimur héraðsdómslögmonnum, sem mættu af hálfu G. Samkvæmt áritun héraðsdómara á kæru G barst hún honum 11. apríl 1996. Var þá liðinn kærufrestur samkvæmt 2. mgr. 79. gr. laga nr. 90/1991, sbr. 1. mgr. 144. gr. laga nr. 91/1991. Málinu var því sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti.	1332
Mál V á hendur Gjaldheimtunni í Reykjavík til ógildingar á fjárnámi var tekið fyrir á dómþingi 15. ágúst 1996 að viðstöddum lögmonnum beggja aðila. Var þar kynnt ákvörðun, sem héraðsdómur tók af sjálfsdáðum samkvæmt 3. mgr. 102. gr. laga nr. 91/1991, sbr. 94. gr. laga nr. 90/1989, um að fresta málinu þar til úrslit yrðu fengin um kæru V til yfirséðanefndar á þeim opinberu gjöldum, sem fjárnámið var gert fyrir. Lögmenn málsaðila gerðu engar athugasemdir við þessa ákvörðun og var hún því talin vera í réttu formi samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 91/1991. Ekki var talið heimilt að kæra ákvörðun héraðsdómara um frestun máls og var málinu því vísað frá Hæstarétti.	1534
Héraðsdómur hafnaði kröfu um framhaldssjópróf vegna slyss um borð í skipi. Ekki var talin vera fyrir hendi lagaheimild til að kæra úrskurðinn og var málinu vísað frá Hæstarétti.	1541
S var ekki talinn hafa látið frá sér fara áfrýjun refsímáls í lögskipuðu	

formi. Voru því ekki skilyrði til áfrýjunar af hans hálfu og málinu vísað frá Hæstarétti. Sjá Áfrýjun.	1767
Par sem útburðargerð hafði þegar farið fram þegar málið kom fyrir Hæstarétt var gerðarþoli ekki talin hafa lengur réttarhagsmuni af því, að úrskurður héraðsdóms kæmi til endurskoðunar. Var málinu vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti.	2372
Talið var að ekki væri fullnægt skilyrðum um áfrýjunarfjárhæð svo að kæra mætti úrskurð héraðsdómara um ógildingu fjárnáms, en ákvæði 1. mgr. 152. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála yrði beitt um kærana. Var málinu vísað frá Hæstarétti.	2382, 2419, 2421
Ekki var talið heimilt að kæra ákvörðun héraðsdómara um þingfestingu ágreiningsmáls samkvæmt lögum nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti. Var málinu sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti.	2559
Áfrýjunarfrestur samkvæmt 2. mgr. 151. gr. laga nr. 19/1991, sbr. 11. gr. laga nr. 37/1994 var liðinn þegar tilkynning um áfrýjun barst. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sjá Áfrýjunarfrestur.	2674
Kærufrestur var liðinn þegar kæra barst héraðsdómi var málinu því vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti.	2753
Hluta kröfugerðar B hf. var vísað frá Hæstarétti, þar sem þeim kröfum fyrirtækisins hafði áður verið vísað frá undirrétti og hafði B hf. ekki skotið þeim dómi til Hæstaréttar með kæru. Talið var að B hf. gæti í síðara máli hvorki haft uppi fyrir Hæstarétti sömu kröfu, sem ekki hafði komið til efnisúrlausnar í héraði, né leitað endurskoðunar á fyrrgreindum frávísunardómi.	2776
Bréflagri tilkynningu K um áfrýjun héraðsdóms var ranglega beint til héraðsdómara og gögn málsins staðfestu að hún hafði ekki borist ríkissaksóknara fyrr en löngu var liðinn sá frestur, sem um getur í 2. mgr. 151. gr. laga nr. 19/1991, svo sem henni var breytt með 11. gr. laga nr. 37/1994, til að beina yfirlýsingu um áfrýjun til ríkissaksóknara. Þá var einnig liðinn frestur ákæruvaldsins til áfrýjunar af sinni hálfu samkvæmt 152. gr. sömu laga, sbr. 12. gr. laga nr. 37/1994. Leiddi þessi annmarki á áfrýjun málsins til þess að málinu var sjálfkrafa vísað í heild frá Hæstarétti.	2972
B var ekki talinn hafa lengur réttarhagsmuni af því að úrskurður héraðsdóms kæmi til endurskoðunar. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sjá Útburðargerð.	3289
Sjá Gagnaöflun.	3428
Máli vísað frá Hæstarétti þar sem skilyrðum um áfrýjunarfjárhæð í 1. mgr.	

152. gr. laga nr. 91/1991, sbr. 4. mgr. 150. gr. laganna og 3. málslíð 1. mgr. 179. gr. laga nr. 90/1991, var ekki fullnægt.	3455
Fyrir Hæstarétti krafðist V m.a. að fellt yrði úr gildi fjárnám sem gert var í fasteign hans. Kröfu þessa hafði V ekki sett fram í héraði og var henni vísað frá Hæstarétti með vísan til þess að krafa um ógildingu fjárnáms gæti ekki sett meðferð fyrir dómi á annan hátt en eftir reglum 15. kafla laga nr. 90/1989.	3587

4. Frávísunarkröfu hafnað

Kaupendur söluturns I og S, höfðuðu mál gegn seljendunum E, S og fasteignasalanum F persónulega og fyrir hönd einkafyrirtækis hans, fasteignasölnunnar P, til greiðslu skaðabóta. Stefnendur byggðu kröfur sína á hendur seljendum söluturnsins á kaupsamningnum, aðallega að þeir hefðu beitt svikum við gerð kaupsamningsins eða a.m.k. stórlega vanrækt upplýsingaskyldu sínar, en gagnvart fasteignasalanum, F og fasteignasölnunni V, að hann hefði stórlega vanrækt skyldur sínar sem fasteignasali. Í greinargerð F fyrir héraðsdómi krafðist hann frávísunar málsins á þeirri forsendu einni, að málið væri höfðað á röngu varnarþingi, hvað sig varðaði. Héraðsdómari vísaði hins vegar málinu frá, að því er F og einkafyrirtæki hans P, varðaði, á þeirri forsendu að heimild skorti samkvæmt 1. mgr. 19. gr. laga nr. 91/1991 til að sækja kröfur á hendur honum og öðrum stefndu í sama máli. Talið var að kröfur á hendur þeim, sem stefndu sóttu til að þola dóm við hlið stefnda F, hafi verið sóttar á réttu varnarþingi og þar með væru uppfyllt skilyrði 1. mgr. 42. gr. laga nr. 91/1991. Hins vegar yrði máli aðeins vísað frá dómi samkvæmt 1. mgr. 19. gr. sömu laga að stefndi, F, gerði kröfu um það. Þar sem F hafði ekki reist frávísunarkröfu sína á þeirri röksemd varð ekki á henni byggt. Var úrskurður héraðsdóms því felldur úr gildi og lagt fyrir héraðsdómara að taka til efnismeðferðar kröfur stefnenda á hendur stefnda, F.	11
---	----

Protabú Í hf. höfðaði mál á hendur hlutafélaginu T til greiðslu hlutafjárloforða hins síðarnefnda en á aðalfundi Í hf. hafði verið samþykkt tilgreind hlutafjárukning. Í framhaldi af fundinum lýsti T hf. því yfir að aðild félagsins að hlutafjárukningunni yrði með þeim hætti að félagið greiddi með fjárhæð, sem svaraði til þess, er Í hf. greiddi í framleiðsluleyfisgjald til T hf. þar til T hf. ætti 48% hlutafjár. Þetta átti að fara þannig fram að T hf. tæki við hlutabréfum sem greiðslu fyrir framleiðsluleyfi á nánar tilgreindan hátt. Héraðsdómur vís-

aði málinu frá án kröfu þar sem málið væri svo óupplýst að ekki væri hægt að leggja dóm á það. Í forsendum er m.a. vikið að því að greiðsla á hlutafé með fyrrgreindum hætti sé ólögmat skv. III. og V. kafla laga um hlutafélög nr. 32/1978 og aukning hlutafjár með þessum hætti sé ekki hlutafjárloforð í skilningi laga um hlutafélög. Ekki talið að neinir annmarkar væru á málalíbúnaði sóknaraðila, sem leiði til frávísunar málsins án kröfu. Var úrskurður héraðsdóms því felldur úr gildi og lagt fyrir héraðsdómara að taka málið til efnislegrar meðferðar.

61

Eigendur jarðanna S og D höfðuðu mál gegn eigendum jarðanna H og Á og kröfðust þess, að viðurkennt yrði, að þeir ættu engin ítaksréttindi í landi í óskiptri sameign eigenda jarðanna S og D í Blikdal, norðan Blikdalsár, og væri óheimilt að beita þar hrossum eða öðrum búfenaði. Þótt spilda hefði verið seld úr jörðinni D án beinna eða óbeinna réttinda yfir jörðinni, vörðuðu beitarréttindi í Blikdal ekki þessa landspildu. Jafnframt var talið að réttindi til beitaríttaks væru ekki óskipt í þeim skilningi, að þau gætu ekki staðið sjálfstætt, þótt eigendur annarra jarða ættu sams konar réttindi og eigendur jarðanna H og Á töldu sig njóta. Var því ekki fallist frávísunarkröfu á þeim grundvelli, að fleiri en aðilar málsins ættu óskipt réttindi eða bæru óskiptar skyldur varðandi þau beitarréttindi, sem ágreiningur málsins stóð um. Þá var ekki heldur fallist á það, að eigendur jarðanna S og D hefðu átt að leita úrræða samkvæmt þinglýsingalögum nr. 39/1978 til að fá afmáð þinglýsingu ítaksréttinda, en með þeim hefðu þeir ekki átt kost á að fá leyst úr öðru en því, hvort tiltekin réttindi nytu réttarverndar með þinglýsingu. Slíkt úrræði útilokaði ekki höfðun máls eftir almennum reglum til að fá endanlega og efnislega úrlausn um ágreininginn. Enn fremur var hafnað að eigendur jarðanna S og D hefðu átt að leita eignardóms, enda mundu bresta skilyrði fyrir slíkri málsókn, þar sem eigendur jarðanna H og Á höfðu skilríki fyrir eignarrétti sínum. Þá þótti ekki ástæða til að vísa málinu frá dómi af þeim sökum, að kröfugerð fullnægði ekki skilyrðum 80. gr. laga nr. 91/1991.

696

Hinn 26. júní 1991 keypti SN alla hluti í VS hf. að frátalinni hlutafjáreign G. Samhliða var hlutafé í félaginu aukið og í kjölfar þess átti G 35,7% af heildarhlutafénu, en SN 64,3%. G skuldbatt sig til að eiga sinn hlut og starfa sem forstjóri félagsins, auk þess að sitja í stjórn, til 31. desember 1997, en þá skyldi SN kaupa hlut hans og greiða fyrir ákveðið verð eftir umsömdum reikniforsendum. Upp

úr miðju ári 1992 bárust SN upplýsingar um meintar ávirðingar G í starfi og taldi SN þar með brostnar forsendur fyrir frekara samstarfi aðila. Með samningi 18. desember 1992 keypti G alla hluti SN í VS hf. og var kaupverðið 1 króna. Hinn 29. desember 1992 taldi G sig hins vegar nauðbeygðan til að selja SN alla hluti sína í félaginu fyrir mun lægra verð en hann hefði áður fallist á, auk þess sem hann lét af störfum hjá VS hf. Kaupverðið samkvæmt samningnum 29. desember 1992 var 19.000.000 krónur og þar var tekið fram að fyrri samningur 18. desember sama ár félli úr gildi. Hinn 30. desember 1992 var haldinn hluthafafundur í VS hf. og sú ákvörðun tekin að heimila stjórn félagsins að auka hlutafé þess um allt að 140.000.000 krónur. Á stjórnarfundi í félaginu 31. desember sama ár var síðan ákveðið að nýta heimild til hækkunar hlutafjár og skrifaði SN sig fyrir öllum hlutunum. Þann sama dag framseldi SN hlut í VS hf. að nafnverði 1.262 krónur til L og var það gert til að fullnægja kröfum laga um lágmarksfjölda hluthafa. Á miðju ári 1994 höfðaði G gerðardómsmál á hendur SN og krafðist þess að samningarnir frá 18. og 29. desember 1992 yrðu ógiltir. Gerðardómurinn féllst á þá kröfu, en vísaði hins vegar frá kröfu SN um að G yrði gert að greiða 15.293.523 sænskar krónur, en það svaraði til 35,7% af þeirri fjárhæð, sem SN taldi sig hafa lagt til VS hf. eftir 29. desember 1992. Í kjölfarið höfðaði SN mál á hendur G og krafðist þess aðallega að gerðardómurinn yrði ógiltur, en til vara að fram færi fjárhagslegt uppgjör á milli aðila. G höfðaði hins vegar annað gerðardómsmál og krafðist afhendingar á hlutabréfum í félaginu. Auk þess höfðaði G mál á hendur SN, S, L og VS hf. og krafðist þess meðal annars að ógilt yrði ákvörðun hluthafafundar VS hf. 30. desember 1992 um að veita stjórn félagsins heimild til að hækka hlutafé um 140.000.000 krónur og jafnframt að ógilt yrði framsal á hlut til L. Krafist var frávísunar málsins á þeim grundvelli að G væri ekki hluthafi í félaginu og gegndi ekki trúnaðarstörfum fyrir það. Hann nyti því ekki réttar til að höfða mál samkvæmt 96. gr. laga nr. 2/1995. Vísað var til þess að ágreiningur um hvort G væri hluthafi í VS hf. væri til úrlausnar í öðru dómsmáli. Hver sem niðurstaða þess máls yrði, gæti þessi málsástæða ekki leitt til frávísunar, enda leiddu varnir, sem reistar væru á aðildarskorti, til sýknu ef á þær yrði fallist, sbr. 16. gr. laga nr. 91/1991. Jafnframt var ekki fallist á þær röksemdir fyrir frávísun, að G skorti lögvarða hagsmuni til að fá úrlausn krafna sinna. Í málinu yrði ekki leyst úr kröfum G að efni til nema að fenginni þeirri nið-

urstöðu, að hann væri hluthafi í VS hf. Gæti því ekki komið til þess, að úrlausn um kröfur G fælu í sér svar við lögspurningu, sbr. 1. mgr. 25. gr. laga nr. 91/1991. Í öðru lagi var krafist frávísunar málsins, þar sem málshöfðunarfrestir samkvæmt 96. gr. laga nr. 2/1995 væru liðnir. G reisti meðal annars máltilbúnað sinn á því að ólöglega hefði verið staðið að ákvörðun um aukningu hlutafjár, sbr. a. lið 3. mgr. 96. gr. laganna, og að reglna um boðun til hluthafafundar hefði ekki verið gætt, sbr. c. lið sömu greinar. Með því að málsóknin var reist á þessum ákvæðum laganna voru ekki talin skilyrði fyrir því að fallast á kröfu um frávísun, enda hefðu nefnd ákvæði ekki að geyma sérstaka fresti til höfðunar máls á þessum grundvelli. Í þriðja lagi var krafist frávísunar málsins sökum þess að annað mál var rekið um gildi áðurgreinds gerðardóms, auk þess sem G hafði sjálfur höfðað gerðardómsmál til afhendingar á hlutabréfum í VS hf. Í þeim málum var hvorki gerð krafa um ógildingu hlutafjárukningarinnar í VS hf. né aðrar þær kröfur, sem G hafði uppi í þessu máli. Var því ekki fallist á kröfu um frávísun á þessum grundvelli, auk þess sem ekki þótti hafa verið sýnt fram á, að ágreiningsefni málsins ætti undir gerðardóm samkvæmt samningi aðila. Í fjórða lagi var krafist frávísunar á grundvelli vanreifunar. Kröfur G þóttu nægjanlega skýrar, svo leggja mætti á þær efnisdóm. Að öðru leyti voru ekki taldir slíkir gallar á máltilbúnaði G, að frávísun varðaði fyrir þessar sakir. Í fimmta lagi var krafa um frávísun varðandi L sérstaklega studd við það, að hann ætti ekki varnarþing hér á landi, þar sem lögheimili hans væri í Svíþjóð. Því var ekki sérstaklega andmælt, að skilyrði samlagsaðildar samkvæmt 1. mgr. 19. gr. laga nr. 91/1991 væru fyrir hendi til að sækja SN, S, VS hf. og L í einu máli. Að því virtu og með vísan til 1. mgr. 42. gr., sbr. 1. mgr. 43. gr. laganna, þóttu reglur um varnarþing því ekki til fyrirstöðu, að L yrði gert að þola dóm um kröfur G á hendur honum í málinu. Samkvæmt öllu framangreindu var ekki fallist á kröfu um frávísun málsins.

1356

Íslandsbanki hf. höfðaði mál á hendur nokkrum félagsmönnum í húsfélagi persónulega til greiðslu skuldar samkvæmt skuldabréfi útgefnu af félaginu. Þessir félagsmenn höfðu staðfest með yfirlýsingu, að stjórn félagsins hefði fengið heimild á löglega boðuðum fundi til að stofna til skuldarinnar. Þar sem málið var ekki höfðað gegn húsfélaginu og ekki var heldur stefnt öllum eigendum hússins, vísaði héraðsdómari málinu frá dómi samkvæmt 2. mgr. 18. gr. laga nr. 91/1991. Talið var að ef niðurstaða málsins yrði sú, að eigendur hússins bæru allir sam-

eiginlega ábyrgð á skuld húsfélagsins, væri ekki nauðsyn vegna réttarfarfarsreglna að beina málsókn að fleiri eigendum eða húsfélaginu. Yrði niðurstaðan hins vegar að ábyrgð væri talin hvíla hlutfallslega á eigendum hússins í samræmi við eignarhluta íbúða þeirra, leiddi það til sýknu stefndu að hluta af kröfum bankans. Þótti málatilbúnaðurinn í hvorugu tilviki andstæður 2. mgr. 18. gr. laga nr. 91/1991 eða haldinn öðrum annmörkum af þessum sökum, sem gætu varðað frávísun. Úrskurður héraðsdóms var því felldur úr gildi og lagt fyrir dómara að taka málið til efnis meðferðar. 1536

Árið 1988 byggði B þriggja stigahúsa fjölbýlishús með alls 24 íbúðum, sem hann seldi síðan. Í júní sama ár tók M sf. að sér með verksamningi við B að mála húsið og lauk verkinu um haustið 1989. Skömmu síðar komu í ljós gallar á verkinu, sem fólust í því að málning flagnaði utan af húsinu. Af þessum sökum krafðist húsfélagið bóta úr hendi B og K, sem var annar af eigendum M sf. K taldi málið vanreiðað sökum þess, að ábyrgð hans og B á umræddum göllum væri ekki sundurgreind og því væri örðugt fyrir hann að taka til varna í málinu. Húsfélagið byggði á óskiptri ábyrgð B og K á göllum og þótti kröfugerð þess vera í samræmi við 80. gr. laga nr. 91/1991. Þau atriði, sem K taldi vanreiðuð, þóttu varða efnishlið málsins og koma til kasta dómsins þegar á málið yrði lagður efnisdómur. Kröfu K um frávísun málsins var því hafnað. Sjá Verksamningur. 1580

Hinn 2. febrúar 1993 gerði ríkið og Starfsmannafélag ríkisstofnanna með sér samkomulag um að koma á samráðsnefndum innan einstakra stofnana, þar sem menn í félaginu störfuðu. Hlutverk samráðsnefndanna var það sama og samstarfsnefnda samkvæmt kjarasamningi, en þar var mælt fyrir um að samstarfsnefndir skyldu fjalla um laus- og fastráðningu starfsmanna hvað snerti röðun í launaflokka, og gildi það einnig um fólk, sem færðist milli starfa innan stofnunar eða milli stofnana. Skyldu nefndirnar reyna að jafna ágreining eftir að röðun í launaflokka færi fram og fjalla um kærur varðandi fyrrgreinda hópa og hafa eftirlit með röðun í launaflokka. Á samráðsnefndarfund 11. maí 1995 var gerð samþykkt um röðun lækna ritara í launaflokka og höfðaði Starfsmannafélag ríkisstofnunar mál fyrir Félagsdómi til viðurkenningar á bindandi gildi þeirrar samþykktar. Niðurstaða málsins þótti ráðast af skýringu á hlutverki samráðsnefnda samkvæmt samningi 2. febrúar 1995, sem vísaði til ákvæða kjarasamnings um samstarfsnefndir. Málið var því talið risið af ágreiningi um skilning á kjarasamningi og heyra undir dómsvald Félagsdóms, sbr.

3. tl. 1. mgr. 26. gr. laga nr. 94/1986. Kröfu ríkisins um frávísun málsins var því hrundið.	1779
Hafnað var kröfu um frávísun gagnsakar fyrir Hæstarétti. Sjá Áfrýjun. ..	2101
Krafist var frávísunar á opinberu máli fyrir Hæstarétti, þar sem máli verði ekki áfrýjað í því skyni að fá endurskoðaða niðurstöðu, sem byggðist á mati á sönnunargildi munnlegs framburðar fyrir héraðsdómi, sbr. c. liður 147. gr. laga nr. 19/1991. Þessi ástæða var ekki talin leiða til frávísunar málsins, þar sem Hæstiréttur gæti felld héraðsdóm úr gildi og mælt fyrir um nýja meðferð máls, ef hann teldi líkur fyrir að niðurstaða héraðsdómara um sönnunargildi munnlegs framburðar fyrir dómi kynni að vera röng svo að einhverju skipti um úrslit máls. Var kröfu um frávísun því hafnað.	2141

Frávísunarúrskurður felldur úr gildi

Talið að máli til heimtu launakröfu, sem reist var á kjarasamningi, hefði réttilega verið höfðað fyrir héraðsdómi. Var úrskurður héraðsdóms um að vísa málinu frá dómi felldur úr gildi og lagt fyrir héraðsdómara að taka málið til efnismeðferðar.	2416
Talið var sannað með yfirlýsingu starfsmanns héraðsdóms, að kæra opinbers máls hefði verið afhent héraðsdómara áður en kærufrestur rann út. Var því ekki á það fallist að vísa skyldi málinu frá Hæstarétti. Með hliðsjón af því hversu einfalt sakarefni málsins var þóttu ekki þau vanhöld á rannsókn lögreglunnar að vísa bæri málinu frá héraðsdómi af þeim sökum. Var úrskurður héraðsdóms því felldur úr gildi og lagt fyrir hann að taka málið til efnismeðferðar.	2433
B og H deildu um hversu margir gjalddagar skuldabréfa væru. Talið var að það gæti ekki varðað frávísun málsins þótt B teldi að gjalddagarnir væru fjórtán í stað þrettán og þyrfti að leysa úr ágreiningi aðila, þegar málið væri dæmt að efni til. Var úrskurður héraðsdóms því felldur úr gildi og lagt fyrir hann að taka málið til efnismeðferðar.	2436
Þriggja mánaða málshöfðunarfrestur samkvæmt 88. gr. laga nr. 90/1991 var ekki liðinn er málið var höfðað. Frávísunarúrskurður héraðsdómara var því felldur úr gildi og lagt fyrir hann að taka málið til efnismeðferðar.	3291
Sjá Aðild.	3432
Felldur var úr gildi úrskurður héraðsdóms um frávísun vegna vanreifunar, þar sem kröfur SA hf. á hendur R og S hf. voru eingöngu reistar á reglum IV. kafla laga nr. 34/1985 og því ekki talin þörf á upplýsingum um efni erlendra réttarreglna, sem annars hefði orðið	

að afla ef hann hefði stutt kröfur sínar við ákvæði framlagðra farm-skrírteina, þar sem vísað var til Haag-reglnanna frá 1924 og viðauka við þær frá 1968.	3865
Mál T hf. gegn R og S hf. Sjá næsta mál á undan.	3869
Við fyrirtöku opinbers máls sem höfðað hafði verið á hendur S, var því þá lýst yfir af hálfu ákærvaldsins, að fallið væri frá ákærinni, en S hafði ekki sótt þing. Ekki var talið unnt að meta þessa ráðstöfun á annan veg en þann að ákæran hefði verið afturkölluð hvað S varðaði, sbr. b-lið 132. gr. laga nr. 19/1991. Niðurfelling máls með þessum hætti girti þó á engan hátt fyrir að nýtt mál yrði höfðað um sama sakarefni. Héraðsdómari hefði því ekkert tilefni haft til að vísa frá máli ákærvaldsins gegn S samkvæmt nýrri ákæru. Var lagt fyrir dómara að taka málið til efnismeðferðar.	4195
Sjá Hæfi stjórnvalds.	4293

Frávísunarúrskurður staðfestur

Staðfestur úrskurður héraðsdóms um að einkamáli skyldi sjálfkrafa vísað frá dómi vegna ófullnægjandi birtingar stefnu. Sjá stefnubirting.	198
G og R höfðuðu mál gegn M vegna hlutdeildar og ábyrgðar M á fjármunabrotum J gegn sameignarfélaginu Í, en G, R og M voru eigendur Í. Fyrir lá að þær kröfur sem G og R höfðu uppi vörðuðu heimildarlausar greiðslur úr sjóðum Í. Var ekki ljóst hvernig hlutdeild einstakra sameigenda í þeim var háttað. Þótti aðild G og R að málinu verulega vanreifuð ásamt því sem það sem fram kom um tjón þeirra í gögnum málsins næði ekki sem grundvöllur bóta. Var úrskurður héraðsdóms um að vísa skyldi bótakröfum G og R frá dómi staðfestur.	262
Ágreiningsmáli í tengslum við lok gjaldprotaskipta vísað frá dómi án kröfu. Sjá Gjaldprotaskipti.	2313
Máli vísað frá vegna annmarka á birtingu stefnu. Sjá Stefneubirting.	2318
Máli tveggja húsfélaga vísað frá dómi vegna vanreifunar á sóknaraðild og stefnukröfum.	2337
Máli vísað frá héraðsdómi vegna vanreifunar á sóknaraðild og stefnukröfum.	2373
Máli vísað frá héraðsdómi þar sem fyrir lá ótvíræð viljayfirlýsing samningsaðila um, að túlkun og framkvæmd samkomulagsins skyldi fara fram fyrir gerðardómi. Sjá Gerðardómur.	3088
Sjá Ákæra.	3214
Máli vísað frá héraðsdómi þar sem frestur sá er mælt er fyrir um í 80. gr.	

laga nr. 90/1991 var útrunninn er S leitaði úrlausnar héraðsdómara á gildi nauðungarsölu. Sjá Nauðungarsala.	4165
---	------

Frelsisvæpting

X var vistaður á sjúkrahúsi gegn vilja sínum með vísan til 3. mgr. sbr. 2. mgr. 13. gr. löggræðis laga nr. 38/1984. Eins og málið lá fyrir þótti ósannað að um efnisleg skilyrði 13. gr. laganna hefði verið að ræða til þess að hefta mætti frelsi X og vista hann á sjúkrahúsi gegn vilja sínum. Þá var talið að ekki hefði verið rétt staðið að viðtöku og meðhöndlun X fyrstu dægrin. Voru X dæmdar miskabætur á grundvelli 176. gr. laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála, sbr. 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993.....	150
--	-----

Frestun máls

Kröfu F um dómkvaðningu matsmanna frestað þar til skorið hefði verið úr um kröfu G um frávísun málsins. Sjá dómkvaðning matsmanna.	29
Ekki var talið heimilt að kæra ákvörðun héraðsdómara um frestun máls og var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sjá Frávísun frá Hæstarétti.	1534

Fríðhelgi einkalífs

Starfsmaður meðferðarheimilis talinn hafa raskað umráðarétti G yfir heimili sínu og fríðhelgi þess. Sjá Skaðabætur.	503
S var ákærður fyrir að hafa ónáðað X með bréfasendingum og símhringingum. Einnig var S ákærður fyrir að hafa ónáðað Y með símhringingum þrátt fyrir áminningu lögreglunnar fyrir sams konar ónáði gegn X, en í ákæru voru þau X og Y sögð tengjast vinarböndum. Talið var að þótt S hefði viðurkennt að hafa ónáðað Y á þennan hátt vegna tengsla hans við X, yrði að líta til þess að Y og X áttu ekki heimili saman og háttsemi S gagnvart þeim fólst í ónáði sem beindist sjálfstætt að hvoru um sig. Var því ekki fallist á að fyrrnefnd áminning lögreglunnar væri nægileg til að háttsemi S gagnvart Y gæti varðað við 1. mgr. 232. gr. laga nr. 19/1940. S var sýknaður af þessu ákæruatriði en sakfelldur fyrir sams konar brot gegn X. Var S gert að sæta fangelsi í 10 mánuði og tekið fram að ekki væru efni til að binda refsinguna skilorði að hluta eða með öllu.	3824

Fuglafríðun

Sýknað af ákæru fyrir að leggja grásleppunet í netlögum jarðar. Sjá Eignarréttur.	2518, 2525, 2532
--	------------------

Fullvirðisréttur

Sjá Stjórnarskrá.	3002
P keypti jörð af A með kaupsamningi 15. desember 1990 og gekk þar með inn í réttindi og skyldur A samkvæmt samningi A við landbúnaðarráðherra um leigu á fullvirðisrétti jarðarinnar til fjögurra ára. Með samningi P og landbúnaðarráðuneytis, dagsettum 28. ágúst 1991 og 31. janúar 1992, seldi P ríkissjóði 400 ærgildi af þeim fullvirðisrétti jarðar sinnar, sem þá var bundinn með nefndum leigusamningi. Talið var að með leigusamningnum hefði jarðareigandi tekist þá skyldu á herðar að nýta ekki jörðina til að framleiða kindakjöt með fullvirðisrétti í ákveðinn árafjölda og jafnframt samþykkt að kvöð þess efnis yrði þinglýst á jörðina. Ekki lá annað fyrir en að kvöðin hefði í reynd verið virt. Sem endurgjald fyrir það sem jarðareigandi lét af hendi skuldbatt Framleiðnisjóður landbúnaðarins (F) sig til að greiða tilgreinda fjárhæð árlega í fjögur ár. Enginn fyrirvari var gerður af hálfu F um að ráðstöfun fullvirðisréttar til frambúðar gæti raskað stöðu P samkvæmt samningnum eða haft áhrif á réttarsamband aðilanna. Þá hefði lögum ekki verið breytt eftir gerð samningsins, svo að máli skipti um skyldur P samkvæmt honum. Samkvæmt þessu hafði F ekki vísað til neinna atvika sem að lögum gætu leyst hann undan skyldum til að greiða P umsamda leigu fyrir fullvirðisrétt jarðarinnar. Var F því dæmdur til greiðslu samkvæmt efni leigusamningsins.	3639

Fyrirsvor

Sjá Frávísun máls frá héraðsdómi.	2892
--	------

Fyrning

Ekki var talið að víxilhafi hefði glatað víxilrétti sínum á hendur útgefanda eiginvixils, þótt hann hafi ekki sýnt víxilinn til greiðslu innan þess eins árs frests frá útgáfudegi, er getur í 1. mgr. 34. gr. laga nr. 93/1933, sbr. 1. mgr. 53. gr., 1. mgr. 77. gr. og 1. mgr. 78. gr. sömu laga. Víxilkrafan talin fynast á 3 árum miðað við gjalddaga eða lok sýningarfrests. SjáVíxilmál.....	74
H gjaldfelldi skuld samkvæmt skuldabréfum með heimild í ákvæðum bréfanna við vanskil útgefanda. R og E, sem tekið höfðu sjálf-skuldarábyrgð á bréfunum, töldu að miða ætti upphaf fyrningar við gjaldfellingu bréfsins, en ekki við það þegar H skoraði á þau um greiðslu og tilkynnti þeim að hann myndi ganga að þeim á grund-	

velli sjálfskuldarábyrgðar þeirra. Eftir málatilbúnaði H, sem krafðist dráttarvaxta frá þeim gjalddaga þegar skuldin var gjaldfelld, og eftir orðalagi kvittunar sem upphaflegur kröfuhafi hafði gefið þriðja aðila, sem ásamt R og E hafði gengið í sjálfskuldarábyrgð, var talið að fyrningarfrestur hefði byrjað að líða á þeim gjalddaga þegar skuldin var gjaldfelld. Var krafa H því fyrnd samkvæmt 2. mgr. 5. gr. og 4. tl. 3. gr. laga nr. 14/1905 um fyrning skulda og annarra kröfurettinda.	339
Kröfur SK gegn farmflytjandanum SA voru taldar fallnar niður fyrir fyrningu samkvæmt 7. tölulið 215. gr. siglingarlaga nr. 34/1985, en ekki var fallist á að krafa SK væri endurkrafa samkvæmt 216. gr. laganna.	401
Fjárnám var gert hjá J, að kröfu G, vegna opinberra gjalda sameignarfélagsins B, en J var annar tveggja eigenda félagsins. Ýmsum málsástæðum J um ógildingu fjárnámsins var hafnað. Um þá málsástæðu J, að gjöld vegna áraanna 1984 og 1985 væru fyrnd, sagði að árið 1985 hefði verið gert lögtað hjá B sf. Með því hefði fyrning ekki verið rofin gagnvart J sem ábyrgðarmanni skuldarinnar. Þótti ekki hafa verið sýnt fram á atvik sem slitið hefðu getað fyrningu kröfunnar gagnvart J. Var fjárnámið því felld úr gildi að því er þetta varðaði. .	455
EKKI var talið að 1. töluliður 1. mgr. 3. gr. laga nr. 14/1905 um fyrning skulda og annarra kröfurettinda ætti við um endurgreiðslukröfu vegna riftunar gagnaðila. Sjá Riftun.	489
Krafa vegna erlends endurláns var talin fyrnast á 10 árum, sbr. 2. mgr. 4. gr. laga nr. 14/1905. Sjá Skuldamál.	927
Veðskuld fékkst greidd við nauðungarsölu fasteignar og í kjölfarið höfðaði eigandi eignarinnar mál til endurgreiðslu úr hendi skuldara. Endurkrafan var ekki talin gjaldkræf fyrr en við þessa greiðslu. Nauðungarsalan fór fram 25. maí 1989 og var krafan því ekki fyrnd þegar málið var höfðað með stefnu 10. maí 1993. Sjá Samningur. ...	934
G varð fyrir umferðarslysi 5. október 1986 þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. Hlaut G hálsþnykk og var örorka hennar metin 15%. Talið var að G hefði ekki átt þess kost að leita fullnustu bótakröfu sinnar fyrr en á árinu 1989. Fyrningarfrestur tók því ekki að líða fyrr en 1. janúar 1990 og var krafan ekki fyrnd þegar málið var höfðað 28. október 1993, sbr. 99. gr. laga nr. 50/1987. G voru dæmdar bætur úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, sem ekið var á þá kyrrstæðu. Sjá Skaðabætur.	1152
Iðnaðarbankinn hf. innleysti átta tékka útgefna af Innkaupastofnun rík-	

isins á reikningi hennar hjá Landsbanka Íslands. Var fyrsti tékkinn innlestur 15. febrúar 1985, en sá síðasti 23. ágúst sama ár. Tékkar þessir voru falsaðir þannig að fjárhæð hvers þeirra var hækkuð um eina milljón krónur. Landsbankanum var ekki kunnugt um fölsun tékkanna fyrr með bréfi Innkaupastofnunar 4. október 1985. Hinn 29. sama mánaðar leiðrétti bankinn reikning Innkaupastofnunar með bækfærslu á 7.000.000 krónur, en sá sem falsaði tékkanna hafði greitt eina milljón til Innkaupastofnunar. Landsbankinn krafði síðan Íslandsbanka hf., sem tekið hafði við réttindum og skyldum Iðnaðarbankans hf., um greiðslu, sem svaraði til fyrrgreindrar bækfærslu. Talið var að krafa Landsbankans lyti að endurgreiðslu Íslandsbanka hf. vegna skuldfærslu andvirðis tékkanna á reikning hjá Landsbankanum, sem átt hefði sér stað í þeirri röngu ímyndun beggja bankanna að um fullgilda tékka væri að ræða. Krafa sem þessi þótti fyrnast á fjórum árum samkvæmt 5. tl. 3. gr. laga nr. 14/1905. Málið var höfðað með stefnu birtri 11. nóvember 1993 og var því fyrningarfrestur löngu liðinn	1432
Krafist var skaðabóta úr hendi stjórnarmanna og stofnenda hlutafélags vegna hækkunar hlutafjár. Annmarkar á hlutafjárukningunni voru ekki virtir hluthöfunum til refsíabyrgðar og þóttu því ákvæði 134. gr. laga nr. 32/1978 um málshöfðunarfresti eiga við. Þar sem frestir voru liðnir voru kröfur á hendur hluthöfunum taldar fyrndar. Sjá Hlutafé.	1720
Hinn 3. júní 1987 gekkst SÓ í einfalda ábyrgð gagnvart B fyrir greiðslu afurðarláns til S hf. vegna framleiðslu félagsins það ár. Bú S hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 12. desember 1988, en skiptunum lauk 17. nóvember 1989 og var búið eignalaust. Með stefnu birtri 14. maí 1993 höfðaði B málið og krafðist greiðslu úr hendi SÓ á grundvelli ábyrgðarinnar. Talið var að fyrningarfrestur ábyrgðarkröfunnar hefði byrjað að líða við upphaf skipta á búi S hf., sbr. 1. mgr. 5. gr. laga nr. 14/1905, og þó svo skiptalok hefðu verið síðar, stæði 3. mgr. ákvæðisins í vegi að telja upphaf fyrningarfrests frá þeim tíma. Ábyrgðarkrafan fyrntist á fjórum árum, sbr. 4. tl. 3. gr. sömu laga og var sá frestur liðin þegar málið var höfðað. Var SÓ því sýknaður af kröfum B.	1969
Beiðni um nauðungarsölu var talin slíta fyrningu lögveðréttar, sem hvíli á eigninni. Sjá Nauðungarsala.	1992
Krafa um greiðslu kaupverðs hlutabréfa var talin fyrnd samkvæmt 1. tl. 3. gr. laga nr. 14/1905. Sjá Samningur.	2237

Þ höfðaði mál gegn E vegna slyss sem hann varð fyrir þegar liðin voru tæplega þrettán ár frá því að örorkumat lá fyrir og rúm ellefu ár frá því að fyrirvaralaus kvittun fyrir fullnaðarbótum var gefin af hálfu Þ. Ekki var talið að E hefði viðurkennt skyldu sína til greiðslu frekari bóta eftir þetta tímamark. Þótt ljóst að bótakrafa Þ væri fyrnd samkvæmt 2. tl. 4. gr. laga nr. 14/1905 um fyrning skulda og annarra kröfuréttinda.	2451
Samkvæmt meginreglu kröfuréttar var kröfuhafanum J rétt láta greiðslur F hf. ganga inn á elstu kröfur sínar, sem töldust þ.a.l. ekki fyrndar. Sjá Verksamningur.	3558

Fyrning sakar

Hinn 18. nóvember 1991 voru K og S kærð til ríkissaksóknara fyrir bort á byggingarlögum með því að hafa reist sumarhús í landi Kárastaða í Þingvallarsveit án tilskilda leyfa byggingaryfirvalda. Lögreglurannsókn fór fram á tímabilinu 9. desember 1991 til 7. apríl 1992. Ekkert var síðan aðhafst fyrr en ákæra var gefin út 22. júní 1995 og birt K og S 21. ágúst sama ár, rúmum þremur árum eftir að lögreglurannsókn lauk. Eins og málavöxtum var háttað var talið að refsing K og S hefði ekki farið fram úr sektum. Sök fyrntist því á tveimur árum samkvæmt 1. tl. 1. mgr. 81. gr. almennra hegningarlaga. Þótti rétt að miða upphaf fyrningarfrests við fullframningu brotsins, sem var eigi síðar en 21. maí 1991. Var brotið talið þess eðlis að hið ólögmæta ástand hlyti óhjákvæmilega að leiða af verknaðinum til óákveðinnar frambúðar án frekari tilverknaðar brotamanns. Þótt því ekki unnt að miða frestinn við það að hinu ólögmæta ástandi lyki, sbr. 1. mgr. 82. gr. almennra hegningarlaga. Samkvæmt þessu var sök S og K talin fyrnd og voru þau sýknuð af refsikröfum. Sjá Byggingarlög. ...	1868
---	------

Fölsun

Hafnað var kröfu Landsbanka Íslands um endurgreiðslu á hendur Íslandsbanka hf. vegna innlausnar átta falsaðra tékka á reikningi í Landsbankanum. Sjá Tékkar.	1432
---	------

Gagnaöflun

B lýsti kröfu um skaðabætur í þrotabú S vegna vinnuslyss um borð í fiskiskipi. Við skiptin var kröfunni hafnað og var sú afstaða staðfest fyrir héraðsómi. Fyrir Hæstarétti voru lögð fram ný gögn, en talið var að þeirra hefði verið unnt að afla undir rekstri málsins í héraði.	
---	--

Gögn þessi voru því ekki talin fá hnekk't niðurstöðu héraðsdóms, en í honum sátu tveir sérfróðir meðdómsmenn. Sjá Skaðabætur.	685
Héraðsdómur í opinberu máli var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til aðalmeðferðar á ný vegna þess að misbrestur hafði orðið á öflun sönnunargagna. Sjá Ómerking.	916
Kröfum G um að I yrði gert skylt að leggja fram tiltekin skjöl var hafnað vegna skorts á skýrleika, og tengsla við hagsmuni.	2428
Í opinberu máli var ekki á það fallist, að nauðsyn bæri til að beina kröfu um upplýsingar um samtöl í síma að umráðamönnum og notendum þeirra síma, sem sakborningur var talinn hafa átt samtöl við. Ekki var talið að skráning Póst- og símamálastofnunarinnar á upplýsingum um notkun farsíma væri andstæð ákvæðum laga nr. 121/1989 um skráningu og meðferð persónuupplýsinga. Krafan um upplýsingarnar þótti eiga stöð í lögum nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála og vera hvorki andstæð 71. gr. stjórnarskrárinnar né 8. gr. samnings um verndun mannréttinda og mannfrelsis. Var úrskurður héraðsdóms um að heimilt væri að veita upplýsingarnar staðfestur.	2553
S kærði úrskurð héraðsdóms þar sem H var heimilað að leiða tilgreind vitni fyrir dóm vegna máls sem rekið var fyrir Hæstarétti milli S og H. Samkvæmt gagnályktun frá e-lið 1. mgr. 143. gr. laga nr. 91/1991 verður slíkur úrskurður ekki kærður til Hæstaréttar. Málinu var því vísað frá Hæstarétti.	3428
Sjá Endurupptaka.	3212

Gagnsök

HJ, seljandi og húsasmíðameistari einingahúss, krafði B og HD, kaupendur hússins um eftirstöðvar kaupverðsins. B og HD gagnstefndu vegna galla á húsinu. Sjá Fasteignakaup og Gallar.	3093
--	------

Galli

G og L voru talin eiga rétt á afslætti vegna galla á fasteign. Við mat á afslætti vegna glugga var ekki talið að G og L hefðu samið um að gluggarnir væru smíðaðir í samræmi við ítrustu kröfur um útlit og gæði. Var því dýrasta leið til úrbóta, sem sett var fram í matsgerð, ekki lögð til grundvallar. Sjá Samningur.	96
Vél bifreiðar talin gölluð, en á söluspjaldi kom fram að hún væri nýupptekin. Sjá Lausafjárkaup.	545
Stærð grunnflatar fasteignar ranglega tilgreind í söluyfirliti. Sjá Fasteignakaup.	554

K var talin eiga rétt á afslætti vegna ófullnægjandi frágangs íbúðar. Sjá Fasteignakaup.	629
A keypti bifreið af H í desember 1992. Í afsali fyrir bifreiðinni sagði að hún væri ekin 84.000 km. Nokkru eftir kaupun bilaði drifkerfi bifreiðarinnar og hélt A því fram, að hún væri mun meira ekin en ökümlir sagði til um. Talið var að ekki hefði verið hnekktt þeirri niðurstöðu héraðsdóms, sem skipaður var sérfróðum meðdómsmönnum, að bilun í drifkerfi bifreiðarinnar yrði ekki rakin til atvika, sem seljandi bæri ábyrgð á. Var því hvorki fallist á kröfu kaupanda vegna viðgerðarkostnaðar né á kröfu vegna afnotamissis. Hins vegar þótti sannað með framburði vitna, að í ágúst 1992, áður en seljandi eignaðist bifreiðina, hafi ökümlir hennar sýnt um 135.000 km. Þótti kaupandi því eiga rétt til afsláttar af kaupverði, sem metinn var að álitum.	710
Kaupendum að jörð ásamt útihúsum voru dæmdar skaðabætur vegna galla á haughúsi. Öðrum bótakröfum var ýmist vísað frá héraðsdómi eða þeim hafnað vegna tómlætis kaupenda. Sjá Fasteignakaup.	1023
Með kaupsamningi 5. janúar 1991 keypti M raðhús í smíðum af J. Skömmu eftir afhendingu eignarinnar varð vart leka víða í húsinu og voru M dæmdar bætur úr hendi J. Sjá Fasteignarkaup.	1236
Með verksamningi 21. mars 1988 við H tók V hf. að sér viðgerð og húðun suðurhliðar fjölbýlishúss. Verkið þótti gallað og var V hf. talið bera ábyrgð á því sem úrskaiðis fór. Voru verkkaupa því dæmdar skaðabætur. Sjá Verksamningur.	1563
Árið 1988 byggði B þriggja stígaúsa fjölbýlishús með alls 24 íbúðum, sem hann seldi síðan. Í júní sama ár tók M sf. að sér með verksamningi við B að mála húsið og lauk verkinu um haustið 1989. Skömmu síðar komu í ljós gallar á verkinu, sem fólust í því að málning flagnaði utan af húsinu. Af þessum sökum krafðist húsfélagið bóta úr hendi B og K, sem var annar af eigendum M sf. K var talinn ábyrgur samkvæmt almennu skaðabótareglunni, en B á grundvelli samningsbundinnar ábyrgðar, og var þeim gert að greiða húsfélaginu bætur. Sjá Verksamningur.	1580
Með samningi 9. apríl 1991 keyptu E og B fasteign af Ó og H. Samkvæmt samningnum var afhendingardagur eignarinnar 25. maí 1991, en afsal fyrir henni var gefið út 11. maí 1992. Skömmu eftir útgáfu afsals kvörtuðu kaupendur vegna galla á útveggjum eignarinnar. Kaupendur könnuðust við að hafa sér sprungur í veggjum við skoðun	

hússins og voru þeir taldir hafa haft fullt tilefni til að kanna nánar steypuskemmdir. Samkvæmt lögjöfnun frá 47. gr. laga nr. 39/1922 var því talið, að þeir gætu ekki borið fyrir sig galla, sem hefði átt að koma í ljós við eðlilega rannsókn, enda þótti ekki í ljós leitt, að seljendur hefðu beitt svikum við kaupin. Samkvæmt þessu voru kaupendur sýknaðir af kröfum seljenda. Sjá Fasteignakaup.	1735
HJ seldi B og HD einingahús sem framleitt var í Noregi. Samkvæmt niðurstöðu dómkvaddra matsmanna var húsið haldið ýmsum göllum. Fram kom í matsgerð að vindvarnarlag og frágangur hússins væri í samræmi við teikningar sem lágu fyrir frá framleiðanda þess, en vindvarnarlagið fullnægði ekki ákvæðum byggingarreglugerðar þar um. Þrátt fyrir þetta var talið að HJ, sem hafði stöðu byggingarstjóra við uppsetningu hússins, sbr. 3. mgr. gr. 4.5. rglg. Nr. 177/1992, bæri ábyrgð gagnvart B og HD á því að hús reist hér á landi fullnægði þeim opinberu kröfum sem gerðar eru um vindvarnarlag húsa á Íslandi. HJ var því talinn bera ábyrgð á framkomnum göllum hússins og dæmdur til greiðslu skaðabóta.	3093
Skilyrði skaðabótaskyldu á grundvelli 2. mgr. 42. gr. laga nr. 39/1922 þóttu ekki uppfyllt. B, kaupanda gallaðs lausafjár, var hins vegar dæmdur afsláttur úr hendi seljandans G. Sjá Afsláttur.	3381
Mál V sf., H og S sf. gegn G. Sjá næsta mál á undan.	3392, 3400, 3409
Kaupanda fasteignar dæmdur afsláttur og skaðabætur vegna galla eigninni. Sjá Fasteignakaup.	2915

Geðrannsókn

Í kröfu um geðrannsókn var þeim rökum hvergi hreyft, að nauðsyn bæri til hennar vegna vafa um hvort ákvæði 15. eða 16. gr. almennra hegningarlaga gætu átt um hagi sakbornings. Þegar af þeirri ástæðu brast skilyrði samkvæmt d. lið 1. mgr. 71. gr. laga nr. 19/1991 fyrir kröfunni og var henni synjað.	1904
I réðst á stjúp föður sinn og veitti honum áverka á auga. Hann hafði áður lent í átökum við stjúpfaður sinn og móður I kvað hann hafa haft í hótunum við sig og mann sinn. I var gert að sæta gæsluvarðhaldi og geðrannsókn.	2302

Gerðardómur

L krafði H hf. um greiðslu skuldar sem H hf. hefði stofnað til með því
--

að vanefna samkomulag L við Kaupmannasamtök Íslands um svokallað pokagjald sem renna skyldi til L. Talið var að fyrir lægi ótvíræð viljayfirlýsing samningsaðila um, að túlkun og framkvæmd samkomulagsins skyldi fara fram fyrir gerðardómi. Samkvæmt því og með vísan til 1. mgr. 24. gr. laga nr. 91/1991 var því staðfest niðurstaða héraðsdóms um frávísun málsins að kröfu H hf., sbr. einnig 2. gr. laga nr. 53/1989 um samningsbundna gerðardóma.	3088
--	------

Geymslugreiðsla

Samkvæmt 1. gr. laga nr. 9/1978 um geymslufé er það skilyrði fyrir því að skuldari geti fullnægt greiðsluskyldu sinni með greiðslu geymslufjár, að hann fái ekki greitt kröfueiganda vegna aðstæðna eða atvika sem kröfueigandi ber ábyrgð á. Því skilyrði var ekki til að dreifa í málinu. Var því ekki fallist á að skuldarinn Ó gæti losnað undan greiðsluskyldu sinni við kröfuhafann Ö með þessum hætti.	3531
Mál G gegn Ó. Sjá næsta mál á undan.	3544
Fallist var á það með Gm hf., að upp hafi verið kominn réttmætur vafi um það hver væri lögmætur viðtakandi þeirrar greiðslu, sem honum bar samkvæmt samningi að inna af hendi. Við þessar aðstæður hafi Gm hf. verið tiltæk sú leið að fullnægja greiðsluskyldu sinni með því að leggja féð inn á geymslureikning samkvæmt 1. gr. laga nr. 8/1978, eins og lagagreinin verður skýrð með hliðsjón af athugasemdum sem fylgdu frumvarpi til þeirra laga. Það eitt að ekki var fylgt þeirri aðferð sem lög nr. 8/1978 gera ráð fyrir, gat ekki ráðið úrslitum í málinu. Var þá til þess litið, að Gm hf. sérgreindi greiðsluna þegar í upphafi og hélt henni þannig allan tímann án þess að reyna á nokkrun hátt að ná henni til baka. Reiddi hann féð af hendi í samræmi við fyrri viðurkenningu sína á kröfunni. Voru gerðir hans taldar réttmætar í þeirri aðstöðu sem hann var er greiðsla hans skyldi innt af hendi. Gm hf. var því sýknaður af fjárkröfum SS svf.	3748

Gjafsókn

X höfðaði mál til greiðslu bóta vegna nauðungarvistunar á sjúkrahúsi. X hafði lögbundna gjafsókn í héraði og fyrir Hæstarétti. Sjá Frelsisvipting	150
T höfðaði mál gegn bæjarfélaginu H, vegna tjóns sem hitauppstreymi í húsi hennar olli. T fékk gjafsókn í héraði og fyrir Hæstarétti.	240
Sjá Vátrygging.	445
M höfðaði mál til greiðslu bóta vegna örorkutjóns og miska af völdum slyss,	

sem hún varð fyrir þegar fót hennar festust í drifskafli tengdu aflúr-taki dráttarvélar. M fékk gjafsókn í héraði og fyrir Hæstarétti.	765
G höfðaði mál til heimtu bóta vegna örorkutjóns og miska af völdum slyss, sem hún varð fyrir þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. G fékk gjafsókn fyrir Hæstarétti.	1152
H varð fyrir tjóni í viðskiptum við verðbréfasjóði og krafði Seðlabanka Íslands og íslenska ríkið um bætur, en hann taldi mega rekja tjónið til saknæmrar vanrækslu bankaeftirlits Seðlabanka Íslands og viðskiptaráðherra. H fékk gjafsókn í héraði og fyrir Hæstarétti.	1255
Kaupendur fasteignar höfðuðu skaðabótamál á hendur seljanda fasteignar og tveimur fasteignasölum, en þeir stóðu saman að rekstri fasteignasölnunnar F hf., sem hafði milligöngu við kaupin. Kaupendur eignarinnar fengu gjafsókn fyrir Hæstarétti.	1279
Við skilnað M og K að borði og sæng deildu þau um forsjá tveggja dætra þeirra. K fékk gjafsókn í héraði og fyrir Hæstarétti.	1387
M og K deildu um forsjá sona sinna og fengu þau bæði gjafsókn í héraði og fyrir Hæstarétti.	2071
S höfðaði mál til endurgreiðslu á lögmannspóknun og fékk gjafsók í héraði og fyrir Hæstarétti.	2101
Ábyrgðarmaðurinn A krafði greiðslukortafyrirtækið K hf. um endurgreiðslu þess fjár sem A hafði innt af hendi vegna skuldarans G. A var veitt gjafsókn á báðum dómstigum.	3267
M var dæmdur til að greiða K kærumálskostnað. Gjafsókn málsaðila kom ekki til álitá, enda var hún gagnvart þeim báðum bundin við rekstur máls þeirra í héraði.	3575

Gjaldþrotaskipti

Kröfu um skaðabætur í þrotabú útgerðarmanns vegna vinnuslyss hafnað. Sjá Skaðabætur.	685
Fjárnám var gert í kröfu, en skuldari greiddi þrotabúi gerðarþola kröfuna. Skuldara var talið skylt að greiða búinu féð, sbr. 1. mgr. 138. gr. laga 21/1991. Hafnað var kröfu gerðarbeiðanda um skaðabætur úr hendi skuldara. Sjá Fjárnám.	753
Bú SH hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 8. febrúar 1993 áður en félagið hafði lokið verki samkvæmt verksamningi 29. janúar 1992. Þrotabúi höfðaði málið á hendur verkkaupa til heimtu verklauna vegna þess, sem unnið hafði verið. Verkkaupi hafði hins vegar uppi kröfur til skuldajafnaðar vegna vanefnda á verksamningnum. Gagnkröfurnar þóttu til orðnar við gerð verksamnings, en það var langt utan	

- þeirra tímamarka, sem um ræðir í 1. mgr. 100. gr. laga nr. 21/1991. Það lagaákvæði var því ekki talið standa því í vegi, að gagnkröf-
unum yrði beitt til skuldajafnaðar við kröfur þortabúsins. 858
- Bú EG hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 15. febrúar 1993. Frestdagur við
skiptin var 22. október 1992. Protabúið krafðist riftunar á greiðslum
til G í júlí og september 1992, sem höfðu farið fram með því, að til
lækkunar á inneign hans hjá félaginu voru færðar kröfur félagsins
á hendur skyldmennum hans. Var fallist á það með protabúinu að
um óvenjulegan greiðslueyrir hefði verið að ræða. Þóttu ósannaðar
fullyrðingar G um að í upphafi hefði verið samið um greiðslur með
þessum hætti og að millifærsla í bókhaldi hefði dregist fyrir mistök.
Riftunarkrafa búsins náði því fram að ganga. Hins vegar var kröfu
búsins um endurgreiðslu úr hendi G hafnað á grundvelli 144. gr. laga
nr. 21/1991. 892
- Bú M hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 15. júní 1993, en sá dagur var einnig
frestdagur við skiptin. S hafði veitt M hf. lán 5. mars 1993, en það
átti að endurgreiða tíu dögum síðar. Í þessu skyni var S afhentur
tækki, sem reyndist innistæðulaus, þegar hann var sýndur til greiðslu
á gjalddaga lánsins. M hf. endurgreiddi hins vegar hluta af láninu
með því að fela banka að selja viðskiptavíxla í eigu félagsins, en and-
virði þeirra var lagt inn á tékkareikning S í samræmi við skrifleg til-
mæli þess efnis frá M hf. Protabúið krafist riftunar á þeim grundvelli
að greiðslur þessar hefðu verið inntar af hendi með óvenjulegum
greiðslueyri. Við mat á því, hvort um óvenjulegan greiðslueyri hefði
verið að ræða, var talið að líta yrði til þess, í hvaða formi greiðsla
færi frá skuldara, en ekki í hvaða mynd hún bærist kröfueiganda.
Greiðsla á peningakröfum með viðskiptabréfum frá þriðja aðila
gæti almennt ekki talist venjulegur greiðslueyri í viðskiptum. Fyr-
irfram hefði ekki verið samið um greiðslu í þessu formi, heldur var
gert ráð fyrir greiðslu frá M hf. með tækka. Einnig höfðu greiðslur
með þessum hætti ekki tíðkast við fyrri skammtímalán, sem M hf.
fékk hjá S. Þá var það ekki talið hafa þýðingu, hvort S hafði vitn-
eskju um uppruna þess fjár, sem lagt var inn á bankareikning hans
eftir sölu víxlanna. Var því fallist á kröfu búsins um riftun og end-
urgreiðslu. 901
- Bú K hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 11. mars 1993. Hinn 10. desember
1992 höfðu að fullu verið gerðar upp ógjaldfallnar eftirstöðvar
skuldar K hf. við S samkvæmt skuldabréfi útgefnu af K hf. 5. júlí
1989. Skuldin var tryggt með veði í fasteign stjórnarformanns K hf.

- Protabúið höfðaði málið á hendur S og krafðist riftunar á þessari ráðstöfun. Þar sem greitt var fyrr en eðlilegt var og S hafði ekki vísað til atvika, sem nægðu til að greiðslan mætti hafa virst venjuleg, var talið að skilyrðum 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991 væri fullnægt til að verða við kröfu um riftun á greiðslu skuldarinnar. Einnig var talið að S hefði þann hag af ráðstöfun þessari í skilningi 142. gr. laganna, að með henni var greidd að fullu krafa hans. Þannig naut S hags af ráðstöfuninni á kostnað annarra lánardrottna K hf. Í því sambandi skipti ekki máli, þótt ráðstöfunin hefði um leið verið til hagsbóta fyrir eiganda þeirrar fasteignar, sem var veðsett fyrir skuldinni, og þrotabúið kynni af þeim sökum að hafa getað beint kröfu að honum af þessu tilefni með stoð í 147. gr. laga nr. 21/1991. Var því fallist á kröfu búsins um endurgreiðslu úr hendi S. 911
- Banka var gert að afhenda þrotabúi hlutabréf, þar sem ekki hefði stofnast gilt handveð yfir bréfnum. Sjá Handveð. 1085
- Bú M hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 15. júní 1993, en sá dagur var einnig frestdagur við skiptin. Í apríl 1993 nam skuld M hf. við H 895.995 krónum. H tók út vörur hjá M hf. og notaði kröfu sína til skuldajafnaðar við andvirði þeirra. Talið var að greiðsla skuldar með afhendingu á vörum væri að jafnaði óvenjulegur greiðslueyrir í skilningi 134. gr. laga nr. 21/1991. Ekki var um að ræða þann greiðslueyri, sem samið var um í upphafi, og M hf. hafði ekki fyrr í viðskiptum sínum við H greitt skuldir sínar með þessum hætti. Var því talið ósannað að umrædd greiðsla hefði mátt virðast eðlileg eftir atvikum. Var því fallist á kröfu þrotabúsins um riftun. Einnig var fallist á kröfu búsins um endurgreiðslu að frádregnum mismuni vegna viðskipta aðilanna eftir umræddan skuldajöfnuð. 1132
- Bú M hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 15. júní 1993, en sá dagur var einnig frestdagur við skiptin. Félagið hafði átt gagnkvæm viðskipti við L, sem fólust annars vegar í kaupum M hf. á framleiðsluvörum L og hins vegar í kaupum L á hráefni til framleiðslunnar, einkum sykri. Fram til mars 1993 hafði hvor aðilinn gert upp skuldir sínar við hinn með víxlum og peningum, en skuldajöfnuði virtist aldrei hafa verið beitt. Í apríl 1993 var skuld M hf. við L orðin 1.151.109 krónur. Hinn 22. mars 1993 keypti L 44.050 kg af sykri af M hf. fyrir 1.749.126 krónur og með bréfi 14. apríl það ár lýsti L yfir skuldajöfnuði á fyrrgreindri skuld félagsins við sig, auk vöruúttektar félagsins hjá L fyrir 44.779 krónur frá 23. mars 1993 til loka þess mánaðar. Kaup L á sykri 22. mars 1993 samsvöruðu nánast sjöföldu því sykurmagni,

- sem L hafði fram til þess tíma keypt af M hf. að meðaltali á mánuði. Hvorki hafði fyrir fram verið samið um skuldajöfnuð vegna þess né átti hann sér hliðstæðu í fyrri viðskiptum L við M hf. Var fallist á það með þrotabúi M hf., að L hefði með þessum viðskiptum í reynd fengið skuld M hf. við sig greidda með vörum, sem telja yrði óvenjulegan greiðslueyri í skilningi 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991. Voru ekki talin efni til að líta svo á, að greiðslan hefði getað vírst venjuleg eftir atvikum. Var L því gert að þola riftun á greiðslunni og endurgreiða þrotabúi M hf. 975.465 krónur, en útreikningur þeirrar fjárhæðar var ágreiningslaus með aðilum. 1183
- Bú M hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 15. júní 1993, en sá dagur var einnig frestdagur við skiptin. M hf. hafði keypt vörur hjá Ö og fóru viðskiptin þannig fram að M greiddi með peningum að frádregnu andvirði sykurs, sem Ö keypti af M hf. í apríl 1993, að fjárhæð 2.362.512 krónur. Talið var að greiðsla með vörum í stað peninga væri almennt óvenjulegur greiðslueyrir. Þótti Ö ekki hafa tekist að sanna, að greiðslan hefði vírst venjuleg eftir atvikum, og var hún talin óvenjulegur greiðslueyri í skilningi 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991. Var fallist á kröfu um riftun greiðslunnar og Ö gert að endurgreiða þrotabúi M hf. andvirði hennar. Síðari viðskipti þóttu ekki standa í vegi kröfu búsins um endurgreiðslu, þar sem vörukaup eftir þennan tíma voru staðgreidd af M hf. 1314
- L krafðist gjaldþrotaskipta á búi G á grundvelli árangurslauss fjárnáms hjá G 13. nóvember 1995 fyrir kröfu L samkvæmt víxli að fjárhæð 2.000.000 krónur, útgefnu af G 28. september 1994, en samþykktum til greiðslu við sýningu af S. Víxillinn var sýndur til greiðslu 26. maí 1995 og afsagður þann dag vegna greiðslufalls. G hélt því fram að víxillinn væri greiddur og vísaði til greiðslukvittunar frá 28. september 1994 fyrir sömu fjárhæð. Víxillinn bar enga áritun um greiðslu og þótti texti fyrrgreindrar kvittunar, sem dagsett var á útgáfudegi víxilsins, á engan hátt benda til þess, að þargreind fjárhæð hefði verið innt af hendi til greiðslu skuldar samkvæmt honum. Gegn andmælum L var því ekki fallist á, að kvittunin gæti talist fullnægjandi sönnun um greiðslu víxilsins. Var því fallist á kröfur L og bú G tekið til gjaldþrotaskipta. 1334
- J lofaði að kaupa 300.000 króna hlut í M hf. við aukningu á hlutafé í félaginu, sem var ákveðin 14. apríl 1993. Hinn 30. desember sama ár var bú félagsins tekið til gjaldþrotaskipta. Hafnað var kröfum J um riftun á kaupunum og endurgreiðslu úr þrotabúinu. Sjá Hlutfafé. ... 1347

Bú M hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 15. júní 1993, en sá dagur var einnig frestdagur við skiptin. Gagnkvæm viðskipti höfðu verið með M hf. annars vegar og kaupfélagsins E og dótturfyrirtækjum þess hins vegar. Hinn 15. júní 1993 var skuld E og dótturfyrirtækisins S sf. við M hf. 26.539.861 króna. Á hinn bóginn áttu E og dótturfyrirtækin K hf., S hf. og V hf., kröfur samkvæmt sextán víxlum á hendur M hf. Var lýst yfir skuldajöfnuði við kröfur þrotabúsins. Í málinu krafðist þrotabúið riftunar á greiðslu skuldar M hf. við E og S sf. að fjárhæð 23.464.491 króna, sem fengin var með áðurgreindum skuldajöfnuði. Við úrlausn málsins var tekin afstaða til þess hvort fullnægt væri skilyrðum 1. mgr. 100. gr. laga nr. 21/1991 fyrir skuldajöfnuði. Með aðilum var ágreiningslaust að fjórir víxlar fullnægðu ekki þessum skilyrðum. Aftur á móti var talið að E hefði verið heimilt að nota til skuldajafnaðar víxla að fjárhæð 356.895 krónur, en þeir voru gefnir út af E 31. janúar og 28. febrúar 1993. Hins vegar var ekki talið heimilt að nota til skuldajafnaðar sjö víxla, sem E yfirtók frá K hf. og S hf. á hendur M hf. Þá þótti hvorki sannað að E hefði frá upphafi verið eigandi sex víxla, sem M hf. samþykkti og afhenti V hf., né að E hefði eignast víxlanna áður en þrír mánuðir voru til frestdags, sbr. 1. mgr. 100. gr. laga nr. 21/1991. Var því ekki talið að víxlar þessir gætu nýst til skuldajafnaðar gegn kröfum M hf. Enn fremur var hafnað gagnkröfu E vegna vaxta þar sem ekki var í ljós leitt að þeir tengdust þeim tveimur víxlum sem E var heimilt að nota til skuldajafnaðar. Samkvæmt þessu var fallist á kröfu M hf. á hendur E að fjárhæð 23.107.596 krónur.

1493

Bú M hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 15. júní 1993, en sá dagur var einnig frestdagur við skiptin. Frá 20. apríl til 3. júní 1993 fékk S hf. framseldar viðskiptakröfur M hf. að fjárhæð 13.695.249 krónur og ráðstafaði þeim upp í skuld M hf. við sig samkvæmt fjórum víxlum útgefnum í í febrúar og mars það ár. Um þessa tilhögun hafði ekki verið samið við upphaf viðskipta M hf. og S hf. og var ekki að sjá að hún hefði átt sér hliðstæðu á fyrri stigum. Var greiðslan talin innt af hendi með óvenjulegum greiðslueyri í skilningi 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991. Þá var ekki fallist á að greiðslan teldist venjuleg eftir atvikum í ljósi áskilnaðar við fyrri lánveitingar S hf. til M hf. um að M hf. greiddi eigin skuldbindingar og leysti til sín skuldbindingar á hendur þriðja manni, sem voru í vanskilum. Var ekkert talið liggja fyrir í málinu um að greiðslurnar, sem leitað var riftunar á, hefðu verið inntar af hendi vegna nýrra lánveitinga eða kröfukaupa af

- félaginu. Einnig var litið til þess að greiðslur M hf. fóru eingöngu fram með afhendingu krafna á hendur þriðja manni en ekki nýrra skuldaskjala frá félaginu sjálfu. Samkvæmt þessu var greiðslunni rift og S hf. gert að endurgreiða þrotabúinu fyrrgreinda fjárhæð. 1511
- Yfirfærsla aflamarks af báti þrotamanns, sem Fiskistofa staðfesti ekki fyrr en eftir upphaf gjaldþrotaskipta, gat ekki orðið virk nema með atbeina skiptastjóra. Sjá Fiskveiðiheimildir. 1619, 1626
- Í kjölfar þess, að bú hlutafélags var tekið til gjaldþrotaskipta var krafist skaðabóta úr hendi stjórnarmanna og hluthafa vegna hækkunar hlutafjár. Frestur til höfðunar málsins var liðinn og kröfur því taldar fyrndar. Sjá Hlutafé. 1720
- Hinn 23. janúar 1995 var bú D hf. tekið til gjaldþrotaskipta. Félagið hafði haldið eftir hluta af launum þriggja starfsmanna sinna að kröfu Innheimtustofnunar sveitarfélaga til greiðslu barnsmeðlaga. Stofnunin lýsti síðan í búið kröfu, sem svaraði til þeirrar fjárhæðar. Við skiptin var ágreiningur um það, hvort þessi krafa ætti að njóta stöðu í skuldaröð samkvæmt 1. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991, eins og krafa starfsmannanna hefði notið, ef ekki hefði komið til afdráttar af launum þeirra með áðurgreindum hætti. Talið var að með því, að verða við skyldu samkvæmt fyrirmælum laga nr. 54/1971 til að halda eftir fé samkvæmt kröfu Innheimtustofnunar sveitarfélaga til greiðslu meðlaga hefði D hf. staðið starfsmönnum sínum skil á hluta launa þeirra. Félagið hefði þar með efnt kröfur starfsmanna, sem kynnu að hafa verið um laun fyrir vinnu í þjónustu þess í skilningi 1. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Réttindi stofnunarinnar til greiðslu úr hendi félagsins voru hins vegar ekki talin háð því að það héldi í reynd eftir fé við útborgun launa, svo sem ráðið yrði af 4. málslíð 1. tl. 4. mgr. 5. gr. laga nr. 54/1971, heldur hefðu þau orðið til við það eitt, að laun hlutaðeigandi starfsmanna yrðu gjaldkræf. Í ljósi þessa alls þótti því ekki unnt að líta á kröfu Innheimtustofnunar sem hluta af launakröfu starfsmannanna, sem aðilaskipti hefðu orðið að samkvæmt 1. mgr. 115. gr. laga nr. 21/1991. Var því ekki fallist á að skipa kröfunni í skuldaröð samkvæmt 1. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. 2017
- Hinn 12. október 1994 var D hf. veitt heimild til greiðslustöðvunar til 1. nóvember sama ár og var sú heimild framlengd allt til 31. janúar 1995. Á greiðslustöðvunartíma gegndi lögmaðurinn B starfi aðstoðarmanns félagsins við greiðslustöðvunina. Tilraunir til að koma nýrri skipan á fjármál D hf. báru ekki árangur og var bú þess tekið til

gjaldprotaskipta 23. janúar 1995 samkvæmt beiðni stjórnar félagsins. Á greiðslustöðvunartíma var S hf. falið að vinna að uppgjöri fyrir félagið vegna ársins 1994. Vegna þessarar þjónustu var gerður reikningur að fjárhæð 200.725 krónur fyrir tímabilið 9. til 19. janúar 1995. S hf. lýsti kröfu á hendur búinu og krafðist stöðu í réttindaröð samkvæmt 4. tl. 110. gr. laga nr. 21/1991, en þeirri kröfu var hafnað. Með yfirlýsingu 11. maí 1995 staðfesti B, að hann hefði sem aðstoðarmaður við greiðslustöðvun samþykkt að starfsmaður S hf. yrði “fenginn til að vinna við bókhald félagsins og vinna að uppgjöri fyrir félagið fyrir árið 1994.” Protabúið var ekki talið hafa borið bríður á að þessi yfirlýsing næði til sönnunar á að gætt hefði verið skilyrða 19. gr. laga nr. 21/1991 um öflun samþykkis aðstoðarmanns fyrir því, að félagið stofnaði til skuldar við S hf. Í málinu lá fyrir skjal 7. janúar 1995, þar sem voru svokallaðir minnispointar frá B og hagfræðingi, sem starfaði með honum að málefnum félagsins. Virtist þessu skjali hafa verið beint til félagsstjórnar, en þar sagði, að ekki væri réttlætanlegt að halda rekstri áfram. Reksturinn væri kominn í greiðsluþrot og ekki hefði tekist að standa skil á forgangskröfum. Jafnframt væri ekki tilefni til að ætla að úr þessari stöðu rættist í nánustu framtíð og því mætti telja að félaginu væri skylt að krefjast gjaldprotaskipta. Vísað var til þess að B hafði látið þessa yfirlýsingu frá sér fara tveimur dögum áður en S hf. hófst handa um þau störf, sem deilt var um greiðslu fyrir. Þótti ljóst, að B hefði ekki getað vænst þess að framhald yrði á rekstri félagsins og engin þörf á þjónustu S hf. til að varna félaginu tjóni. Var talið að B hefði því verið óheimilt að samþykkja að D hf. stofnaði til skuldbindingar við S hf. á því tímabili, sem það innti að hendi þjónustu í þágu félagsins. Einnig var talið að B hefði borið, ef því var að skipta, að afturkalla án tafar samþykki sitt, hefði því verið lýst yfir fyrir þetta tímamark. Samkvæmt þessu þótti ekki fullnægt því skilyrði 4. tl. 110. gr. laga nr. 21/1991, að heimild hefði staðið til þess í 19.-21. gr. laganna, að D hf. stofnaði í greiðslustöðvun til þeirrar skuldbindingar við S hf., sem um ræddi í málinu. Af þessum sökum gat S hf. því ekki notið þeirrar stöðu í réttindaröð fyrir kröfu sinni, sem mælt var fyrir í fyrstnefnda lagaákvæðinu, og var þeirri kröfu hans hafnað.	2187
Talið var, að skiptastjóri hefði ekki getað vísað ágreiningsmáli í tengslum við lok gjaldprotaskipta til héraðsdóms eftir að skiptum hafði verið lokið með því að allar kröfur greiddust og hið gjaldþrota félag fékk bú sitt afhent til baka.	2313

Sú málsvörn varnaraðila í ágreiningsmáli um kröfu um gjaldþrotaskipti, að ekki hefði mátt gera fjárnám hjá honum vegna ákvæða 27. gr. laga nr. 48/1988 um fangelsi og fangavist var hafnað, þar sem krafa sóknaraðila var vegna skaðabóta, en ekki opinberra gjalda.	2328
H höfðaði mál gegn þrotabúi B og krafðist þess að viðurkennd yrði sem forgangskrafa krafa hennar um ógreidd laun. Engra gagna naut um ógreidd laun H í bókhaldi B eða skilgreinagreinum til lífeyrissjóða og skattfyrvalda. Þegar gætt var þeirrar óvissu, sem var í málinu um stöðu, vinnuframlag, launakjör og starfslok H þótti hún ekki hafa sannað að hún ætti tilkall til frekari launa frá B en hún hafði þegar fengið greidd.	2392
Ekki var talið heimilt að kæra ákvörðun héraðsdómara um þingfestingu ágreiningsmáls samkvæmt lögum nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti. Var málinu sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti.	2559
Hafnað var kröfu G þess efnis, að skaðabótakrafa hennar yrði viðurkennd sem almenn krafa við skipti P. Sjá Skaðabætur.	2668
Hafnað var kröfu S um endurupptöku á meðferð kröfu um gjaldþrotaskipti á búi hans, sem tekið hafði verið til skipta með úrskurði héraðsdóms. Með hliðsjón af fordæmum var talið að 1. mgr. 137. gr., sbr. 138. gr. laga nr. 91/1991 yrði ekki beitt fortakslaut um beiðnir um endurupptöku mála, sem rekin voru samkvæmt lögum nr. 21/1991 og lokið með úrskurði um gjaldþrotaskipti.	2678
Sjá Lánssamningur.	2987
Í hf. krafðist þess að rift yrði veðsetningu á eignarhluta RB í fasteign samkvæmt veðskuldabréfi út gefnu af RB til HB 30. mars 1994, upphaflega að fjárhæð 2.000.000 kr. Einnig krafðist Í hf. þess að HB yrði dæmdur til greiðslu 1.973.571 kr. með vöxtum frá útgáfudegi skuldabréfsins. Bú RB var tekið til gjaldþrotaskipta að kröfu Í hf. 20. september 1994 og frestdagur við skiptin var 12. júní 1994. RB og HB voru svilar. Skýringar RB á bréfinu voru á reiki og taldar ótrúverðugar. Ekki var fullnægt áskilnaði 1. mgr. 137. gr. laga nr. 21/1991 um að stofnað sé til skuldar um leið og kröfuhafi fékk veðrétt sinn til tryggingar skuldinni. Brast því lagaskilyrði til að HB gæti notið þeirrar tryggingar sem veðrétti hans var ætlað að veita. Kröfur Í voru því teknar til greina en gegn mótmælum Í hf. þótti ósönnuð sú staðhæfing HB að hann hafi áskilið sér veðréttinn um leið og hann hafi innt féð af hendi.	3524
Dánarbúi Á (D) lýsti kröfu að fjárhæð 946.967 kr. sem almennri kröfu á hendur þrotabúi Ö (P). Jafnframt var þess krafist að þessari fjárhæð	

yrið skuldajafnað við arfstilkall Ö í D. Litið var svo á, að krafan hefði verið orðin til við töku bús Ö til gjaldþrotaskipta. Með vísan til 113. gr. og 1. tl. 114. gr. laga nr. 21/1991 var krafa D viðurkennd sem almenn krafa í Þ. Talið var að þótt Þ gæti haft uppi arfstilkall við skipti á dánarbúi Á, stæði D ekki í skuld við Þ. Jafnframt hafði arfur eftir Á ekki fallið á frestdegi við gjaldþrotaskipti Ö. Var því ekki fullnægt skilyrðum 1. mgr. 100. gr. laga nr. 21/1991 fyrir skuldajöfnuði við gjaldþrotaskipti Ö og var þeirri kröfu D því hafnað. 3704

D hf. gerði 14. maí 1994 verksamning við H um frágang um tiltekið verk. D hf. aflaði síðan tilboðs frá R, að fjárhæð 1.466.244 kr. Meðan á verkinu stóð bættust við aukaverk, sem ekki virtist ljóst, hvenær um hefði verið samið, en fyrir þau átti R að fá 122.090 kr. til viðbótar. D hf. var veitt heimild til greiðslustöðvunar 12. október 1994 og var búið tekið til gjaldþrotaskipta 23. janúar 1995. R stefndi þrotabúinu til greiðslu kröfu að fjárhæð 921.637 kr. Var annars vegar deilt um hvort og þá með hverri fjárhæð viðurkenna ætti greiðslukröfu R, og hins vegar um stöðu þeirrar kröfu í réttindaröð við gjaldþrotaskipti D hf. Hluti kröfu R, 205.579 kr., átti rætur að rekja til verks sem R vann á greiðslustöðvunartímanum, fyrir geymslufé sem kom til frádráttar öðrum reikningum R á sama tíma, en aðrir kröfuliðir, 716.058 kr., voru studdir reikningum vegna aukaverka og hafði þeim ekki verið hnekk. Voru fjárkröfur R á hendur Þ viðurkenndar að fullu. Sjá Skuldaröð. 3845

Deilt var um fjárhæð þóknunar skiptastjóra. Sjá Skiptastjóri. 4171

Greiðsla

Fullnaðaruppgjör var talið hafa farið fram við afhendingu skuldabréfs og kvittunar umboðsmanns kröfuhafa. Sjá Samningur. 934

Lögmaðurinn I tók að sér í starfi hjá L hf. að veita S aðstoð við hjónaskilnað og var henni gerður reikningur vegna verksins. S leitaði álits stjórnar Lögmannafélags Íslands á fjárhæð reikningsins og var I og L hf. gert að endurgreiða S í samræmi við niðurstöðu stjórnar félagsins. Sjá Lögmenn. 2101

Sjá Lausafjárkaup. 3911

Greiðslumark

Sjá Stjórnarskrá. 3002

Greiðslumiðlun

Hafnað var kröfu um skaðabætur vegna tjóns, sem seljandi báts taldi sig hafa orðið fyrir sökum þess, að kaupandi afla ráðstafaði ekki greiðslum inn á greiðslumiðlunarreikning smábáta hjá Stofnfjár-sjóði fiskiskipa. Sjá Skaðabætur.	1016
Ábyrgðarmaður var talinn bundinn af samkomulagi við banka um upp-gjör skulda og var hafnað kröfu hans um endurgreiðslu, að því marki sem hann hafði greitt á grundvelli þeirrar skuldbindingar. Sjá Ábyrgð.	2089

Greiðslustaður

Má höfðað á hendur útgefanda og framseljanda tveggja víxla. Samkvæmt prentuðu formi víxlanna var greiðslustaður þeirra í Íslandsbanka hf., Reykjavík. Útibú bankans talinn réttur greiðslustaður víxlanna. Sjá Vixilmál.	68
Mál var höfðað á hendur útgefanda og ábekingi víxils. Á víxileyðublaðinu sagði að víxillinn skyldi greiðast „í Sparisjóði Reykjavíkur og ná-grennis“. Þessi tilgreining greiðslustaðar þótti fullnægjandi sam-kvæmt 5. tl. 1. gr. laga nr. 93/1933. Sjá Vixilmál.	1012
Bankinn Í hf. krafði Ö um greiðslu samkvæmt víxli. Með vísan til dóma Hæstaréttar í dómasafni 1995, 224 og 372, var fallist á að útibú bank-ans teldist réttur greiðslustaður víxilsins.	3835

Greiðslustöðvun

Sjá Skuldaröð.	3845
Sjá Verksamningur.	3875, 3893

Gripdeild

Æ var meðal annars sakfelldur fyrir gripdeild með því að hafa stokkið inn fyrir afgreiðsluborð bankaútibús með prjónahúfu yfir andlitið og hrifsað þar 137.000 krónum úr peningaskúffu gjaldkera.	883
--	-----

*Gæsluvarðhald**1. a-liður 1. mgr. 103. gr.*

X var grunaður um að hafa í félagi við þrjár unglingsstúlkur ráðist að 16 ára stúlkunni og veitt henni lífshættulega áverka. Var X látin sæta gæsluvarðhaldi samkvæmt 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991 um með-ferð opinberra mála, en talið var að ekki væri þörf gæsluvarðhalds vegna rannsóknarhagsmuna.	202
--	-----

Talið var að rökstuddur grunur væri um aðild Á að ráni. Var úrskurður héraðsdóms um að Á skyldi sæta gæsluvarðhaldi í 6 daga staðfestur.	278
Talið var að rökstuddur grunur væri um aðild S að ráni. Var úrskurður héraðsdóms um að S skyldi sæta gæsluvarðhaldi í 6 daga staðfestur.	280
Talið var að rökstuddur grunur væri um aðild R að ráni. Var úrskurður héraðsdóms um að R skyldi sæta gæsluvarðhaldi í 6 daga staðfestur.	282
Talið var að rökstuddur grunur væri um aðild B að fjársvikum, með sviðsetningu umferðarslysa og þjófnaðar bifreiðar og íkveikju hennar. Var úrskurður héraðsdóms um að B skyldi sæta áfram gæsluvarðhaldi staðfestur.	387
K hafði játað að eiga 12 g af amfetamíni sem fundust við húsleit en auk þess var hann grunaður um dreifingu og sölu á fíkniefnum. Rannsókn síðara atriðisins talin skammt á veg komin. Var úrskurður héraðsdóms um að K skyldi sæta gæsluvarðhaldi staðfestur.	577
Á var grunaður um þjófnað eða hilmingu og var honum gert að sæta gæsluvarðhaldi í níu daga. Talið var að c-liður 1. mgr. 5. gr. mannréttindasáttmála Evrópu stæði ekki í vegi, að gæsluvarðhaldi yrði beitt með tilliti til rannsóknarhagsmuna, væri rökstuddur grunur um afbrot þess, sem í hlut ætti.	1633
Ó var grunaður um þjófnað eða hilmingu og var honum gert að sæta gæsluvarðhaldi í níu daga. Talið var að c-liður 1. mgr. 5. gr. mannréttindasáttmála Evrópu stæði ekki í vegi, að gæsluvarðhaldi yrði beitt með tilliti til rannsóknarhagsmuna, væri rökstuddur grunur um afbrot þess, sem í hlut ætti.	1633
G var undir rökstuddum grun um aðild að fíkniefnabroti og þótti nauðsynlegt í þágu rannsóknar málsins, að hann gæti ekki náð tali af samsekum, sem voru væntanlegir til landssins. Honum var því gert að sæta gæsluvarðhaldi í þrjá daga.	2297
B fór inn í söluturn og réðst með ofbeldi að afgreiðslustúlku og hafði á brott með sér peninga. Var hann undir rökstuddum grun um brot, sem varðað gæti við 2. mgr. 218. gr. og 252. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Þótti ástæða til að ætla að B gæti torveldað rannsókn málsins ef hann gengi laus, svo sem með undanskoti þýfis. Honum var gert að sæta gæsluvarðhaldi í fjórar vikur á grundvelli a-liðar 1. mgr. og 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.	2299
B var grunaður um fjölda innbrotsþjófnaða. Hann var atvinnulaus vímu-	

efnaneytandi og fjármagnaði neyslu sína með afbrotum. Talið var mega ætla að B gæti torvelað rannsókn málsins, sem var á frumstigi. B var gert að sæta gæsluvarðhaldi í rúmar sex vikur.	2305
Hjá lögreglu voru til rannsóknar fjöldi innbrota, sem G var grunaður um aðild að. Hann var atvinnulaus og átti við vímuefnavanda að etja. Talið var mega ætla að G gæti torvelað rannsókn málsins. G var gert að sæta gæsluvarðhaldi í rúmar sex vikur.	2307
Staðfestur var gæsluvarðhaldsúrskurður yfir G, sem grunaður var um aðild að innflutningi á miklu magni stórhættulegra fíkniefna.	3571
R játaði að hafa haft töluvert magn fíkniefna í sínum vörslum og brýnt tilefni var talið til nákvæmrar rannsóknar. R var samkvæmt þessu undir rökstuddum grun um brot gegn 173. gr. a og b laga nr. 19/1940. R var gert að sæta gæsluvarðhaldi í fjórar vikur.	4204

2. b-liður 1. mgr. 103. gr.

S hlaut dóm 22. mars 1996 vegna fjölda brota og lýsti yfir áfrýjun málsins til Hæstaréttar. Hann átti að baki langan brotaferil. Rík ástæða þótti til að ætla, að S héldi áfram brotum eða reyndi að komast úr landi meðan mál hans væri ólokið í Hæstarétti, ef hann fengi að halda frelsi sínu. Þóttu vera fyrir hendi skilyrði til gæsluvarðhalds yfir S á grundvelli b- og c-liðar 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Var honum gert að sæta gæsluvarðhaldi þar til dómur gengi í Hæstarétti, en þó ekki lengur en rúma þrjá mánuði.	1196
Gefin hafði verið út ákæra á hendur L, erlendum ríkisborgara, vegna brots á 173. gr. laga nr. 19/1940. Með hliðsjón af eðli sakargifta þótti fullnægt skilyrðum b-liðar 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991 til gæsluvarðhalds. Var þá ekki þörf á að leysa sérstaklega úr því hvort einnig væru skilyrði fyrir gæsluvarðhaldi samkvæmt 2. mgr. 103. gr. sömu laga.	4037

3. c-liður 1. mgr. 103. gr.

D játaði að hafa framið tvö innbrot á eins mánaðar tímabili. Tæpum tveimur mánuðum áður hafði honum verið veitt skilorðsbundin reynslulausn af 180 daga eftirstöðvum refsingar í eitt ár af tveimur refsisdómum en samkvæmt sakavottorði hafið hann hlotið fimm refsisdóma m.a. fyrir brot gegn 244. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Var honum gert að sæta gæsluvarðhaldi í rúmar sex vikur.	66
S var grunaður um brot gegn 244. gr., 248. gr., 254. gr. og 259. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og lögum um ávana- og fíkniefni. Jafn-	

framt höfðu verið gefnar út fimm ákærur á hendur S vegna fjölda brota á árunum 1995 og 1996. Þá hafði S langan brotaferil að baki. Var honum gert að sæta gæsluvarðhaldi í rúmar fimm vikur.	683
H hlaut fimm mánaða fangelsi með dómi 19. mars 1996 fyrir þjófnað og tilraun til þjófnaðar. Við uppkvaðningu dómsins tók H sér fjögurra vikna frest til að kveða á um áfrýjun. Áður hafði hann hlotið tveggja ára fangelsi með dómi 8. mars 1995 fyrir þjófnað, nytjastuld og umferðarlagabrot. Fram að þeim dómi sat H í gæsluvarðhaldi, en lét ekki skipast og hélt áfram afbrotum. Með hliðsjón af þessu og sakaferli H þótti rík ástæða til að ætla að hann myndi halda áfram uppteknum hætti. Var H gert að sæta gæsluvarðhaldi þar til héraðsdómur kæmi til fullnustu eða dómur Hæstaréttar, þó ekki lengur en í rúmar sjö vikur.	1106
Sjá undir 2.	1196
H var handtekinn vegna gruns um innbrot í spilasal og þjófnað. Hann hafði hlotið fjölmarga dóma vegna brota á hegningarlögum. Þótti líklegt að H myndi halda áfram brotum meðan máli hans væri ekki lokið og var honum því gert að sæta gæsluvarðhaldi í sex vikur.	1940
Sjá undir 1.	2305, 2307
J hafði játað þjófnað en auk þess var hann grunaður um innbrot. J var síbrotamaður og fíkniefnaneytandi. Þótti mega ætla, að hann myndi, ef hann væri frjáls ferða sinna, halda áfram brotum. J var gert að sæta gæsluvarðhaldi í fimm vikur.	2656
L hafði m.a. viðurkennt að hafa falsað og notað í viðskiptum 34 tékka á hálfu ári. Við yfirheyrslu hjá lögreglu kvaðst L neyta fíkniefna daglega og fjármagna neyslu sína með tékkafalsi. Var L gert að sæta gæsluvarðhaldi í fjórar vikur.	2676
L hafði viðurkennt að hafa falsað og notað í viðskiptum fjölmarga tékka til að fjármagna daglega neyslu sína á fíkniefnum. Var L gert að sæta gæsluvarðhaldi í þrjár vikur.	3210
Gefin hafði verið út ákæra á hendur J þar sem honum var gefið að sök að hafa brotið gegn 244. gr. laga nr. 19/1940. Með hliðsjón af löngum sakaferli J var honum gert að sæta framhaldi gæsluvarðhalds.	3295
Í ákæru voru B gefin að sök fjögur þjófnaðarbrot, ein tilraun til þjófnaðar og eitt brot gegn 155. gr. laga nr. 19/1940 á tímabilinu 21. ágúst 1996 til 31. október s.á. Með hliðsjón af sakaferli B þótti fullnægt skilryðum til áframhaldandi gæsluvarðhalds yfir honum.	4299

4. d-liður 1. mgr. 103. gr.

B réðst á stjúpfoður sinn og veitti honum áverka á auga. Hann hafði áður lent í átökum við stjúpa sinn og móðir B kvað hann hafa haft í hótunum við sig og mann sinn. B var gert að sæta gæsluvarðhaldi í fjórar vikur.	2302
B réðst á stjúpfoður sinn og veitti honum áverka á auga. Honum var gert að sæta áframhaldandi gæsluvarðhaldi þar til dómur gengi í máli hans, þó ekki lengur en í rúmar sex vikur. Vegna sjúklegs ástands B var ákveðið að hann skyldi vistaður á sjúkrahúsi eða á viðeigandi stofnun á varðhaldstíma, sbr. 110. gr. laga nr. 19/1991.	2310

5. 2. mgr. 103. gr.

B var undir rökstuddum grun um að hafa brotið gegn 211. gr., sbr. 20. gr., eða 2. mgr. 218. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 með því að ráðast að manni þar sem hann lá sofandi og stinga hann í hálsinn með hnífi. Samkvæmt gögnum málsins var rannsókn vel á veg kominn og ekki þótti hafa verið í ljós leitt að þörf væri gæsluvarðhalds vegna rannsóknarhagsmuna. Hins vegar þótti ætlað brot B sérstaklega hættulegt vegna þeirrar aðferðar, sem notuð var og var brotið talið þess eðlis, að telja yrði gæsluvarðhald nauðsynlegt með tilliti til almannahagsmuna. Var B gert að sæta gæsluvarðhaldi á grundvelli 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.	25
Sjá undir 1.	2299
C gert að sæta gæsluvarðhaldi á grundvelli 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála vegna sterks gruns um tilraun til manndráps eða stórfelldrar líkamsárásar.	2423
Héraðsdómur hafði dæmt Á í þriggja ára fangelsi fyrir brot gegn 2. mgr. 218. gr. laga nr. 19/1940. Talið var fullnægt skilyrðum 106. gr. laga nr. 19/1991 til að Á yrði gert að sæta gæsluvarðhaldi meðan á fresti hans til áfrýjunar dómsins stóð, samkvæmt 2. mgr. 151. gr. laga nr. 19/1991.	3872
Rökstuddur grunur lá fyrir um að H hefði gerst brotlegur við 2. mgr. 218. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 11. gr. laga nr. 20/1981, og jafnframt, að líkamsárásin hefði verið hrottaleg og lífshættuleg. Var H því gert að sæta gæsluvarðhaldi í þrjár vikur.	4197

6. Kröfu um gæsluvarðhald hafnað

Með úrskurði héraðsdóms var G gert að sæta gæsluvarðhaldi samkvæmt a. lið 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991 vegna gruns um að hafa valdið

dauða systur sinnar, sem var gestkomandi hjá honum. Af gögnum málsins þótti ekki annað ráðið en rannsókn þess væri vel á veg komin. Var því ekki talið sýnt fram á, að rannsóknarhagsmunir krefðust gæsluvarðhalds yfir G samkvæmt a. lið 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Þá þótti ekki liggja fyrir rökstutt tilefni til gæsluvarðhalds samkvæmt d. lið sömu málsgreinar. Í niðurstöðum krufningarskýrslu sagði meðal annars, að vefræn dánarorsök lægi ekki fyrir, þrátt fyrir veruleg áverkamerki. Með hliðsjón af niðurstöðum krufningar þótti ekki fullnægt skilyrðum til gæsluvarðhalds á grundvelli 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Var hinn kærði úrskurður því felldur úr gildi og þótti ekki standa þessari niðurstöðu í vegi að G kærði ekki úrskurðinn fyrir sitt leyti, sbr. lögjöfnun frá 2. mgr. 159. gr. laga nr. 19/1991.	1904
G var grunaður um íkveikju í risibúð, þar sem hann var búsettur, og kvaðst hann hafa ætlað að svipta sig lífi. Krafist var gæsluvarðhalds yfir G á grundvelli 2. mgr. 103 gr. laga nr. 19/1991 og vísað til röksemda, sem vörðuðu aðalega heilsu G. Ekki þóttu efni til að fallast á kröfuna, enda fyrir hendi önnur úrræði að lögum til að sporna við hættu af því tilefni.	2004
V hafði viðurkennt að hafa komið aftan að konu fyrir utan veitingastað að nóttu til, tekið utan um hana og sagt henni að þegja. V neitaði hins vegar staðfastlega að hafa ætlað að nauðga konunni eða meiða hana. Ekki þótti í ljós leitt að fullnægt væri skilyrðum 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991 til gæsluvarðhalds yfir V. Þar sem krafa um gæsluvarðhald var ekki reist á annarri lagaheimild var gæsluvarðhaldsúrskurður héraðsdóms felldur úr gildi.	3448

7. Gæsluvarðhaldsvist

Gæsluvarðhaldsfanganum B var gert með úrskurði héraðsdóms að sæta takmörkunum á réttindum samkvæmt c-, d- og e-lið 1. mgr. 108. gr. laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála. Var hann í einangrun og sætti heimsóknarbanni og bréfaskoðun. Ekki var talið að rökstutt hefði verið á nokkurn hátt að rannsóknarnauðsynjar krefðust þess, að B sæti slíkum takmörkunum á réttindum sínum. Var hinn kærði úrskurður því felldur úr gildi.	27
--	----

8. Skaðabætur vegna gæsluvarðhaldsvistar

Ríkið var sýknað af kröfu H um skaðabætur vegna gæsluvarðhalds. Sjá Skaðabótamál.	614
--	-----

Haldsréttur

- Hinn 26. október 1994 keypti N bifreið af J, sem fékk andvirði hennar greitt með skuldabréfi, tryggðu með 1. veðrétti í bifreiðinni. N seldi K bifreiðina 12. desember það ár, en M keypti síðan bifreiðina 10. apríl 1995. Í mars 1995 tók B bifreiðina að sér til breytinga og viðgerða og lauk því verki í apríl það ár. Eigandi bifreiðarinnar var krafinn um greiðslu fyrir verkið og greitt var upp í það af hálfu M fyrir hönd N. B neitaði hins vegar að afhenda bifreiðina fyrr en fullnaðargreiðsla hefði verið innt af hendi. Að kröfu J var bifreiðin seld á nauðungarsölu 2. september 1995 og í kjölfar hennar deildu J og B um úthlutun söluverðs. Talið var að verkið hefði verið unnið í samræmi við verkbeiðni og þótti nægjanlega sannað að um verðmætisaukningu á bifreiðinni hefði verið að ræða. Haldsréttur B var því talinn ganga framur veðrétti J og var staðfest sú ákvörðun sýslumanns að úthluta B söluverði bifreiðarinnar. 966
- Eignarréttur að fiskkerjum, sem seld höfðu verið á fjármögnunarleigu, var ekki talinn girða fyrir að þau gætu lotið haldsrétti farmflytjanda vegna ógreiddra farmgjalda og annarra krafna, sem viðtakanda farms bæri að greiða, sbr. 62. gr. og 63. gr. laga nr. 34/1985. Haldsréttur var hins vegar ekki talinn ná til skulda vegna annarra ferða en hinnar síðustu, en í henni voru hluti af þeim kerjum sem farmflytjandi taldi til haldsréttar yfir. Sjá Farmsamningur. 1163
- Ekki var talið sýnt fram á að skipasmíðastöðin S ætti ógreiddan hluta af smíðaverði báts, sem nyti haldsréttar. Sjá Nauðungarsala. 2340

Handtaka

- Talið var ljóst, að lögreglumenn hefðu haft tilefni og nægar ástæður til þess að vista H í fangaklefa í stuttan tíma, sbr. meginreglu 34. gr. laga nr. 74/1974 og 2. og 3. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur nr. 625/1987, enda annað úrræði ekki verið tiltækt. Var skaðabótakröfu H því hafnað. 2806

Handveð

- Á árinu 1988 afhenti J Búnaðarbanka Íslands hlutabréf til tryggingar á skuldbindingum hans við bankann. Í bréfunum var vísað til ákvæðis í samþykktum félagsins, sem lagði bann við veðsetningu hlutabréfa án samþykkis stjórnar. Með bréfi 23. maí 1989 óskaði J eftir heimild stjórnar til að veðsetja bréfin, en þeirri málaleitan var synjað. Bú J var tekið til gjaldþrotaskipta 24. janúar 1990 og krafðist skiptastjóri

búsins afhendingar hlutabréfanna. Bankanum var gert að afhenda protabúinu bréfin, þar sem gilt handveð hefði ekki stofnast.	1085
---	------

Hefð

Sjá Eignaréttur.	696
Sjá Eignaréttur.	3352

Hegningarauki

Sjá Líkamsárás.	2894
Sjá Þjófnaður.	3149
H var sakfelldur fyrir þjófnaðarbrot og rauf þar með skilorð dóms 29. febrúar 1996. Var H gerð refsing í einu lagi samkvæmt 60. gr. laga nr 19/1940 og hún tiltekin samkvæmt 77. og 78. gr. sömu laga. Jafn- framt var litið til þess að brotin vörðuð hegningarauka við dóm er H hlaut 17. júlí 1995. Refsing H ákveðin fangelsi í 6 mánuði.	3583

Heilbrigðisvottorð

Sjá Flugréttindi.	4112
------------------------	------

Heimvísun

Sjá Ómerking

Hjón

B, sem gefið hafði út tryggingarbréf með veði í fasteign sinni án samþykk- is eiginkonu sinnar, var ekki talin geta borið fyrir sig 2. mgr. 20. gr. laga nr. 20/1923 um réttindi og skyldur hjóna.	598
Ágreiningur með hjónum vegna uppgjörs samkvæmt skilnaðarsamningi. Sjá Skilnaðarsamningur.	949
Við skilnað M og K að borði og sæng deildu þau um forsjá tveggja dætra þeirra. K var dæmd forsjá beggja telpnanna. Sjá Forsjá.	1387
K var sýknuð af kröfu M um endurgreiðslu meðlags með börnum þeirra. Sjá Meðlag.	1449

Hlutabréf

Banka var gert að afhenda protabúi hlutabréf, þar sem ekki hefði stofnast gilt handveð honum til handa yfir bréfunum. Sjá Handveð.	1085
Protabú H hf. krafðist afhendingar hlutabréfa í eigu þess, sem sett höfðu verið að handveði til V. Taldi búið veðsetninguna ekki fá staðist vegna ákvæða í samþykktum félagsins. Samkvæmt 23. gr. laga nr.	

32/1978 áttu reglur um viðskiptabréf við um framsal og veðsetningu hlutabréfa nema annað væri skýrt tekið fram í hlutabréfinu. Eðli máls samkvæmt þótti verða að skýra þetta ákvæði með tilliti til sérstöðu hlutabréfa meðal viðskiptabréfa, en að baki hlutabréfum væru að jafnaði margbrotin og umfangsmikil lögskipti, sem ætlaður væri langur aldur. Í stofnsamningi og samþykktum hlutafélags væru nánari ákvæði um þau lögskipti, en efni þessara gagna væri almennt ekki tekið upp í hlutabréfum nema í takmörkuðum mæli, auk þess sem samþykktir hlutafélaga gætu tekið breytingum. Talið var að V hefði ekki getað látið við það eitt sitja að kanna efni bréfanna, enda mátti hann ekki treysta því að þau geymdu tæmandi upplýsingar um hömlur á meðferð þeirra. Átti hann greiðan aðgang að upplýsingum úr hlutafélagaskrá um fyrrgreindar takmarkanir, sem giltu um heimild til að veðsetja hlutabréf í félaginu. Samkvæmt þessu þótti V ekki njóta handveðsréttar, sem staði í vegi kröfu þrotabús H hf. um að fá bréfin afhent með beinni aðfarargerð. Var krafan því tekin til greina.

1926

Hlutafé

Banki, sem hafði milligöngu um að nýir hluthafar kæmu að hlutafélagi, var sýknaður af kröfu þeirra um skaðabætur vegna rangra upplýsinga um fjárhag félagsins við hækkun hlutafjár. Sjá Skaðabætur.

J lofaði að kaupa 300.000 króna hlut í M hf. við aukningu á hlutafé í félaginu, sem var ákveðin 14. apríl 1993. Hinn 30. desember sama ár var bú félagsins tekið til gjaldþrotaskipta. J hélt því fram að yfirlýsingar forsvarsmanna félagsins hefðu bent til þess, að það gæti borið sig og skilað arði. Það hefði brugðist og staða félagsins verið verri en gefið hefði verið í skyn. J þótti ekki hafa gætt þeirrar varkárni, sem rétt væri að krefjast af mönnum við hlutafjárkaup, og var því ekki fallist á það með J, að kaup hans væru ógildanleg vegna brostinna forsendna eða rangra upplýsinga. Í ýmsum atriðum varð misbrestur við undirbúning hlutafjárukningar í félaginu á því að gætt væri þeirra reglna, sem giltu í þeim efnum samkvæmt 27. gr., 30. gr. og 32. gr. þágildandi laga nr. 32/1978. J mótmælti því þó ekki við ráðherra, að áskrift hans væri bindandi vegna þessara ágalla, sbr. 1. mgr. 7. gr. og 33. gr. laganna. Gat J því ekki losnað nú undan skuldbindingum sínum af þessum sökum. Af tilkynningu stjórnar M hf., sem barst hlutafélagaskrá 2. september 1993, varð ekki annað ráðið en að stjórnin teldi að hlutafjárukningunni væri náð. J gerði ekki kröfu

812

- um riftun kaupa sinna á hlutafé í félaginu fyrr en rúmu ári eftir að tilkynningin barst hlutafélagaskrá. Þegar virtir voru hagsmunir lánardrottna félagsins, sem máttu treysta á þessa hlutafjáráukningu, var J ekki talinn hafa komið fram með riftunarkröfu sína svo tímanlega, að hann gæti borið fyrir sig ákvæði 34. gr. laga nr. 32/1978 á þeirri forsendu, að ekki hefði tekist að ná áskrift að hlutafjáráukningunni innan áskriftarfrests, sem var til 1. júlí 1993. Kröfum J á hendur þrotabúi M hf. var því hafnað. 1347
- Hinn 18. nóvember 1987 tók stjórn L hf. ákvörðun um að hækka hlutafé í félaginu. Tilteknir hluthafar í félaginu skráðu sig fyrir hluta af hækkuninni og greiddu þeir framlög sín með því, að selja félaginu á leigu lóð undir fiskeldisstöð, auk heimildar til að nýta vatn, sjó og jarðvarma. Hinn 12. desember 1992 var bú L hf. tekið til gjaldþrotaskipta. Einn af kröfuhöfum búsins höfðaði málið því til hagsbóta og krafðist skaðabóta úr hendi fyrrgreindra hluthafa vegna hlutafjárframlagsins. Þótt hnökrar hefðu verið á hlutafjárhækkuninni var ekki talið að þeir annmarkar yrðu raktir til vísvitandi yfirsjóna eða að reynt hefði verið að dylja, hvernig hlutafjárframlögum var háttað. Voru annmarkar þessir því ekki virtir hluthöfunum til refsíabyrgðar samkvæmt XIX. kafla laga nr. 32/1978 og ákvæði a. og b. liðir 134. gr. laganna um málshöfðunarfresti því talin eiga við. Upphaf málshöfðunarfrestsins miðaðist við 1. janúar 1988 og var þriggja mánaða málshöfðunarfrestur því liðin og skaðabótakrafan fyrnd, þegar málið var höfðað 7. mars 1994. Þá voru kröfur einnig reistar á því, að verðmæti leiguréttindanna væru verðminni en þau voru metin á sem greiðsla hlutafjár. Talið var að hluthafarnir hefðu ekki lofað frekara framlagi en leiguréttindunum. Með samningi 10. maí 1989 framseldu þeir L hf. hlutabréfin gegn greiðslu leigu fyrir réttindin og var lítið svo á, að þar með hefðu hluthafarnir orðið lausir frá hlutafjárloforði sínu og ekki krafðir frekari efnda á því. Samkvæmt þessu voru hluthafarnir sýknaðir af kröfum í málinu. ... 1720

Hlutafélög

- R, hluthafi í hlutafélaginu S, nýtti sér forkaupsrétt samkvæmt samþykktum félagsins við sölu hluta í félaginu til RK. Málsástæðum R um að ekki hefði stofnast til bindandi samnings á grundvelli forkaupsréttarins eða R hefði verið heimil riftun samkvæmt skilmálum í tilboði RK var hafnað. Sjá Samningur. 301
- S keypti hlutabréf af SS í L hf. með þeim áskilnaði að kaupverðið væri

óafturkræft þótt L hf. eða einstaka hluthafar í félaginu neyttu forkaupsréttar eftir samþykktum þess. L hf. tilkynnti S að hluthafar í félaginu hyggðust neyta forkaupsréttar og jafnframt að kaupverði hlutabréfanna væri andmælt. Að kröfu L hf. voru dómkvaddir matsmenn til að meta verðmæti bréfanna og samkvæmt matsgerð þeirra 9. maí 1995 voru bréfin verðlaus. Með stefnu birttri 23. og 24. ágúst 1995 höfðaði S mál á hendur hluthöfum í L hf. til að fá matsgerðinni hnekkt. Málinu var vísað frá dómi, þar sem þrír mánuðir voru liðnir frá því að mati var lokið þegar málið var höfðað, sbr. 4. mgr. 22. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög.	678
G höfðaði mál til ógildingar á ákvörðun hluthafafundar VS hf. um heimild til stjórnar félagsins til að hækka hlutafé. Krafist var frávísunar málsins, þar sem málshöfðunarfrestir samkvæmt 96. gr. laga nr. 2/1995 væru liðnir. G reisti meðal annars málalíbúnað sinn á því að ólöglega hefði verið staðið að ákvörðun um aukningu hlutafjár, sbr. a. lið 3. mgr. 96. gr. laganna, og að reglna um boðun til hluthafafundar hefði ekki verið gætt, sbr. c. lið sömu greinar. Með því að málsóknin var reist á þessum ákvæðum laganna voru ekki talin skilyrði fyrir því að fallast á kröfu um frávísun, enda hefðu nefnd ákvæði ekki að geyma sérstaka fresti til höfðunar máls á þessum grundvelli. Sjá Frávísunarkröfu hafnað.	1356
Hlutafélag var talið taka við skyldum samkvæmt kaupsamningi gerðum í nafni óstofnaðs hlutafélags. Stofnandi félagsins, sem gert hafði samninginn í nafni þess, var því sýknaður af kröfum seljenda. Sjá Aðild.	1542
Sjá Prókúruumboð.	4228

Húsaleiga

Hafnað var þeirri kröfu K að B yrði borinn út úr verslunarhúsnaði. Sjá Tilkynning.	2659
---	------

Húsleit

Húsleit heimiluð, þar sem rökstuddur grunur var um að B héldi hund á heimili sínu gegn 6. gr. samþykktar nr. 305/1989 um hundahald. 2331, 2334	
--	--

Húsnaðismál

Húsnaðissamvinnufélagið B krafðist þess sveitarfélagið K greiddi því 3,5% af kostnaðarverði eða kaupverði félagslegra kaupleiguíbúða	
--	--

samkvæmt 2. mgr. 42. gr. laga nr. 97/1993 um Húsnæðisstofnun ríkisins. Talið var að B hefði verið fullgiltur framkvæmdaraðili í skilningi laganna til þess að byggja og reka kaupleiguíbúðir og væri hann réttur aðili að málinu. Þá var talið að B hefði fullnægt þeim laga-skilyrðum gagnvart Húsnæðisstofnun sem við ættu. Hins vegar lá fyrir að B hafði ekkert samráð haft við húsnæðisnefnd K eða sveitarstjórnina, áður en hann gerði samning við lóðarhafa um byggingu íbúðanna. Talið var að samkvæmt 45. og 46. gr. laga nr. 97/1993 og með hliðsjón af ákvæðum sveitarstjórnarlaga hefði B átt að bera málið upp við sveitarstjórnina, enda vandséð hvernig hún ætti að framfylgja ákvæðum laganna um húsnæðisnefndir svo og 75. gr. og 80. gr. sveitarstjórnarlaga um fjárhagsáætlanir og fleira, væri ekki haft samráð við hana áður en í það væri ráðist að reisa félagslegt íbúðarhúsnæði í sveitarfélaginu. Var K því sýknað af kröfu B.	582
--	-----

Hylming

Pótt framburður M hefði verið talinn gefa tilefni til að rökstuddur grunur félli á R um brot gegn 1. mgr. 254. gr. laga nr. 19/1940 var R sýknaður af kröfum ákærvaldsins, þar sem ekki þótti komin fram alveg nægileg sönnun um sekt hans.	2813
---	------

Hæfi

Sjá dómarar.	3581
-------------------	------

Hæfi stjórnvalds

Af töfum sem orðið höfðu á rannsókn og rekstri opinbers máls á hendur JP og JH var ekki talið unnt að álykta um neitt það, sem valdið gæti vanhæfi ríkissaksóknara til að gegna hlutverki ákæranda í því vegna ákvæðis 1. mgr. 30. gr. laga nr. 19/1991. Úrskurður héraðsdóms um frávisun af þessum sökum var því felldur úr gildi.	4293
---	------

Innsetning

Ú framseldi F húsbréf og afhenti honum þau. Hélt Ú því fram að hann hefði falið F að koma bréfunum til B, til greiðslu samkvæmt samningi um byggingu íbúða. Í málinu lágu fyrir afsöl frá B fyrir íbúðunum og var ekki að sjá á þeim neina athugasemd um að B teldi sig eiga eftir að fá húsbréfin. Var talið að með afhendingu húsbréfanna hefði Ú tekið á sig áhættu af því að viðtakandi færi með bréfin með öðrum hætti en hann ætlaðist til. Þótti Ú ekki hafa sýnt fram á að	
---	--

skilyrðum væri fullnægt til þess að taka mætti húsbrefin úr vörslum
F með beinni aðfarargerð.

257

Með kaupsamningi 6. desember 1995 keypti F hf. v/s Kofra af L ehf. ásamt aflahlutdeild og aflamarksheimildum, sem ýmist voru á skipinu eða L ehf. skuldbatt sig til að flytja á skipið. Kaupverð skipsins var 280.000.000 krónur og átti að greiðast með yfirtöku áhvílandi veðskulda og peningagreiðslu við afhendingu skipsins 1. mars 1996. Í kaupsamningnum var ákvæði þess efnis að L ehf. yrði laus undan samningnum ef hann gæti ekki af óviðráðanlegum ástæðum afhent skipið, til dæmis vegna þess að það hefði farist. Áður en til afhendingar skipsins kom hafði það orðið fyrir miklum skemmdum, þegar eldur varð laus um borð í því 4. febrúar 1996. Var skipinu komið til hafnar, en L ehf. taldi skemmdirnar svo miklar, að öldungis yrði jafnað til þess að það hefði farist, og lýsti yfir riftun á kaupunum. Hvað sem leið skemmdum á skipinu var talið að L ehf. væri unnt að fullnægja skuldbindingu sinni samkvæmt aðalefni samnings um að afhenda það. Þótti fyrrgreint ákvæði kaupsamningsins samkvæmt orðalagi sínu ekki standa í vegi kröfu F hf. um að fá skipið afhent með beinni aðför, enda var ekki talið að L ehf. gæti af þessum sökum stutt við ákvæðið heimild til að rifta samningi. Á það var ekki fallist með L ehf. að F hf. hefði vanefnt samningsbundna skyldu sína um að vinna að því með L ehf. að afla samþykkis veðhafa fyrir efni kaupsamnings og skuldskeytingar við afhendingu skipsins, enda hafði L ehf. neitað að afhenda það og lýst yfir riftun áður en til afhendingar þess átti að koma. Þá þótti F hf. hafa sýnt fram á vilja og getu til að efna skyldu sína til peningagreiðslu við afhendingu skipsins með því að framvísa bankabók með fjárhæð greiðslunnar. Samkvæmt þessu var talið að fullnægt væri skilyrðum 78. gr. laga nr. 90/1989 til að veita F hf. umráð yfir skipinu með innsetningargerð. Með innsetningu í skipið var talið að F hf. fengi sjálfkrafa umráð yfir aflaheimildum, sem kynnu að fylgja því á þeim tíma. Var því ekki sérstaklega kveðið á um að gerðin skyldi taka til þeirra. Á hinn bóginn var talið að skyldu L ehf. til að flytja að öðru leyti á skipið aflaheimildir yrði fullnægt með aðfarargerð samkvæmt 74. gr. laga nr. 90/1989, ef aflað yrði aðfararheimildar fyrir þeirri skyldu eftir almennum reglum. Samkvæmt 78. gr. laga nr. 90/1989 yrði beinni aðfarargerð eingöngu beitt til að fullnægja skyldu af þeim toga, sem um ræðir í 72. gr. og 73. gr. laganna. Þótti því skorta lagaheimild til að fullnægja skyldu L ehf. að þessu leyti með beinni aðfarargerð. Var

Því hafnað kröfu um beina aðfarargerð til að fá umráð yfir aflaheimildum.

1338

Hinn 31. janúar 1994 var bú H hf. tekið til gjaldþrotaskipta. Í eigu bússins voru 55 hlutabréf í L hf., útgefin 1962, 1973 og 1986. Bréf þessi höfðu með yfirlýsingu 25. júní 1993 verið sett V að handveði til tryggingar á skuld NV hf. Í upphaflegum samþykktum L hf. voru ekki settar aðrar hömlur við heimild hluthafa til að framselja eða veðsetja hlutabréf í félaginu en þær, að hluthafar áttu forkaupsrétt að þeim í samræmi við hlutafjáreign sína. Eftir útgáfu fyrrgreindra hlutabréfa var samþykktum félagsins hins vegar breytt og mælt fyrir um að veðsetning hlutabréfa væri óheimil nema með samhljóða samþykki stjórnar félagsins. Af þessum sökum taldi þrotabú H hf. veðsetninguna ekki gilda og krafðist þess að fá bréfin afhent úr vörslum V með innsetningargerð. Samkvæmt 23. gr. laga nr. 32/1978 áttu reglur um viðskiptabréf við um framsal og veðsetningu hlutabréfa nema annað væri skýrt tekið fram í hlutabréfinu. Eðli máls samkvæmt þótti verða að skýra þetta ákvæði með tilliti til sérstöðu hlutabréfa meðal viðskiptabréfa, en að baki hlutabréfum væru að jafnaði margbrotin og umfangsmikil lögskipti, sem ætlaður væri langur aldur. Í stofnsamningi og samþykktum hlutafélags væru nánari ákvæði um þau lögskipti, en efni þessara gagna væri almennt ekki tekið upp í hlutabréfum nema í takmörkuðum mæli, auk þess sem samþykktir hlutafélaga gætu tekið breytingum. Talið var að V hefði ekki getað látið við það eitt sitja að kanna efni bréfanna, enda mátti hann ekki treysta því að þau geymdu tæmandi upplýsingar um hömlur á meðferð þeirra. Átti hann greiðan aðgang að upplýsingum úr hlutafélagaskrá um fyrrgreindar takmarkanir, sem giltu um heimild til að veðsetja hlutabréf í félaginu. Samkvæmt þessu þótti V ekki njóta handveðréttar, sem stæði í vegi kröfu þrotabús H hf. um að fá bréfin afhent með beinni aðfarargerð. Var krafan því tekin til greina.

1926

Með kaupsamningi 29. febrúar 1996 keypti hollenska fyrirtækið EGS bókbandsvél með fylgihlutum af O, og átti að afhenda vélina í lok mars 1996. F keypti síðan vélina af EGS með kaupsamningi sama dag, og átti afhending einnig að fara fram í mars 1996. Hinn 22. apríl 1996 framseldi síðan EGS öll réttindi sín samkvæmt fyrrnefnda kaupsamningnum til F, sem tók að sér að greiða O umsamið kaupverð. O neitaði að veita greiðslu viðtöku og afhenda vélina. Lagði F því andvirði hennar inn á geymslureikning og krafðist afhendingar með beinni aðfarargerð. Ekki var fallist á þá málsástæður O, að við

kaupin hefði verið áskilið að vélin yrði ekki endurseld hér á landi. Þótti það hvorki ráðið af samningi O við EGS né öðrum gögnum málsins, auk þess sem ekki var leitt nægjanlega í ljós að viðsemjand-
 anum hefði mátt vera kunnug slík forsenda. Kaupsamningur við O
 hafði verið efndur að fullu og var hann talinn bundinn við það, enda
 hafði O ekki borið fyrir sig að ákvæði III. kafla laga nr. 7/1936 ætti
 við um samning hans við EGS. Þá hélt O því fram að bókbandsvél-
 in hefði hvorki tilheyrt sér né væri í hans vörslu. Þessi staðhæfing
 stangaðist á við ótvírað ákvæði kaupsamnings, auk þess sem hún
 þótti ekki studd haldbærum gögnum. Lá ekki annað fyrir í málinu
 hvar vélin væri niðurkomin en ákvæði í kaupsamningi ESG við O,
 þar sem sagði að hún væri staðsett á starfsstöð O. Var þessi yfirlýsing
 O því ekki talin standa í vegi kröfu F, sem laut að því einu, að vélin
 yrði tekin úr vörslum O, enda var framgangur aðfarargerðarinnar til
 fullnustu kröfunni háður því, að vélin væri í vörslum O ef til gerð-
 arinnar kæmi. Var því fallist á kröfu F um að gerðin næði fram að
 ganga. 2284

Innsetningargerð

- F hf. krafðist þess að tilteknir munir yrðu með beinni aðfarargerð teknir
 úr umráðum PG hf. og PO hf. Vegna vafa um eignarrétt að mun-
 um þessum var talið varhugavert að láta aðfarargerðina ná fram
 að ganga gagnvart PG hf., sbr. 3. mgr. 83. gr. laga nr. 90/1989. Sjá
 Lögvarðir hagsmunir. 3298
- Með dómi Hæstaréttar 1996, 1387, var K dæmd forsjá barns síns og M.
 Talið var að gegn þeim ótvíraða rétti sem K var veittur með dóm-
 inum, hefði M ekki fært rök sem leiddu til þess að varhugavert yrði
 talið að krafa K um innsetningargerð, til að koma á forsjá hennar
 yfir barninu, sem dvaldist hjá M, næði fram að ganga. 3451
- M krafðist innsetningargerðar til að koma á forsjá hans yfir barni hans og
 K, sem dvaldist hjá K. M fór með forsjá barnsins samkvæmt úrskurði
 dóms- og kirkjumálaráðuneytisins, þar til annað yrði ákveðið. Stóð
 sú niðurstaða óhögguð þótt K hefði síðar fallið frá samþykki sínu
 um að fela ráðuneytinu úrlausn málsins. Þá hafði K ekki fært fram
 slík rök gegn úrskurðinum að varhugavert yrði talið að gerðin næði
 fram að ganga. Innsetningargerðin var því heimiluð. 3710

Ítak

- Sjá Eignaréttur. 696

Ítrekun

Sjá Þjófnaður.	3149
Sjá Þjófnaður.	4239

Jafnrétti

Talið var að jafnréttislög hefðu verið brotin við stöðuveitingu. Sjá Stöðuveiting.	3760
---	------

Jarðarlög

S var eigandi jarðarinnar Ás og óskaði eftir heimild til að innleysa útskipta hluta jarðarinnar í eigu F og G. Landbúnaðarráðuneytið féllst á beiðni S og heimilaði innlausnina 7. júní 1993. F og G töldu annmarka á umræddri ákvörðun og kröfðust ógildingar hennar með dómi. Vísað var til þess, að fullnægt væri skilyrðum 13. gr. laga nr. 65/1976 um að skipting jarðar hefði átt sér stað, bú væri ekki rekið á úrskiptum jarðarhluta, innlausnarbeiðandi væri eigandi og ábúandi jarðar þeirrar, sem skipt var úr og jarðarnefnda og Búnaðarfélag Íslands mæltu með innlausninni. Þegar virt voru meðmæli jarðarnefndar og umsögn sveitarstjórnar, svo og önnur gögn málsins, var ekki talið að F og G hefðu fært fram viðhlítandi rök fyrir því, að leyfisveiting ráðherra hefði verið óréttmæt í ljósi þeirra hagsmuna, sem í húfi voru. Voru S og ráðuneytið því sýknað af kröfum F og G.	1896
---	------

Játningarmál

Héraðsdómur var ómerktur og máli heimvísað, þar sem játning þótti ekki skýlaus í þeim skilningi, sem um ræðir í 125. gr. laga nr. 19/1991. Sjá Ómerking.	1323
---	------

Jöfnunargjald

Sjá Framsal skattlagningarvalds.	4260
---------------------------------------	------

Kaupmáli

Sjá Fjárnám.	462
-------------------	-----

Kaupsamningur

Sjá Samningur

Kaupskylda

- Á krafðist þess að viðurkennt yrði að íslenska ríkinu (Í) væri skylt að kaupa húsnæði Siglufjarðar Apóteks og íbúð lyfsala, auk innréttinga og áhalda. Til vara krafðist Á þess að viðurkennd yrði skaðabótaskylda Í á tjóni Á, þar sem lyfsölusjóður hafði verið lagður niður þegar Á lagði inn lyfsöluleyfi sitt, þrátt fyrir kaupskyldu sjóðsins samkvæmt 6. mgr. 3. gr. laga nr. 76/1982 um lyfjadreifingu, sbr. lög 112/1994, nr. 122/1994 og nr. 118/1995. Með hliðsjón af því að fyrrnefnd kaupskylduákvæði laga nr. 76/1982 fólu í sér ríkari skyldur lyfsölusjóðs en ákveðnar voru í X. kafla laga nr. 108/1984, sbr. áður X. kafla laga nr. 49/1978, var talið að löggjafanum hefði verið skylt að taka af skarið hefði það verið vilji hans að réttarstaða fráfarandi lyfsala væri mismunandi eftir því hvort einhver sótti um lyfsöluleyfið eða ekki. Þar sem það var ekki gert, yrði Í að svara til þeirrar skyldu, sem að lögum hvíldi á lyfsölusjóði til 15. mars 1996, þótt sjóðurinn hefði af óskýrðum ástæðum verið lagður niður fyrir þann tíma. Krafa Á um viðurkenningu kaupskyldu Í náði því fram að ganga, sbr. 2. mgr. 25. gr. laga nr. 91/1991. Sératkvæði. 3920

Kjarasamningur

- E voru dæmdar bætur úr ríkissjóði skv. reglum nr. 30/1993 um skilmála slysatryggingar ríkisstarfsmanna skv. kjarasamningum vegna slysa sem ríkisstarfsmenn verða fyrir í starfi. Sjá Slysatrygging. 2598
- S krafðist bóta úr ríkissjóði skv. reglum nr. 30/1993 um skilmála slysatryggingar ríkisstarfsmanna skv. kjarasamningum vegna slysa sem ríkisstarfsmenn verða fyrir í starfi. Íslenska ríkið sýknað af kröfum S. Sjá Slysatrygging. 3647

Kröfugerð

- Talið var að krafa stefnanda í héraði beindist að formsatriðum fremur en efnisatriðum og væri þannig sett fram, að viðurkenning hennar með dómi myndi ekki leiða til þess að efnisleg úrlausn fengist um það álítaefni sem málsaðilar deildu um í reynd. Var kröfugerðin talin svo andstæð meginreglum réttarfars um skýran málátilbúnað að ekki yrði hjá því komist að ómerkja dóm héraðsdóms og vísa málinu frá héraðsdómi. 539
- Protabú S hf. höfðaði mál til greiðslu eftirstöðva verklauna félagsins samkvæmt verksamningi. Málið var einnig höfðað gegn S, sem veitt hafði verktryggingu. Á hendur S voru gerðar þær kröfur, að S yrði

gert að þola dóm í málinu á hendur verkkaupa. Talið var að aðrir gætu ekki talist aðilar að einkamáli en þeir, sem gera þar dómkröfur eða kröfum er beint að. Frá þeirri meginreglu væri sú undantekning, sem mælt væri fyrir um í 21. gr. laga nr. 91/1991 en þrotabúið hefði ekki kosið að gera S að þátttakanda í málinu með réttargæslustefnu samkvæmt því ákvæði. Var málsókn búsins á hendur S því vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi.	858
Í héraðsdómi voru E dæmdar 1.000.000 krónur vegna örorku, sem hún hlaut við umferðarslys. Málinu var áfrýjað og við meðferð málsins fyrir Hæstarétti krafðist E frekari bóta. Þeirri kröfu var hafnað, þar sem héraðsdómi var ekki áfrýjað af hálfu E.	919
Hinn 8. júlí 1991 gaf E út skuldabréf til L, en með yfirlýsingu til L 12. sama mánaðar var óskað eftir því að S yrði greiðandi skuldar samkvæmt bréfinu. L höfðaði þetta mál til heimtu skuldarinnar aðallega gegn E og S í sameiningu, en til vara gegn S einni. Þar sem L byggði á yfirlýsingu þessari þótti óljóst á hvaða grundvelli hafðar voru uppi kröfur gegn E og var þeim vísað frá héraðsdómi. Kröfur á hendur S voru hins vegar dæmdar að efni til. Sjá Skuldaraskipti.	1559
Í máli til heimtu bóta vegna galla á verki var tilteknum kröfuliðum hafnað, þar sem upplýsingar voru af svo skornum skammti að ókleift þótti að taka afstöðu til þeirra. Sjá Verksamningur.	1580
M krafðist þess að viðurkennt yrði að Fasteignamati ríkisins væri skylt að meta tiltekna landspildu sérstöku fasteignamati miðað við gildandi fasteignamat í árslok 1979. Málatilbúnaður þessi þótti ekki svo glöggur sem skyldi. Talið var að rétt hefði verið að kröfur M beindust að því, að fá felldan úr gildi tiltekinn úrskurð yfirfasteignamatsnefndar. Ekki þóttu þó næg efni til að vísa málinu frá héraðsdómi.	2255
Sjá Frávísun máls að hluta.	2376

Kynferðisbrot

X var ákærður fyrir brot gegn 194. gr. almennra hegningarlaga með því að hafa þröngvað konunni K til holdlegs samræðis um borð í skipi. Fyrir Hæstarétti lá DNA rannsókn sem gekk þvert á fyrri niðurstöðu, en samkvæmt henni taldist útilokað að sæði sem fannst í verju, sem K hafði afhent lögreglunni, væri úr X. Þegar til þessa var lítið og galla á rannsókn málsins þótti vera sá vafi um sekt X að önnur atriði, svo sem framburður vitna, nægði ekki til sakfellingar hans. Var hann sýknaður af kröfum ákæruvalds.	350
Maður sýknaður af ákæru um nauðgun. Sjá Nauðgun.	804

- S var sakfelldur fyrir að hafa notfært sér andlega annmarka E til að hafa við hana samræði. Var talið að engum, sem sæi E augliti til auglits og ræddi við hana litla stund, gæti dulist mikill greindarskortur hennar, þótt hún ætti tiltölulega auðvelt með að tjá sig. S kynntist E þegar hún var lítil stúlka og endurnýjaði kynnin við hana um einu ári fyrir fyrrgreindan atburð og var tíður gestur á heimili hennar og sambýlismanns. Þrátt fyrir neitun ákærða taldi dómurinn sannað, að honum hlyti að hafa verið ljóst að hún var verulega þroskaheft. Þá þótti ótrúverðugur sá framburður S, að samræði þeirra hefði verið beggja vilji. S hlaut 8 mánaða fangelsi, þar af 5 mánuði skilorðsbundna. Einn dómenda skilaði séráliti. 887
- Y kærði G fyrir tilraun til nauðgunar aðfaranótt 22. júlí 1995. Lýsti Y atvikum svo, að G hefði gripið föstum tökum um upphandlegg hennar og þrýst henni niður á bekk í strætisvagnabiðskýli. Þar hefði G farið með hendina undir fót og brjóstahaldara Y, kysst hana og sleikt í framan. Frásögn Y um atburði var lögð til grundvallar, en G kvaðst ekki muna eftir atvikum sökum ölvunar. Þótti ósannað að G hefði ætlað að þröngva Y til holdlegs samræðis eða annarra kynferðismaka í skilningi 194. gr. laga nr. 19/1940. Var brot G því heimfært til 209. gr. laga sömu laga og hlaut hann 8 mánaða fangelsi. 1271
- X var sakfelldur fyrir að hafa haft samræði eða önnur kynmök við dóttur sína fædda 1983, látið hana fróa sér og sleikt kynfæri hennar. Brot X var talið varða við 1. og 2. mgr. 200. gr. og 1. mgr. 202. gr almennrar hegningarlaga. Var X dæmdur til að sæta fangelsi í fjögur ár og greiða dóttur sinni 1.000.000 krónur í miskabætur. 1863
- X var sýknaður af tilraun til nauðgunar. Sjá Nauðgun. 2205
- X var sakfelldur fyrir kynferðisbrot með því að hafa frá því síðla árs 1985 til 1988 ótal sinnum káfað á öllum líkama dóttur sinnar fæddrar árið 1978 og látið telpuna fara höndum um lim sinn. Einnig að hafa frá því sumarið 1991 til maí 1993 margsinnis haft samræði eða önnur kynferðismök við telpuna. Þetta var talið varða við 1. og 2. mgr. 200. gr. og 1. mgr. 202. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Brot X var talið mjög alvarlegs eðlis og þótti ljóst að þau gætu haft alvarlegar afleiðingar í för með sér fyrir brotþola. X hafði hins vegar játað brot sitt greiðlega og af hreinskilni og greitt brotþola bætur. Hann hafði einnig af sjálfsdáðum sótt sér hjálp til geðlæknis í því skyni að ráða bót á tilhneigingum sínum. Þá hafði hann ekki gerst sekur um önnur brot sem skiptu máli. Þótti því þegar refsing hans var tiltekin samkvæmt 70. gr. almennra hegningarlaga mega hafa til hliðsjónar

8. og 9. tl. 1. mgr. 74. gr. sömu laga. Var refsing X ákveðin fangelsi í 4 ár og 6 mánuði.	2208
Staðfest var niðurstaða héraðsdóms um sakfellingu G af broti gegn 195. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 3. gr. laga nr. 40/1992. Niðurstaða héraðsdóms, sem kveðinn var upp af þremur héraðsdómurum, var að verulegu leyti byggð á mati á sönnunargildi munnlegs framburðar, og kom það ekki til endurskoðunar í Hæstarétti samkvæmt 4. mgr. 159. gr. laga nr. 19/1991, sbr. 19. gr. laga nr. 37/1994. Þá voru ekki talin efni til að beita 5. mgr. sömu greinar.	2910
I var ákærður fyrir kynferðisbrot með því að hafa farið inn í svefnherbergi í íbúð K, þar sem I var gestkomandi, afklætt K að neðanverðu og haft við hana samfarir, en vegna svefnþrungu og ölvunar gat K ekki spornað við samræðinu og skynjaði það svo í fyrstu að um mann sinn væri að ræða. Eins og öllum aðstæðum var háttað var talið að I hefði hlotið að vera ljóst, að kærandi var í villu. Framburður K, sem jafnframt var studdur frásögnum vitna, þótti trúverðugur og var I sakfelldur fyrir brot gegn 199. gr. laga nr. 19/1940. Var refsing hans ákveðin fangelsi í níu mánuði en fullnustu 6 mánaða af refsingunni frestað skilorðsbundið.	3030
Með skýlausri játningu X taldist sannað að hann hefði gerst sekur um kynferðisbrot gegn telpunni B, þegar hún var á 5. og 6. aldursári. Taldist háttsemi X varða við 1. mgr. 201. gr. og 1. málslíð 1. mgr. 202. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 9. og 10. gr. laga nr. 40/1992, og var honum gert að sæta fangelsi í 12 mánuði.	3940

Kyrrsetning

Lagaskilyrði kyrrsetningar, sbr. 1. mgr. 5. gr. laga nr. 31/1990, voru talin hafa verið tiltæk við framkvæmd kyrrsetningargerðar. Var gerðin því staðfest, að teknu tilliti til þeirrar úrlausnar sem fjárfrafa stefnanda sætti með dóminum. Þá takmarkaðist kyrrsetningin af veðsamningi aðila. Sjá Veðréttur.	3669
--	------

Kæra

Talið var að þar sem ekki hafði verið mætt fyrir varnaraðila á dómþingi, hefði kæra orðið að berast héraðsdómara skriflega. Var málinu vísað frá Hæstarétti.	186
Varnaraðili fyrir Hæstarétti hafði ekki kært úrskurð héraðsdóms fyrir sitt leyti. Kom því ekki til álita aðalkrafa varnaraðila um breytingu á niðurstöðu úrskurðarins honum í hag.	2185

Kærufrestur

- G kærði úrskurð héraðsdóms, þar sem felld var úr gildi ákvörðun sýslumanns um að láta nauðungarsölu á fasteign ná fram að ganga. Hinn kærði úrskurður var kveðinn upp á dómþingi 27. mars 1996 að viðstöddum tveimur héraðsdómslögmonnum, sem mættu af hálfu G. Samkvæmt áritun héraðsdómara á kæru G barst hún honum 11. apríl 1996. Var þá liðinn kærufrestur samkvæmt 2. mgr. 79. gr. laga nr. 90/1991, sbr. 1. mgr. 144. gr. laga nr. 91/1991. Málinu var því sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti. 1332
- Sækjandi máls og verjandi ákærða voru viðstaddir uppkvaðningu frávísunarúrskurðar héraðsdóms og tók þá að liða þriggja sólarhringa kærufrestur samkvæmt 2. mgr. 144. gr. laga nr. 19/1991. Með því að fresturinn var liðinn þegar kæra barst héraðsdómi var málinu vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti. 2753

Kæruheimild

- Samkvæmt gagnályktun frá e-lið 1. mgr. 143. gr. laga nr. 91/1991 var ekki talið heimilt að kæra úrskurð héraðsdóms, sem heimilaði tiltekna sönnunarfærslu fyrir héraðsdómi í tengslum við rekstur máls fyrir Hæstarétti. Var málinu því vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti. Sjá Frávísun frá Hæstarétti. 23
- Ekki var talið heimilt að kæra ákvörðun héraðsdómara um frestun máls og var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sjá Frávísun frá Hæstarétti. 1534
- Héraðsdómur hafnaði kröfu um framhaldssjópróf vegna slyss um borð í skipi. Ekki var talin lagaheimild fyrir hendi til að kæra úrskurðinn og var málinu vísað frá Hæstarétti. 1541
- Ekki var talið heimilt að kæra ákvörðun héraðsdómara um þingfestingu ágreiningsmáls. 2559

Kærumál

Sjá: IV. EFNISKRÁ TIL YFIRLITS

Lagaheimild

- Sjá Samningur. 3466, 3482

Landamerki

Sveitarfélagið Ö stefndi sveitarfélögunum R, S, K, G, B, H, eiganda jarðarinnar V og öðrum þeim sem töldu til beins eða óbeins eignarréttar og krafðist staðfestingar á að landamerki og jafnframt sveitarfélaga-

- mörk Ö annars vegar og stefndu hins vegar lægju milli nánar tilgreindra hnita. Taldi Ö sig hafa eignarrétt á afréttarlandi sínu er helgaðist af hefð og venjum frá ómunatíð. Af hálfu Ö var á því byggt að ekki hefðu komið fram andmæli gegn þessum eignarrétti á liðnum öldum, fyrr en á allra síðustu árum. Andmæli þessi, af hálfu sveitarfélaga vestan fjalls í Gullbringu- og Kjósarsýslu, hafi ekki raskað á neinn hátt eignarrétti Ö að afréttinum. Við úrlausn málsins var litið til gamalla uppdráttar, afréttarnota, sem málsaðilar höfðu haft af þrætulandinu, fjallskila, svo og þess hvaða mörk teldust hagkvæm, þegar landamörkin væru ákvörðuð. Talið var að þau mörk, sem dregin voru í héraðsdómi, væru glögg af völdum náttúrunnar og samrýmdust þeim eldri lýsingum, sem einkum yrði að líta til. Bláfjallahryggurinn skæri sig úr í landslaginu og markalína um hann hæstan var talið eðlilegt framhald þess merkjapunkts, sem aðilar voru ásáttir um að Vífilselfelli. Þá var það talið skipta sköpum, þegar lína var dregin úr suðurenda Bláfjalla, að Litla-Kóngsfell hafði verið ákvarðað sem merkjapunktur. Var markalína á hinu umdeilda svæði dregin samkvæmt þessu eftir nánar tiltekinni hnitasetningu. 2848
- Deilt var um landamerki jarðanna F og H og reistu báðir málsaðilar kröfur sínar á landamerkjabréfi jarðarinnar H, frá árinu 1919. Með vísan til vitnisburða kunnugra manna fyrir dómi var talið verða við það að miða að samkomulag hefði verið milli fyrri eigenda jarðanna um mörk þeirra á þeim tíma sem þær voru girtar af. Var markalína ákveðin með hliðsjón af þessu, enda þótti framburður vitna geta komið heim við lýsingu landamerkjabréfsins og staðhætti. Sér- atkvæði. 3948

Lausafjárkaup

- Kröfum kaupanda salts, vegna tjóns sem hann taldi að saltið hefði valdið á saltfiski, var hafnað. Sjá Skaðabótakrafa. 213
- G keypti notaða bifreið af B, sem samkvæmt mati dómkvaddra matsmanna var með mjög slitna vél, ónýtt drifhjól olíudælu í gírkassa og ónýtan átaksbreytir (túrbínu). Talið var sannað að G hefði fyrir kaupin verið gefnar þær upplýsingar að vél bifreiðarinnar væri nýuppgerð og hefði hann rækt skoðunarskyldu sína nægilega. Var fallist á vél bifreiðarinnar hefði verið gölluð, sbr. 1. mgr. 42. gr. laga nr. 39/1922 um lausafjárkaup, og ætti hann rétt til afsláttar, sem metin var að álitum með hliðsjón af matsgerð dómkvaddra matsmanna. Hins vegar var ekki fallist á að tilvísun á söluspjaldi, um að vél væri

nýupptekin, fæli jafnframt í sér tilvísun til ástands gírkassa. Brast G sönnur þess að ástand gírkassans hefði verið með þeim hætti að taka ætti kröfu hans til greina hvað þetta varðaði.	545
Kaupanda bifreiðar dæmdur afsláttur að álitum úr hendi seljanda vegna galla. Sjá Galli.	710
S hélt því fram, að B einkafirma hans hefði selt M, einkafyrirtæki G, 27-28.000 laxaseiði og krafðist greiðslu kaupverðsins. G vefengdi hins vegar að samningur um kaupin hefðu komist á og yrði svo talið, taldi hann viðsemjanda sinn B hf. en ekki einkafirma S. Móttökukvittun vegna 8.436 seiða þótti renna stoðum undir að munnlegur samningur hefði komist á um kaupin og var það lagt til grundvallar í málinu, þótt ekki væri talið ljóst að öllu leyti hvert efni samningsins hefði verið. Málatilbúnaður S var hins vegar talinn á reiki um það, hver hefði verið seljandi laxaseiðanna. Í fyrra máli milli aðila var því haldið fram, að B hf. væri seljandi, en í málinu var byggt á því að einkafirmað B væri seljandi. Þá þóttu yfirlýsingar S um meðferð skuldabréfs til tryggingar greiðslu kaupverðs misvísandi varðandi það, hvort hlutafélagið eða S sjálfur hefðu átt hlut að máli hverju sinni. Var talið sannað að B hf. hefði leyst til sín umrætt skuldabréf í Landsbanka Íslands en ekki S. Einnig þótti S ekki hafa stutt það neinum gögnum, að hann hefði eignast kröfu til andvirðis hins selda frá hlutafélaginu með greiðslu þess. Var G því sýknaður af kröfu S.	1931
Sjálfsvörsluveð í lausafé var talið falla niður í kjölfar sölu þess og afhendingu, en veðréttur færast yfir á kröfu um endurgjald fyrir hið selda. Sjá Veð.	2269
Kröfu um breytingu eða ógildi á samningi um sölu varanlegra aflaheimilda hafnað. Sjá Samningur.	2501
Kaupendum gallaðs lausafjár dæmdur afsláttur úr hendi seljandans G. Sjá Afsláttur.	3381, 3392, 3400, 3409
Á seldi E bifreið og var verð hennar samkvæmt afsali 800.000 kr. E seldi um leið Á bifreið fyrir 500.000 kr. og var umsamið að E léti af hendi í milligjöf skuldabréf að eftirstöðvum 308.000 kr., útgefið af þriðja manni og tryggt með sjálfskuldarábyrgð tveggja annarra, en auk þess, að E afhenti greiðslu að fjárhæð 12.000 kr. Ekkert fékkst greitt af bréfinu og var enginn skuldaranna greiðslufær. Stefndi Á þá E til greiðslu skuldarinnar. Gegn mótmælum Á taldist ósannað að hann hefði tekið við skuldabréfinu sem fullnaðargreiðslu. Var fallist á það með Á að skuldarsambandið milli hans og E hafi aftur orðið virkt, þar sem skuldabréfið fékkst ekki greitt. Var lagt til grundvallar að	

Á ætti ógreiddan mismun verðmætis bifreiðanna að frádregnum 12.000 kr. E var því dæmdur til að greiða Á 288.000 kr.	3911
---	------

Lánssamningur

L og F hf. gerðu samning 17. janúar 1992, þar sem L skuldbatt sig til að veita félaginu afurðalán á því ári, að fjárhæð 50.000.000 króna, gegn fyrsta veðrétti í tilgreindum afurðum og rekstarvörum, sem félagið átti eða kynni að eignast á árinu. Bú F hf. var tekið til gjald- protaskipta 15. júlí 1992. Eftir upphaf skiptanna, á tímabilinu 12. ágúst 1992 til 4. febrúar 1993, fékk L í hendur frá Í hf. söluandvirði afurða frá félaginu, samtals 30.517.513 krónur. Af þeirri fjárhæð lét L 13.921.021 krónu renna til greiðslu skuldar félagsins sam- kvæmt tveimur veðskuldabréfum. Protabú F hf. (P) undi ekki við þessa ráðstöfun og sótti L um greiðslu fjárhæðarinnar. Með vísan til 4. gr. laga nr. 39/1990 var talið að L hefði brostið heimild til að taka til sín umræddra fjárhæð til endurgreiðslu upp í skuld F hf. við Verðjöfnunarsjóð sjávarútvegsins, þar sem fyrir lá að skuldin stafaði að engu leyti af söluandvirði afurða félagsins sem L fékk í hendur á tímabilinu 12. ágúst 1992 til 4. febrúar 1993. Talið var að kröfur samkvæmt fyrrgreindum skuldabréfum tengdust bersýnilega ekki afurðaframleiðslu F hf. árið 1992 og var því ekki á það fallist með L að umræddar aðgerðir L ættu sér stoð í afurðalaánasamningnum frá 17. janúar 1992. Þá hafði L ekki sýnt fram á að veðskuldabréfin hefðu verið gefin út vegna rekstrarlána til félagsins. Þar sem ekki var fullnægt því skilyrði 100. gr. laga nr. 21/1991 að krafa P hafi verið orðin til fyrir frestdag, var hafnað þeirri málsástæðu L að honum hefði verið heimilt að taka hina umdeildu fjárhæð til greiðslu inn á skuldir P í skjóli heimilda til skuldajafnaðar. Var L því dæmdur til að greiða P umkrafða fjárhæð.	2987
---	------

Leiðbeiningarskylda

Ekki á það fallist að héraðsdómendur hefðu brugðist leiðbeiningarskyldu sinni gagnvart K. Sjá Fasteignakaup.	629
Sjá Flugréttindi.	4112

Leigubifreiðar

Akstur fyrir Ríkisspítalanna samkvæmt verksamningi var ekki talinn leiguakstur sendibifreiða í þeirri merkingu, sem um ræðir í 3. mgr.

1. gr. laga nr. 77/1989, sbr. nú 1. gr. laga nr. 61/1995. Sjá Verksamningur.	790
G var gefið að sök að hafa ekið 5 farþegum án þess að hafa atvinnuleyfi til að stunda leiguakstur með fólk. Bifreið G var ætluð til hópferða og tók tíu farþega auk ökumanns. Samkvæmt 2. mál. 1. mgr. 1. gr. laga nr. 61/1995 féllu ekki undir ákvæði laganna bifreiðir fyrir fleiri en átta farþega. Var brot G því ekki talið varða við refsíákvæði laganna, enda var í ákæru ekki vísað til fyrimæla laga nr. 53/1987 um skipulag á fólksflutningum með langferðarbifreiðum. Var G því sýknaður af kröfum ákæruvaldsins.	1974
E var gefið að sök að hafa ekið farþegum í leiguakstri án tilskilins atvinnuleyfis. Var háttsemi þessi talin varða við 1. mgr. 5. gr., sbr. 11. gr. laga nr. 61/1995. Á það var ekki fallist með E að lögin og reglugerð nr. 224/1995, sem sett var með heimild í lögunum, væru andstæð 1. mgr. 75. gr. stjórnarskrárinnar. Í málinu lá fyrir, að E tók að sér gegn gjaldi að aka farþegum ásamt farangri þeirra. Það verk var ótvírætt talið falla undir skilgreiningu á leiguakstri fólksbifreiða í 1. mgr. 1. gr. laga nr. 61/1995. Var E því sakfelldur fyrir það brot, sem honum var gefið að sök og dæmdur til að greiða 40.000 króna sekt í ríkissjóð.	1977

Leigulóð

Sjá Fasteign.	240
--------------------	-----

Leigusamningur

Sjá Fullvirðisréttur.	3639
Sjá Útburður.	4018

Litis pendens áhrif

G höfðaði mál á hendur SN, S, L og VS hf. og krafðist þess meðal annars að ógilt yrði ákvörðun hluthafafundar VS hf. um að veita stjórn félagsins heimild til að hækka hlutafé. Krafist var frávísunar málsins sökum þess að annað mál var rekið milli G og SN um gildi gerðardóms varðandi sölu á hlutum í VS hf., auk þess sem G hafði sjálfur höfðað annað gerðardómsmál til afhendingar á hlutabréfum í félaginu. Í þeim málum var hvorki gerð krafa um ógildingu hlutafjárauðningarinnar í VS hf. né voru gerðar þar aðrar þær kröfur, sem G hafði uppi í þessu máli. Var því ekki fallist á kröfu um frávísun á þessum grundvelli. Sjá Frávísunarkröfu hafnað.	1356
---	------

Lífeyrisréttindi

Á var framkvæmdastjóri búvörudeildar Sambands íslenskra samvinnufélaga þar til í ársbyrjun 1991 þegar hann tók við starfi framkvæmdastjóra Goða hf., sem yfirtók rekstur búvörudeildarinnar. Hinn 29. maí 1992 lét Á af störfum hjá Goða hf. og var gerður við hann starfslokasamningur. Þar var kveðið á um að áunnin lífeyrisréttindi hjá búvörudeildinni giltu. Skyldu lífeyrisréttindin reiknuð út og gerð upp innan tólf mánaða. Í samræmi við umræddan samning var tryggingarstærðfræðingur fenginn til að reikna út núvirði lífeyrisréttindanna. Skilaði hann mismunandi niðurstöðum eftir því við hvaða ávöxtunarkröfu var stuðst. Málsaðilar deildu um vaxtafót til áfvöxtunar á greiðslu til Á. Hvað það varðar var talið rétt að hafa að markmiði, að Á yrði fjárhagslega settur sem líkast því, að hann hefði haldið umsömdum réttindum sínum, þannig að andvirði greiðslanna nýttist honum til framfærslu með svipuðum hætti og hefði orðið á þeim ókomnu árum, sem áætlunin um þær næði yfir. Úrlausnarefninu þótti svipa mjög til ákvörðunar skaðabóta fyrir tjón vegna varanlegrar örorku, þar sem meta þyrfti missi framtíðartekna. Var talið að hafa mætti sömu viðmiðun í málinu og var því 4,5% vaxtafótur lagður til grundvallar. Aðilar deildu einnig um makalífeyrisrétt og var talið að einskorða yrði þann þátt greiðslunnar við áunnin rétt á þeim tíma, þegar Á lét af starfi, í stað áunnins og framreiknaðs makalífeyrisréttar. Þá var talið að lækkun á núvirði lífeyrisfjár Á vegna hagræðis af staðgreiðslu ætti stoð í samningi aðila.

1050

J starfaði á Keflavíkurflugvelli og greiddi lífeyrissjóðsiðgjöld í tiltekinn lífeyrissjóð. Þar sem J var bandarískur ríkisborgari og fluttur af landi brott, fór hann fram á að fá inneign sína hjá sjóðnum endurgreidda samkvæmt heimild í reglugerð sjóðsins. Þeirri beiðni var synjað sökum þess að núvirðismat á eignum sjóðsins lá ekki fyrir. Þegar J ítrekaði beiðni sína höfðu eignir sjóðsins verið metnar og á aðalfundi sjóðsins í júní 1989 var samþykkt að einungis núvirði eignarhlutdeildar sjóðsins yrði greitt við flutning úr sjóðnum. Bókfærð innistæða J í sjóðnum um áramótini 1988 og 1989 var 3.490.977,76 krónur en núvirði hennar 2.617.273 krónur. Þeirri fjárhæð veitti J viðtöku 31. júlí 1989 og krafði síðan sjóðinn um mismuninn miðað við bókfærða innistæðu, þar sem hann taldi sig ekki þurfa að sæta afföllum af henni. Talið var að J hefði verið kunnugt um það skilyrði sjóðsins, að einungis núvirði kæmi til endurgreiðslu. Með hliðsjón

af hlutverki og skipulagi sjóðsins var litið svo á, að skilyrðið hefði ekki farið í bága við reglugerð hans. Var sjóðurinn því sýknaður af kröfum J.

1852

G starfaði sem vélstjóri eða vélfræðingur við Laxárvirkjun nær alla starfsævi sína, frá 1952 til 1987. Fyrirtækið var upphaflega í eigu Akureyrarkaupstaðar, en á árinu 1983 var það sameinað Landsvirkjun. Í starfi sínu vann G á vöktum og fékk greidd laun á grundvelli kjarasamnings hans. Fékk hann greidd tiltekin grunnlaun að viðbættu vaktálagi, sem greitt var mánaðarlega án tillits til vaktafjölda í mánuðinum. G var félagi í lífeyrissjóði A og greiddi hann og fyrirtækið þangað iðgjöld allan starfstímann eftir reglum sjóðsins. Þegar G hóf að taka lífeyri 1. október 1987 var í gildi reglugerð fyrir sjóðinn frá 1. janúar 1967 ásamt samkomulagi frá 28. ágúst 1980 um réttindamál félagsmanna STAK. Samkomulagið varðaði meðal annars réttindi vaktavinnufólks og þeirra, sem gegndu vinnuskyldu á næturnar, og kvað á um greiðslu iðgjalds af vaktaálagi og lífeyri á grundvelli álagsins. Var honum lýst sem sérstökum viðbótarlífeyri, sem ákveðinn væri eftir eigin viðmiðunarreglum á grundvelli þeirra mánaðarlauna, sem vaktaálag væri miðað við. Lífeyrissjóðsiðgjald vegna G var lengst af einvörðungu greitt af grunnlaunum hans, sem svöruðu til dagvinnu, en ekki af mánaðarlegri greiðslu vegna vaktaálags. Viðbótariðgjaldið var hins vegar greitt frá 1. janúar 1983. Frá því G hóf að taka lífeyri greiddi lífeyrissjóðurinn honum eftirlaun, sem svöruðu til 65,83% af föstum launum fyrir dagvinnu ásamt persónuuppbót og orlofsuppbót, sem fylgdu starfi hans, að viðbættum eftirlaunum vegna vaktaálags sem nam 6,43% af þeim viðmiðunarlaunum vaktavinnufólks, sem við áttu samkvæmt samkomulaginu frá 28. ágúst 1980. Svaraði fyrirnefnda hlutfallið til réttinda vegna alls starfsferils hans hjá Laxárvirkjun, en hið síðarnefnda til þess, sem honum ávannst vegna viðbótariðgjaldsins. Þessu vildi G ekki una og krafðist greiðslu, sem svaraði til 65,83% af fullum föstum launum vaktavinnumannna. Til stuðnings kröfum sínum vísaði G til þess, að samkvæmt 2. mgr. 13. gr. reglugerðar sjóðsins frá 1967 hefði upphæð eftirlauna átt að vera hundraðshluti að launum þeim, er á hverjum tíma fylgdu starfi því, sem sjóðsfélaginn gegndi síðast. Talið var að orðalag ákvæðisins hefði verið mótað af því viðhorfi, að lífeyrisréttindi og iðgjaldagreiðslur þeirra vegna væru almennt tengd launum fyrir dagvinnu, en ekki fyrir yfirvinnu. Lit- ið hefði verið á álagsgreiðslur vegna vinnu á afbrigðilegum tíma

sem hliðstæðu yfirvinnugreiðslna að þessu leyti, þótt um væri að ræða reglubundna vinnuskyldu innan tímamarka, sem svöruðu til dagsvinnu. Var í samkomulagið frá 28. ágúst 1980 talið hafa komið fram skýr staðfesting á þessu viðhorfi, en eitt meginmarkmið samkomulagsins var að breyta því með þeim hætti, að vaktavinnufólk ætti kost á lífeyrisréttindum, sem tengd væru þessum launamun. Þá þótti ekki hafa áhrif á lífeyrisréttindi G sú tilhögun launagreiðslna, að vaktaálag var fastur liður í mánaðarlaunum G. Samkvæmt þessu var lífeyrissjóðurinn sýknaður af kröfum G.

2113

Lífeyrissjóðir

Deilt var um hvort T hf. hafi verið skylt að standa skil á greiðslu lífeyrissjóðsiðgjalds til S vegna þriggja starfsmanna sinna sem jafnframt voru stjórnarmenn og hluthafar, en á þeim tíma sem kröfugerð S náði til höfðu þeir greitt iðgjöld í Frjálsa lífeyrissjóðinn. Talið var, að í lögum nr. 55/1980 fælist ótvíræð lagaskylda fyrir alla landsmenn til að vera í lífeyrissjóði. Slíkar almennar takmarkanir að lögum væru ekki andstæðar mannréttindaákvæðum stjórnarskrárinnar nr. 33/1944 með áorðnum breytingum. Samkvæmt 2. gr. laga nr. 55/1980 hafi T hf., sem atvinnurekanda, borið, að að standa skil á iðgjöldum starfsmanna sinna. Ekki var á það fallist með T hf., að með greiðslu iðgjalds til Frjálsa lífeyrissjóðsins hefðu umræddir starfsmenn fullnægt skyldu til lífeyristryggingar samkvæmt lögum nr. 55/1980. Stofnað væri til lífeyrissjóða eins og S að lögum til hagsbóta fyrir aðila sjóðanna og til að ná fram ákveðnu þjóðfélagslegu markmiði, en hér væri um samtryggingarsjóði að ræða. Lögjafinn hefði talið, að hætta væri á, að þetta þjóðfélagslega markmið næðist ekki og að hagsmunir annarra rétthafa í sjóðunum verði fyrir borð bornir, megi ganga úr þeim og í að vild. T þótti ekki hafa sýnt fram á, að sú takmörkun á valfrelsi starfsmannanna um lífeyrissjóð, sem fólgin var í skylduaðild launþega hans að stefnda samkvæmt lögum nr. 55/1980 yrði ekki samræmd áður gildandi ákvæði stjórnarskrár um félagafrelsi, sbr. núgildandi ákvæði 2. mgr. 74. gr. stjórnarskrárinnar. Var T hf. dæmt til að greiða lífeyristillag launþega sinna til S. Sératkvæði.

2584

H stefndi íslenska ríkinu (Í) og krafðist viðurkenningar á rétti sínum til að gjaldfæra á skattframtali eigin lífeyriskaup. H, sem var sjálfstætt starfandi atvinnurekandi, hélt því fram að framlag slíkra aðila til lífeyrissjóðs af eigin vinnu vegna þess hluta, sem almennt greiðist

af vinnuveitanda teldist til rekstrarkostnaðar í skilningi 1. tl. 31. gr. laga nr. 75/1981 um tekjuskatt og eignarskatt, svo að draga mætti það frá atvinnurekstrartekjum, áður en skattstofn er ákveðinn. Það var talin meginregla í skattarétti að öll gjöld sem fara í að afla tekna, tryggja þær og halda þeim við, kæmu til frádráttar frá tekjum af atvinnurekstri eða sjálfstæðri starfsemi. Allar undantekningar frá þeirri reglu yrði að vera skýrar og ótvíræðar. Í lögum nr. 75/1981 væri að þessu leyti enginn munur gerður á fyrirtækjum eftir rekstrarformi þeirra. Þá var til þess litið að H var skylt að greiða iðgjöld í lífeyrissjóð af tekjum sínum. Var því fallist á að atvinnurekendaframlag H í eigin lífeyrissjóð félli undir rekstrarkostnað, sem heimilt væri að gjaldfæra. Jafnframt var viðurkenndur réttur H til að fá álagningu skatta, fyrir það tímabil sem um ræddi, endurskoðaða og oftekinn skatt endurgreiddan með dráttarvöxtum, sem dæmdir voru í samræmi við 112. gr. laga nr. 75/1981, sbr. lög nr. 31/1995, sem tekið höfðu gildi eftir að héraðsdómur féll. Sératkvæði.

4248

Lífsgerningur

K afsalaði $\frac{1}{4}$ jarðar ásamt hlunnindum til systur sinnar, E, þegar hann átti skammt eftir ólífað. Talið var sannað að afsalið hefði verið í samræmi við vilja K. Eins og atvikum var háttað var ekki á það fallist að í afsalinu hefði falist gjöf. Var það talið gildur lífsgerningur sem bindandi hefði orðið þá þegar. Var því hafnað kröfum erfingja K um að hinar afsöluðu eignir teldust eign dánarbús K.

358

K afsalaði $\frac{1}{2}$ jarðar ásamt hlunnindum til systursonar síns, G, þegar hann átti skammt eftir ólífað. Talið var sannað að afsalið hefði verið í samræmi við vilja K. Eins og atvikum var háttað var ekki á það fallist að í afsalinu hefði falist gjöf. Var það talið gildur lífsgerningur sem bindandi hefði orðið þá þegar. Var því hafnað kröfum erfingja K um að hinar afsöluðu eignir teldust eign dánarbús K.

365

Líkamsárás

J ók aftan á S, þar sem hann var á reihjóli, með þeim afleiðingum að S lést. Fallist var á niðurstöðu héraðsdóms um að J hefði ekið á S af ásetningi sem myndaðist í þann mund, er hann ók á eftir honum um götuna F. Hann hefði mátt gera sér grein fyrir því, að hætta væri á að stórfellt líkams- eða heilsutjón hlytist af ákeyrslunni. Hins vegar yrði að meta afleiðingarnar J til gáleysis. Var brot J heimfært til 2. mgr. 218. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Við ákvörðun

refsingar var meðal annars litið til ungs aldurs J. Þótti refsing hans hæfileg þriggja ára fangelsi.	652
Sjá Skilorðsrof.	670
Með héraðsdómi var Þ sýknaður af ákæru, þar sem honum var gefið að sök að hafa slegið mann í andlitið með brotinni flösku með þeim afleiðingum, að hann hlaut djúpan skurð á hægri kinn. Þær ályktanir, sem héraðsdómari dró af munnlegum framburði þeirra, sem komu fyrir dóm, þóttu orka mjög tvímælis. Var talið að sönnunarfærsla þyrfti að fara fram á ný fyrir héraðsdómi, sem yrði skipaður þremur dómurum, sbr. 1. mgr. 5. gr. laga nr. 19/1991. Samkvæmt þessu varð ekki hjá því komist að fella hinn áfrýjaða dóm og meðferð málsins í héraði úr gildi og vísa málinu til héraðsdóms, svo munnleg sönnunarfærsla og dómsálagning gæti farið þar fram að nýju.	2052
G var gefið að sök að hafa slegið konu hnefahögg í andlitið svo að hún féll í götuna og slasaðist á höfði. Mikið bar á milli ákærða og vitna í málinu. Aðeins eitt vitni bar um að G hefði slegið konuna og þótti sekt hans ekki sönnuð í héraði. Með hliðsjón af gögnum málsins í heild og skírskotun til 46. gr. laga nr. 19/1991 var sakarmat héraðsdómara staðfest í dómi Hæstaréttar og G sýknaður af sakargiftum.	2141
I var sakfelldur fyrir líkamsárás með því að hafa ráðist á þáverandi sam-býliskonu sína, sem lá í rúmi í hjónaherbergi íbúðarinnar, rífið hana á hárinu upp úr rúminu, slegið hana mörg hnefahögg í andlitið og sparkað í hana eftir að hún hafði dottið í gólflið. Verknaðurinn þótti með þeim hætti að ekki yrði á það fallist að færa bæri refsing niður með vísan til 4. tl. 74. gr. almennra hegningarlaga vegna afbrýðisemi I í garð konunnar. Á hinn bóginn hafði hann játað brot sitt greiðlega. Refsing I var ákveðin átta mánaða fangelsi, en hann hafði með háttsemi sinni rofið skilorð fyrri dóms. Að auki var J gert að greiða konunni 150.000 krónur í miskabætur.	2146
X var meðal annars sakfelldur fyrir líkamsárás með því að hafa hrint K svo að hún féll í gólflið og hlaut brot á vinstri framhandlegg. Voru afleiðingar brotsins virtar X til gáleysis og háttsemi hans talin varða við 1. mgr. 218. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.	2205
H og P voru sakfelld fyrir stórfellda líkamsárás á K. Þótti verknaður H varða við 2. mgr. 218. gr. laga nr. 19/1940, en verknaður P við 1. mgr. sama lagaákvæðis. Refsing beggja var ákvörðuð hliðsjón af niðurlagi 3. mgr. 218. gr. a laga nr. 19/1940, sbr. 12. gr. laga nr. 20/1981. Með vísan til 60. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 78. gr. sömu laga, var eldri skilorðsdómur tekinn upp og refsing ákveðin í einu lagi fyrir þau	

brot, sem þar um ræddi, og brot þessa máls. Var refsing H ákveðin fangelsi í 15 mánuði en refsing P fangelsi í 12 mánuði.	2894
--	------

Líkamsmeiðingar

Sjá Vinnuslys.	3218
Ó olli G ýmsum áverkum og ósannað þótti að um neyðarvörn hefði verið að ræða af hálfu G. Ekki yrði þó með öllu þvertekið fyrir að G hefði með framkomu sinni átt þátt í því hvernig fór. Þótti því rétt að G bæri sjálfur $\frac{1}{4}$ hluta sakar en Ó bætti honum tjónið að $\frac{3}{4}$. Við ákvörðun bóta var höfð hliðsjón af örorkumati sem ekki hafði verið hnekkkt.	3225

Líkamstjón

Sjá Skaðabætur.	503
Hafnað kröfu um bætur vegna líkamstjóns, sem hlaut við vinnuslys um borð í fiskiskipi. Sjá Skaðabætur.	685
M var 13 ára og hlaut mikla áverka þegar fót hennar festust í drifskafi, sem gekk í aflúrtak dráttarvélar. Varanleg örorka hennar var metin 80%. Skráður eigandi vélarinnar og tryggingarfélag hans voru talin bera bótaábyrgð á tjóni M. Sjá Skaðabætur.	765
Bifreið var ekið aftan á leigubifreið, en E var farþegi í aftursæti hennar. Við áreksturinn hlaut E varanlega örorku vegna meiðsla í hálsi. E voru dæmdar bætur úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	919
G, sem var ökumaður bifreiðar, lenti í árekstri og hlaut hálshnykk. Læknisfræðileg örorka var metin 10%, en fjárhagsleg örorka 5%. G voru dæmdar bætur úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar í samræmi við læknisfræðilega örorku á grundvelli 92. gr. laga nr. 50/1987. Sjá Skaðabætur.	990
Þ var á leið út úr verslun B í Sigtúni þegar henni skrikaði fótur í hálku á stéttinni fyrir utan dyr verslunarinnar þannig að hún datt. Við fallið ökklabrotnaði Þ og hlaut áverka á hægri hné. Tímabundin örorka Þ vegna afleiðinga slyssins var metin 100% í fimm mánuði, en varanleg örorka 20%. B var talin bera bótaábyrgð á slysinu. Sjá Skaðabætur.	1002
J hlaut hnykk á bak og háls þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. Læknisfræðileg örorka var metin 15%, en fjárhagsleg örorka 10%. J voru dæmdar bætur í samræmi við lækn-	

isfræðilega örorku úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, sem ekið var á þá kyrrstæðu. Sjá Skaðabætur.	1059
G hlaut hálshnykk þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. Örorka G var metin 15% og voru henni dæmdar bætur úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, sem ekið var á þá kyrrstæðu. Sjá Skaðabætur.	1152
K hlaut hnykk á háls, herðar og mjóhryggjarsvæði þegar ekið var aftan á bifreið hans. Hann hafði áður lent í umferðarslysi og fengið hnykk á háls. Læknisfræðileg örorka vegna seinna slyssins var metin 10% og var hún lögð til grundvallar við ákvörðun bóta úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	1457
K lenti í umferðarslysi og fékk hnykk á háls. Skömmu síðar var ekið aftan á bifreið K og hlaut hann hnykk á háls, herðar og mjóhryggjarsvæði. Læknisfræðileg örorka vegna fyrra slyssins var metin 10% og var hún lögð til grundvallar við ákvörðun bóta úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	1475
G var að vinna við mastur háspennulínu í kórflu sem fest var við krana bifreiðar. Jarðvegurinn undir stoðarmi bifreiðarinnar brast með þeim afleiðingum að hún lagðist á hliðina. Við fallið slasaðist G og var örorka hans metin 10%. Slysið þótti í engu sambandi við notkun bifreiðarinnar sem ökutækis og voru eigandi hennar og váttryggjandi sýknaðir af bótakröfum G. Málið var einnig höfðað gegn A sem undirverktaka eða leigusala bifreiðarinnar á grundvelli sakar starfsmanns A, sem var ökumaður bifreiðarinnar. Þótti ökumaðurinn ekki hafa sýnt af sér bótaskyld gáleysi og var A einnig sýknaður af kröfum G. Sjá Skaðabætur.	1547
S var 6 ára og varð fyrir slysi þegar hann féll í dý við sundlaug, sem myndast hafði í jarðveginum nærri lauginni vegna leka úr hitavatnslögnum. Varanleg örorka S var metin 5%. Skólinn og sveitarfélög þau, sem stóðu að rekstri hans voru talin bera bótaábyrgð á tjóni S. Sjá Skaðabætur.	1697
E var 8 ára gamall og varð fyrir slysi þegar hann féll í götuna úr vöruhúsi flutningabifreiðar í akstri. Við fallið fékk E höfuðhögg og var örorka hans metin 75% vegna greindarskerðingar. Eigandi og váttryggjandi bifreiðarinnar voru sýknaðir af bótakröfum E, þar sem ekki var talið sannað, að skert greind hans stafaði af slysinu. Sjá Skaðabætur.	1793
Viðurkennd var skaðabótaskylda seljanda stóls vegna framleiðslugalla gagnvart notanda, sem hlaut líkamstjón við fall úr stólnum, þeg-	

ar þverbíti undir framanverðri setunni losnaði á samskeytum. Sjá Skaðsemisábyrgð.	1812
Við vinnu sína missti maður framan af litla fingri hægri handar. Vinnuveitandi hans þótti ekki bera ábyrgð á tjóninu og var sýknaður af kröfum um örorku- og miskabætur. Sjá Skaðabætur.	1832
G var farþegi í bifreið og varð fyrir slysi, þegar ökumaður missti stjórn á bifreiðinni með þeim afleiðingum að hún lenti utan vegar og valt. Við slysið hlaut G hálshnykk og axlarmein auk annarra áverka. Læknisfræðileg örorka var metin 15%, en fjárhagsleg örorka engin. G voru dæmdar bætur í samræmi við læknisfræðilega örorku úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	1840
Ó var starfsmaður E og varð fyrir slysi við störf sín. Varanleg örorka hans var metin 25%. Talið var að E bæri bótaábyrgð á tjóninu, en Ó þótti einnig hafa átt sök á því, að slysið varð. Sök var því skipt þannig að Ó og E báru hvor helming tjónsins. Sjá Skaðabætur.	2221
Sjá Skaðabætur.	3604
Sjá Vextir.	3622

Líkamstjón af gáleysi

S var sakfelldur fyrir að aka of hratt, ógætilega og undir áhrifum áfengis, en hann missti stjórn á bifreiðinni eftir að hafa verið að neyta áfengis við aksturinn. Farþegi í bifreiðinni slasaðist alvarlega og var brot S meðal annars talið varða við 1. mgr. 219. gr. almennra hegningarlaga. Refsing S var ákveðin fangelsi í þrjá mánuði skilorðsbundið.	2059
---	------

Lofiferðir

Sjá Flugréttindi.	4112
------------------------	------

Lötför

Úrskurði héraðsdóms um bráðabirgðasviptingu réttinda til að starfa í loftfari vísað frá Hæstarétti vegna skorts á kæruheimild. Sjá Frávísun frá Hæstarétti.	580
Úrskurði héraðsdóms um bráðabirgðasviptingu réttinda til að starfa í loftfari vísað frá Hæstarétti vegna skorts á kæruheimild. Sjá Frávísun frá Hæstarétti.	581

Lóðamörk

Á árinu 1982 var samþykkt af skipulagsnefnd og borgarráði umsókn eig-

enda um skiptingu lóðarinnar Skeljaness 4. Þótt stærð lóðarinnar hefði ekki verið talin fullmæld var talið ótvírætt að við það hefði verið miðað, að lóðamörk yrðu í sex metra fjarlægð frá íbúðarhúsi því, sem fyrir var á lóðinni, og lægju samhliða vesturgafli þess. Var þetta talið koma greinilega fram á uppdrætti borgarskipulags Reykjavíkur 3. september 1982, en til uppdráttarins var vísað í kaupsamningi um hina nýju lóð 25. október 1982 og einnig í afsali fyrir henni til kaupenda 17. september 1987. Hinn 29. ágúst 1984 var gerð breyting á lóðamörkunum með uppdrætti mælingadeildar Reykjavíkurborgar. Sá uppdráttur var ekki talinn geta skert rétt eigenda Skeljaness 4 samkvæmt fyrrgreindum eignarheimildum. Var því fallist á kröfu þeirra um lóðamörk samkvæmt uppdrættinum 3. september 1982 og eigendum hinnar útskiptu lóðar gert að nema burt girðingu og trjágróður á lóð eigenda Skeljaness 4 að viðlögðum dagsektum.

1673

Lóðarleiga

Ákvörðun sýslumanns um að afmá lóðarleigusamning úr þinglýsingar-
arþók með vísan til 2. mgr. 27. gr. þinglýsingarlaga nr. 39/1978 talin
ólögmæt. Sjá Þinglýsing.

270

Lóðarréttindi

Sjá Eignarréttur og Fasteign.

85

Lyf

E og H voru sakfelldir fyrir brot á lyfsölulögum og tollalögum með því
að hafa við komu til landsins í ágúst 1993 haft meðferðis 2.388 töflur
af efedrín, 158 töflur af tamoxífeni og 212 lykjur af karlkynshorm-
ónalyfjum (sterum) með anabólískri verkun. Var hvor þeirra dæmd-
ur til greiðslu 120.000 króna sektar.

726

Ó var sakfelldur fyrir að smygla til landsins miklu magni af sterum og
selja hluta þeirra. Á hinn bóginn var ákærvaldið ekki talið hafa
sýnt fram á, að vítamín, sem Ó flutti til landsins teldust til lyfja í
merkingu þeirra ákvæða lyfsölulaga nr. 30/1963, sem vísað var til í
ákæru. Þá var Ó fundin sekur um tilraunaverknað með því að flytja
til landsins efni, þótt hann teldi það innihalda astmalyf. Sjá Tolla-
lagabrot.

2171

Lyfsala

Sjá Kaupskylda.

3920

Sjá Lyfsöluleyfi.	3962
------------------------	------

Lyfsöluleyfi

V krafðist þess að ógiltar yrðu ákvarðanir ráðherra um veitingu lyfsöluleyfa til I og G, svo og að I og G yrði gert að þola ógildingu lyfsöluleyfa þeirra. Talið var að ákvæði 3. mgr. 20. gr. lyfjalaga nr. 93/1994 bæri að skýra á grundvelli þeirra markmiða sem sett eru fram í 1. gr. þeirra. Í lögunum er ekki að finna sérstakar leiðbeiningar um skyldur sveitarstjórnar sem umsagnaraðila og ráðherra sem leyfisveitanda að gæta þeirra sjónarmiða meðal annarra, er lúta að íbúafjölda að baki væntanlegri lyfjabúð og fjarlægð hennar frá næstu lyfjabúð. Hvorki lögin sjálf né lögskýringargögn veittu óyggjandi úrlausn um nánari túlkun. Með því að V hafði ekki sýnt fram á að ákvarðanir ráðherra hefðu verið með þeim annmörkum, að varðað gætu ógildingu þeirra, var kröfum hans hafnað. Sératkvæði.	3962
---	------

Lyfsölusjóður

Sjá Kaupskylda.	3920
----------------------	------

Læknar

R gekkst undir aðgerð og lést í kjölfarið vegna innvortis blæðinga. Ekki var talið að andlát R yrði rakið til saknæms gáleysis lækna. Sjá Skaðabætur.	1298
--	------

Læknaráð

Örorkumat og matsgerð dómkvaddra manna borin undir læknaráð.	685
Kona lést í kjölfar aðgerðar vegna innvortis blæðinga. Málið var borið undir siðamáladeild Læknaráðs og Læknaráð.	1298
Aflað var umsagnar læknaráðs í máli til heimtu bóta vegna líkams-tjóns.	1793
Sjá Endurupptaka.	3212

Lögbann

Talið var að stéttarfélagið H bæri skaðabótaábyrgð samkvæmt almennum reglum og 6. mgr. 42. gr. laga nr. 31/1990 um kyrrsetningu, lögbann o.fl. á tjóni sem Ó varð fyrir af aðgerðum H til þess að hindra skólastarfsemi hans og P vorið og sumarið 1993, en kröfu H um lögbann við starfsemi Ó og P hafði verið synjað af sýslumanni. Ó voru dæmdar bætur að álitum samkvæmt 1. mgr. 42. gr. laga nr. 31/1990	
---	--

fyrir fjártlón og miska, en kröfum hans vegna vinnu og kostnaðar af lögbanismálinu hafnað.	284
---	-----

Lögjöfnun

Seljendur fasteignar voru sýknaðir af kröfum vegna galla á útveggjum eignarinnar. Samkvæmt lögjöfnun frá 47. gr. laga nr. 39/1922, þóttu kaupendur ekki geta borið fyrir sig galla, sem hefði átt að koma í ljós við eðlilega rannsókn á eigninni. Sjá Fasteignakaup.	1735
--	------

Lögmenn

Talið var ósannað að lögmaðurinn G hefði lofað að sjá um greiðslu tiltekinnna veðskulda fyrir B. Sjá Fasteignakaup.	620
Lögmaðurinn I tók að sér í starfi hjá L hf. að veita S aðstoð við hjónaskilnað. Í þessu verki urðu viðfangsefni I margháttuð, en störfum hennar lauk í mars eða apríl 1992. Áður gerðu I og L hf. reikning vegna verksins, að fjárhæð 896.400 krónur að meðtöldum virðisaukaskatti. I hafði þá tekið við húsbréfum að fjárhæð 3.300.000 krónur, sem komu í hlut hennar við fjárslit vegna skilnaðarins, auk 38.975 krónum í peningum vegna uppgjors af sama tilefni. Samkvæmt kvittun I og L hf. greiddi S reikninginn með húsbréfi að nafnverði 1.000.000 krónur, auk fyrrgreindrar peningafjárhæðar. Var mismunur á fjárhæð reikningsins og greiðslunni vegna affalla við sölu húsbréfsins. S leitaði álits stjórnar Lögmannafélags Íslands á fjárhæð reikningsins og í rökstuddri álitsgerð stjórnarinnar var komist að þeirri niðurstöðu, að hæfileg þóknun handa I vegna vinnu í þágu S væri 358.104 krónur auk virðisaukaskatts. S krafði síðan I og L hf. um endurgreiðslu á mismuni þeirrar fjárhæðar og þess, sem hún hafði greitt, auk affalla vegna sölu á húsbréfi. Talið var að S hefði ekki glatað rétti til að leita endurgreiðslu á því, sem hún kynni að hafa greitt umfram réttmætt endurgjald vegna starfa í hennar þágu. Þóttu I og L hf. ekki hafa sannað, að samið hefði verið um greiðslu samkvæmt tímagjaldi eða að S hefði á annan hátt verið gerð ljós slík tilætlun. Þegar I og L hf. gerðu S reikning var í gildi gjaldskrá Lögmannafélags Íslands frá 1. september 1991. Var talið að S hefði mátt ætla, að þóknun yrði áskilinn í samræmi við gjaldskrá félagsins, fyrst hvorki var gerð grein fyrir öðru með áætlun verkkostnaðar í upphafi né athygli vakin á, að kostnaður kynni að verða háð að tiltölu miðað við þá hagsmuni, sem voru í húfi. Þóttu I og L hf. ekki hafa hnekk áliði stjórnar Lögmannafélagsins og var fallist á kröfur S því	

til samræmis. Var einnig fallist á kröfu S um að fá endurgreidda fjárhæð, sem svaraði til affalla húsbréfsins, enda var ekki talið að sýnt hefði verið fram á, að hún hefði orðið að koma bréfinu í verð til að standa skil á þóknun í samræmi við umrædda álitserð stjórnar Lögmannafélags Íslands.	2101
Lögmaður hafði haft kröfu til innheimtu og var dæmdur til að greiða kröfuhafa þann hluta hennar, sem skuldari hafði innt af hendi. Var ekki fallist á þá málsástæðu lögmannsins, að annar maður hefði átt kröfuna.	2153, 2158
Talið var að lögmaðurinn K ætti að greiða Þ og H dráttarvexti af fé þeirra, sem hann hafði í vörslum sínum, frá og með mánuði eftir þann dag, sem hann hafði sannanlega verið krafinn um féð.	2483
F hf. krafði lögmanninn S um skaðabætur vegna þeirra ætluðu mistaka S, að höfða of seint mál gegn S hf. fyrir hönd F hf. Talið að F hf. hefði ekki átt lögvarða kröfu á hendur S hf., svo að efnismeðferð málsins án tillits til fyrningar hefði ekki átt að leiða til annars en sýknu. Var S því sýknaður af kröfum F hf. Sjá Farmflutningar.	2626
Mál V gegn S. Sjá næsta mál á undan.	2641
Deilt var um fjárhæð þóknunar lögmannsins J vegna starfa við skiptastjórn í protabúinu J hf. Talið var, að þótt bein ákvæði væru ekki í lögum nr. 21/1991 um, hvernig fjárhæð þóknunar skiptastjóra verði ákveðin, hefðu kröfuhafar í búinu mátt treysta því, fyrst annað var þeim ekki kynnt, að í þessum efnum yrði eingöngu tekið mið af tímanum sem yrði varið til verksins, og að endurgjald fyrir hverja vinnustund yrði hæfilegt, sbr. meginreglu 2. mgr. 2. gr. laga nr. 61/1942 um málflytjendur. Sjá Gjaldþrotaskipti.	4171
<i>Lögreglumenn</i>	
Sjá Skaðabætur, Vinnuveitendaábyrgð.	205
<i>Lögræðislög</i>	
Sjá Frelsisvripting.	150
<i>Lögsagnarumdæmi</i>	
Deilt var um mörk lögsagnarumdæma sveitarfélaga. Sjá Landamerki.	2848
<i>Lögskýring</i>	
5. gr. laga nr. 52/1992 um ábyrgðarsjóð launa vegna gjaldþrota, þar sem mælt var fyrir um ábyrgð á kröfum um vangoldin líffeyrissjóðs-	

iðgjöld, sem fallið hefðu í gjalddaga á síðustu 18. mánuðum fyrir gjaldþrot, var skýrð á þá leið að með orðinu gjaldþrot væri átt við það tímamark þegar bú vinnuveitanda væri úrskurðað gjaldþrota.	480
Með hliðsjón af lögskýringargögnum þóttu frekari skyldur ekki verða lagðar á bankaeftirlit Seðlabanka Íslands til eftirlits með verðbréfamíðlun en beinlínis urðu leiddar af ákvæði 15. gr. laga nr. 27/1986.	1255
Talið var að sérregla 3. mgr. 8. gr. laga nr. 57/1976 væri tímabundin og ívilnandi undantekningarregla sem skýra bæri þröngt. Sjá Skulda-bréf.	1665
Með hliðsjón af orðalagi 5. mgr. 4. gr. laga nr. 18/1887, skýringa ákvæðisins í athugasemdum með frumvarpi til laganna og orða framsögumanns á Alþingi, þótti eðlileg skýring ákvæðisins sú, að við afhendingu vöru færðist veðréttur veðhafa frá vörunni yfir á kröfu um endurgjald fyrir þær. Annar skilningur myndi valda miklum erfiðleikum í framkvæmd og óvissu í viðskiptum. Sjá Veð.	2269
Ákvæði 36. gr. sjómannalaga nr. 35/1985 þótti verða að skýra svo að skipverji eigi rétt til launa í forföllum vegna veikinda eða slyss frá þeim tíma sem honum hefði verið skylt að hefja störf að nýju að loknu launalausú leyfi, en verkfall á því tímaskeiði raski ekki upphafsmarki þess, heldur valdi því að réttur til forfallalauna glatist meðan á verkfallinu stendur.	3309

Lögvarðir hagsmunir

Kærður var úrskurður héraðsdóms 25. október 1996 þar sem tekin var til greina krafa F hf. um að tilteknir munir yrðu teknir úr vörslum PO hf. og PG hf. með beinni aðfarargerð. Krafa F hf. gagnvart PO hf. hafði áður verið tekin til greina með dómi Hæstaréttar 27. júní 1996 og stóð sú aðfararheimild óhöggð, þótt F hf. hefði ekki enn reynst unnt að fylgja henni eftir. Var F hf. ekki talinn hafa lögvarða hagsmuni af því að fá þessa heimild áréttaða. Þessum þætti málsins var því vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi.	3298
Hvorki ákvæði laga nr. 90/1991 né 97/1993 voru talin veita R slíka lögvarða hagsmuni af úrlausn málsins að hann gæti átt aðild að því. Kröfum R var því sjálfkrafa vísað frá dómi.	4039

Lögveð

Sjá Nauðungarsala.	371
Beiðni um nauðungarsölu var talin slíta fyrningu lögveðréttar, sem hvíli á eigninni. Sjá Nauðungarsala.	1992

Með vísan til síðari málsliðar 2. mgr. 13. gr. laga nr. 59/1976 var hafnað kröfu húsfélagsins H um viðurkenningu á lögveðsrétti í íbúð S til tryggingar ógreiddri hlutdeild S í kostnaði af sameiginlegum framkvæmdum, þar sem ekki lá fyrir hvort H hefði fylgt þessum rétti sínum eftir með lögsókn innan árs frá þeim degi er H innti af hendi þá greiðslu er félagið krafði S um.	3655
--	------

Manndráp

P var sakfelldur fyrir brot gegn 215. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og ýmsum ákvæðum umferðarlaga fyrir að að hafa ekið ölvaður á bifhjóli á ljósastaur með þeim afleiðingum að farþegi á hjólinu lést.	674
B var sakfelldur fyrir tilraun til manndráps með því að hafa ruðst í heimildarleysi inn í hús og þar inn í svefnherbergi, þar sem húsráðandi og kona sváfu í rúmi, sest klovvega á manninn og fyrirvaralaust lagt til hans með hnífi og í því skyni að svipta hann lífi, veitt honum 11 cm. langt svöðusár á hálsi. Var brotið talið varða við 211. gr., sbr. 20. gr. almennra hegningarlaga. Refsing B var ákveðin fangelsi í sex ár. ...	2163

Mannréttindasáttmáli Evrópu

Málsmeðferð dómara ekki talin leiða til vanhæfis hans sbr. b. og g. lið 5. gr. laga nr. 19/1991. Þar sem aðilinn hafði ekki sýnt fram á neinar réttmætar ástæður til að draga mætti óhlutdrægni dómarans í efa, var talið að hann nyti þess réttar, sem tryggður væri með 1. og 6. gr. samnings um verndun mannréttinda og mannfrelsis, sbr. lög nr. 62/1994 um Mannréttindasáttmála Evrópu.	8
Talið var að c-liður 1. mgr. 5. gr. mannréttindasáttmála Evrópu stæði ekki í vegi, að gæsluvarðhaldi yrði beitt með tilliti til rannsóknarhagsmuna, væri rökstuddur grunur um afbrot þess, sem í hlut ætti.	1633
Dráttur á meðferð opinbers máls var talinn fara í bága við 1. mgr. 133. gr. laga nr. 19/1991, 1. mgr. 6. gr. mannréttindasáttmála Evrópu og 1. mgr. 70. gr. stjórnarskrárinnar.	1868
Við héraðsdóm störfuðu tveir lögfræðingar, dómari og dómarafulltrúi. Dómarinn var talinn vanhæfur að fara með opinbert mál, sökum þess að fulltrúi hans hafði úrskurðað sakborning í gæsluvarðhald á grundvelli 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Til stuðnings þessari niðurstöðu var vísað til 6. gr. laga nr. 19/1991, sbr. g. lið 5. gr. laga nr. 91/1991, 70. gr. stjórnarskrárinnar og 6. gr. mannréttindasáttmála Evrópu. Sjá Dómarar.	1998

Ákvæði b. liðar 86. gr. og 1. mgr. 87. gr. laga nr. 19/1991 um meðferð öpinberra mála voru ekki talin andstæð 71. gr. stjórnarskrár eða 8. gr. samnings um verndun mannréttinda og mannfrelsis sbr. lög nr. 62/1994 um mannréttindasáttmála Evrópu. Sjá Gagnaöflun.	2553
Skýlduaðild að lífeyrissjóði ekki talin andstæð mannréttindaákvæðum íslensku stjórnarskrárinnar með áorðnum breytingum. Sjá Lífeyr- issjóðir.	2584
1. gr. samningsviðauka nr. 7 við samning um verndun mannréttinda og mannfrelsis, sbr. lög nr. 62/1994, var ekki talin standa því í vegi að settar væru reglur í lögum um áfrýjunarfrest og hvernig staðið skuli formlega að áfrýjun, svo og, að það varði frávísun, ef út af þeim reglum er brugðið. Sjá Frávísun máls frá Hæstarétti.	2972
Byggingarfélag verkamanna (B) stefndi V og S til heimtu árgjalds til félagssjóðs og mánaðargjalda vegna viðhaldssjóðs B. V og S kröfð- ust sýknu með almennri tilvísun til Mannréttindasáttmála Evrópu. Ákvæði 11. gr. samnings frá 4. nóvember 1950 um verndun mann- réttinda og mannfrelsis, sem talin hafa verið vernda svokallað nei- kvætt félagafrelsi. Með því að ákvæðið felur ekki í sér rétt til að standa utan félags, sem starfar að því markmiði sem B gerði, var ekki fallist á þessi sjónarmið V og S, sem ekki höfðu verið skýrð frekar. Sjá Fjöleignarhús.	4284

Matsgerð

Frestað var ákvörðun um kröfu sóknaraðila, F, um dómkvaðningu mats-
manna, þar til skorið hafi verið úr um kröfu varnaraðila um frávís-
un málsins. Kærði F úrskurð héraðsdóms. Byggði varnaraðili, G,
þá kröfu sína að málinu yrðu vísað frá héraðsdómi í heild, á því
að málatilbúnaður F fullnægði ekki kröfum 80. gr. laga nr. 91/1991,
einkum e. liðar þess ákvæðis og taldi framsetningu málsástæðna af
hendi sóknaraðila andstæða því ákvæði. Varnaraðili krafðist þess
einnig að einstakar kröfur sóknaraðila yrði vísað frá héraðsdómi
og studdi þær kröfur sínar einkum þeim rökum að sóknaraðili hafi
viðurkennt réttmæti gerðardóms þess, sem málið reis af, að sókn-
araðili hafi fyrirgert málshöfðunarrétti með tólmæti og að skylt væri
að leggja nánar tiltekna kröfur sóknaraðila fyrir gerðardóm. Talið
var að matsefni það, sem sóknaraðili óskaði eftir að dómkvadd-
irmenn tækju afstöðu til, varðaði ekki þau atriði, er frávísunarkrafa
varnaraðila byggðist á. Þótti sóknaraðili ekki heldur hafa sýnt fram
á, að hann hefði af öðrum ástæðum hagsmuni af því, að matsmenn

yrdú dómkvaddir, áður en héraðsdómari felldi úrskurð um frávísunarkröfuna. Af þessu virtu og því, að dómara væri skylt samkvæmt 100.gr. laga nr. 19/1991, að leysa úr álitaeftum um frávísun, áður en fjallað væri frekar um önnur atriði máls, var niðurstaða hins kærða úrskurðar staðfest.	29
Sjá Verðbréfamíðlun.	405
Fundið að spurningum til matsmanna. Sjá Fasteignakaup.	629
Sjá Frávísun frá héraðsdómi.....	678
Vegna galla í bifreið var kaupanda dæmdur afsláttur úr hendi seljanda. Afslátturinn var metinn að álitum með hliðsjón af matsgerð dómkvaddra manna. Sjá Galli.	710
Í máli til heimtu bóta vegna líkamstjóns var læknisfræðileg örorka metin 10%. Fjárhagsleg örorka var hins vegar metin 5%. Bætur voru ákvarðaðar í samræmi við læknisfræðilega örorku. Sjá Skaðabætur.	990
Kaupendum jarðar voru dæmdar skaðabætur vegna galla á haughúsi á henni. Við ákvörðun fjárhæðar bóta var yfirmat lagt til grundvallar. Sjá Fasteignakaup.	1023
Í máli til heimtu bóta vegna líkamstjóns var læknisfræðileg örorka metin 15%. Fjárhagsleg örorka var hins vegar metin 10%. Bætur voru ákvarðaðar í samræmi við læknisfræðilega örorku. Sjá Skaðabætur.	1059
Kaupanda fasteignar voru dæmdar skaðabætur vegna galla á eigninni. Við ákvörðun bóta var matsgerð dómkvaddis manns lögð til grundvallar. Sjá Fasteignakaup.	1236
Við skilnað M og K að borði og sæng deildu þau um forsjá tveggja dætra þeirra. K var dæmd forsjá beggja telpnanna og var sú niðurstaða meðal annars byggð á matsgerð dómkvaddra manna.	1387
Í máli til heimtu bóta vegna líkamstjóns lá fyrir mat eins lækis lækisfræðilegri örorku, sem var þar metin 10%. Einnig var aflað matsgerðar dómkvaddra manna um fjárhagslega og lækisfræðilega örorku, en hún þótti ekki fá hnekktt fyrrgreindu örorkumati, sem lagt var til grundvallar við ákvörðun bóta. Sjá Skaðabætur.	1457, 1475
Í máli til heimtu bóta vegna galla á verki var höfð hliðsjón af matsgerð dómkvaddra manna við ákvörðun bóta. Sérfróðir meðdómsmenn töldu matsgerðina ekki fá staðist um orsök galla, en þrátt fyrir misræmi í sérfræðilegum álitum taldi Hæstiréttur nægilega sannað að galli á verkinu yrði rakinn til óvandaðs undirbúnings eða gáleysis við framkvæmd þess. Sjá Verksamningur.	1563
Við ákvörðun bóta vegna galla á verki var höfð hliðsjón af yfirmati dómkvaddra manna. Sjá Verksamningur.	1580

Í máli til ógildingar löggernings þótti sannað með matsgerð dómkvaddra manna á þeim verðmætum, sem kaupsamningur tók til, að samningurinn hefði falið í sér verulegan ávinning fyrir seljanda. Sjá Ógilt loforð.	1646
Í máli til heimtubótavegnalíkamstjónsvarlæknisfræðileg örorkametin 15%. Fjárhagsleg örorka var hins vegar talin vera engin. Bætur voru ákvarðaðar í samræmi við læknisfræðilega örorku. Sjá Skaðabætur.	1840
Engir formgallar voru taldir vera á mati og hafði því ekki verið hnekkð með yfirmati, en í matsgerð kom fram að markaður fyrir sambærileg tæki væri takmarkaður og háður óvissuþáttum. Var bótafjárhæð ákvörðuð með hliðsjón af þessu. Sjá Skaðabætur.	2693
Sjá Örorka.	3037
Fjárkröfur B og HD á hendur HJ voru reistar á sundurliðuðu mati dómkvaddra manna. Var matsgerðin lögð til grundvallar að nokkru leyti við úrlausn um kröfur þeirra, ekki var felldur dómur á þá kröfuliði er byggðu á þeim hlutum matsgerðar er ófullnægjandi þóttu.	3093
Matsgerð lögð til grundvallar við úrlausn um fjárkröfur B, kaupanda gallaðs lausafjár, á hendur seljandanum G. Sjá Afsláttur.	3381
Mál V sf., H og S sf. gegn G. Sjá næsta mál á undan.	3392, 3400, 3409
Sjá Eignarnámsbætur.	4089

Málsástæða

Málsástæðu hafnað sem of seint fram kominni.	966, 1123, 1132, 1769
Mál Ö gegn Ó. Hluti dómkrafna Ö í héraði taldar mjög á reiki, svo og grundvöllur þeirra og lýsing atvika að baki þeim. Engar málsástæður eða röksemdir voru færðar fyrir kröfunum framan af rekstri málsins í héraði. Með vísan til d- og e-liða 1. mgr. 80. gr. laga nr. 91/1991 svo og meginreglu þeirra laga um skýran og afdráttarlausan málflutning, var þessum lið í kröfum Ö vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi.	3531
Mál G gegn Ó. Sjá næsta mál á undan.	3544
V hf. krafði Á og A um skuld samkvæmt tryggingarvixli. Á og A hreyfðu þeirri málsástæðu fyrst fyrir Hæstarétti, að eftir að V hf. var afhent víxileyðublaðið hefði hann breytt tilgreiningu eyðublaðsins um útgáfustað og greiðslustað. Andmælti V hf. þessari málsástæðu sem of seint fram kominni og var fallist á að ekki væru skilyrði 2. mgr. 163. gr. laga nr. 91/1991 til þess að málsástæða þessi gæti komið til álita.	3829

Málshöfðunarfrestur

Hlutafélagið ST krafðist þess að tiltekin ummæli SI í tengslum við hönn-

- un og byggingu ferju yrðu dæmd dauð og ómerk, hann dæmdur til þess að greiða ST bætur og látinn sæta refsingu. Vísað var til þess að málið hefði tvisvar áður komið til umfjöllunar dómstóla. Þegar síðara málið hafði verið höfðað höfðu meir en sex mánuðir liðið frá því ummæli SI voru viðhöfð. Talið var að mál sem ekki væri réttilega höfðað gæti ekki slitið málshöfðunarfresti og hefði því frestur samkvæmt 29. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 til þess að hafa uppi refsikröfu verið liðinn þegar síðara málið var höfðað. Sjá Ærumeiðingar. 320
- Máli til ógildingar á matsgerð dómkvaddra manna var vísað frá dómi, þar sem þrír mánuðir voru liðnir við höfðun málsins frá því að mati var lokið, sbr. 4. mgr. 22. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög. Sjá Frávísun frá héraðsdómi. 678
- G höfðaði mál á hendur SN, S, L og VS hf. og krafðist þess meðal annars að ógilt yrði ákvörðun hluthafafundar VS hf. um heimild til stjórnar félagsins til að hækka hlutafé. Krafist var frávísunar málsins, þar sem málshöfðunarfrestir samkvæmt 96. gr. laga nr. 2/1995 væru liðnir. G reisti meðal annars málatilbúnað sinn á því að ólöglega hefði verið staðið að ákvörðun um aukningu hlutafjár, sbr. a. lið 3. mgr. 96. gr. laganna, og að reglna um boðun til hluthafafundar hefði ekki verið gætt, sbr. c. lið sömu greinar. Með því að málsóknin var reist á þessum ákvæðum laganna voru ekki talin skilyrði fyrir því að fallast á kröfu um frávísun, enda hefðu nefnd ákvæði ekki að geyma sérstaka fresti til höfðunar máls á þessum grundvelli. Sjá Frávísunarkröfu hafnað. 1356
- Krafist var skaðabóta úr hendi stjórnarmanna og stofnenda hlutafélags vegna hækkunar hlutafjár. Annmarkar á hlutafjárukningunni voru ekki virtir hluthöfunum til refsíabyrgðar og þóttu því ákvæði 134. gr. laga nr. 32/1978 um málshöfðunarfresti eiga við. Þar sem frestir voru liðnir voru kröfur á hendur hluthöfunum taldar fyrndar. Sjá Hlutafé. 1720
- B krafðist skaðabóta úr hendi M og Í vegna nauðungarsölu hesthúss, sem fram fór að beiðni P, en M, ekkja P, sem sat í óskiptu búi þeirra fékk afsal fyrir eigninni í skjóli nauðungarsölunnar. B reisti málsókn sína einkum á því að leitt væri í ljós að skilyrði hefði skort fyrir nauðungarsölnni. Talið var að þar sem B gat ekki haft uppi kröfu sína um skaðabætur fyrr en nauðungarsölnni lauk með útgáfu afsals 24. ágúst 1995, hefði þriggja mánaða málshöfðunarfrestur samkvæmt 88. gr. laga nr. 90/1991 ekki verið liðinn er málið var höfðað 15. nóv-

ember 1995. Frávísunarúrskurður héraðsdómara var því felldur úr gildi og lagt fyrir hann að taka málið til efnismeðferðar.	3291
---	------

Málskostnaðartrygging

Fyrir Hæstarétti krafðist stefndi þess að áfrýjanda yrði gert að leggja fram málskostnaðartryggingu. Gegn mótmælum áfrýjanda þótti stefndi ekki hafa leitt nægar líkur að því að áfrýjandi væri ófær um greiðslu málskostnaðar. Var kröfunni því hafnað.	1121
Árangurlaust fjárnámaðhlutahafði farið fram hjá Rogvarhennigertaðsetja málskostnaðartryggingu í máli til ógildingar á nauðungarsölu.	1638
E, sem búsett var erlendis, krafðist þess að dánarbú yrði tekið til opinberra skipta. Samkvæmt a-lið 1. mgr. 133. gr. laga nr. 91/1991 var henni gert að setja málskostnaðartryggingu.	1642
Hinn 13. desember 1995 var gert árangurslaust fjárnám hjá P hf. Með þeirri gerð höfðu verið leiddar nægar líkur að því, að félagið væri ófært um að greiða málskostnað. Breytti engu þótt síðar hefði verið gert samkomulag um greiðslu þeirrar skuldar, sem krafist var fjárnáms fyrir. Var því fallist á kröfu um að P hf. yrði gert setja málskostnaðartryggingu.	1788
Lögaðila með heimilisfang í Englandi var gert að leggja fram málskostnaðartryggingu samkvæmt a-lið 1. mgr. 133. gr. laga nr. 91/1991, enda ekki vitað til, að menn búsettir á Íslandi væru undanþegnir því að setja slíka tryggingu í Englandi.	1791
Talið var að A hefði ekki sýnt nægilega fram á að P væri ófær um greiðslu málskostnaðar, en árangurslaust fjárnám hafði verið gert hjá P. Var málskostnaðartryggingu vegna meðferðar málsins fyrir Hæstarétti því hafnað.	2441
Talið var að þrotabú hlutafélagsins S þyrfti ekki að leggja fram málskostnaðartryggingu fyrir Hæstarétti vegna málsóknar þess gegn stjórnarmönnum S.	2443
Ekki var fallist á að S hefði leitt nægar líkur að því að N væri ófær um að greiða málskostnað, svo sem áskilið er í b-lið 1. mgr. 133. gr. laga nr. 91/1991. Var N því ekki gert að setja tryggingu fyrir greiðslu málskostnaðar.	2764
Á skiptafundi í þrotabúi var því lýst yfir fyrir hönd tollstjórans í Reykjavík og Gjaldheimtunnar í Reykjavík, að ábyrgð væri tekin á þeim kostnaði, sem kynni að falla á búið vegna höfðunar riftunarmáls. Slík ábyrgð fyrrgreindu stofnunarinnar leiðir einnig af 2. mgr. 66. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. Með hliðsjón af þessum	

skuldbindingum tveggja opinberra stofnana þóttu engin efni til að protabúinu yrði gert að leggja fram málskostnaðartryggingu.	3435
Talið var að gegn andmælum M hefði E ekki leitt að því nægar líkur að M væri ófær um greiðslu málskostnaðar. Kröfu E um að M yrði gert skylt að leggja fram málskostnaðartryggingu var því hafnað.	3437
Protabú J (P) höfðaði mál á hendur L ehf. til riftunar á ráðstöfun J og byggði m.a. á því að sú ráðstöfun hafi leitt til ógjaldfærni hans. Krafð- ist L ehf. þess að P yrði gert að leggja fram málskostnaðartryggingu. Á þá kröfu var fallist þar sem engra upplýsinga naut um eignir P og uppfyllt voru skilyrði 1. mgr. b-liðar 133. gr. laga nr. 91/1991.	3842

Málskostnaður

Sóknaraðili í ágreiningsmáli vegna nauðungarsölu krafðist þess að dóm- ari viki sæti, þar sem hann háði þing í máli, þrátt fyrir áður boðuð forföll sóknaraðila. Í samræmi við 3. mgr. 97. gr. laga nr. 91/1991 frestaði dómariinn síðan málinu og tilkynnti sóknaraðila um nýtt þinghald. Við ákvörðun málskostnaðar fyrir Hæstarétti var tekið tillit til þess að kæra málsins var gersamlega að ófyrirsynju.	8
Við ákvörðun málskostnaðar var litið til þess, að K hafði hafnað því rétt- arúrræði að rifta kaupum á íbúð þótt ætla mætti að það væri honum hagfelld, en þess í stað kosið að fara fram með stórfelldar og fjar- staðar fjárkröfur, er námu nær sjöföldu kaupverði íbúðar þeirrar, sem málið snérist um. Með hliðsjón af þessu og málatilbúnaði hans að öðru leyti þótti óhjákvæmilegt að hafna kröfu hans um máls- kostnað, að frátöldum hluta matskostnaðar. Sjá Fasteignakaup.	629
Mál var höfðað á hendur útgefanda og ábekingi víxils. Á víxileyðu- blaðinu sagði að víxillinn skyldi greiðast “í Sparisjóði Reykjavíkur og nágrennis“. Þessi tilgreining greiðslustaðar þótti fullnægjandi samkvæmt 5. tl. 1. gr. laga nr. 93/1933, sbr. dóm Hæstaréttar 26. jan- úar 1995 í máli nr. 233/1993. Kröfur víxilhafa voru því teknar til greina. Málið var dómtekið í héraði 23. febrúar 1995 án munnlegs málflutnings. Lögmanni stefndu fyrir Hæstarétti var þá kunnugt um fyrirgreindan dóm Hæstaréttar. Í því ljósi var málskostnaður ákveð- inn að teknu tilliti til c-liðar 1. mgr., sbr. 2. mgr. 131. gr. laga nr. 91/1991.	1012
Við ákvörðun málskostnaðar var litið til dráttar af hálfu lögmanns áfrýj- enda, sbr. b-lið 131. gr. laga nr. 91/1991, svo og þess að ekki var krafist greiðslu á útlögðum kostnaði. Samkvæmt því og eftir máls-	

úrslitum þótti rétt að málskostnaður í héraði félli niður, en fyrir Hæstarétti var stefnda gert að greiða áfrýjendum málskostnað.	1023
Dómsátt varð með málsaðilum og úrskurðaði héraðsdómur að stefndi skyldi greiða stefnanda 300.000 krónur í málskostnað. Úrskurður héraðsdóms var staðfestur í Hæstarétti.	2185
G dæmdur til greiðslu málskostnaðar, þar sem verulegum hluta krafna hans hafði verið vísað frá dómi að kröfu stefnda.	2315
Verktakinn P var dæmdur til að greiða G málskostnað með vísan til c. liðar 1. mgr. 131. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Sjá Verksamningur.	2546
Máli vísað frá héraðsdómi sökum ágalla sem á því voru. Þar sem lögmaður stefndu áttu hlut að rekstri málsins í þessu ólögmeta horfi voru ekki efni til að dæma áfrýjendur til greiðslu málskostnaðar, sem því var felldur niður.	2892
Með hliðsjón af rekstri kærumáls í héraði var málskostnaður lækkaður úr 720.231 kr. í héraði í 400.000. Kærumálskostnaður var ekki dæmdur.	3286
Þ felldi niður mál er hann hafði höfðað á hendur A til heimtu skuldar. Fyrir lá að Þ hafði beint kröfum sínum að A með bréfi 29. mars 1996. Af hálfu A hafði því hins vegar fyrst verið hreyft í greinargerð í héraði, að greiðslan sem sótt var með málshöfðun Þ, hafði verið innt af hendi 8. mars 1995, og var þá lögð fram kvittun fyrir greiðslunni. Eftir síðari málslið 3. mgr. 130. gr. laga nr. 91/1991 þótti því rétt að hvor aðili bæri sinn kostnað af málinu í héraði.	4168

Málsvarnarlaun

Við ákvörðun málsvarnarlauna í kynferðisafbrotamáli þótti tímaskráning verjanda ákærða í héraði vera úr hófi og varð ekki á henni byggt. Sjá Kynferðisafbrot.	350
--	-----

Meðdómendur

Héraðsdómur var ómerktur og máli vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu að nýju, þar sem héraðsdómari kvaddi ekki til sérfróða meðdómendur. Sjá Ómerking.	1021
E var 8 ára gamall og varð fyrir slysi þegar hann féll í götuna úr vöruhúsi flutningabifreiðar í akstri. Við fallið fékk E höfuðhögg og var örorka hans metin 75% vegna greindarskerðingar. Héraðsdómur sýknaði eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, þar sem ekkert þótti komið fram um það, að námsörðugleikar og önnur proskafrávik E yrðu	

rakin til slyssins. Krafist var ómerkingar meðal annars sökum þess að meðdómendur hefðu lagt sjálfstætt og sérfræðilegt mat á afleiðingar slyssins, sem stangaðist á við fræðileg gögn málsins. Kröfu um ómerkingu var hafnað. Sjá Ómerking.	1793
---	------

Meðlag

Við skilnað að borði og sæng gerðu M og K með sér samning 24. maí 1989 um að K fengi forsjá fjögurra barna þeirra, en M greiddi tvöfalt meðlag með hverju barni. M greiddi meðlögin beint til K frá maí 1989 til júlí 1990, en þá felldi hann niður þær greiðslur. Hinn 28. júlí 1989 lagði K inn umsókn um greiðslur hjá Tryggingarstofnun ríkisins og eftir það greiddi stofnunin henni einfalt meðlag með hverju barni og var M endurkrafinn um samsvarandi fjárhæð. M hafði því greitt þrefalt meðlag og krafði K um endurgreiðslu, sem svaraði til eins meðlags með hverju barni. Vísað var til þess, að í dómi Hæstaréttar 5. apríl 1993 (Hrd. 1993/758) hefði því verið slegið föstu, að K ætti ekki kröfu um hærra meðlag en ákveðið var í skilnaðarsamningnum, og að meðlagsgreiðslur þær, sem K hafði innt af hendi umfram það, sem um var samið, gætu komið til skuldajafnaðar við meðlagskröfu K. Þá krafði M einnig K um endurgreiðslu sökum þess að sonur þeirra hefði á tímabilum búið hjá M og verið á framfæri hans. M fór aldrei fram á breytingu á forsjá sonarins og var talið ósannað að K hefði engan kosnað haft af drengnum á þessum tímabilum. Þótti M ekki hafa sýnt fram á, að fullnægt væri efnislegum skilyrðum 22. gr. þágildandi laga nr. 9/1981, sbr. 2. mgr. 20. gr., og nú 18. gr. laga nr. 20/1992, sbr. 2. mgr. 16. gr., til breytinga á meðlagsákvæði skilnaðarsamnings M og K. Voru því ekki taldar forsendur til að taka til greina kröfu M um endurgreiðslu meðlags vegna sonarins. Samkvæmt þessu var K sýknuð af kröfum M.	1449
---	------

Miskabætur

Sjá Ærumeiðingar.	3794
------------------------	------

Miski

Stéttarfélagið H var dæmt til að greiða Ó skaðabætur fyrir fjártjón og miska á grundvelli 1. mgr. 42. gr. laga nr. 31/1990 um kyrrsetningu, lögbann o.fl. Sjá Lögbann.	284
Sjá Ærumeiðingar.	320
Sjá Skaðabætur.	419

Miski G vegna heyrnartjóns þótti tilfinnanlegur voru honum dæmdar 200.000 kr. í bætur. Sjá Skaðabætur.	4139
--	------

Nauðasamningur

Talið var að nauðasamningur, sem komst á fyrir skuldara 30. október 1989, tæki til kröfu samkvæmt skuldabréfum frá árinu 1988. Sjá Frávísun frá héraðsdómi.	693
--	-----

Nauðgun

Hinn 23. nóvember 1994 lagði stúlkann Y fram kærú vegna nauðgunar, sem hún kvaðst hafa orðið fyrir 5. nóvember það ár. Hún hafði hitt ákærða ásamt bróður hans og kunningja, og farið með þeim í samkvæmi í Breiðholti. Þar taldi Y sig hafa orðið fyrir áreitni pílta, en ákærði hefði komið sér til hjálpar. Þau hefðu síðan farið heim til ákærða og voru þau sammála um að vel hefði farið á með þeim. Eftir að ákærði hafði afklæðst og lagst til svefns í herbergi sínu kom Y þangað og kvaðst vilja fara heim. Bar þeim saman um að ákærði hefði sagt, að hún skyldi leggja sig hjá honum í rúmið og sofa þar til morguns, en þá myndi hann aka henni heim. Y kvaðst hafa lagst hjá ákærða og hann hefði síðan þvingað hana til samræðis. Tveir lækningar komu fyrir dóm og báru, að áverkar á Y gætu komið heim og saman við frásögn hennar um nauðgun. Töldu þeir ólíklegt, að slíkir áverkar kæmu við venjulegar samfarir, þó það væri ekki óhugsandi. Áður en Y fór á slyshadeild Borgarspítalans að kvöldi 5. nóvember hafði hún samband við konu, sem hún kynntist hjá Stígamótum. Viðtal hennar við konu þessa var talið geta gefið vísbendingu um, að Y hefði ekki litið svo á í fyrstu, að ákærði hefði þröngvað sér til samræðis með ofbeldi, heldur hefði hún talið að sér hefði verið misboðið á annan hátt. Hins vegar hefði það orðið niðurstaðan eftir samtal þeirra, að um nauðgun væri að ræða. Einnig var talið, að Y hefði í upphafi verið í uppnámi út af því, sem átti að hafa gerst fyrr um nóttina í samkvæminu í Breiðholti og þeirri niðurlægingu, sem hún taldi sig þá hafa orðið fyrir. Þá var talið nokkru varða hvernig Y og ákærði skildu að skiptum um morguninn og að hún kærdi ekki atburðinn fyrr en 18 dögum síðar. Að virtum þessum atriðum og öðrum í heild, þótti ekki vera fram komin nægjanleg sönnun um sekt ákærða og var hann sýknaður. Tveir dómenda skiluðu sér- atkvæði. Töldu þeir sekt ákærða sannaða og sakfelldu hann fyrir brot á 195. gr. laga nr. 19/1940.

- Y kærði G fyrir tilraun til nauðgunar aðfaranótt 22. júlí 1995. Lýsti Y atvikum svo, að G hefði gripið föstum tókum um upphandlegg hennar og þrýst henni niður á bekk í strætisvagnabiðskýli. Þar hefði G farið með hendina undir föt og brjóstahaldara Y, kysst hana og sleikt í framan. Frásögn Y um atburði var lögð til grundvallar, en G kvaðst ekki muna eftir atvikum sökum ölvunar. Þótti ósannað að G hefði ætlað að þröngva Y til holdlegs samræðis eða annarra kynferðismaka í skilningi 194. gr. laga nr. 19/1940. Var brot G því heimfært til 209. gr. laga sömu laga og hlaut hann 8 mánaða fangelsi. 1271
- X var meðal annars gefið að sök kynferðisbrot með því að hafa reynt að þröngva K til holdlegs samræðis eða annarra kynferðismaka. K lýsti atburðum svo, að hún hefði sofð á sófa í stofu á heimili sínu, en X og eiginmaður hennar í hjónaherbergi og annar maður, sem þar var gestkomandi, í svefnherbergi. Þegar líða tók á morgun kvað K, að X hefði komið fram og reynt að hafa við sig samfarir, en hún hefði náð að komast undan honum og gera öðrum aðvart. Lagt var til grundvallar, að K hefði vaknað við að X var að leita á hana með tilburðum í þá átt að eiga við hana kynmök. Þegar litið var til þess, hve áleitni X náði skammt, og til annarra aðstæðna í íbúðinni, þótti á hinn bóginn óvarlegt að telja sannað, að fyrir honum hefði vakað að þröngva konunni gegn vilja hennar til holdlegs samræðis eða annarra kynferðismaka í merkingu 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. X var því sýknaður af þessum ákærulið. 2205

Nauðungarsala

Íslandsbanki hf. krafðist nauðungarsölu á tilgreindum þremur eignarhlutum í fasteign S á grundvelli tveggja veðskuldabréfa útgefnum af S til Verslunarsjóðs. Við nauðungarsölu á fyrsta eignarhlutanum, íbúð í kjallara, var Í hf. hæstbjóðandi en féll frá kröfu um úthlutun af uppboðsandvirði áður en boð hans var samþykkt. Beiðni um nauðungarsölu á öðrum eignarhlutanum var afurkölluð en við framhaldssölu á þriðja eignarhlutanum mótmælti S framhaldsuppboðinu en sýslumaður ákvað að það skyldi fram fara og var hæstbjóðandi Í hf. krafðist S ógildingar á uppboðinu meðal annars vegna aðildarskorts. Í hf. var talinn hafa komið réttilega fram sem kröfuhafi samkvæmt fyrrnefndum skuldabréfum og því aðili uppboðsmálsins sem eigandi V, sem ekki var talinn hafa aðildarhæfi, sbr. 16. g. laga nr. 91/1991. Þá var talið að veðhafa væri frjálst að falla frá veðrétti í hluta eignar, sem honum hafi verið veðsett til tryggingar samkvæmt

- skuldabréfi a.m.k. allt þar til boð hefur verið samþykkt, og leita síðan að því búnu eftir fullnustu í öðrum hlutum hins veðsetta enda væri ekki annað í ljós leitt en að hinar umdeildu veðkröfur varnaraðila hafi verið ógreiddar, þegar nauðungarsala fór fram. Var gildi nauðungarsölnunnar því staðfest. 1
- Lífeyrissjóður krafðist nauðungarsölu á fasteign Á og Ó til greiðslu skuldar samkvæmt veðskuldabréfi upphaflega að fjárhæð 100.000 krónur. Mótmæltu Á og Ó framgangi nauðungarsölnunnar á þeirri forsendu að þau hefðu komið umræddu skuldabréf í skil með greiðslu 31. desember 1990 að fjárhæð 300.000 krónur og framvísaðu þau kvittun þar að lútandi. Ágreiningur í málinu laut að því hvort Á og Ó hafi innt fyrrgreinda greiðslu af hendi á skrifstofu lögmanns lífeyrissjóðsins 31. desember 1990 eða hvort kvittanir lögmannsins 31. desember 1990 að fjárhæð 300.000 krónur væru vegna innleggs Á og Ó á reikning lögmannsins 10. desember 1990, en ágreiningslaust var að þann dag greiddu þau inn á reikning lögmannsins 300.000 krónur auk greiðslu í janúar 1992. Þegar það var virt, að í viðskiptum Á og Ó og lögmannsins höfðu greiðslur jafnan farið fram með þeim hætti að greitt hafði verið inn á kröfurnar með innborgunum á banka-reikning lögmannsins, sem síðar gaf út kvittun fyrir innborguninni er gögn um hana bárust honum, að Á og Ó hefðu ekki sérstaklega mótmælt þeim forsendum héraðsdómara að í raun hefði verið um ofgreiðslu að hluta að ræða, ef hin umdeilda greiðsla á 300.000 krónum hefði verið innt af hendi 31. desember 1990 og að greiðsla 13. janúar 1992 að fjárhæð 100.000 krónur, hefði af sömu ástæðum verið óþörf og loks að það samræmist góðum viðskiptavenjum lögmannna að gefa út kvittanir efir á fyrir innborgunum á reikninga þeirra vegna krafna í innheimu, var talið nægilega sannað, að fullyrðing Á og Ó um greiðslu á 300.000 krónum á gamlársdag 1990, fengi ekki staðist. Var því tekin til greina krafa lífeyrissjóðsins um að fram færi nauðungasala á fasteign Á og Ó. 15
- Gjaldheimtan gerði kröfu vegna vangreiddra fasteignagjalda í söluandvirði eignarhluta fasteignar sem seldur hafði verið nauðungarsölu. Í því fasteignamati sem lá til grundvallar álagningu fasteignagjalda var hvorki tekið tillit til skiptayfirlýsingar um fasteignina né eignaskiptasamnings. Beindist því öll álagning gjaldanna að þeim eignarhluta sem seldur var nauðungarsölu, en engin gjöld virtust hafa verið lögð á eigendur annarra eignarhluta. Talið var að réttur gjalda til þess leita úrlausnar Fasteignarmats ríkisins um gjaldstofn

fasteignagjalda væri óviðkomandi rétti þeirra sem leituðu fullnustu í eign, en úr réttindum þeirra leysti sýslumaður. Væri því ekki til úrlausnar í málinu réttmæti fasteignagjalda heldur það, að hvaða marki Gjaldheimtan nyti lögveðsréttar fyrir gjöldunum. Á það varð ekki fallist að K, F og S, sem komu á eftir Gjaldheimtunni í réttindaröð, þyrftu að þola ríkari lögveðsrétt til tryggingar fasteignagjöldum en sem nam hlutfalli eignarhlutans í fasteigninni. Var krafa Gjaldheimtunnar um úthlutun söluandvirðis ákvörðuð í samræmi við þetta. Fundið var að því að Gjaldheimtan lét við það sitja að leggja fram yfirlit um greiðslustöðu fasteignagjalda, en lýsti ekki kröfu í eignarhlutan. Var sagt að sýslumaður hefði með réttu átt að virða þessa kröfulýsingu að vettugi.

371

Með kaupsamningi 14. maí 1991 keyptu N og E fasteign af F. Kaupsamningi þessum var ekki þinglýst. Hinn 31. október 1991 var gert fjárnám hjá N fyrir kröfum Á í eignarhluta gerðarþola í fasteigninni samkvæmt óþinglýstum kaupsamningi. Fjárnámi þessu var þinglýst á eignina með athugasemd um að gerðarþola skorti þinglýsta eignarheimild. Auk þess voru hinn 27. janúar og 3. febrúar 1995 gerð fjárnám hjá N og E fyrir kröfum F um eftirstöðvar kaupverðs fasteignarinnar. Fyrra fjárnámið var gert í fasteigninni, réttindum samkvæmt kaupsamningi, en það síðara í eignarhluta gerðarþola samkvæmt kaupsamningi. Fasteignin sjálf var síðan seld á nauðungarsölu 11. júlí 1995 og í kjölfarið deildu Á og F um úthlutun söluandvirðis eignarinnar. Talið var að fjárnám hjá kaupanda samkvæmt óþinglýstum kaupsamningi um fasteign yrði ekki með réttu gert í eigninni sjálfri. Þótt óljóst orðalag fyrrgreindra fjárnámsgerða benti til annars, voru þær skýrðar til samræmis við þetta, þannig að fjárnám hefðu í raun verið gerð í réttindum gerðarþola samkvæmt óþinglýstum kaupsamningi. Með fjárnámunum öðluðust Á og F því ekki réttindi yfir fasteigninni og gátu þar með ekki notið réttar á þeim grunni til fullnustu af söluverði eignarinnar við nauðungarsölu. F var á hinn bóginn þinglýstur eigandi fasteignarinnar og átti tilkall til eftirstöðva kaupverðs eignarinnar samkvæmt kaupsamningi. Í samræmi við það hafði sýslumaður gert frumvarp til úthlutunar á söluverði eignarinnar. Varð ekki við því hreyft í málinu.

851

Við nauðungaruppboð á fasteign 23. janúar 1987 var hæsta boð 920.000 krónur, en næst hæsta boð kom frá Landsbanka Íslands, 900.000 krónur. Hæsta boð var samþykkt og átti LV að fá fullar efnidir kröfu, sem hvíldi á þriðja veðrétti í eigninni. Hæstbjóðandi sá sér ekki fært

- að standa við boð sitt og var óskað eftir svari við því, hvort Landsbankinn stæði við boð sitt. Með yfirlýsingu bankans 8. janúar 1988 var lýst yfir vilja til að standa við boðið. Vanefndauppboð var hins vegar haldið á eigninni 15. mars 1991 án þess að uppboðshaldari samþykkti boð bankans eða tæki á annan hátt afstöðu til þess. Af þeim sökum komust kaupin ekki á. Því var bankinn ekki kaupandi að eigninni í skilningi 35. gr. laga nr. 57/1949, þar sem mælt var fyrir um heimild veðhafa til að sækja bætur úr hendi kaupanda vegna vanefnda við nauðungaruppboð. Þá þótti bótakrafa LV ekki verða studd við aðrar réttarheimildir og var Landsbankinn sýknaður. 943
- Hinn 26. október 1994 keypti N bifreið af J, sem fékk andvirði hennar greitt með skuldabréfi, tryggðu með 1. veðrétti í henni. N seldi K bifreiðina 12. desember það ár, en M keypti hana síðan 10. apríl 1995. Í mars 1995 tók B bifreiðina að sér til breytinga og viðgerða og lauk því verki í apríl það ár. Eigandi bifreiðarinnar var krafinn um greiðslu fyrir verkið og var greitt upp í það af hálfu M fyrir hönd N. B neitaði hins vegar að afhenda bifreiðina fyrr en fullnaðargreiðsla hefði verið innt af hendi. Að kröfu J var bifreiðin seld á nauðungsölu 2. september 1995 og í kjölfar hennar deildu J og B um úthlutun söluverðs. Talið var að verkið hefði verið unnið í samræmi við verkbeiðni og þótti nægjanlega sannað að um verðmætisaukningu á bifreiðinni hefði verið að ræða. Haldsréttur B var því talinn ganga framár veðrétti J og var staðfest sú ákvörðun sýslumanns að úthluta B söluverði bifreiðarinnar. 966
- Hinn 8. janúar 1991 keypti G fasteign af S og átti að greiða hluta kaupverðs með yfirtöku áhvílandi veðskulda. Vegna vanefnda af hálfu G var eignin seld á nauðungaruppboði 16. október 1991. S féllst á að tekið yrði lægra boði í eignina og samþykkti uppboðshaldari það boð, eftir að hafa rift uppboðskaupum við þá, sem áttu hærri boð. Þótti hvorki á færi G að krefjast vanefndauppboðs né heldur að ákveða hvaða boði uppboðshaldari tæki í eignina. Var talið að réttur S til að krefjast efnda úr hendi G breyttist ekki vegna nauðungaruppboðs á eigninni, sem stafaði af vanefndum G. S var því í sjálfsvald sett hvort hún héldi fram þessum rétti sínum eða neytti sjálf þess úrræðis að leita greiðslu á hluta kröfu sinnar með málsókn gegn uppboðskaupanda, sem stóð ekki við boð sitt. Var til þess lítið, að sá hugsanlegi bótaréttur færðist í hendur G, ef hann efndi skyldur sínar samkvæmt kaupsamningi um eigninna. Sjá Fasteignakaup. 1123
- Hinn 20. desember 1994 var fasteign seld nauðungarsölu og varð ágrein-

ingur með veðhöfum um úthlutun söluverðs hennar. Lífeyrissjóður lýsti kröfu að fjárhæð 2.317.056 krónur í söluverðið samkvæmt skuldabréfi 24. september 1993, sem hann taldi hvíla á 2. veðrétti í eigninni. L lýsti einnig kröfu á 2. veðrétti að fjárhæð 2.317.056 krónur samkvæmt skuldabréfi 10. mars 1994, en móttæknu til þinglýsingar á eignina 16. mars 1994. Sú staða í veðröð studdist við veðleyfi útgefið sama dag af ÞE, en til þess hafði hann fengið umboð 23. mars 1994 frá ÞP, umsjónarmanni lífeyrissjóðsins. Því var haldið fram af lífeyrissjóðnum, að heimild ÞP til útgáfu veðleyfa hefði verið bundin því skilyrði að hann hefði samráð við löggiltan endurskoðanda sjóðsins, en þess áskilnaðar hefði ekki verið gætt við útgáfu fyrrgreinds veðleyfis. Einnig var stöðuumboð ÞP vefengt og heimild hans til framsals þess. Talið var að ÞP hefði gagnvart þriðja manni haft umboð til ráðstafana eins og þeirrar að gefa út umrætt veðleyfi. Gagnvart L skipti ekki máli þótt ÞP færi út fyrir heimild sína, enda var ekki talið að L hefði verið grandsamur um takmörkun á umboði ÞP. Samkvæmt þessu var krafa L talin ganga framár kröfu lífeyrissjóðsins við úthlutun söluandvirðis eignarinnar. 1443

Árangurlaust fjárnámaðhlutahafði farið framháRog var hennigert að setja málskostnaðartryggingu í máli til ógildingar á nauðungarsölu. 1638

Hinn 6. ágúst krafðist Snæfellsbær nauðungarsölu á fiskvinnsluhúsi í sveitarfélaginu til fullnustu á fasteignagjöldum vegna árána 1991 til 1993. Beiðni þessi var afturkölluð, þegar framhaldssala á eigninni var auglýst 23. september 1994. Hinn 10. febrúar 1995 krafðist sveitarfélagið á ný nauðungarsölu á eigninni vegna ógreiddra fasteignagjalda. Samkvæmt frumvarpi sýslumanns til úthlutunar á söluverði eignarinnar fékk Snæfellsbær úthlutun til greiðslu fasteignagjalda vegna árána 1992 til 1995, á undan veðkröfu Landsbanka Íslands, sem hvíli á eigninni. Landsbankinn féllst ekki á frumvarp sýslumanns og taldi fyrndan lögveðrétt í eigninni til tryggingar fasteignagjöldum árána 1992 og 1993. Vísað var til 2. mgr. 12. gr. laga nr. 90/1991 um að fyrningu peningakröfu væri sliðið gagnvart gerðarþola ef beiðni um nauðungarsölu til fullnustu hennar bærst sýslumanni fyrir lok fyrningartíma, beiðnin reyndist fullnægja skilyrðum 1. mgr. 13. gr. laganna og fullnusta fengist á kröfunni við söluna. Félli beiðnin niður án fullnustu kröfunnar fyrntist hún fyrst þegar sex mánuðir væru liðnir frá því það gerðist. Samkvæmt umræddu ákvæði væri ekki tekið fram, hvort beiðni um nauðungarsölu ryfi með sama hætti fyrningu á lögveðrétti, sem kynni að fylgja kröfunni.

- Í framkvæmd hefði jafnan verið litið svo á, að nauðungarsölubeiðni hefði að þessu leyti sömu áhrif varðandi fyrningarfrest lögveðréttinda sem kröfuréttindanna sjálfra. Þótti ekki ráðið af lögskýringargögnum, sem fylgdu frumvarpi til laga nr. 90/1991, að stefnt hefði verið að því að hrófla við ríkjandi framkvæmd að þessu leyti. Voru eðlirök talin hníga að því, að sama regla gildi um lögveð til tryggingar kröfu um fasteignagjöld. Var því fallist á kröfu Snæfellsbæjar og staðfest frumvarp sýslumanns til úthlutunar á söluverði. 1992
- Eign var seld veðhafa á nauðungarsölu og í kjölfarið krafði hann skuldara um greiðslu eftirstöðva skuldarinnar. Þóttu ekki efni til að færa kröfuna niður samkvæmt 57. gr. laga nr. 90/1991, þar sem skuldari hafði ekki sannað markaðsverð eignarinnar, þegar kröfuhafi leysti hana til sín við nauðungarsöluna. Sjá Samningur. 2063
- Hinn 9. júlí 1988 keypti J bifreið af G fyrir 550.000 krónur. Hélt G því fram að J hefði greitt bifreiðina með ófullgerðu sumarhúsi, sem stóð við heimili J, og jafnframt tekið að sér að ljúka við smíði hússins og afhenda það G í landi hans. Hinn 9. mars 1989 var gert fjárnám fyrir kröfu SG á hendur J í sumarhúsinu, sem stóð þá enn við heimili hans. J var ekki staddur við fjárnámsgerðina og var kvaddur til maður honum ótengdur til að gæta þar hagsmuna hans. Samkvæmt kröfu SG var sumarhúsið síðan selt sem eign J við uppboð 27. apríl 1990 á 55.000 krónur. Fjárnám og nauðungaruppboð á sumarhúsinu fóru fram þegar enn voru í gildi lög nr. 19/1887 og lög nr. 57/1949. Hvorki voru í þeim lögum né öðrum þágildandi réttarheimildum reglur, sem lögðu ábyrgð án sakar á gerðarbeiðanda vegna tjóns, sem aðrir kynnu að bíða með ólögmatum hætti af aðfarargerð eða nauðungaruppboði. Var því réttur þeirra til skaðabóta úr hendi gerðarbeiðanda talinn háður sök hans eftir almennum reglum. Samkvæmt gögnum málsins var sumarhúsið hvorki skeytt við jörðu þegar fjárnámið SG var gert í mars 1989 né þegar því var ráðstafað við nauðungaruppboð rúmu ári síðar. Var því talið að um þessar aðgerðir hefði farið samkvæmt reglum um lausafjármuni í þágildandi lögum. Samkvæmt þjóðskrá var J til heimilis þar sem sumarhúsið var og ekki lá annað fyrir en svo hefði verið í reynd. Við gerðina þótti því mega telja húsið í vörslum J. Samkvæmt venjuhelgaðri reglu var SG því rétt að líta svo á, að húsið væri eign J nema annað yrði sýnt. G þótti ekki hafa fært nein haldbær rök fyrir því, að SG hefði haft tilefni til að efast um eignarrétt J að sumarhúsinu, hvorki

- við framkvæmd fjárnámsins né við sölu þess á nauðungaruppbóði.
 SG var því sýknaður af kröfum G. 2195
- Ekki var talið sýnt fram á að skipasmíðastöðin S ætti ógreiddan hluta af smíðaverði báts, sem nyti haldsréttar. Var kröfu S í uppboðsandvirði bátsins hafnað. 2340
- H krafðist hluts í söluandvirði skips við nauðungarsölu á grundvelli sjó-veðréttar. Hélt hann því fram að skip sitt hefði skemmst af völdum skipsins þegar þau lágu í höfn. Talið var að þótt líkur væru til, að skip H hefði skemmst með þeim hætti sem hann hélt fram, væru engar sönnur komnar fram um, að skemmdirnar yrðu raktar til atvika, sem eigandi eða útgerðarmaður skipsins bæri ábyrgð, en H hafði ekki gert reka að því að haldin yrðu sjópróf vegna atviksins. Var kröfu H hafnað. 2350
- Þ krafðist hluts í söluandvirði skips við nauðungarsölu á grundvelli sjó-veðréttar. Hélt hann því fram að hann hefði verið ráðinn yfirvélstjóri á skipið og ætti vangreidd laun fyrir störf sín auk bóta fyrir slit á ráðningarsamningi. Talið var ósannað að Þ hefði verið ráðinn í þá stöðu sem hér um ræddi. Var kröfu hans hafnað. 2356
- G gaf út skuldabréf til Húsnæðisstofnunar ríkisins, sem tryggt var með 1. veðrétti í fasteigninni S, og var því þinglýst án athugasemda. Sama dag var þinglýst á eignina þremur veðleyfum frá B, L og Í. Í Veðleyfum B og L sagði að réttindi þeirra skyldu víkja fyrir rétti Húsnæðisstofnunar enda yrði hinu nýja láni varið til þess að greiða upp veðskuldirnar við þá, en í veðleyfi Í var það gert að skilyrði að Í nyti 2. veðréttar að baki veðrétti Húsnæðisstofnunar einum. Veðleyfunum var þinglýst með athugasemd um að framangreind skilyrði væru ekki komin fram. Við nauðungarsölu S kröfðust B, L og Í þess að veðréttur Húsnæðisstofnunar viki fyrir réttindum þeirra. Talið var, að B, L og Í, sem væru lánastofnanir, hefði mátt vera ljóst, að óvarlegt var að gefa eftir veðrétt með skilyrtri yfirlýsingu án þess að gera jafnframt ráðstafanir til að koma í veg fyrir, að veðþoli misfæri með þann hluta lánsfjárins frá Húsnæðisstofnun, sem samkvæmt veðleyfunum átti að verða þeim til hagsbóta. Var kröfum þeirra hafnað. 2399
- Vegna sölu V á fasteign til hlutafélagsins K gaf K út skuldabréf sem tryggt skyldi með 5. veðrétti í eigninni. Sama dag gaf K út skuldabréf til sparisjóðsins S, þar sem ekki var gert ráð fyrir því að veðskuld við V gengi framár. V leitaði til sparisjóðsstjóra S í kjölfar þess að bréfi hennar var vísað frá þinglýsingu og fékk aðstoð hans við gerð

nýs skuldabréfs. Því var þinglýst að baki skuldabréfi S. Síðar gaf K út annað skuldabréf til S og greiddi upp fyrra bréfið og gaf V út veðleyfi af þessum sökum. V var ekki talin hafa sannað að forráðamönnum S hefði verið kunnugt um óþinglýst réttindi hennar þegar bréfið til S var gefið út. Hún þótti ekki hafa sýnt fram á nein þau atvik í tengslum við veðleyfið sem leitt gætu til þess að S fengi ekki reistan rétt á því. Var kröfu hennar um að veðréttur S viki fyrir réttindum hennar við nauðungarsölu fasteignarinnar hafnað.	2409
S kærði úrskurð héraðsdóms þar sem staðfest var ákvörðun sýslumanns um úthlutun söluverðs skipsins A, sem selt var nauðungarsölu. Í dómum sem kröfuhafar höfðu aflað á hendur félaginu AIC, útgerðarmanni og eiganda skipsins, til greiðslu launa, var meðal annars kveðið á um staðfestingu sjóveðsréttar fyrir kröfunum. Voru dómar þessir taldir bindandi um réttindi kröfuhafa á hendur AIC, sem var gerðarþoli við nauðungarsöluna og gætu þeir því ekki komið til endurskoðunar við úrlausn ágreinings um fullnustugerð gagnvart AIC. Ákvörðun sýslumanns var því staðfest.	2754
Samkvæmt þinglýstum eignarheimildum var íbúð F og O í óskiptri sameign þeirra. Eftir andlát O 1984 varð eignarhluti hans eign dánarbúsins en erfingjar O voru F og systir hennar S. Skiptasamningi F og S, þar sem fram kom að íbúðin skyldi falla í hlut F, var ekki þinglýst fyrr en 1993 og var því talið að augljós mistök hefðu verið gerð er F var í veðbókarvottorði árið 1991 tilgreind sem eigandi allrar íbúðarinnar. Þar að auki urðu þau mistök af hálfu sýslumannsembættisins að veðskuldabréfum var þinglýst á alla eignina, þrátt fyrir að fyrir lægi að einungis annar hinna þinglýstu eigenda hefði gefið skriflegt samþykki sitt fyrir veðsetningunni. Var veðsetningin því ekki talin geta orðið grundvöllur fyrir nauðungarsölu á þeim helmingi eignarinnar. Var því staðfest ákvörðun sýslumanns um stöðvun nauðungarsölnnar.	2760
Sjá Málshöfðunarfrestur.	3291
Sjá Áfrýjunarfjárhæð.	3455
Sjá Veðréttur.	3669
L kærði úrskurð héraðsdóms, þar sem felld var úr gildi nauðungarsala á íbúð, og krafðist frávísunar málsins frá héraðsdómi. Óútskýrt var talið hver væru þau óskiptu réttindi eða skyldur B og R sem búið gætu að baki því að þeir ættu samaðild eftir ákvæðum 18. gr. laga nr. 91/1991. Þá var og talið að hvorki ákvæði laga nr. 90/1991 né 97/1993	

veittu R slíka lögvarða hagsmuni af úrlausn málsins að hann gæti átt aðild að því. Kröfum R var því sjálfkrafa vísað frá dómi.	4039
Er S leitaði úrlausnar héraðsdómara á gildi nauðungarsölu var útrunninn sá frestur sem mælt er fyrir um í 80. gr. laga nr. 90/1991. Staðfestur var úrskurður héraðsdómara, sem vísað hafði málinu sjálfkrafa frá dómi án þess að kveðja til aðila eða taka það fyrir að öðru leyti á dómþingi, sbr. síðari málslið 1. mgr. 82. gr. sömu laga.	4165

Nauðungarvistun

Á grundvelli læknisvottorðs og skýrslu læknis fyrir dómi um andlegt heilsufar X var ákveðið að nauðungarvistun hans samkvæmt ákvörðun dóms- og kirkjumálaráðuneytisins skyldi haldast.	1103
---	------

Netlög

Sýknað af ákæru fyrir að leggja grásleppunet í netlögum jarðar. Sjá Eignarréttur.	2518, 2525, 2532
--	------------------

Nytjastuldur

H var meðal annars sakfelldur fyrir nytjastuld með því að tengja rafmagn framhjá ræsilás og gangsetja bifreið í heimildarleysi og síðan aka henni um götur og á kyrrstæða bifreið.	1373
S var sakfelldur fyrir að hafa tekið bifreið í heimildarleysi og ekið henni undir áhrifum áfengis.	2294

Opinber skipti

Fallist var á kröfu B um að opinber skipti til fjárslita færu fram á milli hennar og Á, en ágreiningslaust var að þau höfðu verið í sambúð í um 20 ár.	384
---	-----

Opinber skipti á dánarbúi

Ekki var fallist á að E hefði sýnt fram á að fullnægt væri skilyrðum 2. mgr. 38. gr., sbr. 1. mgr. 147. gr. laga nr. 20/1991, fyrir opinberum skiptum á dánarbúi K, er lést árið 1947.	3439
---	------

Opinberir starfsmenn

B hóf störf sem bæjarstjóri Ólafsfjarðarbæjar í júlí 1988. Samkvæmt samningi um störf hans var ráðningartími yfirstandandi kjörtímabil bæjarstjórnar. Í kjölfar sveitarstjórnarkosninga í júní 1990 samþykkti bæjarstjórn að ráða B í stöðu bæjarstjóra, en nýr ráðningarsam-	
---	--

ingur var ekki gerður. Gegndi hann starfi sínu þar til honum var sagt upp í nóvember 1992. Þar sem nýr samningur var ekki gerður við endurráðningu B var talið að fyrri samningurinn hefði gilt áfram milli aðila. B hafði fengið greiðslur í samræmi við þann samning og var sveitarfélagið sýknað af kröfum um greiðslu bóta vegna ólög- mætrar uppsagnar hans. Sjá Vinnusamningur.	744
Sjá Ráðningarsamningur.	2701
H var upphaflega ráðin til afleysingakennslu við framhaldsskóla en ekki var um að ræða varanlegt stöðugildi fyrir H í skólanum. Vísun til 4. gr. laga nr. 38/1954, sem mælir um skilyrði þess að sá sem skipaður hefur verið í stöðu verði leystur frá henni, var því ekki talin eiga við í málinu og H ekki talin eiga bótakröfur á hendur íslenska ríkinu samkvæmt 4. mgr. 30. gr. laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opin- berra starfsmanna. Stöðugildi við hvern skóla miðast við kennslu- þörf, sbr. 2. gr. laga nr. 97/1974. Engin staða var lögð niður þegar vinnusamningi við H var sagt upp, en samkvæmt ákvæðum hans var gagnkvæmur uppsagnarfrestur þrír mánuðir. Átti H því eigi heldur kröfu á íslenska ríkið á grundvelli 14. gr. laga nr. 38/1954.	2707
Ekkert lá fyrir um, að samningur hefði verið gerður um það milli S og rík- isins að S gegndi tilteknum störfum, auk þess sem ekki urðu fundin ákvæði í lögum nr. 63/1974 eða lögum nr. 49/1991, sem leitt gætu til þess að umrædd störf kæmu sjálfkrafa í hlut S. Sjá Vinnusamning- ur.	2766
Fallist á kröfu fyrrum starfsmanns Landmælinga Íslands um greiðslu biðlauna. Sjá Biðlaun.	4045
Sjá Slysatrygging.	4067

Orlof

S, sem var starfsmaður hjá dagblaðinu Degi, krafðist skaðabóta, þar sem henni hafði verið sagt upp störfum þótt hún væri þunguð. Talið var að gildar ástæður hefðu verið færðar fyrir uppsögninni og var sýkn- að af kröfum S. Sjá Vinnusamningur.	1173
--	------

Ógilding

Hafnað var ógildingu samnings á grundvelli 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggjerna þar sem ekki þótti hafa verið sýnt fram á, að við samningsgerðina hefði hallað á annan samningsaðilann eða framkvæmd samningsins hefði verið öndverð hagsmunum hans. Sjá Samningur.	51
---	----

B var ekki talin hafa sannað að hann hefði verið ölvaður þegar hann und-irritaði yfirlýsingu um breytingu á efni tryggingarbréfs. Sjá Tryggingarbréf.	598
Kröfu um breytingu eða ógildi á samningi um sölu varanlegra aflaheimilda hafnað. Sjá Samningur.	2501

Ógilt loford

Með samningi 23. mars 1990 keypti S söluturn með tækjum og vörulager af SS, auk þess sem hann yfirtók leigusamning um húsnæði rekstursins. Kaupverðið var 2.398.522 krónur, sem greitt var með bifreið S, víxlum og skuldabréfum, en þau voru tryggð með veði í fasteign S og tækum og áhöldum söluturnsins. Í vottorðum læknis og skýrslu hans fyrir dómi var lýst andlegu atgervi S og geðsjúkdómi hans, en einkenni sjúkdómsins birtust meðal annars í ranghugmyndum, sinnuleysi, ofskynjun, dómgreindarleysi í samskiptum við annað fólk og um eigin getu og brengluðu skynbragði á fjármálum. Þá taldi læknirinn að annað fólk gæti í orðræðum við S gert sér grein fyrir því, að hann gengi ekki heill til skógar. Að þessu virtu var talið að SS og faðir hans, sem aðstoðaði hann við samningsgerðina, hefðu mátt vita um vanhæfni S til að gera sér grein fyrir efni fyrrgreinds kaupsamnings og hverjar afleiðingar hann hefði. Einnig þótti sann- að með matsgerð dómkvaddra manna á þeim verðmætum, sem S tók við, að samningurinn hefði falið í sér verulegan ávinning fyrir SS. Með vísan til 33. gr. laga nr. 7/1936 var samningurinn því talinn óskuldbindandi fyrir S og var SS gert að afhenda aftur þau verð- mæti, sem hann veitti móttöku.	1646
--	------

Ómerking

A. Einkamál

Talið var að krafa stefnanda í héraði beindist að formsatriðum fremur en efnisatriðum og væri þannig sett fram, að viðurkenning hennar með dómi myndi ekki leiða til þess að efnisleg úrlausn fengist um það álítaefni sem málsaðilar deildu um í reynd. Var kröfugerðin talin svo andstæð meginreglum réttarfars um skýran málátillbúnað að ekki yrði hjá því komist að ómerkja dóm héraðsdóms og vísa málinu frá héraðsdómi.	539
Héraðsdómur var ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi vegna ann- marka á kröfugerð áfrýjanda. Sjá Frávísun frá héraðsdómi.	693
A krafði tryggingafélag um greiðslu váttryggingarbóta vegna umferð-	

- arslyss. Héraðsdómur sýknaði tryggingafélagið gegn tiltekinni greiðslu, án þess að kveðið væri á um hvaða vexti sú fjárhæð bæri, heldur var látið við það eitt sitja að vísa til vaxtafótar, sem ekki ætti sér beina stoð í settum lögum. Þá var málskostnaður felldur niður, en þess í stað mælt fyrir um tilkall A til innheimtulauna samkvæmt ótilgreindri gjaldskrá. Samkvæmt þessu var ekki kveðið á um skyldu í dómsorði, sem gat orðið grundvöllur aðfarar til fullnustu á kröfu A. Þetta voru slíkir annmarkar á hinum áfrýjaða dómi, að ekki þótti hjá því komist að ómerkja hann og vísa málinu heim í hérað til munnlegs málflutnings og dómsálagningar að nýju. 786, 788
- E krafðist miska- og örorkubóta vegna meiðsla, sem hann hlaut í bifhjólasklysi 3. júní 1990. Hann hafði áður lent í slysi í desember 1986 og skaddast á báðum fótum. Í málinu deildu aðilar um læknisfræðileg álitæfni varðandi það, hvort liðþófi í vinstra hné E hefði rifnað í slysinu 3. júní 1990 eða hvort rífa hefði verið á honum af völdum slyssins árið 1986. Báru aðilar fyrir sig andstæðar skoðanir lækna og vísuðu til röksemda þeirra. Við svo búið var talið brýnt að héraðsdómari kveddi til sérfróða meðdómendur til þess að leggja mat á læknisfræðilegar álitsgerðir og dæma málið með sér. Þar sem málið sætti ekki slíkri meðferð þótti óhjákvæmilegt að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og meðferð málsins í héraði frá og með aðalmeðferð þess og vísa málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu að nýju. 1021
- Úrskurði héraðsdómara var áfátt um lýsingu málsátvika auk þess sem ranglega var hermt að ekki væri deilt um málavexti og ekki tek-in afstaða til allra þátta kröfugerðar varnaraðila. Var úrskurðurinn ómerktur. 2365
- Dánarbúi E var tekið til opinberra skipta í skiptarétti Rangárvallasýslu með úrskurði 17. október 1989. SS fylgdist með búskiptunum allan tímann og kom andmælum sínum að. Skiptaráðandi tók ákvörðun um ágreining aðila um eignir sem fylgdu dánarbúinu. Talið var að þar sem SS hafði ekki skotið þeirri ákvörðun til Hæstaréttar, væri hann við ákvörðunina bundinn. Dómstóll hefði þegar fjallað um það efni er krafa SS tók til og honum því ekki unnt að bera þá kröfu undir hlíðsettan dómstól, sbr. 116. gr. laga nr. 91/1991. Var því fallist á kröfu SE o.fl. um ómerkingu héraðsdóms og frávísun málsins frá héraðsdómi. 2907

B. Opinber mál

- Héraðsdómur sakfelldi K fyrir líkamsárás með því að hafa slegið B hnefahögg í andlitið á skemmtistað. Læknisfræðilegum gögnum um áverka B þótti áfátt og skýrsla tiltekins vitnis hjá lögreglu þótti ekki vera með öllu í samræmi við framburð B. Var því talin full ástæða til að ganga eftir því að vitnið kæmi fyrir dóm til að leita mætti skýrra svara þess. Einnig skori á að kannað væri hvort gæslumenn veitingahússins gætu borið um málsatvik. Þá þótti skorta upplýsingar um ferðir B eftir að hann yfirgaf veitingahúsið, en málsvörn K var meðal annars byggð á því, að dráttur sem varð á því að B leitaði til læknis kynni að styrkja, að hann hefði ekki hlotið áverkanna inni á veitingahúsinu. Samkvæmt þessu þótti slíkur misbrestur á öflun sönnunargagna fyrir héraðsdómi, að óhjákvæmilegt væri að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu heim í hérað til aðalmeðferðar á ný. 916
- Á var með héraðsdómi sakfelldur fyrir að hafa slegið B í andlitið með þeim afleiðingum að hann hlaut áverka í andliti og tönn brotnaði. Var þessi háttsemi talin varða við 1. mgr. 218. gr. laga nr. 19/1940. Fyrir héraðsdómi játaði Á sök í málinu, en taldi B hafa átt upptökin með því að slá til sín að fyrra bragði. Á taldi því að hann hefði verið að verja sig, auk þess sem hann hefði verið skelkaður og viðbrögð hans því verið á þennan veg. Þessi atvik varðandi aðdraganda árásarinnar þóttu geta skipt máli um ákvörðun refsingar, ef rétt væru. Þá gerði Á fyrirvara við staðhæfingar í ákæru um afleiðingar árásarinnar og þóttu ekki liggja fyrir viðunandi gögn í þeim efnum, einkum varðandi brot á tönn, en sönnun um þá afleiðingu var talin geta varðað miklu um heimfærslu brotsins til refsíákvæða. Framburður Á þótti ekki með þeim hætti, að í honum fælist skýlaus játning í þeim skilningi sem um ræðir í 125. gr. laga nr. 19/1991. Var því ekki fullnægt skilyrðum til að taka málið til dóms án frekari gagnaöflunar. Héraðsdómur var því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til aðalmeðferðar og dómsuppkvaðningar á ný. 1323
- Dómarafulltrúi, sem hvorki hafði verið skipaður né settur til að gegna stöðunni, var ekki talinn hafa haft vald til að kveða upp dóm í opinberu máli og þótti eftirfarandi setning hans í stöðuna engu breyta í þeim efnum. Var dómurinn ómerktur og öll meðferð málsins fyrir héraðsdómi og málinu vísað heim til löglegrar meðferðar. 1415, 1663
- Við héraðsdóm störfuðu tveir lögfræðingar, dómari og dómarafulltrúi. Dómarinn var talinn vanhæfur að fara með opinbert mál, sökum

Þess að fulltrúi hans hafði úrskurðað sakborning í gæsluvarðhald á grundvelli 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Til stuðnings þessari niðurstöðu var vísað til 6. gr. laga nr. 19/1991, sbr. g. lið 5. gr. laga nr. 91/1991, 70. gr. stjórnarskrárinnar og 6. gr. mannréttindasáttmála Evrópu. Sjá Dómarar.	1998
Með héraðsdómi var Þ sýknaður af ákæru, þar sem honum var gefið að sök að hafa slegið mann í andlitið með brotinni flösku með þeim afleiðingum, að hann hlaut djúpan skurð á hægri kinn. Þær ályktanir, sem héraðsdómari dró af munnlegum framburði þeirra, sem komu fyrir dóm, þóttu orka mjög tvímælis. Talið var að sönnunarfærsla þyrfti að fara fram á ný fyrir héraðsdómi, sem yrði skipaður þremur dómurum, sbr. 1. mgr. 5. gr. laga nr. 19/1991. Samkvæmt þessu varð ekki hjá því komist að fella hinn áfrýjaða dóm og meðferð málsins í héraði úr gildi og vísa málinu til héraðsdóms, svo munnleg sönnunarfærsla og dómsálagning gæti farið þar fram að nýju.	2052
Ekki var fullnægt því skilyrði 125. gr. laga nr. 19/1991 að ákærði hefði játað skýlaust alla þá háttsemi sem honum var gefin að sök. Héraðsdómur, sem hafði ranglega gengið eftir þeirri lagaheimild, var því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar.	3802

C. Ómerkingarkröfu hafnað

S var með héraðsdómi sakfelldur fyrir að hafa notfært sér andlega annmarka E til að hafa við hana samræði. Fyrir Hæstarétti voru lögð fram gögn um andlegt og líkamlegt atgervi S. Gögn þessi þóttu ekki til þess fallin að hafa áhrif á mat héraðsdómara um andlega burði S yfir E. Var því ómerkingarkröfu hans hafnað.	887
Krafist var ómerkingar á úrskurði Félagsdóms um synjun frávísunar máls, þar sem niðurstaða var reist á tiltekinni bókun með kjarasamningi án þess að aðila gæfist kostur á að tjá sig og koma að andmælum. Ekki þótti næg ástæða til að ómerkja hinn kærða úrskurð af þessum sökum, enda væri dómur ekki bundinn af úrskurði um synjun frávísunarkröfu, ef fram kæmu nýjar upplýsingar undir rekstri máls um þau atriði, sem úrskurðað var um, sbr. 3. mgr. 100. gr. laga nr. 91/1991.	1779
E var 8 ára gamall og varð fyrir slysi þegar hann féll í götuna úr vöruhúsi flutningabílfreiðar í akstri. Við fallið fékk E höfuðhögg og var örorka hans metin 75% vegna greindarskerðingar. Héraðsdómur sýknaði eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, þar sem ekkert þótti komið fram um það, að námsörðugleikar og önnur þroskafrávik E yrðu	

rakin til slyssins. Krafist var ómerkingar dómsins sökum þess að einungis hefði verið tekin afstaða til þess hvort greindarskerðing eða lestrarvandi ætti rætur að rekja til slyssins. Óumdeilt væri að E varð fyrir fleiri áverkum, enda hefði hann höfuðkúpubrotnað og legið á sjúkrahúsi eftir slysið, en engin afstaða væri tekin til þess hvort bæta ætti þetta tjón. Í annan stað var krafa um ómerkingu byggð á því, að hinir sérfróðu meðdómsmenn hefðu lagt sjálfstætt og sérfræðilegt mat á afleiðingar slyssins, sem stangaðist á við fræðileg gögn málsins. Þá væri því haldið fram í héraðsdómi að sálfræðingur og lækni, sem mat örorku, hefður ekki haft upplýsingar um ólæsi E og lestrarörðugleika fyrir slysið. Hvorugur þeirra hefði komið fyrir dóm og væri því eingöngu byggt á ágiskunum um þetta atriði. Hæstiréttur féllst á að taka hefði átt skýra afstöðu til afleiðinga slyssins í heild og að nánar hefði átt að ganga eftir því við sálfræðinginn og lækinn hvaða upplýsingar þeir höfðu. Hins vegar var vísað til þess, að slysið varð 12. júní 1979 og málinu var ekki stefnt til héraðsdóms fyrr en 9. júní 1989. Ekki var um tímabundna örorku að ræða og E hafði verið greidd váttryggingarfjárhæðin með vöxtum og kostnaði. Var því litið svo á að verið væri að sækja um frekari bætur, sem tæpast gætu verið í öðru fölgna en því, sem héraðsdómur tók til meðferðar. Þá væri þess að gæta að samkvæmt kröfu E hefði héraðsdómur synjað um frekari gagnaöflun eftir að hinn áfrýjaði dómur gekk. Þau gögn, sem vörðuðu skólagöngu E, ásamt öðrum tilgreindum gögnum, hefðu getað orðið grundvöllur nýrrar meðferðar í héraði. E hafði aftur á móti síðar lent í öðru slysi og slasat á höfði og var ekki talið ljóst að nýjar rannsóknir gætu varpað ljósi á málið. Þegar til þessa var litið og hins langa tíma, sem liðin var frá slysinu, þótti verða að leggja dóma á málið eins og það lá fyrir. Kröfu um ómerkingu héraðsdóms var því hafnað.

1793

Með héraðsdómi var viðurkenndur umferðarréttur sumarbústaðareiganda um ríkisjörð, sem var í ábúð, með tilgreindum skilyrðum landbúnaðarráðuneytisins. Skilyrði þessi þrengdu rétt stefnanda og voru því talin innan marka krafna hans í héraði. Þótti héraðsdómari því ekki hafa farið út fyrir kröfur stefnanda í héraði og var ómerkingarkröfu hafnað.

2042

X var gefin að sök tilraun til nauðgunar og sakfelldur í héraði. Ekki var fallist á kröfu hans um ómerkingu héraðsdóms, sökum þess að dómari kvaddi ekki með sér tvo aðra dómara til að dæma málið.

2205

Krafist var ómerkingar héraðsdóms í víxilmáli, þar sem dómari hefði ekki

tekið afstöðu til þeirrar málsástæðu að réttur samkvæmt víxli væri fallinn niður þegar hann var sýndur til greiðslu, enda hefði víxillinn í raun verið gefinn út árið 1993 en ekki 1994. Í héraðsdómi var skýrlega á því byggt, að víxillinn hefði verið gefin út 3. ágúst 1994. Þótti héraðsdómari þar með hafa tekið afstöðu til umræddrar málsástæðu, þótt sérstakar röksemdir væru ekki færðar fyrir henni. Voru því ekki talin næg efni til að ómerkja hin áfrýjaða dóm.	2265
--	------

Ómerking ummæla

Sjá Ærumeiðingar.	320
Sjá Ærumeiðingar.	3794

Óvígð sambúð

Fallist var á kröfu B um að opinber skipti til fjárslita færu fram á milli hennar og Á, en ágreiningslaust var að þau höfðu verið í sambúð í um 20 ár.	384
Við opinber skipti, sem fram fóru til fjárslita milli M og K í eftir lok óvígðrar sambúðar, deildu þau um hlutdeild M í andvirði fasteignar K, sem hún hafði eignast á sambúðartímanum. Talið var að M hefði ekki tekist að sanna, að hann hefði stutt K með þeim hætti, að honum bæri hlutdeild í eigninni. Þá gerði M kröfu um helming af innbúi, en viðhlítandi gögn um muni þessa þóttu ekki liggja fyrir. Samkvæmt þessu var kröfum M á hendur K hafnað.	1523
Við opinber skipti til fjárslita milli M og K í kjölfar óvígðrar sambúðar, deildu þau um skiptingu helstu eignar. Málsaðilum bar ekki saman um hvenær sambúð með þeim hefði stofnast. Þótti K ekki hafa fært sönnur fyrir þeirri fullyrðingu sinni, að sambúð hefði tekist með aðilum á árinu 1984, og var lagt til grundvallar, að hún hefði varað frá árinu 1990 til 1994. Talið var sannað, að K hefði með fjárframlögum sínum öðlast hlutdeild í verðmætaaukningu í búi aðila á sambúðartímanum, umfram það, sem hún hafði þegar fengið í sinn hlut, eftir að sambúðinni lauk. Í því sambandi var litið til þess, að K hafði hærri tekjur en M og vinnuframlags hennar á sameiginlegu heimili málsaðila. Þótti rétt að sitt hvor fasteignin kæmi í hlut málsaðila, en önnur ráðstöfun eignar, sem þegar hafði farið fram hældist, þannig að K fengi tvær bifreiðar og annan af sumarbústöðum málsaðila, en M fengi hinn sumarbústaðinn, fjórhjól, gúmmibát og mótör.	2006
Sjá Fjárskipti.	3804
Talið var að hvorki 1. mgr. 114. gr. laga nr. 75/1981 né ákvæði laga um	

tekjustofna sveitarfélaga og um málefni aldraðra geymi nægilega skýr fyriræli um óskipta ábyrgð sambýlisfólks á greiðslu skatta hvorts annars. Ábyrgð SÓ á sköttum sambýlismanns hennar yrði heldur ekki reist á öðrum réttarheimildum. Fjárnám því fellt úr gildi. Sjá Fjárnám.	4031
---	------

Prentréttur

Sjá Ærumeiðingar.	3794
------------------------	------

Prókúruumboð

R, B og Ó gerðu með sér félagssamning um stofnun og rekstur sameignarfélagsins H sf. Samkvæmt 3. gr. samningsins þurfti samþykki allra félagsmanna til meiri háttar ráðstafana, svo sem að kaupa eignir. Með hliðsjón af 31. gr., sbr. 25. og 26. gr. laga nr. 42/1903, var ekki talið að 3. gr. samningsins skerti umboð prókúruhafa og ekki hafði verið sýnt fram á að Ó hafi mátt vera kunnugt um sérstakar takmarkanir á prókúruumboði sínu þegar hann undirritaði í nafni H sf. samning við G hf. um fjármögnunarleigu á nánar tilgreindum tækjum. Undirritun Ó var því talin hafa skuldbundið H sf. og þar með alla eigendur félagsins.	3663
L krafði V hf. um greiðslu kröfu samkvæmt skuldabréfi, sem L sagði vera tryggt með sjálfskuldarábyrgð V hf. samkvæmt yfirlýsingu á bréfinu, undirritaðri af P „pr. pr. Vélar og þjónusta hf.“. V hf. taldi umboð P ekki hafa náð til þess að baka félaginu skuldbindingu sem þessa, hvorki samkvæmt samþykktum félagsins né lögum. Talið var, að eins og tilgangi félagsins var lýst í tilkynningum til Hlutafélagaskrár, hefði viðtakandi skuldabréfsins ekki haft ástæðu til annars en mega treysta því, að prókúruhafi V hf. hefði stofnað til umræddrar sjálf-skuldarábyrgðar sem þátt í rekstri atvinnu V hf. Atvik voru að öðru leyti ekki talin slík að þau hafi gefið viðsemjanda V hf. sérstakt til-efni til að gæta að því hvort ráðstöfun P var tilhlýðileg gagnvart V hf., sbr. 1. mgr. 60. gr. laga nr. 38/1978. Með hliðsjón af 31. gr., sbr. 25. gr. og 26. gr. laga nr. 42/1903, var ekki heldur fallist á það með V hf. að ákvæði í samþykktum félagsins skerti umboð P, enda hafði ekki verið sýnt fram á að L hefði mátt vera kunnugt um takmarkanir á umboðinu. V hf. var því talinn bundinn af fyrrgreindri yfirlýsingu P og voru kröfur L því teknar til greina.	4228

Rannsókn

JE var sakfelldur fyrir fjárdrátt og fjársvik. Við ákvörðun refsingar var tekið tillit til verulegs dráttar, sem varð á hluta málsmeðferðar áður en ákæra var gefin út, sbr. 70. gr. stjórnarskrárinnar.	731
Fundið var að óháfilegum drætti á rannsókn máls hjá Rannsóknarlög-reglu ríkisins.	1308
Með hliðsjón af því hversu einfalt sakarefni málsins var þóttu ekki þau vanhöld á rannsókn lögreglunnar að vísa bæri málinu frá héraðsdómi af þeim sökum. Sjá Frávísun.	2433
H framdi brot sín á árunum 1991 og 1992. Rannsókn hófst ekki fyrr en á árinu 1994 og ákæra ekki gefin út fyrr en 16. júlí 1996. Með hliðsjón af þessum langa tíma og sakaverli H var refsing hans skilorðsbundin. Sjá Virðisaukaskattur.	4012

Ráðningarsamningur

S var ráðinn sem 2. stýrimaður í apríl 1990 á skip H hf., sem þá var að hefja togveiðar. Var skipið að togveiðum til 18. desember sama ár og hélt að nýju til togveiða 7. janúar 1991 og hélt þeim veiðum áfram til 17. febrúar 1991 að loðnuveiðar hófust. S var ekki skráður skipverji eftir áramótin, enda hafði annar maður verið ráðinn í hans stað. Ágreiningur málsins laut að því hvort S hafði verið sagt upp störfum eða ráðningartíma hans verið lokið samkvæmt samkomulagi. S hélt því fram að ráðningartími hans hafi átt að ráðast af því, hversu lengi skipinu yrði haldið úti til togveiða árin 1990 og 1991 og gerði kröfu um greiðslu launa togveiðitímabilið í janúar og febrúar 1991, auk veikindalauna fyrir sama tímabil, þar sem hann hefði verið óvinnufær vegna sjúkdóms frá 19. desember 1990 og verið það enn, er skráð var á skipið 7. janúar 1991. H hf. hélt því fram að ráðningarsamningur S hafi verið tímabundinn og skilyrtur og lokið um leið og skipstjóri sá, sem réð hann til starfans hætti störfum 18. desember 1990. Hafi því ekki þurft að segja samningnum upp sérstaklega. Viðurkenndi H rétt S til veikindalauna þann tíma sem ráðningarsamningur hans gildi en kvað S hafa farið fyrirvaralaust frá borði 12. desember 1990 og mótmælti þeirri staðhæfingu S að hann hafi þá óskað eftir launalausni leyfi til að leita lækninga. H hf. bar sönnunarbyrðina fyrir því að ráðningartími S hafi ekki verið allt togveiðitímabil skipsins eins og skipshafnarskrá bar með sér, enda var hvorki gerður skriflegur ráðningarsamningur við S svo sem bar að gera skv. 42. gr. sbr. 6. gr. laga nr. 35/1985, né var ráðningartími

hans sérstaklega ákveðinn við lögskráningu hans á skipið, svo sem heimilt var að gera skv. kjarasamningi aðilanna. H hf. tókst ekki að sanna þetta og lagt var til grundvallar samkvæmt framburði skipstjórans A að S hafi verið í launalausum leyfi er skipið fór til veiða 13. desember 1990, en ekki farið fyrirvaralaust frá borði. Þar sem S var ekki boðaður til skips í janúar 1991 og annar maður ráðinn í hans stað var litið svo á að skiprúmssamningi hans hafi verið slitið áður en upphaflegur umsaminn ráðningartími var úti. H hf. var dæmt til að greiða S laun til loka ráðningartímans 17. febrúar 1991.	78
Í samræmi við ákvæði kjarasamnings og 7. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélag og vinnudeilur voru sérsamningar S við einstaka skipverja um þátttöku í kostnaði við kaup aflaheimilda taldir ógildir.	522
Lagt var til grundvallar að starfslýsing, undirrituð af deildarstjóra efnagreiningardeildar RALA, hefði fylgt ráðningarsamningi sem gerður var við S, þar sem honum var falið tímabundið verkefni. Staðfesti S að hann hefði séð starfslýsinguna, en hann hefði gert ráð fyrir að fá önnur verkefni, ef nauðsynlegt fjármagn fengist ekki til upphaflega verkefnisins. Óumdeilt var að S var sagt upp vegna fjárskorts með tilskildum fyrirvara í samræmi við ákvæði ráðningarsamningsins. Var íslenska ríkið því sýknað af biðlaunakröfum S.	2701
Sjá Opinberir starfsmenn.	2707
Sjá Biðlaun.	3169
G starfaði sem trésmiður hjá Húsnæðisnefnd Reykjavíkur (H). Ráðningarkjör G miðuðust við kjarasamning stéttarfélags hans. Var samningssambandið einkaréttarlegs eðlis og óumdeilt var í málinu að G var ekki opinber starfsmaður í skilningi 1. mgr. 73. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 8/1986. Óumdeilt var einnig að samkvæmt samningnum og þeim lögum sem um slíka samninga gilda, hafa vinnuveitendur að verulegu leyti frjálst mat við uppsagnir launþega. Talið var að ákvörðun H um uppsögn G hafi verið á sviði vinnuréttar en ekki verið stjórnvaldsathöfn í skilningi stjórnssýsluréttar. G hefði því ekki getað vænst þess, að staða hans gagnvart H væri önnur en sú sem fólst í kjarasamningi hans og almennt gildi á vinnumarkaði. Sératkvæði.	3563

Res judicata

Sjá Ómerking.	2907
--------------------	------

Reynslulausn

Ö samþykkti skilyrði reynslulausnar, meðal annars samkvæmt hinum áfrýjaða dómi. Í því var talið felast að hann myndi una dómi og það væri ósamrýmanlegt áfrýjun málsins. Sjá Frávísun frá Hæstarétti. ..	717
--	-----

Réttindaröð

Hafnað var kröfu Innheimtustofnunar sveitarfélaga um stöðu í skuldaröð samkvæmt 1. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 við skipti á búi hluta-félags, vegna þess hluta launa starfsmanna, sem haldið hafði verið eftir til greiðslu barnsmeðlaga. Sjá Gjaldþrotaskipti.	2017
Hafnað var kröfu um stöðu skuldar við gjaldþrotaskipti í réttindaröð samkvæmt 4. tl. 110. gr. laga nr. 21/1991. Sjá Gjaldþrotaskipti.	2187

Riftun

Málsástæðu R um riftun kaupsamnings um hlutabréf í félaginu S, vegna fjárhagsstöðu þess, var hafnað. Sjá Samningur	301
G keypti fasteign af E, en vegna vanefnda G krafðist E þess að G yrði borinn út af eigninni. G og E gerðu með sér sátt þar sem G samþykkti riftunarkröfu E og féllst á greiðslu málskostnaðar. G höfðaði mál gegn E, til þess að fá endurgreiddar þær fjárhæðir sem hún hafði greitt E, þó að fráðreginni húsaleigu, sölulaunum handa fasteignasala og málskostnaði vegna útburðarmálsins. Ekki var talið að 1. töluliður 1. mgr. 3. gr. laga nr. 14/1905 um fyrning skulda og annarra kröfuréttinda ætti við um kröfu G eða að krafan væri fallin niður fyrir tómlæti. Fallist var á að G ætti kröfu til innlánsvaxta af endurgreiðslukröfu sinni. E hafði ekki aflað álits dómkvaddra matsmanna um ástand fasteignarinnar þegar hann tók við henni aftur. Var gagnkröfum hans vegna nauðsynlegra viðgerða á fasteigninni hafnað. Ekki var fallist á gagnkröfur E vegna óbeins tjóns sem hann hefði orðið fyrir vegna vanefnda G, en E hélt því fram að hann hefði þurft að hverfa frá kaupum á annarri fasteign af þessum sökum. Var fallist á kröfu G um endurgreiðslu, þó þannig að frádráttur vegna húsaleigu var hækkaður og tekið var tillit til kostnaðar vegna vanskila G á áhvíldandi veðskuldum.	489
Fallist var á kröfu þrotabús um riftun greiðslu með óvenjulegum greiðslueyri, sbr. 134. gr. laga nr. 21/1991. Hins vegar var kröfu búsins um	

endurgreiðslu á þeim grundvelli hafnað með vísan til 144. gr. sömu laga. Sjá Gjaldþrotaskipti.	892
Rift var greiðslu skuldar á grundvelli 134. gr. laga nr. 21/1991 og fallist á kröfu þrotabús um endurgreiðslu, þar sem talið var að um óvenjulegan greiðslueyri væri að ræða. Sjá Gjaldþrotaskipti.	901
Fallist var á kröfu þrotabús um riftun greiðslu fyrr en eðlilegt var, sbr. 134. gr. laga nr. 21/1991. Einnig var fallist á kröfu búsins um endurgreiðslu. Sjá Gjaldþrotaskipti.	911
Rift var greiðslu skuldar á grundvelli 134. gr. laga nr. 21/1991 og fallist á kröfu þrotabús um endurgreiðslu, þar sem talið var að um óvenjulegan greiðslueyri væri að ræða. Sjá Gjaldþrotaskipti.	1132
Fallist var á kröfu þrotabús um riftun greiðslu með óvenjulegum greiðslueyri, sbr. 134. gr. laga nr. 21/1991. Einnig var fallist á kröfu búsins um endurgreiðslu. Sjá Gjaldþrotaskipti.	1183
Rift var greiðslu skuldar á grundvelli 134. gr. laga nr. 21/1991 og fallist á kröfu þrotabús um endurgreiðslu, þar sem talið var að um óvenjulegan greiðslueyri væri að ræða. Sjá Gjaldþrotaskipti.	1314
Með samningi 6. desember 1995 keypti F hf. v/s Kofra af L ehf. Í kaupsamningnum var ákvæði þess efnis að L ehf. yrði laus undan samningnum ef hann gæti ekki af óviðráðanlegum ástæðum afhent skipið, til dæmis vegna þess að það hefði farist. Áður en til afhendingar skipsins kom hafði það orðið fyrir miklum skemmdum, þegar eldur varð laus um borð í því 4. febrúar 1996. Var skipinu komið til hafnar, en L ehf. taldi skemmdirnar svo miklar, að öldungis yrði jafnað til þess að það hefði farist, og lýsti yfir riftun á kaupunum. Hvað sem leið skemmdum á skipinu var talið að L ehf. væru unnt að fullnægja skuldbindingu sinni samkvæmt aðalefni samnings um að afhenda það. Þótti fyrrgreint ákvæði kaupsamningsins samkvæmt orðalagi sínu ekki standa í vegi kröfu F hf. um að fá skipið afhent með beinni aðför, enda var ekki talið að L ehf. gæti af þessum sökum stutt við ákvæðið heimild til að rifta samningnum. Sjá Innsetning.	1338
Ekki var fallist á heimild E til að lýsa yfir skuldajöfnuði við þrotabú M hf. með víxilkröfum dótturfyrirtækja E. Hins vegar var fallist á heimild til að lýsa yfir skuldajöfnuði með tveimur víxlum, sem voru gefnir út af E. Sjá Gjaldþrotaskipti.	1493
Rift var greiðslu skuldar með kröfum á hendur þriðja manni samkvæmt 134. gr. laga nr. 21/1991 og fallist á kröfu þrotabús um endurgreiðslu, þar sem talið var að um óvenjulegan greiðslueyri væri að ræða. Sjá Gjaldþrotaskipti.	1511

Samkvæmt samningi V og F hf. (síðar G hf.) um fjármögnunarleigu á sendibifreið var bifreiðin eign F hf. allan umsamdan leigutíma en V hafði afnotarétt af henni. Talið var, að skilyrði hafi verið til riftunar af hálfu F hf., á samningnum, svo og, að líta mætti þannig á, að riftun hafi í reynd farið fram, þótt formlegri tilkynningu þess efnis hafi ekki verið beint til V. Sjá Fjármögnunarleiga.	2561
Sjá Gjaldþrotaskipti.	3524
Áður en G, kaupandi fasteignar, hafði lýst yfir riftun kaupanna, hafði hluti fasteignarinnar verið seldur nauðungarsölu og andvirðinu varið til greiðslu veðskulda sem seljandinn B hefði ekki aflétt eins og um var samið. Var G því strax á þessu stigi ókleift að láta aftur af hendi við B allt það sem G fékk með kaupunum. Þegar af þessari ástæðu var ekki fullnægt skilyrðum riftunar af hálfu G.	3723

Sakarkostnaður

Við ákvörðun sakarkostnaðar var með hliðsjón af 1. mgr. 165. gr. laga nr. 19/1991 tekið tillit til niðurstöðu málsins um refsingu ákærða og þess að hann var sýknaður af broti, sem var mun alvarlegra en það, sem hann var sakfelldur fyrir.	1613
--	------

Sakarskipting

Við mat á eigin sök BB þótti óhjákvæmilegt að líta til þess að hún neytti áfengis við akstur vélsleða og nýtti sér ekki tiltækan öryggishjál, þótt bein lagaskylda hefði ekki legið til þess. Þá hafði BB ekki sinnt nægjanlega viðvörðunum og ábendingum reyndra samferðarmanna. Var BB látin bera tjón sitt sjálf að þremur fimmtu hlutum. Sjá Skráningarskylda.	3049
Ó olli G ýmsum áverkum og ósannað þótti að um neyðarvörn hefði verið að ræða af hálfu G. Ekki yrði þó með öllu þvertekið fyrir að G hefði með framkomu sinni átt þátt í því hvernig fór. Þótti því rétt að G bæri sjálfur ¼ hluta sakar en Ó bætti honum tjónið að ¾.	3225
Sök ökumanna bifreiða sem lentu í árekstri var skipt í hlutföllunum 1/3 á móti 2/3. Sjá Bifreiðir.	3781

Sakhæfi

Æ var ákærður fyrir þjófnað og gripdeild í bankaútibúi. Fyrir Hæstarétt var lagt vottorð lækis, en þar sagði að Æ væri verulega persónuleikatrúflaður og framheilaskaðaður af völdum fíkniefna. Hann hefði frá æsku verið háður fíkniefnum, sem hefðu skert dómgreind	
---	--

hans. Þá sagði í vottorðinu, að líklegt væri að ákærði hefði verið í vímu, þegar hann gerði „tilraun til bankaráns“. Í slíku ástandi væri ákærði veruleikafirrtur og dómgreindarlaus og lítt sjálfráður gerða sinna. Loks taldi lækinn mjög líklegt, að ákærði hefði ekki verið með sjálfum sér, þegar hann framdi fyrrnefndan verknað. Af þessu vottorði varð ekki dregin sú ályktun, að ákærði hefði í umrætt sinn verið ósakhæfur. Þóttu önnur gögn málsins ekki benda til að ákærði hefði verið alls ófær um að stjórna gerðum sínum, sbr. 15. gr. laga nr. 19/1940. Fyrir dómi skýrði ákærði svo frá, að hann hefði ekki verið undir áhrifum áfengis, en verið á þunglyndislyfjum og librium, þegar hann ákvað að freista þess að fara í bankann og taka sér fé. Talið var að skilyrði 17. gr. almennra hegningarlaga um fullkomið rænuleysi væri ekki fullnægt. Ekki þóttu heldur fyrir hendi skilyrði til að beita 16. gr. sömu laga. Með hliðsjón að 70. gr. almennra hegningarlaga var ákærði dæmdur í sex mánaða fangelsi, en ekki þótti unnt að beita ákvæðum 74. eða 75. gr. sömu laga. 883

Samaðild

Sjá Frávísunarkröfu hafnað. 696

Ekki var talin þörf á samaðild með öllum félagsmönnum húsfélags í máli á hendur nokkrum þeirra persónulega til heimtu skuldar húsfélagsins. Sjá Frávísunarkröfu hafnað. 1536

B og R höfðuðu mál á hendur L, en óútskýrt var hver væru þau óskiptu réttindi eða skyldur B og R sem búið gætu að baki því að þeir ættu samaðild eftir ákvæðum 18. gr. laga nr. 91/1991. Þá var og talið að hvorki ákvæði laga nr. 90/1991 né 97/1993 veittu R slíka lögvarða hagsmuni af úrlausn málsins að hann gæti átt aðild að því. Kröfum R var því sjálfkrafa vísað frá dómi. 4039

Sameign

A, eiganda annars tveggja hluta fjöleignarhúss, tókst ekki að sýna fram á, gegn ákvæðum í afsali, að tilekinn hluti lóðar hússins væri í óskiptri sameign. Sjá Eignarréttur. 85

Fjárnám hjá eigenda sameignarfélags, vegna skulda félagsins, fellt úr gildi að hluta. Sjá Fyrning. 455

Meirihlutaiegandi fasteignar í óskiptri sameign var talinn geta krafist útburðar án atbeina annarra sameigenda. Sjá Útburður. 2384

Deilt var um hvort anddyri og skáli inn af kjallarainngangi væri hluti af séreign S eða í sameign málsaðila. Talið var að þegar íbúð í kjallara

var seld í þriðja sinn með afsali 12. desember 1956 hefðu verið tekin af tvímæli um, að eignarrétturinn að þessu rými fylgdi þeirri íbúð. Í síðar gerðum afsölum fyrir efri hæð hússins var ekkert að finna sem ekki gat samrýmt þessu. Kröfur S um viðurkenningu eignarréttar að hinu umdeilda rými voru því teknar til greina. Sjá Umferðarréttur.	2786
Húsfélagið H krafði íbúðareigandann S um greiðslu hlutdeildar hans í kostnaði af framkvæmdum við sameign í húsi, á lóð og bílastæðum. S byggði varnir sínar m.a. á því að við kaup hans á íbúðinni hefði verið búið að þinglýsa yfirlýsingu B, sem reisti húsið, um að hlutdeild íbúðarinnar í kostnaði af óloknum framkvæmdum við hús og lóð væri að fullu greidd. Ekki var talið að yfirlýsingin gæti gefið S réttmætt tilefni til að ætla að með henni væri girt fyrir heimild eigenda annarra íbúða í húsinu til að krefja hann um greiðslu hlutdeildar í kostnaði af framkvæmdum sem B vanefndi að láta verða af.	3655

Sameignarfélag

R, B og Ó gerðu með sér félagssamning um stofnun og rekstur H sf., sameignarfélags með ótakmarkaðri ábyrgð. Fjármögnunarleigusamningur sem Ó, prókúruhafi félagsins, gerði við G hf., var talinn bindandi gagnvart G hf. og þannig bindandi fyrir R og B. Hélt sú ábyrgð þeirra þrátt fyrir útgöngu þeirra úr félaginu. Fjákröfur G hf. á hendur R og B voru því teknar til greina.	3663
--	------

Samlagsaðild

Máli ekki vísað frá héraðsdómi, þótt skilyrðum 1. mgr. 19. gr. laga nr. 91/1991 um samlagsaðild væri ekki fullnægt, þar sem frávísunarkrafa hafði ekki verið byggð á þeirri röksemd. Sjá Frávísunarkröfu hafnað.	11
---	----

Samningur

Styrktarfélagið S og útgáfufélagið K gerðu með sér skriflegt samkomulag um útgáfu ljóðabókar, þar sem ákveðið var að S fengi í sinn hlut af hverju seldu eintaki bókarinnar tiltekna greiðslu án tillits til kostnaðar úgefanda. Ekki var samið um að greiðsla þessi yrði einhver ákveðinn hluti heildarveltu eða hagnaðar. K skyldi bera allan kostnað útgáfunnar og alla fjárhagslega áhættu. Ljóðabókin seldist mun betur en aðilar höfðu gert ráð fyrir. Var talið að það væri báðum	
--	--

aðilum til hagsbóta, þótt hagnaður K hafi orðið hlutfallslega mun meiri, meðal annars vegna lægri tilkostnaðar á hvert prentað eintak, eftir því sem þau urðu fleiri. Ekki þótt hafa verið sýnt fram á að við samningsgerðina hafi hallað á S eða framkvæmd við sölu bókarinnar hafi verið öndverð hagsmunum hans. Þótt hinar góðu viðtökur yrðu að drýgstum hluta raktar til velvildar kaupenda í garð S, sem léði nafn sitt í söluskyni gegn umsaminni greiðslu, þóttu ekki vera fyrir hendi skilyrði til að breyta samningi aðila á grundvelli 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa.	51
S og A kröfðu G og L um eftirstöðvar greiðslna samkvæmt kaupsamningi um fasteign, en þau síðarnefndu kröfðust skuldajafnaðar vegna galla sem þau töldu að hefðu verið á eigninni og metnir höfðu verið að dómkvöddum matsmönnum. Ekki voru talin skilyrði til þess að beita bótareglu 2. mgr. 42. gr. laga nr. 39/1922 um lausafjárkaup, beint eða fyrir lögjöfnun. Hins var talið að G og L ættu rétt á afslætti vegna galla sem þóttu hafa verið á eigninni. Var afslátturinn metinn að álitum og G og L dæmd til þess að greiða S og A mismun afsláttarins og eftirstöðva kaupverðsins.	96
Sjá Veðiheimildir.	126
R, einn hluthafi í félaginu S, ákvað að nýta sér forkaupsrétt sinn á grundvelli samþykktar S þegar fyrir lá tilboð RK í alla hluti félagsins. Tilboð RK hafði verið bundið þeirri forsendu að fjárhagsstaða S hefði ekki versnað frá uppgjöri 30. júní þar til gengið yrði frá kaupunum 15. september sama árs, sem næmi „+/- 10%“. Talið var að ákvörðun R um að neyta forkaupsréttar fæli í sér bindandi loforð af hans hálfu og hafnað málsástæðu hans um að boð hans hefði verið bundið skilyrði um fjárhagsstöðu sem ekki hefði komið fram. Talið var að í fyrirvara tilboðs RK hefði falist óljós áskilnaður um sérstakt hagræði tilboðsgjafa. Hefði R verið í lófa lagið að setja fram skilyrði fyrir tilboði sínu um slíkt hagræði með skiljanlegum hætti. Þótti það standa R nær en viðsemjendum hans að bera áhættuna af því að sérstakt skilyrði fyrir því að vera áfram bundinn af gerðum samningi var ekki fram sett með þeim hætti að merking þess yrði nægilega ljós. Þótti skilyrðið því ekki leysa R undan efndum samningsins. Ekki talið að fyrir hendi væri vanefnd á samningnum sem réttlætti riftun samkvæmt 1. mgr. 42. gr. laga nr. 39/1922 um lausafjárkaup. Var R dæmdur til þess að inna af hendi greiðslur til V, SÍ og T í samræmi við ákvæði samningsins, en eins og málið lá fyrir þótti ekki vera til efni til þess að taka afstöðu til þess hvort R ætti rétt á afslætti.	301

Systkinin G, J og Ö áttu hvert sinn þriðjung í F hf. og G sf. Ö rak F hf., en J annaðist rekstur G sf. G bjó hins vegar erlendis og kom hvergi nálægt rekstri félaganna. Systkinin gerðu með sér samning, þar sem Ö keypti hlut G og J í F hf. Eignir félagsins að frádregnum skuldum voru metnar á 75.000.000 króna. Kaupverðið átti að greiða þannig, að G og J fengju í sinn hlut fasteign félagsins að Skipholti 7, sem metin var á 36.000.000 krónur, 2.000.000 krónur í peningum og 12.000.000 krónur, sem greiða átti með kvittun F hf. til G, J og G sf. fyrir skuldum þeirra við félagið og skuldabréfi fyrir mismuninum. Að auki varð að samkomulagi með systkinunum, að J stofnaði hlutafélag um rekstur G sf. og héldi G og Ö skaðlausum vegna skuldbindinga félagsins. Fasteignin að Skipholti 7 var seld á nauðungarsölu 25. maí 1989 og í kjölfar hennar höfðaði G mál á hendur F hf. og krafðist endurgreiðslu skulda, sem hvíldu á 1. veðrétti í eigninni og fengust greiddar við nauðungarsöluna. Af orðalagi samninga aðila og skýringum vitnis, sem annaðist bókhald F hf. og sá um samningsgerðina, þótti ljóst, að fasteignin Skipholti 7 hefði átt að ganga til G og J veðbandslaus. Var því ekki litið svo á, að í samningi aðila hefði falist skuldbinding þess efnis, að G skyldi taka á sig greiðsluskyldu F hf. á skuldabréfum, sem hvíldu á 1. veðrétti. F hf. hélt því fram að gengið hefði verið að félaginu og Ö vegna skuldbindinga G sf. Hins vegar hefði ekki verið gengið að G, sem búsett var erlendis, þótt ljóst væri að hún væri meðábyrg. Hafði Ö framselt F hf. þær kröfur, sem hann hefði tekið á sig af þessum sökum, og stefnt að því að ljúka málinu á þann veg, að G tæki að sér umræddar veðskuldir á 1. veðrétti gegn því, að hún yrði laus undan endurkröfu Ö og F hf. Ekki var fallist á að um aðildarskort væri að ræða, þar sem réttarsamband hefði stofnast milli G og F hf. við úthlutun söluverðs eignarinnar. Jafnframt var talið að krafan hefði orðið gjaldkræf þegar greiðsla átti sér stað. Fasteignin hefði verið seld nauðungarsölu 25. maí 1989 og var krafan því ekki fyrnd þegar málið var höfðað með stefnu birtri 10. maí 1993. Þá var ekki fallist á að krafan væri fallin niður fyrir tómlæti, en bréfaskriftir höfðu farið fram á milli lögmanna G og Ö. Á hinn bóginn var talið að fullnaðaruppgjör hefði farið fram með kvittun umboðsmanns G til Ö við afhendingu skuldabréfs eftir að fasteignin var seld nauðungarsölu og það hefði jafnframt náð til F hf., sem var útgefandi skuldabréfsins. Var F hf. því sýknað af kröfum G.

Við nauðungaruppbod á fasteign var ekki staðið við hæsta boð og upp-

- boðshaldari samþykkti ekki næst hæsta boð. Kaupin við næstbjóðanda komust því ekki á og öðlaðist veðhafi ekki bótakröfu á hendur honum í kjölfar vanefndauppbóðs. Sjá Nauðungarsala. 943
- Á lét af störfum sem framkvæmdastjóri G hf. og var gerður við hann starfslokasamningur, þar sem kveðið var á um greiðslu lífeyris. Var ágreiningur með aðilum um uppgjör samkvæmt þessum samningi. Sjá Lífeyrisréttindi. 1050
- Árið 1948 tók íslenska ríkið eignarnámi land á Reykjanesi undir flugvöll. Landið var síðan selt og afsalað ríkinu með samningi 21. janúar 1948 gegn endurgjaldi, sem svaraði til 2,06 nýrra króna á hektara. Í samningi þessum var ákvæði um forkaupsrétt seljenda ef kaupandi vildi selja eða afhenda eitthvað af því landi, sem selt var. Með samningi 7. júlí 1987 tók bæjarstjórn Njarðvíkur 15,91 hektara landsins á leigu til 75 ára undir íbúðarbyggð. Seljendur landsins kröfðust ógildingar á þessum samningi og að viðurkenndur yrði forkaupsréttur þeirra að landinu gegn greiðslu sama verðs og ríkið greiddi fyrir landið upphaflega, en til vara gegn þeirri fjárhæð framreiknaðri miðað við byggingarvísitölu. Ríkið hafði boðið seljendum landið til kaups á markaðsverði 655.000, krónur hvern hektara. Það boð var ítrekað og jafnframt lýst yfir vilja til samkomulags. Var talið að ekki hefði verið sýnt fram á að þetta verð væri ekki hæfilegt. Einnig hafði seljendum verið boðið að taka landið á leigu með sömu kjörum og skilmálum og rætt hafði verið um við Njarðvíkurbæ. Seljendur höfðu lýst yfir áhuga sínum til að fá landið aftur til eignar. Þeir gerðu hins vegar engan reka að því að sannreyna hvert væri eðlilegt verð fyrir landið, heldur buðust þeir til að greiða verð sem talið var svo fjarri lagi að líta yrði svo á, að þeir hefðu hafnað boði ríkisins. Þegar af þessum ástæðum var ríkið sýknað af kröfum seljenda. Sératkvæði. 1089
- Með samningi 30. september 1991 keypti O öll hlutabréf í OK hf. Við kaupin var gert ráð fyrir því, að fyrrum hluthafar í OK hf. losnuðu undan persónulegum ábyrgðum vegna félagsins. Var gert sérstakt samkomulag samhliða kaupsamningnum, þar sem fram kom, að O samþykkti tryggingarvígla og afhenti fyrrum hluthöfum vegna ábyrgða þeirra. Samanlögð fjárhæð þeirra var 2.800.000 krónur. Í samkomulaginu var ekki getið um tvo víxla, sem einn hluthafanna S hafði gefið út en félagið samþykkt. Víglaanna var hins vegar getið í umræddum kaupsamningi. Fallist var á það með O, að það hefði verið forsenda fyrir kaupunum, að ábyrgðir hluthafa lægju fyrir við gerð kaupsamningsins og að S hefði mátt vera sú forsenda ljós. Þótti

- ósannað að O hefði verið grandsamur um persónulega ábyrgð S vegna umræddra víxilskuldbindinga hans. Hins vegar þótti ljóst að S sjálfur hefði mátt vita, að hann hafði ritað undir víxlanna, en þrátt fyrir það gerði hann enga athugasemd við kaupsamninginn eða viðauka við hann, þótt hann hefði mátt sjá að víxlanna var getið í kaupsamningnum án þess að vera teknir inn í viðaukann. Samkvæmt þessu var talið ósannað að ábyrgðaryfirtaka O hefði verið rýmri en greindi í viðaukanum. Var O því sýknað af kröfum S. 1143
- Með kaupsamningi 1. nóvember 1990 keyptu E og V fasteign af P. Samkvæmt samningnum átti P að fá aflétt af eigninni hluta af áhvílandi lánum ekki síðar en 10. maí 1991. Þá skuldbindingu vanefndi P og var eignin seld á nauðungaruppbóði 9. júní 1992. Í kjölfarið kröfðust E og V skaðabóta úr hendi P og fasteignasalanna G og S, en þeir stóðu saman að þeirri fasteignasölu, sem hafði milligöngu við kaupin. E og V héldu því fram, að fyrrgreindur kaupsamningur hefði verið til bráðabirgða, þar sem þau hefðu hugsað sér að fá lán í húsbrefadeild Húsnæðisstofnunar og síðan hefði átt að gera nýjan samning. Þetta þótti ósannað og einnig að fasteignasalan hefði haldið eftir frumriti samningsins. Sjá Fasteignakaup. 1279
- Með samningi 6. desember 1995 keypti F hf. v/s Kofra af L ehf. Í kaupsamningnum var ákvæði þess efnis að L ehf. yrði laus undan samningnum ef hann gæti ekki af óviðráðanlegum ástæðum afhent skipið, til dæmis vegna þess að það hefði farist. Áður en til afhendingar skipsins kom hafði það orðið fyrir miklum skemmdum, þegar eldur varð laus um borð í því 4. febrúar 1996. Var skipinu komið til hafnar, en L ehf. taldi skemmdirnar svo miklar, að öldungis yrði jafnað til þess að það hefði farist, og lýsti yfir riftun á kaupunum. Hvað sem leið skemmdum á skipinu var talið að L ehf. væru unnt að fullnægja skuldbindingu sinni samkvæmt aðalefni samnings um að afhenda það. Þótti fyrrgreint ákvæði kaupsamningsins samkvæmt orðalagi sínu ekki standa í vegi kröfu F hf. um að fá skipið afhent með beinni aðför, enda var ekki talið að L ehf. gæti af þessum sökum stutt við ákvæðið heimild til að rifta samningnum. Sjá Innsetning. 1338
- J lofaði að kaupa 300.000 króna hlut í M hf. við aukningu á hlutafé í félaginu. J þótti ekki hafa gætt þeirrar varkárni, sem rétt væri að krefjast af mönnum við hlutafjárkaup, og var því ekki fallist á það með J, að kaup hans væru ógildanleg vegna brostinna forsendna eða rangra upplýsinga. Sjá Hlutafé. 1347
- Hlutafélag var talið taka við skyldum samkvæmt kaupsamningi gerðum

- í nafni óstofnaðs hlutafélags. Stofnandi félagsins, sem gert hafði samninginn í nafni þess, var því sýknaður af kröfum seljenda. Sjá Aðild. 1542
- Með vísan til 33. gr. laga nr. 7/1936 var kaupsamningur um söluturn talinn óskuldbindandi fyrir kaupanda vegna andlegs atgervis hans. Sjá Ógilt loforð. 1646
- Hinn 1. september 1989 keyptu E og S fasteign af SS fyrir 27.000.000 króna. Kaupverðið var greitt með því, að kaupendur yfirtóku skyldur seljanda samkvæmt veðskuldabréfum útgefnunum af honum til Búnaðarbanka Íslands og samþykkti bankinn þá ráðstöfun fyrir sitt leyti. Eignin var síðan seld bankanum á nauðungarsölu 9. júlí 1993 fyrir 30.000.000 króna, en hún var þá þinglýst eign B hf. Í kjölfarið krafði bankinn síðan E um greiðslu þess, sem nam mismuninum samkvæmt umræddum veðskuldabréfum og þeirrar fullnustu, sem fékkst við nauðungarsöluna. E var talinn skuldbundinn samkvæmt fyrrgreindri yfirlýsingu í kaupsamningi um eignina. Þóttu ekki efni til að færa niður kröfu á hendur E samkvæmt 57. gr. laga nr. 90/1991, þar sem hann hafði ekki sannað markaðsverð eignarinnar, þegar bankinn keypti hana við nauðungarsölu. Voru kröfur Búnaðarbanka Íslands á hendur E því teknar til greina. 2063
- Ábyrgðarmaður var talinn bundinn af samkomulagi við banka um uppgjör skulda og var hafnað kröfu hans um endurgreiðslu, að því marki sem hann hafði greitt á grundvelli þeirrar skuldbindingar. Sjá Ábyrgð. 2089
- S og Æ áttu hvor um helming hlut í V og T hf. og S hf. Árið 1983 sömdu þeir um að kaupa hvor annars hlut í félögunum, þannig að S keypti hlut Æ í V og T hf. og Æ keypti hlut S í S hf. Í fundargerð aðalfundar S hf. 1. október 1983 kom fram að stjórnarkjör í félaginu hefði farið fram í kjölfar framsals hlutabréfa og að formaður hefði verið kosin Æ. Endurskoðanda félaganna var falið að skipta upp rekstrinum, en samkomulag var um að Æ þyrfti að greiða S 750.000 krónur í milligjöf fyrir hlut hans í S hf. Hins vegar deildu aðilar um greiðsluskilmála þeirrar fjárhæðar. Ekki þótti sannað að Æ hefði fallist á að gefa út skuldabréf fyrir kaupverðinu eða að samið hefði verið um gjalddaga eða fjölda þeirra. Hins vegar var ágreininglaust að skuldina ætti að greiða á fimm árum. Ekkert þótti fram komið í málinu, sem rennt gæti stóðum undir þá staðhæfingu Æ, að S hefði gefið honum eftir skuldina og kom því til álita sú málástæða Æ, að skuldin væri fallin niður fyrir fyrningu. Skuldin átti að greiðast

- á fimm árum og þótti rétt að miða stofnun skuldarinnar við fyrrgreindan aðalfund. Krafan hefði því átt að vera greidd 1. október 1988. Þá hafi byrjað að líða fyrningarfrestur kröfunnar og var hún talin fallin niður fyrir fyrningu samkvæmt 1. tl. 3. gr. laga nr. 14/1905 þegar S höfðaði málið til heimtu skuldarinnar í september 1994. ... 2237
- Fallist var á kröfu Landsvirkjunar á hendur eigendum og ábúendum jarðanna Bíldsfells og Tungu um viðurkenningar veiðiréttar í Soginu á grundvelli afsals fyrir landsspildu úr landi fyrr nefndrar jarðar. Sjá Veiðiréttur. 2245
- L og G og hlutafélagið S gerðu samning um að S keypti varanlega aflaheimildir, sem fylgdu skipi L og G. Skyldi S greiða kaupverðið með greiðslu skulda L og G og greiðslu til þeirra sjálfra. L og G áttu að gefa út tryggingarbréf með veði í skipinu vegna greiðslna S. Varanlegar aflaheimildir voru aldrei framseldar S og sömdu aðilar um að L og G greiddu S tiltekna fjárhæð gegn því að geta ráðstafað óskertum aflaheimildum við sölu á skipinu. L og G kröfðust þess að þessu samkomulagi yrði breytt eða það ómerkt enda hefði S vanefnt upprunalegan samning aðila fyrir sitt leyti. Ekki var talið unnt að fallast á það með L og G að S hefði vanefnt samninginn að því leyti sem honum bar að inna af hendi greiðslur með peningum. Ekki var talið sýnt að L og G hefðu orðið fyrir tjóni vegna þess að S lét ekki aflétta tilteknum veðskuldum af skipinu eða að þau hefðu sérstaklega leitað eftir því við S. Var ekki talið að S hefði vanefnt skyldur samkvæmt samningnum þegar síðara samkomulagið var gert og hefðu því L og G keypt aftur þær varanlegu aflaheimildir, sem seldar höfðu verið S. Þegar litið var á þennan hátt á síðara samkomulag aðila var ekki talið að sýnt hefði verið fram á atvik, sem leitt gætu til, að kröfur L og G yrðu teknar til greina. 2501
- Á grundvelli kauptilboðs K hf. komst á kaupsamningur þess við Á hf. um kaup á tækjum og innréttingum til verslunarrekstrar. Skyldi endurgjald K hf. vera þrjár íbúðir, þar af ein, sem sögð var í smíðum, við Rauðarárstíg í Reykjavík. Á seinni stigum var fallið frá áformum um byggingu fjölbýlishúss á nefndri lóð við Rauðarárstíg en atvinnuhúsnæði reist í þess stað. Þrotabú Á hf. krafðist peningagreiðslu í stað íbúðarinnar sem ekki var afhent. Fallist var á fjárkröfur þrotabús Á hf. enda nam stefnufjárhæð málsins sömu krónutölu og verðmat umræddrar íbúðar samkvæmt kaupsamningnum. 2727
- Viðaukagrein í kaupsamningi milli S og I var skýrð á þá leið að I hefði tekið að sér greiðslu affalla húsbrefa. Þótti I ekki hafa sýnt fram á

- að unnt hefði verið að fá herra verð fyrir bréfin en S hafði fengið. Ekki var á það fallist með I að samningsskilmálar þessir væru svo bersýnilega ósanngjarnir að víkja bæri þeim til hlíðar samkvæmt 36. gr. laga nr. 7/1936, sbr. 6. gr. laga nr. 11/1986. 3079
- Í ljósi almennra skilmála K hf. um viðskipti með greiðslukort var talið að ábyrgðarmaðurinn A hefði mátt treysta því í lögskiptum við K hf., að K hf. léti ekki viðgangast á áhættu A að G misnotaði greiðslukort sín, þannig að farið væri svo máli skipti fram úr umsömdum mánaðarlegum úttektarheimildum, eða G stæði ekki í skilum þegar úttektarheimildir féllu í gjalddaga. A var talin hafa mátt gera ráð fyrir að umsamin ábyrgð hennar gæti náð til fjárhæðar sem svaraði til fullrar úttektarheimildar G á tveimur tímabilum, án þess að K hf. hefði tilefni til að girða fyrir viðskipti hans. Samning aðila yrði því að skýra þannig að K hf. hafi mátt telja A ábyrga fyrir allt að tvöfaldri úttektarheimild G. K hf., sem krafð hafði A um 24,46 hundraðshluta skuldarinnar umfram það sem félagið mátti, var því gert að endurgreiða A þá fjárhæð sem A hafði innt af hendi umfram skyldu. 3267
- GB og íslenska ríkið (Í) gerðu með sér samkomulag um kaup Í á loðdyrahúsum GB. Ekki var staðið við samkomulagið af hálfu Í. GB stefndi þá Í og krafðist efndabóta. Við úrlausn málsins var litið til þess að GB hafði við undirbúning og gerð samkomulagsins notið aðstoðar lögmanns. Talið var að landbúnaðarráðherra hefði, með því að hlutast til um að fá samþykki Alþingis til efnda samkomulagsins, efnt skyldu sína samkvæmt samkomulaginu, og að það hefði ekki verið á hans valdi að gera meira eftir að fjárveitinganefnd þingsins dró tillögu þess efnis til baka. Ljóst þótti að skilningur löggjafans hefði verið sá að lagaheimild þyrfti til fasteignakaupa þegar við lánum er tekið samfara kaupunum, hvað sem liði ákvæðum laga nr. 103/1974 um lántökur ríkissjóðs og ríkisfyrirtækja. Með vísan til þeirrar meginreglu stjórnarskrárinnar, að fjárstjórnarvaldið sé hjá Alþingi, sbr. 40. og 41. gr. hennar, var litið svo á að Alþingi hefði hafnað því að samþykkja samninginn, sem þess vegna væri ógildur og óskuldbindandi fyrir Í. Í var því sýknað af kröfum GB. Sér-
atkvæði. 3466
- Mál GS gegn íslenska ríkinu. Sjá næsta mál á undan. 3482
- G og B gerðu samning um kaup G á tilteknum eignarhluta fasteignar af B. Innti G umsamda útborgun af hendi en hins vegar gaf B hvorki út afsal né gaf út skuldabréf fyrir eftirstöðvum kaupverðsins. Þá

létti B ekki af veðböndum samkvæmt því sem um var samið. Aðilar deildu einkum um, hvorum þeirra yrði kennt um þessar vanefndir. Ljóst var talið að aðgerðir aðila sem taldar voru upp í fylgiblaði með kaupsamningnum urðu meira eða minna að fara fram í sömu röð og þar greindi. Vegna undanfarandi vanefnda B hefði G ekki verið orðið skylt að standa við ákvæði kaupsamningsins um greiðslu eftirstöðva kaupverðs til B á því tímamarki sem um ræddi. Var B því talinn hafa vanrækt svo skyldur sínar samkvæmt kaupsamningnum, að G hafi mátti grípa til vanefndaúræða af þeim sökum. Var B því gert að bæta G það tjón sem vanefndirnar höfðu í för með sér. Sjá Tómlæti og Riftun.

3723

Sératkvæði

Sjá efnisskrá til yfirlits

Sérálit

Sjá efnisskrá til yfirlits

Sifjaspell

- X var sakfelldur fyrir kynferðisbrot gegn dóttur sinni, fæddri 1983. Sjá Kynferðisbrot. 1863
- X var sakfelldur fyrir kynferðisbrot gegn dóttur sinni, fæddri 1978. Sjá Kynferðisbrot. 2208

Siglingar

- X var meðal annars sakfelldur fyrir að hafa stundað róðra án skipstjórnarréttinda og vanrækt tilkynningarskyldu um ferðir bátsins. Var brot hans talið varða við lög nr. 112/1984 og lög nr. 40/1977. 2205

Sjálfskuldarábyrgð

- Krafa á grundvelli sjálfskuldarábyrgðar talin fyrnd. Sjá Fyrning. 339

Sjávarútvegur

- Hafnað var kröfu um skaðabætur vegna tjóns, sem seljandi báts taldi sig hafa orðið fyrir í kjölfar riftunar kaupa um hann sökum þess, að kaupandi afla ráðstafaði ekki greiðslum inn á greiðslumiðlunarreikning smábáta hjá Stofnfjársjóði fiskiskipa. Sjá Skaðabætur. 1016
- Sýknað af ákæru fyrir að leggja grásleppunet í netlögum jarðar. Sjá Eignarréttur. 2518, 2525, 2532

Sjómenn

Ekki gerður skriflegur ráðningarsamningur þrátt fyrir ákvæði 42. gr., sbr. 6. gr. laga nr. 35/1985 eða ráðningartími sérstaklega ákveðinn við lögskráningu. Skipsrúmssamningi talið slitið áður en umsamin ráðningartími var úti. Útgerðarfélag dæmt til að greiða laun út ráðningartímann. Sjá Ráðningarsamningur.	78
Sjá Skaðabætur.	419
S, útgerðarmaður, gerði upp við hásetann G, á grundvelli þess aflaverðmætis sem lagt var upp frá bátnum, en lækkaði aflaverð til skipta gagnvart honum og öðrum skipverjum sem svaraði helmingi kostnaðar af kaupum aflamarks. Talið var að S yrði að bera kostnað og áhættu af því hvernig skipi hans væri haldið til veiða. Yrði að líta svo að kostnaður hans af kaupum aflamarks hefði átt að teljast til útgerðarkostnaðar í skilningi kjarasamnings. Samkvæmt ákvæði kjarasamnings og 7. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur hefðu sérsamningar S við einstaka skipverja um annað fyrirkomulag verið ógildir. Var því fallist á kröfu G um greiðslu á vangreiddum hlut vegna starfa sinna.	522
Talið var ósannað að P hefði verið ráðinn í þá stöðu yfirvélstjóra. Kröfu hans í söluandvirði skips hafnað. Sjá Nauðungarsala.	2356
Deilt var um hvort S hf. væri skylt að greiða P, sem varð fyrir slysi 20. desember 1993, tveggja mánaða laun samkvæmt 1. mgr. 36. gr. laga nr. 35/1985 frá og með 3. janúar 1994, þegar skipverjar hefðu átt að byrja störf að loknu samningsbundnu launalausú jólaleyfi eða frá og með 15. sama mánaðar, þegar þeir voru lögskráðir í skiprúm að loknu verkfalli. Talið var eðlilegt að P bæri áhættu af því, að verkfall stéttarfélags hans kom í veg fyrir að vinna á skipi S hf. hæfist þegar að loknu leyfinu. Sjá Lögskýring.	3309
S, háseti á togara, fékk sting í bakið er skipið var við veiðar og var óvinnumær frá 11. júní 1993 fram til 2. september s.á. Fallist var á að bakveiki S hafi verið veikindi, en ekki meiðsl í skilningi 1. ml. 1. mgr. 36. gr. sjómannalaga nr. 35/1985. Með því að skipstjóri fór ekki með S til lands, svo sem hann átti kost á, heldur hélt veiðiferðinni áfram, var talið að S hefði á þeim tíma verið „í þjónustu útgerðarmanns“, sbr. orðalag lokamálsliðar 1. mgr. 36. gr. laganna. Voru S dæmd forfallalaun í 55 daga.	3338
Skipverjinn Ö krafðist þess að Ó, eiganda skipsins, yrði gert að greiða viðbót við aflahlut af þeim mismun, sem var annars vegar á söluverði aflans á fiskmarkaði og hins vegar á verðmæti hans samkvæmt fyrr-	

greindum samningi útgerðarinnar við fiskverkun í eigu Ó. Þessum lið kröfugerðar Ö var vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi með vísan til d- og e-liða 1. mgr. 80. gr. laga nr. 91/1991. Sjá Málsástæður.	3531
Mál G gegn Ó. Sjá næsta mál á undan.	3544
Skipstjóranum H var sagt upp störfum hjá S hf. 28. janúar 1994 og skyldu starfslok vera 1. júlí 1994. Með vísan til 2. mgr. 45. gr. laga nr. 35/1985 krafði H S hf. um greiðslu frídaga í uppsagnarfresti og veikindum tímabilið mars 1994 til júní s.á. Þá krafðist H greiðslu landgöngufjár og orlofs af frídögum. Með vísan til 27. gr. laga nr. 35/1985 og dóms Hæstaréttar 1988, 518, þótti H eiga rétt til greiðslu frídaga, að frádregnum $\frac{1}{4}$ af legudögum í heimahöfn samkvæmt grein 8.7.3. í kjarasamningi aðila. Þá var H dæmt orlof í samræmi við kröfur hans. Kröfum H um landgöngufé var hins vegar hafnað. Líta yrði á það sem endurgreiðslu útlagðs kostnaðar skipstjóra í utanlands- og innanlandssiglingum, sem fellur á við landgöngu vegna stöðu hans og starfa í þágu útgerðarmanns. Þar sem fé þetta teldist því ekki hluti af kaupi skipstjóra var S hf. sýknaður af þessum kröfulið.	4060

Sjópróf

Héraðsdómur hafnaði kröfu um framhaldssjópróf vegna slyss um borð í skipi. Ekki var talin vera fyrir hendi lagaheimild til að kæra úrskurðinn og var málinu vísað frá Hæstarétti.	1541
--	------

Sjóvátrygging

Sjá Vátrygging.	313
----------------------	-----

Skaðabótamál

S, nemandi á fyrsta ári í grunndeild tréiðnaðar í Verkmenntaskólanum á Akureyri, slasaðist er hann var að saga spónlagða plötu í hjólsög í einni kennslustofu skólans. Talið var að slysið yrði að nokkru leyti rakið til þess hvernig S stóð að verkinu, en stilling á kleyfi og öryggishlíf var þó talin hafa ráðið úrslitum um að S meiddist. Atvik að slysinu og ábyrgð á því var metin í ljósi þess að í skólum ber að kosta kapps um að vernda nemendur fyrir slysaðattu og gæta ýtrasta öryggis í því skyni. Tilhögun kennslu og vinnu átti að vera í samræmi við þetta. Kennari S, sem ekki var viðstaddur er S vann verk sitt, var talinn bera ábyrgð á því hvernig stillingunni var háttað. Var S látinn bera tjón sitt að 1/3 hluta, en 2/3 skaðabótaábyrgðarinnar var lögð á íslenska ríkið.	3683
---	------

*Skadabætur**A. Bifreiðir*

V sýknað af kröfum J þar sem ekki þótti sannað að starfsmenn V hefðu sýnt af sér gáleysi eða skilyrði væru til ábyrgðar án sakar. Sjá Bifreiðar.

159

M varð fyrir slysi 13 ára gömul þegar verið var að losa hey af heyflutningsvagni. Færiband vagnsins var tengt drifskaftri, sem gekk í aflúrtak dráttarvélar. H stóð fyrir framan vagninn og átti að stjórna gangi færibandsins með þar til gerðri stöng. Föt hennar festust í drifskaftrinu, sem var óvarið, og dróst hún að því og hlaut mikla áverka. Slysið þótti verða rakið til þeirrar notkunar dráttarvélarinnar, er telja mátti einkennandi og venjulega fyrir þess konar ökutæki. Voru skráður eigandi vélarinnar og tryggingarfélag hans talin bera bótaábyrgð samkvæmt 67. gr. laga nr. 40/1968. Vegna ungs aldurs M og þar sem slysið þótti rakið til verulegs vanbúnaðar var ekki talin ástæða til að skerða bætur vegna eign sakar hennar. Varanleg örorka M var metin 80% og því mati hafði ekki verið hnekk. M voru dæmdar 5.500.000 krónur í örorkubætur og 2.500.000 krónur í miskabætur.

765

Hinn 5. febrúar 1990 var bifreið ekið aftan á leigubifreið, en E var farþegi í aftursæti hennar. Við áreksturinn hlaut E meiðsl í hálsi, en hún hafði áður lent í slíku slysi á árinu 1977. Varanleg örorka E var í örorkumati lækni metin 15%. Í matsgerð dómkvaddra matsmanna var varanleg örorka E metin 10% vegna fyrra slyssins en 5% vegna þess síðara. Í héraðsdómi voru E dæmdar 1.000.000 krónur í bætur úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar. Fyrir Hæstarétti krafðist E frekari bóta, en þeirri kröfu var hafnað, þar sem E áfrýjaði ekki héraðsdómi. Þóttu ekki efni til að fallast á það með eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, að bætur til E væru of hátt metnar og var héraðsdómur staðfestur.

919

G, sem var ökumaður bifreiðar, fékk högg á enni og hálshnykk þegar hann lenti í árekstri við strætisvagn. Í örorkumati var varanleg örorka G metin 10%. Einnig var aflað matsgerðar tveggja lækna og mátu þeir læknisfræðilega örorku G 10%, en fjárhagslega örorku 5%. Bótaskylda á grundvelli váttryggingar samkvæmt 92. gr. laga nr. 50/1987 var viðurkennd, en aðilar deildu um útreikning og fjárhæð bóta. Ekki þótti ástæða til að víkja frá þeirri hefðbundnu aðferð dómstóla, að leggja til grundvallar læknisfræðilega örorku við ákvörðun örorkubóta. Voru G dæmdar 2.600.000 krónur í ör-

- orkubætur og 150.000 krónur í miskabætur að fráðregnum 700.000 krónum, sem honum höfðu verið greiddar. 990
- J fékk hnykk á háls og bak þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. Læknir mat varanlega örorku hennar 15% og í mati dómkvaddra matsmanna var læknisfræðileg örorka metin sú sama. Hins vegar komust matsmenn að þeirri niðurstöðu, að fjárhagsleg örorka væri 10%. Vísað var til þess, að dómstólar hefðu almennt litið til læknisfræðilegrar örorku og lagt til grundvallar, að hundraðshluti tekjutaps væri hinn sami og þannig ákvarðað örorkustig. Þóttu engar forsendur til að víkja frá þeirri hefðbundnu aðferð. Fjártjón J vegna varanlegrar örorku þótti hæfilega bætt með 1.960.000 krónum úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, sem ekið var á þá kyrrstæðu. J voru einnig dæmdar 156.800 krónur í bætur vegna tapaðra lífeyrisréttinda og 300.000 krónur í miskabætur. Hins vegar þóttu ekki efni til að taka til greina sérstakan kröfufulið J vegna heimilisstarfa. 1059
- G varð fyrir umferðarslysi 5. október 1986 þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. Við slysið fékk hún hálshnykk og leitaði hún þrívægis til heimilislæknis síns á tímabilinu fram til 31. október 1988. Þess á milli naut hún sjúkrabjálfunar eftir tilvísun læknisins og þótti mega ráða af gögnum málsins að hún hefði fengið nokkra bót af þeirri meðhöndlun. Við síðustu komu til læknisins var henni enn vísað til sjúkrabjálfunar. Eftir það virtist hún ekki hafa fengið læknismeðferð, en á árinu 1990 leitaði hún til kiropraktors. Í apríl fór hún síðan til sérfræðings til að fá mat á örorku sinni vegna slyssins. Líklegt þótti að ástand G hefði verið orðið stöðugt þegar hún leitaði síðast til heimilislæknis í október 1988. Á hinn bóginn yrði ekki fullyrt, að hún eða heimilislæknirinn hefðu ekki haft ástæðu til að vænta frekari bata, meðal annars vegna æsku G, sem var 19 ára þegar hún varð fyrir slysinu. Af gögnum málsins varð ekki séð, að læknirinn hefði ráðlagt G að leita örorkumats, heldur vísaði hann henni til áframhaldandi meðferðar. Í annan stað varð ekki fullyrt, að örorkumati og öðrum undirbúningi kröfugerðar hefði lokið til hlítar á árinu 1988, ef G hefði hafist handa á þessum tíma og aflað vottorðs frá lækninum um áverka sinn. Með hliðsjón af þessu var talið að G hefði ekki átt þess kost að leita fullnustu kröfu sinnar fyrr en á árinu 1989. Fyrningarfrestur tók því ekki að líða fyrr en 1. janúar 1990 og var krafan ekki fyrnd þegar málið var höfðað 28. október 1993, sbr. 99. gr. laga nr. 50/1987. Læknir mat varanlega örorku G 15%. Þessu

mati hafði ekki verið hnekkð og var höfð hliðsjón af því við ákvörðun bóta. Bætur vegna fjártjóns G þóttu hæfilega ákveðnar 2.200.000 krónur úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, sem ekið var á kyrrstæðu bifreiðina er G var farþegi í. G voru einnig dæmdar 150.000 krónur í miskabætur.	1152
K hlaut hnykk á háls, herðar og mjóhryggjarsvæði þegar ekið var aftan á bifreið hans 2. apríl 1991. K hafði áður lent í umferðarslysi 9. október 1990 og fengið hnykk á háls. Í málinu krafðist K bóta vegna seinna slyssins úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar á grundvelli slysatriyggingar ökumanns. Læknir mat varanlega örorku K vegna slyssins 10%, en dómkvaddir matsmenn töldu ekki unnt að greina milli slysanna þannig að örorka K yrði metin með hliðsjón af hvoru slysi fyrir sig. Töldu þeir læknisfræðilega og fjárhagslega örorku K vegna beggja slysanna 12,5%. Annar matsmanna stóð að hinum læknisfræðilega þætti matsins og þótti niðurstaða hans ekki nægja til að hnekkja fyrrgreindu örorkumati. Var það mat á læknisfræðilegri örorku vegna slyssins 2. apríl 1991 því lagt til grundvallar við mat á tjóni K í samræmi við dómvenju, enda þótti ekki sýnt fram á sérstök rök til að víkja frá hinu læknisfræðilega mati. Bætur vegna fjártjóns voru ákveðnar 1.440.000 krónur, en vegna miska 150.000 krónur. Einn dómenda skilaði sératkvæði.	1457
K, sem var ökumaður bifreiðar, hlaut hnykk á háls þegar hann lenti í árekstri við aðra bifreið 9. október 1990. K hlaut síðan hnykk á háls, herðar og mjóhryggjarsvæði þegar ekið var aftan á bifreið hans 2. apríl 1991. Í málinu krafðist K bóta vegna fyrra slyssins úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar á grundvelli slysatriyggingar ökumanns. Læknir mat varanlega örorku K vegna slyssins 10%, en dómkvaddir matsmenn töldu ekki unnt að greina milli slysanna þannig að örorka K yrði metin með hliðsjón af hvoru slysi fyrir sig. Töldu þeir læknisfræðilega og fjárhagslega örorku K vegna beggja slysanna 12,5%. Annar matsmanna stóð að hinum læknisfræðilega þætti matsins og þótti niðurstaða hans ekki nægja til að hnekkja fyrrgreindu örorkumati. Var það mat á læknisfræðilegri örorku vegna slyssins 9. október 1990 því lagt til grundvallar við mat á tjóni K í samræmi við dómvenju, enda þótti ekki sýnt fram á sérstök rök til að víkja frá hinu læknisfræðilega mati. Bætur vegna fjártjóns voru ákveðnar 1.465.000 krónur, en vegna miska 150.000 krónur. Einn dómenda skilaði sératkvæði.	1475
Sjá Vinnuslys	1547

Hinn 12. júní varð E, sem var 8 ára gamall, fyrir slysi þegar hann féll í götuna úr vöruhúsi flutningabifreiðar í akstri. Við fallið fékk E höfuðhögg og var örorka hans metin 75% vegna greindarskerðingar. Talið var óvarlegt af eiganda bifreiðarinnar, að líta ekki aftur í hana áður en hann ók af stað, og aðgæta hvort fullyrðingar nærstaddra barna um veru E í bifreiðinni ættu við rök að styðjast. Var hann því talinn eiga sök á tjónsatburðinum samkvæmt almennu sakarreglunni, sbr. 3. mgr. 69. gr. laga nr. 40/1968. Á hinn bóginn var ekki talið að hann bæri hlutlæga ábyrgð á slysinu, þar sem slík ábyrgð tæki ekki til tjóns á mönnum eða munum, sem ökutækið flutti, nema flutt væri gegn gjaldi, sbr. 2. mgr. 67. gr. sömu laga. Þá þótti E ekki verða gefin sök á slysinu með tilliti til ungs aldurs hans. Í málinu lágu ekki fyrir önnur gögn um andlega færni áfrýjanda fyrir slysið en ljósrit úr einkunnarbókum hans, en samkvæmt þeim var hann með öllu ólæs fyrir slysið, fylgdist ekki með í lestri og vann hægt. Samkvæmt læknisvottorði var ástand E eðlilegt þegar hann útskrifaðist af sjúkrahúsi eftir slysið. Upplýsingar um hagi E eftir slysið voru fyrst frá árinu 1985 og var ekki aflað frekari gagna frá skóla E þótt þeirra væri krafist. Þá fór ekki fram taugasálfræðileg athugun á E, þrátt fyrir ábendingu lækni og sálfræðings. Var því ekki talið sannað, að skert greind E stafaði af slysinu. Voru því eigandi og váttryggjandi bifreiðarinnar sýknaðir af bótakröfum E. Einn dómenda skilaði sératkvæði.

1793

G var farþegi í bifreið og varð fyrir slysi, þegar ökumaður missti stjórn á bifreiðinni með þeim afleiðingum að hún lenti utan vegar og valt. Við slysið hlaut G hálsþnykk og axlarmein auk annarra áverka. Læknir mat örorku G og taldi hana vera 100% fyrstu tvo mánuði eftir slysið og 50% í einn mánuð þar á eftir, en varanlega örorku 15%. Í matsgerð dómkvaddra manna var tímabundin læknisfræðileg örorka talin vera 100% í tvo mánuði frá slysdegi, en varanleg læknisfræðileg örorka 10%. Fjárhagslega örorku töldu matsmenn hins vegar vera enga. Að matsgerðinni stóð einn sérfróður maður um læknisfræðileg efni. Var matsgerðin ekki talin nægja til að hnekkja fyrrgreindu örorkumati og var það lagt til grundvallar við ákvörðun á tjóni G í samræmi við dómvenju, enda þóttu eigandi bifreiðarinnar og váttryggjandi ekki hafa sýnt fram á, að í málinu væru sérstök rök til að víka frá hinu læknisfræðilega mati. G naut óskertra launa á því tímabili, sem hann krafðist bóta vegna tímabundinnar örorku. Var sá liður í kröfum hans því ekki tekin til greina. Við ákvörð-

un bóta vegna varanlegrar örorku var litið til þess, að G starfaði hjá félagi, sem hann var aðaleigandi að. Þóttu breytilegar tekjur G renna stóðum undir þá röksemd, að tekjur hans væru ekki að öllu leyti háðar vinnuframlagi hans. Var því ekki talið unnt að miða við að varanleg örorka G leiddi til samsvarandi skerðingar á tekjum hans í framtíðinni. Hliðsjón var þó allt að einu höfð af tjónsútreikningi við ákvörðun bóta. Samkvæmt þessu og með tilliti til skattfrelsis og eingreiðsluhagræðis þóttu bætur vegna varanlegrar örorku og tapaðra lífeyrisréttinda úr hendi eiganda bifreiðarinnar og vátryggjanda hæfilega ákveðnar 6.500.000 krónur og miskabætur 250.000 krónur.	1840
Talið var með ólíkindum, ef ölvun ökumanns hefði hefði getað leynst P. Var það því metið P til stórfellds gáleysis að hafa tekið sér far með bifreiðinni og þótti hann með því hafa tekið á sig verulega áhættu. Bótakröfu P var hafnað. Sératkvæði. Sjá Umferðarlög.	3120
S krafði íslenska ríkið (Í) og S hf. um skaðabætur vegna tjóns er hann varð fyrir er hann ók bíl sínum út af þjóðvegi nr. 1, með þeim afleiðingum að bíllinn skemmdist töluvert. Um bótaskyldu S hf. fór eftir almennum skaðabótareglum. Var S látinn bera helming tjónsins sjálfur þar sem honum hefði mátt vera ljóst af viðvörunarmerkjum að hætta væri fram undan. Helmingur bótaábyrgðar var lagður á S hf., þar sem slysið yrði að nokkru rakið til þess að vegarmerkingum hefði verið áfátt. Sjá Vegir.	3130
Æ, sem hlaut varanlega örorku vegna umferðarslyss, var sjálfur talinn eiga sök á tjóni sínu. V hf. og H voru því sýknaðir af skaðabótakröfum hans.	3323
Tryggingafélagið S hf. dæmt til að greiða ökumanninum A 900.000 krónur vegna afleiðinga umferðarslyss. Sjá Slysatrygging ökumanns.	3344
A, farþegi í bifreið S, sem slasaðist í bílveltu, krafðist bóta úr hendi S og tryggingafélagsins S hf. Sjá Örorka.	3499
E krafði V og tryggingafélagið V hf. um bætur vegna áverka er hún varð fyrir við bifreiðaárekstur. Varanleg örorka E var metin 15% og samkvæmt matsgerð dómkvaddra manna var læknisfræðileg örorka hennar metin 22%. Fjárhagsleg örorka E var engin. Með tilliti til skattfrelsis bóta og hagræðis af eingreiðslu þóttu bætur til E hæfilega áætlaðar 1.100.000 kr. Í bótakröfu E var tekið mið af því að hún gegndi fullu starfi utan heimilis. Þóttu því ekki efni til að taka til greina sérstakan kröfulið vegna heimilisstarfa. Krafa E um bætur fyrir töpuð lífeyrisréttindi, 79.700 kr., var tekin til greina.	

Miskabætur ákveðnar 20.000 kr. Með vísan til meginreglu 2. mgr. 25. gr. laga nr. 20/1954, sem var í gildi þegar E varð fyrir slysinu, kom greiðsla sem E fékk úr ríkissjóði í slysabætur frá atvinnurekanda samkvæmt kjarasamningi Félags íslenskra símamanna, ekki til frádráttar bótum úr hendi V og V hf.	3604
Sjá Vextir.	3622
Skaðabætur vegna tjóns á bifreið voru reiknaðar samkvæmt sakarskiptingu. Sjá Bifreiðir.	3781

B. Opinber mál

F dæmdar skaðabætur vegna fjárdráttar G. Sjá Fjárdráttur.	666
R og H, sem voru sakfelld fyrir skjalafals og fjársvik, voru dæmd til að greiða skaðabætur.	719
JE var dæmdur fyrir fjársvik og fjárdrátt, auk þess sem honum var gert að greiða skaðabætur.	731
S var sakfelldur fyrir að hafa notfært sér andlega annmarka E til að hafa við hana samræði. Var honum gert að greiða E 250.000 krónur í miskabætur.	887
P var sakfelldur fyrir fjárdrátt í störfum sínum sem umsjónarmaður lífeyrissjóds. Honum var gert að greiða sjóðnum skaðabætur.	1199
G var sakfelldur fyrir kynferðisbrot með því að hafa farið höndum um Y, kysst hana og sleikt í framan. G var dæmdur til að greiða Y 400.000 krónur í skaðabætur.	1271
J var sakfelldur fyrir fjárdrátt með því að hafa innleyst og hagnýtt sér andvirði tékka, sem honum var sendur frá ríkisbókhaldi vegna mistaka. Honum var gert að greiða skaðabætur.	1308
X var sakfelldur fyrir kynferðisbrot gegn dóttur sinni, fæddri 1983. Var honum gert að greiða stúlkunni 1.000.000 krónur í miskabætur.	1863
J var sakfelldur fyrir fjárdrátt með því að ráðstafa í eigin þágu, án þess að gera upp við eigendur, olfúmalverk, sem J tók í umboðssölu. Var honum gert að greiða eigendum málverksins 1.350.000 krónur í skaðabætur.	2055
Maður var sakfelldur fyrir líkamsárás gegn sambýliskonu sinni og var gert að greiða henni 150.000 krónur í miskabætur.	2146
Maður var sakfelldur fyrir tilraun til manndráps og gert að greiða 400.000 í miskabætur.	2163
Maður var sakfelldur fyrir þjófnað og gert að greiða skaðabætur.	2178
Sjá Handtaka.	2806

C. Ýmis tilvik

R voru dæmdar voru dæmdar batur á grundvelli matsgerðar, þar sem talið var að aflareynsla tiltekins skips hefði átt að nýtast honum við úthlutun veiðiheimilda, en ekki kaupendum skipsins. Sjá Veiðiheimildir.	126
Sjá Farmflutningar.	139
X dæmdar miskabætur vegna nauðungarvistunar á sjúkrahúsi. Sjá Frelsissvipting.	150
Lögreglumaðurinn J og íslenska ríkið voru sameiginlega dæmd til þess að greiða S batur fyrir fjártjón og ófjárhagslegt tjón vegna harðræðis sem J hafði sýnt S.	205
S, framleiðandi saltfisks, taldi sig hafa orðið fyrir tjóni vegna gallaðs salts sem hann hafði keypt af H. Nánar tiltekið taldi S að fjöldi roðagerla í saltinu hefði verið of mikill og hefði það valdið rauða í saltfiskinum. Talið var að orsök þess að roði hafði myndast í saltfiski S hefði verið að hitastig hefði verið of hátt í húsinu þar sem hann var verkaður. Var kröfum S á hendur H því hafnað.	213
Talið var að R hefði átt að vera ljóst að vegi, sem hann fór um á reiðhjóli, hafði verið raskað með frægingu á malbiki. Var slys, sem varð þegar R hjólaði á skarpa malbiksbrún, rakið til skorts hans á aðgæslu í umrætt sinn. Þótti hann verða bera alla sök á tjóni sínu sjálfur og var kröfum hans um batur hafnað.	225
Við tilraunir til þess að ná upp botnvörpu, sem slitnað hafði frá báti, með slæðu, kom upp sjóstrengur í eigu varnarliðs Bandaríkjanna. Hafði lega strengsins ekki verið auglýst eða færð inná sjókort. Tilraunum til þess að ná upp botnvörpunni var hætt vegna tilmæla frá talsmanni varnarliðsins. Var talið að varnarliðið hefði með þessu tekið áhættu af því að hætt var við frekari tilraunir til þess að ná botnvörpunni upp. Samkvæmt þessu var íslenska ríkið dæmt til greiðslu skaðabóta.	229
Talið var að ósannað að land það sem hús T stóð á hefði verið óbyggingarhæft vegna hitauppstreymis þegar byggingarleyfi var veitt fyrir húsinu. Var bæjarfélagið H sýknað af skaðabótakröfum T.	240
Stéttarfélagið H var dæmt til að greiða Ó skaðabætur fyrir fjártjón og miska á grundvelli 1. mgr. 42. gr. laga nr. 31/1990 um kyrrsetningu, lögbann o.fl. Sjá Lögbann.	284
H krafðist skaðabóta úr hendi íslenska ríkisins vegna gæsluvarðhalds, en hann hafði verið sýknaður af ákæru um að hafa lagt eld að húsi.	

Ekki var talið líklegra að H væri saklaus en sekur af þeirri háttsemi sem hann hafði verið ákærður fyrir. Var ríkið sýknað af kröfu H. ..	390
Bótakröfur SK gegn farmflytjandanum SA voru taldar fallnar niður fyrir fyrningu. Sjá Fyrning.	401
H varð fyrir vinnuslysi um borð í fiskiskipi G þegar hann féll á stigapalli og tognaði á axlarlið. Að virtu áliti héraðsdóms, sem skipað var sérfróðum meðdómendum, og framburði vitna þótti sannað að G hefði ekki látið gæta þess sem skyldi að göngum og stigum á þilfari væri haldið hreinum af olíu. Var G talinn bera ábyrgð á slysi D. D þótti einnig ekki hafa sýnt nægilega aðgæslu þar sem honum mátti vera ljós sú hætta sem olíulekanum var tengd. Var G dæmt til þess að bæta D tjón hans að hálfu.	419
G slasaðist þegar kom til stimpinga milli hennar og starfsmanns meðferðarheimilis, er hugðist freista þess að ná umráðum vistmanns, sem kominn var inn á heimili G. Þrátt fyrir að ósannað væri að starfsmaðurinn hefði reynt að ryðjast inn á heimili G, var talið að honum hefði verið óheimil sú valdbeiting sem hann hafði þó í frammi. Hefði hann raskað umráðarétti G yfir heimili sínu og friðhelgi þess. Var ríkið dæmt til þess að bæta G tjón hennar af völdum örorku og miska að 2/3 hlutum.	503
H setti gæsluvarðhaldi vegna gruns um ólöglegan innflutning áfengis. Kröfu hans um bætur af þessum sökum var hafnað, þar sem ekki varð talið að líklegra að hann væri sýkn en sekur af þeirri háttsemi sem hann var borinn.	613
Kröfu um skaðabætur vegna galla hafnað. Sjá Fasteignakaup.	629
B varð fyrir vinnuslysi um borð í fiskiskipi á loðnuveiðum í febrúar 1992. Varanleg örorka hans var metin 10%. B var 2. stýrimaður á skipinu og var við störf á dekki þegar verið var að draga inn nótina. Klemmdist B á milli nótarinnar og síðu skipsins við það að ná í spotta, sem festur var í háf á enda nótarinnar. Í héraðsdómi var talið að B, sem var vanur sjómaður og menntaður skipstjórnarmaður, hefði ekki sýnt næga varúð við störf sín í veltingi, þegar búast mætti við því að nótin gæti slegist utan í síðu skipsins. Þótti hann hafa sett sig í óþarfa hættu, en aðstæður og vinnulag var ekki frábrugðið því sem almennt tíðkast við loðnuveiðar. Skaðabótakröfu B í þrotabú S, sem gerði út skipið, var því hafnað. Fyrir Hæstarétti voru lögð fram ný gögn, en talið var að þeirra hefði verið unnt að afla undir rekstri málsins í héraði. Gögn þessi voru því ekki talin fá hnekk	

niðurstöðu héraðsdóms, en í honum sátu tveir sérfróðir meðdómsmenn.	685
Sveitarfélag sýknað af bótakröfum fyrrverandi bæjarstjóra vegna uppsagnar úr starfi. Sjá Vinnusamningur.	744
Fjárnám var gert í kröfu, en skuldari greiddi þrotabúi gerðarþola kröfuna. Skuldara var talið skylt að greiða búinu féð, sbr. 1. mgr. 138. gr. laga 21/1991. Hafnað var kröfu gerðarbeiðanda um skaðabætur úr hendi skuldara. Sjá Fjárnám.	753
Í árslok 1989 leituðu eigendur ÍSF hf. fyrir sér um aukningu hlutafjár í félaginu. Með samningi 31. desember það ár gerðu eigendur félagsins og Verslunarbanki Íslands hf. með sér samkomulag um að hlutafé félagsins yrði aukið um 400 milljónir króna. Hluthafarnir skyldu kaupa ný hlutabréf að fjárhæð 150 milljónir króna en Verslunarbankinn kaupa eða útvega kaupendur að hlutabréfum að fjárhæð 250 milljónir króna. Hinn 9. janúar 1990 var gerður hluthafasamningur milli þeirra, sem skráð höfðu sig fyrir hlutafjárloforðum að fjárhæð 250 milljónir króna. Hlutafé þetta skiptist þannig að Verslunarbankinn var skráður fyrir hlutafé að nafnvirði 100 milljónir króna, en fjórir aðilar fyrir fyrir hlutafé að nafnvirði 150 milljónir króna. Síðar var stofnað sameignarfélagið F, sem gekk inn í hlutafjárloforð umræddra fjögurra aðila. Í málinu krafðist F skaðabóta vegna þess, að upplýsingar Eignarhaldsfélags Verslunarbankans hf. um fjárhag ÍSF hf. hefðu í verulegum atriðum reynst rangar. Talið var að hluthafasamningurinn 9. janúar 1990 hefði verið um þátttöku í aukningu hlutafjár en ekki sölu hlutabréfa. Var ekki fallist á að Íslandsbanki hf., sem kom í stað Eignarhaldsfélags Verslunarbankans hf., hefði verið seljandi hlutafjár í skilningi laga nr. 39/1922. Með samkomulagi 22. mars 1990 lýsti stjórn ÍSF hf. því yfir fyrir hönd félagsins og persónulega sem hluthafar í félaginu, að ekki yrði staðið að kröfugerð á hendur ÍSF hf., Eignarhaldsfélagi Verslunarbankans hf. eða Íslandsbanka hf. vegna atriða er vörðuðu hlutafjárkaup í ÍSF hf. og ráðstöfun þess hlutafjár, allt vegna atriða, sem aðilum var eða mátti vera kunnugt um til þessa dags. Undir þetta samkomulag rituðu sömu aðilar og skráðu sig fyrir hlutafé 9. janúar 1990 og fyrir stofnun sameignarfélagsins F. Með bréfi fjórum dögum áður hafði stjórnarmaður í ÍSF hf. lýst því yfir fyrir hönd nýrra hluthafa, að staða félagsins í upphafi árs 1990 hefði verið mun lakari en gert var ráð fyrir. Að þessu virtu og aðdraganda samningsgerðar málsaðila í janúar 1990 var ekki talið, að F hefði sýnt fram á, að Íslandsbanki hf.	

ætti að bera bótaábyrgð að lögum. Var Íslandsbanki hf. því sýknaður af kröfu F.	812
Við nauðungaruppboð á fasteign var ekki staðið við hæsta boð og uppboðshaldari samþykkti ekki næst hæsta boð. Kaupin við næstbjóðanda komust því ekki á og öðlaðist veðhafi ekki bótakröfu á hendur honum í kjölfar vanefndauppboðs. Sjá Nauðungarsala.	943
Hafnað kröfu um skaðabætur vegna mistaka við þinglýsingu. Sjá Þinglýsing.	980
Hinn 18. nóvember 1989 var P á leið út úr verslun B í Sigtúni þegar henni skrikaði fótur í hálku á stéttinni fyrir utan dyr verslunarinnar þannig að hún datt. Við fallið ökklabrotnaði P og hlaut áverka á hægri hné. Tímabundin örorka P vegna afleiðinga slyssins var metin 100% í fimm mánuði, en varanleg örorka 20%. Lagt var til grundvallar að slysið hefði orðið vegna hálku og þótti ekki sannað að það yrði rakið til vanbúnaðar fasteignarinnar vegna missigs eða tæringar á hellum. Til þess var litið, að B rak verslun sína í húsnæðinu og laðaði að viðskiptavinum með auglýsingum. Þótti verða að leggja ríka skyldu á eigendur fasteigna, þar sem slíkur rekstur væri, að gera ráðstafanir til að tryggja öryggi vegfarenda, sem þar ættu leið um. Ekki þótti sannað að hálka sú, sem upplýst var að hefði verið á gangstéttinni, hefði verið svo nýlega mynduð að ekki hafi verið unnt að koma í veg fyrir hana. Þvert á móti þótti ljóst með framburði vitnis, að hálka hefði verið byrjuð að myndast allnokkru áður en slysið varð. Við þessar aðstæður var talið að sérstök skylda hefði hvílt á B til að gera viðeigandi varúðarráðstafanir til að koma í veg fyrir slysaættu. Það lét hann undir höfðu leggjast og var hann því talin bótaábyrgur gagnvart P. Í útreikningi tryggingarstærðfræðings kom fram, að launatekjur þær, sem lagðar voru þar til grundvallar, bentu til mikilla starfa P utan heimilis. Þegar litið var til viðmiðunartekna vegna starfa utan heimilis og þar sem P hafði ekki lagt fram frekari gögn um störf sín, þótti ekki efni til að taka til greina kröfu um bætur vegna heimilisstarfa. Þá var krafa um tímabundna örorku ekki studd gögnum um missi launatekna. Gegn andmælum B var sú krafa því ekki tekin til greina. Á hinn bóginn voru P dæmdar 1.797.967 krónur vegna tapaðra launatekna og lífeyrisréttinda og 150.000 krónur í miskabætur.	1002
F seldi S bátinn Faxafell GK 110 í desember 1989. Frá 16. febrúar til 29. maí 1990 seldi S fisk hjá FM fyrir samtals 6.987.736 krónur, en kaupum á bátum var rift eftir það. F hélt því fram að FM hefði	

- samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 123/1989 borið að sjá um skil á greiðslum af söluverðmæti aflans samkvæmt ákvæðum II. kafla laga nr. 24/1986. Samkvæmt 6. gr. síðarnefndu laganna hefði FM átt að greiða 10% af söluverðinu inn á greiðslumiðlunarreikning smábáta hjá Stofnfjársljóði fiskiskipa, en 47% af þeirri fjárhæð hefðu átt að renna til greiðslu iðgjalda vegna váttrygginga skipsins og skipverja, sbr. 2. gr. laga nr. 24/1986. Þetta hefði FM vanrækt og í kjölfar riftunar á kaupum bátsins taldi F sig hafa orðið fyrir tjóni, sem næmi iðgjöldum vegna váttrygginga. Faxafell GK 110 var selt nauðungarsölu 2. desember 1992. Söluverð bátsins var 20.000.000 krónur og hrökk það til greiðslu lögveðskrafna, þar með talin fyrrgreind iðgjöld, og að hluta til greiðslu skuldar, sem hvíldi á 1. veðrétti í bátnum. Við gjaldþrotaskipti á búi F var ekki leitað fullnustu á eftirstöðvum þeirrar skuldar. Höfðu vanefndir á greiðslu iðgjalda því ekki leitt til tjóns fyrir F, enda rýrði lögveðréttur vegna skuldarinnar aðeins úthlutun af söluverði bátsins til ófullnægðs veðhafa á 1. veðrétti. Samkvæmt þessu og þar sem F hafði ekki á annan hátt sýnt fram á að hann hefði orðið fyrir tjóni var FM sýknaður af kröfum F. 1016
- Kaupendum jarðar ásamt útihúsum voru dæmdar skaðabætur vegna galla á haughúsi. Öðrum bótakröfum var ýmist vísað frá héraðsdómi eða hafnað vegna tómlætis kaupenda. Sjá Fasteignakaup. 1023
- S, sem var starfsmaður hjá dagblaðinu Degi, krafðist skaðabóta, þar sem henni hafði verið sagt upp störfum þótt hún væri þunguð. Talið var að gildar ástæður hefðu verið færðar fyrir uppsögninni og var sýknað af kröfum S. Sjá Vinnusamningur. 1173
- Með kaupsamningi 5. janúar 1991 keypti M raðhús af J í smíðum. Skömmu eftir afhendingu eignarinnar varð vart leka víða í húsinu og voru M dæmdar bætur úr hendi J. Sjá Fasteignakaup. 1236
- Árið 1983 hóf Á sf. starfsemi sína í viðskiptum á verðbréfamarkaði. Var almenningi boðið að gera við félagið svonefnda ávöxtunarsamninga, en sá þáttur starfseminnar sætti opinberri rannsókn að frumkvæði bankaeftirlits Seðlabanka Íslands. Beindist rannsóknin að meintum brotum á lögum um viðskiptabanka og um sparisljóði. Hinn 11. september 1986 taldi ríkissaksóknari að þeirri rannsókn lokinni, að ekki væri þörf frekari aðgerða. Um áramótin 1986-87 var stofnað félagið VÁ hf. og síðar var stofnað félagið RÁ hf. Félög þessi starfræktu verðbréfasjóði og var framkvæmdastjórn og dagleg umsjón þeirra í höndum fyrirsvarsmanna Á sf. H keypti hlutdeildarskírteini í verðbréfasjóði VÁ hf. á tímabilinu 13. janúar til 18. ágúst 1987. Hinn 20.

júlí 1988 keypti hann síðan hlutdeildarskírteini í RÁ hf. Bankaefirlit Seðlabanka Íslands hóf rannsókn á starfsemi sjóðanna 22. ágúst 1988 og í framhaldi af því var starfrækslu þeirra hætt og skilanefndir kosnar til að slíta félögunum. Í kjölfar þess var eigendum hlutdeildarskírteina í sjóðunum tveimur greidd liðlega 40% af nafnverði skírteinanna. H höfðaði máli þetta á hendur Seðlabanka Íslands og íslenska ríkinu og krafðist skaðabóta vegna þess tjóns, sem hann taldi sig hafa orðið fyrir vegna sagnæmrar vanrækslu bankaefirlitsins og viðskiptaráðherra. Talið var að rannsókn á starfsemi Á sf., sem laut að meintum brotum með viðtöku innlánsfjár á sama hátt og bankar og sparisjóðir, hefði ekki getað falið í sér vísbendingu um það sem í vændum var þegar sömu aðilar stóðu síðar að stofnun VÁ hf. og RÁ hf. Þótti tjón H því ekki verða rakið til þessa þáttar í starfsemi Á sf. Var einnig talið að bankaefirlitinu hefði ekki verið rétt að beita sér fyrir sérstökum aðgerðum gegn VÁ hf. í því skyni að stöðva starfsemina á því tímabili þegar H keypti hlutdeildarskírteini í sjóði félagsins. Þá var ekki fallist á það með H, að skilyrði hefði skort til að viðskiptaráðherra veitti öðrum forsvarsmanna Á sf. leyfi til verðbréfamiðlunar. Þótti bótaskylda ekki verða reist á því, að ranglega hefði verið staðið að leyfisveitingunni. Samkvæmt 15. gr. laga nr. 27/1986 þóttu skyldur bankaefirlits til eftirlits á verðbréfamarkaði tvíþættar. Annars vegar að hafa eftirlit með því, að ekki væri starfrækt verðbréfamiðlun eða verðbréfasjóður nema að fengnu leyfi viðskiptaráðherra og hins vegar að gæta þess, að slík starfsemi fullnægði ætíð að öðru leyti skilyrðum laganna. Með hliðsjón af lögskýringargögnum þóttu frekari skyldur ekki verða lagðar á bankaefirlitið en beinlínis leiddu af fyrrgreindu ákvæði 15. gr. laga nr. 27/1986. Talið var að bankaefirlit Seðlabanka Íslands hefði haft tilefni til að ganga fyrir og af meiri festu en gert var eftir upplýsingum úr bókhaldi og reikningsskilum Á sf. og VÁ hf. þegar liða tók á árið 1988. Á hinn bóginn þótti verða að gæta þess að verðbréfamarkaður, sem var í mótun á þessum tíma og bjó ekki við ítarlegar lagareglur, væri viðkvæmur fyrir beinum afskiptum opinberra eftirlitsaðila og yrðu þau að byggjast á traustum grundvelli. Þá var talið ljóst, að upplýsingum um raunverulega stöðu félaganna hefði ýmist verið haldið leyndum fyrir bankaefirlitinu eða látið undir höfuð leggjast að koma þeim á framfæri við forstöðumann þess. Að þessu virtu þótti bankaefirlit Seðlabankans ekki hafa sýnt af sér sagnæmt

- athafnaleysi og þannig bakað bankanum fébótaábyrgð gagnvart H. Var því sýknað af kröfum hans í málinu. 1255
- Með kaupsamningi 1. nóvember 1990 keyptu E og V fasteign af Þ. Samkvæmt samningnum átti Þ að fá aflétt af eigninni hluta af áhvílandi lánum ekki síðar en 10. maí 1991. Þá skuldbindingu vanefndi Þ og var eignin seld á nauðungaruppbóði 9. júní 1992. E og V voru dæmdar skaðabætur úr hendi Þ vegna þess tjóns, sem þau urðu fyrir. Þeim voru einnig dæmdar bætur úr hendi fasteignasalanna G og S, þar sem ekki var talið að virtar hefðu verið þær skyldur, sem á þeim hvíldu samkvæmt lögum nr. 34/1986. Sjá Fasteignakaup. 1279
- R, sem kenndi sér bakmeins vegna liðhlaups á liðþófa, var lögð inn á spítala og gekkst hún undir aðgerð 19. mars 1990. Í aðgerðinni rakst tóng í gegnum liðþófa, inn í kviðarhol R og gerði gat á bakvegg ósæðar. Af þessu hlaust mikil innvortis blæðing, sem dró R til dauða skömmu eftir aðgerðina. Eiginmaður R höfðaði málið á hendur ríkinu og krafðist skaðabóta vegna missis framfaranda, röskunar á stöðu og högum og útfararkostnaðar. Ekkert þótti komið fram í málinu, sem benti til þess, að öðru vísi hefði verið staðið að aðgerðinni en venja var til. Var talið að ekki hefði verið um saknæmt gáleysi að ræða, þegar töngin rakst í ósæðina, heldur sjaldgæft óhappatilvik, sem fylgt geti aðgerð af þessu tagi. Einnig þóttu viðbrögð lækna fullkomlega rétt eftir að í ljós kom að ekki var allt með felldu í kjölfar aðgerðarinnar. Sá læknir, sem framkvæmdi aðgerðina, lést í júlí 1990 vegna hjartasjúkdóms. Var ekki talið að þau veikindi hefðu haft áhrif á starfsþrek læknisins, þegar aðgerðin fór fram. Samkvæmt þessu var ríkið sýknað af öllum kröfum í málinu. Einn dómenda skilaði sératkvæði. 1298
- Hafnað var kröfu Landsbanka Íslands um skaðabætur vegna innlausnar Iðnaðarbankans hf. á átta fölsuðum tékkum á reikningi í Landsbankanum, þar sem starfsmenn Iðnaðarbankans hf. voru ekki taldir hafa sýnt af sér bótaskýlt gáleysi við innlausnina. Sjá Tékkar. 1432
- G hafði tekið að sér línulögn sem verktaki og var að störfum við að festa strengi í mastur háspennulínu. Var hann í körfu á krana bifreiðar og hafði karfan verið dregin upp að festingum strengjanna í rúmlega 12 metra hæð. Ökumaður bifreiðarinnar stóð fyrir utan hana og stýrði þaðan færslu kranabómunnar milli strengja, en hún var knúin af aflvél bifreiðarinnar. Þegar verið var að færa G milli strengja brast jarðvegurinn undan stoðfæti bifreiðarinnar með þeim afleiðingum að hún lagðist nánast á hliðina. Skömmu áður en karfan lenti á jörð-

inni stökk G úr henni og lenti með höfuðið á grjóti. Eftir slysið var G með sífelld óþægindi í höfði, auk þess sem hann þjáðist af stöðugri þreytu og átti í örðugleikum með einbeitingu. Vegna þessa var varanleg örorka G metin 10% og krafðist hann bóta úr hendi eiganda bifreiðarinnar og váttryggjanda hennar. Talið var að þegar slysið varð hefði bifreiðin verið í notkun sem undirstaða kranans, sem hélt G uppi, og þá sem fastskorðuð vinnuvél, sem ekki yrði hreyfð úr þeim stað er henni var valinn vegna verksins. Þótti slysið þannig í engu sambandi við notkun bifreiðarinnar sem ökutækis og var það eins talið eiga við, þótt þungi hennar væri meðal orsaka þess. Af þessu leiddi, að skaðabótaábyrgð á hendur eiganda bifreiðarinnar yrði ekki reist á 1. mgr. 88. gr., sbr. 1. mgr. 90. gr. laga nr. 50/1987. Samkvæmt þessu voru eigandi og váttryggjandi bifreiðarinnar sýknaðir af kröfum G. Málið var einnig höfðað til vara á hendur A og V hf. á þeim grundvelli, að þeir hefðu látið bifreiðina í té og starfsmaður þeirra verið ökumaður bifreiðarinnar. Talið var nægjanlega komið fram, að A hefði útvegað bifreiðina og verið aðili að rekstri hennar í þágu verksins. Hefði G því mátt líta á hann sem undirverktaka sinn eða leigusala að tækinu og jafnframt sem vinnuveitanda ökumannsins. Á hinn bóginn þótti ósannað að V hf. hefði átt hlut að máli með A og var það sýknað af kröfum G. Talið var að G hefði sjálfur haft með höndum yfirstjórn verksins, að meðtöldu því er varðaði kranabifreiðina. Upplýsingar um tildrög slyssins og aðstæður á vettvangi þóttu ófullkomnar, enda sætti það ekki rannsókn fyrr en löngu síðar. Þá var talið að rétt hefði verið að tilkynna Vinnueftirliti ríkisins um slysið á grundvelli laga nr. 46/1980. Þóttu G og menn hans ábyrgir að því leyti og varð A ekki látinn bera halla af því, að þessu var ekki sinnt. Lagt var til grundvallar, að ábyrgð á fullnægjandi staðsetningu og skorðun bifreiðarinnar hefði átt að hvíla á ökumanni hennar að mestu leyti. G var þó ekki talinn hafa sýnt fram á, hvaða sjálfstæðis ökumaðurinn naut um ákvörðun í þeim efnum. Var óumdeilt, að brestur eða sig í jarðvegi undan stofðæti tækisins hefði verið meginorsök slyssins. Eigi að síður þótti ekki nægjanlega leitt í ljós, hvernig jarðvegi á staðnum var háttað. Varð ekki á því byggt að hann hefði mátt virðast varasamur, þannig að ökumanninum hefði borið að færa bifreiðina eða treysta stöðugleika hennar frekar en gert var. Þá þótti ekkert benda til þess, að viðbrögð ökumannsins við atburðinum hefðu verið röng. Að öllu þessu virtu þótti verða að hafna því að A ætti að bera skaðabótaá-

- byrgð á slysinu vegna gáleysis af hálfu ökumannsins eða annarra atvika. Var A því sýknaður af kröfum G. 1547
- Með verksamningi 21. mars 1988 við H tók V hf. að sér viðgerð og húðun suðurhliðar fjölbýlishúss. Verkið þótti gallað og var V hf. talið bera ábyrgð á því sem úrskaiðis fór. Voru verkkaupa því dæmdar skaðabætur. Sjá Verksamningur. 1563
- Árið 1988 byggði B þriggja stigahúsa fjölbýlishús með alls 24 íbúðum, sem hann seldi síðan. Í júní sama ár tók M sf. að sér með verksamningi við B að mála húsið og lauk verkinu um haustið 1989. Skömmu síðar komu í ljós gallar á verkinu, sem fólust í því að málning flagnaði utan af húsinu. Af þessum sökum krafðist húsfélagið bóta úr hendi B og K, sem var annar af eigendum M sf. K var talinn ábyrgur samkvæmt almennu skaðabótareglunni, en B á grundvelli samningsbundinnar ábyrgðar, og var þeim gert að greiða húsfélaginu bætur. Sjá Verksamningur. 1580
- F, sem fékk framselt aflamark af báti S samkvæmt samkomulagi, þótti ekki hafa brotið gegn rétthöfum samkomulagsins með því að hlíta fyrirmælum skiptastjóra þrotabús S um að færa aflaheimildir á ný á bátinn. F var því sýknaður af kröfum um skaðabætur. 1619, 1626
- S, sem var 6 ára gamall, var ásamt ásamt foreldrum sínum á ættarmóti, sem haldið var í Pelamerkurskóla í júlí 1990, en húsakynni skólans voru leigð út til hótélreksturs yfir sumartímann. Við sundlaug staðarins varð S fyrir því slysi að detta ofan í dý, sem myndast hafði í jarðveginum vegna leka úr hitavatnsleiðslum laugarinnar. S brenndist mikið á fótum og var varanleg örorka hans metin 5%. S höfðaði málið á hendur skólanum, fjórum sveitarfélögum og íslenska ríkinu og krafðist skaðabóta. Talið var að augljós hætta hefði stafað af dýinu, enda hafði húsvörður skólans leitast við að draga úr hættunni með því að leggja fjalir yfir það tveimur dögum fyrir slysið. Einnig benti ekkert til þess, að gáleysi S eða foreldra hans yrði um kennt. Vanræksla á viðhaldi og frágangi leiðslanna var talinn á ábyrgð skólans og sveitarfélaganna og var því fallist á skyldu þeirra til að greiða S skaðabætur. Með hliðsjón af lögum nr. 87/1989 um breytingu á verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga, var á hinn bóginn ekki talið, að ríkið bæri ábyrgð á tjóni S, þar sem slysið varð ekki í tengslum við skólastarf. S voru ákveðnar bætur í einu lagi vegna fjártjóns og miska að fjárhæð 1.150.000 krónur. 1697
- Í kjölfar þess, að bú hlutafélags var tekið til gjaldþrotaskipta var krafist skaðabóta úr hendi stjórnarmanna og hluthafa vegna hækkunar

hlutafjár. Frestur til höfðunar málsins var liðinn og kröfur því taldar fyrndar. Sjá Hlutfafé.	1720
Hafnað kröfu um endurgreiðslu víxils, sem afhentur var til tryggingar á efndum verksamnings. Sjá Verksamningur.	1769
Viðurkennd var skaðabótaskylda seljanda stóls vegna framleiðslugalla gagnvart notanda, sem hlaut líkamstjón við fall úr stólnum, þegar þverbiti undir framanverðri setunni losnaði á samskeytum. Sjá Skaðsemisábyrgð.	1812
V var ásamt samstarfsmanni sínum að flytja á handvagni vörubretti með dælusamstæðu út fyrir verkstæði, þegar annar endi dælusamstæðunnar hrökk út af brettinu við þröskuld útidyra. Lyftu þeir þá undir fremri enda hennar og voru að hnika henni til, þegar eitthvað fór úrskeiðis þannig að hún féll niður. Varð litli fingur hægri handar V undir dælunni og tók af framan við fremstu kjúku. Slysið þótti rakið til þess, að V og samstarfsmaður hans voru að reyna að lyfta undir þungan hlut, sem þeir réðu illa við. Við þetta notuðu þeir ekki verkfæri og kölluðu ekki menn til aðstoðar, sem þó hefði verið unnt. Verkstjóri var ekki með í ráðum og var talið á færi V, sem var vélvirki með nokkra starfsreynslu, að meta hvort varlegt var að reyna að lyfta undir dælusamstæðuna með þeim hætti, sem gert var. Var ekki talið óeðlilegt að V og samstarfsmaður hans hefðu tekið ákvörðun um vinnubrögð án þess að leita til verkstjóra og þótti ekkert komið fram um, að verkstjóri hefði vanrækt eftirlitskyldu sína. Þá þótti hvorki samstarfsmanninum verða kennt um slysið né það rakið til vanbúnaðar. Samkvæmt þessu var vinnuveitandi V sýknaður af kröfum um skaðabætur vegna slyssins.	1832
Launþega voru dæmdar bætur úr hendi vinnuveitanda vegna breytinga á starfsfyrirkomulagi, sem voru metnar sem ólögmæt uppsögn. Sjá Vinnusamningur.	1945
Fjárnám var gert í ófullgerðu sumarhúsi fyrir kröfu á hendur J, en húsið stóð við heimili hans og hafði ekki verið skeytt við jörð. Húsið var síðan selt við nauðungarsölu. G taldi sig hafa keypt sumarhúsið og krafðist skaðabóta úr hendi gerðarbeiðanda. Ekki var fallist á að gerðarbeiðandi bæri bótaábyrgð á tjóni G. Sjá Nauðungarsala.	2195
Ó var starfsmaður E og var að störfum við að koma fyrir undirstöðum undir færiband á starfsstöð E. Við uppsetninguna var notaður krani í eigu S hf. og var stjórnandi kranans starfsmaður þess félags og þáði laun frá því. Samkvæmt umsögn vinnueftirlitsins gaf Ó kranabílstjóranum merki um að hífa og þegar armur hafði verið hífður í	

80-85° frá láréttu, fór Ó upp á undirstöðuhlutann, sem lá á jörðinni “til að gera stillanlega stífun tilbúna til samsetningar í mótstykkid til þess þurfti að hífa betur í undirstöðuarminn, en krafabóman hefur ekki verið lóðrétt yfir lyftukróknum og fer armurinn sem hífður er yfir lóðréttan ballans, slaknar þá á ásláttarbúnaðinum og krækist áslátturinn úr (af ókunnum orsökum)“. Við þetta féll armurinn og skall í jörðina með þeirri afleiðingu að undirstöðuhluti, sem Ó stóð á, fór í loft upp og hann með. Við lendingu bar Ó fyrir sig hendur og slasaðist. Varanleg örorka hans var metin 25% og krafðist hann bóta úr hendi E. Talið var að notkun kranans hefði verið liður í ákveðinni heildarframkvæmd verks, sem var sérhæft og unnið á vegum E og undir verkstjórn starfsmanna hans. Þótti ekki unnt að skilja kranavinnuna frá verkinu í heild sinni og líta á hana sem sjálfstæðan verkþátt, sem E bæri ekki ábyrgð á. Var talið að orsök slyssins mætti fyrst og fremst rekja til mistaka kranastjórans, svo og skort á markvissri verkstjórn af hálfu E. Var E því talinn bera bótaábyrgð á tjóni Ó. Á hinn bóginn þótti Ó hafa sýnt af sér mikið gáleysi með því að fara upp á annan arm undirstöðunnar, áður en sá armur hennar, sem hift var í, var kominn í örugga stöðu. Sök var því skipt þannig að E og Ó voru hvor látnir bera helming tjónsins. Örorkutjón Ó þótti hæfilega metið 2.750.000 krónur og voru því bætur úr hendi E ákveðnar 1.375.000 krónur, en frá því voru dregnar bætur úr samningsbundinni slysatryggingu, 272.267 krónur. Þá var miski metin 200.000 krónur, sem E var gert að greiða að helmingi. Tveir dómendur skiluðu sératkvæði. 2221

Skaðabótakröfu H vegna dældar á skipi hafnað í ágreiningsmáli um úthlutun söluandvirðis við nauðungarsölu. Sjá Nauðungarsala. 2350

Þ höfðaði mál gegn E vegna slyss sem hann varð fyrir við störf um borð í skipi S. Ekki var deilt um bótaskyldu E en þegar Þ höfðaði málið voru liðin tæplega þrettán ár frá því að örorkumat lá fyrir og rúm ellefu ár frá því að fyrirvaralaus kvittun fyrir fullnaðarbótum var gefin af hálfu Þ. Þótt ljóst að bótakrafa Þ væri fyrnd samkvæmt 2. tl. 4. gr. laga nr. 14/1905 um fyrning skulda og annarra kröfuréttinda. 2451

B var að leik með félaganum í sundlaug skólans L þegar bolti, sem þeir léku sér með, fór út um glugga sundlaugarinnar. Félagi B fór og kastaði boltanum utan frá, sem lenti þá í rúðu og lentu glerbrotin á B, sem klifrað hafði upp að glugganum. Hlaut B 10% varanlega örorku af þessum sökum. Talið var, að hér hefði verið um sérstakt tilvik að ræða, sem hefði verið í engum tengslum við starf það, sem

ætlast var til að fram færi í skólanum. Ekki þótti heldur unnt að rekja slysið til ónógs eftirlits eða gæslu af hálfu skólans. Voru sveitarfélögin D og S og íslenska ríkið sýknuð af kröfu B um skaðabætur.	2457
Fasteignasali sýknaður af skaðabótakröfu, þar sem tjón var talið ósannað. Sjá Fasteignakaup.	2466
P var starfsmaður Á hf. og varð fyrir slysi við störf sín. Eingöngu var deilt um fjárhæð miskabóta og skerðingu örorkubóta handa aðaláfrýjanda vegna hagræðis af skattfrelsi og eingreiðslu og vegna réttinda hans til greiðslu örorkubóta úr Lífeyrissjóði sjómanna, en auk þess greindi þá á um vexti. Miskabætur til P þóttu hæfilega ákveðnar 500.000 kr. Með hliðsjón af skattfrelsi bóta til P vegna varanlegrar örorku og hagræðis af eingreiðslu þeirra bóta, jafnframt því, að höfð voru í huga lífeyrissréttindi hans hjá Lífeyrissjóði sjómanna, þóttu bætur honum til handa vegna örorku hæfilega ákveðnar 17.000.000 kr.	2574
Skaðabótakrafa þrotabús H hf., sem nam þeirri fjárhæð er G hafði dregið sér, var tekin til greina. Sjá Fjádráttur.	2610
Lögmaðurinn S var sýknaður af bótakröfum F hf. þar sem talið var að ætluð mistök S hefðu ekki valdið F hf. tjóni. Sjá Lögmenn.	2626
Mál V gegn S. Sjá næsta mál á undan.	2641
G steig á ávaxtahýði í verslun M hf., féll á gólfð og hlaut hnéáverka. Krafðist hún þess að skaðabótakrafa hennar yrði viðurkennd sem almenn krafa við skipti þrotabús M hf.. Ekki var talið sannað, að slysið yrði rakið til sakar af hálfu M hf. eða vanbúnaðar fasteignar félagsins. Var kröfu G því hafnað.	2668
B tók að sér, með munnlegum samningi við G, að hífa stanspressu af grunni en við framkvæmd verksins féll hún úr böndum niður á gólf og eyðilagðist. G viðurkenndi bótaskyldu sína en deilt var um, með hvaða fjárhæð tjón áfrýjanda skyldi bætt. B hélt því fram að samningur aðila hafi falið í sér að áhætta B skyldi takmarkast við það kaupverð sem G galt við kaup á pressunni. Sú fjárhæð, 159.998 kr., teldist jafngilda verðmæti tækisins. B hafði ekki krafist þess að G keypti tryggingu vegna flutnings á pressunin og hvorki taldist sannað, að samið hefði verið eða gerður áskilnaður um takmörkun á bótaskyldu stefnda né um hámark bótafjárhæðar, ef verk hans færi úrskaiðis. Samkvæmt matsgerð sem G hafði aflað var endursöluverð pressunnar á tjónsdegi metið u.þ.b. 3.500.000 kr. Engir formgallar voru taldir á matinu og hafði því ekki verið hnekkkt með yfirmati,	

en í matsgerð kom fram að markaður fyrir sambærileg tæki væri takmarkaður og háður óvissuþáttum. Ekki naut gagna í málinu um hugsanleg verðmæti sem enn fólust í pressunni. Með hliðsjón af öllu þessu var bótafjárhæð lækkuð og bætur til G hæfilega ákveðnar 2.700.000 kr.	2693
Sjá Fasteignakaup.	2737
Talið var að næg efnisleg skilyrði hefðu verið til að svipta B hf. leyfum til fiskveiða og formlegir annmarkar á ákvörðun um leyfissviptingu þóttu ekki vera nægilegur grundvöllur til að leggja skaðabótaskyldu á íslenska ríkið. Sjá Stjórnvaldsákvörðun.	2776
Sjá Fasteignakaup.	2915
B tók á tímabilinu 20. mars 1991 til 20. maí 1994 við greiðslum frá S hf. og D sf. Var þar annars vegar um greiðslu að ræða á arði frá báðum félögum og hins vegar útborgun vegna lækkunar hlutafjár í S hf. Greiðslur þessar voru inntar af hendi vegna eignarhluta í félögunum sem féll að arfi til RJ við skipti á dánarbúi RB, en þeim var lokið 23. nóvember 1984. RJ lést 22. nóvember 1986 og var B einkaerfingi hans. Óumdeilt var í málinu að B hafði frá því að skiptum lauk í dánarbúi RB og fram til ársins 1991 tekið við greiðslum vegna fyrrgreindra eignarhluta og síðan innt af hendi féð til J sem var réttur eigandi fjármunanna. Var því ekki talið að B hefði eftir þann tíma getað dulist hver var réttur eigandi eignarhlutanna. Með viðtöku fjárins og vanrækslu um að koma því í réttar hendur hefði B bakað J tjón sem honum bæri að greiða bætur fyrir.	2928
Mál P gegn B. Sjá næsta mál á undan.	2942
Við ákvörðun bóta til A var miðað við samfellt launað starf hennar frá því að slysið bar að höndum, en áætlað tjón af missi lífeyrisréttinda var þó eingöngu talið koma til álita vegna tekna, sem A var talin hafa farið á mis við vegna varanlegrar örorku. Fjártjón A af varanlegri örorku þótti hæfilega metið 2.200.000 kr., þar af 2.040.000 kr. vegna vinnutekjustaps og 160.000 kr. vegna missis lífeyrisréttinda. Þá voru A dæmdar 150.000 kr. í miskabætur. Sjá Örorka.	3037
Talið var, að ákvæði 63. gr. og 2. gr. laga nr. 50/1987 og XIII. kafla sömu laga, auk 2. gr. og 1. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 523/1998, yrði að skýra þannig að meginábyrgð og skyldur við skráningu og vátryggingu vélknúins ökutækis hvíli á raunverulegum eiganda þess. Vafalaust var talið að P hefði verið eigandi vélsleðans á slysdegi og væri hann því einn fébótaskyldur skv. 90. gr. umferðarlaga, sbr. 88. gr., enda lá	

ekki fyrir að nokkur annar hefði haft umráð sleðans eftir að P eignaðist hann. Sératkvæði. Sjá Skráningarskylda.	3049
Hjónunum H og A voru dæmdar skaðabætur úr hendi fasteignasalans V, sameiganda hans, S og fyrirtækis þeirra, V sf. Þótti verða við það að miða, að H og A hefðu ekki ráðist í að kaupa fasteign af K, ef V, S og V sf. hefðu gætt hagsmuna þeirra svo sem þeim bar. V, S og V hf. var því gert að bæta tjón H og A með þeim hætti, að hlutur þeirra yði fjárhagslega hinn sami og ef þau hefðu ekki gengið til samninga við K. Bótafjárhæð var þó lækkuð með hliðsjón af þeim afnotum sem þau höfðu haft af hinni keyptu fasteign á því tímabili sem um ræddi.	3178
Sjá Líkamsmeiðingar.	3225
Sjá Verksamningur.	3237
Sjá Samningar.	3267
Fasteignasalan F hf. var dæmd til að bæta A tjón sem hún hafði orðið fyrir, þar sem vanrækt hefði verið af hálfu F hf. að gæta hagsmuna og lögboðinnar leiðbeiningarskyldu við A er kaupin fóru fram. Sjá Fasteignasali.	3316
Vanefndir seljandans B urðu til þess að eignarhluti hinnar seldu fasteignar var seldur nauðungarsölu og fór þannig forgörðum réttur kaupandans G samkvæmt kaupsamingi þeirra. Talið var að G mætti því krefja B um bætur, sem gerðu hann eins settan og samningur þeirra hefði aldrei verið gerður. Sjá Samningur.	3723
S hf. tók að sér flutning fyrir B sf. á þvottasnigli o.fl. sjóleiðis frá Reykjavík til Ísafjarðar. Fór snigillinn fyrir borð á leiðinni og krafðist B sf. skaðabóta af þessum sökum. Ekkert var komið fram er benti til þess að samningur hefði komist á með aðilum þess efnis, að snigillinn skyldi fluttur á þilfari, svo sem gert var. S hf. var því ekki sýknaður á grundvelli undanþágu frá ábyrgð á þilfarsfarmi, sbr. 2. mgr. 118. gr. laga nr. 34/1985. Sannað þótti að orsök óhappsins væri mistök skipstjórnarmanna á skipi S hf. Bar S hf. bótaábyrgð á tjóninu samkvæmt 1. mgr. 68. gr. laga nr. 34/1985, en S hf. hafði engin haldbær rök leitt að því að tjónið stafaði af atvikum, sem greind eru í 2. mgr. sömu greinar. Þótt fallist væri á að bifreið, sem oltið hafði á snigilinn með fyrrgreindum afleiðingum, hefði ekki verið nógu tryggilega bundin, þótti ekki leitt í ljós, að sjóbúnaður hennar eða farms B sf. yði rakinn til ásetnings eða stórfellds gáleysis af því tagi sem lýst er í 6. mgr. 70. gr. laga nr. 34/1985. S hf. hefði því ekki fyrirgert rétti	

- sínum til að takmarka bótaábyrgð sína samkvæmt 70. gr. laganna og var bótaábyrgð félagsins takmörkuð eftir reglum 2. mgr. 70. gr. 3738
- Með vísan til málsatvika var á það fallist með Kærufnd jafnréttismála (K) að íslenska ríkið væri skaðabótaskyld samkvæmt 18. gr. laga nr. 65/1985, sbr. nú 22. gr. laga nr. 28/1991. Var krafa K um skaðabætur til konunnar J tekin til greina að því leyti sem hún varðaði ólögmati þeirrar ráðstöfunar að veita karlinum E stöðu starfsmannastjóra, sem J hafði jafnframt sótt um. Bætur til J voru ákveðnar með hliðsjón af muninum á launum hennar og starfsmannastjórans þá 5 mánuði ársins 1991 sem hún starfaði áfram á skrifstofunni, og af launum starfsmannastjóra næstu 5 mánuði á eftir. 3760
- G stefndi S til greiðslu skaðabóta vegna heyrnarskerðingar sem G taldi sig hafa orðið fyrir meðan hann starfaði hjá S á tímabilinu 1987 til 1992. Varanleg örorka G vegna heyrnarskerðingarinnar var metin 20%, varanleg fjárhagsleg örorka hans var metin 15%. Talið var sannað að meginorsök skaðans mætti rekja til starfa G hjá S fyrstu 2-3 árin í hávaða sem var yfir leyfilegum mörkum og skaðlegur heyrn manna, sem ekki voru með heyrnarhlífar að staðaldri. Þótti S ekki hafa sýnt fram á að hann hefði á því tímabili sem um ræddi gert viðeigandi ráðstafanir til að koma í veg fyrir heyrnarskemmdir og skaðleg áhrif af völdum hávaða í starfsstöð sinni. Var í þessu sambandi einkum litið til 7., 8., 10. og 14. gr. þágildandi reglna nr. 478/1985 um hávaðavarnir á vinnustöðum, sem settar voru samkvæmt heimild í lögum nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. G var sjálfur talinn bera sök á heyrnarskerðingu sinni að 1/3 hluta en S að 2/3 hlutum. 4139
- Hásetinn D, sem hafði slasast á auga við drátt fiskilínu, stefndi H hf. til greiðslu skaðabóta. Eins og málið lá fyrir þótti óljóst hvað olli slysinu, en þó var talið víst að frumástæða þess hefði verið sú að tveir önglar hefðu krækst saman í sjó og komið þannig upp á línurúlluna. Litið var svo á að sjópróf myndu engu frekar hafa leitt í ljós þennan þátt málsins og ekkert benti heldur til þess að slysið mætti rekja til vanbúnaðar skipsins. Slysið hefði því gerst fyrir hreina óhappatíviljun sem hvorugur málsaðili bæri sök á. H hf. var því sýknaður af kröfum D. 4219

Skaðsemissábyrgð

Hinn 1. október 1991 keypti R eldhúsborð og stóla í verslun H. Nokkru síðar var R að setjast í einn af stólunum, sem borinn var uppi af

málgrind, þegar þverbitinn undir framanverðri setunni losnaði á samskeytum. Við þetta féll R utan í eldhúsborðið og miðstöðvarofn og hlaut af því nokkra áverka. H vefengdi ekki að slysið mætti rekja til framleiðslugalla í stólnum. Vegna gallans þótti stóllinn ekki hæfur til þeirra nota, sem hann var ætlaður til. Var H sem seljandi talinn bera ábyrgð á þessum galla gagnvart notanda stólsins, en einu þótti gilda í því sambandi hvort hann hefði átt kost á að afla sér vátryggingar vegna áhættu sinnar af þessu. Var því viðurkennd skaðabótaskylda H vegna líkamstjóns R.

1812

Skattar

Í ágreiningsmáli vegna úthlutunar söluverðs eignarhluta sem seldur hafði verið nauðungarsölu var talið að réttur gjaldanda til þess leita úrlausnar Fasteignarmats ríkisins um gjaldstofn fasteignagjalda væri óviðkomandi rétti þeirra sem leituðu fullnustu í eign, en úr réttindum þeirra leysti sýslumaður. Væri því ekki til úrlausnar í málinu réttmæti fasteignagjalda heldur það, að hvaða marki Gjaldheimtan nyti lögveðsréttar fyrir gjöldunum. Á það varð ekki fallist að K, F og S, sem komu á eftir Gjaldheimtunni í réttindaröð, þyrftu að þola ríkari lögveðsrétt til tryggingar fasteignagjöldum en sem nam hlutfalli eignarhlutans í fasteigninni. Var krafa Gjaldheimtunnar um úthlutun söluandvirðis ákvörðuð í samræmi við þetta.

371

Stjórn hlutafélagsins O hafði samþykkt að stofna sérstakan sjóð til þess að svara líffeyrisskuldbindingum félagsins og gjaldfært framlag í sjóðinn skyldi nema 15% af launum hvers árs. Talið var að til sjóðsins hefði verið stofnað einhliða af hálfu O vegna greiðslu eftirlauna til starfsmanna, en óvissa ríkti um hvenær greiðslunar kæmu til framkvæmda og hversu háar þær yrðu. Með hliðsjón af eðli þessara skuldbindinga O yrðu þær ekki taldar til rekstrarkostnaðar samkvæmt 1. tölulið 1. mgr. 31. gr. laga nr. 75/1981 um tekjuskatt og eignaskatt. Þá væri hvorki heimild í öðrum liðum 31. gr. laganna né öðrum ákvæðum þeirra til þess að draga frá þennan kostnað. Hins vegar var fallist á það, að skattstjóra hefði ekki verið heimilt að endurákvarða opinber gjöld gjaldáranna 1992 og 1993 vegna ákvæða 2. mgr. 97. gr. laga nr. 75/1981. Var fjárnám, sem gert hafði verið að kröfu G hjá O, staðfest með þeim breytingum sem af þessu leiddu. Sjá einnig Fjárnám.

470

Eiginkona var talin bera ábyrgð á skattskuld vegna atvinnurekstrar maka, sbr. 114. gr. laga nr. 75/1981. Sjá Fjárnám.

1114

R starfaði sem flugvirki hjá F hf. og fékk greiddan ökutækjastyrk mán- aðarlega í samræmi við kjarasamning. Á skattframtölum dró hann frá kostnað á móti styrknum á grundvelli 1. tl. A liðar 1. mgr. 30. gr. laga nr. 75/1981. Með ákvörðun skattstjóra var þessi frádráttur felldur niður, en því vildi R ekki una og krafðist endurgreiðslu úr ríkissjóði, sem þessu nam. Samkvæmt fyrrgreindu lagaákvæði var talið verða að vera ljóst, að akstur hefði verið í þágu vinnuveit- anda til þess að kostnaður af honum væri frádráttarbær, enda um að ræða undantekningu frá meginreglunni um að skatt skuli greiða af tekjum. R var talinn þurfa að færa sönnur á það og þann kostnað, sem til álita kæmi. Ökutækjastyrkur R var ákveðinn í kjarasamningi og var hinn sami fyrir hann og aðra flugvirkja hjá F hf. Um störf R lágu fyrir yfirlýsingar frá vinnuveitanda, sem aðeins þóttu almenns efnis og voru þær ekki taldar það nákvæmar, að unnt væri að við- urkenna kröfur R á grundvelli þeirra. Þá þóttu skýringar R sjálfs í bréfum til skattstjóra ekki heldur fela í sér fullnægjandi sönnun. Var ríkið því sýknað af kröfum R.	1955
J krafði íslenska ríkið (Í) um endurgreiðslu fjár sem honum hafði verið gert að greiða á grundvelli laga nr. 39/1988 um bifreiðagjald. Taldi J að gjaldtaka þar sem miðað væri við þyngd skattaandlagsins, en ekki verðmæti væri frávik frá viðurkenndum skattlagningarsjónarmiðum og stangaðist á við 67. gr. stjórnarskrárinnar, síðar 72. gr. stjskr., sbr. 10. gr. laga nr. 97/1995. Ekki var á þessi sjónarmið fallist. Skatturinn hefði verið lagður á með lögum eftir almennum, efnislegum mæli- kvarða. Þess væru nokkur dæmi í löggjöf að skattar væru lagðir á eftir máli eða vog. Var Í því sýknað af kröfum J.	3114
Sjá Fjárnám.	4031
Sjá Lífeyrissjóður.	4248
Sjá Framsal skattlagningarvalds.	4260

Skilnaðarsamningur

Við skilnað M og K að borði og sæng gerðu þau með sér samning 21.
maí 1991 um fjárskipti. Í samningnum var tilgreint hvaða eignir
ættu að koma í hlut hvors hjónanna, þar á meðal að andvirði fast-
eignar ætti að skiptast jafnt á milli þeirra, en uppgjör á eignum og
skuldum skyldi fara fram eftir sölu fasteignarinnar. M hafði greitt
hluta af skuldum K áður en slíkt uppgjör fór fram, en hann taldi
hana hafa tekið til sín hluta af eignum óskert, sem því nam. Krafðist
hann endurgreiðslu úr hendi K, en hún hélt því fram, að á móti því

ætti að taka tillit til andvirðis hlutabréfa, sem hefðu komið óskipt í hlut M. Gögn um verðgildi hlutabréfanna þóttu styðja að verðgildi þeirra við gerð samnings hefði verið lítið. Var talið ósannað að við uppgjör skulda hefði átt að reikna K einhverjar fjárhæðir á móti skuldum vegna mismununar á verðmæti þeirra eigna, sem féllu í hlut hvors um sig við skiptin. Á hinn bóginn var ekki talið að M gæti krafist K um vexti af þeim skuldum K, sem hann hafði greitt. M og K deildu einnig um uppgjör skuldar að fjárhæð 2.434.085 krónur við fyrirtæki, sem M var meðal eigenda að. Skuldin átti að greiðast í einu lagi árið 2002 og hvorki bera vexti né verðbætur. Var skuld þessi talin það óvenjuleg, að hún yrði ekki tekin til greina á nafnvirði við uppgjör milli M og K. Með hliðsjón af núvirðisreikningum var helmingshlutdeild K í skuldinni metin 650.000 krónur. Þá var fallist á kröfu K um skuldajöfnuð vegna ógreidds lífeyris, en talið var að ógreidd viðbótarmeðlög gætu ekki komið til skuldajafnaðar milli M og K, þar sem framfærslueyrir með barni tilheyrði því. Tveir dómenda skiluðu sératkvæði og töldu lagaheimild bresta til að meta fyrrgreinda skuld K á gjalddaga árið 2002 til núvirðis.	949
K var sýknuð af kröfu M um endurgreiðslu meðlags samkvæmt skilnaðarsamningi með börnum þeirra. Sjá Meðlag.	1449

Skilorð

Refsing G, sex mánaða fangelsi, var skilorðsbundin með sérstakri vísan til þess að við rannsókn málsins hafi verið brotið gegn mikilvægum réttarreglum um hraða og eðlilega málsmeðferð.	2610
Sjá Friðhelgi einkalífs.	3824
H framdi brot sín á árunum 1991 og 1992. Rannsókn hófst ekki fyrr en á árinu 1994 og ákæra ekki gefin út fyrr en 16. júlí 1996. Með hliðsjón af þessum langa tíma og sakaferils H var refsing hans skilorðsbundin. Sjá Virðisaukaskattur.	4012

Skilorðsrof

E var talinn hafa rofið skilorð samkvæmt fyrri dómi með ýmsum umferðarlagabrotum og líkamsárás.	442
--	-----

Skip

Í kaupsamningi um skip var áskilið að fiskveiðiréttindi fylgdu því ekki heldur flyttust yfir á skip sem seljandi hyggðist flytja til landsins. Talið var að seljandi skipsins ætti samkvæmt þessu rétt á því að

aflareynsla skipsins við skarkolaveiðar nýttist honum við úthlutun veiðiheimilda. Voru honum dæmdar bætur vegna vanefnda kaupanda skipsins að þessu leyti. Sjá veiðiheimildir	126
Sjá Veðréttur.	3669

Skipstjórnarréttindi

X var meðal annars sakfelldur fyrir að hafa stundað róðra án skipstjórnarréttinda. Var brot hans talið varða við lög nr. 112/1984.	2205
---	------

Skiptastjóri

S hf. krafðist þess að lækkuð yrði þóknun sem héraðsdómur hafði úrskurðað lögmanninum J vegna starfa við skiptastjórn í þrotabúi J hf. Sýnt þótti að fjöldi vinnustunda, sem J kvaðst hafa varið í störf í þágu búans, hefði verið margfalt meiri en kröfuhafar máttu vænta í ljósi atvika. Hafði J aldrei kynnt þeim að vinnuframlag sitt gæti orði svo verulega meira en við mátti búast. Með þeirri háttsemi kom hann meðal annars í veg fyrir að kröfuhafar gætu leitast við að takmarka aðgerðir hans eða neytt úrræða 76. gr. laga nr. 21/1991. Ekki hafði verið aflað matsgerðar eða hliðstæðra sönnunargagna og var þóknun J því metin að álitum og lækkuð mjög verulega.	4171
--	------

Skipulag

Talið var að ósannað að land það sem hús T stóð á hefði verið óbyggingarhæft vegna hitauppstreymis þegar byggingarleyfi var veitt fyrir húsinu.	240
--	-----

Skjalafals

Þrátt fyrir að ástæðulaus dráttur hefði orðið á rannsókn á skjalafalsi S var ekki talið alveg nægilegt tilefni til að líta til þess við ákvörðun refsingar. Með hliðsjón af því að S hafði að fullu greitt skuld samkvæmt skuldabréfi því sem hann hafði falsað nafnritun ábyrgðarmanns á og sakarferli þótti mega skilorðsbinda refsingu hans.	343
R og H voru sakfelld fyrir fjölda brota, sem meðal annars fólust í fölsun tékka.	719
H var gefið að sök að hafa í félagi við G og L, selt víxil að fjárhæð 25.000 krónur vegna kaupa á bifreið, sem L samþykkti en G falsaði að viðstöddum H og L með því að rita nafn útgefanda og ábekkings. Þótt H hefði verið viðstaddur, þegar víxillinn var notaður við kaupin á bifreiðinni, var talið ósannað gegn eindreginni neitun H, að hann	

hefði vitað um fölsun víxilsins. Var H því sýknaður af broti gegn 1. mgr. 155. gr. almennra hegningarlaga.	1760
Sjá Þjófnæður.	3149

Skjöl

Kröfu G um að I leggði fram margvísleg skjöl var hafnað.	2428
---	------

Skoðunarskylda

Sjá Lausafjárkaup.	545
-------------------------	-----

Skóli

Skóli og sveitarfélög, sem stóðu að rekstri hans, voru talin bera ábyrgð á líkamstjóni, sem hlaust vegna vanrækslu á viðhaldi og frágangi heitavatnsleiðslna. Með hliðsjón af lögum nr. 87/1989 um breytingu á verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga, var á hinn bóginn ekki talið, að ríkið bæri ábyrgð á tjóninu. Sjá Skaðabætur.	1697
Sveitarfélögin D og S og íslenska ríkið, sem stóðu að rekstri skólans L, voru sýknuð af kröfu B um skaðabætur vegna líkamstjóns, sem hann hafði orðið fyrir í sundlaug L. Sjá Skaðabætur, ýmis tilvik.	2457
Sjá Skaðabótamál.	3683

Skráningarskylda

BB, sem slasaðist á vélsleða 2. júní 1990, krafði B hf., P og BGB um bætur fyrir tjón sitt á þeim grundvelli að sleðinn hefði hvorki verið skráður né vátryggður lögum samkvæmt. Þ hafði eignast vélsleðann í janúar 1990 fyrir einhvers konar milligöngu BGB, en sleðinn var einungis forskráður á nafn innflytjandans B hf. Talið var, að ákvæði 63. gr. og 2. gr. laga nr. 50/1987 og XIII. kafla sömu laga, auk 2. gr. og 1. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 523/1998, yrði að skýra þannig að meginábyrgð og skyldur við skráningu og vátryggingu vélknúins ökutækis hvíli á raunverulegum eiganda þess. Vafalaust var talið að P hefði verið eigandi sleðans á slysdegi og væri hann því einn fébótaskyldur skv. 90. gr. umferðarlaga, sbr. 88. gr., enda lá ekki fyrir að nokkur annar hefði haft umráð sleðans eftir að P eignaðist hann. Sératkvæði.	3049
--	------

Skriflega flutt mál

L höfðaði mál á hendur E og S til greiðslu eftirstöðva skuldar samkvæmt skuldabréfi. Útivist varð af hálfu stefndu og var málið skriflega flutt. Sjá Skuldaraskipti.	1559
---	------

Víxilmál var skriflega flutt eftir ákvörðun Hæstaréttar samkvæmt heimild í 3. mgr. 161. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.	3264
Mál til framsals og afhendingar tryggingarbréfs var skriflega flutt á grundvelli 3. mgr. 158. gr. laga nr. 91/1991 þar eð stefndi hafði ekki látið málið til sín taka fyrir Hæstarétti.	4243

Skuldabréf

Krafa á grundvelli sjálfskuldarábyrgðar samkvæmt skuldabréfi talin fyrnd. Sjá fyrning.	339
Talið var að nauðasamningur, sem komst á fyrir skuldara 30. október 1989, tæki til kröfu samkvæmt skuldabréfum frá árinu 1988 og að sú vörn kæmist að í máli sem rekið var eftir XVII. kafla laga nr. 91/1991. Sjá Frávísun frá héraðsdómi.	693
Hafnað kröfu um skaðabætur vegna mistaka við þinglýsingu skuldabréfa. Sjá Þinglýsing.	980
J fékk námslán samkvæmt þágildandi lögum nr. 57/1976 og gaf hún út skuldabréf 29. september 1981 til Lánasjóðs íslenskra námsmanna, upphaflega að fjárhæð 92.054 krónur. Bréfið var til 20 ára, verðtryggt en vaxtalaust og átti að greiða af því tvær afborganir á ári, fasta afborgun í júlí og tekjutengda aukaafborgun í nóvember. Í 3. mgr. 8. gr. laganna sagði, að við útreikning aukaafborgunar skyldi miðað við vergar tekjur hjóna samanlagðar. Væru hjón bæði lántakar skyldu þau greiða árlega hálfa endurgreiðslu af láni hvort um sig. Maki J hafði fengið námslán á árunum 1970-1975 samkvæmt fyrri lögum nr. 7/1967 og á árunum 1984-1986 samkvæmt síðari lögum nr. 72/1982. J taldi því að lækka bæri endurgreiðslur hennar um helming vegna lántöku maka. Talið var að sérregla 3. mgr. 8. gr. laga nr. 57/1976 væri tímabundin og ívilnandi undantekningarregla sem skýra bæri þröngt. Þótti helmingslækkun endurgreiðslu afborgana ekki eiga við í öðrum tilvikum en þeim, þar sem bæði hjón væru lántakendur eftir lögum nr. 57/1976. Var því fallist á kröfur Lánasjóðsins um endurgreiðslu lánsins.	1665
L höfðaði mál gegn JI, JZ og I til heimtu kröfu samkvæmt skuldabréfi að fjárhæð 1.000.000 krónur. Bréfið var gefið út af JI og JZ til FV hf., en framselt af A fyrir hönd félagsins til I, sem síðan framseldi L bréfið og gekkst í sjálfskuldarábyrgð til tryggingar greiðslu þess. JI og JZ héldu því fram, að umrætt skuldabréf væri afrit af frumriti en láðst hefði að geta þess á bréfinu. Vísað var til þess, að hvorugt bréfið bæri með sér að vera afrit og þótti ekki mega ráða af þeim	

á annan hátt, að annað væri fremur afrit en hitt. JI og JZ voru því ekki taldir hafa fært fram nein haldbær rök fyrir þeirri fullyrðingu sinni, að skuldabréfið væri afrit. JI og JZ héldu því einnig fram, að L hefði ekki komist að bréfinu með lögformlegum hætti, þar sem A hefði ekki haft heimild til að framselja bréfið og framsalsröðin því rofnað. Formlega þótti rétt staðið að framsali skuldabréfsins og var ekki talið skipta máli hvort A hefði í raun haft umboð til að skuldbinda hlutafélagið, þegar hann framseldi bréfið, enda lægi ekki annað fyrir en að L hefði verið í góðri trú, þegar hann tók við bréfinu. Samkvæmt þessu voru kröfur L á hendur JI, JZ og I teknar til greina.	1753
Sjá Endurkrafa.	3079
Sjá Gjaldprotaskipti.	3524
Sjá Lausafjárkaup.	3911

Skuldajöfnuður

Við uppgjör samkvæmt skilnaðarsamningi var fallist á kröfu K um skuldajöfnuð vegna ógreidds lífeyris úr hendi M, en talið að ógreidd viðbótarmeðlög kæmu ekki til skuldajafnaðar milli M og K, þar sem framfærslueyrir með barni tilheyrði því. Sjá Skilnaðarsamningur. ..	949
Með samningi 5. janúar 1991 keypti M raðhús í smíðum af J. Skömmu eftir afhendingu eignarinnar varð vart leka víða í húsinu. Hinn 2. desember 1991 var fenginn verkfræðingur til að skoða húsið og taldi hann kostnað við úrbætur 350.000 krónur. Samkvæmt kaupsamningi átti lokagreiðsla M að fara fram 7. desember það ár. Á grundvelli álits verkfræðingsins innti hún ekki þá greiðslu af hendi að fullu. Talið var að M hefði mátt treysta því, að húsið væri ekki haldið framangreindum annmörkum, en þeir stöfuðu af atvikum, sem J bar ábyrgð á. Var J því talinn bera bótaábyrgð gagnvart M og dæmdur til að greiða henni 425.000 krónur. Voru bætur ákveðnar með hliðsjón af matsgerð dómkvadds manns. J höfðaði gagnsök og krafðist eftirstöðva af lokagreiðslunni sem var á gjalddaga 7. desember 1991. Vísað var til þess að ákvörðun M um að halda eftir hluta af þeirri greiðslu studdist ekki við álit dómkvadds matmanns. Var talið að við þær aðstæður hefði henni verið óheimilt að skuldajafna samningsbundinni greiðslu við skaðabótakröfu, sem ekki hafði enn verið aflað viðhlítandi sönnunargagna um, en matsgerð lá ekki fyrir fyrr en 12. janúar 1993. Var M því gert að greiða dráttarvexti af hinni	

gjaldföllnu fjárhæð fram til þess, þegar forsenda var til að láta kröfurnar metast. Sjá Fasteignakaup.	1236
Ekki var fallist á heimild E til að lýsa yfir skuldajöfnuði við þrotabú M hf. með víxlkröfum dótturfyrirtækja E. Hins vegar var fallist á heimild til að lýsa yfir skuldajöfnuði með tveimur víxlum, sem voru gefnir út af E. Sjá Gjaldþrotaskipti.	1493
Fallist var á gagnkröfu til skuldajafnaðar við kröfu þrotabús um verklaun samkvæmt verksamningi. Sjá Verksamningur og Gjaldþrotaskipti.	2272
Sjá Fasteignakaup.	2915
Sjá Lánssamningur.	2987
Sjá Verksamningur.	3093
Sjá Gjaldþrotaskipti.	3704
Fram kom að ákvæði 14. gr. laga nr. 38/1954 hefðu verið skýrð svo að tekjur sem fyrrum starfsmaður ríkisins aflar með vinnu hjá öðrum vinnuveitanda eða sem sjálfstæður atvinnurekandi, skerði ekki rétt hans til biðlauna. Sama ætti við um atvinnuleysisbætur á biðlaunatíma þótt af 31. gr. laga nr. 94/1986 leiddi að Atvinnuleysistryggingasjóður gæti krafist um endurgreiðslu. Íslenska ríkið (Í) var hins vegar ekki talið vera réttur aðili til að hafa uppi gagnkröfu um þessar endurgreiðslur á grundvelli skuldajafnaðar. Var því ekki fallist á að draga bæri bæturnar frá biðlaunakröfum B.	4045

Skuldamál

Landsbanki Íslands veitti G endurlán 21. ágúst 1985 að fjárhæð 22.500 þýsk mörk með gjalddaga 21. febrúar 1986. Takmarkaðra gagna naut við um bankaviðskipti þessi. Talið var að fyrningarfrestur kröfunnar væri 10 ár samkvæmt 2. mgr. 4. gr. laga nr. 14/1905. Krafan hefði því ekki verið fyrnd þegar málið var höfðað. Landsbankinn krafðist endurgreiðslu miðað við gengi þýskra marka, en því var hafnað, þar sem ekki þótti séð, að fullnægt væri skilyrðum 38. gr. og 39. gr. laga nr. 13/1979. Var því miðað við gengi þegar lánið var veitt.	927
V var gert að greiða D heildarfjárhæð þeirra reikninga sem á hann hljóðu og lagðir voru fram í málinu, að frádregnum greiðslum sem hann stóð skil á, eftir að reikningar D voru útbúnir.	3587

Skuldaraskipti

Hinn 8. júlí 1991 gaf E út skuldabréf til L að fjárhæð 600.000 krónur. Til tryggingar greiðslum samkvæmt bréfinu var veittur 2. veðréttur í	
---	--

- fasteign. Með yfirlýsingu 12. sama mánaðar var óskað eftir því við L, að greiðandi skuldabréfsins yrði S. Fasteignin, sem sett hafði verið að veði fyrir láninu, var síðan seld nauðungarsölu 10. júní 1994. Í kjölfarið krafðist L greiðslu á eftirstöðvum bréfsins aðallega úr hendi S og E in solidum, en til vara úr hendi S. Með hliðsjón af efni yfirlýsingarinnar 12. júlí 1991 þótti ætlun S og E ekki hafa verið sú, að þær yrðu báðar ábyrgar fyrir greiðslu lánsins. Talið var að E hefði ekki getað sett S í sinn stað sem skuldara lánsins án samþykkis L. Hann byggði sjálfur á því, að skuldaraskiptin hefðu ekki verið samþykkt og var S því sýknuð af kröfum L. Þá þótti óljóst á hvaða grundvelli gerðar voru kröfur á hendur E, þar sem L byggði málalilbúnað sinn á því að S hefði tekið að sér greiðslu lánsins. Var kröfum L á hendur E því vísað frá héraðsdómi. 1559
- Við kaup á fasteign var verð hennar greitt með því, að kaupandi tók að sér að greiða skuld samkvæmt veðskuldabréfi, sem hvíldi á eigninni. Kröfuhafi hafði samþykkt þá ráðstöfun og var kaupanda gert að greiða í samræmi við skuldbindingu sína. Sjá Samningur. 2063

Skuldaröð

Deilt var um stöðu kröfu R á hendur þrotabúi D hf. í réttindaröð við gjaldþrotaskiptin. Hluti kröfu R, 205.579 kr., átti rætur að rekja til verks sem R vann á greiðslustöðvunartímanum, fyrir geymslufé sem kom til frádráttar öðrum reikningum R á sama tíma. Ljóst var að aðstoðarmaður D hf. í greiðslustöðvun hafði samþykkt að D hf. héldi áfram verki samkvæmt verksamningi við H. Í þessu var talið hafa falist samþykki fyrir að D hf. myndi áfram stofna til skuldbindinga gagnvart undirverktökum sínum. Með vísan til 2. mgr. 21. gr. laga nr. 21/1991 var fallist á það með R að fullnægt væri skilyrðum 4. töluliðar 110. gr. sömu laga fyrir því að þessi fjárhæð nyti forgangsréttar samkvæmt ákvæðinu. Aðrir kröfuliðir, 716.058 kr., voru studdir reikningum vegna aukaverka, sem féllu þar með ekki innan ramma upphaflegs verksamnings milli R og D hf. Ekki var sannað að áfyrirnefndur aðstoðarmaður hefði samþykkt með þeim hætti sem áskilinn er í 1. mgr. 19. gr. laga nr. 21/1991, að starfsmenn D hf. stofnuðu til skuldbindinga við R með því að fela honum aukaverk, enda gat aðstoðarmaðurinn ekki, svo gilt væri að lögum framselt starfsmönnum D hf. það ákvörðunarvald sitt. Samningur við R um aukaverk hafði heldur ekki verið borinn undir aðstoðarmanninn. Skilyrðum 4. töluliðar 110. gr. laga nr. 21/1991 var því ekki fullnægt

fyrir því að kröfuliðir R vegna aukaverka nytu stöðu í réttindaröð samkvæmt því ákvæði. Var kröfu R að þessu leyti skipað í réttindaröð samkvæmt 113. gr. laganna.	3845
---	------

Skuldskeyting

P og M sf. gerðu með sér verksamning. Talið var að enda þótt M sf. hefði stílað reikninga fyrir vinnu sína á B hf. og fengið þá lengst af greidda þaðan, hefði P ekki sýnt fram á, að skuldskeyting hefði verið gerð með samþykki M sf. eða að aðilaskipti að kröfu stefnda hefðu orðið að öðru leyti. Var P því dæmdur til greiðslu umkrafinnar fjárhæðar.	2733
S hf. færði í bókhaldi sínu 30. september 1992 viðskiptaskuld K við sig, að fjárhæð 6.559.253 kr., á viðskiptareikning B hf., sem sama dag gaf út fjögur skuldabréf, samtals að fjárhæð 8.000.000 kr., og afhenti S hf., sem var skráður kröfuhafi á bréfin. Var þetta gert eftir að B hf. keypti fiskverkunar- og útgerðarrekstur S hf. Framkvæmdastjóri S hf. sendi 9. febrúar 1993 K viðskiptayfirlit sem sýndi að S hf. færði skuldina af reikningi K áður nefndan dag og var við færsluna ritað „Borgey yfirtekur“. Með hliðsjón af fyrri samskiptum S hf. og B hf. var talið að með orðsendingu þessari hafi S hf. með nægilega skýrum hætti leyst K undan skyldu til að greiða skuldina. Var K því sýknaður af kröfum S.	3519

Skýrslutökur undir rekstri máls fyrir Hæstarétti

Samkvæmt 1. mgr. 76. gr. laga nr. 91/1991, eins og greininni var breytt með 27. gr. laga nr. 133/1993, var ákvæðum 75. gr. fyrrnefndu laganna beitt við öflun gagna fyrir héraðsdómi í tengslum við rekstur máls fyrir Hæstarétti. Sjá Sönnunarfærsla.	23
---	----

Slysatrygging

Tollvörðurinn E var á leið frá heimili sínu til vinnustaðar 19. september 1990 þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið hans og hlaut hann mikið högg á höfuð og hné, en tognaði auk þess í hálsi og baki. Krafði hann ríkissjóð um um bætur skv. reglum nr. 30/1993 um skilmála slysatryggingar ríkisstarfsmanna skv. kjarasamningum vegna slysa sem ríkisstarfsmenn verða fyrir í starfi. Deilt var um hvort þeim reglum skyldi beitt um uppgjör örorkubóta til E eða hvort beitt skyldi ákvæðum eldri reglna, sem leitt hefðu til lægri bóta í tilviki E. Í 15. gr. reglna nr. 30/1990 sagði, að reglurnar öðluðust þegar	
--	--

gildi, en ákvæðum þeirra skyldi beita um slys sem yrðu frá og með 1. apríl 1989. Samkomulag um breytingu á kafla um slysatryggingu í kjarasamningi aðila var undirritað 2. október 1991 og segir þar, að frá undirskriftardegi falli úr gildi allar greinar eldri kafla slysatrygginga í kjarasamningi aðila, en í staðinn gildi frá sama tíma þær reglur sem fram komi í samkomulaginu. Um skilmála hinna nýju ákvæða gildi reglur nr. 30/1990. Talið var að stéttarfélag E hafi mátt ætla að reglur nr. 31/1990 giltu í heild sinni með gerð samkomulagsins frá 2. október 1991 og félagsmönnum þess þar með tryggður sambærilegur réttur til slysabóta og aðrir ríkisstarfsmenn nutu á þeim tíma. Var fallist á það með E að reglum nr. 30/1990 skyldi beitt við uppgjör bóta honum til handa. Talið var að við ákvörðun bóta til handa E skyldi örorka ákvörðuð út frá læknisfræðilegu mati en ekki ófjárhagslegum afleiðingum slyssins og skyldu bætur því greiddar miðað við 50% varanlega örorku E, en á grundvelli reglna nr. 30/1990. Sér- atkvæði.

2598

S krafði R um greiðslu samkvæmt reglum R um slysatryggingu starfsmanna vegna varanlegrar örorku, sem S hlaut í slysi við vinnu í þjónustu R. Við úrlausn málsins var til þess litið að slysatryggingin tók til hóps manna. Áhætta þess sem tryggði væri þar ekki metin sjálfstætt vegna aðstæðna hvers og eins. Eðli málsins samkvæmt væri því ekki fært að fella á R áhættuna af því að starfsmaður hans, sem verður fyrir slysi, búi við eldri meiðsl eða sjúkdóma, sem mynda meiri heildarörorku en slysið eitt út af fyrir sig. S var samkvæmt þessu talin eiga rétt til greiðslu úr hendi R, án þess að tekið væri tillit til örorku af fyrri sjúkdómum S.

4067

Slysatrygging ökumanns

Ökumaðurinn A slasaðist við árekstur og hlaut 5% varanlega læknisfræðilega örorku samkvæmt matsgerð sérfróðs manns um læknisfræði. Tryggingafélagið S hf. hafði ekki gert sennilegt að aðrar ástæður en slysið yllu sjúkdómseinkennum A og þótti því verða að hafa hliðsjón af fyrrgreindu örorkumati við mat á tjóni A. Bætur til A vegna varanlegra afleiðinga slyssins voru ákveðnar í einu lagi 900.000 krónur.

3344

S, starfsmaður sjávarútvegsráðuneytisins, ók bifreið í þess eigu er hann lenti í árekstri og slasaðist. Deilt var um túlkun og gildi skilmála slysatryggingar samkvæmt samkomulagi íslenska ríkisins (Í) og stéttarfélags S. Í hafði keypt lögmæltar váttryggingar vegna bif-

reiðarinnar hjá V hf., þ.á m. ökumannstryggingu samkvæmt 92. gr. laga nr. 50/1987. V hf. hafði neitað að greiða S óskertar bætur úr ökumannstryggingunni, þar sem félagið taldi að, að draga ætti frá þeim slysstryggingarfé, sem S bæri að fá samkvæmt samkomulaginu. S krafði þá Í um þessar bætur en var hafnað. Stefndi S þá Í til greiðslu. Talið var að enda þótt ökumannstryggingin hefði þau einkenni skaðatryggingar, að bætur skyldi ákveða í samræmi við tjón metið eftir reglum skaðabótaréttar, yrði hún engu að síður talin slysstrygging í skilningi 2. mgr. 14. gr. reglna nr. 30/1990, sem voru hluti samkomulags aðila og aðilar voru sammála um að miða skyldi við. Var samkomulagið metið svo, að með því væri verið að auka öryggi launþega umfram lagaskyldu og að sú takmörkun sem fólst í fyrrnefndri 2. mgr. 14. gr. reglnanna, miðaði að því að sömu hagsmunir væru ekki tvítryggðir. Var því ekki talið að ákvæði sem aðilar höfðu samið um, væri andstætt lögum eða ógilt á grundvelli 2. mgr., sbr. 3. mgr., 25. gr. laga nr. 20/1954, en þau ákvæði voru í gildi þegar S slasaðist. Í var því sýknað af kröfum S. 3647

Staðgreiðsla skatta

Sjá Virðisaukaskattur. 4012

Stefna

Héraðsdómsstefnu var áfátt, með því að þar var látið hjá líða að greina frá nafni fyrrsvarsmanns stefnda, sbr. b-lið 1. mgr. 80. gr. laga nr. 91/1991. M.a. af þessari ástæðu þóttu slíkir annmarkar á málinu að ekki yrði hjá því komist að vísa því frá héraðsdómi. Sjá Frávísun máls frá héraðsdómi. 2892

Stefnubirting

Af vottorði póstmanns um birtingu stefnu á lögheimili stefnda varð hvorki ráðið að hann hefði afhent afrit stefnunnar né greint syni stefnda, sem þar hittist fyrir, frá því að stefnubirting færi fram á til-lits til mótþróa hans og skyldum hans í því sambandi. Var talið að lögmæt birting stefnu hefði ekki farið fram. Var úrskurður héraðsdóms um að vísa málinu frá dómi staðfestur. 198

Talið var að skilyrði hefði brostið til þess að birta stefnu í Lögbirtingarblaði, þar sem stefndi var með þekkt lögheimili og fastan dvalarstað á Flateyri. Var málinu vísað frá dómi án kröfu. 2318

Í hf. krafðist frávísunar á þeim grundvelli að áfrýjunarstefna hefði ekki

verið birt í samræmi við 4. mgr. 85. gr. laga nr. 91/1991. Stefnan hafi hvorki verið birt fyrir stjórnarformanni né bankastjóra í stjórnstöð Í hf., heldur fyrir starfsmanni í útibúi Í hf. Bankaútibú gæti ekki verið aðili að dómsmáli, sbr. H 1995, 1706. Frávísunarkröfunni var ekki sinnt, þar sem Í hf. hafði sent Hæstarétti tilkynningu um að hann hygðist halda uppi vörnum í málinu, sbr. 1. mgr. 158. gr. laga nr. 91/1991, sem hann hafði og gert. Var því engu talið skipta, hvort galli hefði verið á birtingu áfrýjunarstefnu eða hún birt með of skömmum fyrirvara, sbr. 4. mgr. 83. gr. laga nr. 91/1991.

3835

Stjórnarskrá

Fallist var á að 78. gr. stjórnarskrárinnar yrði skilin svo að almenni lög-gjafinn hefði nokkuð óbundnar hendur um skipan sveitarstjórn-armálefna með almennum lagafyrirmælum. Hins vegar var talið að 2. mgr. 42. gr. laga nr. 97/1993 um Húsnæðisstofnun ríkisins bæri að skýra með hliðsjón af lagafyrirmælum sem snertu sveitarstjórnir og heildarskipun sveitarstjórna í landinu. Sjá Húsnæðismál.

582

JE var sakfelldur fyrir fjárdrátt og fjársvik. Við ákvörðun refsingar var tekið tillit til verulegs dráttar, sem varð á hluta málsmeðferðar áður en ákæra var gefin út, sbr. 70. gr. stjórnarskrárinnar.

731

Dráttur á meðferð opinbers máls var talinn fara í bága við 1. mgr. 133. gr. laga nr. 19/1991, 1. mgr. 6. gr. mannréttindasáttmála Evrópu og 1. mgr. 70. gr. stjórnarskrárinnar.

1868

Á það var ekki fallist í opinberu máli, að lög nr. 61/1995 um leigubifreiðar eða reglugerð nr. 224/1995, sem sett var á grundvelli laganna, væru andstæð 1. mgr. 75. gr. stjórnarskrárinnar.

1977

Við héraðsdóm störfuðu tveir lögfræðingar, dómari og dómarafulltrúi. Dómarinn var talinn vanhæfur að fara með opinbert mál, sökum þess að fulltrúi hans hafði úrskurðað sakborning í gæsluvarðhald á grundvelli 2. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991. Til stuðnings þessari niðurstöðu var vísað til 6. gr. laga nr. 19/1991, sbr. g. lið 5. gr. laga nr. 91/1991, 70. gr. stjórnarskrárinnar og 6. gr. mannréttindasáttmála Evrópu. Sjá Dómarar.

1998

Ákvæði b. liðar 86. gr. og 1. mgr. 87. gr. laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála voru ekki talin andstæð 71. gr. stjórnarskrár eða 8. gr. samnings um verndun mannréttinda og mannfrelsis sbr. lög nr. 62/1994 um mannréttindasáttmála Evrópu. Sjá Gagnaöflun.

2553

Skylduaðild að lífeyrissjóði ekki talin andstæð 2. mgr. 74. gr. stjórnarskrárinnar. Sjá Lífeyrissjóðir.

2584

Samkvæmt 1. gr. laga nr. 4/1988 um útflutningsleyfi o.fl. var utanríkisráðuneytinu heimilt að ákveða, að ekki mætti „bjóða, selja eða flytja vörur til útlanda nema að fengnu leyfi.“ Útflutningsleyfi gat ráðuneytið bundið skilyrðum sem nauðsynleg þóttu. Í 2. gr. laganna var ráðherra heimilað að setja í reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laganna. S hf. hélt því fram að lögin fælu í sér framsal á valdi til utanríkisráðuneytisins, sem berlega bryti gegn 69. gr. stjórnarskrár lýðveldisins Íslands, sem í gildi var þegar S hf. var synjað um útflutningsleyfi í desember 1993, en efnislega samsvarandi ákvæði er nú í 75. gr. stjórnarskrárinnar. Talið var að fyrirmæli stjórnarskrárinnar um, að atvinnufrelsi yrði ekki skert nema með lagaboði, yrðu ekki túlkuð öðruvísi en svo, að hinum almenna löggjafa væri óheimilt að fela framkvæmdarvaldshöfum óhefta ákvörðun um þessi efni. Löggjöfin yrði að mæla fyrir um meginreglur, þar sem fram kæmu takmörk og umfang þeirrar réttindaskerðingar, sem talin væri nauðsynleg. Engar slíkar efnisreglur hefði verið að finna í lögum nr. 4/1988. Svo víðtækt framsal löggjafans á valdi sínu til framkvæmdarvaldsins stríddi gegn ofangreindu réttindaákvæði stjórnarskrárinnar og væri því ólögmætt. Var því fallist á það með S hf. að synjun til hans um útflutningsleyfi í desember 1993 hefði byggt á ólögmætri réttarheimild og félaginu ákvarðaðar skaðabætur. Sératkvæði.

2956

Þ krafði íslenska ríkið (Í) um bætur, þar sem hann sætti sig ekki við að vera með 1. gr. reglugerðar nr. 324/1992 bóatalaust sviptur sérskráðum fullvirðisrétti sem hann taldi sig hafa öðlast á grundvelli eldri reglugerða og með samningum við Stéttarsamband bænda samkvæmt 30. gr. laga nr. 46/1985. Í 2. gr. reglugerðarinnar var heildarfullvirðisréttur mjólkur færður niður að svokölluðu heildargreiðslumarki og fullvirðisréttur hvers lögbýlis færður niður um sama hlutfall og heildarfullvirðisréttur. Var það nefnt greiðslumark. Með 30. gr. laga nr. 46/1985 hafði löggjafinn heimilað stjórnvöldum að ábyrgjast mjólkurframleiðendum fullt verð, sem ákveða skyldi á ákveðinn hátt, fyrir magn mjólkur, sem semja átti um við Stéttarsamband bænda. Samkvæmt 35. gr. laganna átti síðan að ákvarða um beitingu þessara heimilda í reglugerð. Talið var að með samningunum sem gerðir voru samkvæmt þessari heimild, og eftirfarandi reglugerðum hefðu höft verið sett á atvinnuréttindi bænda, en jafnframt hefðu skapast takmörkuð réttindi þeim til handa, sem höfðu fjárhagslega þýðingu. Samkvæmt 67. og 69. gr. stjórnarskrárinnar, sem þá giltu um eignarrétt og atvinnufrelsi, yrðu þau réttindi

ekki síðar felld niður nema með heimild í settum lögum og þar ekki takmörkuð nema samkvæmt almenntri reglu, þar sem jafnræðis væri gætt. Var á það fallist með Þ að hann hefði ekki að lögum eða í framkvæmd notið jafnræðis á við aðra mjólkurframleiðendur. Um þessi atvinnu- og fjármunaréttindi hefði borið að setja ótvíræð almenn fyrirmæli í settum lögum og gæta þar fyllsta jafnræðis. Talið var að eins og til háttaði í málinu yrði Í að bera ábyrgð á því að það var ekki gert og þótti Þ því eiga rétt á greiðslu frá Í, sem svaraði til þeirra 50 króna fyrir hvern lítra, er greiddar voru fyrir annan niðurfelldan fullvirðisrétt í upphafi verðlagsársins 1992/1993.	3002
Skattlagning eftir vog samkvæmt lögum nr. 39/1988 um bifreiðagjald var ekki talin stangast á við 67. gr., síðar 72. gr. stjórnarskrár. Sjá Skattar.	3114
Með vísan til 40. og 41. gr. stjórnarskrár var samningur talinn ógildur og óskuldbindandi fyrir ríkið eftir að Alþingi hafði hafnað að samþykka hann. Sjá Samningur.	3466, 3482
Ekki þóttu efni til að fallast á þá röksemd M að ákvæði 3. mgr. 53. gr. laga nr. 91/1991 bryti í bága við þá vernd, sem friðhelgi einkalífs hans er veitt með 1. mgr. 71. gr. stjórnarskrárinnar, sbr. 9. gr. laga nr. 97/1995. Við skýringu 3. mgr. 53. gr. laga nr. 91/1991 yrði hins vegar að taka tillit til þess, að samkvæmt 3. mgr. 71. gr. stjórnarskrárinnar er heimildin til að takmarka með lögum friðhelgi einkalífs háð því, að brýna nauðsyn beri til þess vegna réttinda annarra. Sjá Vitni.	3575
Sjá Framsal skattlagningarvalds.	4260

Stjórnsýsla

Sjá Flugréttindi.	4112
------------------------	------

Stjórnvaldsákvörðun

Landbúnaðarráðuneytið heimilaði eiganda jarðar að innleysa úrskipta hluta úr jörðinni á grundvelli 13. gr. laga nr. 65/1976. Eigendur hins úrskipta hluta voru ekki taldir hafa fært fram viðhlítandi rök fyrir því, að leyfisveiting ráðherra hefði verið óréttmæt í ljósi þeirra hagsmuna, sem í húfi voru. Sjá Jarðarlög.	1896
Formlegir annmarkar á ákvörðun um leyfissviptingu þóttu ekki hafa komið í veg fyrir að, að mál B hf. væri rannsakað sem skyldi, þar sem sama dag og ákvörðun um leyfissviptingu var tekin, hafði hlutaðeigandi ráðuneyti farið fram á opinbera rannsókn á þeirri háttsemi sem varð grundvöllur leyfissviptingarinnar. Gafst hlutaðeigandi aðilum	

- þá kostur á að tjá sig um efni málsins og kynna sér þau gögn sem ákvörðunin studdist við. Við lögreglurannsóknina kom ekkert fram sem veitti ástæðu til að endurskoða ákvörðun ráðuneytisins. 2776
- Með úrskurði sjávarútvegsráðuneytisins var F hf. gert að sæta upptöku afla, sem fenginn var með veiðum umfram leyfilegt aflamagn. Í úrskurðinum sagði að aflinn skyldi sæta upptöku samkvæmt lögum nr. 32/1976, sbr. 18. gr. laga nr. 3/1988. Talið var að ekki yrði um villst, að úrskurðurinn beindist að afla sem ólögmatelst samkvæmt þeim lið, enda þótt ekki væri þar berum orðum vitnað til 2. tölul. 1. gr. laga nr. 32/1976. Ákvæði úrskurðarins um magn hins ólöglega afla og meðalverð til upptöku voru talin ljós. Niðurstaða ráðuneytisins var því talin rökstudd með fullnægjandi hætti. Þá var ekki talið að F hf. hefði sýnt fram á að meðferð ráðuneytisins á máli félagsins hefði eftir uppkvaðningu úrskurðarins verið áfátt. 3628

Stjórnvaldsúrskurður

- Úrskurðir ríkistollstjóra og ríkistollanefndar, sem kveðnir voru upp á grundvelli 3. mgr. 32. gr. og 101. gr. tollalaga, voru taldir vandlega rökstuddir og ekki yrði séð að efni þeirra styddist við ólögmat sjónarmið eða að gallar væru á málsmeðferðinni. Úrskurður ríkistollanefndar, þar sem staðfest var niðurstaða ríkistollstjóra, var ógiltur af öðrum ástæðum. Sjá Framsal skattlagningarvalds. 4260

Stöðuveiting

- Kæruférfnd jafnréttismála (K) krafðist þess fyrir hönd J, að viðurkennt yrði með dómi, að ráðning karlmannsins E í starf hjá Reykjavíkurborg hafi verið ólögmat. Þá var og krafist skaðabóta. Átta umsækjendur höfðu verið um stöðuna, þar af sex karlmenn og ein kona, auk J, en sú dró umsókn sína síðar til baka. Með hliðsjón af menntun og reynslu þeirra E og J var talið nægilega fram komið, að þau hafi bæði verið hæf til að gegna starfinu. Ekki þóttu efni til að gera gera mun á hæfni J og annarra umsækjenda að þessu leyti. Lagt var til grundvallar að reglurnar í 1., 2., 3. og 9. gr. eldri jafnréttis laga nr. 65/1985 bæri að skýra svo við núverandi aðstæður, að konu skuli veita starf, ef hún er að minnsta kosti jafnt að því komin, að því er verðar menntun og annað sem máli skiptir, og karlmaður sem við hana keppir, ef á starfssviðinu eru fáar konur. Með hliðsjón af kynjaskiptingu í hópi æðstu starfsmanna á því sviði sem um ræddi, var talið nægilega fram komið að samkvæmt lögum nr. 65/1985 hafi

borið að setja J í stöðuna og að stöðuveitingin hefði farið í bága við 2. tl. 5. gr. laganna, sbr. nú 2. tl. 1. mgr. laga nr. 28/1991. Sératkvæði. ...	3760
--	------

Sveitarfélög

S og K var gefið að sök, að hafa reist sumarhús í landi Kárastaða í Þingvallasveit án tilskildra leyfa byggingaryfirvalda sveitarfélagsins. Sök þeirra var talin fyrnd og voru þau sýknuð af refsikröfum. Einnig var hafnað að verulegu leyti kröfu um brottám mannvirkja. Sjá Byggingarlög.	1868
Deilt var um mörk lögsagnarumdæma sveitarfélaga. Sjá Landamerki.	2848

Sveitarstjórn

Fallist var á að 78. gr. stjórnarskrárinnar yrði skilin svo að almenni lögjafinn hefði nokkuð óbundnar hendur um skipan sveitarstjórnarmálefna með almennum lagafyrirmælum. Hins vegar var talið að 2. mgr. 42. gr. laga nr. 97/1993 um Húsnæðisstofnun ríkisins bæri að skýra með hliðsjón af lagafyrirmælum sem snertu sveitarstjórnir og heildarskipun sveitarstjórna í landinu. Sjá Húsnæðismál.	582
Sveitarfélagið S gekkst í ábyrgð fyrir V hf. gagnvart bankanum L. Ábyrgðaryfirlýsing S var talin vera í samræmi við ákvæði 5. mgr. 89. gr. laga nr. 8/1986. Úr hömlu hafði dregist að ganga formlega frá nauðsynlegum veðsetningum þeirra eigna V hf., sem boðnar voru fram til tryggingar, sem leiddi til þess að tryggingarnar glötuðust. Var það talið hafa staðið S nær en L að fylgja því eftir að tryggja þessa hagsmuni sína. Kröfur L á hendur S samkvæmt ábyrgðaryfirlýsingunni voru því teknar til greina. Sjá Ábyrgð.	3457
Áskilnaði 5. mgr. 89. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 8/1986 um tryggingar var ekki fullnægt og voru því ekki lagaskilyrði til þess að Á tækist á hendur einfalda ábyrgð á skuld Á hf. við L. Var Á því sýknaður af kröfum L. Sjá Ábyrgð.	3514

Sveitarstjórnarlög

Vísað var til þess að ákvæði 5. mgr. 89. gr. laga nr. 8/1986 hefði verið skýrt svo, m.a. í dómi Hæstaréttar 1993, 76, að til þess að sveitarfélag yrði bundið við einfalda ábyrgð, yrði að vera um að ræða tryggingu sem sveitarstjórn hefur metið fullnægjandi. Sjá Ábyrgð.	4076
---	------

Sveitarstjórnarmál

Sjá Vinnusamningur.	3251
--------------------------	------

Svipting ökuréttar

Sjá Ölvunarakstur.	3166
-------------------------	------

Söluandvirði

Sjá Veðréttur.	3669
---------------------	------

Sönnun

X var sýknaður af ákæru vegna nauðgunar, meðal annars með vísan til nýrrar DNA rannsóknar sem gekk þvert á niðurstöðu fyrri rannsóknar. Sjá Kynferðisbrot.	350
Með héraðsdómi var P sýknaður af ákæru, þar sem honum var gefið að sök að hafa slegið mann í andlitið með brotinni flösku með þeim afleiðingum, að hann hlaut djúpan skurð á hægri kinn. Þær ályktanir, sem héraðsdómari dró af munnlegum framburði þeirra, sem komu fyrir dóm, þóttu orka mjög tvímælis. Var talið að sönnunarfærsla þyrfti að fara fram á ný fyrir héraðsdómi, sem yrði skipaður þremur dómurum, sbr. 1. mgr. 5. gr. laga nr. 19/1991. Samkvæmt þessu varð ekki hjá því komist að fella hinn áfrýjaða dóm og meðferð málsins í héraði úr gildi og vísa málinu til héraðsdóms, svo munnleg sönnunarfærsla og dómsálagning gæti farið þar fram að nýju.	2052
Með héraðsdómi voru E og G sakfelldir fyrir brot á lögum um ávana- og fíkniefni. E áfrýjaði dómi og skömmu fyrir flutning málsins í Hæstarétti kom G fyrir héraðsdóm og skýrði svo frá, að E hefði ekki átt neinn hlut að máli. Þessi síðbúna afturköllun G á fyrri framburði sínum um sekt E var metin marklaus og upphafleg skýrsla virt án til-lits til hans. Var staðfest sú niðurstaða héraðsdóms, að lögfull sönnun væri fram komin um að E hefði gerst sekur um athæfi það, sem honum var gefið að sök í ákæru. Sjá Ávana- og fíkniefni.	2127
Launakrafa talin ósönnuð. Sjá Gjaldþrotaskipti.	2392

Sönnunarfærsla

V heimilað að gefa aðilaskýrslu fyrir héraðsdómi í tengslum við rekstur máls milli sín og D fyrir Hæstarétti svo og leiða tiltekin vitni fyrir héraðsdóm til skýrslugjafar af sama tilefni. Talið að samkvæmt 1. mgr. 76. gr. laga nr. 91/1991, eins og greininni var breytt með 27. gr. laga nr. 133/1993, yrði ákvæðum 75. gr. fyrrnefndu laganna beitt við öflun gagna fyrir héraðsdómi í tengslum við rekstur máls fyrir Hæstarétti.	23
V leitaði dóms um skyldu F til að greiða tiltekna fjárhæð, sem V taldi	

svara til hlutadeildar sinnar í eignum F. Málið átti rætur að rekja til þess, að V gekk úr félagasambandi F. V taldi að stoð fyrir þessari kröfu væri meðal annars að finna ákvæði í samþykktum F, þar sem kæmi fram að félagi sem vikið væri úr sambandinu ætti ekki tilkall til sjóða þess eða annarra eigna. Taldi V heimilt að gagnálykta frá þessu ákvæði um aðildarfélag, sem gengi úr sambandinu með öðrum hætti. F vildi leiða fyrir dóm sem vitni forsvarsmenn sex stéttarfélagasambanda til að færa sönnur fyrir þeirri málsástæðu sinni, að hvorki væru söguleg né lagaleg rök fyrir þeirri ályktun sem V taldi mega draga af fyrrgreindu ákvæði samþykktu F. Talið var að aðrir gætu ekki komið fyrir dóm sem vitni en þeir, sem gætu borið af eigin raun um umdeild atvik, sbr. 1. mgr. 44. gr. og 1. mgr. 51. gr. laga nr. 91/1991. F byggði ekki á því, að þeir menn, sem hann vildi leiða fyrir dóm, gætu borið af eigin raun um hvað vakað hafi fyrir þeim, sem sömdu umdeilt ákvæði í samþykktum F, eða hvern skilning þeir, sem gengust undir ákvæðið við setningu þess, hefðu mátt leggja í það. Þá var ekki ráðið af málalítilbúnaði F, að hann vildi bera fyrir sig venjureglu, sem beita mætti sem réttarheimild í málinu og honum væri þörf á að færa sönnur fyrir, sbr. 2. mgr. 44. gr. laga nr. 91/1991. Var talið bersýnilegt að óþarft væri til sönnunar í málinu að afla munnlegs álits frá forsvarsmönnum stéttarfélagasambanda, sem ekki áttu aðild að málinu, um efni og skýringu þeirra eigin samþykktu eða hvernig þeir álitu að brugðist yrði innan vébanda þeirra við hliðstæðum atvikum. F var því ekki heimilað að leiða umrædda menn fyrir dóm í þessu skyni, sbr. 3. mgr. 46. gr. laga nr. 91/1991, enda hafði ekki verið rökstutt að það væri nauðsynlegt af öðrum sökum.

- B höfðaði mál til heimtu bóta úr hendi A og Ö vegna bilunar, sem B taldi hafa orðið á tölvubúnaði í eigu hans við það, að Ö urðu á mistök við tengingu í rafmagnstöflu á starfstöð B 28. október 1994. Var kröfum beint að A sem vinnuveitanda Ö. Að beiðni váttryggingarfélags A lét J í tá álitsgerð, þar sem leitt var getum að ástæðum bilunarinnar. A og Ö vildu leiða hann fyrir dóm til að staðfesta álitsgerðina og svara spurningum um það, sem hann kynni að hafa orðið áskynja um við athugun sína á vettvangi. Af 1. mgr. 44 gr. og 1. mgr. 51. gr. laga nr. 91/1991 þótti mega draga þá ályktun, að aðili einkamáls mætti færa sönnur fyrir umdeildu atviki með því að leiða vitni fyrir dóm vitni, sem svari munnlega spurningum um slík atvik af eigin raun. Því var ekki borið við að J hefði verið viðstaddur þegar fyrrgreindur

atburður varð og þótti skýrslugjöf hans fyrir dómi ekki geta helgast af reglum VIII. kafla laga nr. 91/1991. Á hinn bóginn voru A og Ö taldir geta leitað dómkvaðningar mats- eða skoðunarmanns samkvæmt ákvæðum IX. kafla laganna og leitt hann að starfi loknu fyrir dóm. Þar sem J hafði ekki verið dómkvaddur til slíkra starfa var heldur ekki talið unnt að leiða hann fyrir dóm gegn mótmælum B til skýrslugjafar á þessari forsendu. Samkvæmt þessu þóttu ekki skilyrði til að verða við kröfu A og Ö um að J kæmi fyrir dóm til að gefa munnlega skýrslu.

1785

Tékkar

Iðnaðarbankinn hf. innleysti átta tékka útgefna af Innkaupastofnun ríkisins á reikningi hennar hjá Landsbanka Íslands. Var fyrsti tékkinn innleystur 15. febrúar 1985, en sá síðasti 23. ágúst sama ár. Tékkar þessir voru falsaðir þannig að fjárhæð hvers þeirra var hækkuð um eina milljón krónur. Landsbankanum var ekki kunnugt um fölsun tékkanna fyrr með bréfi Innkaupastofnunar 4. október 1985. Hinn 29. sama mánaðar leiðrétti bankinn reikning Innkaupastofnunar með bækfærslu á 7.000.000 krónur, en sá sem falsaði tékkanna hafði greitt eina milljón til Innkaupastofnunar. Landsbankinn krafði síðan Íslandsbanka hf., sem tekið hafði við réttindum og skyldum Iðnaðarbankans hf., um greiðslu, sem svaraði til fyrrgreindrar bakfærslu. Talið var að krafa Landsbankans lyti að endurgreiðslu Íslandsbanka hf. vegna skuldfærslu andvirðis tékkanna á reikning hjá Landsbankanum, sem átt hefði sér stað í þeirri röngu ímyndun beggja bankanna að um fullgilda tékka væri að ræða. Krafa sem þessi þótti fyrnast á fjórum árum samkvæmt 5. tl. 3. gr. laga nr. 14/1905. Málið var höfðað með stefnu birtri 11. nóvember 1993 og var því fyrningarfrestur löngu liðinn. Landsbankinn reisti einnig kröfur sínar á almennu skaðabótareglunni. Þegar lítið var til þess hversu vel fölsun tékkanna var úr garði gerð, þeir voru gefnir út af ríkisfyrirtæki til verktakafirma og framseldir af framkvæmdastjóra þess, auk þess að vera skuldfærðir greiðslubanka án athugasemda um langt tímabil, var ekki talið sannað að um bótaskylt gáleysi hefði verið að ræða hjá starfsmönnum Iðnaðarbankans hf. Samkvæmt þessu var Íslandsbanki hf. sýknaður af kröfum Landsbankans.

1432

Tilkynning

K krafðist útburðar B úr leiguhúsnæði. Deilt var um gildistíma uppsagnar

leigusamnings aðila. Með vísan til dóms Hæstaréttar 10. nóvember 1994 í málinu nr. 438/1994 og framlagðra gagna, um áreiðanleika símbréfssendinga, var talin réttmæt ástæða til að draga í efa öryggi við sendingu slíkra bréfa, eins og gerð þessara tækja var þá háttað. Yrði almennt ekki talið sannað, að skjal hafi verið sent á tilgreindum tíma úr símbréfstæki eða móttækið af þeim sem það var ætlað, jafnvel þótt sendandi hafi í höndum staðfestingarmiða úr tækinu. Var því ekki fallist á að áskilnaði 13. gr. húsaleigulaga nr. 36/1994 um sönnun væri fullnægt.

2659

Tilraun

- V og M var gefið að sök að hafa í sameiningu framleitt 1900 lítra af gambra til eimingar í þeim tilgangi að selja sterkt áfengi. Talið var að gegn neitun V og M væri ekki komin fram fullnægjandi sönnun um annað en tilraun til áfengisframleiðslu. Í áfengislögum væri ekki að finna ákvæði um refsiverða tilraun til að framleiða áfengi og voru V og M því sýknaðir af sakargiftum að þessu leyti. Sjá Áfengislög. 1399
- T var gefin að sök tilraun til þjófnaðar með því að brjótast inn í hús en hverfa af vettvangi þegar íbúar hússins vöknud. Ekki þótti sannað að T hefði brotist inn í húsið í þjófnaðarskyni og var hann sýknaður. Sjá Þjófnaður. 1417
- Maður var sakfelldur fyrir tilraun til manndráps. Sjá Manndráp. 2163
- Ó var sakfelldur fyrir ónothæfa tilraun með því að flytja til landsins efni, þótt hann teldi það innihalda astmalyf. Sjá Tollalagabrot. 2171
- B var sakfelldur fyrir tilraun til tryggingarsvika. Sjá Fjársvik. 2181
- X var sýknaður af tilraun til nauðgunar. Sjá Nauðgun. 2205

Tollalagabrot

- Prátt fyrir að ástæðulaus dráttur hefði orðið á rannsókn á tollalagabroti S var ekki talið alveg nægilegt tilefni til að líta til þess við ákvörðun refsingar. Með hliðsjón af því að S hafði að fullu greitt skuld samkvæmt skuldabréfi því sem hann hafði falsað nafnritun ábyrgðarmanns á og sakarferli þótti mega skilorðsbinda refsingu hans. 343
- E og H voru sakfelldir fyrir brot á tollalögum og lyfsölulögum með því að hafa við komu til landsins í ágúst 1993 haft meðferðis 2.388 töflur af efedrín, 158 töflur af tamoxífeni og 212 lykjur af karlkynshormónalyfjum (sterum) með anabólískri verkun. Var hvor þeirra dæmdur til greiðslu 120.000 króna sektar. 726
- Ó var gefið að sök að hafa smyglað til landsins miklu magni af sterum,

töflum með vítamíni og gert tilraun til að smygla töflum af tilteknu astmalyfi, en við rannsókn fundust engin þekkt lyf eða ávana- og fíkniefni í töflunum. Honum var einnig gefið að sök að hafa selt hluta af þessum lyfjum. Ó var talinn hafa gerst sekur um ólöglegan lyfjainnflutning steralyfja og sölu á þeim efnum. Á hinn bóginn var ákærvaldið ekki talið hafa sýnt fram á, að vítamín þau, sem Ó flutti til landsins teldust til lyfja í merkingu þeirra ákvæða lyfsölulaga nr. 30/1963, sem vísað var til í ákæru. Með innflutningi þeim efnum var Ó hins vegar talinn hafa brotið gegn almennum ákvæðum reglugerðar nr. 251/1992 um hámark á verðmæti þess varnings, sem leyfilegt er að flytja til landsins. Þá var Ó fundin sekur um tilraunaverknað með því að flytja til landsins efni, þótt hann teldi það innihalda astmalyf. Við ákvörðun refsingar Ó var litið til magns þeirra lyfja og annarra efna, sem brot hans beindust að, eiginleika þeirra og þess að ákærði seldi nokkurn hluta þeirra. Hins vegar var tekið tillit til þess, að farmönnum og ferðamönnum er heimilt að koma með efni að þessum toga til landsins í takmörkuðum mæli til eigin nota. Refsing Ó var ákveðin skilorðsbundið fangelsi í 30 daga og 100.000 krónur í sekt. Honum var jafnframt gert að þola upptöku á sterum og vítamínum, en ekki þótti lagagrundvöllur til að fallast á kröfu um upptöku á efni því, sem Ó taldi astmalyf.

2171

Tollalög

Sjá Framsal skattlagningarvalds. 4260

Torfærutæki

Sjá Skráningarskylda. 3049

Tómlæti

Ekki var talið að endurgreiðslukrafa vegna riftunar gagnaðila væri fallin niður fyrir tómlæti. Sjá Riftun. 489

Stærð grunnflatar fasteignar ranglega tilgreind í söluýfirliti. Kröfu um afslátt hafnað vegna tómlætis. Sjá Fasteignakaup. 554

Kaupendur jarðar ásamt útihúsum þóttu ekki hafa fyrirgert rétti sínum til skaðabóta vegna galla á haughúsi með tómlæti. Hins vegar var öðrum bótakröfum hafnað af þeim sökum. Sjá Fasteignakaup. 1023

Ekki var fallist á, að miða upphafsdag dráttarvaxta við birtingu héraðsdómsstefnu vegna tómlætis kröfuhafa. 1123

J lofaði að kaupa 300.000 króna hlut í M hf. við aukningu á hlutafé í fé-

laginu, sem ákveðin var 14. apríl 1993. Af tilkynningu stjórnar M hf., sem barst hlutafélagaskrá 2. september 1993, varð ekki annað ráðið en að stjórnin teldi að hlutafjárukningunni væri náð. J gerði ekki kröfu um riftun kaupa sinna á hlutafé í félaginu fyrir en rúmu ári eftir að tilkynningin barst hlutafélagaskrá. Þegar virtir voru hagsmunir lánardrottna félagsins, sem máttu teysta á þessa hlutafjárukningu, var J ekki talinn hafa komið fram með riftunarkröfu sína svo tím-anlega, að hann gæti borið fyrir sig ákvæði 34. gr. laga nr. 32/1978 á þeirri forsendu, að ekki hefði tekist að ná áskrift að hlutafjárukn-ingunni innan áskriftarfrests, sem var til 1. júlí 1993. Sjá Hlutafé. ...	1347
Tekið tillit til tómlætis við ákvörðun vaxta samkvæmt 15. gr. vaxtalaga nr. 25/1987. Sjá Vinnusamningur.	2489
G og B deildu einkum um, hvorum þeirra yrði kennt um vanefndir kaup-samnings. Óumdeilt var að B hafði leyst af hendi sumt af því sem honum bar samkvæmt samningnum. Þar var þó ekki beinlínis mark-aður ákveðinn tími til að ljúka þessum aðgerðum. Var því ekki talið unnt að ætlast til að G léti rakleitt í ljós hvort hann hygðist bera fyrir sig ætlaðar vanefndir B og til hverra aðgerða hann gripi vegna þeirra. Þóttu því ekki efni til að fallast á að G hefði glatað rétti vegna tómlætis.	3723

Trúnaðarmenn

Sjá Opinberir starfsmenn.	2707
--------------------------------	------

Trygging

Litið var á samkomulag um yfirfærslu aflamarks af báti S sem tilraun til framsals á aflamarkinu einu sér, án raunverulegrar yfirfærslu til annars skips, í þeim tilgangi að tryggja viðsemjendum S greiðslu af veiddum afla. Yfirfærsla aflamarksins var ekki talin geta orðið virk eftir að bú S var tekið til gjaldþrotaskipta nema með atbeina skiptastjóra, en Fiskistofa hafði ekki staðfest yfirfærsluna fyrir þann tíma. Sjá Fiskveiðiheimildir.	1619, 1626
--	------------

Tryggingarbréf

B gaf út tryggingarbréf til bankans BÍ, þar sem bankanum var veitt veð í fasteign B fyrir öllum skuldum og skuldbindingum, sem hann kynni að standa í við BÍ á hverjum tíma. Samkvæmt yfirlýsingum árituðum á bréfin síðar, skyldu bréfin einnig taka til skuldbindinga hlutafélags-ins BP. B hélt því fram að BÍ gæti ekki byggt rétt á yfirlýsingunum	
---	--

með því að hann hefði verið ölvaður þegar hann undirritaði þær, eiginkona hans hefði ekki samþykkt ráðstöfunina og loks hefði BÍ ekki gætt að þinglýsingu réttinda sinna. B var ekki talin hafa fært sönnur fyrir þeirri staðhæfingu, að hann hefði verið ölvaður við gerð yfirlýsinganna. Þá var 2. mgr. 20. gr. laga nr. 20/1923 um réttindi og skyldur hjóna ekki talin fela það í sér að maki, sem sjálfur hefði staðið að veðsetningu, gæti borið ákvæðið fyrir sig. Loks var ekki talið, að BÍ hefði verið þörf á að þinglýsa breytingum á tryggingarbréfunum til þess að afla sér réttarverndar gagnvart útgefanda þeirra. Var því viðurkenndur veðréttur BÍ.	598
Orðalag tryggingarbréfs varð ekki skilið öðruvísi en svo, að það tryggði aðeins þær skuldir, sem þar væru upp taldar. Sjá Fasteignakaup.	620
Þ, eiginmaður S, gaf út tryggingabréf nr. 100485 til Í hf., að fjárhæð 1.000.000 kr., tryggt með veði í tiltekinni fasteign. S kvaðst vera réttur eigandi bréfsins, þar sem hún hefði greitt Í hf. að fullu skuld samkvæmt skuldabréfi, að fjárhæð 1.000.000 kr., út gefnu til Í hf., en Þ hafi þar tekist á hendur sjálfskuldarábyrgð á þeirri forsendu að um væri að ræða fullnaðaruppgjör á persónulegum ábyrgðum hans gagnvart Í hf. Á þessum grundvelli krafðist S þess að Í hf. yrði dæmdur til að framselja sér bréfið og afhenda. Á skuldabréfinu var að finna eftirfarandi áletrun: „Er skuldareiganda hér með sett að handveði (trb. nr.) tryggingarbréf nr. 100485.“ Engar viðhlítandi skýringar lágu fyrir um hver tilgangur áritunarinnar hefði verið og ekki var fallist á að hún veitti sönnun þess að Í hf. hefði með henni leyst Þ eða veðþola undan skuldbindingum samkvæmt efni tryggingarbréfsins. Hafði S heldur ekki sýnt fram á rétt sinn til bréfsins með öðrum hætti. Kröfum S var því hafnað.	4243

Umboð

Kvittun umboðsmanns var talin skuldbindandi fyrir umboðanda og fullnaðaruppgjör þannig talið hafa farið fram. Sjá Samningur.	934
Við úthlutun söluverðs eignar við nauðungarsölu var deilt um heimild fyrirsvarsmanns veðhafa til útgáfu veðleyfis. Talið var að fyrirsvarsmadurinn hefði haft umboð til þeirrar ráðstöfunar gagnvart þriðja manni. Skipti engu þótt hann færi út fyrir heimild sína, enda var ekki talið að viðtakandi leyfisins hefði verið grandsamur. Sjá Nauðungarsala.	1443
Víxilskjal var afhent Íðnaðarbanka Íslands hf. án fjárhæðar, útgáfudags og gjalddaga. Samkvæmt meginreglum víxilréttar hafði Íslands-	

banki hf. (arftaki Iðnaðarbankans) því umboð til að fylla skjalið út að þessu leyti og gera það þar með að fullgildum víxli í merkingu 1. og 2. gr. laga nr. 93/1933.	3789
--	------

Umboðssvik

P hafði um árábil verið umsjónarmaður lífeyrissjóðs. Hann var meðal annars sakfelldur fyrir umboðssvik með því að hafa farið verulega út fyrir heimildir í reglugerð sjóðsins varðandi veð til tryggingar á keyptum skuldabréfum. P var einnig sakfelldur fyrir umboðssvik með því að hafa framselt milligöngumanni við kaupin eigin umboði til að undirrita veðleyfi fyrir hönd sjóðsins og afhenda sama manni tékka að fjárhæð 800.000 krónur gegn kvittun hans fyrir greiðslu á ótilgreindu skuldabréfi án þess að lífeyrissjóðurinn fengi þá afhent skuldabréf eða tryggingu fyrir því að fá það afhent síðar. Refsing P var ákveðin fangelsi í 12 mánuði, þar af 9 mánuðir skilorðsbundn-ir.	1443
--	------

Umferðarlög

Sjá Viðurlagaákvörðun	31
Sjá Skilorðsrof.	670
Sjá Ölvunarakstur	719
Sjá Skaðabætur 765, 919, 990a, 1059, 1152, 1457, 1475, 1793	
M var ákærður fyrir að hafa á ófyrirleitinn hátt stofnað í augljósan háska líffi eða heilsu D með því að aka tvisvar sinnum af ásetningi á hana, en hún var aðstoðarskólastjóri og var að stjórna akstri við barna-skóla þegar atvik málsins gerðust. M neitaði sakargiftum og var ekki talið sannað að hann hefði gerst brotlegur við 4. mgr. 220. gr. almennra hegningarlaga. Á hinn bóginn þótti brot hans varða við 1. mgr. 4. gr. og 2. mgr. 18. gr. laga nr. 50/1987. Var M gert að greiða 20.000 króna sekt í ríkissjóð.	1613
Sjá Ölvunarakstur	1989, 2059
S var sakfelldur fyrir fársvik, þjófnað og umferðarlagabrot. Sjá einnig Áfrýjun.	2539
Sjá Bifreiðar.	2811
Sjá Skráningarskylda.	3049
Tekið fram að í tíð eldri umferðarlaga nr. 40/1968 hefði Hæstiréttur metið það svo, að sá sem legði sig í hættu með því að taka sér far með ölvuðum öikumanni gæti ekki krafist eiganda bifreiðar eða ábyrgð-artryggjanda hennar um bætur. Með XIII. kafla umferðarlaga nr.	

50/1987 hefðu verið gerðar nokkrar breytingar á lagaákvæðum um fébætur og váttryggingu. Í málinu reyndi á hvort fella ætti algjörlega niður bætur til P vegna þess stórfellda gáleysis hans að taka sér far með bifreið þrátt fyrir ölvun bifreiðarstjórans, eða hvort við það mætti sitja að færa bætur niður með hliðsjón af þeim breytingum sem gerðar höfðu verið að umferðarlögum um fébætur og váttryggingu. Talið var að hefði það verið ætlun löggjafans að breyta þeirri dómvænu, sem skapast hafði, hefði það þurft að koma skýrt fram í lögnum sjálfum eða í greinargerð. Var bótakrafa P því ekki tekin til greina. Sjá Áhættutaka.

3120

Umferðarréttur

J átti sumarhús, sem stóð í landi jarðarinnar T, sem lá næst við ríkisjörðina F. Á grundvelli samnings J og fyrri ábúanda jarðarinnar F, hafði J notið umferðarréttar um jörðina að sumarhúsi sínu. Var samningur þessi bundinn við það, að ábúandinn hefði byggingarbréf fyrir jörðinni. Árið 1992 var byggingarbréf fyrir jörðinni gefið út til A og tók hún við ábúðinni. Með bréfi A 1. nóvember 1992 tilkynnti hún J og eiginkonu hans, að þeim væri óheimilt að aka um jörðina eftir vegarslóða að sumarhúsinu. Í kjölfarið leitaði J til landbúnaðarráðuneytisins og óskaði liðsinnis þess í málinu. Með bréfi ráðuneytisins 5. maí 1994 var J heimiluð umferð um jörðina að fullnægðum tilgreindum skilyrðum. Þessu vildi A ekki una og því höfðaði J málið til viðurkenningar á rétti sínum. Talið var að afnotaréttur J hefði verið staðfestur í byggingabréfi til A, þar sem sagði að lóðir og lönd sem þegar hefðu verið leigð úr landi jarðarinnar væru undanskilin leigunni. Þá hafði A heimilað eiganda annars sumarhúss umferð eftir sama vegarslóða og var hún ekki talin hafa fært rök fyrir því, að umferð J um veginn væri henni þungbærari en önnur umferð þar. Að þessu virtu var ekki talið að umferðarréttur J raskaði í neinu lögbundnum og umsömdum leiguliðaafnotum A. Var því fallist á umferðarrétt J með þeim skilyrðum, sem ráðuneytið hafði sett.

2042

G og Ó höfðu gefið skriflegt samþykki sitt fyrir breytingum sem gerðar voru á kjallaraíbúð S í fjöleignarhúsi. Með breytingum þessum var lokað varanlega leið úr skála inn af kjallarainngangi inn í rými er tilheyrði íbúð G og Ó á efri hæð hússins. Talið var að G og Ó hefði ekki getað dulist hvernig umræddum dyrum var varanlega lokað og höfðu þau einnig í reynd sætt sig við lokunina. Var þeim því talinn óheimill aðgangur að íbúð S eftir þeirri leið sem lokað hafði verið

með breytingunum. Hins vegar var viðurkenndur réttur þeirra til aðgangs, um útidyr íbúðar S, að rafmagnstöflu, sem staðsett var í skála kjallaraíbúðar, meðan sameiginleg rafmagnstafla fyrir allt húsið væri í íbúð S.	2786
--	------

Umferðarslys

R, sem slasast hafði á reiðhjóli, talinn eiga alla sök á slysi sínu. Sjá Skaðabætur.	225
Æ ók bifreið sem lenti á ljósastaur og fór nokkrar veltur. Við slysið hlaut Æ höfuðáverka sem leiddi til heilaskemmda. Taldi Æ ástæður slyssins einvörðungu verða raktar til ógætilegs og háskalegs aksturs H. Gegn andmælum H þótti algerlega ósannað að hann hefði á nokkurn hátt verið meðvaldur að slysinu með aksturslagi sínu, heldur þótti mega rekja slysið til ógætilegs aksturs Æ við framúrakstur, en vanbúnaður bifreiðar hans kynni einnig að hafa valdið þar nokkru um. V hf. og H voru því sýknaðir af skaðabótakröfum Æ.	3323
A, farþegi í bifreið S, slasaðist í bílveltu og krafðist bóta úr hendi S og tryggingafélagsins S hf. Sjá Örorka.	3499

Uppgjör

Sjá Riftun.	489
------------------	-----

Uppsögn

R var sýknað af bótakröfu V, sem hafði verið barnshafandi við uppsögnina. Sjá Vinnusamningur.	396
Því hafnað að A hefði verið heimilt að rifta ráðningarsamningi M. Protabúi M dæmd laun til loka uppsagnarfrests. Sjá Vinnusamningur.	602
Uppsögn bæjarstjóra úr starfi talin heimil og sveitarfélagið sýknað af bótakröfu hans. Sjá Vinnusamningar.	744
S, sem var starfsmaður hjá dagblaðinu Degi, krafðist skaðabóta, þar sem henni hafði verið sagt upp störfum þótt hún væri þunguð. Talið var að gildar ástæður hefðu verið færðar fyrir uppsögninni og var sýknað af kröfum S. Sjá Vinnusamningur.	1173
Launþega voru dæmdar bætur úr hendi vinnuveitanda vegna breytinga á starfsfyrirkomulagi, sem voru metnar sem ólögmet uppsögn. Sjá Vinnusamningur.	1945
Ó, eigandi skipsins A, taldi skipverjann Ö hafa glatað rétti til launa í uppsagnarfresti, þar sem hann hafi ekki sinnt kalli um að koma til skips í veiðiferð. Greindi þá á um símtal sem skipstjóri hafði átt við Ö og	

staðhæfði Ó að það hefði falið í sér kvaðningu til Ö um að koma til skips. Talið var að framburður skipstjórans hefði ekki verið svo afdráttarlaus, að unnt væri að treysta því að kvaðningin hefði verið nægilega skýr, sbr. 59. gr. sjómannalaga nr. 35/1988. Var Ö því ekki látinn bera hallann af fjarvist sinni og krafa hans um laun í uppsagn-arfresti tekin til greina.	3531
Mál G gegn Ó. Sjá næsta mál á undan.	3544
Í máli G gegn H var því ekki haldið fram að uppsögn G hefði brotið gegn kjarasamningi eða lögum á því sviði. Lá ekki annað fyrir en að við uppsögnina hefði verið gætt þeirra efnislegu skilyrða sem samningur aðila kvað á um. Sjá Ráðningarsamningur.	3563
Sjá Sjómenn.	4060

Uptaka ólöglegs sjávarafla

Sjá Stjórnvaldsákvörðun.	3628
-------------------------------	------

Útboðslýsing

Samkvæmt skilmálum útboðs var m.a. ætlast til að bjóðendur kynntu sér allar aðstæður á verkstaðnum og í nágrenni. Í kafla um rannsóknir á staðnum var sagt, að telja mætti „víst að allt svæðið væri vel grafanlegt“. Framangreind ákvæði útboðsgagna voru túlkuð með hliðsjón af skömmum aðdraganda að verkinu og þeim stutta tíma sem því var ætlaður. Að þessum atriðum virtum og með hliðsjón af fyrri gögnum um svæðið, þóttu ekki efni til að hnekkja því mati héraðsdóms, sem skipaður var sérfróðum meðdómendum, að hluti graftarsvæðisins hafi ekki verið í samræmi við útboðsgögn og frávik hafi verið meiri en verktaki mátti búast við. Var hann því sýknaður af fjárkröfum verkkaupa.	3358
---	------

Útburður

Par sem útburðargerð hafði þegar farið fram þegar málið kom fyrir Hæstarétt var gerðarþoli ekki talinn hafa lengur réttarhagsmuni af því, að úrskurður héraðsdóms kæmi til endurskoðunar.	2372
G, sem átti 52,083% af landi jarðarinnar K, íbúðarhúsi, hlöðu og haughúsi auk greiðslumarks krafðist þess að Ó, sem átti 7,6389% í eignunum, yrði borinn út af jörðinni, en fyrir lá að Ó sat á jörðinni með samþykki annarra sameigenda en G. Talið var að það væri ekki skilyrði fyrir því að útburðargerð næði fram að ganga, að gerðarbeiðandi ætti tilkall til að taka sjálfur við umráðum fasteignar eftir útburð	

gerðarpola af henni. Þrátt fyrir að afnot Ó helguðust ekki af samn- ingi við meirihluta eigenda jarðarinnar þótti hann eiga rétt á upp- sögn afnota sinna. Var kröfu G hafnað, þar sem slík uppsögn hefði ekki farið fram.	2384
S hélt því fram, að ábúandinn B hefði svo freklega brotið gegn skyldum sínum samkvæmt ábúðarsamningi, að hann hefði þar með fyrirgert ábúðarrétti sínum. Talið var að eftir að B hafði verið úrskurðaður gjaldþrota hefði þrotabú hans tekið við nær öllum fjárhagslegum réttindum hans. Væri ekki lengur á færi B að efna skyldur, sem á honum hvíldu gagnvart S. Með stoð í 1. mgr. 30. gr. ábúðarlaga nr. 64/1976 var á það fallist með S að honum hefði verið heimil uppsögn ábúðarsamnings. Var því fallist á kröfu S um að B skyldi borinn út af jörð S.	2445
Með samningi 4. september 1995 tók K hf., húsnæði í eigu A ehf. á leigu. Síðar sama dag undirrituðu aðilar annan samning þess efnis að K skyldi greiða svokallað yfirtökugjald, að fjárhæð 20.000.000 kr. til viðbótar umsömdu mánaðargjaldi. Með vísan til þess að síðarnefndi samningurinn hefði verið vanefndur krafðist A ehf. þess að K hf. yrði með beinni aðfarargerð borinn út úr húsnæðinu. Ekki var talið að samningar aðila geymdu skýringar á því í hverju endurgjald A ehf. fælist fyrir þar 20.000.000 kr. sem K átti að greiða. Sá vafi var því talinn uppi um rétt A ehf., að varhugavert teldist að láta umbeðna aðfararberð fara fram, sbr. 3. mgr. 83. gr. laga nr. 90/1989. Kröfu A ehf. var hafnað.	4018
S krafðist þess að hlutir á vegum G yrðu fjarlægðir úr fasteign með beinni aðfarargerð. Þar sem talsvert þótti skorta á að þau réttindi sem S studdi útburðarkröfunu við, væru nægjanlega ljós samkvæmt fyr- irliggjandi gögnum, þótti varhugavert að láta gerðina ná fram að ganga og var því skilyrðum 78. gr., sbr. 83. gr. laga nr. 90/1989 ekki fullnægt. Kröfu S var því hafnað.	4206

Útburðargerð

Hafnað var þeirri kröfu K að B yrði borinn út úr verslunarhúsnæði. Sjá Tilkynning.	2659
Samkvæmt gögnum málsins hafði útburðargerð farið fram samkvæmt úr- skurði héraðsdóms 14. október 1996. B, sem skaut málinu til Hæsta- réttar með kæru 18. sama mánaðar, var samkvæmt þessu ekki talinn hafa lengur réttarhagsmuni af því að úrskurður héraðsdóms kæmi til endurskoðunar. Var málinu því vísað frá Hæstarétti.	3289

Úthlutun söluverðs

Sjá Nauðungarsala	371
Ágreiningur reis um rétt þeirra, sem höfðu fengið gert fjárnám hjá kaupendum fasteignar samkvæmt óþinglýstum kaupsamningi, til úthlutunar af söluverði hennar við nauðungarsölu. Sjá Nauðungarsala. ...	851
Ágreiningur um úthlutun söluverðs bifreiðar í kjölfar nauðungarsölu. Sjá Nauðungarsala.	966
Við úthlutun söluverðs eignar var deilt um heimild fyrirsvarsmanns veðhafa til útgáfu veðleyfis. Talið var að fyrirsvarsmadurinn hefði haft umboð til þeirrar ráðstöfunnar gagnvart þriðja manni. Skipti engu þótt hann færi út fyrir heimild sína, enda var ekki talið að viðtakandi leyfisins hefði verið grandsamur. Sjá Nauðungarsala.	1443
Við meðferð sýslumanns á ágreiningi aðila um frumvarp til úthlutunar á söluverði skips viðurkenndu sex kröfuhafar innborganir á kröfur sínar sem ekki hafði verið greint frá í dómsmálum um þær, og lækkuðu fjárhæð krafanna sem því svaraði. Gegn andmælum þeirra var S ekki talinn hafa sannað að um fullnaðargreiðslur hefði verið að ræða eða að frekari innborganir hefðu verið inntar af hendi. Sjá Nauðungarsala.	2754

Útivist

L höfðaði mál á hendur E og S til greiðslu eftirstöðva skuldar samkvæmt skuldabréfi. Útivist varð af hálfu stefndu og var málið skriflega flutt. Sjá Skuldaraskipti.	1559
---	------

Útivistarmál

Sjá Stef nubirting	198
--------------------------	-----

Vanhæfi

Fyrirtaka dómara á máli eftir að aðili hafði boðað forföll ekki talin leiða til vanhæfis dómarans til að fara áfram með málið. Sjá Dómarar. ..	8
Dómarafulltrúi var talinn hæfur til að heyja þinghald í máli, sem hafði verið úthlutað héraðsdómara til meðferðar, í því skyni að frekari gögn yrðu lögð fram, sátta yrði leitað og næsta þinghald ákveðið. Sjá Dómarar.	1108
Dómari var ekki talinn vanhæfur til að fara með og dæma opinbert mál, þótt hann hefði áður fellt úr gildi ákvörðun sýslumanns um bráðabirgðasviptingu ökuréttar ákærða vegna sama sakarefnis. Sjá Dómarar.	2290

Sjá Dómarar.	3429
-------------------	------

Vanlýsing

Sjá Eignaréttur.	696
-----------------------	-----

Vanreifun

B var eiginkona gjaldkera í húsfélagi og framseldi hún tékka til félagsins og ráðstafaði andvirði hans inn á reikning, sem hún hafði stofnað í banka. Húsfélagið taldi að B hefði hagnýtt sér andvirði tékkans í eigin þágu og krafði bankann um skaðabætur. Þótti svo mjög skorta á skýran og ljósan málalibúnað af hálfu húsfélagsins að vísa bæri málinu frá dómi án kröfu vegna vanreifunar. Sjá Frávísun frá héraðsdómi.	841
Talið var ókleift að ráða af héraðsdómsstefnu á hvaða grundvelli dómkröfur væru reistar. Úr slíkum annmarka yrði ekki bætt undir rekstri málsins og var málinu vísað frá héraðsdómi. Sjá Frávísun frá héraðsdómi.	845
G höfðaði mál á hendur SN, S, L og VS hf. og krafðist þess meðal annars að ógilt yrði ákvörðun hluthafafundar VS hf. um að veita stjórn félagsins heimild til að hækka hlutafé. Krafist var frávísunar málsins meðal annars vegna vanreifunar. Kröfur G þóttu nægjanlega skýrar, svo leggja mætti á þær efnisdóm. Að öðru leyti voru ekki taldir slíkir gallar á málalibúnaði G, að frávísun varðaði fyrir þessar sakir. Sjá Frávísunarkröfu hrundið.	1356
Vanreifun á erlendum réttarreglum. Sjá Frávísun.	2369

Varnarlið Bandaríkja Norður Ameríku

Sjá Skaðabætur.	229
----------------------	-----

Varnarþing

Kaupendur söluturns I og S, höfðuðu mál gegn seljendunum E, S og fasteignasalanum F, persónulega og fyrir hönd einkafyrirtækis hans, fasteignasölnunar P, til greiðslu skaðabóta. Í greinargerð F fyrir héraðsdómi krafðist hann frávísunar málsins á þeirri forsendu einni, að málið væri höfðað á röngu varnarþingi, hvað sig varðaði. Talið var að kröfur á hendur þeim, sem stefnendur stefndu til að þola dóm við hlið stefnda F, hafi verið sóttar á réttu varnarþingi og þar með væru uppfyllt skilyrði 1. mgr. 42. gr. laga nr. 91/1991. Sjá Frávísunarkröfu hafnað.	11
---	----

- G höfðaði mál á hendur SN, S, L og VS hf. og krafðist þess meðal annars að ógilt yrði ákvörðun hluthafafundar VS hf. um að veita stjórn félagsins heimild til að hækka hlutafé. Krafist var frávísunar á kröfum á hendur L sérstaklega sökum þess, að hann ætti ekki varnarþing hér á landi, þar sem lögheimili hans væri í Svíþjóð. Því var ekki sérstaklega andmælt, að skilyrði samlagsaðildar samkvæmt 1. mgr. 19. gr. laga nr. 91/1991 væru fyrir hendi til að sækja SN, S, VS hf. og L í einu máli. Að því virtu og með vísan til 1. mgr. 42. gr., sbr. 1. mgr. 43. gr. laganna, þóttu reglur um varnarþing því ekki til fyrirstöðu, að L yrði gert að þola dóm um kröfur G á hendur honum í málinu. Sjá Frávísunarkröfu hafnað. 1356
- PO hf. hafði stjórnarstöð í Reykjavík og hefði F hf. því mátt höfða einkamál á hendur báðum félögunum fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur, þótt stjórnarstöð PG hf. væri í Kópavogi, sbr. 1. mgr. 33. gr. og 2. mgr. 42. gr. laga nr. 91/1991. Krafa F hf. um beina aðfarargerð á hendur félögunum var samkvæmt þessu réttilega lögð fyrir Héraðsdóm Reykjavíkur, sbr. 2. mgr. 11. gr. laga nr. 90/1989. 3298

Varnir

- Mál Í hf. gegn H var rekið á grundvelli XVII. kafla laga nr. 91/1991. Mótbarður um efni umboðs sem Í hafði fengið með yfirlýsingu, undirritaðri af H og samþykkjanda víxilsins, voru ekki meðal þeirra varna sem H var heimilt að hafa uppi samkvæmt 118. gr. laganna án samþykkis Í hf. 3789

Vátrygging

- Vátryggingarfélagið V var dæmt til þess að greiða vátryggingarbætur vegna tjóns, sem J hafði orðið fyrir þegar snjóflóð féll á snjóruðningstæki sem hann stjórnaði, með vísan til 92. gr. umferðarlaga nr. 50/1987. Sjá Bifreiðar. 159
- R keypti tryggingu hjá V fyrir vörubifreið sem flytja skyldi með skipi. Í svokallaðri staðfestingu V á farmtryggingu var fjárhæðin 6.000.000 krónur tilgreind við bifreiðina og áföst tæki, en ekki var leitt í ljós hvort tryggingarskírteini hafði verið gefið út við samningsgerðina. Þegar litið var til atvika að samningi málsaðila þótti ekki í ljós leitt að samið hefði verið um verð hinna vátryggðu muna sbr. 2. mgr. 39. gr. laga nr. 20/1954 um vátryggingarsamninga. Var miðað við mat dómkvaddra matsmanna við ákvörðun á bótaskyldu tjóni R, sbr. 1. mgr. sömu greinar. 314

S, leigjandi að rekstri skemmtistaðar, keypti váttryggingu af V, sem meðal annars tók til bruna-, vatns- og innbrotstryggingar á leigumunum. Síðar keypti I, eigandi rekstursins, samskonar váttryggingu af V eftir að honum hafði verið tjáð að V væri laust úr ábyrgð vegna vanskila S. Sama dag og I keypti trygginguna tilkynnti hann um að stolið hefði verið ýmsum munum af staðnum. Fyrir lá í málinu að ekki voru greidd iðgjöld af tryggingunni sem S hafði keypt. Var fallist á þá málsástæðu V, uppsögn hefði ekki verið skilyrði brottfalls ábyrgðar V samkvæmt váttryggingarskilmálum, heldur hafi gilt um hana ákvæði 14. og 15. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 20/1954, sbr. 22. gr. váttryggingarskilmála fyrir lausatryggingu og 8. gr. almennra váttryggingarskilmála fyrir brunatryggingu lausafjár. Var samningurinn því fallinn úr gildi uppsagnarlaust og ábyrgð félagsins fallin niður sökum vanskila. Hvað varðaði váttryggingu þá sem I hafði keypt, var talið að hann og Á, meðeigandi hans, bæru fulla sönnunarbyrði fyrir því að munirnir hefðu ekki horfið áður en tryggingin gekk í gildi. Þóttu I og Á ekki hafa sýnt fram á að svo hefði verið. Var V því sýknað af kröfum þeirra.

431

Á varð fyrir umferðarslysi í Svíþjóð þegar hann var farþegi í bifreið sem H ók. H var síðar dæmdur fyrir grófan ölvunarakstur í Svíþjóð, en sýknaður af ákæru um gáleysi í umferð. Á krafði S um bætur á grundvelli tveggja váttryggingarsamninga, annars vegar almennri slysatryggingu, en hins vegar slysatryggingu gullkortahafa hjá Euro-card. Í skilmálum fyrri tryggingarinnar var kveðið svo á að félagið bæri ekki ábyrgð á slysis sem yrði vegna stórkostlegs gáleysis. Í skilmálum þeirrar síðarnefndu sagði að félagið bætti ekki tjón sem rakið yrði til neyslu áfengis. Talið var að langlíklegasta orsök slyssins hefði verið ölvun H enda væri svo ölvaður maður sem H hafði verið óhæfur til að bregðast við hinu óvænta sem upp kynni að koma við asksturinn. Yrði að virða Á það til stórkostlegs gáleysis að fara í ökuferðina með H. S hefði undanþegið sig bótum við þessar aðstæður í váttryggingarskilmálum, sbr. og 124. gr. laga nr. 20/1954 um váttryggingarsamninga. Var S sýknað af kröfum Á. Einn dómari skilaði sérátkvæði og taldi að S ætti að bæta tjón Á að 3/5.

445

Tryggingarfélag dæmd til að greiða örorkubætur og miskabætur á grundvelli ábyrgðartryggingar dráttarvélar. Sjá Skaðabætur.

765

Sjá Skráningarskylda.

3049

Bifreiðarstjórinn G dældi lofti í annan framhjólbarða vörubifreiðar, þar sem hún stóð við loftdælu við bensínsölu. Hjólbarðinn sprakk

skyndilega. Peyttist G við það frá bifreiðinni og slasaðist alvarlega. Ekki var ljóst hvort atburðurinn yrði rakinn til slits eða bilunar hjólbarðans eða annarra ástæðna. Með tilliti til atvika að slysinu og þess hvernig ákvæði 92. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 um slysatryggingu ökumanns voru skýrð í hæstaréttardómum, sem prentaðir eru í dómasafni 1995, bls. 856 og 1727, var fallist á þá niðurstöðu héraðsdómara, að slysatrygging sú, sem keypt var hjá T hf. vegna umræddrar bifreiðar, tæki til slyssins.	3141
Sjá Slysatrygging.	3647
Deilt var um greiðsluskyldu tryggingafélagsins S hf. vegna tjóns sem þrotabú BRA ehf. (P) (áður B hf.) taldi hafa orðið vegna skemmda á bílkrana í eigu B hf. eftir að lyftuvírar í honum slitnuðu. Yfirgnæfandi líkur voru til þess að meginorsök óhappsins hafi verið innra ryð í vír þeim er fyrr slitnaði. Þá var ekki leitt í ljós að yfirborðsskemmdir á vírunum hefðu verið svo miklar að ófært hafi verið að nota þá í umrætt sinn án undanfarandi könnunar á vírkjarna. Því var það ekki metið P til stórfelldrar vangár að vírarnir höfðu ekki verið endurnýjaðir. Talið var nægilega sannað að skemmdir á snúningslegu kranans yrðu a.m.k. að einhverju leyti raktar til þess að vírarnir brustu, en líkur voru ekki að því leiddar að S hf. hafi, vegna vanrækslu P á tilkynningarskyldu um atburðinn, misst af tækifæri til að leiða sönnur að atvikum sem myndu hafa leitt til þess að ábyrgð aðaláfrýjanda hefði fallið niður, sbr. 2. málslíð 1. mgr. 21. gr. laga nr. 20/1954. Hins vegar þótti S hf. af þessum sökum hafa glatað tækifæri til að láta kanna ástand legunnar í því skyni að afla upplýsinga um, hvort eða að hve miklu leyti legan hafi fyrir atburðinn verið orðin óeðlilega slitin. Bætur til P voru samkvæmt þessu ákveðnar að álitum.	3992
Sjá Frávísun frá héraðsdómi.	4211

Veð

Viðurkenndur veðréttur samkvæmt tryggingarbréfi. Sjá Tryggingarbréf.	598
Fallist á kröfu þrotabús félags um riftun á greiðslu skuldar, sem tryggð var með veði í fasteign forráðamanns félagsins. Sjá Gjaldþrotaskipti. ..	911
Við úthlutun söluverðs eignar við nauðungarsölu var deilt um heimild fyrirvarsmanns veðhafa til útgáfu veðleyfis. Talið var að fyrirvarsmaðurinn hefði haft umboð til þeirrar ráðstöfunar gagnvart þriðja manni. Skipti engu þótt hann færi út fyrir heimild sína, enda var	

ekki talið að viðtakandi leyfisins hefði verið grandsamur. Sjá Nauðungarsala.	1443
H fékk afurðarlán hjá Landsbanka Íslands tryggt með veði í 330 tunnum af grásleppuhrognum. Í kjölfarið keypti síðan B hrognin og framleiddi úr þeim kaviár. Var sú framleiðsla seld fjórum kaupendum og bárust Búnaðarbanka Íslands greiðslur fyrir afurðirnar. Landsbankinn krafði síðan Búnaðarbankann um greiðslu á grundvelli veðsins og reisti kröfur sínar á því, að veðréttur hefði haldist í hrognatunnum þegar veðsalinn seldi þær, en bankinn hefði að auki öðlast veðrétt í kröfu veðsala um endurgjald á hendur þeim, sem við hinum veðsettu vörum tók. Búnaðarbankinn hefði tekið við andvirði hins veðsetta og bæri að skila því, enda hefði bankinn verið grandvís um rétt Landsbankans og veðrétturinn félli ekki niður nema selt hefði verið grandlausum kaupanda. Búnaðarbankinn taldi hins vegar að veðréttur Landsbankans í vörunum hefði fallið niður við afhendingu veðsala til B, en færst yfir á umsamið endurgjald fyrir þær. Með vísan til orðalags 5. mgr. 4. gr. laga nr. 18/1887, skýringa ákvæðisins í athugasemdum með frumvarpi til laganna og orða framsögumanns á Alþingi, þótti eðlileg skýring ákvæðisins sú, að við afhendingu færðist veðréttur veðhafa frá vörunni yfir á kröfu um endurgjald fyrir þær. Annar skilningur myndi valda miklum erfiðleikum í framkvæmd og óvissu í viðskiptum. H hafði selt og afhent afurðirnar B án heimildar Landsbanka Íslands. Við afhendinguna var veðréttur bankans talinn færast yfir á kröfu seljanda til endurgjalds úr hendi kaupanda, en falla niður í afurðunum. Þótti Landsbankinn ekki hafa sýnt fram á, að hann hefði öðlast kröfu vegna viðskipta þessara á hendur Búnaðarbankanum, sem var sýknaður.	2269
Því hafnað að veðréttur Húsnæðisstofnunar samkvæmt veðskuldabréfi viki fyrir veðrétti B, L og Í, sem veitt höfðu skilyrt veðleyfi fyrir 1. veðrétti stofnunarinnar. Sjá Nauðungarsala.	2399
Því hafnað að réttindi V gengju framár veðrétti S, en ekki var talið sannað að S hefði verið kunnugt um óþinglýst réttindi V þegar réttindum hans var þinglýst. Sjá Nauðungarsala.	2409
Sjá Nauðungarsala.	2760
Sjá Tryggingarbréf.	4243

Veðréttur

Fallist var á kröfu þrotabús um að fá hlutabréf í eigu þess afhent með

beinni aðfarargerð, þar sem gildur handveðréttur yfir bréfunum hefði ekki stofnast. Sjá Innsetning.	1926
Sjá Lánssamningur.	2987
Sjá Gjaldþrotaskipti.	3524

Í veðskuldabréfi, útgefnu af E hf. til Í hf., var vélskipið D „sett að veði með . . . öllu, sem því fylgir og fylgja ber, þar á meðal lausafjármunum hverju nafni sem nefnast og ætlaðir eru til notkunar á skipinu eða við veiðar skipsins . . . „ Er nauðungarsala á skipinu og fylgifé þess fór fram átti Í hf. næst hæsta boð og var því tekið, þar sem E hf., sem bauð hæst, náði ekki að standa við sitt boð. Með úrskurði héraðsdóms var nauðungarsalan ógilt að kröfu A hf. en Hæstiréttur hafði síðar fellt þann úrskurð úr gildi. Tók Í hf. við umráðum D af A hf. og fékk í framhaldi af því kyrrsettar tilteknar eignir E hf. til tryggingar fullnustu eftirstöðva fjárkröfu sinnar á hendur félaginu. Beindist kyrrsetningin jafnframt að A hf. samkvæmt kröfu Í hf. Fjárröfur Í hf. á hendur þrotabúi E hf. (Þ) voru teknar til greina að stærstum hluta. Tilvitnað orðalag veðsamningsins þótti svo almennt að ákvæðið fullnægði ekki að þessu leyti þeim skilyrðum sem gera verði um tilgreiningu á hinu veðsetta samkvæmt lögum nr. 46/1933. Voru því ekki efni til að taka til greina kröfu Í hf. um viðurkenningu veðréttar í tilgreindum munum. Hins vegar voru í texta veðsamningsins ýmsir munir nefndir sem andlög veðsetningar og talið var að á grundvelli þess hluta samningsins og að öðrum lagaskilyrðum fullnægðum hefði stofnast fullgildur veðréttur Í hf. til handa í þeim munum. Tekið var fram að skýra bæri 2. mgr. 6. gr. veðlaga nr. 46/1933 svo að veðréttur sem stofnast í ákveðnu heildarsafni muna, nái til þess, eins og það er á hverjum tíma, enda myndi veðsetning af þessu tagi litlum tilgangi þjóna að öðrum kosti. Stóð þessi veðréttur til tryggingar þeirri fjárkröfu sem Þ var samkvæmt framansögðu dæmt til að greiða Í hf. Lagaskilyrði kyrrsetningar, sbr. 1. mgr. 5. gr. laga nr. 31/1990, voru talin hafa verið tiltæk við framkvæmd kyrrsetningargerðarinnar og var hún því staðfest, þó að teknu til-liti til þeirrar úrlausnar sem fjárkrafa Í hf. sætti með dómi þessum. Þá takmarkaðist kyrrsetningin af veðsamningi aðila, svo sem áður greinir.

3669

B krafðist þess að ákveðið yrði með dómi að stefnu hans á hendur B yrði þinglýst á tiltekna fasteign í eigu S. Talið var að heimild 1. mgr. 28. gr. laga nr. 39/1978 til að þinglýsa stefnu á fasteign væri því háð að veigamikil rök séu færð fyrir staðhæfingum stefnanda um réttindi

yfir henni, sbr. 2. mgr. 27. gr. sömu laga. Lagt var til grundvallar að S hefði verið grandlaus um ætluð mistök við aflýsingu veðskuldar, sem hann sjálfur kvaðst hafa talið aðrar ástæður fyrir. Hafði B ekki gert sérstaka grein fyrir því, með hvaða rökum S yrði í þessu ljósi gert að þola dóm um viðurkenningu veðréttar fyrir skuldinni. Var á það talið skorta að B hefði, enn sem komið var, fært nægileg rök fyrir kröfu sinni um viðurkenningu veðréttar, til að heimilað yrði vegna hennar að þinglýsa héraðsdómsstefnu í málinu, var kröfu B hafnað.

4200

*Veðskuldabréf**Sjá Skuldabréf**Vegir*

R, sem slasast hafði þegar hann hjólaði á hvassa malbiksbrún vegna fræsingar malbiksins, var talinn eiga alla sök á slysi sínu.

225

S krafði íslenska ríkið (Í) og S hf. um skaðabætur vegna tjóns er hann varð fyrir er hann ók bíl sínum út af þjóðvegi nr. 1, með þeim afleiðingum að bíllinn skemmdist töluvert. Miðað við það hvernig aðstæðum var háttað þótti S ekki hafa virt ákvæði 1. mgr. 36. gr. laga nr. 50/1987, sbr. b-, c- og h-lið 2. mgr. sömu greinar. Þótti hann hafa sýnt verulegt gáleysi við aksturinn og því væri ekki fullnægt því bótaskilyrði 2. mgr. 59. gr. vegalaga nr. 6/1977, sbr. nú hliðstætt ákvæði í 2. mgr. 50. gr. laga nr. 45/1994, að sannað væri, að slysi hefði ekki orðið afstýrt þótt ökumaður hefði sýnt ýtrustu varkárni. Var Í því sýknað af kröfu um S. Sjá Skaðabætur.

3130

Veðiheimildir

Í kaupsamningi um skip var áskilið að fiskveiðiréttindi fylgdu því ekki heldur flyttust yfir á skip sem seljandi hyggðist flytja til landsins. Seljandi skipsins, R, krafðist bóta þar sem aflareynsla skipsins við skarkolaveiðar hafði verið lögð til grundvallar við úthlutun veiðiheimilda til kaupenda þess. Talið var að málið varðaði ekki eignarrétt að fiskistofnunum á Íslandsmiðum, sbr. 1. gr. laga nr. 38/1990 um stjórn fiskveiða, heldur meðferð R á veiðiheimildum, er tengdar væru fiskiskipi hans að landslögum. Var talið að búast hefði mátt við því, þegar skipið var selt, að litið yrði til veiðireynslu, ef veiðar á skarkola yrðu á ný bundnar aflatakmörkunum. Af hálfu kaupenda var viðurkennt að þeir hefðu ekki verið að kaupa annað af R en

skipið sjálft og einnig virtist ljóst að sjávarútvegsráðuneytið hafði verið reiðubúið til þess að virða tilkall R til veiðiheimildanna ef samningur aðila stæði því ekki í vegi. Var fallist á að R bæru bætur vegna þessara vanefnda kaupenda skipsins.	126
Sjá Sjómenn.	522
Sýknað af ákæru fyrir að leggja grásleppunet í netlögum jarðar. Sjá Eignarréttur.	2518, 2525, 2532

Veiðiréttur

Með afsali 12. júlí 1917 keypti bæjarstjórn Reykjavíkur allt vatnsafl í Soginu fyrir landi jarðanna Bílsfells og Tungu. Í afsalinu var kveðið svo á, að jafnskjótt og byrjað væri á mannvirkjum til hagnýtingar vatnsaflsins í Soginu, eignaðist kaupandi allan veiðirétt fyrir landi jarðanna á þeim kafla Sogsins, sem mannvirkin næðu til, þ.e. frá upptökum vatnsins og þangað sem vatnið rennur aftur í farveg sinn. Með afsali 28. nóvember 1959 keypti Sogsvirkjun síðan spildu úr landi jarðarinnar Bílsfells, sem talin var 13,9 hektarar ásamt öllum gögnum og gæðum, sem þeirri spildu fylgdu. Við stofnun Landsvirkjunar 1. júlí 1965 eignaðist fyrirtækið öll réttindi samkvæmt umræddum afsöllum. Árið 1972 fór Landsvirkjun fram á það við landeigendur og Veiðifélag Árnesinga, að fyrirtækið fengi stangveiði í Soginu í samræmi við eignarheimildir sínar. Landsvirkjun taldi að á árinu 1974 hefði náðst bráðabirgðasamkomulag þess efnis, að fyrirtækið fengi veiðileyfi fyrir þremur stöngum í tvo daga á sumri. Hinn 23. mars 1976 sendi Félag veiðiréttareiganda við Sog bréf til Landsvirkjunar og krafðist þess að fyrirtækið setti upp laxagirðingu fyrir op jarðganga frá Írarfossvirkjun ella yrði því ekki úthlutað veiðidögum í ánni. Þegar Landsvirkjun varð ekki við þessum tilmælum felldi félagið einhliða niður veiðiheimildir fyrirtækisins og sinnti eftir það ekki ítrekuðum tilmælum um úthlutun veiðidaga. Landsvirkjun höfðaði síðan málið gegn eigendum og ábúendum jarðanna Bílsfells og Tungu og krafðist viðurkenningar á veiðirétti. Af afsalinu frá 12. júlí 1917 þótti ljóst, að samningsaðilar miðuðu við, að vatn það sem þar var um að ræða, yrði ekki veiðivatn þegar byrjað yrði á mannvirkjum til hagnýtingar vatnsaflsins. Eigandi jarðarinnar Bílsfells hefði því haldið veiðirétti sínum þar til byrjað var á þessum framkvæmdum á árinu 1950. Veiðirétturinn var því talinn hafa átt að ganga til afsalshafa þar sem hann yrði ekki nýtanlegur frá og með þessum framkvæmdum. Á hinn bóginn færi

vatnið í sinn upprunalega farveg þegar það kæmi úr rennislislögnum virkjunarinnar og rynni hjá veiðistöðum fyrir landsspildu þeirri, sem Landsvirkjun eignaðist samkvæmt afsalinu frá 28. nóvember 1928. Veiðirétturinn hefði ekki verið undanskilin þar og var því talinn fylgja spildunni. Ekkert í lögum þótti standa því í vegi og væri það í samræmi við þá fornu reglu íslensks réttar, að hver maður ætti vatn og veiði fyrir landi sínu. Í samræmi við þetta var því fallist á veiðirétt Landsvirkjunar vegna umræddrar spildu. Einn dómari skilaði sératkvæði.

2245

Veikindalaun

Fallist var á kröfu launþega um laun úr hendi vinnuveitanda í veikindaforföllum. Sjá Vinnusamningur.

2023

Verðbréfamiðlun

D keypti veðskuldabréf fyrir milligöngu L. Hin veðsetta eign var síðar seld nauðungarsölu án þess greiddist inn á bréfin, en innheimta gagnvart skuldara bréfanna reyndist árangurslaus. D taldi starfsmenn L hafa veitt rangar upplýsingar við kaupin á bréfunum með því að þinglýsingarvottorð hafi ekki tilgreint allar áhvílandi veðskuldir og verðmat eignarinnar hafi verið of hátt. Talið var sannað með mati dómkvaddra matsmanna að sannvirði fasteignarinnar hefði ekki verið á þann veg sem D hefði mátt gera ráð fyrir. Þá þótti forstöðumaður verðbréfavíðskipta L ekki hafa sýnt nægilega aðgæðslu við meðferð veðskuldabréfanna, en honum hafði verið kunnugt um athugasemd sem gerð hafði verið við þinglýsingu annarra bréfa sem samræmdest ekki efni þess þinglýsingavottorðs sem lá fyrir við viðskiptin. Þótti L bera skaðabótaábyrgð á tjóni D af þessum sökum. D þótti þurfa að bera nokkra áhættu af óvissu á verðbréfamarkaði og fasteignaviðskiptum. Var fallist á þá niðurstöðu héraðsdóms að hann skyldi fá endurgreitt kaupverð bréfanna. Vextir samkvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 voru dæmdir til þess dags er fullnægjandi upplýsingar lágu fyrir um sennilegt umfang tjónsins, en dráttarvextir frá þeim degi. Var fyrsta kröfubréf D metið ófullnægjandi í þessu sambandi.

405

Þ var sakfelldur fyrir brot á lögum nr. 20/1989 nr. 9/1993 fyrir að hafa stundað verðbréfamiðlun án þess að vera löggiltur verðbréfamiðlari með starfsleyfi viðskiptaráðherra. Refsing hans var ákveðin skil-orðsbundið fangelsi í 3 mánuði og 1.000.000 króna sekt í ríkissjóð. H varð fyrir tjóni í viðskiptum við verðbréfasjóði og krafði Seðlabanka

1199

Íslands og íslenska ríkið um bæt看, en hann taldi mega rekja tjónið til saknæmrar vanrækslu bankaeftirlits Seðlabanka Íslands og viðskiptaráðherra. Ekki var talið að stofnast hefði til fébótaábyrgðar og var sýknað af kröfum H. Sjá Skaðabætur. 1255

Verksamningur

Að undangengnu almennu útboði gerðu Ríkisspítalar verksamning við A um akstur fyrir þvottahús þeirra, birgðastöð og dauðhreinsunardeild. Verkið var fólgið í flutningi á þvotti, vörum og pósti milli ýmissa stofnana og deilda Ríkisspítalanna á höfuðborgarsvæðinu. T félag sendibílstjóra krafðist þess að samningurinn yrði dæmdur ólögmæt看 og A yrði bannað með dómi að annast akstur samkvæmt honum. T reisti kröfur sínar á því, að enginn nema félagsmaður í T hefði heimild til leiguaksturs á starfssvæði því, sem samningurinn tæki til. A fullnægði því ekki skilyrðum laga nr. 77/1989 til þessarar starfsemi. Þótt akstur með vörur væri uppistaðan í verkinu, fólst einnig í því ýmis þjónusta við dreifingu á vörum. Þá var verkið sérhæft að nokkru leyti að því er varðar búnað bifreiða og sérstakar kröfur voru gerðar til hreinlætis ökumanna og þrifa á bifreiðum. Verkið var unnið eftir fastri áætlun og gert var ráð fyrir því, að ökumenn þekktu aðstöðu í þeim stofnunum, sem þjónusta var veitt. Verkið var talið þannig vaxið, að ekki væri unnt að sinna því eftir útkalli frá sendibifreiðastöð. Um væri að ræða sértækt og afmarkað verkefni, sem væri frábrugðið almennum verkefnum sendibifreiðastöðva í ýmsum atriðum og ákvarðað til langs tíma. Þá voru greiðslur fyrir verkið í samræmi við þetta og þær ekki bundnar við einstakar ferðir. Akstur A var því ekki talinn til leiguaksturs sendibifreiða í þeirri merkingu, sem um ræðir í 3. mgr. 1. gr. laga nr. 77/1989, sbr. nú 1. gr. laga nr. 61/1995. 790

Að undangengnu forvali og lokuðu útboði gerði sóknarnefnd Grafavogskirkju verksamning við SH verktaka hf. 29. janúar 1991 um 1. áfanga við smíði kirkju. Bú SH verktaka hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 8. febrúar 1993 og var verkið þá um það bil hálfnað. Þrotabúið gekk ekki inn í verksamning félagsins, en tveir aðrir verktakar voru reiðubúnir til þess. Af því varð ekki, heldur leitaði sóknin tilboða tveggja annarra verktaka um framhald verksins og gerði samning við Í, sem var annar þeirra. Ágreiningslaust var, að sóknin ætti ógreiddar 3.062.671 krónu til SH verktaka hf. vegna þess, sem unnið hafði verið, og höfðaði þrotabúið málið til heimtu þeirrar fjárhæðar. Sóknin

gerði hins vegar gagnkröfum til skuldajafnaðar vegna vanefnda á verksamningnum. Voru kröfurnar að mestu tengdar auknum kostnaði af því, að nýr verktaki hefði verið fenginn til að ljúka verkinu. Þessum kröfum andmælti þrotabúið, þar sem sóknin hefði ekki gætt skyldu sinnar til að takmarka tjón sitt þegar hún hafnaði boðum verktaka, sem voru reiðubúnir til að taka við verkinu gegn áður umsömdum verklaunum, og lét að auki hjá líða að efna til útboðs á eftirstöðvum verksins. Gegn andmælum sóknarinnar var ekki talið að þrotabúið hefði fært fyrir því viðhlítandi rök, að umræddir verktakar hefðu getað leyst verkið af hendi í samræmi við upphaflegan verksamning. Jafnframt var ekki talið, að þrotabúið hefði sýnt fram á, að fært væri að hafa boð þessara verktaka til marks um, að aðrir verktakar, sem sóknin hefði mátt setta sig við, hefðu fengist til að leysa verkið af hendi gegn sama verði. Var ekki fallist á að þrotabúið hefði leitt nægilega að því líkur, að sóknin hefði á annan hátt getað aflað hagstæðara tilboðs en þess, sem hún tók frá Í. Þótti sóknin því hafa takmarkað tjón sitt eins og ætlast mátti til vegna riftunar verksamningsins. Voru gagnkröfur sóknarinnar að fjárhæð 3.487.305 krónur teknar til greina. Þær voru hærri en kröfur þrotabúsins og var sóknin því sýknuð af kröfum búsins.

858

Með verksamningi 2. apríl 1992 tók M að sér jarðvinnu fyrir B, sem hafði með höndum verk við byggingu íbúðarhúss. M átti meðal annars að grafa á lóð og fyrir húsi og ýmist flytja til eða fjarlægja jarðefni samkvæmt nánari fyrirmælum í verklýsingu, en þar var tekið fram, að magntölur jarðefna miðist við „óhreyft hraun“. Áætlað var að þessi verkþáttur tæki til 1.400 rúmmetra af hrauni. Fljótlega eftir að verkið hófst kom í ljós stór klöpp á vinnusvæðinu og gat M ekki unnið á henni með þeim tækjum, sem hann réð yfir til verksins. Í samráði við B leitaði M til R, sem tók að sér að fleyga klöppina á kostnað B. Jafnharðan og losnaði um grjót með fleygun annaðist M með gröfu flutning þess af verkstað. Talið var að efni úr klöppinni hefði numið 970 rúmmetrum. Samhliða þessu var ákveðið að grafa ekki jafnmikið og áður var gert ráð fyrir, en af þeim sökum minnkaði efnismagn, sem M tók að sér að grafa og flytja, um 300 rúmmetra. Af þessu tilefni voru ekki gerðar breytingar á verksamningi, en M taldi forsendur fyrir samningnum brostnar hvað varðaði þennan verkþátt og krafðist aukinna verklauna með reikningi 6. apríl 1994. Talið var að M hefði hvorki sýnt fram á að umfang verksins hefði aukist né að framkvæmd þess hefði þurft að reynast sér erfiðari, seinlegri eða

kostnaðarsamari, svo máli skipti af þessum ástæðum. Þegar þess var gætt, svo og að M leysti af hendi verkið í breytttri mynd án þess að hafa sannanlega gert athugasemdir eða áskilnað um forsendubrest fyrir samningnum af þessum sökum, var ekki talið að M gæti nú krafið B um aukin verklaun. Var B því sýknaður af kröfum M.

1326

Með verksamningi 21. mars 1988 við H tók V hf. að sér viðgerð og húðun suðurhliðar fjölbýlishúss. Verkið skyldi unnið í tímavinnu samkvæmt tilgreindum verklýsingum og greiðast eftir mánaðarlegum reikningum V hf. Samkvæmt verksamningi lagði verktaki til og valdi efni, tæki, vinnupalla og verkfæri. H taldi verkið gallað og aflaði matsgerðar dómkvaddra manna. Helstu niðurstöður matsgerðarinnar voru þær að verkið væri gallað og orsök þess væri fyrst og fremst rangt efnisval á málningu. Sú málning sem notuð var hefði verið mjög þétt og hindrað eðlilegt rakaflæði út úr steiptum veggjum. Af þeim sökum hefði raki safnast fyrir undir málningunni með þeim afleiðingum að hún hefði flagnað af, ekki aðeins þar sem eldri málning var undir henni heldur einnig þar sem málað var á beran steinvegginn. Í héraðsdómi töldu sérfróðir meðdómsmenn, að niðurstöður matsgerðarinnar um rangt efnisval og eiginleika þeirrar málningar, sem notuð var, fengi ekki staðist. Töldu meðdómsmenn ástæðu þess, að málningin entist svo illa, sem raun varð á, fyrst og fremst vera að samloðun filmu málningarinnar, sem var fyrir, hefði minnkað, a.m.k. við bleytu, að því marki, að hún hefði ekki dugað eða staðist álag nema í stuttan tíma sem undirlag fyrir nýja málningu. Í framhaldi af þessu sagði í héraðsdómi, að nú væri ljóst, að ástæða hefði verið til að fjarlægja alveg gömlu málninguna, enda þótt þörf fyrir slíkt kynni að hafa verið með öllu óljós, þegar í verkið var ráðist. Hins vegar var í héraðsdómi ekki tekin afstaða til þess, hver væri orsök þess að málning flagnaði einnig, þar sem engin eldri málning var fyrir. Að virtum málgögnum í heild taldi Hæstiréttur ekki sannað hve mikinn þátt ónóg undirvinna hefði átt í því að verkið misheppnaðist. Eins og verksamningi var háttað þótti það hafa verið á valdi V hf. að meta hvernig haga skyldi hreinsun fyrri málningar og hefði H mátt treysta því, að verktaki vandaði til undirbúningsvinnu og gripi til þeirra ráða, sem nauðsynleg væru og verklýsing kvað á um. Talið var að endingartími á viðgerð hússins hefði verið að miklum mun styttri en eðlilegt mætti teljast. Verkið var einungis unnið af mönnum í þjónustu V hf. og voru þeir ekki að neinu leyti undir stjórn H. V hf. gerði verklýsingu og ákvað að öllu leyti hvernig fyrirmæli hennar

og verksamnings væru framkvæmd í einstökum atriðum. Hafði V hf. á að skipa kunnáttumönnum á því sviði, sem félagið starfaði, og seldi H þjónustu, sem krafðist sérþekkingar og reynslu. Þá var talið að V hf. hefði í reynd haft með höndum alla ráðgjöf varðandi val á vinnuaðferðum, tækjum og efni. Af þessum ástæðum þótti V hf. bera ábyrgð á því, sem úrskæiðis fór, og var talið nægjanlega sannað, að skemmdirnar yrðu raktar til óvandaðs undirbúnings eða gáleysis við framkvæmd verksins, þrátt fyrir misræmi í sérfræðilegum niðurstöðum. Þótti engu skipta um bótaábyrgð V hf., hvort tjónið varð sökum þess að vinnu var áfátt eða vegna mistaka við val á málningu eða öðru efni, sem notað var við verkið. Skaðabætur voru ákveðnar 3.820.000 krónur, en við ákvörðun þeirra var höfð hliðsjón af matsgerð dómkvaddra manna að frátöldum tveimur kröfuliðum, sem þóttu varða kostnaðarsamari aðgerðir en þær, sem notaðar voru við hið umdeilda verk.

1563

Árið 1988 byggði B þriggja stíga húsa fjölbýlishús með alls 24 íbúðum, sem hann seldi síðan. Í júní sama ár tók M sf. að sér með verksamningi við B að mála húsið og lauk verkinu um haustið 1989. Skömmu síðar komu í ljós gallar á verkinu, sem fólust í því að málning flagnaði utan af húsinu. Af þessum sökum krafðist húsfélagið bóta úr hendi B og K, sem var annar af eigendum M sf. Húsfélagið var talið geta höfðað málið í eigin nafni án framsals á kröfum frá einstökum íbúðareigendum. Þótti K hafa sýnt af sér verulega vanrækslu þegar hann málaði húsið og hefði hún orsakað galla á verkinu, sem hann væri ábyrgur fyrir. Þegar K lauk verkinu var talið að hann hefði vitað af því, að viðsemjandi hans B reisti húsið til að selja íbúðirnar og að þær voru þegar seldar við lok verksins. Samkvæmt þessu þótti K bera ábyrgð gagnvart íbúðareigendum á grundvelli almennu skaðabótareglunnar. B var jafnframt talinn bera samningsbundna ábyrgð gagnvart kaupendum íbúðanna á þeim göllum, sem reyndust vera á málningunni. Með hliðsjón af yfirmati voru bætur B til húsfélagsins ákveðnar 3.512.235 krónur, en við ákvörðun bóta úr hendi K var tekið tillit til verkþátta, sem ekki vörðuðu hann, og þær ákveðnar 3.161.851 krónur. Þá var hafnað frekari kröfuliðum á hendur K, sem haldið var fram við munnlegan flutning málsins í Hæstarétti, þar sem upplýsingar um þá voru af svo skornum skammti að ókleift þótti að taka afstöðu til þess hvort K bæri ábyrgð á þeim og með hvaða fjárhæð.

1580

Nokkrir af íbúðareigendum í fjölbýlishúsi ákváðu að reisa laufskála yfir

svalir íbúða sinna. M og G gerðu tilboð í verkið og á grundvelli þess gerði hver og einn íbúðareigandi verksamning við einkafirma G. Samkvæmt samningunum greiddu eigendur íbúðanna samtals 783.000 krónur við undirritun, en samhliða gaf M út tryggingarvíg- il fyrir sömu fjárhæð, sem samþykktur var af G. Skömmu eftir að skálarnir höfðu verið settir upp kom í ljós leki, sem rakinn var til frágangs þeirra og uppsetningar. Vegna þessa var gengið að G og greiddi hann fyrrgreindan tryggingarvíg, en í máli þessu gerði hann kröfu um endurgreiðslu þeirrar fjárhæðar. Í verksamningum var vís- að til íslensk staðals og var talið að ákvæði hans hefðu ekki sett því sérstök takmörk, hverja fjárhæð málsaðilar máttu semja um til tryggingar á efndum samninga. Þá var ekki fallist á það með G, að tryggingin hefði verið bundin við tiltekinn verkþátt og var talið að nægar líkur hefðu verið leiddar að því að verkið væri gallað, þannig að heimilt væri að ganga að tryggingu. Samkvæmt þessu voru íbúð- areigendur og húsfélagið sýknað af kröfum G.

1769

P krafði G um greiðslu samkvæmt reikningi fyrir fyllingarefni og akstur þess. Talið var sannað, að P og G hefðu samið um tiltekið verð fyrir hverja einingu fyllingar, en skýringar P um magn efnis voru lagðar til grundvallar niðurstöðu málsins. Ekki var á það fallist með G, að innifalið í samningi aðila hefði verið jöfnun og þjöppun efnisins. Var G dæmdur til að greiða P fjárhæð í samræmi við þetta, en frá því drögust innborganir G.

2546

Sjá Skuldskeyting.

2733

Deilt var um hvort greiðsla, sem H innti af hendi til F 22. september 1993 vegna víxilskuldar sinnar, að fjárhæð 1.750.000 kr., skyldi teljast til efnda á verksamningi þeirra 12. júlí 1993, en F taldi sig ekki hafa samþykkt með neinu móti að svo skyldi vera og krafðist þess að H yrði dæmdur til að greiða 1.750.000 kr. með dráttarvöxtum frá 22. september 1993. Að virtri skýrslu F fyrir dómi, sbr. m.a. ákvæði 1. mgr. 50. gr. laga nr. 91/1991, var fallist á með H, að F hefði í verki samþykkt að greiðslan teldist vera innt af hendi til efnda á samningi þeirra. H var því sýknaður.

2977

Í kaupsamningi um tímureiningahús var tilgreint hvað HJ, seljandi húss- ins, átti að taka að sér við uppsetningu þess og hvað væri undanskil- ið. Samkvæmt samningnum var innifalið í verði hússins niðurlagn- ing steypu. Talið var að í því fælist kostnaður við að hífa steypu í sökkulveggi hússins. Kaupendur hússins, B og HD, greiddu 27.549 kr. beint til verktaka, sem annaðist þetta verk. HJ stefndi síðar B

og HD til greiðslu eftirstöðva kaupverðs. Fallist var á með þeim að ofangreind fjárhæð kæmi til skuldajöfnuðar gagnvart kröfum HJ. ...	3093
T sf., sem kvaðst hafa gert munnlegan samning um hönnun fyrir byggingarnefnd Þjóðminjasafns Íslands, krafði íslenska ríkið (Í) um skaðabætur á grundvelli ólögmæts samningsrofs. Talið var að eigendum T sf., sem unnið höfðu sérfræðistörf fyrir byggingarnefndina um nokkurt skeið, hefði mátt vera kunnugt, að óvissa var um framhald verkefna við safnhúsið og að þær væru háðar árlegum fjárveitingum. Þeim hefði einnig verið kunnugt að menntamálaráðuneytið hafði fallið frá fyrri áformum um stórfelldar endurbætur á húsakynnum Þjóðminjasafns. Var því ekki fallist á að byggingarnefndin eða aðrir hefðu gefið þeim tilefni til að halda að sér höndum við leit að verkefnum fyrir aðra og var Í því sýknað af kröfum T sf.	3237
Sjá Útboðslýsing.	3358
Samkvæmt munnlegum samningi vann sölumaðurinn J hjá F hf. sem verktaki og átti að fá greitt samkvæmt fram lögðum reikningum, byggðum á ákveðnu hlutfalli af sölubókun F hf. Kröfur J, sem reistar voru á skjölum frá F hf. og auk þess studdar öðrum gögnum, voru taldar nægilega sannaðar og var F hf. dæmdur til greiðslu þeirra. ...	3558
Sjá Gjaldprotaskipti.	3845
H gerði verksamning við D hf., sem síðan gerði munnlegan samning við R hf. sem undirverktaka. Meðan á verkinu stóð fékk D hf. heimild til greiðslustöðvunar í tæpan mánuð, sem síðan var framlengd í 3 mánuði. Eftir að upphaflega greiðslustöðvunin var fengin aflaði D hf. yfirlýsingar frá H, þar sem H samþykkti að greiða umsamdar verkhlutagreiðslur vegna verksamnings D hf. við H, beint til undirverktaka og efnissala, þ.á m. R hf. Á grundvelli yfirlýsingarinnar krafði R hf. H um greiðslu allra verklauna, jafnt vegna starfa fyrir sem eftir upphaf greiðslustöðvunar. Við úrlausn málsins var ekki talið unnt að líta fram hjá því að í yfirlýsingunni var áskilnaður um að þargreindur aðstoðarmaður D hf., í greiðslustöðvun yrði að samþykkja allar greiðslur samkvæmt henni til undirverktaka og efnissala, áður en þær yrðu inntar af hendi, svo sem nauðsyn bar til samkvæmt 19.-21. gr. laga nr. 21/1991. Með því að slíkt samþykki var aldrei fengið gat R hf. ekki byggt sjálfstæðan rétt til greiðslna úr hendi H á yfirlýsingunni. Var H því sýknaður af kröfum R hf.	3875
H gerði verksamning við D hf., sem síðan gerði skriflegan samning við HH sem undirverktaka. Meðan á verkinu stóð fékk D hf. heimild til greiðslustöðvunar í tæpan mánuð, sem síðan var framlengd	

í 3 mánuði. Eftir að upphaflega greiðslustöðvunin var fengin aflaði D hf. yfirlýsingar frá H, þar sem H samþykkti að greiða umsamdar verkhlutagreiðslur vegna verksamnings D hf. við H, beint til undirverktaka og efnissala, þ.á m. HH. HH krafði H um greiðslu þriggja reikninga á hendur D hf., sem ekki fengust greiddir. Við úrlausn málsins var ekki talið unnt að líta fram hjá því að í yfirlýsingu H var áskilnaður um að þargreindur aðstoðarmaður D hf., í greiðslustöðvun yrði að samþykkja allar greiðslur samkvæmt henni til undirverktaka og efnissala, áður en þær yrðu inntar af hendi, svo sem nauðsyn bar til samkvæmt 19.-21. gr. laga nr. 21/1991. Með því að slíkt samþykki var aldrei fengið gat HH ekki byggt sjálfstæðan rétt til greiðslna úr hendi H á yfirlýsingunni. Ekkert lá fyrir um að verktakinn D hf. hefði verið leystur undan skyldum sínum við undirverktakann HH samkvæmt samningi þeirra, hvorki með yfirlýsingu H um greiðslur til undirverktaka né á annan hátt. Var því ekki fallist á það með HH að H hefði orðið skuldbundinn við hann vegna skuldskeytingar. Var H því sýknaður af kröfum HH. 3893

Verktaki

Verktakinn H hf. krafði verkkaupann H um 59.324.092 krónur vegna aukaverka, tafa o.fl. Kröfur H hf. voru teknar til greina að hluta og honum dæmdar 24.298.494 kr. Sjá Útbodslýsing. 3358

Vextir

Fjárnám var heimilað, þar sem J var talið heimilt að höfuðstöðlsfæra vexti samkvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987. Sjá Fjárnám. 189

Fallist var á þá niðurstöðu héraðsdóms að D skyldi fá endurgreitt kaupverð veðskuldabréfa sem hann hafði keypt fyrir milligöngu L. Vextir samkvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 voru dæmdir til þess dags er fullnægjandi upplýsingar lágu fyrir um sennilegt umfang tjónsins, en dráttarvextir frá þeim degi. Var fyrsta kröfubréf D metið ófullnægjandi í þessu sambandi. Sjá Verðbréfamiðlun. 405

Á lét af störfum sem framkvæmdastjóri G hf. og var gerður við hann starfslokasamningur, þar sem kveðið var á um greiðslu lífeyris. Lagður var til grundvallar 4,5% vaxtafótur til afvöxtunar við útreikning á núvirði lífeyrisins. Sjá Lífeyrisréttindi. 1050

Ekki var fallist á, að miða upphafsdag dráttarvaxta við birtingu héraðsdómsstefnu vegna tómlætis kröfuhafa. 1123

J var sakfelldur fyrir fjárdrátt með því að hafa innleyst og hagnýtt sér

andvirði tékka, sem honum var sendur frá ríkisbókhaldi vegna mistaka í janúar 1993. J var með sannanlegum hætti kynnt krafan við birtingu ákæru 30. ágúst 1995. Voru vextir af bótakröfunni dæmdir í samræmi við það.	1308
J var sakfelldur fyrir fjárdrátt með því að ráðstafa í eigin þágu, án þess að gera upp við eigendur, olfúmalverki, sem J tók í umboðssölu. Eigendur málverksins lækkuðu kröfu sína um skaðabætur með hliðsjón af sennilegu verðmæti málverksins á almennum markaði. Að þessu virtu var J gert að greiða dráttarvexti af bótakröfunni frá uppsögu héraðsdóms.	2055
Við fjárnám var eigi talið nauðsynlegt að krefjast sérstaklega höfðustólsfærslu dráttarvaxta ef krafa um hefði á annað borð verið gerð. Ákvörðun sýslumanns um að fjárnám færi fram var því staðfest. ...	2321
P og H kröfðust vaxta samkvæmt 5. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 vegna fjár sem lögmaðurinn K hafði haft í vörslum sínum fyrir P og H. Ekki var á það fallist með P og H að K ætti að greiða vexti af fénu eins og um hefði verið að ræða peningalán til hans. Hins vegar ættu þau rétt á dráttarvöxtum frá því mánuður var liðinn frá þeim degi, sem P og H sannanlega kröfðu K um féð. Þar sem ekki var hægt að finna fjárhæð slíkra vaxta stoð í málatalibúnaði P og H var málinu vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi.	2482
M sf. hafði fyrst beint kröfum sínum að P með bréfi 1. júní 1994 og samkvæmt 3. mgr. 9. gr. laga nr. 25/1987 voru því eigi forsendur til að reikna dráttarvexti fyrir en frá 1. júlí 1994. Sjá Skuldskeyting.	2733
Við ákvörðun vaxta var tekið mið af því að höfuðstól upphaflegrar greiðslukröfu J yrði að skoða sem skaðabótakröfu. Vexti yrði því að ákveða samkvæmt 7. gr. vaxtalaga fyrir tímabilið frá 2. apríl 1991 til 10. janúar 1994, þegar mánuður var liðinn, frá því að J krafði B fyrst um greiðslu, en dráttarvexti samkvæmt III. kafla laganna upp frá því til greiðsludags. Voru því ekki efni til að mæla sérstaklega fyrir um rétt J til að leggja áfallna vexti árlega við höfuðstól við útreikning vaxta, þar sem sá réttur fælist sjálfkrafa í tilvitnuðum lagaákvæðum, sbr. m.a dóm Hæstaréttar 22. janúar 1996 í máli nr. 412/1995. Sjá Skaðabætur.	2928
Mál P gegn B. Sjá næsta mál á undan.	2942
E krafði Ó og V hf. um bætur vegna áverka er hann varð fyrir í umferðaróhappi. Kröfubréfi E til V hf. 12. ágúst 1992 fylgdi örorkumat læknis og útreikningur tryggingafræðings með áætlun um fjártjón E af 15% varanlegri örorku. Eftir 15. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 skulu	

skaðabætur bera dráttarvexti að liðnum mánuði frá þeim degi er kröfuhafi sannanlega lagði fram þær upplýsingar, sem þörf var á til þess að meta tjónsatvik og fjárhæð bóta. Talið var að þegar kröfu- bréf E barst V hf. hefðu legið fyrir nægilega skýr gögn til þess að unnt væri að taka ákvörðun um skaðabætur fyrir líkamstjón áfrýj- anda eftir þágildandi réttarreglum. Var því fallist á með E að krafa hans skyldi bera dráttarvexti frá 12. september 1992.	3622
Deilt var um hvort orðin „... af sömu fjárhæð ...“, í dómsorði Hæsta- réttar 8. febrúar 1996 í máli nr. 135/1995, bæri að skýra á þann veg að dráttarvexti skyldi reikna af höfuðstólnum að viðbættum áföllnum vöxtum samkvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 eða af höfuðstólnum án vaxtanna. Staðfest var niðurstaða héraðsdóms um að fyrri skýr- ingarkosturinn skyldi valinn. Mismunur á útreikningi málsaðila nam 3.532.908 kr. og var lagt var fyrir sýslumann að gera fjárnám hjá bankanum L fyrir kröfu LD og F, sem nam þeirri fjárhæð.	3718
Dráttarvextir voru endurákvæðaðir í samræmi við 112. gr. laga nr. 75/1981, sbr. lög nr. 31/1995, sem tekið höfðu gildi eftir að héraðs- dómur féll.	4248

Viðtökudráttur

Sjá Geymslugreiðsla.	3748
---------------------------	------

Viðskiptabréf

Ú framseldi F húsbréf og afhenti honum þau. Talið var að húsbréfin væru skuldabréf og ættu við um þau reglur um viðskiptabréf. Þótti Ú ekki hafa sýnt fram á að skilyrðum væri fullnægt til þess að taka mætti húsbréfin úr vörslum F með beinni aðfarargerð. Sjá Innsetning.	257
---	-----

Viðurlagaákvörðun

H var gefið að sök í ákæru að hafa ekið undir áhrifum áfengis og sviptur ökuréttti. Var brotið talið varða við 1. mgr., sbr. 3. mgr. 45. gr. og 1. mgr. 48. gr sbr. 1. mgr. 100. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 og var krafist refsingar og sviptingar ökuréttar samkvæmt 101. gr. og 102. gr. sömu laga, sbr. 25. gr. og 26. gr. laga nr. 44/1993. Viðurkenndi H fyrir dómi þá háttsemi, sem honum var gefin að sök í ákæru og að tillögu sækjanda, sem ákærði féllst á og dómari samþykkti, var mál- inu lokið með viðurlagaákvörðun samkvæmt heimild í 124. gr. laga nr. 19/1991. Ákvað héraðsdómari þau viðurlög á hendur ákærða að hann greiddi 60.000 króna sekt til ríkissjóðs innan fjögurra vikna,	
--	--

en sæti ella varðhaldi í 12 daga, jafnframt sem hann skyldi greiða kr. 4.940 krónur í sakarkostnað. Sækjandi skaut málinu með kæru til Hæstaréttar og krafðist ónýtingar viðurlagaákvörðunarinnar. Samkvæmt sakavottorði H hafði hann einu sinni gengist undir dómsátt vegna umferðarlagabrots þar sem honum var gert að sæta sviptingu ökuleyfis í 12 mánuði, auk þess sem hann hafði tvívegis hlotið refsisdóma vegna umferðarlagabrota þar sem hann var í bæði skiptin sviptur ökuleyfi ævilangt. Talið var að skilyrði hefðu verið til að svipta H enn ökurétti ævilangt samkvæmt ákvæði 1. mgr. 100. gr. laga nr. 50/1987, sbr. 25. gr. laga nr. 44/198. Hins vegar þótti sú ákvörðun héraðsdómara að ljúka málinu án þeirra viðurlaga ekki vera talin slík, að hún væri fjarstæð í merkingu 2. mgr. 124. gr. laga nr. 19/1991 og voru því ekki efni til að fella hina kærðu ákvörðun úr gildi.

31

Vinnusamningur

V, sem var barnshafandi, var sagt upp störfum hjá R. Fyrir Hæstarétti undi V við þá niðurstöðu héraðsdómara að R hefði ekki vitað um að hún væri barnshafandi. Ákvæði 7. gr. laga nr. 57/1987 um fæðingarorlof og 13. gr. reglugerðar nr. 410/1989 um barnsburðarleyfi starfsmanna ríkisins voru skýrð með þeim hætti að þungun konu mætti ekki vera ástæða uppsagnar. Ef vinnuveitandi vissi ekki um þungun konu gæti þungunin ekki verið ástæða uppsagnar. Var R sýknuð af bótakröfu V.

396

Talið var að skort hefði á að M hefði með viðunandi hætti sinnt viðveru á vinnustað, eftir að hann sagði upp starfi sínu hjá A. A þótti samt sem áður ekki hafa tekist sönnun þess, að hann hefði veitt M fullnægjandi áminningu eða viðvörun um slök mæting hans eða aðrar ávirðingar væru þess eðlis, að réttlætt gætu riftun ráðningarsamnings fyrir lok uppsagnarfrests. Voru þrotabúi M dæmd laun til loka uppsagnarfrests, en skuldajafnaðarkröfum A hafnað.

605

B hóf störf sem bæjarstjóri Ólafsfjarðarbæjar í júlí 1988. Samkvæmt samningi um störf hans var ráðningartími yfirstandandi kjörtímabil bæjarstjórnar, með gagnkvæmum þriggja mánaða uppsagnarfresti. Einnig átti B að halda fullum launum í þrjá mánuði eftir að hann léti af störfum. Í kjölfar sveitarstjórnarkosninga í júní 1990 samþykkti bæjarstjórn að ráða B í stöðu bæjarstjóra, en nýr ráðningarsamningur var ekki gerður. Gegndi hann starfi sínu þar til honum var sagt upp í nóvember 1992. B krafðist launa út kjörtímabilið auk

- sex mánaða biðlauna. Þar sem nýr samningur var ekki gerður við endurráðningu B var talið að fyrri samningurinn hefði gilt áfram milli aðila. Sveitarfélaginu var því heimilt að segja B upp störfum og ágreiningslaust var að það hafði staðið B skil á greiðslum samkvæmt samningnum. Sveitarfélagið var því sýknað af kröfum hans. 744
- S var eini starfsmaðurinn á útibúi dagblaðsins Dags á Sauðárkróki. Í maí 1993 ræddi S við ritstjóra blaðsins um fæðingarorlof, en hún var þá vanfær og komin tvo mánuði á leið. Með bréfi framkvæmdarstjóra Dagsprents hf. 30. ágúst 1993 var S sagt upp störfum með þriggja mánaða fyrirvara. Fyrir uppsögninni voru færð þau rök að loka ætti skrifstofu blaðsins á Sauðárkróki vegna rekstrarörðugleika þess. Þótti ljóst, að svo hefði fjárhag Dagsprents hf. verið komið fyrir siðari hluta árs 1993, að brýn nauðsyn hlaut að hafa verið til þess, að hagrætt yrði til hins ítrasta í rekstri félagsins. Var ekki talin ástæða til að draga í efa, að nærtæk og eðlileg ráðstöfun í því efni hefði verið að leggja niður útibúið á Sauðárkróki, sem leiddi til þess að S var sagt upp störfum. Þótti Dagsprent hf. hafa sýnt fram á svo veigamikil tilefni fyrir uppsögn S, að fallist var á að fullnægt hefði verið áskilnaði um gildar ástæður fyrir uppsögn barnshafandi konu í 1. mgr. 7. gr. laga nr. 57/1987. Þar sem viðhlítandi rök skorti fyrir því, að þessar gildu ástæður hefðu ekki valdið uppsögninni heldur þungun S, var ekki talið að brotið hefði verið gegn ákvæði 1. mgr. 6. gr. laga nr. 28/1991. Var Dagsprent hf. því sýknað af bótakröfum S. 1173
- Hinn 30. desember 1989 gerði ÍÚ hf. ráðningar- og starfssamning við H, þar sem meðal annar var kveðið svo á, að næmi hagnaður félagsins samkvæmt ársreikningi eftir skatta hærri fjárhæð en svaraði 20% af arði af framreiknuðu viðbótarhlutafé, skyldi greiða H sem ágóðabóknun 1/3 hluta þess hagnaðar. Var um þetta samið vegna starfa H við stofnun og uppbyggingu félagsins. Ekki var fallist á þann skilning ÍÚ hf. að frá hagnaði ætti að draga reiknaða skatta án tillits til yfirfæranlegs taps. Þess í stað var talið að átt væri við hagnað að frádregnum sköttum, sem á féllu og til greiðslu ættu að koma vegna tekna viðkomandi árs. Einnig þótti ekki annað leiða af samningi um starfslok H. 1820
- Hliðstætt sakarefni og í máli næst á undan vegna ráðningar- og starfssamnings Ó við ÍÚ hf., en hann hafði framselt eiginkonu sinni ágóðabóknunina. 1820
- U gegndi starfi ritstjóra tímarits UÍ og taldi hún það fullt starf sitt, þótt hún sinnti einnig öðrum störfum. U fór í fæðingarorlof í október

1992 og átti það að standa til 1. apríl 1993. Þegar U hóf orlof sitt réð UÍ tímabundið annan ritstjóra, sem sinnti starfinu sem verktaki. Áður en orlofinu lauk ákvað UÍ að ráða síðarnefnda ritstjórann til áframhaldandi starfa. Var U boðið að koma aftur til fyrri starfa að ritstjórnarstarfinu frágengnu gegn óbreyttum starfskjörum, en að því gekk hún ekki. Ágreiningur varð með málsaðilum um hvort ákveðið hefði verið í upphafi árs 1992 að breyta fyrirkomulagi starfs ritstjóra og hvort U hefði verið kynnt þetta áður en hún hóf fæðingarorlof. Var talið ósannað að U hefði verið kunnugt um fyrir hugaðar breytingar UÍ á starfi ritstjóra meðan hún gegndi störfum. Í annan stað var deilt um hvort starfið, sem U stóð til boða við lok fæðingarorlofs, hefði verið svo verulega breytt frá því fyrra, að jafna mætti til fyrirvaralausrar uppsagnar. Í bréfi framkvæmdastjóra UÍ til lögmanns U skýrði hann svo frá, að þegar hún var ráðin ritstjóri hefði verið miðað við að það yrði hálft starf, en að öðru leyti skyldi hún sem fyrr gegna almennum skrifstofustörfum. Í ljósi þessa voru ekki teknar til greina staðhæfingar UÍ undir rekstri málsins um að ritstjórnarstarfið hefði numið minna hlutfalli af fullu starfi. Samkvæmt þessu þótti fyrirhuguð breyting á starfi U eftir lok fæðingarorlofs hafa verið svo veruleg, að jafna mætti til fyrirvaralausrar uppsagnar. Þá greindi málsaðila á um hvort U hefði horfið frá störfum án þess að kynna UÍ skýrlega, að hún hafnaði að taka við hinu breytta starfi. Með hliðsjón af framburði framkvæmdastjóra UÍ fyrir dómi var U ekki talin hafa glatað rétti gagnvart UÍ með aðgerðarleysi um að lýsa afstöðu til þess, hvort hún kæmi á ný til starfa. Samkvæmt þessu var fallist á kröfur U um bætur úr hendi UÍ vegna ólögmatrar uppsagnar úr starfi.

1945

J var starfsmaður ÍÁ og fór til meðferðar á Heilsustofnun NLFÍ í Hveragerði á tímabilinu frá 3. til 27. ágúst 1993. Í kjölfarið varð ágreiningur um rétt J til launa í veikindaforföllum þann tíma. ÍÁ var ekki talið hafa hnekkst því áliti læknis, að J hefði verið óvinnufær á greindu tímabili. Var því fallist á kröfu J um greiðslu launa í veikindaforföllum.

2023

Talið var ósannað að P hefði verið ráðinn í stöðu yfirvélstjóra.

2356

Talið var ósannað að H ætti rétt á launum úr hendi þrotabús B umfram það sem hún hafði þegar fengið greitt. Sjá Gjaldþrotaskipti.

2392

P starfaði sem flugmaður hjá F og taldi ranglega hafa verið fram hjá sér gengið við ráðningu flugstjóra. Af hálfu P og F var undirritað skjal, þar sem P féll frá því að taka við starfi flugstjóra gegn því að njóta

launakjara sem slíkur og var einnig samið um 900.000 krónur, sem bætur fyrir þann tíma, sem liðið hafði frá því P hafði átt að taka við starfinu. Þá lá einnig fyrir skjal, undirritað af P einum, þar sem gert var ráð fyrir því að F greiddi honum 273.723 krónur, en sú fjárhæð átti að svara til iðgjalda til líffeyrissjóðs af hendi beggja aðila. Af hálfu F var ekki fallist á síðastgreindu ráðstöfunina heldur var féð greitt til eftirlaunasjóðsins. Endursendi P tékka F að fjárhæð 900.000 krónur og krafði hann um bætur stöðuveitingarinnar. Talið var ósannað, að P hefði látið í ljós við F, að samningur um fullnaðargreiðslu hefði ekki komist á um fullnaðargreiðslu vegna ágreinings um eftirlaunagreiðsluna fyrr en P endursendi F tékkann, enda hefði P bæði fyrir og eftir þann dag þegið laun í samræmi við sérstakan samnings aðila án athugasemda. Hins vegar hefðu forsendur fyrir samningsgerðina verið rangar, þar sem fjárhæð bótanna var ákveðin með hliðsjón af því að ekki þyrfti að inna af hendi opinber gjöld af greiðslunni. Væri samningurinn því ekki bindandi um fjárhæð og ætti P rétt á þeirri fjárhæð, sem ætla mætti, að aðilar hefðu sam-mælst um, án tillits til villu þeirra beggja. Voru P ákveðnar bætur með hliðsjón af því að framlag F til líffeyrissjóðs hafði átt að vera 273.723 krónur samkvæmt samningnum, sem samsvaraði 4% af laun-um. Kröfu P um miskabætur var hafnað.

2489

Skólastjórinn S krafði sveitarfélagið K um laun vegna starfa við gæslu nemenda í matartímum á tímabilinu frá byrjun árs 1990 til sum-ars 1994. Ljóst var af málsgögnum að S hafði fengið gæslustörfin greidd úr ríkissjóði fram til ársloka 1989 á grundvelli árlegra vinnu-skýrslna. Hins vegar lá ekkert fyrir um, að samningur hefði að öðru leyti verið gerður um það milli S og ríkisins að hann gegndi þessum störfum, auk þess sem ekki urðu fundin ákvæði í lögum nr. 63/1974 eða lögum nr. 49/1991, sem leitt gætu til þess að umrædd störf kæmu sjálfkrafa í hlut S. Var S því ekki talinn hafa sýnt fram á, að í árslok 1989 hafi verið um að ræða skyldu til launagreiðslna fyrir gæslustörf, sem hafi getað færst yfir á K frá ríkinu án frekari aðgerða og ekki var talið unnt að líta svo á að réttilega hefði verið stofnað til skyldu K til greiðslu fyrir umrædd störf eftir gildistöku laga nr. 87/1989. ...

2766

Sveitarfélagið T krafði A, fyrrverandi sveitarstjóra, um endurgreiðslu oftekinna launa. Hafði A í starfi sínu m.a. haft með höndum út-reikning eigin launa auk þess að færa bókhald T. Útreikningi T á ofgreiðslum til A hafði ekki verið hnekk. Talið var að vegna stöðu A hjá T stöðaði A hvorki að bera fyrir sig almennar reglur um tak-

markanir á heimild vinnuveitanda til að endurkrefja launþega um ofgreidd laun né að T hefðu mátt vera ljós mistök í launaútreikningi við endurskoðun reikninga.	3251
H reisti kröfur sínar gagnvart S hf. einkum á því að lög nr. 19/1979 um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla næðu ekki til tímabundinna ráðningarsamninga. Ekkert í lögunum eða lögskýringargögnum þeirra var talið styðja þessa lögskýringu H. S hf. var sýknaður af kröfum H. ..	3331
Skipverjanum Ö var sagt upp störfum með þriggja mánaða fyrirvara 9. desember 1993. Fékk Ö greidd þau laun sem hann átti rétt til í uppsagnarfresti fram til loka janúar 1994 en Ó, eigandi skipsins, hélt því fram að Ö hefði glatað rétti til frekari launa í uppsagnarfresti þar sem hann hefði ekki sinnt kalli um að koma til skips í veiðiferð, sem hófst 15. janúar 1994. Ekki var talið unnt að treysta því að kvaðning skipstjóra hefði verið nægilega skýr, sbr. 59. gr. sjómannalaga nr. 35/1988. Var Ö því ekki látinn bera hallann af fjarvist sinni og krafa hans um laun í uppsagnarfresti tekin til greina.	3531
Mál G gegn Ó. Sjá næsta mál á undan.	3544

Vinnuslys

Á, starfsmaður I ehf., var að vinna við spónsög er hann steig í ógáti á lausfæranlegt fótstig, sem stjórnaði vélinni, með þeim afleiðingum að hann meiddist á fingri. Í málinu krafðist ákærvaldið þess að H, framkvæmdastjóri og verkstjóri I ehf., yrði dæmdur til refsingar fyrir líkamsmeiðingar af gáleysi og brot á reglum um öryggi á vinnustöðum. H var sýknaður af kröfum ákærvaldsins með vísan til þess að slysið hefði hlotist af gáleysi Á sjálfs. Eins og aðstæður hefðu verið væru ekki nægilega ástæður til að virða H það til gáleysis í refsímáli að sjá ekki um að búa vélina hlíf.	3218
---	------

Vinnuveitendaábyrgð

Íslenska ríkið var talið bera ábyrgð á tjóni sem lögreglumaður hafði valdið við starf sitt. Þótti atferli lögreglumannsins í nægum tengslum við löggæslustarf þótt hann hefði farið út fyrir starfsskyldur sínar með harkalegum og óvenjulegum hætti. Sjá Skaðabætur.	205
--	-----

Vinnuvernd

Sjá Vinnuslys.	3218
---------------------	------

Virðisaukaskattur

- D var sakfelldur fyrir brot á lögum um virðisaukaskatt. Refsing hans var ákveðin fangelsi í níu mánuði og 7.000.000 króna sekt til ríkissjóðs. 2568
- H var sakaður um brot gegn 1., sbr. 6. gr. laga nr. 50/1988 um virðisaukaskatt, sjá nú 3. gr. laga nr. 42/1995 og 262. gr. laga nr. 19/1940, sbr. lög nr. 39/1995, með því að hafa sem stjórnarformaður og starfandi framkvæmdastjóri H hf., ekki staðið skil á virðisaukaskatti sem félagið innheimti á árunum 1991 og 1992, samtals að fjárhæð 6.059.150 kr. Þá var H einnig gefið að sök að hafa ekki staðið ríkissjóði skil á 2.035.125 kr., sem haldið hafði verið eftir af launum starfsmanna sömu ár, samkvæmt ákvæðum laga um staðgreiðslu opinberra gjalda nr. 45/1987, sjá nú 2. gr. laga nr. 42/1995 og 262. gr. laga nr. 1940. Ennfremur var H, sem stjórnarformaður og framkvæmdastjóri H & H hf., sakaður um fjárdrátt í rekstri þess félags að fjárhæð 659.227 kr., sbr. 247. gr. laga nr. 19/1940. H var dæmdur til greiðslu 4.000.000 kr. í sekt til ríkissjóðs, en í 8 mánaða fangelsi til vara. H var og dæmdur í fjögurra mánaða fangelsi, en refsingin skilorðsbundin í þrjú ár með hliðsjón af því að langur tími leið frá því brotin voru framin þar til ákæra var gefin út. 4012

Vitni

- F var ekki heimilað að leiða fyrir dóm sem vitni menn, sem ekki gátu borið um atvik máls af eigin raun. Sjá Sönnunarfærsla. 780
- Hafnað var að fyrir dóm kæmi sem vitni maður, sem hvorki gat borið um atvik af eigin raun né hafði verið dómkvaddur sem mats- eða skoðunarmaður. Sjá Sönnunarfærsla. 1785
- M mótmælti því að vitnunum séra A og B hæstaréttarlögmanni væri heimilt að svara nánar tilgreindum spurningum K við fyrirhugaða aðalmeðferð í máli M á hendur K. Krafðist M þess að vitnum þessum yrði „ekki leyft að svara spurningum varðandi málefni þau er kærandi ræddi við þau í skjóli trúnaðarskyldu þeirrar, sem á þeim hvílir“. Umræddar spurningar voru allar taldar þess eðlis, að ákvæði b-liðar 2. mgr. 53. gr. laga nr. 91/1991 ættu við um þær. Vegna afstöðu M yrði A og B ekki talið heimilt að svara spurningunum, nema fullnægt væri þeim skilyrðum fyrir að aflétta þagnarskyldu þeirra, sem um getur í 3. mgr. 53. gr. sömu laga. Með hliðsjón af hagsmunamati voru þau skilyrði talin uppfyllt og var vitnaleiðslan því heimiluð. .. 3575

Víxilmál

Sameignarfélag höfðaði mál á hendur Á til heimtu skuldar samkvæmt tveimur víxlum útgefnum og framseldum af Á en samþykktum til greiðslu af tilgreindu hlutafélagi. Voru víxlarnir útgefnir 14. október 1991, og gjalddagi þeirra var „Við sýningu 1991“. Á víxlanna var ritað „Án afsagnar“. Samkvæmt prentuðu formi víxlanna var greiðslustaður þeirra í Íslandsbanka hf., Reykjavík. Samkvæmt áritun á bakhlið víxlanna voru þeir sýndir í Íslandsbanka hf. 26. nóvember 1991. Stefndi hélt því fram að afsögn víxlanna hafi engu að síður verið nauðsynleg til að sanna sýningu þeirra, enda hafi greiðslustaður þeirra ekki verið nægjanlega tilgreindur. Áritun greiðslubankans um sýningu þeirra áðurgreindan dag var talin fullnægjandi sönnun um, að sýning hafi farið fram innan sýningarfrests og á réttum greiðslustað. Þá var útibú Íslandsbanka talinn réttur greiðslustaður víxlanna, sbr. dóm Hæstaréttar 9. febrúar 1995 í málinu nr. 176/1993.

68

Íslandsbanki hf. höfðaði mál á hendur G til heimtu skuldar samkvæmt eiginvíxli útgefnum af G 28. desember 1990 til greiðslu í Íslandsbanka hf., Reykjavík. Óumdeilt var að gjalddagi víxilsins 15. júní 1993 var skráður á víxilin 1. júní árið 1993 og stefnda tilkynnt um það. Bygðist stefndi sýknukröfu sína á því að samkvæmt 2. mgr. 76. gr. laga nr. 93/1933, teldist eiginvíxill, sem ekki hafi tilgreindan gjalddaga, gjaldkræfur við sýningu og að skv. 34. gr. sömu laga skuli sýning fara fram innan árs frá útgáfudegi. Þar sem víxillinn hefði ekki verið sýndur innan tilskilins frests, væri hann fyrndur. Ekki talið að stefnandi hafi glatað víxilrétti sínum á hendur stefnda, þótt hann hafi ekki sýnt víxilin til greiðslu innan þess eins árs frests frá útgáfudegi, er getur í 1. mgr. 34. gr. laga nr. 93/1933, sbr. 1. mgr. 53. gr., 1. mgr. 77. gr. og 1. mgr. 78. gr. sömu laga. Vísað til þess að um eiginvíxla gildi sérreglur þrettánda kapitula víxillaga nr. 93/1933. ...

74

Talið var að J hefði í höndum lögformlegan víxil og voru kröfur hans gegn Ó teknar til greina. Tekið var fram að það haggði ekki gildi víxilsins að hann væri ekki stimplaður eins og skylt væri samkvæmt lögum nr. 36/1978 um stimpilgjald.

486

Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis höfðaði mál á hendur R og P til heimtu skuldar samkvæmt víxli útgefnum af R og ábektum af honum og P, en samþykktum til greiðslu af PR. Á víxileyðublaðinu sagði að víxillinn skyldi greiðast „í Sparisjóði Reykjavíkur og nágrennis“. Þessa tilgreiningu greiðslustaðar töldu R og P ófullnægjandi og því

hefði borið að sýna víxilinn til greiðslu á heimili greiðanda. Þar sem það hefði ekki verið gert á gjalddaga víxilsins eða innan þess frests eftir hann, sem um ræðir í 1. mgr. 38. gr. laga nr. 93/1933, hefði glatast réttur á hendur R og P. Fyrrgreind tilgreining greiðslustaðar þótti fullnægjandi samkvæmt 5. tl. 1. gr. laga nr. 93/1933. Samkvæmt því og þar sem réttur glataðist ekki þótt misbrestur yrði á tilkynningu til R og P um greiðslufall víxilsins, sbr. 6. mgr. 45. gr. laga nr. 93/1933, voru kröfur Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis teknar til greina.

1012

Íslandsbanki hf. krafði B um greiðslu kröfu að fjárhæð 900.000 krónur samkvæmt víxli útgefnum af S 6. janúar 1994, en samþykktum til greiðslu í bankanum 18. sama mánaðar af SB. Víxillinn var ábekktur af B og framseldur eyðuframsali af útgefanda, en víxillinn var án afsagnar. B hélt því fram, að víxillinn hefði verið útgefinn fyrir en skjalið bar með sér og ekki verið sýndur til greiðslu innan eins árs, sbr. 34. gr. laga nr. 93/1933. Einnig var því haldið fram, að víxillinn bæri ekki með sér að hafa verið sýndur á gjalddaga þeim, sem skráður var á víxilinn. B reisti því kröfu um sýknu á fyrningu víxilréttar. Talið var að víxillinn væri í lögmætu formi og að B hefði fengið tilkynningu um sýningu víxilsins í greiðslubanka 18. janúar 1994. Samkvæmt 2. mgr. 46. gr. laga nr. 93/1933 bar B að sanna að víxillinn hefði ekki verið sýndur á greiðslustað þann dag eða á öðrum hvorum hinna næstu virku daga þar á eftir. Það þótti B ekki hafa gert og voru því kröfur á hendur honum teknar til greina.

1748

SR höfðaði mál gegn S til heimtu víxils, sem útgefinn var af S 3. ágúst 1994 og samþykktur af R til greiðslu við sýningu. Víxillinn, sem var framseldur eyðuframsali af útgefanda, var sýndur til greiðslu og afsagður sökum greiðslufalls 19. ágúst 1994. Var óumdeilt að víxillinn hefði verið ritaður að fullu að öðru leyti en því, að á hann vantaði víxilfjárhæð, útgáfudag og gjalddaga. SR hafði því umboð til að fylla víxilinn út. Mótbárur um efni umboðs SR og brostnar forsendur víxilskuldbindingar voru ekki taldar meðal þeirra varna, sem heimilaðar væru í 118. gr. laga nr. 91/1991, og komust þær því ekki að í málinu. S reisti jafnframt varnir á því, að tilgreindu ártali við útgáfudaginn 3. ágúst hefði verið breytt á víxlinum úr 1993 í 1994. Samkvæmt því hefði víxilréttur verið fallinn niður við sýningu víxilsins 19. ágúst 1994. SR viðurkenndi að við útfyllingu víxilsins hefði orðið misritun á ártalinu, sem upphaflega var 1993, en sú villa hefði verið leiðrétt samstundis. S var ekki talinn hafa hnekkð þeirri staðhæfingu SR, að víxillinn hefði í raun verið gefinn út 3. ágúst

- 1994, svo sem hann bar með sér. Eins og atvikum var lýst var breyting þessi ekki talinn andstæð 69. gr. laga nr. 93/1933, en með henni hefði ekki verið raskað neinu því, sem ritað var á vóxlinum þegar hann var gefinn út. Vóxilréttur var því ekki talinn fyrndur. Kröfur SR voru því teknar til greina. 2265
- L sf. krafði Ó um greiðslu skuldar samkvæmt tveimur vóxlum, sem lagðir voru fram í frumriti með eyðuframsali, og báru þeir ekki með sér að hafa verið greiddir. Var því ekki talið að Ó væri hald í málsástæðum sem lutu að aðildarskorti L sf. og greiðslu vóxlanna. Ó var því dæmdur til greiðslu vóxilfjárhæðanna með vóxtum og kostnaði. 3108
- L sf. krafði Ó um greiðslu skuldar samkvæmt tveimur vóxlum, sem lagðir voru fram í frumriti með formlega löglegri heimild honum til handa. Hvorugur vóxillinn bar með sér að hafa verið greiddur og aðrar varnir Ó komust ekki að í málinu skv. 118. gr. laga nr. 91/1991. Var Ó því dæmdur til greiðslu vóxilfjárhæðanna með vóxtum og kostnaði. 3112
- S krafði JT, E og JB um greiðslu samkvæmt vóxli sem S hafði löglega undir höndum og fullnægði formskilyrðum vóxillaga nr. 93/1933. Vóxillinn fyllti S út með heimild í 10. gr. vóxillaga. Talið var að með því að afhenda vóxlinn óútfylltan að hluta hafi JT, E og JB gefið vóxilhafa umboð til að fylla í eyðuna. Sú málsástæða að vóxillinn hefði verið útfylltur andstætt heimild komst ekki að í málinu þar sem hún varðaði viðskiptin að baki vóxlinum. 3264
- Bankinn Í hf. krafði H um greiðslu skuldar samkvæmt vóxli. Mótbárur um efni umboðs sem Í hf. fékk með yfirlýsingu frá H, voru ekki taldar meðal þeirra varna sem H væri heimilt að hafa uppi samkvæmt 118. gr. laga nr. 91/1991 án samþykkis Í hf. Komust því ekki að mótbárur þess efnis, að með yfirlýsingunni hafi verið takmarkaðar heimildir Í hf. til þess að færa fjárhæð og gjalddaga inn á vóxilskjalið. Slíkar málsástæður yrðu aðeins hafðar uppi í endurkröfumáli vegna lögskipta að baki vóxlinum. 3789
- V hf. krafði Á og A um skuld samkvæmt tryggingarvóxli og var málið rekið samkvæmt XVII. kafla laga nr. 91/1991. Talið var að samkvæmt meginreglum vóxilréttar hefði V hf. haft umboð til að rita vóxilfjárhæð, útgáfudag og gjalddaga á umdeilt vóxilskjal og gera það að fullgildum vóxli í merkingu 1. og 2. gr. laga nr. 93/1933. Á og A var því gert að greiða vóxilskuldina. 3829
- Bankinn Í hf. krafði Ö um greiðslu samkvæmt vóxli. Með afhendingu vóxileyðublaðs, sem ekki var ritað að fullu, tók áfrýjandi á sig fjár-

skuldbindingu gagnvart bankanum I hf. Tók Í hf. síðar við réttindum og skyldum I hf. og samkvæmt meginreglum víxilréttar hefði Í hf. því haft umboð til að útfylla eyðublaðið og gera það þannig að fullgildum víxli í merkingu 1. og 2. gr. laga nr. 93/1933. Ekki var talið máli skipta hvort heimild til að fylla út víxileyðublaðið var nýtt í aðalbanka stefnda eða útibúi hans. Ekki komu fram aðrar ástæður, er komist gátu að í víxilmáli og leitt gætu til þess að Ö væri laus undan þeirri ábyrgð sem hann tókst á herðar með nafnritun sinni á víxileyðublaðið. Var Ö því dæmdur til greiðslu víxilfjárhæðarinnar. 3835

Pagnarskylda

Sjá Vitni. 3575

Þinglýsing

Með samningi 1. maí 1977 leigði Skógrækt ríkisins Á lanskildu umhverfis sumarbústað í Sauraskógi. Sýslumaður féllst á kröfu eigenda jarðarinnar Saura um að afmá samningin úr þinglýsingabók 25. október 1995 með vísan til 2. mgr. 27. gr. þinglýsingarlaga nr. 39/1978, þar sem Skógrækt ríkisins hefði skort þinglýsta eignarheimild til spildunnar. Af þeim gögnum sem fyrir lágu þótti ekki ljóst hvort landspildan var innan þess lands sem undanskilin hafði verið við sölu ríkisins á Saurum árið 1920 og hvaða áhrif síðari ráðstafanir Skógræktarinnar um landið höfðu haft. Einnig var til þess litið að athugasemdir voru gerðar í þinglýstum eingarheimildum um Saura um sumarbústaðinn. Þótti vera slíkur vafi um réttindi málsaðila að ekki hefðu verið skilyrði til þess að afmá lóðarleigusamninginn úr þinglýsingarbók samkvæmt fyrrnefndu lagaákvæði. 270

Talið var að réttarvernd veðréttar samkvæmt tryggingarbréfi gagnvart útgefanda bréfsins væri ekki háð þinglýsingu. Sjá Tryggingarbréf. .. 598

Hinn 15. febrúar 1988 keypti H af G fimm skuldabréf tryggt með 11. veðrétti í fasteign hans. Við þinglýsingu bréfanna urðu þau mistök, að ekki var gerð athugasemd vegna skuldar við I, sem hvíldi með 1. samhliða veðrétti á eigninni, en skuldarinnar var ekki getið á veðskuldabréfunum. Í veðbókavottorði, sem gefið var út 14. desember 1987, var veðskuldarinnar heldur ekki getið. Fasteign G var seld á nauðungaruppbóði 25. september 1989 og hrökk söluverð eignarinnar hvergi nærri fyrir áhvílandi veðskuldum. Hinn 14. febrúar 1990 voru fyrrgreind skuldabréf framseld K til innheimtu, en hann hafði annast kaup á þeim fyrir hönd H. K krafði síðan ríkissjóð um

skaðabætur vegna mistaka við þinglýsingu. Af gögnum málsins varð ráðið, að við kaup á bréfunum kannaði K brunabótamat hinnar veðsettu eignar, auk þess sem aflað var upplýsinga um að G var á van-skilaskrá og að þrjár uppboðsbeiðnir lágu fyrir vegna eignarinnar. Á hinn bóginn var ekki aflað nýs veðbókarvottorðs. Brunabótamat eignarinnar var 49.729.000 krónur og samkvæmt útreikningi K nam heildarfjárhæð áhvílandi skulda 26.571.000 krónum eða 53,4%. Í viðskiptum miðaði K hins vegar yfirleitt við að þetta hlutfall færi ekki yfir 50%. Þá lá fyrir í málinu matsgerð dómkvaddra manna á raunvirði eignarinnar við nauðungaruppboð og var sannvirði hennar talið 35.400.000 krónur. Á uppboðinu var eignin hins vegar seld á 25.000.000 króna. K átti sjálfur aðild að fasteignasölu á þeim tíma, sem hann keypti bréfin, og var talið að það yrði að virða honum það til gáleysis að hafa ekki aflað frekari gagna um verðmæti eignarinnar. Það var einnig talin veruleg vanræksla af hálfu K að afla ekki rækilegra upplýsinga um þær kröfur sem stóðu að baki uppboðsbeiðni, en þar var meðal annars leitað fullnustu á þeirri skuld, sem ekki var getið um í skuldabréfunum. Þá þótti verða að líta til þess að hinn 22. desember 1987 afhenti K til aflýsingar skuldabréf með veði í eigninni, en þar var veðskuldarinnar getið. Þegar litið var til þessa í heild þótti verulega skorta á aðgæslu K við kaup á bréfunum, en hann bjó yfir sérþekkingu á sviði viðskipta með veðbréf. Auk þess þótti verða að líta til þess, að G hafði sjálfur útbúið bréfin, en hann var ekki grandlaus um tilvist veðskuldarinnar, sem látið var ógetið um í bréfunum. Samkvæmt þessu þóttu ekki vera fyrir hendi skilyrði til að dæma úr hendi ríkissjóði á grundvelli 49. gr. laga nr. 39/1978.

Sératkvæði.	980
Sjá Nauðungarsala.	2760
Sjá Veðréttur.	4200

Þjófnaður

Æ var meðal annars sakfelldur fyrir þjófnað með því að hafa stolið áfengisflösku í verslun Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins.	883
H var meðal annars sakfelldur fyrir fjölda þjófnaða með innbrotum, ýmist einn eða í félagi við annan mann.	1373
T var gefið að sök að hafa brotist inn í hús og stolið skóm og sparibauk. Skórnir fundust á heimili móður T og á vettvangi fundust aðrir skór, sem talið var líklegt að hann hefði átt. Þá hafði T einnig verið staðinn að öðru innbroti í nágrenninu sömu nóttina. Með hliðsjón af	

Þessu þótti sekt T sönnuð og var hann sakfelldur. Varðandi síðar greint innbrot var T gefin að sök tilraun til þjófnaðar, en hann hvarf að vettvangi þegar íbúar hússins vöknðu. Samkvæmt framburði konu, sem bjó í húsinu, vaknaði hún við hávaða og varð þess vör, að farið hefði verið inn um þvottahúsglugga í kjallara. Kvaðst hún hafa farið út og kallað inn um gluggann til þess, sem var inni. Maðurinn hefði komið út og tjáð henni, að hann hefði ætlað að leggjast til svefns í þvottahúsinu, en í kjölfarið hvarf hann á braut. Inni í þvottahúsinu fannst síðan skyrta, sem reyndist tilheyra T. Í málinu lá ekkert fyrir um hvort nokkuð fémætt var að finna í þvottahúsinu eða hvort þaðan var innangengt í aðra hluta hússins. Samkvæmt þessu þótti varhugavert að telja nægilegar líkur komnar fram fyrir því, að T hefði brotist inn í húsið í þjófnaðarskyni. Var T því sýknaður í þessum þætti málsins af broti gegn 244. gr., sbr. 20. gr. almennra hegningarlaga.

1417

H var sakfelldur fyrir þjófnað með því að brjótast inn í íþróttamiðstöð í félagi við annan mann og stela ýmsum verðmætum. Refsing hans var ákveðin 10 mánaða fangelsi.

1760

R var sakfelldur fyrir þjófnað með því að brjótast inn í húsnaði og stela tölvum og fylgibúnaði. Refsing hans var ákveðin fangelsi í sex mánuði.

2178

S var sakfelldur fyrir fársvik, þjófnað og umferðarlagabrot. Sjá einnig Áfrýjun.

2539

S var dæmdur í 15 mánaða fangelsi fyrir tvö þjófnaðarbrot, enda hafði hann engar trúlegar skýringar gefið á því hvernig stolnir munir komust í hans vörslur.

2716

B var sakfelldur fyrir mörg þjófnaðarbrot, skjalafals og fjársvik. Refsing B var ákveðin með hliðsjón af löngum sakaferli hans svo og 71. gr., 77. gr., 78. gr. og 255. gr. laga nr. 19/1940. Var hann dæmdur til að sæta fangelsi í 15 mánuði.

3149

S var sakfelldur fyrir brot gegn 244. gr. laga nr. 19/1940 og var refsing hans tiltekin samkvæmt 78. gr. sömu laga, svo og þeirri staðreynd að um ítrekun var að ræða. Var S dæmdur til að sæta fangelsi í 7 mánuði.

3196

Á grundvelli játningar H var hann dæmdur í 6 mánaða fangelsi fyrir þjófnað.

3583

Á grundvelli vitnaframburðar og með hliðsjón af framburðum með-ákærðu var H sakfelldur fyrir brot gegn 244. gr. laga nr. 19/1940. Við ákvörðun refsingar var til þess litið að H hafði tólf sinnum hlotið dóm fyrir brot gegn lögum nr. 19/1940, þar af átta sinnum fyrir brot

gegn 244. gr. laganna. Auk þess hafði hann með broti sínu rofið skil-
yrði reynslulausnar og voru eftirstöðvar þeirrar refsingar, 160 dagar,
felldar inn í refsinguna, sbr. 1. gr. 42. gr. og 60. gr. laga nr. 19/1940.
Með hliðsjón af þessu svo og ákvæðum 2. mgr. 70. gr., 71. gr. 72. gr.
og 255. gr. sömu laga þótti refsing H hæfilega ákveðin fangelsi í 10
mánuði.

4239

Ærumeiðingar

Hlutafélagið ST krafðist þess að tiltekin ummæli SI í tengslum við hönn-
un og byggingu ferju yrðu dæmd dauð og ómerk, hann dæmdur til
þess að greiða ST bætur og látinn sæta refsingu. Vísað var til þess
að málið hefði tvisvar áður komið til umfjöllunar dómstóla. Þegar
síðara málið hafði verið höfðað höfðu meir en sex mánuðir liðið frá
 því ummæli SI voru viðhöfð. Talið var að mál sem ekki væri réttilega
höfðað gæti ekki slitið málshöfðunarfresti og hefði því frestur sam-
kvæmt 29. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 til þess að hafa
uppi refsikröfu verið liðinn þegar síðara málið var höfðað. Ummæli
SI sem vörðuðu ásakanir um að einkaleyfi hans hefði ekki verið
virt voru ómerkt svo og ummæli um tengsl ST við skipasmíðastöð-
ina sem annaðist smíði ferjunar. Hins vegar var hafnað kröfu um
ómerkingu ummæla sem vörðuðu ásakanir um ófagleg vinnubrögð,
en talið var SI hefði haft rúmt frelsi til þess að koma skoðunum sín-
um á framfæri við þær aðstæður sem fyrir hendi voru. SI var dæmd-
ur til að greiða ST bætur samkvæmt 1. gr. laga nr. 71/1928 um vernd
atvinnufyrirtækja gegn óréttmætum prentuðum ummælum vegna
ásakana um óeðlileg tengsl ST við skipasmíðastöðina.

320

Í kjölfar greinar sem birtist um J í vikublaðinu P, höfðaði J mál á hend-
ur ritstjórnarfulltrúanum S, auk annarra. Héraðsdómur ómerkti
ummælin, þar sem umfjöllun stefndu um J hefði farið út fyrir þau
mörk, sem setja yrði prentfrelsi, þ.e. að í skjóli þess séu ekki gerðar
tilefnislausar og grófar árásir á æru manna. Héraðsdómur dæmdi J
einnig miskabætur úr hendi stefndu. Þá voru S og G, sem titluð voru
sem höfundar umræddrar greinar, dæmd til sektargreiðslu fyrir brot
gegn 235. gr. laga nr. 19/1940. S áfrýjaði héraðsdómi. Talið var í ljós
leitt að nafn S hefði verið sett undir viðkomandi grein án samþykkis
hans. Þegar könnuð voru þau ummæli sem héraðsdómur taldi S bera
ábyrgð á, kom í ljós, að þau fjölluðu ekki um efni sem S hafði tekið
saman um J. Samkvæmt þessu voru ekki talin hafa verið færð nægi-

anleg rök fyrir því að S bæri ábyrgð á hinum umdeildu ummælum og var hann því sýknaður af kröfum J.	3794
---	------

*Ökuréttur**Sjá einnig Bifreiðar*

H ákærður fyrir að aka ölvaður og sviptur ökurétti. Sjá Viðurlagaákvörðun.....	31
J var sakfelldur fyrir stórfellda líkamsárás, umferðarlagabrot o.fl. fyrir að hafa ekið bifreið á S, sem var á reiðhjóli, með þeim afleiðingum að hann lést. Hann var sviptur ökurétti ævilangt. Sjá Líkamsárás.	652
P var sakfelldur fyrir manndráp af gáleysi og ýmis brot gegn umferðarlögum og sviptur ökurétti í fimm ár. Sjá Manndráp.	674
R var meðal annars sakfelldur fyrir að aka ölvaður og sviptur ökurétti.	719
S var sakfelldur fyrir að aka ölvaður og sviptur ökurétti. Með hliðsjón af sakaverli S þótti ljóst, að hann væri vanaafbrotamaður, og var refsing hans ákveðin fangelsi í fjóra mánuði.	1989
S var sakfelldur fyrir að aka of hratt, ógætilega og undir áhrifum áfengis, en hann missti stjórn á bifreiðinni eftir að hafa verið að neyta áfengis við aksturinn. Við þetta slasaðist alvarlega farþegi í bifreiðinni. Refsing S var ákveðin fangelsi í þrjá mánuði skilorðsbundið, auk þess, sem hann var sviptur ökurétti í tvö ár.	2059
Á grundvelli skýlausrar játningar var K dæmdur í fimm mánaða fangelsi fyrir að aka ölvaður og sviptur ökurétti.	2811

Ölvunarakstur

H gekkst undir viðurlagaákvörðun vegna ölvunaraksturs og aksturs án ökuréttinda. Sjá Viðurlagaákvörðun.	31
Sjá Vátrygging.	445
R var meðal annars sakfelldur fyrir að aka ölvaður og sviptur ökurétti.	719
S var sakfelldur fyrir að aka ölvaður og sviptur ökurétti. Með hliðsjón af sakaverli S þótti ljóst, að hann væri vanaafbrotamaður, og var refsing hans ákveðin fangelsi í fjóra mánuði.	1989
S var sakfelldur fyrir að aka of hratt, ógætilega og undir áhrifum áfengis, en hann missti stjórn á bifreiðinni eftir að hafa verið að neyta áfengis við aksturinn. Við þetta slasaðist alvarlega farþegi í bifreiðinni. Refsing S var ákveðin fangelsi í þrjá mánuði skilorðsbundið, auk þess, sem hann var sviptur ökurétti í tvö ár.	2059

S var sakfelldur fyrir nytjastuld og ölvunarakstur. Refsing hans var ákveðin skilorðsbundið fangelsi í 30 daga og 35.000 króna sekt, auk þess sem hann var sviptur ökurétti í 1 ár.	2294
Sjá Bifreiðar.	2811
A var sakfelldur fyrir brot gegn 3. mgr. 45. gr. og 1. mgr. 48. gr. laga nr. 50/1987. Refsing hans, tiltekin samkvæmt 77. gr. laga nr. 1940, þótti hæfilega ákveðin 5 mánaða fangelsi og áréttuð var ævilöng svipting ökuréttar A.	3166

Örorka

Örorka J vegna skaða sem hann varð fyrir þegar snjóflóð féll á snjóruðningstæki sem hann stjórnaði var metin 30%. Lagt var til grundvallar með hliðsjón af matsgerð að 10% örorkunnar mætti rekja til forskaða. Voru bætur ákveðnar J í samræmi við það.	159
H varð fyrir vinnuslysi um borð í fiskiskipi G þegar hann féll á stigapalli og tognaði á axlarlið. Var G dæmt til þess að bæta D tjón hans að hálfu. Við ákvörðun bóta var lagt til grundvallar örorkumat sem kröfugerð D studdist við. Sjá Skaðabætur.	419
Við mat á bótum fyrir varanlega örorku var tekið tekið tillit til heimilisstarfa. Sjá Skaðabætur.	503
Hafnað kröfu um örorkubætur vegna líkamstjóns, sem hlaust við vinnuslys um borð í fiskiskipi. Sjá Skaðabætur.	685
M hlaut mikla áverka þegar fót hennar festust í drifskafi, sem gekk í aflúrtak dráttarvélar. Varanleg örorka var metin 80% og því mati hafði ekki verið hnekk. Voru bætur ákvarðaðar samkvæmt því. Sjá Skaðabætur.	765
Bifreið var ekið aftan á leigubifreið, sem E var farþegi í, og hlaut hún meiðsli á hálsi. Varanleg örorka hennar var metin 15%. Sjá Skaðabætur.	919
G, sem var ökumaður bifreiðar, hlaut hálsnnykk í árekstri. Læknisfræðileg örorka var metin 10%, en fjárhagsleg 5%. G voru dæmdar bætur úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar í samræmi við læknisfræðilega örorku á grundvelli 92. gr. laga nr. 50/1987. Sjá Skaðabætur.	990
Þ var á leið út úr verslun B í Sigtúni þegar henni skrikaði fótur í hálku á stéttinni fyrir utan dyr verslunarinnar þannig að hún datt. Við fallið ökklabrotnaði Þ og hlaut áverka á hægri hné. Tímabundin örorka Þ vegna afleiðinga slyssins var metin 100% í fimm mánuði, en varanleg örorka 20%. B var talin bera bótaábyrgð á slysinu. Þ voru dæmdar bætur vegna tapaðra launatekna og lífeyrisréttinda,	

en kröfum um bætur vegna heimilisstarfa og tímabundinnar örorku var hafnað. Sjá Skaðabætur.	1002
J hlaut hnykk á bak og háls þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. Læknisfræðileg örorka var metin 15%, en fjárhagsleg örorka 10%. J voru dæmdar bætur í samræmi við læknisfræðilega örorku úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, sem ekið var á þá kyrrstæðu. Sjá Skaðabætur.	1059
G hlaut hálshnykk þegar ekið var aftan á kyrrstæða bifreið, sem hún var farþegi í. Örorka G var metin 15% og voru henni dæmdar bætur úr hendi eiganda og váttryggjanda bifreiðarinnar, sem ekið var á þá kyrrstæðu. Sjá Skaðabætur.	1152
K hlaut hnykk á háls, herðar og mjóhryggjarsvæði þegar ekið var aftan á bifreið hans. Hann hafði áður lent í umferðarslysi og fengið hnykk á háls. Læknisfræðileg örorka vegna seinna slyssins var metin 10% og var hún lögð til grundvallar við ákvörðun bóta úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	1457
K lenti í umferðarslysi og fékk hnykk á háls. Skömmu síðar var ekið aftan á bifreið K og hlaut hann hnykk á háls, herðar og mjóhryggjarsvæði. Læknisfræðileg örorka vegna fyrra slyssins var metin 10% og var hún lögð til grundvallar við ákvörðun bóta úr hendi váttryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	1475
G var að vinna við mastur háspennulínu í körfu sem fest var við krana bifreiðar. Jarðvegurinn undir stoðarmi bifreiðarinnar brast með þeim afleiðingum að hún lagðist á hliðina. Við fallið slasaðist G og var örorka hans metin 10%. Slysið þótti í engu sambandi við notkun bifreiðarinnar sem ökutækis og voru eigandi hennar og váttryggjandi sýknaðir af bótakröfum G. Málið var einnig höfðað gegn A sem undirverktaka eða leigusala bifreiðarinnar á grundvelli sakar starfsmanns A, sem var ökumaður bifreiðarinnar. Þótti ökumaðurinn ekki hafa sýnt af sér bótaskyld gáleysi og var A einnig sýknaður af kröfum G. Sjá Skaðabætur.	1547
S var 6 ára og varð fyrir slysi þegar hann féll í dý við sundlaug, sem myndast hafði í jarðveginum nærri lauginni vegna leka úr hitavatnslögnum. Varanleg örorka S var metin 5%. Skólinn og sveitarfélög þau, sem stóðu að rekstri hans voru talin bera bótaábyrgð á tjóni S. Sjá Skaðabætur.	1697
E var 8 ára gamall og varð fyrir slysi þegar hann féll í götuna úr vöruhúsi flutningabifreiðar í akstri. Við fallið fékk E höfuðhögg og var örorka hans metin 75% vegna greindarskerðingar. Eigandi og vá-	

tryggjandi bifreiðarinnar voru sýknaðir af bótakröfum E, þar sem ekki var talið sannað, að skert greind hans stafaði af slysinu. Sjá Skaðabætur.	1793
Við vinnu sína missti maður framan af litla fingri hægri handar. Vinnuveitandi hans þótti ekki bera ábyrgð á tjóninu og var sýknaður af kröfum um örorku- og miskabætur. Sjá Skaðabætur.	1832
G var farþegi í bifreið og varð fyrir slysi, þegar ökumaður missti stjórn á bifreiðinni með þeim afleiðingum að hún lenti utan vegar og valt. Við slysið hlaut G hálshnykk og axlarmein auk annarra áverka. Læknisfræðileg örorka var metin 15%, en fjárhagsleg örorka engin. G voru dæmdar bætur í samræmi við læknisfræðilega örorku úr hendi eiganda og vátryggjanda bifreiðarinnar. Sjá Skaðabætur.	1840
Ó var starfsmaður E og varð fyrir slysi við störf sín. Varanleg örorka hans var metin 25%. Talið var að E bæri bótaábyrgð á tjóninu, en Ó þótti einnig hafa átt sök á því, að slysið varð. Sök var því skipt þannig að Ó og E báru hvor helming tjónsins. Sjá Skaðabætur.	2221
Sýknað af skaðabótakröfu B vegna 10% varanlegrar örorku sem hann hafði hlotið í sundlaug. Sjá Skaðabætur, Ýmis tilvik.	2457
P, starfsmaður Á hf., varð fyrir slysi við störf sín. Varanleg örorka hans var metin 30%. Deilt var um fjárhæð miskabóta og skerðingu örorkubóta handa aðaláfrýjanda vegna hagræðis af skattfrelsi og eingreiðslu og vegna réttinda hans til greiðslu örorkubóta úr Lífeyrissjóði sjómanna. Sjá Skaðabætur.	2574
A slasaðist þegar ekið var á bifreið sem hún var farþegi í. Við áreksturinn fékk A áverka á bæði hné og voru meiðslin metin sem varanleg örorka. Stefndu, H og V hf., viðurkenndu bæði bótaskyldu sína á tjóni sem af því hlaut en deilt var um, hversu mikla líkamlega örorku A hafði hlotið við slysið og upphæð skaðabóta. Var ekki á það fallist með H og V hf. að matsgerð, sem unnin var af læknum G og S, prófessor í lögum, nægði til að hnekkja fyrr framlögðu örorkumati læknisins B. Mat B á læknisfræðilegri örorku A var lagt til grundvallar við ákvörðun á tjóni A í samræmi við dómvenju. Hafnað var kröfu A um bætur vegna tímabundinnar örorku, þar sem sú krafa fékk ekki stoð í gögnum málsins. Hins vegar voru A dæmdar bætur fyrir varanlega örorku, auk miskabóta. Sjá Skaðabætur.	3037
Ekki höfðu verið færð fullnægjandi rök fyrir því að örorkumat hefði verið annmörkum háð og var það því lagt til grundvallar við úrlausn málsins. Varanleg örorka BB var metin 50% en tímabundin örorka 100% í sex mánuði. Tekjur BB til frambúðar þóttu, með hliðsjón af	

öllum aðstæðum BB, hæfilega áætlaðar 75% af meðaltekjum iðn- aðarmanna. Tímabundin örorka hafði ekki áhrif á mat á tekjum BB fyrir slys. Bætur vegna tímabundinnar og varanlegrar örorku þóttu hæfilega áætlaðar 6.000.000 króna. Miski var bættur með 200.000 krónum. Þ bætti BB tjónið að tveimur fimmtu hlutum. Sjá Sak- arskipting.	3049
Ökumaðurinn A hlaut 5% varanlega örorku af völdum umferðarslyss. Tryggingafélagið S hf. dæmt til greiðslu skaðabóta. Sjá Slysatrygging ökumanns.	3344
A, farþegi í bifreið S, sem slasaðist í bílveltu, krafðist bóta úr hendi S og tryggingafélagsins S hf. Í héraði var varanleg læknisfræðileg örorka A vegna slyssins metin 15% og ekki þóttu efni til að dæma A bæt- ur vegna tímabundinnar örorku. Málinu var ekki áfrýjað að þessu leyti. A var menntaður trésmiður en með hliðsjón af stöðu hans og starfsferli þótti rétt að taka mið af meðaltekjum verkamanna við útreikning á tekjutapi hans. Bætur vegna varanlegrar örorku A þóttu hæfilega ákveðnar 1.750.000 kr. og hafði þá verið litið til skatt- frelsis örorkubóta og hagræðis af eingreiðslu þeirra. A þótti einnig eiga rétt til verðmætis tapaðra lífeyrisréttinda, 142.100 kr. Þá voru A dæmdar 150.000 kr. í miskabætur.	3499
Ó réðist á G og veitti honum alvarlega áverka. Varanleg örorka G var metin 30%. Með hliðsjón af atvikum málsins þótti rétt að Ó bætti G tjónið að $\frac{3}{4}$ hlutum.	3225
E krafði V og tryggingafélagið V hf. um bætur vegna áverka er hún varð fyrir við bifreiðaárekstur. Varanleg örorka E var metin 15% og samkvæmt matsgerð dómkvaddra manna var læknisfræðileg örorka hennar metin 22%. Fjárhagsleg örorka E var engin. Með tilliti til skattfrelsis bóta og hagræðis af eingreiðslu þóttu bætur til E hæfilega áætlaðar 1.100.000 kr. Í bótakröfu E var tekið mið af því að hún gegndi fullu starfi utan heimilis. Þóttu því ekki efni til að taka til greina sérstakan kröfulið vegna heimilisstarfa. Krafa E um bætur fyrir töpuð lífeyrisréttindi, 79.700 kr., var tekin til greina. Með vísan til meginreglu 2. mgr. 25. gr. laga nr. 20/1954, sem var í gildi þegar E varð fyrir slysinu, kom greiðsla sem E fékk úr ríkissjóði í slysabætur frá atvinnurekanda samkvæmt kjarasamningi Félags íslenskra síma- manna, ekki til frádráttar bótum úr hendi V og V hf.	3604
E hlaut varanlega 15% örorku af völdum umferðarslyss. Ó og trygginga- félagið V hf. voru dæmd til greiðslu skaðabóta.	3622
Nemandinn S missti framan af tveimur fingrum. Læknisfræðileg örorka	

var metin 100% í þrjá mánuði eftir slysið, en varanleg örorka 15%. Slysið olli ekki mikilli röskun á námi S og ósannað þótti að hann hefði beðið tjón af tímabundinni örorku sinni. Bætur vegna varanlegrar örorku þóttu hæfilega metnar 3.400.000 kr. að teknu tilliti til hagræðis af eingreiðslu og skattfrelsi hennar. Miskabætur metnar 350.000 krónur. Í samræmi við útreikninga S voru slysabætur, sem hann hafði fengið, dregnar frá.	3683
G krafði S um skaðabætur vegna heyrnarskerðingar sem hann taldi sig hafa orðið fyrir í þjónustu S. Varanleg örorka G vegna heyrnarskerðingarinnar var metin 20%, varanleg fjárhagsleg örorka hans var metin 15%. Sjá Skaðabætur.	4139

Öryggi á vinnustöðum

S var ekki talinn hafa sýnt fram á að hann hefði á því tímabili sem um ræddi gert viðeigandi ráðstafanir til að koma í veg fyrir heyrnarskemmdir og skaðleg áhrif af völdum hávaða í starfsstöð sinni. Var S því dæmdur til að greiða starfsmanninum G skaðabætur vegna heyrnartjóns sem hann varð fyrir í starfi sínu hjá G. Sjá Skaðabætur.	4139
--	------

Öryggisbúnaður

Sjá Vinnuslys.	3218
---------------------	------

VI. YFIRLIT

1.	Einkamál		
	a. Áfrýjunarmál	266	
	b. Kærumál dæmd.....	120	
	c. Mál felld niður.....	0	
	d. Úrskurður.....	0	386
2.	Opinber mál		
	a. Áfrýjunarmál dæmd.....	75	
	b. Kærumál dæmd.....	46	121
			507
3.	Mál dæmd af þremur hæstaréttardómurum	396	
	Mál dæmd af fimm hæstaréttardómurum	111	
	Mál dæmd af sjö hæstaréttardómurum	0	
			507
4.	Mál dæmd með varadómara		170

